

શ્રી ચારિત્ર સ્મારક ગ્રંથમાળા ૪૪

શ્રી પદ્માવલી-સમુચ્ચય

ભાગ બીજો

પુરવણીકાર

મુનિ શ્રીર્ગનવિજયજી [ત્રિપુટી]

સ પાદક

મુનિ શ્રીજ્ઞાનવિજય [ત્રિપુટી]

શ્રી ચારિત્ર સ્મારક ગ્રંથમાળા

અ મ દા વા દ

પ્રાપ્તિસ્થાન —

શા. ચંદુલાલ લખુભાઈ પરીખ

ઢેં નાગજીભૂધરની પોળ,
માંડવીની પોળ, અમદાવાદ.

વીર સંં ૨૪૭૬

પ્રત ૧૦૦૦

વિં સંં ૨૦૦૬

કેં ચાં સંં ૩૨

ઈં સંં ૧૯૫૦

કિંમત રૂ. ૧-૮-૦

પ્રકાશક —

શા. વાહીલાલ છગનલાલ

સાહીવાલા

માંડવીની પોળમાં, નાગજીભૂધરની

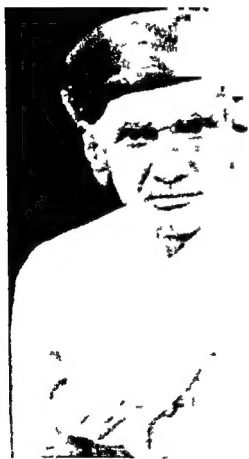
પોળમાં, મંજેડીપોળ,

અમદાવાદ.

મુદ્રક :

પરીખ સુરેશચંદ્ર પોપટલાલ
ધી ' હાયમંડ જ્યુબિલિ ' પ્રિ. પ્રેસ
સલાપોસ રોડ : અમદાવાદ.

શેઠ વાડીલાલ ઇગનલાલ સાડીવાલા

જેમની આર્થિક મહાયતાથી આ ઐતિહાસિક
પુસ્તક છપાયું છે.

આ મુ ખ

પણમામિ અરિહંતે, સિદ્ધે આયરિયેઞ ઉષ્ઞજ્ઞાયે ।

સાહુળો ય ચરિત્તં, જાણં તદ્દ દંસણં ગિચ્ચં ॥૧॥

એ તો સ્પષ્ટ વાત છે કે, હરેક રાષ્ટ્ર ધર્મ કે સમાજના ઉત્થાનમાં તેના પ્રાચીન ઇતિહાસનો મોટો ફાળો હોય છે અને એ જ કારણે અમે વિ. સં. ૧૯૮૯માં ઐતિહાસિક ગ્રંથોનો સંગ્રહ કરી “પટ્ટાવલી-સમુચ્ચય ભા. ૧ ભા. ૧” સંપાદિત કર્યો છે. હિંદ અને હિંદ બહારના વિદ્વાનોને એમાંથી ઘણું ઘણું જાણવાનું મળ્યું છે. પ્રાપ્ત થયેલા અભિપ્રાયો તેની સાક્ષી પૂરે છે. આજે અમે તેના જ અનુસંધાનમાં આ “પટ્ટાવલી-સમુચ્ચય ભા. ૨ ભા. ૨” સાદર કરીએ છીએ.

પહેલા ભાગમાં પ્રાકૃત-સંસ્કૃત ૧૩ પટ્ટાવલીઓ આપી છે જ્યારે આ બીજા ભાગમાં ગુજરાતી-હિંદી ૨૨ પટ્ટાવલીઓ આપીએ છીએ, આમાં મુખ્ય તો કવિબહાદુર દીપવિજયકૃત સોહમકુલ પટ્ટાવલી-રાસ છે.

કવિબહાદુર શ્રીદીપવિજયજીના માતા, પિતા, જ્ઞાતિ કે જન્મભૂમિ સંબંધી જાણવાનું કંઈ જ સાધન મળતું નથી, છુટક સાધનોમાંથી એટલું તારવી શકાય છે કે તેઓ તપાસરહની આણંદસૂરશાખાના શ્રીપૂજ્ય વિજયસમુદ્રસૂરિના આજ્ઞાવર્તી યતિ હતા અને પં. ૦ પ્રેમવિજય ગણિ-શિષ્ય પં. ૦ રત્નવિજય ગણિના શિષ્ય હતા. તેમને ઉદયપુરના રાજા ભીમસિંહે કવિરાજનું અને ગાયકવાડનરેશે કવિબહાદુરનું બિરુદ આપ્યું હતું, તે ઓગણીસમી સદીના લોકપ્રિય કવિ છે, તેમણે બનાવેલા ગ્રંથો પૈકીના કેટલાએક નીચે મુજબ છે.

વડોદરાની ગજલ સં. ૧૮૫૨ કા. ૦ શુ. ૨, રોહિણી સ્તવન સં. ૧૮૫૬ ભા. ૦ ખંભાત, સમુદ્રખંધ સચિત્ર આશીર્વાદ કાવ્ય પ્રખંધ સં. ૧૮૭૭ આ. ૦ શુ. ૧૦, જેમાં રાઠોડ રાજા માનસિંહનું વર્ણન છે. બીજો-આશીર્વાદ પ્રખંધ, જેમાં નગરશેઠ હેમા-

ભાઈ વખતચઢનું વર્ણન છે કેશરિયાણીની લાવણી સ ૧૮૭૫, સોહમકુલ પટ્ટાવલી-રાસ સ. ૧૮૭૭ સુરત, પાર્શ્વનાથના પાંચ વધાવા સ. ૧૮૭૬, કાવીતીર્થ વર્ણન ઢાં ૩ સ ૧૮૮૬, અડ-સઠ આગમની અષ્ટપ્રકારી પૂજા સ ૧૮૮૬ જામસર, નહીશ્વર મહોત્સવ પૂજા સ ૧૮૮૬ સુરત, અષ્ટાપદની પૂજા સ. ૧૮૯૨ રાંદેર, સુરતકી ગજલ ગા ૧૦૩, જામસરકી ગજલ ગાં ૮૫, ઉદેપુરકી ગજલ ગાં ૧૨૭, મહાવીર પાચકલ્યાણક વધાવા, માણિભદ્રછંદ, ચઢનો ગુણાવલી પર પત્ર કડી ૩૨, પાલનપુર ગજલ, સીનેર ગજલ, ગોડીપાર્શ્વનાથ સ્તવન, વડોદરામહન જીરાવલા પાર્શ્વનાથ સ્તવન, ભં વિજયલક્ષ્મીસૂરિસ્તુતિમાલા, સ્તવનો, સજાઓ, ગુહુલીઓ, મહાનિશીય સૂત્રના બોલ શ્લોક ૩૦૦ સં. ૧૮૯૦ વડોદરા, મૂર્તિપૂજા પ્રશ્નોત્તર, આધ્યાત્મિકચર્ચા (ચિં ૭૦ આગરા) પર્વતિથિ અગે પત્ર સ ૧૮૭૧ આં ૭૦ ૧ વડોદરા, વગેરે વગેરે

આ ગ્રંથોમા ઠાઈ ગુજરાતી તો ઠાઈ મારવાડી છે, પરંતુ તે હરેકમાં એકબીજી ભાષાના શબ્દોનું મિશ્રણ તો છે જ તેમજ શ, ધ અને સ્થમા તથા ધ અને ખમા અભિન્નતા જ દર્શાવી છે. ગ્રંથકારની જન્મભૂમિ કદાચ રાજપૂતાના હશે માટે જ આમ બન્યું હોય એમ લાગે છે એટલે એ વાતને ગૌણ કરીએ તો કવિબહા-દુરનો આ ગ્રંથભટોળ, તેમાનું વસ્તુવર્ણન, ઐતિહાસિક વસ્તુ પ્રત્યે પ્રેમ, અને નવું બતાવવાની કળા જોતા તેઓ સાચા લોક-પ્રિય કવિ હતા એ વાત ચોક્કસ અમળાય તેવી છે

સૌધર્મજગ્ન પટ્ટાવલી-રાસમા ઘણી ઐતિહાસિક વસ્તુઓ છે ભાષા ગુજરાતી છે આ બીજા ભાગમા પ્રથમ તે રાસ આપ્યો છે તેના પછી બીજી ૨૧ પટ્ટાવલીઓ તેના કર્તા, રચનાસાલ અને ઉપયોગી નોંધ સાથે આપી છે સૌધર્મપટ્ટાવલીરાસમા ઐતિહાસિક સગ્રહ મોટો છે તેમા કેટલાએક સ્થાનમા વિશેષત સ્પષ્ટતા કરવાની જરૂર રહે છે એટલે એવા હરેક સ્થાનો પર નિશાની મૂકી છે અને તેને અગે મુનિ શ્રીદર્શનવિજયજીએ વિસ્તૃત વિવેચન

હાથી આપ્યું છે તે સળંગ પટ્ટાવલીઓની પછી પુરવણી વિભાગમાં હાખલ કરેલ છે, જેમાં પ્રાચીન ગણેા, શાખાઓ, દિગમ્બરના લેદો, ૮૪ ગરુડો, સાંડેરક અલયદેવસૂરિ-વાદીદેવસૂરિ-ચારાપદ્ર-પૂર્ણતલ્લ-અંચલ-ખરતર-નાગેંદ્ર-વડીપોપાળ-લોંદા-કમળકલશા-કુતખપુરા-નિગમ-તપા-લઘુશાલા કહુઆમત-વીળમત-પાયચદ-સુધર્મ તપા-રતન-દેવસૂરસંઘ-સંવેગીશાખા-વિજય-સાગર અને વિમલ વગેરેની પટ્ટાવલીઓ, શીસોદિઆ, નગરશેઠ, વસ્તુપાળ અને દંડપતિ આબૂ વગેરેની વંશાવલીઓ, જૈનગોત્રો, નગરવસ્યાની સાલવારી, ઉપ-નિષદો, એમ અનેક ઐતિહાસિક ઘટનાઓ અને વસ્તુપરિચયનું રકુટ દર્શન કરાવવામાં આવ્યું છે.

અમારો “જૈન પરંપરાનો ઇતિહાસ” તરતમાં જ પ્રકાશિત થવાનો છે તેમાં આ ઘટનાઓનો વિસ્તૃત ઇતિહાસ છે; માટે અહીં તેનો ટૂંકમાં સારસમુચ્ચય આપવામાં આવ્યો છે.

આવી રીતે આ બીજો ભાગ વિવિધ સામગ્રીથી સમૃદ્ધ બન્યો છે; જેનું ઐતિહાસિક મૂલ્યાંકન વાંચકો કરી શકે તેમ છે.

આ ગ્રંથના પ્રકાશનમાં સુનિ મહારાજ શ્રીદર્શનવિજયજી મં તથા સુનિરાજ શ્રીન્યાયવિજયજીની અમૂલ્ય મદદ મળી છે એટલે હું તેઓનો ઋણી છું. પ્રુફ જેવામાં પંચ રતિલાલ દીપચંદ દેસાઈ તથા પંચ અંબાલાલ પ્રેમચંદ શાહે ઘણો સહયોગ આપ્યો છે, જેની સપ્રેમ નોંધ લઉં છું.

આ બીજો ભાગ કદાચ વિલંબે પ્રકાશિત થાત, કિન્તુ અમદા-વાદના ધર્મોત્તમા શેઠ વાડીલાલ છગનલાલે આના પ્રકાશનમાં પૂરી આર્થિક મદદ આપી અને જલદી પ્રકાશિત કરવા ફરી ફરી આગ્રહ કર્યો તેથી આ ભાગનું સમયસર પ્રકાશન થયેલ છે.

આ ગ્રંથ ઇતિહાસપ્રેમીઓને સહાયક બને અને તે દ્વારા વિશ્વમાં સત્યનો વધુ પ્રચાર થાય એ ઇચ્છા રાખી આ આશુબને સમાપ્ત કરું છું.

સં. ૨૦૦૬ વસંતપંચમી
તા. ૨૩. ૧. ૫૦ સોમવાર
જૈન સોસાયટી, એલીસબોજ
અમદાવાદ.

}

સુનિ જ્ઞાનવિજય.

‘ પદ્માવલી ’

જૈન મત એક હવિત સમ્યા છે એનું સંગઠન પ્રાચીન કાળથી આજસુધી અખણિત ચાલ્યું આવે છે જૈન ગુરુઓ આ સંગઠનના મેરુદડ છે એટલા જ માટે જૈન આચાર્ય પરપરાનું અનુસંધાન જૈન સંવત્ ક્રમબદ્ધ ઇતિહાસ માટે અત્યંત આવશ્યક છે જૈન મંથના વિકાસનો એક વિગતૃત ઇતિહાસ હજી લખાવાનો છે. આમાં આ ગુરુપરંપરાની વિશેષ જરૂર પડશે

આમ તો જૈન મંથના મગદનની મૂળ રૂપરેખા ‘ દક્ષપત્ર ’માં મળે છે આમાં પૃથક્ પૃથક્ મણિની શાખાઓ અને કુળોનાં નામ આપવામાં આવ્યા છે પુગતત્ત્વની આ એક અદ્ભુત સાક્ષી છે કે તે મણુ, શાખા, કુળોના મગદનનો યથાર્થ પરિચય મથુરાના કકાલી દીલાથી મળેલા પહેલી-ખીજ સદીના પ્રતિમા લેખોમાંથી પ્રાપ્ત થાય છે મથુરા તે વખતે ઉત્તરી ભાગતમા જૈનધર્મ અને જૈનમંથનું પ્રમુખ કેદ્ર હતું ત્યાંનો શક્તિ શાળા સંપ્ર મમગ્ત ઉત્તરાપથમાં પ્રખ્યાત હતો ‘ દક્ષપત્ર ’ માં આપેલા અધિકાંશ નામો જેમના તેમ કકાલી દીલાના ગણુ, ગાખા, કુળોમાં મળે છે ડો છુદ્દલરે ‘ ઇડિયન સેક્ટસ્ ઑફ ધી જૈન્સ ’ પુસ્તકમાં આનું તુલનાત્મક વિવેચન કર્યું છે મંથનું તે પ્રાંતીય સંગઠન કાર્લાતગમાં તેથી થે વધુ વૃદ્ધિને પ્રાપ્ત થયું હશે એના પ્રમાણે મધ્યકાલીન જૈન આચાર્યોની ગુરુપરંપરા તથા ગરુડોની વિવિધ પદ્માવલીઓ જોવાથી મળે છે શ્રીદર્શન-વિજયજીએ “ પદ્માવલી સમુચ્ચય ” નામક મગદમાં આ પ્રકારની કેટલીયે સૂચીઓનું બહુ ઉપયોગી સંકલન કર્યું છે શ્રીકલ્યાણવિજયજીએ ‘ તપાગચ્છ - પદ્માવલી ’ નું પ્રકાશન કર્યું છે

જે રીતે બ્રાહ્મણ અને ઉપનિષદોના સમયમાં અધ્યેતા લોકો યજ્ઞાથી લઈને અસ્માભિરધીતમ્ સુધીના વિદ્યાવશનું અમરણ કરતા હતા (જેમાંથી કેટલીયે સૂચીઓ હજી સુધી ઉપલબ્ધ છે) એ જ પ્રકારે જૈન લોકો પણ શ્રમણ ભગવાન મહાવીરથી શરૂ કરીને તેમના ગણુ અને ગણુધરોની પરંપરાનું અમરણ કરતા કાવાન્તરના આચાર્યોની ગુરુ-સિષ્યશૃણ્ણલા દ્વારા પોતાના વિદ્યાવશનો પૂરો હેવાલ નખતા હતા મધ્યકાલીન જૈન મંથમાં જે અનેક વિદ્વાનો થયા તેનું પૂરું વિવરણ જો આ પદ્માવલીઓમાં મંભિલિત કન્વામાં આવે તો મનનો મુન્દર ઇતિહાસ નિર્માણ થઈ શકે

અનુક્રમણિકા

નં.	નામ	ગ્રંથકર્તા	પૃષ્ઠ
૧	સોહમકુલપટ્ટાવલી:	કવિજ્ઞાપદુર દીપવિજય	૧
	ઉં ૧લો નિર્ગ્રન્થ કેટિક ચંદ્ર:		૧
	„ ૨જો વનવાસીગચ્છ:		૨૦
	„ ૩જો વડગચ્છ, તપા-વહીપોપાલ:		૩૮
	„ ૪થો તપાગચ્છ:		૭૬
	આણુંદસુરિગચ્છ:		૯૬
	દેવસુરિગચ્છ:		૧૧૩
૨	કચ્છલીગચ્છરાસ:	આં પ્રજાતિલક	૧૨૨
૩	તપાગચ્છ ગુર્વાવલી:		૧૨૭
૪	આં સોમસુંદરસ્તુતિ:	પંં જ્ઞાનકીર્તિગણિ	૧૩૦
૫	તપાગચ્છ પટ્ટાં છંદ:	વિષ્ણુધર્મલ શિષ્ય	૧૩૩
૬	પૂર્ણિમાગચ્છ ગુર્વાવલી:	પંં ઉદયસમુદ્ર	૧૪૫
૭	કમલકલશાગચ્છ:	આં જયકલ્યાણ શિષ્ય	૧૪૯
૮	તપાગચ્છ પટ્ટાવલી:	આં સોમવિમલ	૧૫૨
૯	થી ૧૧ આગમગચ્છ પટ્ટાવલી:	આં મુનિરત્ન	૧૫૮
૧૨	તપાગચ્છ ગુર્વાવલી:	પંં વિનયસુંદર	૧૬૩
૧૩	હીરવિજયસુરિ સલોકો:	વીરવિદ્યાધર	૧૬૬
૧૪	„ „ સવૈયા:	કવિ દુલિત્તંદ	૧૭૨
૧૫	„ „ સવૈયા:	...	૧૭૩
૧૬	યુગપ્રધાન સંખ્યા:	પંં અમરચંદ્ર	૧૭૪
૧૭	ગણધર પટ્ટાવલી:	મહોં વિનયવિજયગણિ	૧૭૬
૧૮	જૃહ્દગચ્છ ગુર્વાવલી:	મુનિ માલ	૧૮૬
૧૯	પુણ્યપ્રકાશ રાસ:	ખેમવર્ધન	૧૯૧
૨૦	કવલોગચ્છ પટ્ટાવલી:	ભં સિદ્ધસુરિ શિષ્ય	૧૯૩
૨૧	કલ્પસૂત્ર સ્થવિરાવલી:	મુનિ દર્શનવિજય	૧૯૮
૨૨	ગુરુવંદન:	„ „	૧૯૯
	પુરવણી:	„ „	૨૦૧

કવિબહાદુર શ્રીદીપવિજયજીવિરચિત શ્રીસોહમકુલરત્ન-પટ્ટાવલી-રાસ

પ્રથમ ઉલ્લાસ

શ્રીવરદાઇ દુહા

- મ ગલાધરજી ભગવાન શ્રી મહાવીરસ્વામીવચ્ચંન
સ્થસ્તિ શ્રી ત્રિસલાસુતન, વરધમાન જિનરાજ, ૧
મહાવીર વલી વીરજી, તીર્થકર સામ્રાજ
ચોથો આરો ધાકતે, વરસ પંચોતેર માન, ૨
માસ તીન ઉપર તઢા, થયા વીર ભગવાન.
કલિયુગ સવત જાણિઈ, નૃપતિ યુધિષ્ઠિર ભાંન, ૩
સવત છવિસેહે સમે, થયા વીર ભગવાન.
ત્રીસ વરસ ગૃહવાસમે, બાર વરસ મુનિધ્યાન, ૪
છન્નસ્થાવસ્થા રહી, પાચો કેવલજ્ઞાન.
ગૌતમ આદિ ગણધરા, પ્રતિજોધ્યા અગિયાર, ૫
અતર મુહૂરતમાં રચી, દ્વાદશાંગી મુવિચાર
રાજગૃહી ગુણશીલ વન, નવ ગણધર ભગવાન, ૬
ગમ્મ ભલાવી મોહમને, પોહોંતા મુક્તિ મુધાન
શ્રી સોહમસ્વામી તણે, પાટ પટોધર સૂર, ૭
આપ આપણા ગમ્મમે, વરતે છે નિજ નૂર
આગે ગમ્મ ઘણા હુઆ, સમયે વરતે જેહ, ૮
જે જે સમયે નિકટ્યા, વરણુવ ઠરસ્યુ તેહ
વિસ્તારી વરણુવ ઠરુ, પટ્ટાવલી પ્રમાણ, ૯
ચરિત્ર પ્રભાવકે અથ યકી, દુષ્પસહ યત્ર પ્રમાણ.
શ્રોતા જો સમજી હસ્યે, તો કરશે કવિ વખાણ, ૧૦
મૂરખ મતિ કદાગ્રહી, કરસ્યે ક્રોધ અજાણ
મહાપુરુષ ગુણ ગાવતા, કરસ્યુ છબ પવિત્ર, ૧૧
શ્રી સોહમસ્વામી યકી, ભાણ સકલ ચરિત્ર.

ઢાળા—૧

(ઝીણો ઝરમર વરસે મેદ, બીજે મારી ચુનડલી-એ દેશી.)

(મારે દીવાલી ઘર્ષ આજ, જિનમુખ જોવાને-એ દેશી.)

૧—ગણુધર શ્રી સુહમસ્વામીવર્ણન

સોહમસ્વામિ પંચમ ગણુધર, વીરતણા પટધારી રે;
શાસન જોહનું પાંચમે આરે, વરતે છે સુખદારી; ગુણી જન વંદોરે.
વંદો વંદો રે પટોધર ધીર, ગુણી જન વંદો રે.
પ્રભુ સોહમસ્વામી વજ્રર, ગુણી જન વંદો રે,
ગુરુ જગબંધવ જગવીર, ગુણી જન વંદો રે. (એ આંકણી) ૧
એક સો વરસનો આયુ પાડ્યો, સોહમ ગણુધર સ્વામિ રે;
વીરથી વીશ(૨૦) વરસે શિવપુર, પહોતા જગવિસરામિ. ગું વં ૨
વરસ સહસ એઠવીસ પ્રમાણે, વરતર્યે શાસન જોહનું રે;
તેહમાં ત્રેવિસ ઉદય પ્રકાશ્યા, નામ ઉદય સહુ એહનું. ગું વં ૩
દોય હજાર ને ચાર સૂરીન્દર, જુગપ્રધાન સખ જાણો રે;
એકાવતારી સહુ એ દાખ્યા, દુષ્પરસહ યંત્ર પ્રમાણો. ગું વં ૪

૨—કેવલજ્ઞાની શ્રી જંબુસ્વામીવર્ણન

સોહમસ્વામિના જંબુ પટધર, એ ગુરુ બાલપ્રહ્લાચારી રે;
આગમ સહુએ જંબુધ પૂછ્યાં, સોહમ કહ્યાં સુવિચારી. ગું વં ૫
પરણી આઠે પ્રલવાદિઠ સહુ, પાંચ સેં સત્તાવીસ રે;
સંજમ લીધા એક સમુદાઈ, પ્રણમે સુરનર ઈશ. ગું વં ૬
૧મનઃપર્યવ ૨પરમાવધિ ૩આહારક, ૪પુલાક ૫ઉપશંમ ૬ક્ષાયક રે;
જિનકદંપ ને તીને ૮સંજમ, ૯કેવલ ૧૦શિવસુખદાયક. ગું વં ૭
હસ વસ્તુ વિચ્છેદ ગઈ રે, જંબુકુમરેથી લાવી રે;

ચોસઠ(૬૪) વરસે વીર પ્રભુથી, શિવવધુ વરવા આવી. ગું વં ૮

૩—આ. શ્રી પ્રભવસ્વામીવર્ણન

તાસ પટોધર પ્રભવાસ્વામિ, ધનધન શ્રીસૂરિરાયા રે;
રતન ચોરતાં રતન ચિંતામણિ, સંજમગ્રંથિ સોહાયા. ગું વં ૯
વીર પ્રભુ નિરવાંણથી વરસે, પંચયોતેર(૭૫) જખ જાવે રે;
પ્રભવ પટોધર સરગ પધાર્યા, જગ જસ મંગલ ગાવે. ગું વં ૧૦

૪—આ. શ્રી શચ્ચંભવસૂરિવચ્ચંન

ચોથા પાટવી સૂરિ સિજઝ ભવ, જગ્ગરમ ગિય પાયા રે,
શાંતિનાથની પ્રતિમા લાધી, સજ્મલચ્છી સોહાયા. શું ૧૦ ૧૧
લઘુ શિષ્ય સૂત મનકેને કાળે, દશવકાલિક કીધો રે,
હૃપ્તસહસૂરિ લગે તે રહે સે, આગમવચન પ્રસિદ્ધો શું ૧૦ ૧૨
અજરામર પદવી પ્રભુજીથી, જાવે વરસ અઠાણું (૬૮) રે,
સિજઝ ભવસૂરિ પટધરને, પદવી દેવ વખાણું. શું ૧૦ ૧૩

૫—આ. શ્રી ચરોભદ્રસૂરિવચ્ચંન

જસોભદ્રસૂરિ તસ પટધર, પચમ પાટ મોહાયા રે,
વરસ એકશત અડતાલીસે (૧૪૮), વીરથી દેવ કહાયા. શું ૧૦ ૧૪

૬—આ. શ્રી સંભૂતિવિજય અને ભદ્રબાહુસ્વામી

તસ પટધર સંભૂતિવિજયજી, છઠું પાટ સવાઈ રે,
સંભૂતિવિજય ને ભદ્રબાહુજી, એ છે દો ગુરુમાઈ શું ૧૦ ૧૫
ભદ્રબાહુસ્વામી સૂરીશ્વર, હસ નિયુક્તિ બનાઈ રે,
આવશ્યકનિયુક્તિ પણ કીધી, જેહની જગત વડાઈ શું ૧૦ ૧૬
મરકી રાગ નિવારણ કારણ, ઉવસગગહર સ્તવ છાળે રે,
વીરથી એકસો સિત્તર (૧૭૦) વરસે, ભદ્રબાહુસૂરિ રાળે. શું ૧૦ ૧૭

૭—આ. શ્રી શૂલિભદ્રસ્વામી વચ્ચંન

સંભૂતિવિજયને પાટ સાતમે, શૂલિભદ્રસૂરિરાયા રે,
ચોરાસી ચોવીસી લગે એ, રહેસ્યે નામ સવાયા. શું ૧૦ ૧૮
કાશ્યા પ્રતિબોધી ગુરુરાળે, દુષ્કરદુષ્કરકારક રે,
પ્રણમો ત્રીજે મગલ* એ ગુરુ, ચઉઠ પૂરવ શ્રુતધારક શું ૧૦ ૧૯
જઠખા જઠખદિન્નાદિક આદે, બેહેન સાત દો બાઈ રે,
સિરીઓ ને વલી શૂલિભદ્રજી, નાગર નાત વડાઈ શું ૧૦ ૨૦

* અહીં તેમ જ આગળ આખા રાસમાં જ્યાં જ્યાં આવે (* કૂદકીનું)
નિશાન છે, તે નિશાનવાળા લખાણ અંગે દેટલું વિશેષ જ્ઞાતવ્ય હોવાથી
એ સંમધી જુદી જુદી નોંધો આ રામના અતમા આપવામાં આવી છે.

વીરપ્રભુ નિરવાણુ સમેથી, દોસે પન્નર(૨૧૫) વરસેં રે;
 ચૂલિભદ્ર ગુરુ સરગ સધાર્યા, ગુણુ ગાવા મન હરસેં. ગુ. વં. ૨૧
 ઇહાં લગે પટ સૂરિ શ્રુતકેવલી, ચડિદ પૂરવધર ધારી રે;
 દીપવિજય કવિરાજ બહાદર, એ ગુરુની બલિહારી. ગુ. વં. ૨૨

દુહા

ભદ્રબાહુને શિષ્ય ચઉ*, સંભૂતિવિજયને ખાર;*
 સાત શિષ્યણી જાણીઈ, સંભૂતિવિજય પરિવાર. ૧
 ભદ્રબાહુ ચૂલિભદ્રજી, દોયે મલી પટ એક;
 સ્થૂલિભદ્ર પાટે વલી, દોય પાટવી નેક. ૨
 ૮-આ. શ્રી મહાગિરિ, આ. શ્રી સુહસ્તિસૂરિવર્ણન
 વડા આર્ય મહાગિરિ, આર્ય સુહસ્તિસૂરિંદ;
 દો ગુરુભાઈ દો ધૂરે, ધરે શીલરથ વૃંદ. ૩
 જિનકલ્પ તુલના કરી, મહાગિરિ મુનિરાજ;
 સંજમ તપ સાધી કરી, સ્વરગ ગયા ગચ્છરાજ. ૪
 આર્ય મહાગિરિ સૂરિને, આઠ શિષ્ય સમુદાય;*
 તેહનો પરિકર બહુ હુઓ, થેરાવલી કહાય. ૫

આર્ય મહાગિરિની પરંપરા

આર્ય મહાગિરિ સૂરિના, શિષ્ય બલિસાહ હોય;*
 તાસ શિષ્ય સ્વાતિઉમા,* તત્ત્વારથકૃત સોય. ૬
 તાસ શિષ્ય પૂરવધરા, શ્યામાચારજ સ્વાંમ;
 પન્નવણા રચના કરી, ઉપગારી ગુણુધામ. ૭
 હાથ દેખાયો સુરપતિ, શ્રી સૌધર્મેન્દ્રે આય;
 સાગર દો આયુ કહ્યો, ઉલખિયું સુરરાય. ૮
 ઇંદ્રાગમન જણાવવા, ઉપાસરાનું દ્વાર;
 ફેરવીઉં બીજી દિશા, સોહે નાંણી નિરધાર. ૯
 તે પ્રભુ શ્યામાચાર્યજી, કલિકસૂરિ નામ;
 કર્તા પન્નવણા તણા, પરિકર જસ ગુણુધામ. ૧૦
 શ્યામાચારજ શિષ્યજી, સંહિલજી મુનિરાજ;*
 જીતકલ્પ બાંધ્યો તેણે, પૂરવધર ગચ્છરાજ. ૧૧

જસોભદ્રસૂરિ થકી, ફેલગુમિત્ર સૂરીશ.°
 ધિવિરા ચોરાસી હુઆ, સાખા પેંતાલીસ. ૧૨
 એટલામે અઠગણુ હુઆ, કુલ સત્તાવીસ જાણુ,*
 મહાગિરિકુલ રચણુસમ, ચેરાવલિ પ્રમાણુ ૧૩

ઢાળ—૨

(ભવિ તુમે વદો રે, શ ખેસર જિનગયા-એ દેશી)

૮—આ થી સુહસ્તિસૂરિવર્ણન

ભવિ તુમે વદો રે, પટધારી ગચ્છરાયા,
 આઠમા પટધર રે, ભવિજનને સુખદાયા ભવિં (એ આઠણી)
 આર્ય સુહસ્તિસૂરિ વિચરતા, આતમકાજ સુધાર્યા,
 ખહુમુનિ પરિવારે પરવરિયા, નયરિ ઉજેણી પધાર્યા. ભવિં ૧
 કુમર અવંતિસુકુમાલે તિહા, વદા ગુરુ મનભાવે,
 હીક્ષા લઈ સજમ તપ સાધી, નલિનીશુલમસુર થાવે ભવિં ૨
 મુનિ કાઉસગ નિરવાણુ ઠેકણુ, પાસ અવંતિ કેરો,
 ભદ્રામાત કરાયો દેવલ, નાદે ગાજે શુહિરો. ભવિં ૩
 એક દિન રથયાત્રા વરઘોડે, સઘ સહિત ગુરુ આવે,
 સનમુખ સ્થ પ્રતિરાય સવારી, ગુરુ દેખી મન ધ્યાવે ભવિં ૪
 ચિતવતા હૂઓ જાતિસમરણુ, પૂરવ ભવ નૃપ દેજે,
 ઉતરી ગયખરથી ગુરુ પ્રણમે, ધન દિન આજ વિસેજે. ભવિં ૫
 દુમક ભવે ગુરુરાજ પસાઈ, એક દિન સજમ પાડ્યો,
 તેથી સપ્રતિ નૃપતિ થયો હુ, ગુરુ ઉપગાર સલાહ્યો. ભવિં ૬
 ગુરુ કહે સપ્રતિ સજમ સાધન, પચમ પદને નમિઈ,
 ખાર માસ પચાઈ જેહને, અનુત્તર સુખ વ્યતિક્રમિઈ. ભવિં ૭
 એક દિવસનુ સંજમ પાલે, દેવગતિ તસ થાવે;
 તું નૃપતિ થયો શી અધિકાઈ? અમર મોક્ષપદ પાવે. ભવિં ૮
 વીર જગતગુરુ નવમ પટોધર, હુ છુ સપ્રતિ । સુંણિઈ,
 એણિકે ઠાણિક નવમો પટધર, સપ્રતિ । તુંહી જ ગણિઈ. ભવિં ૯

શુરુઉપદેશ સૂણી નૃપ સંપ્રતિ, વિઠટ અનારજ દેશે; ૧
 સુલભ વિહાર ક્રિયા સુનિવરના, ભવિજત લાભ વિશેસે. ભવિં ૧૦
 લાખ સવા પ્રાસાદ કરાયા, છત્રિસ સહસ ઉદ્ધારે;
 ઠોડિ સવા જિનખિંખી ભરાવ્યાં, ધાતુ પંચાણુ હજાર. ભવિં ૧૧
 ઉપાસરા દોય સહસ્ત કરાયા, દાનશાલ શત સાત;
 ઇંણીપરે જિનશાસન અબુઆલ્યા, રાખ્યા નાંમ વિખ્યાત. ભવિં ૧૨
 વીર પ્રભુ નિરવાંણુ સંવચ્છર, વરસ દોયસે જાણો;
 અધિક વરસ ઉપર એકાણું(૨૯૧), તે સમે સંપ્રતિ લાણુ. ભવિં ૧૩
 અષ્ટમ પટધર આર્ય સુહસ્તિ, સોહમ પટધર છાજે;
 ઇહાંલગે નિર્ઘેય બિરહ એ પહેલું, દીપવિજય કવિરાજે. ભવિં ૧૪

“ ઇતિ નિર્ઘેય બિરહ પ્રથમ ” ॥૨॥

દુહા

- ૬—આ. શ્રી સુસ્થિતસૂરિ, શ્રી સુપ્રતિબદ્ધસૂરિવર્ણન
 આર્ય સુહસ્તિસૂરિતણા, સુસ્થિત સુપ્રતિબદ્ધ;
 સંજમ તપ રંગે કરી, બાર શિષ્ય ગુણુરિદ્ધ. ૧
 સૂરિમંત્ર ઠોટિ જાણો, પંચ પીઠ પ્રસ્થાન;
 ઠોટિક ગચ્છ તેહથી થયો, બીજો બિરહ સયાંન. ૨
 સુસ્થિતશ્રી સૂરિરાજણ, નોંમે પાટ રસાલ;
 ૧૦—આ. શ્રી ઇંદ્રદિન્નસૂરિ તથા તત્કાલીનસૂરિવર્ણન
 ઇંદ્રદિન્નસૂરીસરુ, દસમે પાટ વિશાલ. ૩
 હવે પાટ વિના બીજા થયા, તિણે સમે સૂરિરાજ;
 પ્રસ્થાવે વરણુવ કરું, જ્ઞાનપોત વચ્છરાજ. ૪

ઢાળ—૩

(આઘા આમ પધારો પૂજ્ય, અમ ધર વોડોરણુ વેલા-એ દેશી)
 વંદો ચરણુ ધુરંધર ધીર, સૂરીસર ગચ્છરાજ. (એ આંકણી)
 વીરથી ચ્યાર સૈહ ત્રેપન (૪૫૩) વરસે, કાલિકસૂરિ બીજા;
 ગર્જાલિલ શિર છેઘાં કાજે, સતી સાધ્વી અજમા. * વંદો ૧
 ખપુટાચારજ આરજ મંગૂ, પાદલિપ વૃદ્ધવાદી;
 નાગાજૂન સહુ તેહી જ સમયે, જૈનમતી દઢ વાદી. વંદો ૨

આ શ્રી સિદ્ધસેન દિવાકરવર્ણન

ચરિત્ર પ્રભાવકે માંહે વખાણ્યા, આઠ પ્રભાવકે સૂરિ,
 તેહમાં સિદ્ધસેન દિવાકર, વણું છુ ગુણ નૂરી વંદો ૩
 કુમુદચંદ્ર નામ જોહનું, વિદ્યાવેદ અભ્યાસી,
 વચન વિવાદે પૂરવ લેખથી, સજ્જમ લીધ ઉલ્લાસી. વંદો ૪
 'નમોઽર્હતસિદ્ધાચારજ' સરકૃત,* જો છે પૂરવ માંહે,
 ઈમ સરકૃત પડિકમણું કરવા, સૂરીસર દિલ આહે વંદો ૫
 ગુરુઈ તિરસ્કાર તિહાં કીધો, બાર વરસ રહો દ્વરા,
 ગણધરને પૂરવધર કળતાં, તમે કૌણ અધિકેરા ? વંદો ૬
 મોટા રાજા પ્રતિબોધસ્યો, તો લેશ્યુ અમ્મમાંહે,
 નિસુણી કુમુદચંદ્ર ગુરુવાણી, વળ્યા ઉજેણી રાહે. વંદો ૭
 મહાકાલ મહાદેવ દેહરે, સૂતા લિંગની પાસે,
 પૂજારી પગ જિમ જિમ તાણે, તિમ તિમ લગ પ્રકાસે વંદો ૮
 રાય હુકમથી જેર બધના, દિયા પ્રહાર જિવારે,
 તે સહુ અતેઉરમે લાગે, પકચો પુકાર તિવારે વંદો ૯
 નૃપતિ આય ગુરુઅરણે પ્રણમે, હાજર હુકમ પ્રમાણે,
 ગુરુ કહે જૈનધર્મ અગીકર, કયાધરમ જગ જાણે. વંદો ૧૦
 નૃપ કહે સુન મહારાજ સુનિસર, જળરજસ્ત નહિ ધર્મ,
 ધર્મ પાલવો મનરાજીથી, જો દેહેવત જગમર્મ વંદો ૧૧
 જૈનધર્મ કાને નિસુણું છુ, કયાધરમ શિવશર્મ,
 અમત્કાર શિવલિંગથી પ્રગટે, તો માનું તુમ ધર્મ વંદો ૧૨
 અમત્કાર દાખવવા ગુરુઈ, વીર બનીસી કીધી,
 અધિષ્ઠાયક પ્રગટયો નહિ કોઈ, ફરિ ચિતવના કીધી. વંદો ૧૩
 કલિજીગે પારસનાથ દેવના, અધિષ્ઠાયક છે બલિયા,
 કટ્યાણુમંદિર સ્તવના કરતે, તુરત મનોરથ ફલિયા વંદો ૧૪
 'યસ્મિન્ન હરં' જો કાવ્ય ભણુતા, રુદ્રલિંગ થઈ જવાલા,
 પ્રગટી પાસ અવતિ પ્રતિમા, જે અવતિ સુકુમાલા. વંદો ૧૫
 શ્રી વિક્રમનૃપતિ પ્રતિબોધો, જૈનધર્મ ચિત્ત લ્યાયો,
 સિદ્ધસેનસૂરિ ગુરુઉપદેસે, ત્રિદ્વિગિરિ સઘ અલાયો વંદો ૧૬

વીરથી ચ્યારસેંહેં સિત્તર(૪૭૦) વરસેં, વિક્રમનૃપતિ દિવાળેં;
 ‘કદ્યાણુમંદિર’ રતવના ક્રીધી, પાસ તણી જગ્ગરાળેં. વંદો ૧૭
 નૃપતિ બુધિધિર સંવત ભાંજી, સંવત આપ લિખાયેં;
 પરનારીખંધવ નૃપ વિક્રમ, પરઉપગારી હહાયો. વંદો ૧૮
 વીર વેતાલ ક્યો જિણે હાજર, વલી હરચિદ્ધિ લખાની;
 દેવ સહાર્ધ સકલ મનોરથ, સિદ્ધિ થયા જગદાંની. વંદો ૧૯
 વિક્રમચરિત્રથી જાણી દેજ્યો, વિક્રમ નૃપ અધિકાર;
 વરણુવ કિધા છેં બહુ તેહમાં, જોહનો વંશ પુંઆર. વંદો ૨૦
 સિદ્ધસેન શુરુ શ્રાવક વિક્રમ, દોઉ જોડ જગ રાજેં;
 દીપવિજય કવિરાજ બહાદર, જગ જશ નોખત બાળે. વંદો ૨૧

હુંહા

૧૧—આ. શ્રી દિનસૂરિ તથા ૧૨—આ. શ્રી સિંહગિરિવર્ણન
 એકાદશમે પટધરું, દિનસૂરિ ગણધાર;
 દ્વાદશમે પટ સિંહગિરિ, તપ સંજમ પ્રતધાર. ૧

૧૩—આ. શ્રી વળરનામીવર્ણન
 ગૌતમગોત્રી ધનગિરિ, તથુ વય દીક્ષાલાવ;
 પરણ્યા વિણ અનુમત નહીં, માતપિતા કહેં તાવ. ૨
 પિતુ આગ્રહથી પરણ્યા, દૂરિ માંગ્યો આદેશ;
 પિતુ કહેં જાણે તુઝ વહુ, માંગો તસ નિર્દેશ. ૩
 માગી અનુમત સ્ત્રી કનેં, સા કહેં કટુક વચ્ચેણુ;
 દીક્ષા દેવીથી તદા, પરણી ફેણુ સચેણુ. ૪
 બહુ આગ્રહ સ્ત્રીથી કિચો, કહું સુનંદા તામ;
 “એક પુત્ર હુઆ પછેં, સંજમ દેજ્યો સ્વામ.” ૫
 અનુક્રમેં ગરલ ધર્યો તદા, ફરિં માગેં અનુમત;
 પુત્રરતન હોર્યેં સહી, એ માંને તું સત્ત. ૬
 ગરલવતી ઘર છોડીનેં, ધનગિરિ થઈ ઉજમાલ;
 પ્રત લીનો સિંહગિરિ કનેં, ચરણુ કરણુ સુવિશાલ. ૭
 પૂરણુ માસે પ્રસવીઓ, પુત્રરતન રવિ તેજ;
 રતન પાંને પોષે સદા, માતા પૂરણુ હેજ. ૮

લઘુ પુત્ર માતા પ્રતે, રુદન કરે હેરાન,
રાખ્યો ન રહે બાલ તવ, હુલારાવે કરી ગાંન. ૬

ઠાળ—૪

(આદિ જિનેસર વિનતી હમારી—એ દેખી)

શ્રી ધનગિરિ મુનિ ગોચરી જાતાં, ગુરુ ઉપયોગે' જ્ઞેય રે;
સચિત્ત અચિત્ત દ્રવ્ય વોહોરજ્યો દોઉ, જો વોહોરાવે ક્રોધ રે
વંદો શ્રુતધર વયરકુમરજી (એ આંકણી) ૧

ધનગિરિ ગોચરી કરતા કરતા, આપા આપણે ઘેર રે,
બાલક છાનો ન રહે રાખ્યો, રુદન કરે બહુ ચેર રે. વદો ૨
તવ સુનંદા રીસ કરીને, બોલે એમ વચન રે,
રાત દિવસ સતાપે છે બહુ, હ્યો એ તમારો તપ રે વદો ૩
બાપે બોલીમે વોહરીને લીધો, ધરમલાભ કહી સોય રે,
આબ્યા ઉપાસરે ધનગિરિ મુનિવર, ભારે તે વજૂસો હોય રે વદો ૪
પાલણે પોઠયા વયરકુમરને, હાલરૂઆ ગવાય રે,
મહાસતી સાધવી સૂત્ર લણતાં, ધારે કુમર સુખદાય રે વદો ૫
શ્રી આચરંગ મુયગડગ ઠાણુગ, સમવાય—અગ મોહાય રે,
ભગવતી જ્ઞાતાઅગ ઉપાસક, અતગડ અનુત્તરવાય રે વદો ૬
મશ્વળ્યાકરણુ વિપાકસૂત્ર એ, અંગ અગ્યારે કેહેવાય રે,
પાલણે સૂતાં સહુ એ ભણીયા, પૂરવ પુન્ય સહાય રે. વદો ૭
મોટા થયા જળ વયરકુમરજી, ત્રીન વરસ જળ થાવે રે,
લઘુ બાલકમે રમતો દેખી, માતાજી લેવાને આવે રે વદો ૮
લાવોને સ્વામિજી પુત્ર અમારો, ધનગિરિ કહે તવ વાંછુ રે,
આવે તો લેઈ જાઓ કુમરને, એવડી સી જેઆતાણુ રે વદો ૯
પુત્ર તમારો ને નહિ કયો અમારો ? નિશ્ચે તમારો જો હોય રે,
તો લેઈ જાઓ હાથ ગ્રહીને, ચાચી કહેવત મોય રે વદો ૧૦
માતા પુત્ર કને જળ આવી, પુત્ર ગયો તવ નાસી રે,
આયો ધનગિરિ તાત સમીપે, વહી તવ માત વિમાસી રે વદો ૧૧
સુનહા ગઈ રાજકુવારે, જઈ ક્ષિયાદી પુકારે રે,

મુનિવર તેડયા નૃપતિ હજીરે, પૂછે સહુ એ વિચારે રે. વંદો ૧૨
 નૃપ કહે એહનો ન્યાય સ્યો ફરીઈ? અમથી ન્યાય ન હોવે રે;
 માતપિતાને પુત્રનો કહીઓ, સમઝણ સમજે હોય રે. વંદો ૧૩
 તે કરતાં સૂત રાજી થઈને, જાવે જોહની પાસ રે;
 તેહનો પુત્ર એ ન્યાય અમારો, જોવો હિયડે વિમાસ રે. વંદો ૧૪
 કૂલ રમકડાં મીઠાઈ ને મેવા, પુત્રને માત દેખાવે રે;
 દેખાવે ગુરુ ઓઘો મુંહપતી, તુરત ગુરુ કને આવે રે. વંદો ૧૫
 ઓઘો મુંહપતિ મસ્તક ઠવીને, નૃત્ય કરે તવ ખાલ રે;
 દીપવિજય કવિરાજ બહાદર, વચરકુમર મુકુમાલ રે. વંદો ૧૬

હુંહા

નવ વરસ વયમે કુમર, લીનો સંજમ જાર;
 સુનંદા તવ ચીંતવે, હવે છોંણુ આધાર. ૧
 ઈમ મન ચિંતવતી થકી, લાવે મન વૈરાગ્ય;
 સુનંદા સંજમ લિઓ, ચઢવા શિવગિરિપાગ. ૨
 ધન શ્રી ગૌતમ ગોત્રને, રતનખાણુ ઈહ સાંચ;
 શ્રીગૌતમ ગણધર પ્રમુખ, પુરુષ રતન ગુંણુ જાચ. ૩
 હવે મુનિવરશ્રી વચરજી, દિનદિન શ્રુત અભ્યાસ;
 કરતે દસ પૂરવ લાણ્યા, પટધર લાયક ખાસ. ૪
 લાયક દેખી વચરને, થાપે સિંહગિરિ પાટ;
 ભૂમંડલ વિચરે સૂરિ, કુમતિ કરે નિર્ધાટ. ૫

ઢાળ—૫

(અવિનાસીની સેજડીઈ રંગ લાગ્યો માહરી સજની—એ દેશી.)

એક દિન ઉજોણીને મારગ, સૂરિ વિચરંતા જાવેજી;
 પૂરવ ભવનો મિત્ર દેવતા, ઘેબર તિહાં વહોરાવે. શ્રુતધર નમીઈજી. ૧
 “અણુમિસનયણાં મણુકજ્જસાહણાં” * એ ગાથા સંભારીજી;
 દેવપિંડ જાણીને ન લીઓ, આહાર તિહાં વ્રતધારી. શ્રુત ૨
 પ્રગટ થઈ વંદે ગુરુચરણે, ગુણુસ્તુતિમાલા ગાવેંજી;
 આકાશગામિની વિદ્યા દેઈને, સુર નિજ સ્થાનક આવે. શ્રુત ૩

વલી એક દિવસ પરીક્ષા જોવા, તેહિ જ સુર ફિરિ આવે'લ,
 શ્રાવક રૂપ કરી અતિ આહર, કોહલાપાક વહોરાવે શ્રુત૦ ૪
 અણુમિસ નયણે સુર જોલખીયો, દેવપિંડ તેહ જાણીલ,
 ન લિજો આહાર તેહ શુરુરાજે, ધન્ય ઉપયોગી નાણી. શ્રુત૦ ૫
 પ્રગટ થઈ સુર વૈદિયલખિવ, દેઈ નિજ થાનક જાવેલ,
 જૂમ ડલ પર સૂરિ વિહરતા, ભવિજન ધરમ સુણાવે. શ્રુત૦ ૬
 કાલ સભાવે કાલ પડયો તવ, કપડેં સધ બેસારીલ,
 ખૌદ્દરાયને દેસ સુભિલે, લેઈ ગયા ગણધારી શ્રુત૦ ૭
 અકાઈ મહોત્સવ જિનપૂજનમા, ફૂલ ન દેવે રાયલ,
 ફૂલ વીસ લખ લખમી પાસે, મગાવે સૂરિરાજ. શ્રુત૦ ૮
 જૈનધરમ દીપાવી શાસન, સહુ આબ્યા નિજ દેસે'લ,
 બોધમતી નિર્ધાટ કરીને, જૈનધરમ ઉવએસે શ્રુત૦ ૯
 સવત એકસો આઠે (૧૦૮) વરસે*, વયરસ્વામિ ઉપદેશેલ,
 ઉદ્ધાર કીધો જાવડે લાવડે, સિદ્ધગિરિ લાભ વિસેસે. શ્રુત૦ ૧૦
 વૈદિયલખિવ વિકુર્વિ સુહર, રૂપ ધરી સૂરિરાયલ,
 દિઈ દેસના ભવ્ય જીવને, મોહન રૂપ સુહાય શ્રુત૦ ૧૧
 પાડલીપુર કોટિધ્વજ નિવસે, વ્યવહારી શુણવંતલ,
 તાસ સુતા છે નામ રુકિમણી, બાલકુમારી સત શ્રુત૦ ૧૨
 અદ્ભુત રૂપ સુણિ સ્વામિનુ, કરે પ્રતિજ્ઞા એહલ,
 "વરવો માકરે વયરસ્વામને," સાચે પૂરણ નેહ. શ્રુત૦ ૧૩
 ગામ નગર પુર પદ્મ ફરતે, પાડલીપુર શુરુ આયાલ,
 નિસુણી રુકિમણી કહે તાતને, "જામાતા તુમ આયા." શ્રુત૦ ૧૪
 વિહવા સામગ્રી સહુ કરીઈ, મહપ સખર બનાઈલ,
 દીપવિજય કવિરાજ બહાહર, મગલ ગીત વધાઈ. શ્રુત૦ ૧૫

ફંહા

અતિ હરખે વ્યવહારીઈ, પુત્રિ પ્રતિજ્ઞા કાજ;
 મહપ તોરણ સજ કિજો, ભાત ભાતકે સાજ. ૧
 કરી વરધોડો અભિનવો, હય ગય રથ સુખપાલ;
 બહુ વિધ વાળ વાગતે, સુહસર રુકિમણી બાલ. ૨

કોડિ નવાણું સોનિયા, વર પેહેંરામણી કાજ;
 હીર ચીર પટકુલ સહિત, વિવિધ વિવિધ કે સાજ. ૩
 વરમાલા કરમાં ધરી, ચાલી વરવા સ્વાંમ;
 ગુરુ ઉપદેશે છે તિહાં, આવી રુકિમણી તામ. ૪
 માતપિતા દહૈં સ્વામને, પરણો એ મુજ ખાલ;
 કોડિ નવાણું સોનિયા, વિલસો ગુણ વડ ભાલ. ૫
 ઠવવા વરમાલા ગલે, ગઈ સ્વામને પાસ;
 સૂરીશ્વર ખોલે તિહાં, મધુરેં વેણુ વિલાસ. ૬

ઠાળ—૬

(નાંછ નાંછ નાંછ નાંછ, ઝોડો નાંછ—એ દેશી).

માંજ્યો માંજ્યો માંજ્યો માંજ્યો, અડસ્યો માંજ્યો;
 સંજમ વ્રત લાજે છે અડં વ્રતને દૂષણ લાગે છે. અડં (એ આંકણી.)
 સાંભળ રે તું રુકિમણી ખાલા, ગૌતમ ગોત્ર છે માહરું;
 તેહમાં મોટા મોટા ગણુધર, હૂઆ છે જગતારું. અડં ૧
 શ્રી ઇંદ્રભૂતિ ને અગનિભૂતણ, વાયુભૂતણ કહીઈ;
 વલી મોટા પૂરવધર પ્રગથ્યા, એણે ગોત્રે જસ લહીઈ. અડં ૨
 ગૌતમ ગોત્રને દૂષણ લાગે, વલી સંજમ વ્રત લાજે;
 ધનગિરિથી શ્રીસોહમકુલના, મહારાં પરીયાં લાજે. અડં ૩
 માહરા કુલમેં જંબુસ્વામી, હૂઆ ખાલ પ્રહાર્યારી;
 દહિતા આઠેનેં પ્રતિખોધી, સરવ હૂઆ વ્રતધારી. અડં ૪
 માહરા કુલમેં સાતમેં પાટે, થૂલિમદ્ર સૂરિરાયા;
 કોસ્યા વયણે તે નવ ચલિયા, જગ જસ દોષ બળ્યા. અડં ૫
 સોહમકુલને ગૌતમ ગોત્ર, ધનધન જોડ સવાઈ;
 તેહમાં હું છું તેરમો પટધર, જુગપ્રધાન વડાઈ. અડં ૬
 પાંચે કરતાં ચોથા વ્રતનો, પાપ કહ્યો વીતરાગે;
 પ્રહાર્યસમ નહીં વ્રત બીજો, ધન્ય જે વિષયનેં ત્યાગે. અડં ૭
 સ્ત્રી સંગે નવલાખ છે ગર્ભજ, વલી અસંખ્યાત કહીયા;
 ઈમ જાણી સંતોષ કરીને, મુનિવર ન્યારા રહીયા. અડં ૮

શીલથી દેવ રહે જસ હાજર, શૂની સિંહાસન થાવે,
 શીલથી શીતલ પાવક પાણી, અહિ કૂલમાલ થઈ આવે. અડ૦ ૯
 શીલથી દૂરજન સજ્જન હોવે, શીલે જમ સોભાગ,
 શીલથી સકલ મનોરથ સફલા, શીલથી લવજલ તાગ અડ૦ ૧૦
 સતી સુલકા સીતા માતા, ચંદનખાલા માડી,
 મૃગાવતી ને શીલવતીને, શિવપુર લગ પહોચાડી. અડ૦ ૧૧
 રાણમતી ને ખાંહી મુંદરી, કુંતા ને દમયતી,
 દ્રુપદી કૌશલ્યા વલી સુલસા, પ્રભાવતી કુલવતી અડ૦ ૧૨
 જેહના જગમે જસના પડકા, આજ લગે ખાજે છે,
 જેહને નાંમે સંકટ ભાંજે, ગણધર વચને ગાજે છે. અડ૦ ૧૩
 ધનધન શ્રી નેમીસર પ્રભુને, રાજેમતિ ધનધનન,
 અણુપરણ્યા જેણે સજમ લીધાં, બલિહારી કૃતપુનન અડ૦ ૧૪
 તે માટે સાલજ રે રુકિમણી, આઠ વરમે યત લીનો,
 હુ પરણ્યો છુ સજમ હંધતા, હવે નહીં તુજ આધીનો ! અડ૦ ૧૫
 ઉઠ હાથ* તું અલગ રહીને, સાલલ સુજ સુખ વાણી,
 વરમાલા નિજ કઠ ઠવીને, પરણ્યું શિવ પટરાણી અડ૦ ૧૬
 પાચેં ઈન્દ્રિય હાથ કરીને, વાલ્યો વજૂ કછોટો,
 સજમ ગીલ રતન મન ધરીયા, હવે નહીં કાઈ તોટો. અડ૦ ૧૭
 મેરુ મહીધર ઠામ તજે જો, ઉદધિ મરજાહા મૂકે,
 ચંદ્રમંડલથી પાવક પ્રગટે, તોહિ વયરસૂરિ નવિ ચૂકે અડ૦ ૧૮
 વયરસ્વામીસૂરિ ઉપદેશે, રુકિમણી મન વૈરાગ,
 રાણમતી પરે સુજને તારો, એ મોટો સોભાગ. અડ૦ ૧૯
 બાલકુમારીઈ સજમ લીનો, ધનધન રુકિમણી ખાલા,
 ધનધન કપતી શીલ સુગંધી, શીલથી મગલમાલા. અડ૦ ૨૦
 એહવે બાર વરસને હંકાલે, સુજતા આહાર ન મલીયા,
 બહુ મુનિ સાથે અણસણ કીધા, વયરસ્વામ શ્રુતબલીયા. અડ૦ ૨૧
 વીરથી પાસમે વરસે ચોરાસી (૫૮૪),*
 સવત એકસો ચઉદા વરસે (૧૧૪), કપતી સુરપદ પાવે;
 હીપવિજય કવિરાજ જગતમે, મહામગલ પદ પાવે. અડ૦ ૨૨

હુંહા

૧૪—આ૦ શ્રી વજ્રસેનસૂરિવર્ણન

વચર સ્વાંમ પાટે' પ્રગટે, ચઉઠમે' પાટ વિશાલ;
 વજ્રસેનસૂરીસરુ, જીવદયા પ્રતિપાલ. ૧
 જગત સાહિ રૌરવ પડ્યો, મહાકાલ સખ દેસ;
 ધાંત સર્વે સુંહધાં થયાં, ઉધ્વસ હુંઆ દેસ. ૨

ઢાળ—૭

(ધન ધન સંપ્રતિ સાચો રાજ—એ દેશી.)

શ્રી સોપરિક નયર અનોપમ, પાઉં ધાર્યા ગચ્છરાજ રે;
 તિહાં નામે છે શ્રાવક જિનદત્ત, કૌટિલ્યજ સામ્રાજ રે.
 વજ્રસેન સૂરીસર વંદો. (એ આંકણી) ૧
 અન્ન વિના પરિવાર કુંડુંબ મલી, લક્ષ દ્રવ્ય એક ટંક રે;
 વિષ ભેલી અન્ન પાચન કીધો, મરવા હેત નિઃશંક રે. ૧૦ ૨
 તિણે સમે શ્રીગચ્છરાજ સૂરીસર, ગયા ગોચરી ઘેર રે;
 સકલ કુંડુંબ પરિવાર મલીને, બેઠા છે ભોજન હેર રે. ૧૦ ૩
 દેખી કહે ગુરુરાજજી તેહને', મ કરો એહ અકાજ રે;
 કાલે પ્રભાતે આવશે ખહુલાં, પ્રથુલ તે અન્નનાં જહાજ રે. ૧૦ ૪
 ગુરુનાં વચન સુણી સહુ હરખ્યા, ભૂમિ ભંડાર્યા અન્ન રે;
 સકલ કુંડુંબ ઉપવાસ કરીને', ધ્યાન ધરે એક મન્ન રે. ૧૦ ૫
 હૂંઓ પ્રભાત ને પ્રવહણુ આયા, અન્ન પ્રથુલ હૂંઓ તાંમ રે;
 સકલ કુંડુંબ મન એમ વિમાસે, ઉપગારી ગુરુ સ્વાંમ. ૧૦ ૬
 વિષ ભક્ષણથી આરત ધ્યાને, જીવ દુરગતિમે' પડતો રે;
 ધરમની વાસના કાંઈ ન રહેતી, ચોરાસી રડવડતો રે. ૧૦ ૭
 ઈણુ ચેતનજી વાર અનંતે, ભોગવિયા સુરભોગ રે;
 નરસુખ સુરસુખ વાર અનંતે, મેલવીયા કેઈ યોગ રે. ૧૦ ૮
 તોહી ચેતન તૃપત ન પામ્યો, પુદ્ગલમે' રહ્યો માચી રે;
 ધરમ વિના રડવડિયો ચઉ ગતિ, મોહવસે' રહ્યો રાચી રે. ૧૦ ૯

અવતીપણમે મરણુ હોતો તો, દુરગતિ હોત અબણુ રે,
 ગુરુ ઉપગાર થકી ઉગરીયા, ઉગરીયા દસ પ્રાણુ રે ૧૦ ૧૦
 માટે સજમ મત આદરીઈ, કરવા આતમ કાજ રે,
 એમ વિમાસી કુટુંબ તિહાં સઘલે, આદરે સજમરાજ રે. ૧૦ ૧૧
 જિનદત્ત ચેઠને નારી નિરુપમ, ઈશ્વરી નામ છે તાસ રે,
 'નાગેન્દ્ર ચંદ્ર નિવૃત્તિ' વિદ્યાધર,

ગુરુ એ ચ્યાર છે ખાસ રે. ૧૦ ૧૨

સકલ કુટુંબ મલી ગુરુણ પાસે, ઉલસિત સજમવત રે,
 લીધા મત ગુરુરાજ સમીપે, ધનધન મુનિજન સત રે. ૧૦ ૧૩
 એકસો અઠાવીસ વર્ષ આઉખુ, લોગવી વળસિનાંસૂરિરાય રે,
 વીરથી છમે વીસે (૬૨૦) વરસે,*
 સવત એક પચાસા (૧૫૦) વરસે, સૂરિ અમરપદ પાય રે ૧૦ ૧૪
 નવથી તે ચઉદ લગી પટ પાટે, કોટિક ધિરદ ગવાય રે,
 એહની શાખા પડગચ્છ બહુ, ચેરાવલીમે ઠહાય રે. ૧૦ ૧૫
 ચઉદમે પાટ ને સાતમી ઠાલે, સૂરીશ્વર ગુણુ ગાયા રે,
 દીપવિજય ઠહે વળસૂરિ લગ, કોટિક ધિરદ ઠહાયા રે ૧. ૧૬

“ ઇતિ શ્રી કોટિકગચ્છ ધિરદ દ્વિતીય. ”

હુંહા

ચ્યાર શિષ્યનાં નામની, પ્રગટી શાખા ચ્યાર,
 નાગેન્દ્રી સાખા પ્રથમ, બીજી ચંદ્ર ઉદાર ૧
 ત્રીજી નિવૃત્તિ કરી, ચોથી વિદ્યાધરી નામ,
 સાખા પડસાખા હુતે, ચેરાસી ગચ્છ* તામ ૨

૧૫—આ. શ્રી ચંદ્રસૂરિવચ્ચન

ચ્યાર શિષ્યમાંહે ચતુર, ચંદ્રસૂરિ ગચ્છરાજ,
 વળસેતના પાટવી, ભવોદધિ તરન જહાજ ૩

ઢાળ—૮

(હારિ હુ તો બગવા મર્ષી તટ યમુનાનું નીગ્ને-એ દેધી)
 હારે વારી ચંદ્રસૂરિ ગુણુનૂરી શ્રી મહારાજ જો,
 પન્નરમે પાટે રે જ્ઞાન દિવાકરુ રે લોલ

- હારે વારી ચંદ્ર નિસ્યા છે ઉજ્જવલ જેહના લાવ ને,
ચઢતે રે પરિણામે ગુણના સાગરુ રે લોલ. ૧
- હારે વારી ચંદ્ર જીસ્યો છે ઉજ્જવલ જસનો પુંજ ને,
ચંદ્ર નિસી છે કીરત ગુરુની ઊજલી રે લોલ;
હારે વારી વ્રત જેહનાં છે ઉજ્જવલચંદ્ર સમાન ને,
ગુરુકુલ ઉજ્જવલ ઉજ્જવલ મતિં છે નિરમલી રે લોલ. ૨
- હારે વારી ચંદ્ર નિસ્યાં છે ઉજ્જવલ જેહનાં જ્ઞાન ને,
ચંદ્ર નિસ્યો છે સમકિત દરસન ઊજલો રે લોલ;
હારે વારી ચંદ્ર નિસ્યો છે ચારિત્ર ચઢતે રંગ ને,
ચંદ્ર નિસ્યો મન ઉજ્જવલ પરિણામે લલો રે લોલ. ૩
- હારે વારી તપસ્યા ઉજ્જવલ ચંદ્ર જીસી સુખકાર ને,
ચંદ્ર જીસ્યો કુલ ઉજ્જવલ માતપિતા તણો રે લોલ;
હારે વારી ચંદ્ર નિસ્યો છે ઉજ્જવલ વ્રત પચ્ચખાણુ ને,
ચંદ્ર નિસી જસ કિરીયા મન દઢ આપણો રે લોલ. ૪
- હારે વારી ચંદ્ર નિસ્યો છે ઉજ્જવલ ગુરુ ઉપદેશ ને,
ઉજ્જવલ સિક્ષા ને વલી ઉજ્જવલ વાચણુ રે લોલ;
હારે વારી ચંદ્ર નિસી છે ઉજ્જવલ પૃચ્છા સ્વામ ને,
ચંદ્ર જીસી છે ઉજ્જવલ શ્રુતની ધારણુ રે લોલ. ૫
- હારે વારી ચંદ્ર જીસ્યા છે સાધન ચઢતે રંગ ને,
ધરમ ધ્યાન છે ઉજ્જવલ ચંદ્ર જીસ્યો સદા રે લોલ;
હારે વારી ચંદ્ર જીસ્યો છે ઉજ્જવલ શાસન માંહે ને,
ઉજ્જવલ કરુણા જયણુ આચરણુ સદા રે લોલ. ૬
- હારે વારી ચંદ્ર પદે ઇમ ઉજ્જવલ ગુણથી સ્વામ ને,
ગુણુ પરિણામે નામ તે ચંદ્રસૂરિ થયા રે લોલ;
હારે વારી ભૂમંડલપર વિચરંતા સૂરિરાજ ને,
કુમતિલિમિરહર શ્રી જિનશાસનમાં કહ્યો રે લોલ. ૭
- હારે વારી વીરથી પદસત ત્રીસે વરસે (૬૩૦) હોય ને;*
- હારે વારી સંવત એકસો સાઠા (૧૬૦) વરસે હોય ને,
ચંદ્ર ખિરદ ગચ્છ ત્રીજો નામ મનોહર રે લોલ;

હારે વારી શુરુ શુભ માલા સ્તુતિ ગાવે શુભવત્તે,
ધ્યાવે રે મન પાવે સદૃશ મુકુંદરુ રે લોલ.

૮

“ ઇતિ ચંદ્ર ગિરદ ત્રીજો. ”

હારે વારી ચંદ્ર ગિરદમે ગચ્છ ઘણા સમુદાયે,
હૂઆ રે બહુ સૂરિ પાટપર પરા રે લોલ,
હારે વારી સૂરિ ધનેસર ચંદ્રગચ્છમે હોયે,
શેત્રુજનમહાતમ ક્રીધો શુભસાગરે રે લોલ.

૯

હારે વારી ધનધન જિનદત્ત ગેષ્ઠકુલે પ્રભુ ચંદ્રે,
ધનધન ઈશ્વરીમાતા કુળ સમુદ્રને રે લોલ,
હારે વારી ધનધન સોહમપાટપટોધર નંદે,
દીપવિજય કવિ પ્રભુમે ચંદ્રસૂરીંદ્રને રે લોલ.

૧૦

હુંડા

૧૧—આં. શ્રી સામંતભદ્રસૂરિવર્ણન

ચંદ્રસૂરિ પદેશ વિભુ, સવે સૂરિ સિરતાજ,
સોલમા પટધર જાણી, સામંતભદ્ર મહારાજ. ૧
સોલ કલા શશિ સમ વદન, જિપક સોલ કપાય,
રાગ દ્રેષ અરિયે લડયા, શુભ નિષ્પન્ન કહાય. ૨
દરમ શત્રુયે જીતવા, ધર્યો સામત સહાય,
તિથે શ્રીસામંતભદ્રજી, નામ પ્રમાણુ ધરાય. ૩

ઢાળ—૯

(શ્રી સભવજિનયુ પ્રીત, અવિદડ લાગી રે—એ દેશી)

સામતભદ્રસૂરિરાજ, સોલમે પાટે રે,
પ્રભુ વિચરે દેશ વિદેશ, બહુ મુનિ યાટે રે. ૧
અપ્રતિજ્ઞા વિહાર, જ્યણુ દરતા રે,
નિત જિનવાણી ઉપદેશ, ભવિ અનુસરતા રે. ૨
બહુ વિધ તપસ્યા રંગ, આતમ ભાવે રે,
પ્રભુ પટ જતુ પ્રતિપાલ, ધરમ બતાવે રે. ૩

- ધર્યા શીલ સન્નાહ, બય નવિ ધારે રે; ૪
 શુર ચરણ કરણ શુણધીર, મોહ મહ વારે રે.
 કરે તપસ્યા પૂર, વનમાં રહેવા રે; ૫
 હંકૃત પૂરવ કરમ, પરિસહ સેહેવા રે.
 પલિપતિ બહુ ભીલ, વનના વાસી રે; ૬
 શુર તેહને દેઈ ઉપદેશ, ક્રિયા શુણરાસી રે.
 કેઈ કરે પચ્ચકખાણુ, હિંસા કેરાં રે; ૭
 વલી અલિક વયણુ વ્રત નીમ, લિઈ ઘણેરા રે.
 ચોરી કરવા નીમ, ભોજન રાતે રે; ૮
 કેઈ શીલતણા સંતોષ, લેઈ બહુ ભાંતે રે.
 વલી ચાડી થાપણુમોસ, કેઈ પચ્ચકખાણુ કરે; ૯
 કેઈ પરદારા સંતોષ, કેઈ વ્રત નિયમ ધરે.
 ઇંમ ભીલ નેં તસ્કર લોક, બહુ ઉપદેશીયા રે; ૧૦
 પ્રભુ જૈનધરમ કુલ રીત, બહુ ઉપકાર ક્રીયા રે.
 વલી સાંખર મૃગ ને સિંહ, જીવ જે વનના રે; ૧૧
 સહુ તે પામ્યાં પ્રતિબોધ, ભદ્રક મનના રે.
 વેર નહિ મનમાંહે, વિચરે રંગે રે; ૧૨
 અતિસય એ સૂરિરાજ, ખેસે સંગે રે.
 વૃક્ષ સવે હોય નમ્ર, અતિસય ભાવે રે; ૧૩
 હોય ઇતિ ઉપદ્રવ દૂર, જિહાં શુરુ ઠાવે રે.
 ઇન વનમેં વસતેં વાસ, લોક કહે સઘલા રે; ૧૪
 એ તો વનવાસી સૂરિરાજ, તપસાધન સખલા રે.
 વીરથી પટ સત ને, પેંતાલીસ (૬૪૫) વરસે રે*; ૧૫
 વલી સંવત જાણે રે, એકસોસિત્તરમેં (૧૭૦) રે;
 વનવાસી ચોથો રે, ઊરદ થયો હરસે રે.
 હું તો પ્રણમું એહના રે, ચરણકમલ ભાવે; ૧૬
 ધન જગ ઉત્તમ રે, શુરુના શુણ ગાવે.
 પ્રહ ઊઠી સમરો રે, સોહમ પટધરને; ૧૭
 હોય વાંછિત સફલા રે, સ્તવતાં સૂરિવરને.

વનવાસી બિરહમે રે, વીસ સૂરિ ઠહુ છુ,
કવિ દીપવિજય ઠહે રે, અથ થકી લહુ છુ. ૧૮

ઇતિ સંવત ૧૬૦ વનવાસી બિરહ ચતુર્થે (૪)

ઇતિ શ્રી પ્રાગવાટ્ જ્ઞાતીય શાહ દલાશ્રીપત કુલોત્પન્ન
અનોપચંદ્ર મજલાલ આગ્રહાત્ સકલપડિતપ્રવર પ. પ્રેમવિ-
જયગણિ, પ. રત્નવિજયગણિના શિષ્ય પ. દીપવિજય કવિરાજ
બહાદરેષુ વિરચિતે શ્રી સોહમકુલરત્ન પટ્ટાવલી પ્રાકૃત પ્રબધે
નિર્ણય બિરહ ૧ ઠેઠિક બિરહ ૨ ચદ્ર બિરહ ૩ વનવાસી બિરહ
૪ એવ ચત્વારિ બિરહ પોડથ પટોધર સૂરિવશું નામ
પ્રથમેલ્લાસ ॥૧॥

દ્વિતીય ઉલ્લાસ

અથ દ્વિતીયોલ્લાસઃ પ્રારભ્યતે

હુંહા

૧૭—આ. શ્રી વૃદ્ધદેવસૂરિ અને ૧૮—આ. શ્રી પ્રદ્યોતનસૂરિવર્ણન—

ગૌતમ ગણધર પદ નમી, સારદ માત પ્રકાશ;
 પ્રેમ ગુરુ સુપસાયથી, વરણું દ્વિતીય પ્રકાશ. ૧
 સામંતભદ્રનો પાટવી, સત્તરમો સૂરિરાજ;
 વૃદ્ધદેવસૂરીસરુ, સવે સૂરિ શિરતાજ. ૨
 પટસત સિત્તર(૬૭૦)વીરથી, વરસ ગયાં જળ હોય;
 નાહડદે મંત્રી કીયો, વીરદેહરો સોય. ૩
 વૃદ્ધદેવસૂરીસરે, તેહ પ્રતિષ્ઠા કીધ;
 નગર નામ સાચોર હેં, સકલ મનોરથ સિદ્ધ. ૪
 વૃદ્ધદેવ પટધર વિભુ, શ્રી પ્રદ્યોતન સૂર;
 અષ્ટાદસમો પાટવી, દિનદિન ચઢતે નૂર. ૫

૧૯—આ. શ્રી માનદેવસૂરિવર્ણન—

પ્રદ્યોતનસૂરિ પટે, માનદેવ ગચ્છરાજ;
 ઓગણીસમો પટધર પ્રભુ, વરતું તસ સામ્રાજ. ૬

ઠાળ—૧૦

(જમતગુરુ તારળે રે, તારળે દીનદયાલ; પરમ ગુરુ તારળે રે—એ દેશી)

પાટ મહોત્સવને સમેં રે, લક્ષ્મી સરસ્વતી હોય;
 દીઠી હોય ખલા પરે રે, ગુરુ ચિંતવના હોય.
 પટોધર તારળે રે, તારળે દીન દયાલ;
 પટોધર ઓગણીસમો ગચ્છરાજ (એ આંકણી) ૧
 ગુરુને મન ચિંતા હૂઈ રે, હુઝો અઘટિત કામ;
 આગળ એ વ્રત ભાંગસે રે, રહેંચ્યેં નહિ ચિર કામ. ૫૦ ૨
 ગુરુનું મન તિહાં ઓલખી રે, સૂરિ વિમાસે વિચાર;
 “આજ થકી હોવો નહિ રે, ભક્ત શ્રાવકનો આહાર. ૫૦ ૩

વિગય વાવરવી નહિ રે, આજ થકી પ્રત નીમ,”
 જાણી ગુરુ રાજી હૂઆ રે, રહેશે એ થીર ખીમ. ૫૦ ૪
 વિગય ત્યાગે આહારથી રે, બહુ દુરબલ થઈ દેહ,
 ફરી ચ્યાર દેવી હાજર હૂઈ રે, નામ કહુ હવે તેહ. ૫૦ ૫
 જયા વિજયા પદ્માવતી રે, અપરાજિતા એ ચ્યાર,
 અહનિશ સૂરિ હાજર રહે રે, નહુલાઈ શહેર મહાર ૫૦ ૬
 એહવે સાકંભરી નયરમા રે, સાકિની કાકિની શોર,
 ઉપદ્રવ સધલા શહેરમા રે, મારી મરકીનુ જોર ૫૦ ૭
 ગુરુજી નાહુલાઈ જાણીને રે, સઘે લખિયો લેખ,
 મહા ઉપદ્રવ વારવા રે, ઉપગાર કરજો વિશેષ ૫૦ ૮
 લેખ જોઈ ગુરુરાજી રે, કરવા પર ઉપગાર,
 મત્રગભિંત સ્તવના કરી રે, લઘુશાંતિ સુખકાર ૫૦ ૯
 પત્ર લિખિ તિહા મોકલ્યો રે, લઘુશાંતિ વિધિ એહ,
 પવિત્રપણે ભણુજ્યો સહુ રે, છાટજો નમણુ કરેય. ૫૦ ૧૦
 હરખિત સઘે તે કીયો રે, વિધન થયા વિસરાલ,
 જે કોઈ વિધિ સહિત ભણે રે, તેહને મગલ માલ. ૫૦ ૧૧

૧૦—આ શ્રી માનવુ મસૂરિવર્ણન—

માનદેવતા પાટવી રે, માનતુંગ ગચ્છરાજ,
 સોહમથી પટ વીસમે રે, હૂઆ શ્રી મહારાજ ૫૦ ૧૨
 તાસ ચરિત્ર કહુ લેશથી રે, સુણીઈ ભવિક ઈક મન્ત,
 ધારાપુરી ઉજેણુમા રે, મોટો લોજ રાજન્ન ૫૦ ૧૩
 તેહ નયરમે વિપ્ર છે રે, બાંણુ મયૂર તસ નામ,
 સગપણુ સસરો જમાઈ છે રે, વિદ્યા કુલ મુધામ. ૫૦ ૧૪
 ચઉદ વિદ્યા ચ્યાર વેદના રે, શાસ્ત્ર સર્વે પ્રવીણુ,
 દીપવિજય કવિરાજના રે, નૃપતિ સહાં ગુણુદીન. ૫૦ ૧૫

હુંહા

સસરો જામાતા જોહુ, કરતા શાસ્ત્ર વિવાહ,
 હાર જીત સાખી નૃપતિ, ન દીઈ એ કોઈ દાહ. ૧

ચ્યાર લાખ રઘુવેદ હે, યજુર્વેદકો માંન;
 લાખ પાંચ નેવું સહસ્ર, બીજો વેદ પ્રમાંન. ૨
 ત્રીન લાખ એંસી સહસ્ર, સામ વેદકો ગાન;
 લાખ ત્રીન ને સઠ સહસ્ર, વેદ અથર્વણુ જાંન; ૩
 અંગ ગ્રંથ અડસઠ સહસ્ર, ઉપનિષદ પુનિ હોય;
 એક લાખ ખ્યાસી સહસ્ર, ગ્રંથ માન હેં સોય. ૪
 પરિશિષ્ટ સંખ્યા કહું, સહસ્ર અઠાર સુજાન;
 એ સાતે વસ્તુ તણા, પાઠી હોય પ્રમાણ. ૫
 ચ્યાર વેદ પદ અંગ હે, ઉપનિષદ છત્તીસ;
 પરિશિષ્ટ બહોંતર મલી, સહુ ગ્રંથ લાખ વીસ. ૬
 વીસ લાખ એ ગ્રંથના, પાઠ કહેં બટ હોય;
 અષ્ટાદશ પૌરાણુ પુનિ, પદ લાખામય સોય. ૭

ઢાલ-૧૧

(પ્રભુ ચિત્ત ધરીને અવધારો મુજ વાત—એ દેશી)

જામાતા સસરો હો અહનિશ, કરતા શાસ્ત્રનો વાહ;
 એ કોઈ ન્યૂતાધિક નહી જી, જામાતા વિષવાહ.
 સહુ શ્રોતા સુંણું આગલ એ અધિકાર (એ આંકણી). ૧
 જામાતાઈ ચંડી દેવી, સમરન કીધ ઉદાર;
 કાંઈક હુંઈ ચઢતી કલાજી, સસરોજી કરે રે વિચાર. સં ૨
 ગુપ્તપણે સસરાજી રાતે, આયા જમાઈને ઘેર;
 જિલ્લો વાત સુણેં છે ધરની, કાંન દેઈ બહુ પેંર. સં ૩
 તેહ સમેં ઘરંમાહે લડે છે, ધણીધણીયાણી રે હોય;
 તાતને દીઠો જિલ્લો હેઠલ, પુત્રી ચિંતવણા હોય. સં ૪
 બાપ થઈને ચરિત્ર સુતાનું, જોવું ન ઘટે એહ;
 પતિવ્રતાઈ શ્રાપ દીઓ તખ, કુષ્ટિ થયો તવ દેહ. સં ૫
 સસરે સૂરજદેવ આરાધ્યો, પ્રસન્ન હુઓ રવિ દેવ;
 તેહથી કોઈ ન દેખે કોઈ, વાહ કરે નિતમેવ. સં ૬

લોજ કહે એ ન્યાય ન હોવે, જાઓ સરસ્વતી પાસ,
 કાશ્મિર દેશે બેહુ જણ ચલિયા, જીહાં છે માત નિવાસ. સં ૭
 માતાજી મનમાંહી વિમાસો, આઈ સમજાવ્ય દોય,
 અધવિચ ટીકા જકારની, પોઠી પાંચસે હોય. સં ૮
 પૂછે સસરો જામાતા તિહા, “ચું છે પોઠીયા માંહે,”
 તે કહે “જકારની ટીકા”, વિશ્વમય દોહ મનમાંહે સં ૯
 બીજી વાર હજાર દેખાડયા, ત્રીજીઈ દોય હજાર,
 માની ગલાન થયા તે બે જણ, ચિત્ત વિમાસણુ ધાર. સં ૧૦
 એક અક્ષર જકારની ટીકા, સાંભલી નહિ શ્રવણેણુ,
 તો શાસ્ત્રપાર કિણુવિધ પાંખીને, ગર્વ દરીને કેણુ. સં ૧૧
 ચોથુ પદ એકેક બેહુને, દીધું છે સારદ માય,
 ત્રણ પદ પૂરી બેહુ જણેજી, શ્લોક કીયા મન ભાય. સં ૧૨
 પ્રગટ થઈ જોલી તવ જનની, હુ છુ સારદ દેવ,
 દોય બરોબર પડિત છેો તુમ, પ્રસન્ન હુઆ છે બૂદેવ સં ૧૩
 ધારા નયરીઈ બેહુ આબ્યા, લોજને દહો રે વૃત્તાત,
 નૃપતે બહુ સનમાનીયાજી, માલવદેસ શ્રીમત સં ૧૪
 અહનિશ રાજસભામાંહેજી, શાસ્ત્રતણો રે અભ્યાસ,
 દીપવિજય દવિરાજ સદાઈ, સરસ્વતી માત પ્રકાશ સં ૧૫

દુહા

એક દિન નૃપતિ સલા વિચે, જોલે વચણુ વિલાસ,
 જૈનમાંહે કોઈ હસ્યે, એહવો જ્ઞાન પ્રકાશ. ૧
 પ્રધાન શ્રાવક તિણે સમે, કહે સુણો મહારાજ,
 માનતુંગસૂરિસરુ, મુજ શુરુ છે અચ્છરાજ ૨
 સુણી નૃપત તેડયા શુરુ, કહે સુણો સૂરિરાજ,
 ચમત્કાર મુજ દાખવો, તુમ વિદ્યા સામ્રાજ. ૩
 ઈમ દહી જોરડા ભીંતરે, બેસાયો તિહા સ્વાંમ,
 તાલાં અડતાલીસ દેઈ,* સૂતો નૃપ નિજ ધામ. ૪
 શુરુઈ તિહાં સમરન કિયો, સામન દેવી માત,
 ચક્રેસરી પ્રગટ હૂઈ, રવિ તેજ સાદ્યાત. ૫

ઢાળ—૧૨

(ભરતનૃપ ભાવશું—એ દેશી)

ઋષભ પ્રભુ સ્તવના કરેં એ, ભક્તોભરે સ્તવરાજ;
નમો સૂરિરાજનેં એ.

શ્લોક તણી ઉદ્ધોષણા એ, માંનું જલધર ગાજ. નં ૧
જીમજીમ કાવ્ય ભણેં સૂરિ એ, તિમતિમ દેવ પ્રભાવ; નં
તડ તડ તાલાં ઊઘડે એ, બુઝો બુઝો પુત્ય સભાવ. નં ૨
કાવ્ય અડતાલીસથી થયાં એ, તાલાં અડતાલીસ* દૂર. નં
સૂરિ ઉપાસરે આવિયા રે, ધન શાસન વડ નૂર. નં ૩
નૃપતિ પ્રભાતેં દેખીનેં એ, ચમક્યો હૃદય મઝાર; નં
ધનધન એ સૂરિરાજનેં એ, જૈનધરમ જગ સાર. નં ૪
ભક્તોભરનાં કાવ્ય છે એ, ગર્ભિત મંત્ર પ્રયોગ; નં
સદ્ગુરુ જાણુ કૃપાથકી એ, પાંમે સુખ સંયોગ. નં ૫
વીસમે પાટ પ્રભાકરું એ, શ્રી માનતુંગ ગચ્છરાજ; નં
શાસન જૈન દીપાવીઆ એ, સોહમ કુલની લાજ. નં ૬
સંવત હોય બિલોતરે (૨૦૨) એ, દિગંબરા મત હોય; નં
સાતસેં ખોલે અંતર કીયો એ, તેહમાં મત હોય* જોય. નં ૭

૨૧—આ. શ્રી વીરસૂરિવર્ણન—

વીરસૂરિ એકવીસમા એ, પટધર શ્રી ગણધાર; નં
સંવત બિલોતરા ત્રિસમે (૨૩૦) એ, જિનશાસન જયકાર. નં ૮

૨૨—આ. શ્રી જયદેવસૂરિ. ૨૪—આ. શ્રી દેવાનંદસૂરિવર્ણન—

જયદેવસૂરિ બાવીસમા એ, પટધર શ્રી ગચ્છરાજ; નં
ત્રેવીસમો પટધર નમું એ, દેવાનંદ મહારાજ. નં ૯
સંવત ત્રણ પંચોતરે (૩૭૫) એ, વદલલીપુરનો લંગ; નં
સંવત ચ્યારખારોતરે (૪૧૨) એ, ઉપાસરાસ્થિતિ ચંગ. નં ૧૦

૨૪—આ. શ્રી વિક્રમસૂરિવર્ણન—

દેવાનંદ સૂરીસરુ એ, ત્રેવિસમો પટધાર; નં
ચોવીસમા વિક્રમસૂરિ એ, લંજન ચરીય ઉદાર. નં ૧૧

૨૫—આ શ્રી નરસિંહસૂરિવર્ણન—

નરસિંહસૂરિ પંચવીસમા એ, સમુદ્રસૂરિ વડે નૂર, નં
તાસ સબધ કહુ બલાં એ, દિનદિન ચઢતે નૂર. નં ૧૨

૨૬—આ શ્રી સમુદ્રસૂરિવર્ણન—

રાવલજી શ્રી જોમાણુસી એ, ચીતોડ ઉદે પુર લાણુ, નં
તેહના વશમે દિનકરુ એ, સમુદ્રસૂરિ શુણુ બાણુ નં ૧૩
નાગદ્રાનયર મેવાડમે એ, ચાખ્યા જૈન પ્રાસાદ, નં
બહુ ભવિજન પ્રતિજોધિયા એ, છબીશ પટ આહુલાદ. નં ૧૪
એ પ્રભુ સમુદ્રસૂરીચરુ એ, સોહમકુલમે ભાણુ, નં

૨૭—આ શ્રી માનદેવસૂરિવર્ણન—

માનદેવસૂરિજી તેહના એ, પાટવી સત્યાવીસમે ભાંણુ. નં ૧૫
પાટ વિના જે સૂરિ થયા એ, વરણુ સમય પ્રસ્તાવ, નં
દીપવિજય કવિરાજજી એ, તારણુ ભવનિધિ નાવ. નં ૧૬

હુંડા

તારકાલીન સૂરિવર્ણન—

સવત ચ્યાર સત્યોત્તરે(૪૭૭), હૂઆ ધનેસરસૂર,
તિણે સેત્રુભમહાતમ કિઓ, સિલાદિત્ય હજૂર. ૧
મહલવાદિસૂરિ તણો, લાણુએ નૃપ એહ,
શુરુજી ચોમાચુ તિહા, નૃપતિ ધરમ સનેહ ૨
રાંકો વાકો વાણિયા, શિલાદિત્ય પરધાન,
તાસ મુતા પાસેં અછે, એક કાગસી બાન. ૩
નૃપતનયા બહુ હક કીયો, તેહ કાંગસી કાજ,
નૃપતે અતિ આગ્રહ કીઓ, ન દિઈ તેહ આદાજ. ૪
તેહથી નૃપ બહુ કોધ કરી, હુભવિયા જણુ દોય,
ભાવીભાવ મિટે નહીં, જે હોણુરી હોય. ૫
સાહ રાંકે વાંકે કિઓ, પાતસાહ ઈક અગ,
બહુ ફેજ લાવી કીઓ, નયર વહલલી ભંગ; ૬
શિલાદિત્ય નૃપતિ મરણુ, નગગભગ દો વાર,
શ્રાદધિ માહે અછે, એહ તણો અધિકાર ૭

ઠાલ-૧૩

(વીર જિણેસર ઉપદીસે—એ દેશી)

આ. શ્રી. દેવદિગણી કામાશ્રમણવર્ણન—

વીરથી નવસે'હેં એહે'સીઈ (૯૮૦), વિક્રમથી હવે' જાણો રે;
 સંવત પાંચ દાહોતરે (૫૧૦), દેવદિ પૂજ્ય પ્રમાણો રે;
 ઉપગારી ગુરુ વંદીઈ (એ આંકણી). ૧

આગમ જાતાં જાણીને, લખવા સૂત્ર ઉછાંહે રે;
 મુનિપરિકર તેડ્યા સહુ, નયરી વલ્લભી માંહે રે. ઉપ૦ ૨
 ખીજે સ્કંદિલ સૂરિવરુ, પૂરવ દેસ સુઠાય રે;
 મથુરા નયરઈ તેડીયા, સાધુ તણો સમુદાય રે. ઉપ૦ ૩
 દોય ઠેકાણે દોય સૂરિ, જિતશાસન સણગાર રે;
 સૂત્ર લિખ્યાં મુનિ મુખ થકી, કરવા જગ ઉપગાર રે. ઉપ૦ ૪
 આચારંમાદિક સહુ, આગમ પણ્યાલીસ રે;
 જીમ જીમ મુનિને સાંભર્યા, તિમતિમ લખિયાં ઇસ રે. ઉપ૦ ૫
 લખિઓ તેર વરસ પાછે, કલ્પસૂત્ર શ્રુતરાજ રે;
 તેથી નવસે' ત્રાણુંની, વાચના એહને' ઝાજે રે. ઉપ૦ ૬
 વલ્લભી મથુરી દો વાચના, હુઈ એકત્ર જીવારે' રે;
 ફેર અંતર કેઈ ખોલના, સુણીઈ તેહ વિચાર રે. ઉપ૦ ૭
 ત્રિશક્તા સિદ્ધારથ નરપતિ, બારમે' સરજે તે જાવે રે;
 આચારાંગમે' પાઠ એ, આવશ્યક ચોથે કહાય રે. ઉપ૦ ૮
 એહવા કેઈ ખોલના, ફેર છે આગમ માંહે રે;
 “આપણુ દોય પ્રમાણુ છે”, એહની સંકા ન કાંહે રે. ઉપ૦ ૯
 વલ્લભી મથુરી નયરીએ, સ્થાનક દોય કહાયા રે;
 જિમ જિમ મુનિને સાંભર્યા, તિમ તિમ પાઠ લખાયા રે. ઉપ૦ ૧૦
 અંગમાંહે ઉપાંગની, દીધી લલામણુ જેહ રે;
 “જહાપન્નવણુ—નંદી”એ, ગણધર વચન ન એહ રે. ઉપ૦ ૧૧
 લખતા ગ્રંથ ગૌરવ હાંવે, તેથી દેવદિ સ્વામી રે;
 જે જે ઉપાંગમે' પાઠ છે, દીધી લલામણુ સાંભી રે. ઉપ૦ ૧૨

એ હેતુ સહુ જાણ્યો, અગ પહેલાં ન ઉપાગ રે,
ગણધર શુ થના કિમ કરે, એ તો દેવાઈપૂજ્ય પ્રમાણ રે. ઉપ૦ ૧૩
શ્રી દેવાઈ શ્રી પૂજ્યજી, કીધો જગ ઉપગાર રે,
શાસન એકવીસ સહસનો, તેહમા સૂત્ર આધાર રે. ઉપ૦ ૧૪
જગ ઉપગારથી પૂજ્યજી, લાસ લિયા શિવરાજ રે,
એકે ભવે સિવ પામર્ય, દીપવિજય વડ લાજ રે. ઉપ૦ ૧૫

ફાંડા

શ્રી કાલિકામાયંવણન—

વીરથી નવમે ત્રાણુઈ (૯૯૩), સવત પાત્ર ત્રેવીસ (૫૨૩),
ત્રીભ કાલિકાસૂરિજી, વિદ્યાધર ગંછઈશ. ૧
સખેયે વરણુવ કરુ, તાસ ચરિત્ર વખાણુ,
શુણુવતા શુણુવતના, શુણુ ગાવે શુણુ જાણુ. ૨
ત્રિચરંતા સૂરિરાજજી, બહુ પરિચારે થોક,
ભૂમડસ પર ભવિજના, તારતા ભવિદોક. ૩

ઢાલ-૧૪

(મારુજી, નિંદડવી નેણા રે ગિયધુત રહી, તુલ રહી નેણા સેણા ગિય હો,
સાહિમાણી ઢાલા—એ દેશા)

શુરુજી પયઠાણુ નગર પધારીયા, શાલિત્રાહન નૃપરાજ હો,
પટધારી સાહિબા,
શુરુજી વદન નરપતિ આવીયો, પરિકર સખ સામાજ હો, પટધારી સા.
શુરુજી, વીર પટોધર વદીઈ (એ આંકણી) ૧
શુરુજી પચાભિગમથી રે વહિયા, કરવા આતમ કાજ હો, પટ૦
શુરુજી બહુ આઠંબરથી કીઓ, નગરપ્રવેશ ગચ્છરાજ હો. પટ૦ શુ૦ ૨
સાહિબા એકવે પશુપણુ પર્ના, મહોચ્છવના દિન આય હો; પટ૦
શુરુજી નૃપને કહે પચમી દિને, પર્વ સવછરી ધાય હો. પટ૦ શુ૦ ૩
શુરુજી નૃપતિ કહે ગચ્છરાજજી, એ દિન નહી અનુમાન હો, પટ૦
શુરુજી એ દિન લોકિક પર્વ છે, દી મુદ્દિત્રી અભિધાન હો. પટ૦ શુ૦ ૪

“ચિત્રકૂટપતિ પુત્રને” રે, શિષ્ય કરેં સૂરિરાય રે; સાં
 ઘર ઘર ફરસ્યેં ગોચરી રે, મેહેણ્યાં જગત ગવાય રે. સાં ૧૨
 તેથી સૂત પાછો લેઈ રે, ઘો કાઈ ગામ ગરાસ રે;” સાં
 સાંભલી રાવલજી તિહાં રે, માગે સુત ગુરુ પાસ રે. સાં ૧૩
 ગુરુ કહે દીક્ષા નહિ દિઆં રે, કરસ્યાં વણિક નિસાલ રે; સાં
 ઓસિયા માતની સાહાયથી રે, શ્રાવક ક્રિઓ ઓસવાલ રે. સાં ૧૪
 તેહનું ગોત્ર સીસોદિયા રે, તેહનાં વંશ મઝાર રે; સાં
 ગુજર દેશના શેઠજી રે, શાંતિદાસ પરિવાર રે*. સાં ૧૫
 સામું પાતશાહી કહ્યા રે, જેહને મિરઠ લખાય રે; સાં
 તેહના વંસમેં દીપતા રે, સાંપ્રત સહુ સુખદાય રે. સાં ૧૬
 દીપાશાહ ખુશાલશાહ રે, વૃખતશાહ પુન્યવંત રે; સાં
 હિન્દુપતિના પાટવી રે, ગોત્ર સીસોદિયા વંશ રે. સાં ૧૭
 તેહની વંશ પરંપરા રે, સહસ લખોધર હોય રે; સાં
 મરુધર દેશ મેવાડમેં રે, ગોત્ર સીસોદિયા જ્ઞેય રે. સાં ૧૮
 શ્રીજિનશાસન દીપતા રે, છે વીસા ઓસવાલ રે; સાં
 દીપવિજય ઠવિ એ સહુ એ, જીવદયા પ્રતિપાલ રે. સાં ૧૯

દુહા

માહપતિ, રાહપતિ વર્ણન—

માહપતિ રાહપતિ હો તનય, તેહ તણે અધિકાર;
 લેશ માત્ર વર્ણવ કરુ, વિક્રમ સંવત સય ખાર (૧૨૦૦). ૧
 વડા પુત્ર શ્રી માહપજી, મોંસાળે બેહુ વાસ;
 રાહપજી રિસાઈ આલ્યા, ગઠ ઈરોડે નિવાસ. ૨
 રોવલજી આખર સમો, સંવંત ખારસેહે ખોસ;
 વાસી સરંગપુરી હૂઆ, પુત્ર નહિ કો પાસ. ૩
 મોંનંગરા સાલા તિણે, ગઠ કીધો નિજ હાથ;
 માહપજી પેઠણું નહિ દિયા, અછે ચિતોડો નાથ. ૪
 કાઈ ભાટ અમરખ ધરી, ગઠ ઈરોડે જાય;
 બ્યતિકર સહુ સુણાવીઓ, રાહપજી મન દયાય. ૫

રોમી પતશાહનૈં મલી, લેઈ ફોજ સમાર,
ચિત્રકૂટ કાયમ દીઓ, સોનગરાઉ ખાર. ૬
સવત ખાર ગુણુ તીસમેં (૧૨૨૬), રાહપણુ નૃપરાજ,
વડ બધવ શ્રી માહપણ, આયા બેઠણુ રાજ. ૭
રાહપ કહે વડ બધવ ! રાજ અમારે ભાગ,
હવે દાવા પોચે નહિ, નહિ તમારો ભાગ. ૮
વડ બધવ કહે છોડ દો, રાવલ ખિરહ સયાંન,
એમ કહી રીસાઈ અધ્યા, ગલિયા કોટ સુયાંન ૯
કુંગરપર વાસ્યો વલી, રાવલ ખિરહ કહાય,
સાંપ્રત એહી જ રીત છે, વસપરપર રાય. ૧૦
ખાપા રાવલથી સહુ(સરુ), કરણુસિ રાવલ સીમ,
ચોવીસ રાવલ બહિઈ, સહસ વરસમેં ખીમ. ૧૧

ઢાળ—૧૬

(શ્રે શ્રે સ્વામી સમોસયા—એ દેલા)

રાહપણુ નૃપથી હુઓ, રાણુપ ખીરહ સવાય રે,
હિંદૂપતિ પાતશાહ છે, ગઢ ચિતોડ કહાય રે
નૃપ સહુ(સૌ)ભાગ્ય ભૂનખલી. ૧
ખીળ રે નૃપતિને આપમા, લખવી રાનધિરાજ રે,
ચિત્રકૂટ નાથને આપમા, મહારાનધિરાજ રે નૃપ ૨
રાહપ રાણુથી તેરમા, રાણા અજેસીંજી વારે રે,
તેહના પુત્ર છે સજ્જનસીં, તેરઈકસઠા(૧૩૬૧)મઝાર રે. નૃપ ૩
ક્રોધથી હક્ષિણુ આવિયા, તેહનો વસ સતારે રે,
છત્રપતિ સાહુ નૃપતિ લગી, ત્રેવીશ પાટ ઉદાર રે નૃપ ૪
અઉઠમો રાણુ હમીરસીહ, ઈકલિંગ દેહરો કરાયો રે,
કુંભોજી રાણુ અઠારમો રે, કુભલમેર વસાયો રે નૃપ ૫
રાણુકપુરને દેહ રે, થાભા દોય કરાયા રે,
સવત ચૌહ પચાણુઈ (૧૪૬૫), કુંભો રાણુ ગવાયા રે. નૃપ ૬

વીસમો રાયમદલ રાણથી, દેવદયો સેહેર કહાયો રે;
 રાણ રતન એકવીસમો, પદમણી કાજ લકાયો રે. નૃપ ૭
 ખાર વરસ પાતસાહથી, લડિયો બૂજબલ રાણ રે;
 સંવત સોલ એવીસમે' (૧૬૨૪), રાણ ઉદેસિંહ ભાણ રે. નૃપ ૮
 અકખર શાહથી બહુ લડ્યો, તુલ્યો ગઢ ચિત્તોડ રે;
 સંવત સોલ પચીસમે' (૧૬૨૫), વસીયો ઉદેપુર જોડ રે. નૃપ ૯
 અમરસી રાણ પચીસમે', બુજબલથી બલ જોડ રે;
 અકખર રાજ ઉઠાય રે, લીધો ફેર ચિત્તોડ રે. નૃપ ૧૦
 અઠાવીસમો જે રાણ છે, રાજસિંહ તે રાજે રે;
 દિલ્લિપતિ પાતસાહ છે, ઔરંગજેબ સમાજે રે. નૃપ ૧૧
 તેહના હરથી રે નાથજી, આયા નાથદુવારે રે;
 સંવત સત્તર બત્રીસમે' (૧૭૩૨), રાજસમુંદ્ર કીયો સાર રે. નૃપ ૧૨
 યોગણત્રીસમો રાણજી, જયસિંહ રાણ કહાય રે;
 દેખર સરવર તિથું કીઓ, સંવત સત્તરમે' થાય રે. નૃપ ૧૩
 પીછો નામ છે જેહનો, જાતે તે વણજરો રે;
 પીછોલો સરવર તિથું કીઓ, સમુદ્રની ઓપમા સાર રે. નૃપ ૧૪
 ઇમ સહુ રાણપરંપરે, સાંપ્રત લીમસી' ભાણ રે;
 દીપવિજય કવિરાજ એ,* ગિરદ દીઓ એહ રાણ રે. નૃપ ૧૫
 રાવલ ને' રાણા સહુ, ગિરદ ચિત્તોડાધીશ રે;
 ચિત્રકૂટ ગઢપતિ સહુ હુઆ, બુજબલી સહુ નૃપ ઇશ રે. નૃપ ૧૬

હુહા!

આ ૧૦ શ્રીહરિભદ્રસૂચિવર્ણન

ચિત્રકૂટ ગઢમે' તદા, સંવત પાંચ મહાર;*
 રાજ કરે મહાબુજ બલી, રાવલ સગતકુમાર. ૧
 તેહ નયરમે' વિપ્ર છે, હરિભદ્ર ઈથુ નાંમ;
 પૂરવ સંજોગે હુઓ, વિદ્યાકુંભ સુધામ. ૨
 ચ્યાર વેદ બટ અંગ હે, ઉપનિષદ છત્તીસ;
 પરિશિષ્ટ બહોતેર મિલી, સહુ ગ્રંથ લખ વીશ. ૩

વીસ લાખ એ ગ્રથ છે, ચ્યાર વેદકો માંન,
 વિદ્યા ચઉદ નિધિ સમો, હરિભદ્ર ભટ જાન. ૪
 ધરે ગૌરવ મનમાં ઇચ્છો, જગ નહિ વાઢી ઢાય,
 વિદ્યાવાદ વિના તવાં, પેટ આકરો હોય ૫
 જે વાદિ હારે તકો, ચરે ઘાસ પીઈ નીર,
 મુજને છતે તેહનો, શિષ્ય હોઈ તમ તીર. ૬
 પેટે પટખન કરી, કરી પ્રતિજ્ઞા એમ,
 નિજ પટકમેં નિત રહે, ચિત્રકૂટ બિચ એમ. ૭

ઢાળ—૧૭

(વાહલમ વેહેલા રે આવજ્યો—એ દેશી)

એક દિન હરિભદ્ર ભટ તિહાં, જાવેં ચઉટા મઝાર રે,
 ઉપાસરેં મહાસતી સાધવી, યાદિની નાંમ ઉઠાર રે
 ધન ધન હરિભદ્ર સૂરિવરા. (એ આંકણી) ૧
 સૂત્રની ગાથા રે સાબલે, સમજિયો નહી કાંઈ ભાવ રે,
 કાંન દેઈ કરી સાબલે, માંનું ભવજલ નાવ રે ધ૦ ૨
 ગાથા—ચક્ષુઢગ હરિપણગ પણગ ચક્ષિ ચ કેસવો ચક્ષિ ।

કેસવ ચક્ષિ કેસવ કુચક્ષિ કેસવચક્ષિ ચ ॥૧॥

એ ગાથાનો અર્થ—૧ ભરત, ૨ સગર એ બે ચક્ષિ જોડે

થયા, પછે ૧ ત્રિપૃષ્ઠ, ૨ દ્વિપૃષ્ઠ, ૩ સ્વયંભૂ, ૪ પુરુષોત્તમ ૫ પુરુ
 પાર્તિ એ પાંચ વાસુદેવ લાગલગી થયા, પછે ૩ મધવા, ૪ સનત-
 કુમાર, ૫ શાંતિનાથ, ૬ કુચુનાથ, ૭ અરનાથ એ પાંચ ચક્રવર્તી
 લાગલગી થયા, પછે એક ૬ પુઠરીક વાસુદેવ થયો. પછી એક ૮
 સુભૂમ ચક્ષિ થયો, પછી એક ૭ શ્રીદત્ત વાસુદેવ થયો પછી એક
 ૮ મહાપદ્મવર્મા ચક્ષિ થયો, પછે એક ૮ લક્ષ્મણ વાસુદેવ થયો,
 પછી ૧૦ હરિષેષ્ઠ ચક્ષિ, ૧૧ જયચક્ષિ એ બે ચક્ષી લાગલગી
 થયા, પછી એક ૬ કૃષ્ણ વાસુદેવ છેલ્લો થયો, પછી એક ૧૨
 બ્રહ્મદત્ત ચક્ષિ છેલ્લો થયો.

ગાથા એ સાંભલી જોલિયો, ચક્રચક્રમેં ન સમજાય રે,
 માત કહે ભટજી મુણો, સૂત્રની ગાથા કહાય રે ધ૦ ૩

ભાષા પટ ચઉવેહના, વિદ્યા ચઉહના જાણુ રે;
 બિરહના ધાર છો એહવો, ખોટો બિરહ ન પ્રમાણુ રે. ધ૦ ૪
 આગધી ભાસ નથી જાણુતા, ભાષા પટ કિમ હોય રે;
 સાંભલી ચિતવેં ભટ તિહાં, કહિઈ માતજ સોય રે. ધ૦ ૫
 યાકિની સાધવીઈ કહ્યો, ગાથા અર્થ વિચાર રે;
 સુણી ભટ મનમાં ચિંતવી, કરી પ્રતિજ્ઞા સંભાર રે. ધ૦ ૬
 “જીતે તેહનો શિષ્ય હવુ”, એહ પ્રતિજ્ઞા મેં કીધ રે;
 તે ઈણી સાધવી જીતીઓ, સાચી પ્રતિજ્ઞા એ સિદ્ધ રે. ધ૦ ૭
 સંજમ દીઓ મુઝ માતજ, તુમે મુઝ ગુરુરાજ રે;
 માતજ કહૈં ઘટતો નહી, સાધવી કર મુનિરાજ રે. ધ૦ ૮
 મુઝ ગુરુ શ્રી ભટ્ટાચાર્યજી, ચાલો તેહની પાસ રે;
 આવીઓ તેહ કને ચોલખી, લિઈ સંજમવ્રત ખાસ રે. ધ૦ ૯
 સૂત્ર આગમ સહુ અભ્યસ્યાં, દીધો સૂરિ પદ જોગ રે;
 મઠ ચોરાસી જે અન્ય તણા, જીતિયા પુન્ય સંજોગ રે. ધ૦ ૧૦
 હોય ભાણેજ છે સૂરિતણા, હંસ પરમહંસ નામ રે;
 તેહને જુઝવી દીખિયા, ગયા તે બોધને ઠામ રે. ધ૦ ૧૧
 બેહુ જણુ વેષ જુદો કરી, પાઠેં શાસ્ત્રના મર્મ રે;
 કોઈ એક લેકથી જાણીયા, ચોલખ્યા શ્રી જિનધર્મ રે. ધ૦ ૧૨
 તેહ પરીક્ષાને કારણે, જેન મૂરત કરી માંહે રે;
 ચાલતાં પગથીયામાં ચણી, ઉપર પગ દેઈ જાય રે. ધ૦ ૧૩
 તેડીયા હોયનેં છલ કરી, પગથિઈ જિનછખી દેખ રે;
 પગ ન દીધો ખડીથી કીયા, જનોઈ ભાવ ત્રિરેખ રે. ધ૦ ૧૪
 જાણીને ચોલખ્યા જિનમતી, હણવાનેં કીધ ઉપાય રે;
 બેહુ જણે સમયને ચોલખી, કીઓ તિહાં જ પલાય રે. ધ૦ ૧૫
 આગલે બેહુ જણા પાછલે, ફોજનો છે સમુદાય રે;
 ચિત્રકુટ આવતેં આવતેં, સાંજ પડી ને અકુલાય રે. ધ૦ ૧૬
 સેંહેરની પોલ છે સાંકડી, રહી ગયા બેહુ જણુ ખાર રે;
 આંતરી બેહુ જણાને હણી, અલિયો ફોજ સંભાર રે.
 જુઓ જુઓ કરમ વિચિત્રતા-(એ આંકણી). ધ૦ ૧૭

પ્રહ સમે તેહ માલીમ હુધ, પુસ્તક સહુ એ મળાય રે;
 અગ્નિનો સરણુ તેહને કીઓ, સૂરિ બહુ શોધ કરાય રે જી૦ ૧૮
 પુસ્તક માંહેથી નિકલ્યો, બોધનો એક આમ્નાય રે,
 વસ્તુધારા નામ મહામત્ર છે, દીપોચ્છવીઈ સુણાય રે જી૦ ૧૯
 દોયના વિરહથી બહુધરે(પરે), સૂરિ મન હૂઓ ખેઠ રે,
 ક્રોધથી બોધને મારવા, સૂરિને મનમા ઉમેઠ રે. જી૦ ૨૦
 મત્ર આહ્વાનથી તેડિયા, બોધ તે ચઢિસે હે ચુમાલ રે,
 તેલ ઠઠામાંહે હોમવા, સૂરિ હૂઆ ઉજમાલ રે જી૦ ૨૧
 તે સમે શાસન દેવતા, આવી તિહાં મહમાય રે,
 એહ મોટા શુરુ શાસને, ક્રોધથી કરે છે અન્યાય રે. જી૦ ૨૨
 એમ વિમાસીને ડોકરી, રૂપ કરી શુરુ કરે આય રે,
 ડોકરી પાય આલોયણા, પુછે શુરુ ગચ્છરાય રે. જી૦ ૨૩
 શુરુ કહે એહ આલોયણુ, અઠમ તપ કરો એક રે,
 ડોકરી કહે એક ડોકરી, આલોયણુ કહી છેક રે. જી૦ ૨૪
 પૂજ્યઆલોયણા કેટલી ! હોમસ્યો ચઢિસે હે ચોમાલ રે,
 અઘટિત કામ એ પૂજ્યજી, જીવદયાપ્રતિપાલ રે. જી૦ ૨૫
 હુ છુ રે શાસનદેવતા, સાબલી શુરુ તસ વાણુ રે,
 ક્રોધ સાંભી સહુ બોધને, છોડયા શુરુ શુણ્ણણુ રે જી૦ ૨૬
 હરિભદ્રસૂરિ મન ચિતવે, આલોયણુ કુણુ જોય રે,
 દીપકવિ એ સૂરિરાજજી, પાપમીરુ નહી(સહી) હોય રે જી૦ ૨૭

હુંહા

શુરુ કહે શાસનસૂરિ ! હુંઓ મોટકો પાપ,
 આલોયણુ એહની વડી, વડો એહનો જાપ ૧
 શાની પૂરવધરે નહી, નહી કેવલી આજ,
 અવધિ ચઢિગ્યાંની નહિ, નહિ મોટો ગચ્છરાજ. ૨
 તે મોટે દેવી તમો, જઈ સીમધર પાસ,
 આલોયણુ લાવી કહો, હોવે હંકૃત વિનાસ. ૩
 જઈ દેવી પૂજ્યો તહા, કહે સીમધર સ્વામ,
 ચઢિમે'હે'સુ માલીસ કરે(૧૪૪૪),નવા ગ્રંથ વડ નામ. ૪

નિઃપાપી સૂરિ હોસ્યે, હુઃકૃત સુકૃત એહ; ૫
 લાઘવ કમીં એ સહી, જિનધર્મિ દંઢ મેહ.
 પ્રભુ વચન દેવી કહ્યો, ક્રિયા ગ્રંથ સૂરિરાય;
 ચઉદસેહે ચ્યાલીસને સર્મે, આયુ અદ્ય જણાય. ૬
 સંસારદાવા એહ સ્તુતિ, ચ્યાર ગ્રંથનો માન;
 ચઉદસેહે ચૌઆલીસ કરી, પોહોતા અમર વિમાન. ૭
 સંવત પાચ પંચાસિધ(૫૮૫), પોહોતા સરગ મોઝાર;
 લવલીરૂ એહવા સૂરિ, નામે જયજયકાર. ૮

ઢાળ—૧૮

(વહાસોળ વાઈ છે વાંસલી રે—એ દેશી)

૨૮—આ. શ્રી વિષ્ણુપ્રભસૂરિ. ૨૯—આ. શ્રી જય્યાનંદસૂરિવર્ણન—
 અઢાવીસમે પટધર વંદીઈ રે, વિષ્ણુપ્રભ સૂરિરાજ;
 શ્રી જય્યાનંદસૂરિ ગુણત્રીસમા રે, સોહમ કુલની લાજ.

ગુરુ મારો દિગ્યે છે દેસના રે—(એ આંકણી) ૧

૩૦—આ. શ્રી રવિપ્રભસૂરિ, ૩૧—આ. શ્રી યશોદેવસૂરિ,
 ૩૨—આ. શ્રી પ્રદ્યુમ્નસૂરિ અને ૩૩—આ. શ્રી માનદેવસૂરિવર્ણન—
 ત્રીસમા રવિપ્રભ પટધર દિસતા રે, યશોદેવસૂરિ એકતીસ;
 સૂરિ પ્રદ્યુમ્ન નાથ ખત્રીસમા રે, શ્રી માનદેવ તેત્રીસ. ગું ૨
 વા. શ્રી ઉમાસ્વાતિવર્ણન—

એહવે સંવત સાતસેં વીસમેં એ* (૭૨૦), જુગપ્રધાન જગીસ;
 વાચક ઉમાસ્વાતિજી હૂઆ રે, એકાવતારી સૂરીસ. ગું ૩
 આ. શ્રી ખરપલદસૂરિ—

વીરથી ખારસેં ખહોંતર (૧૨૭૨) બાણીઈ રે, સંવત આઠસેં પૂર;
 ખરપલદસૂરિનો જન્મ હુઓ તદા રે, જિનશાસન વઠ નૂર. ગું ૪
 આમનૃપતિ ગુરુજી પ્રતિગોધિઓ રે, પ્રભુશાસન શણગાર;
 અરિત્ર પ્રભાવકમાંહે વખાણીયા, ગુરુ શ્રાવક અધિકાર. ગું ૫
 આમનૃપતિ પૂરવ લવમાં હૂતો રે, જટધર તપસી નાંમ;
 શાસનદેવી કહ્યો લવ બાણીઓ રે, હોતી જટા તિથે ઠામ. ગું ૬

વિક્રમ સવત આઠ પચાણ્ઠ રે(૮૬૫), સૂરિ અમર પદ પાય,
 ધનધન આમનૃપતિ મહારાજને રે, ધનધન એ સૂરિરાય. શુ૦ ૭
 ૪૪—આ. શ્રી વિમલચંદ્રસૂરિ ૪૫—આ શ્રી ઉદ્યોતનસૂરિવર્ણન—
 ચોત્રિસમા કહુ સૂરિ પટધરુ રે, વિમલચંદ્ર સૂરિરાજ,
 તેહના પટધર પાંત્રિસમે રે, ઉદ્યોતનસૂરિ ગચ્છરાજ શુ૦ ૮
 બહુ સુનિ પરિકર સાચે પરવચા રે, કરતા ભવિ ઉપકાર,
 અખુદ્ધ ગિરિવર તીરથ ભેટવા રે, પ્રભુ હરશન સુખકાર શુ૦ ૯
 ટેલી નામ તે ગામપરીસરે રે, વટ છાયા ગભીર,
 તડતલે વિસામે શુરુ જિતયા રે, પરિકર સહુ શુરુ તીર શુ૦ ૧૦
 તિથે સમે સુહૂરત ચોધડીઓ ભલો રે, આઠ સૂરિ તિહાં કીધ,
 વીરથી ચઢિદમે ચોસઠ (૧૪૬૪) વરસમે રે, આચારજપદ દીધ શુ૦ ૧૧
 આઠમે સર્વદેવસૂરિ છે પાટવી રે, સહુનો મલી સમુદાય,
 અનુકમે અનુકમે સૂરિપર પરા રે, ગચ્છ ચોરાસી* કહાય. શુ૦ ૧૨
 વિક્રમ સવત નવસે હે ચોરાણ્ઠ(૯૯૪)રે, વડગચ્છ બિરદ ધરાય,
 વનવાસી બિરદમે વીસ સૂરિ કહ્યો રે, હવે વડગચ્છ લિખાય. શુ૦ ૧૩
 વડગચ્છ કુલમે બહુ ગચ્છ નિકલ્યો રે, પાટ પર પરા જાણુ,
 પાંચમે બિરદ એ વડગચ્છ હુઓ રે, દીપવિજય કુલભાણુ. શુ૦ ૧૪

ઇતિ શ્રી સત્તરમા પાટથી માંડીને છત્રીસ પાટ પર્યંત વીસ
 સૂરિ વનવાસી બિરદમે હૂઆ છત્રીસમા સર્વદેવસૂરિ સમયે

સવત ૯૯૪ વર્ષે વડગચ્છ બિરદ પંચમ.

ઇતિ શ્રી પ્રાગવાદ્ગાત્રીય સાહ કલા શ્રીપત કુલોત્પન્ન અનોપ-
 ચક્ર પ્રજલાલ આગ્રહાત સકલ પડિત અવર પ્રેમવિજય
 ગ. પ રત્નવિજય ગણિના ગિણ્ય પ દીપવિજય કવિરાજ
 બહાદુરેણુ વિરચિતે શ્રી સોહમકુલરત્ન-પદ્મવલી-રાસ પ્રાકૃત
 પ્રખ્યે વીસ સૂરિ પટોધર વર્ણન-શ્રી કાલિકસૂરિ, દેવર્દિગણિ ક્ષમા-
 શ્રમણ, જિનભદ્ર ગણિ ક્ષમાશ્રમણ, હરિભદ્રસૂરિ, અપ્પભદ્ર-
 સૂરિ, આમ નૃપતિ પ્રમુખ, વડગચ્છ પંચમ બિરદ નામ
 દ્વિતીયોલ્લાસ*

(દ્વિતીયોલ્લાસ મમાસ)

તૃતીય ઉલ્લાસ

અથ તૃતીયોલ્લાસઃ પ્રારભ્યતે

કુંડા

આ.૦ શ્રી જશોભદ્રસૂરિ વગેરેનું વર્ણન—

- શ્રી વરદા વરદાઈની, વાહન હંસ ઉલ્લાસ;
 સાજનની સુપસાયથી, વરણું તૃતીય પ્રકાસ. ૧
- સાંડેરા ગચ્છમે' હૂઆ, જશોભદ્ર સૂરિરાય*;
 નવસે'હે સત્તાવન(૯૫૭)સમે', જનમ વરસ ગચ્છરાય. ૨
- સંવત નવસે'હે' અડસઠે' (૯૬૮), સૂરિ પદવી જોય;
 બદરીસુરી હાજર રહે', પુન્ય પ્રબલ જસ જોય. ૩
- સંવત નવ અગષ્ઠ્યોતરે (૯૬૯), નગર સુંદારા માંહે;
 સાંડેરા નગરે વલી, કીધી પ્રતિષ્ઠા ત્યાંહ. ૪
- ૧ બુહા ૨ કિંબુહરિષિવલી, ૩ ખીમરિષિ મુનિરાજ;
 ૪ જસોભદ્ર ચોથા સહુ. શુરુમાઈ સુખરાજ.* ૫
- બુહાથી ગચ્છ નિકલ્યો, મલધાર તસ નાંમ;
 કિંબુહરિષિથી નિકલ્યો, કિંબુહરિષિ શુનખાંન. ૬
- ખીમરિષિથી નીપનો, કોરંવટવાલ ગચ્છ જોહ;
 જસોભદ્ર સાંડેર ગચ્છ, ચ્યારે ગચ્છ સનેહ. ૭
- આબુરોહાઈ વિચે, ગાંમ પલાસી માંહે;
 વિપ્ર પુત્ર સાથે' જોહુ, બાણતાં લડિયા ત્યાંહે. ૮
- ખડિયો ભાંગોં વિપ્રનો, કરે' પ્રતિષ્ઠા એમ;
 “ માથાનો ખડિયો કડું, તો બ્રાહ્મણ સહિ નેમ.” ૯
- તે બ્રાહ્મણ જોગી થઈ, વિદ્યા સીખી આય;
 ચોમાસું નાડુલાઈમે', હુતા સૂરિ ગચ્છરાય. ૧૦
- તિહાં આયો તેહિ જ જટિલ, પૂરવ દ્રેષ વિચાર;
 વાઘ સરખ વિંછી પ્રમુખ, કીધા કેઈ પ્રકાર. ૧૧
- સંવત દસ દાહોતરે (૧૦૧૦), ક્રિયા ચોરાસી વાહ;
 વદલસીપુરથી આંણિયો, જામભદ્રેવ પ્રાસાદ. ૧૨

તેહ જોગી પણ લાવિઓ, સિવ દેહરો મન ભાય,
જૈનમતિ સિવમતિ જોહુ, દોય દેહરાં લ્યાય. ૧૩
તે હમણાં પ્રાસાદ છે, નહુલાઈ સેહેર મબાર;
જોહનો વરણુન છે જહુ, કથાકોસ વિસ્તાર. ૧૪

હાળ—૧૯

(જઈને કેહેળ્યો મહાગ બહાલાજી રે—એ દેવી)

૩૧—આ૦ શ્રી મર્વદેવસૂરિવર્ણન—

છત્રિસમે પાટે હુઆ મહારા બહાલાજી રે, સર્વદેવસૂરિ ગચ્છરાજ.
પટોધર વંદિઈ માહરા વાહલાજી રે.
વઠમચ્છબિરદ છે જોહથી માં, પાંચે બિરદની લાજ. પટો૦ ૧

વાહિવેતાલ આ૦ શ્રીશાંતિસૂરિવર્ણન—

જોહવા સમયને અતરે માં, શાંતિસૂરિ વેતાલ, પટો૦
ઉત્તરાધ્યયન ટીકા કરી માં, ગચ્છ ચિરાપદ્ર ઢહાય પટો૦ ૨
સવત હજાર ને નેઉઈ (૧૦૬૦)માં, સૂરિ અમર પદ થાય, પટો૦
એ સૂરિ ઉપગારી થયા માં, શાસ્ત્રમે સાખ લિખાય પટો૦ ૩

૩૭—આ૦ શ્રીદેવસૂરિ, ૩૮—આ૦ શ્રીમર્વદેવસૂરિવર્ણન—

સાઠત્રીસમા પટધર પ્રભુ માં, શ્રી દેવસૂરિ વડ નાંમ, પટો૦
તેહને પટ અઠત્રીસમે માં, સર્વદેવસૂરિ ગુણુ ધામ. પટો૦ ૪

૩૯—આ૦ શ્રીનેમિચ દ્રસૂરિવર્ણન—

ગુણુચાલીસમા પાટવી માં, યશોભદ્ર નેમિચંદ્ર દોય, પટો૦
જોહવે વિમલ મત્રી હૂઆ માં, તીરથઅરખદ હોય. પટો૦ ૫
જોહહજાર અઠયાસીઈ(૧૦૮૮) માં, વિમલસીમ ત્રી વખાણુ, પટો૦
અખુદ ગિરિ તીરથ કીઓ માં, પ્રગટ્યો નિજકુલ ભાણુ. પટો૦ ૬

આ૦ શ્રી અભયદેવસૂરિવર્ણન—

એ અતરાલમાં હૂઆ માં, અભયદેવસૂરિ મહારાજ, પટો૦
નવ અગની ટીકા કરી માં, ઉપગારી ગચ્છરાજ * પટો૦ ૭
સવત અગ્યાર પાંત્રીસમે (૧૧૪૫)માં, અગલદ્યા શુભધ્યાન, પટો૦
સાંપ્રત ટીકા જોહની માં, તેહનાં છે જહુ માન પટો૦ ૮

સોનિયા સહુ કૈયલા હુઆ રે, કાઠયા ભુંચરા ખાહર રે;
 તિણું સમે સૂરિ અયા ગોચરી રે, બોલ્યો શિષ્ય તિ વાર રે. જી૦ ૧૨
 કહો ગુરુજી ઈણે શ્રાવકેં રે, સોનિયા કિમ કયો દૂર રે;
 તવ શ્રાવક મન ચિંતવે, એ છે પુન્ય પહુર રે. જી૦ ૧૩
 હાથ ગ્રહી હેમચંદ્રને રે, ખેસાર્યા તિણુ કામ રે;
 દેવી હુધ(ધ) ગઈ પરી રે, દીઠા કંચન કામ રે. જી૦ ૧૪
 શેઠ કહે સૂરિરાજને રે, શિષ્ય છે સૂરિપદ ભેગ રે;
 સૂરિપદ મોહોચ્છવ હું કરું રે, ખરચી દ્રવ્ય અમાધ રે. જી૦ ૧૫
 તે શ્રાવક બહુ ભાવથી રે, મોહોચ્છવ સૂરિપદ કીધ રે;
 સંવત ઇગ્યારસોંહે છાસઠે (૧૧૬૬)રે, આચારજપદ સિદ્ધ રે. જી૦ ૧૬
 શ્રીદેવચંદ્ર સૂરિરાજજી રે, પૂરણ આયુ સમાજ રે;
 તપ જપ સંજમથી લહ્યો રે, દેવગતિ ગચ્છરાજ રે. જી૦ ૧૭
 શ્રીહેમચંદ્રસૂરિ જૂતલેં રે, વિચરેં દેસ વિહાર રે;
 સોરઠમેં એક ભૂપનેં રે, પદમણી છે તસ નાર રે. જી૦ ૧૮
 તે હોય કંપતીને પૂજ્યજી રે, આયા ગઠ ગિરનાર રે;
 નગનરૂપ સાંહમી રહી રે, કંત ગ્રહી તરવાર રે. જી૦ ૧૯
 ધ્યાન ધર્યો તવ આવીઓ રે, શ્રી વિમલેસર દેવ રે;
 મોટો નૃપ પ્રતિબોધવા રે, વર હીધો કરી સેવ રે. જી૦ ૨૦
 એ ગુરુ બાલ બ્રહ્મચારીનેં રે, વંદના વાર હજાર રે;
 દીપવિજય કવિરાજજી રે, નામેં જય જયકાર રે. જી૦ ૨૧

॥ ઇતિ હેમચંદ્રાચાર્ય ઉત્પત્તિ ॥

હુંહા

ઇણુ સમયે વરણુવ કરું, કુંભર નૃપતિકુલ ભાણુ;
 હેમસૂરિ પ્રતિબોધીઓ, વરણું તે મેંહિરાન. ૧
 પહેલાં નૃપતિ ચાવડા, કરતા પાટણુરાજ;
 મૂલદેવ નૃપથી હૂઓ, સોલંકી સામ્રાજ. ૨
 મૂલરાજ પાટ સાતમેં, સંવત ઇગ્યારામાંહે;
 સિદ્ધરાજ જયસિંહજી, પાટણુ તખત ઉછાંહે. ૩

તિહુણુપાલ જ્યસિધજી, એ બધવ છે દોય;	
તિહુંણુપાલને દેંથલી, પટ્ટો દીનો સોય.	૪
તિહુંણુપાલને ત્રણ તનય, દેવપાલ કૃતપાલ,	
ત્રીને પુત્ર બૂલમલી, નાંમે કુમારપાલ.	૫
ત્રીનો બધવ દીપતા, તિહુંણુપાલના નદ,	
સુતા દોય પરિહર સવે, દેથલીરાજ આનંદ.	૬
હેમસૂરિ પણ વિહરતા, આયા પાટણ માંહે,	
ધટ્ઠરશન પ્રતિપાલ નૃપ, આહર દિધ ઉછાહ.	૭
બહુ બ્રાહ્મણ પડિત પ્રવર, વલિ હેમસૂરિ ગણધાર,	
દોહસો પડિત જિનમુનિ, બહુ સોલા હરબાર	૮
શ્રી હેમચાકરણુ કીઓ, શ્રી સિદ્ધરાય હંજૂર,	
બહુ પડિત ચર્ચો કરે, છદ સોલા વડ નૂર.	૯
સિદ્ધરાય જ્યસિંહજી, સિદ્ધપુર નયર મઝાર,	
રુદ્રમાલ હરી થાપના, સોમેસર શિવ ખ્યાર	૧૦
જૈનધરમ દેખી જીકે, કહે નૃપતને એમ,	
સવે લોક હરસન કરે, નહી હેમસૂરિ કેમ ?	૧૧
જો હરસન આવે નહી, તો ન રહે આપણુ દેશ,	
ઇમ કહી અનુચર પાઠબ્યા, સૂરિ લલો તિહા દેષ	૧૨
સહુ પરિહર શ્રી આવિયા, શિવવદનને કાજ,	
કર જોડી સ્તવના કરે, મારું ભવજલ ગા(ઓ)જ	૧૩

ગાથા :—ભવધોનાકુરજનના રાગાવા ક્ષયમુપાગતા यस્ય ।

બ્રહ્મા ધા વિષ્ણુર્વા દરો જિનો ધા નમસ્તસ્મૈ ॥૧॥

ભવ-અંકુરો જય નહી, નહી રાગાદિક જેવ,	
હરિ હર બ્રહ્મા જિન પ્રણ, વંદન હો મુંઝ દેવ ।	૧૪
વલી ઈક દિન દેખી કહે, સુણિધ શ્રી સિદ્ધરાય,	
પાંડવ હેમાલે ગલ્યા, એ સિદ્ધગિરિ કહાય	૧૫
સૂરિ કહે હેમાલે ગલ્યા, તે જીભ પાઠવ હોય,	
ભારતમે વાચો સવે, યોગ-વિમાસી જોય.	૧૬

૨લોક :-—અન્ન ઘ્રોણશતે દર્ધં પાંડવાનાં શતત્રયમ્ ।

દુર્યોધનસહસ્રં ચ કર્ણસંઘ્યા ન વિચતે ॥૧॥

ઈણી પરે નિત ચર્ચા કરે, નૃપ સિદ્ધરાય હજૂર;

હેમસૂરિ ગુરુ-પુન્યથી, વિધન સર્વિ હોવે દ્રર. ૧૭

ઠાલ—૨૧

(મીઠાં જૂઠાં સંસારમેં, તથા, વીરમતી કહેં રે વહુ—એ દેશી)

એક દિન નૃપ ગુરુનેં કહેં, પુત્ર નહિં મુઝ કાચ હો;

કહોને શ્રી ગચ્છરાયણ, સૂરિ વિમાસણ હોય હો.

પુન્ય કરે જગણપડા (એ આંકણી). ૧

અંખિકા દેવી આરાધિયાં, તીન કરી ઉપવાસ હો;

પ્રગટ થઈને રે અંખિકા, ખોલેં વચન વિમાસ હો. પું ૨

“નહીં હોય પુત્ર સિદ્ધરાયને, પૂરવ હંકૃત નિપાત હો;

ગર્ભવતી રે નારી હણી, કીધો ખાલક ઘાત હો. પું ૩

હોય હત્યા થકી રાયને, નહીં હોય પુત્રસંજોગ હો;

રાજ છે કુમારપાલ ભાગ્યનું, ભાવી એહવો છે જોગ હો.” પું ૪

દેવી વચન સુણી રાયણ, કહિઓ નૃપ સમઝાય હો;

નૃપતિ ખહું હુઃખ લાવિઓ, હેં હેં હંકૃત બલાય હો. પું ૫

નૃપતિ તવ મન ચિંતવે, નિશ્ચે દેવી વચન હો;

કુમર ભત્રિજને રાજ છે, ચિંતે હંકૃત મન હો. પું ૬

“છલથી કુમારપાલ મારવો, મુંઝ ઘર લિઈ અવતાર હો;

પુત્ર હોર્યે તવ માહરો, રેહોર્યે વંસ વિસ્તાર હો.” પું ૭

પ્રગટ હુઈ તેહ વારતા, જાણી કુમરનેં તાત હો;

દેંથલી ગાંમથી સજ થઈ, લડવા પાટણ આત હો. પું ૮

સાંહમા સાંહમી સંગ્રામમાં, તિહુંણુપાલ સમાય હો;

ભરડાવેસથી કુમારણ, પાટણ નયરમાં આય હો. પું ૯

ગુપ્તથી ખાહિર નીકલ્યો, આગલ ચલિઓઉ ભય હો;

પાછલ નૃપતિની ફાજ છે, દેસમેં માલિમ થાય હો. પું ૧૦

ભૂખ્યો છે ત્રણ દિનનો, કલખિણુ ભાત પડાય હો;

આહાર કરી ચલ્યો આગલેં, ખંભાત નયરમેં આય હો. પું ૧૧

સૂરિ હેમગુરુજી રાખીયો, પુસ્તક ડાળડા માય હો,
 આયા અનુચર શોધતા, કહે' શુરુ પુસ્તક જોય હો. પુ૦૧૨
 બૂખ તરસનો રે પીડીઓ, દેખી કોઈક નાર હો,
 ઘેર તેડી ગઈ કુમરને, પ્રથમ લોજન કરાય હો. પુ૦૧૩
 તિહાથી આગલ ચાલતો, જોઠો તાડની છાહ હો,
 વાણિયાલાડની જાન છે, આવી ઉભરી (બિલી રહી) ત્યાહ હો. પુ૦૧૪
 ખાંનખાંન સહુ લોકે કયો, કરી નહી કાઈ મનુહાર હો,
 ત્રીન પ્રતિજ્ઞા તિહા કરી, જોસુ રાજ્ય ઉઠાર હો. પુ૦૧૫
 "તાહ ચાહ લાહ ત્રણને, કાહુ હેઠ તરવાર હો,"
 એહવે એસવાલ આવીયા, ઘીફૂડીના વેપાર હો. પુ૦૧૬
 ભાતા માહેથી રાયને, દેખને કરે તે આહાર હો,
 "કુમારપાલ રાજ સાલલો, આજ્યો પાટણ મઝાર હો" પુ૦ ૧૭
 ઇમ કહી આગલ ચાલીયો, હીઠો ફલ્યો સહકાર હો,
 રખવાલા પાસ માગિયો, કેરી ફલ દોય ચ્યાર હો. પુ૦ ૧૮
 હીધી ગાલ તસ બાધીઓ, લેઈ ફલ દો ચ્યાર હો,
 છોડીને આગલ ચાલિઓ, ગયો દેસ મારવાહ હો. પુ૦ ૧૯
 સૂતો તરુતલે' એહવે, ઉઠરનો તિહા ઠાર હો,
 એકવિસ મોહાર પર નાચિયો, હીધી કુમર તે મોહાર હો. પુ૦ ૨૦
 લોક થકી તેહ ઉઠરો, તઠફડી મરણ લહાય હો,
 પશ્ચાતાપ કુમરે કીયો, તિહાથી આગલ જાય હો. પુ૦ ૨૧
 પૂરવદેસ બગાલ ને, કાસ્મિર દેશ ને નેપાલ હો,
 હક્ષિણદેશ કરણાટકે, દ્વારકા સોરઠ ને ભાલ હો. પુ૦ ૨૨
 ઇલ્લી પરે સહુ દેશ દેખતો, આયો લીમનાથ કામ હો,
 સુપન લલો તેણી રાતમે, સિદ્ધરાય મરણ હુઓ તામ હો. પુ૦ ૨૩
 નિરસથી રે નૃપ આવિયો, પાટણ નયરની સીમ હો,
 દીપવિજય ઠવિ બૂપતિ, પુન્યજલે રહી ખીમ હો. પુ૦ ૨૪

હુહા

‘મરણસમે સિદ્ધરાયજી, શ્રી ઉદયન પરમાન,

‘શપથ કરાવે’ પગ છળી, સમજાવે બહુ સાન.’ - ‘૧

- “કુમારપાલને મત કરે, રાજતણે અધિકાર;”
 ઇમ કહી પૂરણ આઉવે, પોહોતો સરગ દુવાર. ૨
 ગોત્રી કાઠક લાવીને, બેસાયો નૃપ જામ; ૩
 કટિભંગ દુખિયો થઈ, આપેં ઊઠ્યો તામ. ૩
 બીજો બેસાયો તદા, મંદ હુઈ તસ દેહ; ૪
 આપેં ઊઠીનેં ચલ્યો, છોડી રાજ સનેહ. ૪
 ત્રિજો રાજતિલક સમે, બોલ્યો સુણે સભાય; ૫
 “મુખ ઘોઈ આવ્યા પછે, ટીકો તિલક કરાય.” ૫
 ઈણી પરે દેખી થાકીયા, હાથણી કિઈ તયાર; ૬
 કુંસારપાલ તેહિ જ સમે, આયો પાટણ દ્વાર. ૬
 હાથણી આલી તે દિસા, કુંમર નૃપતિયેં જાય; ૭
 કલશ ઢાલ સિર પર કીઓ, બોલખિયો સહુ આય. ૭
 પાટ થાપીઓ મહીપતિ, કરી મોહોચ્છવ અભિષેક; ૮
 કુંસારપાલ મહીપતિ તિલક, રાજ કરેં સુવિવેક. ૮
 હેશ ભ્રમણ કરતા સમે, જિણેં ક્રિયા ઉપગાર; ૯
 તે સહુ બોલાવી કરી, નૃપતિ કરેં સતકાર. ૯
 બોસવાલ ઘીઢૂડીયા, તેડી આદર માન; ૧૦
 નગરશેઠ પદ થાપના, નૃપતિ સકલ શુંન જાન. ૧૦
 હેમસૂરિ પિણુ આવીયા, શ્રી પાટણ ચોમાસ; ૧૧
 પૂરવ ભવ સંઠેતથી, કરવા ધરમ પ્રકાસ. ૧૧

ઢાલ-૨૨

(કિહાંથી આવ્યાં જિડલાં, મોતીવાગા ભમરજી—એ દેશી)

- નૃપતિ ભાગ્ય ભુભાબલી સુખકારી રે સાજનજી;
 સોલંકી કુલ સણગાર રે, ભાગ્યનો પૂરો કુંમર નૃપતજી;
 એક દિન નયરને બાહિરે સુઠ, નવ નવ બેલ વિચાર રે. ભા. ૧
 લોહ તંવા ત્રણ માંડીયા સુઠ, વેધે બાણ પ્રહાર રે; ભા. ૧
 તિણેં સમેં સૂરિ નિકલ્યા સુઠ, થંડિલ ભૂમિ વિહાર રે. ભા. ૨
 અવસર દેખી શ્રી પૂજ્યજી સુઠ, બોલાવેં નૃપને સનેહ રે; ભા. ૨
 તીન તવા ગુરેં વેધિયા (૧)* સુઠ, નૃપ મન અધિક સનેહ રે. ભા. ૩

- ખંભાતની સેહેનાંણીઈ સુઠ, જોલખીયા ગચ્છરાજ રે, બાં ૦
 કહે મુઝ ઉપગારી તમો સુઠ, એ છે તુમારો સાઆજ રે બાં ૪
 પૂજ્ય પધારણ્યો રાવલેં સુઠ, ઇમ કહી નૃપ ઘર આય રે, બાં ૦
 કેઇ અવસર નૃપ મહિરે સુઠ, જાવે શ્રી શુરુ ગચ્છરાય રે બાં ૫
 જાવે આવે જોધશ્રી(થી) સુઠ, નૃપતિનું મન પલટાય રે, બાં ૦
 ઘિર કરવા પ્રાદાણુ શુરુ સુઠ, નૃપ માત પરિયાં જોલાય રે, બાં ૬
 પરિયાં કહે કપૂત છે સુઠ, પિંડ તરપણુ નહી કાંચ રે, બાં ૦
 હેમસૂરિ શુરુઈ તિહાં સુઠ, એકવીસ પરિયાં જોલાય રે, બાં ૭
 એકવીસ પરીયાં જોલિયાં સુઠ, તુ છે સપુત કુલમાહે રે, બાં ૦
 ધરમ કરે છે તેહથી સુઠ, રાજ સદા દિલ માહે રે, બાં ૮
 હોય પરિયાના જોલથી સુઠ, વિજ્રમ હુઓ મનમાહે રે, બાં ૦
 હોયમેં સાચું કુણુદર્યેં સુઠ, નૃપ મન જહુ અકુલાય રે બાં ૯
 નૃપ પૂછે સુરિરાજને સુઠ, સાચી કહો મુજ વાત રે, બાં ૦
 શુરુ કહે જોહુ જૂઠ છે સુઠ, એ ઇંદ્રજાલ તમાસ રે, બાં ૧૦
 તું પૂરવભવ કુણુ હતો સુઠ, કહે તેહ અખંડ રે, બાં ૦
 તાહરા મુત સાર સાહર્યે સુઠ, કિમ નથી લેતો તું પિંડ રે, બાં ૧૧
 ઘેહલા નૃપતિ રાજવી સુઠ, કમં વસે હોગ જીવ રે, બાં ૦
 નરગ સરગ સહુ કરમથી સુઠ, મેટણુ ઘોણુ અતીવ રે, બાં ૧૨
 સાચી એહ મનમાં વસી સુઠ, જૈન ધરમ મન લ્યાય રે, બાં ૦
 દિનદિન ધરમને સેવતાં સુઠ, સાચી પ્રતીતિ મન લ્યાય રે, બાં ૧૩
 ખારે વ્રત નૃપ ઉચ્ચરે સુઠ, ચોખે રે દિલ મન લાય રે, બાં ૦
 આ સ્ત્રી આઠ છે જોદલી સુઠ, ઇંચારસે હે ગજ સમુદાય રે બાં ૧૪
 લાખ અઢાર તુરી ભલા સુઠ, અઢાર દેસ અમર પલાય રે; બાં ૦
 ચોમાસેં અસવારી નહી સુઠ, નહી હોય ફોજ સમુદાય રે ; બાં ૧૫
 શુરુ પૂછી આલોચણા સુઠ, કીજો ઉદરીજો પ્રાસાદ રે, બાં ૦
 તારંગા ને ઇંદરગદે સુઠ, ઘણા પ્રાસાદ આહ્વાદ રે, બાં ૧૬
 એક હજાર ને ચારસેહે(૧૪૦૦)સુઠ, નવીન પ્રાસાદ ઉદાર રે, બાં ૦
 સોલ હમર પ્રાસાદનો સુઠ, જીરણુ કીધ ઉદાર રે, બાં ૧૭

ઇક દિન લાડ ચાડ સાંભળ્યા સુઠ, ગુરુ કહે અઘટિત કામ રે; ભા૦
 પેંહેંલા વ્રતની લાંગના સુઠ, રાખશું વચનનું માન રે. ભા૦ ૧૮
 તરવાર બાંધી ત્રપો લીધું સુઠ, કાઢ્યો છે ચાડ ને લાડ રે. ભા૦
 આસો સુદિ પડવે થકી સુઠ, કુલ દેવી કરે છે અનાડ રે. ભા૦ ૧૯
 ભેંસા બકરા સાગિયા સુઠ, કિમ દિધું જીવપ્રતિપાદ રે; ભા૦
 માર્યું ત્રિશૂલ કુલદેવીધું સુઠ, સુખ કીયાં ગુરુજી દયાલ રે. ભા૦ ૨૦
 દેવી હહેરામેં ભર્યાં સુઠ, ભેંસાં ને બકરાં લ્યાય રે; ભા૦
 બગડ્યો હેકરો મૂત્રથી સુઠ, કહેં દેવી ગુરુ કને આય રે. ભા૦ ૨૧
 દેવી કહેં દિન આજથી સુઠ, નહીં માંગું નૃપતિને પાસ રે; ભા૦
 જીવદયા મેં આદરી સુઠ, તુમ ચરણેં રે હલ્લાસ રે. ભા૦ ૨૨
 ધરમ રાજનૃપ પાલિયો સુઠ, ચઉદ(૧૪) વરસ લગ સીમ રે; ભા૦
 અષ્ટાદસ (૧૮) દેસાં લગે સુઠ, આંખુ ચલી જસ ખીમ રે. ભા૦ ૨૩
 ઈણીપરે કુમર નરેસરુ સુઠ, દઢ ધરમી નૃપ રાજ રે; ભા૦
 શ્રાવક ગુરુ દોય જોડ છે સુઠ, દીપવિજય વડ લાજ રે. ભા૦ ૨૪

કુંડા

ધરમગાલ જગમાં ખૂરી, તેહનો કહું અધિકાર;
 કુંભર નૃપતિ ભગનિ અતિ, પરણાવી બહુ ખ્યાર. ૧
 વાઘ નૃપતિ તસ નાંમ છે, રમતા પાસા સાર;
 રાણી સાલલતાં કહે, સારી હેતાં માર. ૨
 રમતાં રમતાં ઇંમ કહે, “હોમ મુડ”ને માર;
 સાંભલી રાણી નવિ સકેં, પીડા હીંધ અપાર. ૩
 નિત પ્રતેં એહિ જ રીતથી, નૃપતિ દીએ ગુરુ ગાલ;
 તે સંદેસો પાટણેં, લખિ મેલ્યો તટકાલ. ૪
 કુંભર નૃપતિ અતિ ક્રોધ કરી, કરી ફોજ સંભાર;
 વાઘ નૃપતિ આલી લિયો, કાઠ પંજરે ડાર. ૫
 ધરમ પ્રમાડી છોડિયો, જીએ ધરમને ગાલ;
 તે ઉપર એવડો કીયો, સોલંકી નૃપ લાલ. ૬
 એહનો વરણન છે બહુ, થોડો કિયો વખાંણ;
 હવે પૂરવલવ વરણનું, થોતા સુણો સુખાંણ. ૭

એક દિન નૃપ સૂરિરાજને, કરે' વિનતી એમ,
 પૂરવભવ મુંજ દાખિઈ, છમ હોઈ પૂરણ પ્રેમ. ૮
 તવ શુરુ કહે સુણીઈ નૃપતિ, નહી કેવલી આજ,
 પૂરવધર શુતધર નહિ, નહિ ગ્યાંની ગરછરાજ. ૯
 પૂરવભવ કહેવા તણો, એહ જ્ઞાન નહિ મોય,
 દોઈક દેવી દેવતા, કહે' જ્ઞાનખલ સોય. ૧૦
 ઈમ કહી સિદ્ધપુર આવીયા, સરસ્વતી તટણી તીર,
 દેવી ત્રિલુવન સામિની, આરાધી શુરુ થીર. ૧૧
 માનુષોત્તર પરવતે, ઈહા દેવીનો વાસ,
 સૂરિમત્ર અધિધ્યાયિકા, વિધન કરે સહુ તાસ. ૧૨
 ત્રિજે દિન હાજર હૂઈ, પૂરવભવ કહે' જેમ,
 સૂરિ પણ નૃપને કહે, સાંભલ નરપતિ એમ. ૧૩

ઢાળા—૨૩

(૦પૂર હોવે અતિ ભિજ્જો રે—એ દેથી)

જયપુર રાજનો ગોત્રવી રે, નાંમે છે નરવીર,
 ખીણુ નામ જયતાકે છે રે, વસનથી કીધો ફૂર રે
 રાજન ! સુણીઈ કર્મવિપાક (એ આંકણી) ૧
 મેવાડ દેશના પાહઠમાં રે, પદ્મીપતિ હુઓ આય,
 પ્રજાનરો ઈક હુંટીયો રે, માલવનૃપ કને' જાય રે. રા૦ ૨
 વજ્રનરો તિહાં લેઈ ગયો રે, ફેજ તણો સંભાર,
 નરવીર નાઠો તેહની રે, ગરભવતી શહો નાર રે. રા૦ ૩
 પેટ ચીરી મુત કાઢીઓ રે, ક્રોધ કરી અતિ રીસ,
 શિક્ષા ઉપર પછાડીઓ રે, હૈ હૈ શ્રી જગદીસ રે. રા૦ ૪
 અગ્નિ દેઈ સહુ પાલમા રે, જઈ નૃપ વાત મુણાય,
 હોય હત્યાનો પાતકી રે, દેસોટો તસ થાય રે રા૦ ૫
 તે તપસી થઈ તપ તપી રે, હુઓ શ્રી સિદ્ધરાય,
 ખાર વરસ રહ્યો ગર્ભમાં રે, બાલહત્યા ફલ પાય રે. રા૦ ૬
 આરમાન માતાઈ ખિલિઓ રે, માતા બહુ હ બ બલુ,
 જલમ પા ચલી નર[મ]દા રે, આઈ ઠલોઈ મુયાંનરે. રા૦ ૭

જૈન સુતિ મતિ કલ્પના રે, જાણી એહ વિચાર;
 પુત્ર જનમ હુઓ એહવો રે, લખીઓ લેખ ઉદ્ધાર રે. રાં ૮
 લેખ તે પ્રાટણ મોકલ્યો રે, નૃપ બહુ હરખિત થાય;
 આરમાન સાતાઈ દેખવા રે, કામ એ કાઢ્યો ઉભય રે. રાં ૯
 તે સમે પુત્ર જનમ હુઓ રે, કલોઈ નયર મઝાર;
 શ્રી સિદ્ધરાજ જયસિંહજી રે, કીધો નાંમ ઉદ્ધાર રે. રાં ૧૦
 હૈ હૈ કર્મ અટારકા રે, તપથી નૃપપદ પાય;
 જયત્સકને જયોભદ્રજી રે, મલિયા ગુરુ ગમ્ધરાય રે. રાં ૧૧
 ધર્મ કહ્યો લહી વાસના રે, વિહરંતા સૂરિરાય;
 એક શિલાપુર તૈલગે રે, પાઉ ધાર્યા ગુરુરાય રે. રાં ૧૨
 તિહાં એઠર શ્રાવક ધરે રે, રહિઓ શ્રી જયતાક;
 પરવ પળુપણુમે કીઓ રે, ઉપવાસ વિજય પતાક રે. રાં ૧૩
 લીધાં શ્રી જિન પૂજવા રે, કોડિ અઠારનાં ફલ;
 ચઢતે ભાવે પૂજ્યાં રે, શ્રી જિનરાજ અમૂલ રે. રાં ૧૪
 પારણા દિન ગુરુરાજને રે, કીધો શુદ્ધ આહાર;
 તે ઉચ પુત્રથી તું હુઓ રે, કુમારપાલ નૃપ સાર રે. રાં ૧૫
 યજ્ઞોભદ્રસૂરિ શુભ ધ્યાનથી રે, હેમસૂરિ હૂઆ એહ;
 એઠર શ્રાવક તે હુઓ રે, ઉદાયન સચીવ સનેહ. રાં ૧૬
 સિદ્ધરાયને સુત નવિ હુઓ રે, ગર્ભવતી હણી કે'હે'ર;
 પૂરવભવને વેરથી રે, સિદ્ધરાય લીધો વેર રે. રાં ૧૭
 પૂરવભવ સૂણી થરથયો રે, કુમર નૃપતિ મનમાંહે;
 ફરી પૂછે ગુરુરાજને રે, આગલ ગતિ કુંણ હોય રે. રાં ૧૮
 સૂરિ તવ મન ચિંતવી રે, દેવી ફેર બોલાય;
 સીમંધર કને મોકલી રે, પ્રભુજી સકલ સુંણાય. રાં ૧૯
 દેવીઈ શ્રી સૂરિરાજને રે, સકલ કહ્યો અધિકાર;
 તેથી ગુરુ કહે ભૂપને રે, સાંભલ નૃપ સુવિચાર રે. રાં ૨૦
 આવતી ચોવીસી માંહે રે, પદ્મનાભ જિનરાય;
 તેહનો ગણુધરતું ઘઈ રે, લે'હે'ર્યો સિવ સુખદાય રે. રાં ૨૧

મુઝ ભવ સંખ્યાતા કહ્યા રે, સીમંધર ભગવાન,
 કેવલજ્ઞાની ભાળીઓ રે, ધન ધન કેવલગ્યાન, ૨૦ ૨૨
 નૃપ સુંણી ઉલસિત આંગથી રે, કહે સુણો ગચ્છરાય,
 જે કાંઈ મુઝ આતમ તયો રે, તે સહુ તુમ સુપસાય રે. ૨૦ ૨૩
 ૧ કુમર નૃપતિ ને ૨ સોલ કી રે, ૩ પરમાર્ધત કેહેવાય,
 ૪ રાજઝામિ ૫ રાજવી પછે રે, પાચ નામ સોહાય રે. ૨૦ ૨૪
 બારસે હે ઝોગણુ પચાસમે (૧૨૪૯) રે*, સૂરિ અમર પદ પાય,
 છત્રુવરસ આયુ લોગન્યાં રે, પૂરણુતલ ગચ્છપતિરાય રે ૨૦ ૨૫
 ઠલિકાલસર્વજ્ઞ બિરહના રે, ધારક શ્રી શુરરાજ,
 સાઠીતીન કૈાટિ અંચના રે, કરતા શ્રુત સાઆજ રે. ૨૦ ૨૬
 કુમારપાલ ધર્મરાજવી રે, સ પૂરણુ કરી આય,
 ભુવનપતિ માંહે જીપન્યો રે, એક ભવે શિવ જાય રે. ૨૦ ૨૭
 વરણુન એહનો ચરિત્રમાં રે, પ્રબલ કહ્યો અધિકાર,
 દીપવિજય કવિ ગાવતા રે, હોવે જય જયકાર રે. ૨૦ ૨૮

(ઇતિ શ્રીહેમચંદ્રાચાર્ય-કુમારપાલ-પ્રખ ધ)

ટુંકા

સંવત ગ્યાર સીમા લગે, ગચ્છ મત નહિ હોય,
 સવત બારસેહે માંહેથી, ગચ્છ મત બહુ હોય ૧
 સવત ગ્યાર શુણસાઠ(૧૧૫૯)મે, પુનમિયા ગચ્છ હોય,
 સવત ગ્યાર અગષ્ટ્યોતરે (૧૧૬૯), આંચલગચ્છ* પણુ જોય. ૨
 સવત બાર બારોતરે (૧૨૧૨), વાયક ગચ્છથી બાણુ;
 શ્રી ખરતરગચ્છ* નીકલ્યો, ગઠ ચિત્તોઠ પ્રમાણુ. ૩
 સવત બાર પચાસમે (૧૨૫૦), ગચ્છ આગમિયા* જોય;
 સવત બારસેહે છનુઈ (૧૨૬૬), સાઠ પુનમિયા હોય. ૪
 પારસનાથ સતાનીયા, કેસીકુ મર ગચ્છરાય,
 તાસ પરપરા આજ છે, કેવલાગચ્છ* કેહેવાય. ૫
 ઇંક ઇંક પદનો અથ ગણી, બાધી ગચ્છ સમુદાય,
 આપ આપણા ગચ્છમે, વરતે છે મન લોય ૬

ઠાળ—૨૪

(દીણ પર કંબલ ઠાઈ ન લેસી, તે તરીયા ભાઈ તે તરીયા—એ દેશી)
૪૨—આ. શ્રી વિજયસિંહસૂરિવર્ણન—

ખેડેંતાલીસમે પટધર વંદો, શ્રી વિજયસિંહ સૂરિરાયા રે;
વિવેકમંજરીની રચના કીધી, જગમે વડ જસ પાયા રે.

એ તરીયા ભાઈ, એ તરીયા. (એ આંકણી). ૧

૪૩—આ. શ્રી સોમપ્રભસૂરિ અને મણિરત્નસૂરિવર્ણન—

દોય સૂરિ પટ ત્રેંડેંતાલિસમે, જેહનાં નામ સવાઈ રે;
સોમપ્રભસૂરિ મણિરત્નસૂરિ, મંગલ નામ વડાઈ રે. એં ૨

૪૪—મહાતપસ્વી આ. શ્રી જગન્ન્યાંદ્રસૂરિવર્ણન—

એહના પટધર ચૌમાલિસમા, જગન્ન્યાંદ્ર પટધર રાજે રે;
તિણે સમે મુનિ શિથિલાચારી, દેખી મનમે લાજે રે. એં ૩

પડવાઈ સૂરિ ઘિર કરવાને* હુઆ ઉચ વિહારી રે;
ખાર વરસ ખહુ તપસ્યા કીધી, દેવભદ્ર વાચક લારી રે. એં ૪

આપા(ધા)ટપુર છે દેશ મેવાડેં, આહેડ આજ છે નામ રે;
તિહાં નૃપ ગર્દભસેન હુઆ છે, અંશિસરણ તસ ઠાંમ રે. એં ૫

તે પાછલ ચઉ ખૂણે ભરીયાં, સંજીવન રહે નીર રે;
ગંગોલેય (?) તે તીરથ દહેં છે, દેવાધિષ્ઠિત તીર રે. એં ૬

પટણ હટણ તેહિ જ સમયે, તિહાં પણ હુઆ તેહ જોગ રે;
આજ પ્રગટ છે હટણમાંથી, *“ગદ્ગદ્યા”લીઈ લોગ રે. એં ૭

સંવત ખારસેંહે પંચાસીમે (૧૨૮૫), વિહરતા શુરુ તિહાં આયા રે;
સૂરિ દિગંબર ખત્રિસ સાથે, કીધા વાદ સવાયા રે. એં ૮

દિગંબરથી વાદવિવાદેં, હીરા પદેં નહી લેધા રે;
તેહથી જગન્ન્યાંદ્ર નામ હીરલા, કુમતી કુમત મત છેધા રે. એં ૯

ખવજીવ આખેલ તપ ધારી, ખાર વરસ તપ કીધો રે;
દિંદુપતિ સાહનાથ ચીતોડેં, રાંણો વંદન કીધો રે. એં ૧૦

તેહત્રું નામ છે નરતપત રાંણો, સંવત ખારપંચાસી (૧૨૮૫)રે;
તપાગિરદ તેણે રાંણે દીધો, છૂટો બિરદ ઉદલાસી રે. એં ૧૧

તપ ગુણધારી જનહિતકારી, સોહમ કુલમે' છાને રે,
અઉમાલીસ પટધર સૂરિ ગાયા, દીપવિજય કવિરાજે રે ઓ ૧૨
॥ ઇતિશ્રી સવત બાર પચાસીઠ તપા બિરદ છટ્ટો-૬ ॥

અથ સમય પ્રસ્તાવે વસ્તુપાલ-તેજપાલ સળધ વાર્તિક
લિખ્યતે—

શ્રી ગુજરાત દેસે અમદાવાદની પાસે વાડજ ગાંમ,
તેહમે આબુનાસા નામે શ્રાવક તેહની પુત્રી નાગકુંભાર દેવી
બાલરડા છે એકદા ગુરુને વદન કરતે' પગને લક્ષણે ગુરુઈ.
શિષ્યને કહ્યું જે એ બાલરડાથી ૨ પુત્ર યાસ્યે' તે જગતમે નામ
કરસ્યે એહવે તે બાઈના પિતાના ઘરમાં આસો. પોરવાડ
ગુમાસ્તો રહ્યો છે, તે કમોનુયોગે તે બાઈ સાથે સળધ થયો.
તે ગુપ્તપણે પાટણ ગયાં. તિહાં પુત્ર થયા * ૧ વસ્તુપાલ, ૨
તેજપાલ નામે મોટા થયા ધીના વેપાર કરે છે. ચિત્રવેલ
સહિત ધાસવેલાની ઉઠવણી લેધને કણબણ ધી ગાડુઓ લાવી.
ધી ઠાલવી લીધું ઉઠવણી ઉપર મૂક્યો, ફરી બરાયો. વાણીયા
સમજા ઉઠવણી નાખી (ન આપી) એહવે હરનારમે રાજાને
ધણું ધી ભેંઈ છે તે પોતે હજારો મણુ ધી એક કલમે આપ્યું.
એ રીતે ચિત્રાવેલથી દ્રવ્ય પણ અખૂટ થયો. વલી અધિક
પુન્યાનુભોગે સાદા ત્રણ ડગલે મોનાની કડાહ પ્રગટ થાઈ એકદા
ઠાઈકે મેહેણું લીધું, તથા કન્યા અણમિલવે જે લાઈઈ માતાને
મોસાલ પૂછ્યું, માતા લાજતીઈ પાછલી હંગીગત સવે' કહી તે
ઉપર ૨ લાઈ ગાળને' જોડ્યા જે ૮૪ ચોરાસી જ્ઞાત લેલી
હરીને જમાડવી. એહવો વિચાર હરીને પાંચસે' ઠાસથી ૮૪
ચોરાસી જ્ઞાતના રેઠીયા તેડાવ્યા તે ૮૪ ચોરાસી જ્ઞાતનાં નામ
લિખે છે.

- ચોરાસી જ્ઞાતિ

૧૮

૧ શ્રીમાલી, ૨ પોરવાડ, ૩ જોસવાલ, ૪ ગુજર, ૫
ડીંડુ, ૬ ડીસાવાલ, ૭ ખડાયતા, ૮ ખડેર, ૯ ખંડોલ, ૧૦

કાકડા, ૧૧ કઠણોરા, ૧૨ કપોલ, ૧૩ નાપલ, ૧૪ નાગર, ૧૫ નાંણાવાલ, ૧૬ લોડ, ૧૭ લાડુશ્રીમાલ, ૧૮ હાલર, ૧૯ હરસોર, ૨૦ હુંખડ, ૨૧ સિંગરુ, ૨૨ જલોરા, ૨૩ જાંગડા, ૨૪ કડીયા, ૨૫ ભડીયા, ૨૬ ભુંગહા, ૨૭ બ્રહ્માણી, ૨૮ વાધુ, ૨૯ વાયડા, ૩૦ ગોભુચડા, ૩૧ મોઠ, ૩૨ માંડલીયા, ૩૩ પંચમ, ૩૪ પુકરા, ૩૫ જંણુસરા, ૩૬ મુંહડવાલ, ૩૭ મંડેસરા, ૩૮ અછીન, ૩૯ અચીતવાલ, ૪૦ અડાલમ્, ૪૧ સરહિયા, ૪૨ માથર, ૪૩ કંખોમ્, ૪૪ કરહિયા, ૪૫ પરવાર (પોરવાલ) ૪૬ ચોરડીયા, ૪૭ પટ્ટલીવાલ, ૪૮ મડા(હ)ડા, ૪૯ મંડોરા, ૫૦ મેવાડા ૫૧ વાલ્મીક, ૫૨ વાંછા, ૫૩ ચિત્રાવાલ, ૫૪ વાઘેરા, ૫૫ નરસિંગપરા, ૫૬ બહુરાસર, ૫૭ ખંડેરવાલ, ૫૮ નાગદ્રા, ૫૯ અગરવાલ, ૬૦ બખ્ખર, ૬૧ વધણોરા, ૬૨ વૈસુર, ૬૩ અસ્તિકી, ૬૪ અષ્ટત્રસિક, ૬૫ પમારકી, ૬૬ ગોવાલ, ૬૭ નાગોરા, ૬૮ તેડોરા, ૬૯ સાચોરા, ૭૦ ભાંડમ્, ૭૧ જેરાણા, ૭૨ નીમા, ૭૩ કપટીયા, ૭૪ ફોરંટવાલ, ૭૫ રાજસીખા, ૭૬ લહુડીસીખા, ૭૭ વડીસીખા, ૭૮ ચોસીખા, ૭૯ દોસીખા, ૮૦ સુરાણા, ૮૧ રાજોરા, ૮૨ મેડતવાલ, ૮૩ મંડોરા, ૮૪ અણુદોરા, ૮૫મી જ્ઞાતિ વાગરૂ.

વીશાદશાની ઉત્પત્તિ

એ ચોરાસી જ્ઞાતના સેઠીયા લેળા કર્યા. લાખો ગમે દલિય સેઠીયાને લાંચ આપીને ફેરવ્યા. સાંઝ સવારમે સવે જ્ઞાત એકઠી છમવા ત્યાર થઈ. એહવે પાટણનો વાસી સેઠીયાનો પુત્ર નાંહની અવસ્થામાં પિતાનું મરણ થયું છે. તેહને ગરીબ બાણીને નુંતરં દીધું નહિ, તેહયો નહિ. તે ઉપર તે લઘુ બાળક સમસ્ત જ્ઞાત પંચ સેઠીયા બિચે આવીને બોલ્યો જે-સેઠલ સમસ્ત પંચ સેઠીયાને અરજ કરું છું જે-“માહરી માતા બાલરંડા છે, ગરીબ છે, તેહનો જન્મારો કિંમ નીકલસ્યે, માટે નાતરું કરાવીને ઠામ બેસારી આપો.” તે સાંઝલીને બોલ્યા જે-વાંણિયાની જ્ઞાતિમે એ કિંમ થાઈ ? તિવારે તે બાલક ફરી બોલ્યો જે-“એ કિંમ

કરો છો ? અને માહરી માતાની વેલાઈ કિમ ના થઈ માટે જરૂર કરો. ” તિવારે તે સેડીયા કહ્યો મૂકીને જિભા થયા. જે બાલકની સાથે જિભા થયા તે વીસા કહેવાયા અને બેઠા રહ્યા છતાં તે દસા કહેવાયા તે દસા વસ્તુપાલ તેજપાલના પક્ષના વસ્તુપાલ, તેજપાલ દશાપોરવાડે જ્ઞાતિ બાણવી ચોરાસી જ્ઞાતના સેડીયા પોતપોતાને દેશ નગરે ગયા

॥ ઇતિ વિગા દગા ઉત્પત્તિ ॥

હવે વસ્તુપાલ, તેજપાલ પૌઠ બાગ્યસાલી ચિત્રાવેલી પ્રસન્ન તથા અઉઠ હાથે કડાહ પ્રગટે. ઇત્યાદિ અખૂટ દ્રવ્ય સભ્જ પ્રભાવ થયો અને મોટા મોટા પાતસાહનાં માન્ય થયાં. શુરુ ઉપદેશ સાંભળવે શ્રીસિદ્ધાચલજીનો સંઘ ચલાવ્યો. તે સધનું વર્ણન લિખે છે.

એક લાખ, પચાસ હજાર જિનબિજ બરાબ્યાં. (૧૩૦૪) એક હજાર ત્રણસેહે ચાર સિખરબદ્ધ નવા પ્રાસાદ કરાવ્યા. (૨૩૦૦) બે હજાર ત્રણસેહે સિખરબદ્ધ જૂના પ્રાસાદ સમરાવ્યા અઢાર ફેડ છન્નુ લાખ દ્રવ્ય સિદ્ધાચલે વાવયા ત્રણ લાખનું તોરણ કરાવ્યું. અઢાર લાખ ત્રાસી હજાર દ્રવ્ય ગિરનારજી ખરવ્યા. બાર ફેડ ને ત્રેપન લાખ દ્રવ્ય આયુજી વાવયા (૬૮૪) નવસેહે ચોરાસી પોષધસાલા કરાવી, અઢાર ફેડ દ્રવ્ય ભરૂઅચ્ચ ખંભાયતને સરસ્વતી જ્ઞાનભડારે ખરવ્યાં. પાંચસે હાંતનાં સિદ્ધાસન, પાંચસે પાંચ જાહર પટકુલનાં સમવસરણ કરાવ્યાં. ત્રણ હજાર બસે મહેસરીના પ્રાસાદ કરાવ્યાં સાતસે બ્રહ્મશાલા કરાવી. સાતસે હે સત્રુકાર (મત્રાગાર) મ ઠાવ્યાં, સાતસે હે તપસ્વીના મઠ કરાવ્યા (૬૮૪) છસે ચોરાસી પથ્થરબદ્ધ મોટાં સરોવર કરાવ્યાં. (૪૬૪) ચારસેહે ચોસઠ વાવી કરાવી (૪૦૦) ચારસે પથ્થરબંધ પરબ કરાવી (૮૪) ચોરાસી મસીત કરાવી. ખ માતમે એક મસીત ઉપર બે લાખ દ્રવ્ય થયાં. એક મિનારો કયો અને ત્રણ લાખનું તોરણ કરાવ્યું. ઉદયપ્રભસૂરિપ્રમુખ એકવીસ નવા

આચાર્યના પાટમહોત્સવ પોતે કર્યા. ચોવીસ દાંતનાં જૈન પ્રાસાદ કરાવ્યા. એકસોવીસ સાગનાં દેહરાં કરાવ્યાં. (૫૦૦) પાંચસેં ગ્રાહણ નિત્ય વેદપાઠ કરતા. પાંચસેં ગચ્છવાસી મહાતમા વોહોરતા. એક હજાર ને આઠસેંહેં એકલમલ વિહારી મહાતમા ગોચરી વેહેંરતા. એક હજાર મઠવાસી તાપસ છમતા. ચાર હજાર પેંતાલીસ સેજવાલા, અઠારસેંહેં વાહિણી, સાતસેંહેં સુખાસણ, પાંચ હજાર ને પાંચ પાલગી, સાતસેંહેં હાથી, સાત લાખ મનુષ્ય, ચાર હજાર ઘોડા, બે હજાર ઊંટ, પાંચ ઉપર ચારસેંહેં લોજક જૈન ગાયક, ત્રણસેંહેં ત્રીસ બંદિનન, (૧૬) સોળ યુદ્ધ-વિજય, તેરસેં પાંચ દીવીધરા, સોલનદેવ પ્રમુખ પાંચસેં સુથાર, સો લટવાદિ, એક સો આચાર્ય, બાવીસેં શ્વેતામ્બર, અચ્ચારસેં દીગંબર.

સંવત ૧૨૮૬ આળૂજના દેરાસરનો પ્રારંભ કર્યો, સંવત ૧૨૯૬ સિખરે બ્બલરોપણ. ઇત્યાદિ ધર્મકરણી કરીને સંવત ૧૨૯૮ વસ્તુપાલ સ્વર્ગગમન.

અથ ભંડાર દ્રવ્ય સંખ્યા—તેત્રીસેંહેં કોડ તિહોત્તર કોડ એંહેંસી લાખ, વીસ હજાર નવસેંહેં એતલો દ્રવ્ય સંખ્યા ભંડારમેં જાણવો.

ઇહાં કોઈકને સંકા જીપજી તેહથી સમજુઈ પૂછયું જે-એ શ્રાવક લોક થઈને મસીત મિનારા, ઈશ્વર પ્રાસાદ, વાવ, તલાવ, પ્રમુખ આરંભ કારણ કિણ હેતેં કર્યાં ? તેહનો ઉત્તર એ જે મોટો રાજા પાતસાહનાં બહુ માન્ય હતાં, રાજ્યકારભાર હુતો, કામદાર જાણીને રાજા પાતસાહેં કામ લલાવ્યાં તે દ્રવ્ય પઈસા ખરચીને કામ કરી આખ્યાં એ પરમાર્થ. ઇહાં પ્રસ્થાવ સમય જાણીને વસ્તુપાલ તેજપાલનો સંબંધ લિખ્યો છે.

ઇહાં સમય પ્રસ્થાવેં જૂનાં જોડાં તથા જે જે સંવતમેં સેંહર વસ્ત્યાં તે લિખેં છે:—

સંવત ૩૪૮ લાહોર શહેર વસ્યો. સંવત ૮૦૧ વર્ષેં રાય પહાડદેજી મંડાવર વસાયો. સં. ૧૫૧૭ વર્ષેં રાઠોડ

નરસિંહજીઈ મેડતો, ઉજ્જડ ખેડો. બીજી વાર વસાયો, આગે
 માનધાતાઈ વાસ્યો હતો તે ઉજ્જડ હુતો. સંવત ૧૧૩૫ વર્ષે
 નાગોર મધ્યે દેસવઢાસ મહાકવિ પ્રથીરાજ ચહુઆણુનો મત્રીસર
 હુજો. સંવત ૧૫૦૦ વર્ષે રાવ જોધાજીઈ જોધપુર વસાયો. સવત
 ૧૫૧૫ વર્ષે જોધપુરનો કીલો કરાવ્યો. સવત ૬૦૨ વર્ષે ચિતોડને
 કાઢીને રાવલે કરાવ્યો. સવત ૧૬૧, શાં ૪૧ વર્ષે મીરીને
 કાઢીને ખાખા રાવલે ચિતોડ લીધ સં ૮૦૨ વર્ષે વનરાજ આવડે
 ખાટણુ વસાયો. સંવત ૫૦૦ વર્ષે પાલણુસી ચહુઆણુ પાલણુપુર
 વસાયો. પછે ઉજ્જડ ખેડો થયો. વલી સં ૧૦૧૦ પાલણુસી
 પરમારે પાલણુપુર ફરી વસાયો. જિનપ્રતિમા ધાતુનાં ગાલીને
 આણુજી ઉપર નાંદીઓ કયો. તે પાપથી કાઢ થયો. શીલવવલસૂરિ
 ઉપદેશે પદલવિયાપાસની પ્રતિમા સોનાની કરાવી પાલણુપુર
 વાસ્યો. સવત બારસો બાર (૧૨૧૨) વર્ષે રાવ જેસેજી
 જેસલમેર વસાયો. સવત ૧૫૪૨ રાવ વિઠેજી વીકાનેર વાસ્યો.
 સં. ૧૪૪૨ અહમદસાહ પાતસાઈ અમદાવાદ વાસ્યો. સં. ૧૩૧૩
 રાવ કાન્હડજીઈ જૂનો ખેડો બિન્નમાલ વસાયો. સ ૮૦૨ ઉપલદે
 પરમારે શ્રીમાલ નગરથી જીઠીને સોનગઢ (બલોર)* વસાયો.
 સવત ૧૩૩૭ અલાવદીને બલોર ફિલો લીધો. સં. ૮૨૬
 વૈશાખ સુદ ૧૩ વ્યાસ જગતે સુદૃઢ આખું જૂની દિલિમે
 ખૂટી ગાડી અને ફરીને તુંઅરે વસાઈ પ્રથમ પાંડવ વંશી તુંઅર
 રાજ્ય સવત ૧૨૦૨ સુધી તુંઅર પાતસાહી પછે ચૌહાણની
 પાતસાહી થઈ. સવત ૧૧૮૧ ફલવર્ધિ પાર્શ્વનાથ સ્થાપના સ
 ૧૪૬૫ ધન્ના ચોરવાડે રાણપુરે કરાયો, કુભારાણના રાજમે
 રાણેજી ૨ (જે) થાંભા કરાયા. સ ૧૨૧૫ જગહુજો થયો. સ
 ૧૦૮૮ વિમલ પ્રધાને આખૂ ઉપર દેહરા કરાયા સ. ૧૨૬૬
 વસ્તુપાલ તેજપાલે આણુજીને દેહરે કળશ ચઢાવ્યો, અને ૧૨૬૮
 સરગ સ ૧૦૨૦ શિવસિંહ રાઠોડે સિવાણો વસાયો. સ
 ૧૪૪૨ સહસ્રમલ દેવડે સિરોહી વસાઈ સ ૧૫૬૬ નવોનગર
 વસાયો. સ ૧૬૧૬ અકબરે આગરો વસાયો. સ ૧૧૧૨

સિદ્ધપુર જૂનો ખેડો સિદ્ધરાય જયસિંધે વસાયો. સં. ૧૭૦૭માં
ઔરંગઝેબે ઔરંગાબાદ વસાયો.

સંવત ૧૧૧૩ સાતલપાતલ ચહુઆણે સાચાર વસાયો, જૂનો ખેડો.

„ ૭૧૨ થિરાદ સોલંકીએ થેરાદ વસાઈ.

„ ૧૨૧૫ બાહડદે રાઠોડે બાહડમેર વસાયો.

„ ૧૪૮૪ જેતારણુ વસાયો.

„ ૭૧૧ ઈંદ્રસંઘ રાઠોડે ઈંડર પાસે ડખેડ વસાઈ, ખેસૂયા
ગ્રાહ્યણ થયા.

„ ૮૦૯ રાવહ મીરે હમીરગઢ વસાયો.

„ ૮૩૪ પરમારે આખૂણનો ઠાટ કયો, પછે ચહુઆણે
લીધો, રાવ લાખણુદેને ઘેર દેવી આવી, તિહાંથી
દેવડા ચહુઆણુ કહેવાયા.

„ ૧૨૮૧ માહસિંઘ રાઠોડે મેહવો વસાયો.

„ ૧૩૭૧ ડુંગરપુર વાસ્યો.

„ ૧૪૩૧ રાવલ વીરસલ્લે વાંસવાલો વાસ્યો.

„ ૧૧૧૭ રાંમસિંઘ સિસોદે રામપુર વસાયો.

„ ૬૯૪ લોહાર મંડે મંડવગઢ વસાયો.

„ ૧૧૬૯ પાહાડસિંઘ હાડે ખુંદી વસાઈ.

„ ૧૬૧૬ માલખાંને માલપુરો વસાયો.

„ ૧૪૯૧ રાઠદરો વાસ્યો.

„ ૧૩૭૩ સોઝત વસાઈ.

„ ૧૩૬૧ ચીતોડના તેરમા રાણાના પુત્ર સળજનસિંહજી
સતારાનો રાજ પાચો.

„ ૧૨૨૧ ઢોલો પરણ્યો પોહોકર ગઢના કુંડ પર.

„ ૧૦૬૪ ભુજનગર વસાયો.

„ ૫૧૫ લોજ રાજ થયો ઉજેણી ધારમે.

„ ૮૧૨ સુલતાન વસાઈ.

„ ૫૫૩ થરો વાસ્યો.

„ ૧૬૨૪ અકબરે ચિતોડ તોડ્યો.

સવત ૧૬૨૫ ઉદેસિ ગ રાણે ઉદેપુર વસાયો.

„ ૧૩૮૩ પાતસાહ મુંમન(ત)ખાને સારણેશ્વરની સ્થાપના કરી

„ ૧૫૮૧ મુંકુદ બ્રહ્મચારી પ્રાગ(પ્રયાગ)માં દેહ હોમ કરીને મરણ પામીને અકળર પાતસાહ થયો.

„ ૧૨૪૧ લાખા કુલાણી થયો

„ ૭૨૭ પારકર વસાયો

કલિબુગના સવત ચાલતે—*

„ ૨૬૦૦ વીરસ્વામી શ્રેણિક રાજા થયા.

„ ૧૫૪૧ કિસનસિઘજીએ કીસનગઢ વસાયો.

„ ૧૫૯૩ રૂપનગર વસાયો

„ ૧૪૬૭ કુલેરાણે કુભલમેર વસાયો

„ ૧૧૧૪ આંબા કછવાસે આંબિર વસાઈ

„ ૧૪૦૭ છુરાનપુર વાસ્યો.

„ ૬૨૭ વીળપુર વાસ્યો.

„ ૧૦૧૬ ભાગનર(નગર) વાસ્યો

„ ૭૮૧ સિંભર વસાઈ

„ ૧૫૦૦ મધ્યે સુરતનો કિલ્લો ફિરગિઈ કરાવ્યો. તિહાં થોડા લોક વસતા એહવે સ ૧૬૨૪ બાહાંગિર પાતસાહ રાનેર આવ્યો. રાનેરવાસી ઠેાટીધ્વજ નાકૂદો (નાખુદો) તેણે રાનેરથી તે વરીઆવ ૩ ગાઉ સુધી કિનખાપના પથરણા પાથરીને સેહેરમે પાતસાહને પથરાવ્યા સાહી પ્રસન્ન થયો. માંગ-ભાગ. તિવારે સેઠે હાથણીનો સજોગ જોવાનું માંગ્યું. સાહે ના કહી જે—હાથણીનો સજોગ જોતાં તાહરો દ્રવ્ય જાસે. માંગ્યું નહિ સજોગ થયો. તે નાકુદાની લક્ષ્મી નાસ પાંગી. પાતસાહે બાહાંગિરપુર વાસ્યો. એ પાતસાહની પાતર નામે સૂરજ, તિણે પાતસાહની રબથી સ. ૧૬૨૫ સૂરત વસાવ્યું, અને એસવાલ ગોખીસા શ્રાવક તેણે ગોખી-

પુરું વાસ્યું. ૧ ગોપીતલાવ અને ચૌમુખી વાવ કરાવી, અને સં. ૧૬૭૬ વર્ષે સૂરજમંડળ પારસનાથજી સેનસૂરિજી પાસે પ્રતિષ્ઠા કરાવી. સૂરજમંડળજીની પલાંઠી તથા પાછે લખ્યું છે.

(સં. ૧૬૭૬) એક જ વરસમાં કાવિ ગાંધમે સાસુવહુનાં દેહરાંની પ્રતિષ્ઠા થઈ.

સં. ૧૪૦૩ સાંગાનેર વસ્યો.

હવે જૂનાં ખેડા લિખે છે—

ઉજેણુ જૂનો ખેડો, લડ્ડઅચ્ચ, પાલી જૂનો ખેડો, અજમેર, દિલ્લિ, સિન્નમાલ, જાહોર, તે સોનગઢ, ચિત્તોડ, કાલંદ્રી, સિરોહી પાસે તેહમાં જરાસિંઘનો જરાકુંભર ખલિ મુઓ. કાલંદ્રિ, પીરાંનપટ્ટણ, લાહોર, મેવાડમે ત્રંબાવતી, આઘાટપુરપટ્ટણ, આહિડ એ ત્રણે એક જ નામ છે. તે જૂનો ખેડો. ખંભાત, રાયથલ, ચંપા, પાવા, રાજગ્રહી એ જૂનો ખેડો. પાડલીપુર તે પટ્ટણ, જૂનો ખેડો, દુપહીનો ગાંમ ધુનાડો જૂનો ખેડો. ચંદરાજ પરણ્યો તે વિમલાપુરી નામ. દેવદિ ક્ષમાશ્રમણ જીઈ પુસ્તક લિખ્યાં તે વારે વલ્લભીપુરનું ખીણું નામ આજ વર્તમાન વલા, ચમારડી ત્રીણું નામ, એ જૂનો ખેડો. ઇંડર તથા પ્રહ્લાની ખેડ જૂનો ખેડો, વેંરાટ તે ઘોળકું, એ જૂનો ખેડો. ભરતપુર ડીંગ જૂનો ખેડો.*

ફુલો

૪૪—મહાતપસ્વી આ. શ્રી જગતચંદ્રસૂરિવર્ણન—

જગતચંદ્ર ગુરુ હીરલા, તપગચ્છ ખિરહ ધરાય;	
શ્રી આઘાટકપુર થકી, નયર ઉજેણી આય.	૧
સંઘ સુણી હરખિત હુઓ, હય ગય રથ સુખપાલ;	
ખહુ આડંબરથી કીઓ, નગરપ્રવેશ વિસાલ.	૨
ખહુ ખાલા ગુરુ આગલે, સ્વસ્તિક કરે ઉદાર;	
ગાવે ગહુંલી હરખભર, શ્રવણે સહુ નરનાર.	૩

અથ ગહુ લી

અમૃત સરખી રે, સુષ્ટિઈ વીરની વાણી, અતિમન હરખી રે,
 પ્રભુમો ડેવલનાંણી. (એ આંકણી).
 જ્ઞેજનગામીની પ્રભુની વાણી, પાંત્રિસ ગુણથી ભાષે,
 પૂરવ પુન્ય અપૂરવ જેહના, પ્રભુ વાંણી રસ ચાષે અં ૧
 જેહમાં દ્રવ્ય પદારથ રચના, ધરમાધરમ આકાસ,
 પુદ્ગલ દાલ અને વલી ચેતન, નિત્યાનિત્ય પ્રકાસ. અં ૨
 દ્રવ્ય ગુણ ને પર્વાય પ્રકામે, અસ્તિ નાસ્તિક વિચાર,
 નય સાતેથી માલકોપમે, વરમે છે જલધાર અં ૩
 ગુણ સામાન્ય વિશેષ વિસેષે, દોય મલી ગુણ એકવીસ;
 તસ ચઉલગી ચ્યાર નિલેષે, ભાષે શ્રી જગદીસ. અં ૪
 બીસ દશાતે ખેચર ભૂચર, સુરપતિ નરપતિ નારી,
 નિજનિજ ભાષાઈ સહુ સમજે, વાંણીની જલિહારી. અં ૫
 નદીવરધનની પટરાંણી, ચક્રમગલ પ્રભુ આગે,
 પૂરે સ્વસ્તિક મુગતાદલનો, ચઢવા સિવગિરિ પાગે. અં ૬
 ચઉ અનુજોગી આતમહરમી, પ્રભુ વાંણી રસ પીજે,
 દીપવિજય હલે પ્રભુતા પ્રગટે, પ્રભુને પ્રભુતા દીજે. અં ૭
 ॥ ધતિ વીર ગહુલી ॥

અહમકૃતરતન ગહુલી—

અથ પુનઃ નવઅહમકૃતરતન, ગુરુગુણમાલા બાલા ગીયને—

દાલ—૨૬

(પાણી ચોગા પાણી ચોગા પીતગંણી રે—એ દેશી)

તયા (પહેલા ગ્વામિ સોમધન, બીજા દેવ જુગધર—એ દેવી)

માહરા ગુરુછ છે મોહનગાશ રે, વારિ બહો જ્ઞાનતણા ભ ઠાર રે.

(એ આંકણી)

દહિઅ ન રાષે કોષ દયાય રે, જેહના ગુણ છત્તિસ ગવાય રે. માં ૧
 ગુરુછ અહગલ આપમાછાજે રે, તખતે ગણપતનાય બિરાજે રે;
 વરમે વાંણી તે અભિય સમાંણી રે, જેહની મધુરતા સરસ દહાંણી રે. માં ૨

ગુરુ રવિ ભ્રમ તેજ અપાર રે, વારે' મિથ્યામત અંધાર રે;
 તારે' ભવિજનને' હિત દાખી રે, જોહને સૂત્ર સદા છે સાખિ રે. માં ૩
 અંદ્રવદન કમલ નિત દીપે' રે, ગિરુઓ સોલ કલાને' ભુપે' રે;
 એહની સૌમ્ય દશાને' આગે' રે, કેહને' ઓપમ નાવી ભાગે' રે. માં ૪
 માહરે' સુંગલ સમ ગણધાર રે, સાસન સોલ વધારણુદાર રે;
 દક્ષી પ્રતિપક્ષી ગુણધાર રે, નિરખો અદ્ભુત તનુ આકાર રે. માં ૫
 ગુરુની બુદ્ધિ સદા છે સુદ્ધિ રે, ગુરુજી નહિ રિપુગ્રહથી વિલુદ્ધ રે;
 અભિનવ ગન્ધ તણો સંડાણુ રે, દીપે વાદી તિમિર ઠેા ભાંણુ રે. માં ૬
 ગુરુઈ ગુરુજીની બુદ્ધિ પ્રચંડ રે, કંઠે સરસતિ વાસ અખંડ રે;
 પૂજ્યજી જલધરની પરે' ગાળે રે, કુમતિ અરવી તણા મહ ભાંળે' રે. માં ૭
 ગુરુ સદા શુક્રપરે' ઉનમાહ રે, ગુરુજીની જીભલડીમાં સ્વાહ રે;
 હૂં તો લળિલળિ પ્રણમું પાય રે, ધન્ય ધન્ય જે દિન વંદન ધાય રે. માં ૮
 પૂજ્યજીની વેગગતિ શાન્તિ સરખી રે, મ્હે' તો ડગલે ડગલે નિરખી રે;
 હંસ ને ગયંહ સરખા હરાવે રે, તોહિં ખીજે એહ સમ નાવે' રે. માં ૯
 પાલે પંચ મહાવ્રત ભાર રે, ટાલે' સાવધ જોગ વેંપાર રે;
 ધારે' જીવહયા ઉપગાર રે, આરે પંચમે છે આધાર રે. માં ૧૦
 કીરતિ જોહની દશ દિસિ વ્યાપી રે, વેલી જસની સઘલેં થાપી રે;
 ગણધર સોહમના પટધાર રે, સાસન સોલ વધારણુદાર રે. માં ૧૧
 ગુરુજી ધૈર્ય સૌંડીર્ય ગાંભીર્ય રે, પાલે ચરણુ ધરમ સ્વવીર્ય રે;
 નિસહિત અપ્રતિબંધ વિહાર રે, સમદમ ખાંત્ય દિક આચાર રે. માં ૧૨
 ઈમ મેં ગ્રહગુણુ ગુરુગુણુ ગાયા રે, સહુને સુણતાં માંમ સવાયા રે;
 આંગણુ કલ્પતરુવર ફલિયા રે, દીપવિજયના વલ્લભ મલિયા રે. માં ૧૩

ફંડા

ઈમ ગુણુભાલા ગુરુ તણી, ગાવે' મધુરે' વેણુ;
 સુગતા કુસુમ વધાયકે', ગુરુમુખ નિરખે' નેંણુ. ૧
 ધરમલાલ દેઇ પૂરે', આણી ધરમ સનેહ;
 પર ઉપગારી જગગુરુ, વરસે' જ્યુ ધન મેહ. ૨

જ્ઞાનમાહાત્મ્યવર્ણન—

સુણો ભવિક જન ઇકમનાં, જ્ઞાન સમો નહિ કોય,
જ્ઞાને સંકટ સર્વિ ટલે, જ્ઞાને મગલ હોય. ૩
હસપૂરવધર સુનિવરા, જેહ પ્રકાસે જ્ઞાન.
તે તીર્થંકર સારીખુ, પ્રણમિજે ઇકધ્યાન. ૪

ઢાલ—૨૭

(આદિત કહે હું માનવી ને, આદીસરને ધ્યાઈ—એ દેશી)
જ્ઞાનાવરણી ક્ષય કરીને, ખાંધે પુન્ય અનતલ,
તો પામે કાંઈ જ્ઞાનને, ઇમ ભાષે શ્રી ભગવતલ ૧
જ્ઞાન અપૂરવ ધન છે જેહને, તે હહે આહર માંનલ,
સહુ પડિતમાં રાજસભામાં, પામે બહુ સનમાંનલ. ૨
અભવ્ય જીવને પૂરવલખિ, ન કહી સૂત્ર મહારલ,
પ્રાસિરૂપ છે ભવ્ય જીવને, પાંચે જ્ઞાન ઉદારલ ૩
ત્રિપદી પાંચી તીર્થંકરથી, સુહૃતમા તતખેવલ,
દ્વાદશાગીની રચના રૂઠી, શુચે ગણધર દેવલ ૪
પૂરવધર મોટા ગીતારથ, સરખાં જેહનાં જ્ઞાનલ,
દીપવિજય તે જ્ઞાનને નમતા, પ્રગટે લખિ નિધાનલ ૫

॥ ઢાળ ૧ ॥

ઢાલ—૨૮

(ગ્રીણા ઝરમર વરસે મેહ, બોંજે મારી સુનવડી—એ દેશી)

તથા (મારે દીવાલી થઈ આજ, જિનમુખ જોવાને—એ દેશી)

જગમાં ઉપગારી ઘણા પણ, નહી કોઈ જ્ઞાન સમાન રે,
લોકિક રૂપ છે સહુએ જીભાં, લોકોત્તર છે જ્ઞાન
જ્ઞાનને વડો રે, જીમ પાંચો પરમાણુદ. (એ આંકણી) ૧
કામધેનુ ને કલ્પતરુ પણ, નહી કોઈ તારણ રૂપ રે,
તારણ રૂપ જ્ઞાન છે જગમા, જાણે જ્ઞાની સહુ રૂપ જ્ઞાન ૨
ઉપમા જ્ઞાની જ્ઞાનને બહુ, છાંજે છે જગમાહે રે,
મહાગોપ મહામાહણ ને વલી, નિયોમક સથવાહ જ્ઞાન ૩

પંચમ અંગે સોહમ ગણધર, વંદે શ્રુત ભગવાન રે;
 તે જગલોચન જ્ઞાનને વંદો, વલી કરવા બહુ માન રે. જ્ઞાન૦ ૪
 જ્ઞાનતણાં બહુ માન કરે તો, પામે નહીં સંદેહ રે;
 દીપવિજય કહે જ્ઞાનને સમરો, જીમ બાપઇઓ મેહ. જ્ઞાન૦ ૫

॥ ઢાળ ૨ ॥

ઢાલ—૨૯

(અવિનાસીની સેજડીઈ રંગ લાગ્યો, માહરી સજની—એ દેશી)

જ્ઞાન વિણા બાણે નહીં જે, ધ્યાતા ધ્યેય ને ધ્યાનજી;
 જ્ઞાન વિના બાણે નહીં જે, ચેતન પરમ નિધાન.
 જ્ઞાનને સેવોજી (એ આંકણી) ૧

જ્ઞાન વિના બાણે નહીં જે, પુદ્ગલ ગુણ પર્ચાયજી;
 જ્ઞાન વિના બાણે નહીં જે, અસ્તિ નાસ્તિ સહાય. જ્ઞાન૦ ૨
 જ્ઞાન વિના બાણે નહીં જે, સહજ સભાવ વિભાવજી;
 જ્ઞાન વિના બાણે નહીં જે, ભેદ છેદનો ભાવ. જ્ઞાન૦ ૩
 જ્ઞાન વિના બાણે નહીં જે, હાંનિ વૃદ્ધિ સરૂપજી;
 જ્ઞાન વિના બાણે નહીં જે, મોહ મિથ્યાતવિ રૂપ. જ્ઞાન૦ ૪
 જ્ઞાન વિના બાણે નહીં જે, કાંઈ પુદ્ગલના ખેલજી;
 જ્ઞાન વિના બાણે નહીં જે, પરમાનંદી ગેલ. જ્ઞાન૦ ૫
 જ્ઞાન વિના બાણે નહીં જે, ગુણી ગુણાગર જેહજી;
 દીપવિજય કવિરાજ જ્ઞાનથી, બાણે સઘલા તેહ. જ્ઞાન૦ ૬

॥ ઢાળ ૩ ॥

ઢાલ—૩૦

(ભવિ તુમે વંદો રે, સંખેસર જિનરાયા—એ દેશી)

જ્ઞાની જ્ઞાન તણે રસ ઝીલે, નિર્મલતા ઉપભવે;
 જ્ઞાની જ્ઞાનની ભક્તિ કરતાં, જ્ઞાન અઘોષતા બવે.
 ભવિ દિલ ધરજ્યો રે જ્ઞાનતણી સુખલડી (એ આંકણી) ૧
 કેવલીની પરે ચૌદ પૂરવધર, ભાખે દ્રવ્ય અનંતા;
 અસંખ્ય ભવની વાત પ્રકાસે, વંદો જગ જયવંતા. ભ૦ ૨

મોટાનાં જે પાસાં સેવે, તે મોટાં પદ પાવે,
જ્ઞાનપ્રભુની ભક્તિ કરતા, જ્ઞાન અબોધતા જાવે. ૭૦ ૩
આગમ નોઆગમનો અરથ, સાંભલજ્યો એકધ્યાન,
આગમ તો શ્રુતજ્ઞાન કહીજે, નોઆગમ શ્રુતજ્ઞાન ૭૦ ૪
તે સહુ લલિઈ ભક્તિ કરતા, જ્ઞાન તણી બલિહારી,
દીપવિજય કવિરાજ જ્ઞાનને, સેવે બહુ નરનારી. ૭૦ ૫

॥ ઢાળ ૪ ॥

ઢાલ—૩૧

(ઓ આયો રે હનુમતકો લસકર, ઘટા ઉમટી શ્રાવનકી—એ દેશી)
તથા (હું તો પ્રભુમુ રે હરખીજી—એ તીર્થમાલની ખીજી ઢાલની દેશી)
મતિના લોક કહ્યા અઠવાવીસ, શ્રુતના ચઉક લહાવેંજી,
પદ અવધિના હોય મનપજજવ, કેવલ એક કહાવે
ભવિ તુમે સેવો રે, સેવો રે ઉપગારી ઉછરગે (એ આંકણી) ૧
સહુ મલી લોક એકાવન થાવે, નંદીસૂત્ર મઝારજી,
ભગવતિ સૂત્ર અને પન્નવણા, માહે બહુ અધિકાર. ૭૦ ૨
ભરતરાય નિજ કાજ સમાયો, બાઉ તસ બલિહારીજી,
મિથ્યા તમ અતરથી ટલિયા, અજરામર પદ ધારી ૭૦ ૩
જ્ઞાની જ્ઞાનતણી આસાતન, વરજતા ભવિ લોકાજી,
પ્રગટે પચમ નાણુ દિવાકર, બાણે લોકઅલોકા. ૭૦ ૪
જ્ઞાન-તરી અવલખી મુનિજન, ભવસાયર ઉતરીઈ,
કવિરાજ દીપ વરહત્ત તણીં પદે, અવિચલ પદવી વરિઈ ૭૦ ૫

॥ ઢાળ ૫ ॥

કેલસ

સેવિઈ શ્રુતરાજ ઇણુવિધિ, પામીઈ જીમ જ્ઞાનને,
જ્ઞાનનાં બહુમાન કગીને, દીજીઈ વલી દાનને,
પ્રેમરત્ન શુરુ જ્ઞાન નિસુણી, આત્મજ્ઞાનને અનુસરો,
દીપવિજય કવિરાજ જ જે, સહજમે ભવદ્વિ તરો. ૧

ઈતિ શ્રીજ્ઞાનવરણુન એ પાંચ ગિરવી રતવ, સૌભાગ્ય
પંચમી દિને જ્ઞાન પાછલ ૫૧ ફેરા ફરતાં ગવાઈ તથા પડિઝ-
મણામે રાતિજગામે ગાવે.

કુંડા

જીવશિખામણુ—

જ્ઞાનાવરણી કરમ જે, અનંત કરમ સમુદાય;
સમય સમય સાતે કરમ, બાંધે ચેતન રાય. ૧
શિખાંમણુ ચેતન સુણો, સકલ સલા સમુદાય;
લાઘવ કમિં જીવડા, સુણિઈ એકચિત્ત લાય. ૨

ઢાલ—૩૨

(જીવડ સમરા રે ઉદ્ધાર—એ દેશી)

તથા (ગોપી મહી વેચવાને ચાલી, મટુકીમે ગોરસ ધાલી—એ દેશી).

ચિત સમરું વીર જિણુંદ, એ તો સિવતરુ સુખનો કંદ;
જીવને શિખામણુ કહું છું, જે આગમથી સહું લહું છું.
જીવ ઘણું રે ઘણું રે કહીઈ, જિનઆણા સિર પર વહીઈ. (એ આંકણી) ૧
સમયાવલીથી સહું આણો, કાલચક્ર અનંતાં જાણો;
જીવ ભમિયો નરક નિગોદે, મિથ્યાત તણું મન મોદે. જીવં ૨
વણુસસઈમે કાલ અનંતો, જીવ ભમિયો બાધિ અલહંતો;
ચૌદ રાજમે એ કોઈ કાંણુ, ફરસ્યા વિણું નહિં રે સુજાણુ. જીવં ૩
જીવ પોતા પુન્ય તપાસે, કોઈ અવસર આવે વિમાસે;
તેં તો સહજ સલાવ ન જાણ્યો, વિલાવતણો મત તાંણ્યો. જીવં ૪
રતનત્રઈ તે સહજ સલાવ, કમંબંધ તે કહીઈ વિલાવ;
રતનત્રયી તે તાહરું સરૂપ, વિલાવ તે કહિંઈ વિરૂપ. જીવં ૫
કોઈ પુન્યે નરભવ પાચો, વલી શ્રાવકકુલમે આચો;
સુદ્ધ દેવ સુદ્ધ ગુરુ મલિયા, સદહણા વિના જગ રલિયા. જીવં ૬
જમાલી સરખા કહાઈ, એ તો નિહવ સૂત્રે જણાઈ;
ઉત્તરાધ્યયને સાત વખાણ્યા, કાલ અનંતો ભમસ્યે અજાણ્યા. જીવં ૭
જિનઆણા સાચી ધરીઈ, તો વેહિંલા સિવપદ વરીઈ;
જિન વચણુમાં સંસય બોલે, તે તો કુમતિ કહાગ્રહ તોલે. જીવં ૮

અભવ્ય બાપને પુત્ર પનોતો, તે તો જિનઆણા સદહતો,
 કાલિક ચોરને સુલસો દાખ્યો, તે તો ઉપદેશમાલામે લાખ્યો. છવં ૯
 જિનવયણું શ્રવણે સુણીઈ, જિનવયણુમા સસય ન ગણીઈ,
 દ્રવ્ય લોક અલોક વિચાર, જોજ્યો છવાસિગમ અધિકાર. છવં ૧૦
 ઇલાલિક જિનની રે વાંણી, સામલજ્યો ભવિ ગુણખાંણી,
 છવજ્યણા રૂડી કરજ્યો, ભવિ ભવજલ વેહેલા તરજ્યો. છવં ૧૧
 માહરે તો નથી કાંઈ સાસો, ગુણી જન તુમે કાંઈ વરાંસો,
 શ્રદ્ધા માહરે એ છે સાચી, છમ મોર જીઈ છે નાચી. છવં ૧૨
 સાસનનો જે આણાકારી, તસ વારી જાઉ વાર હજારી,
 એ સિખાંમણુ જે ગાઇ, દીપવિજય તે જોધિ નિપાઇ. છવં ૧૩

ફુંડા

શાહિણીતપવળન—

ઇલુ અવસર ઓતા સહલ, પૂછે શ્રી ગુરુરાજ,
 કૃપા કરી ઉપદેસિઈ, રોહિણી ફલ સાઝાજ. ૧
 કેહની પુત્રી કુણુ વધૂ, કવણુ પુન્ય વડ હેત;
 કિણુ વિધિ સજમ સિવ વરી, ક્વામી પુત્ર સમેત. ૨
 જગત્થ દ્રસૂરિ ઉપદિસે, શ્રવણે સહુ નરનાર;
 કેખી અવસર પૂન્યજી, ભાખે સમય વિચાર. ૩

ઢાલ—૩૩

(હારે મારે હામ ધ મના સાગ પચવીમ દેરા જો—એ દેવી)
 તથા (હારે મારે જોગનિયાનો લટકા દહાગા ચ્યાર જો—એ દેવી)
 હારે મારે વાસુપૂન્યનો નહન મધવા નામ જો,
 રાણી તેહની કમલા પદ્મલોચણી રે લોલ,
 હારે મારે આઠ પુત્ર ને ઉપર પુત્રી એક જો,
 માતપિતાને વાહલી નામે રોહિણી રે લોલ. ૧
 હારે મારે કેખી જોવન વય નિજ પુત્રી જૂપ જો,
 સચરા (સ્વયંવર) મઠપમાંડી નૃપતેડાવીયા રે લોલ;
 હાં રે મારે અંગ જગ ને મરુધર કેરા રાય જો,
 ચતુરગી ફોજોથી ચંપા આવીયા રે લોલ. ૨

હાં રે મારે પૂરવ લવને રાગેં રોહિણી તામ જો,
 ભૂપ અસોકનેં કંઠે વરમાલા ધરેં રે લોલ;
 હાં રે મારે ગજ રથ ઘોડા દાન અને બહુ માંન જો,
 દેઈ ખોલાવી બેટી બહુ આડંબરે રે લોલ. ૩
 હારે મારે રોહિણી રાણી લોગવતાં સુખલોગ જો,
 આઠ પુત્ર નેં પુત્રી ચ્યાર સોહામણી રે લોલ;
 હારે મારે આઠમા પુત્રનું લોકપાલ છે નામ જો,
 તે ખોલેં દેઈ ગોખેં બેટી લામિની રે લોલ. ૪
 હારે મારે એહવેં કોઈક નગર વણિકનો પુત્ર જો,
 આચુક્ષ્યેથી બાલક મરણદશા લહેં રે લોલ;
 હારે મારે માતપિતાદિ સહુ તેહનો પરિવાર જો,
 રડતાં પડતાં ગોખતલેં થઈનેં વહેં રે લોલ. ૫
 હારે વારી તે દેખી અતિ હરખી રોહિણી તાંમ જો,
 પિઉનેં લાખેં નાટિક કુણુ એ જાતનું રે લોલ;
 હારે વારી દીપ કહેં એ પૂરવ પુન્ય સંકેત જો,
 જનમથકી નવિ દીકું દુઃખ કોઈ વાતનું રે લોલ. ૬

॥ ઢાળ ૧ ॥

ઢાલ—૩૪

(આઘા આમ પધારો પૂજ્ય, અમ ધર વોહરણુ વેલા—એ દેશી)

પિઉ કહેં રે જોવન મદમાતી, સહુને સરખી આસા;
 તે બાલકના દુઃખથી રાવેં, તુંઝને હોય તમાસા.

ખોલો ખોલ વિચારી રાજ, ઇમ કિમ કીજે હાંસી. (એ આંકણી) ૧
 રાઈ રીસ કરી ખોલેથી, પુત્રને ખૂંચી લીધો;
 રોહિણી રાણી નજરે જોતાં, ગોખથી નાખી દીધો. ખોલો ૦ ૨
 તે દેખી સહુ અંતેઉરમાં, રુદન પુકાર તે કીધો;
 રોહિણી ઇમ જાણે જે બાલક, કોઈઈ રમવા લીધો. ખોલો ૦ ૩
 નગર તણેં રખવાલેં દેવેં, અધર ગ્રહો તિહાં આવી;
 સોનાને સિંધાસન યાખ્યો, આભૂષણ પેંહેંરાવી. ખોલો ૦ ૪

નગરલોક સહુ ભાગ્ય વખાણે, રાજ વિસ્મિત થાવે,
દીપ કહે જસ પુન્ય સખાઈ, તિહાં સહુ નવ નિધિ આવે. ભાલો ૦ ૫

॥ ઢાળ ૨ ॥

ઢાલ—૩૫

(મુનિ સુપત જિન' અરજ હમારી—એ દેશી)

એક દિન વાસુપૂજ્ય જિનવરના, અંતેવાસી મુનિરાજ વાલ્હા,
ઉપકુલ ને સ્વર્ણકુલજી, ચઉ જ્ઞાની ભવ છઠાજ વાલ્હા.

રોહિણી તપશ્વલ જગ જયવતો. (એ આઠણી) ૧

પાઉ ધાયો પ્રભુ નયર સમીપે, હરખ્યો રોહિણીકત વાલ્હા,
સહુ પરિવારસુ પદ્મજી વહી, નિસુણ્યો ધરમ અનેકાત વાલ્હા. રાં ૨
કર ભેડી નૃપ પૂછે ગુરુને, રોહિણી પુન્ય પ્રબધ વાલ્હા,
સ્થુ કીધુ પ્રભુ સુકૃત ઇચ્છીઈ, ભાખો તે સયલ સખધ વાલ્હા. રાં ૩
ગુરુ કહે પૂરવ ભવમાં કીધો, રોહિણીતપ ગુણખાંણુ વાલ્હા,
તેહથી જનમ થકી નવિ હીહુ, સુખ હુ ખ નાણુ અનાણુ વાલ્હા. રાં ૪
ભાખે ગુરુ હવે પૂરવ ભવનો, રોહિણીનો અધિકાર વાલ્હા,
દીપ કહે સુણજ્યો એકચિત્તે, કમંપ્રપચ વિચાર વાલ્હા. રાં ૫

॥ ઢાળ ૩ ॥

ઢાળ—૩૬

(હું તો મોહિ રે નલ્લાલ મોગલીને તાને—એ દેશી)

તથા (મહારે દિવાલી થઈ આજ, પ્રભુ મુખ જોવાને—એ દેશી)

ગુરુ કહે જખૂલેત ભરતમા, સિદ્ધપુરનયર મઝાર રે,
પૃથવિપાલ નરેસર રાજ, સિદ્ધમતિ તસ નાર.

રાજન્ ! સુણજ્યો રે, ઇહ પૂરવભવ અધિકાર

હિલમે ધરજ્યો રે (એ આઠણી) ૧

ઇક દિન આળ્યા ચદ્ર ઉઘાને, રાણી ને રાજન્ન રે,
ખેલે કીડા નવ નવ ભાતે, ભેજ્યો કમં નિહાંત. રાં ૨
એહવે કોઈએકમુનિતિહા આળ્યો, ગુણસાગર તસ નામ રે,
રાજ તે મુનિવરને વહી, રાણીને કહે તામ. રાં ૩

ઊઠો એ મુનિને વોહરાવો, જે હોય સુદ્ધ આહાર રે;
 નિસુંણી રાણી[ને] મુનિના ઉપર, ઉપનો ક્રોધ અપાર. રાં ૪
 વિષય થકી અંતરાગ થયો તે, મનમાં બહુ દુઃખ લાવે રે;
 રીસે બલતી ઠકવું તુંબડું, તે મુનિને વોહરાવે. રાં ૫
 મુનિને આહારથકી વિષ વાખ્યું, કાલધરમ તિહાં કીધો રે;
 રાખઈ રાણીને તત્ખિણ, દેશનિકાલો દીધો. રાં ૬
 સાતમેં દિન મુનિહત્યા પાપેં, ગલતઠોઢ થયો અંગે રે;
 કાલ કરીને છટ્ટી નરકે, ઉપની પાપ પ્રસંગે. રાં ૭
 નારકી નેં તિર્યચ તણા લવ, ભટકી કાલ અનંત રે;
 દીપ કહે હવેં ધર્મ જોગનો, કહિશ્યું સરસ વૃત્તાંત. રાં ૮

॥ ઢાળ ૪ ॥

ઢાળ—૩૭

(અલવેસર અવધારીઈ કેસરિયાલાલ—એ દેશી)

તે રાણી મુનિપાપથી કેસરિયાલાલ, ફિરતી લવચક ફેર રે રાજેસરલાલ
 તાહરા નયરમાં ઉપની કેં, ધનમિત્ર શેઠને ઘેર રે રાં

જુઓ જુઓ કર્મવિટંબના કેસરિયાલાલ (એ આંકણી) ૧
 ધનવતી કુખેં ઊપની કેં, દૂરગંધા તસ નામ રે રાં;
 નગરવણિકના પુત્રને કેં, પરણાવી બહુ માન રે. રાંજું ૨
 સુખસંજ્યાનેં ઉપરે કેં, આવી કંતને પાસ રે રાં;
 બહુ દુરગંધતા ઊછલી કેં, સ્વામી પામ્યો ત્રાસ રે. રાંજું ૩
 મૂકી પરદેશ ગયો કેં, હૈ હૈ કર્મસ્વભાવ રે રાં;
 એક દિન કન્યાનો પિતા કેં, ગ્યાંનીને પૂછેં વિભાવ રે. રાંજું ૪
 ગ્યાનીઈ પૂરવભવ સહુ કેં, ભાખ્યો સહુ અવહાત રે રાં;
 ફિરી પૂછેં શુરુરાજને કેં, કિમ હોય હવે સુખસાત રે. રાંજું ૫
 શુરુ કહે રૌહિણી તપ કરે કેં, સાત વરસ સાત માસ રે રાં;
 રૌહિણી નક્ષત્રનેં દિનેં કેં, ચોવિહાર ઉપવાસ રે. રાંજું ૬
 વાસુપૂજ્ય ભગવાનને કેં, પૂજેં કરી સુલ ભાવ રે રાં;
 ધમિ એ તપ આરાધતાં કેં, પ્રગટે શુદ્ધ સ્વભાવ રે. રાંજું ૭

કરજ્યો તપ પૂરણ થઈ કેં, ઉજમણું ભલે ભાંત રે રાં,
એહથી એક ભવ અંતરે કેં, લેહે સ્યે જ્યોતિ મહત રે. રાંબુ ૮
ઈમ સુનિ સુખથી સાબલી કેં, આરાધી તપ સાર રે રાં,
એ તાહરી રાંણી થઈ કેં, રોહિણી નાંમે નાર રે. રાંબુ ૯
ઈમ નિસુણી હરખ્યા સહુ કેં, રોહિણી ને વલી રાય રે રાં,
દીપ કહે સુનિ કુંભને કેં, પ્રણમી નિજ ઘર આય રે રાંબુ ૧૦

॥ ઢાળ ૫ ॥

ઢાલ—૩૮

(ભરત નૃપ ભાવથુ એ—એ દેશી)

એક દિન વાસુપૂજ્યજીએ, સમોસયો મહારાજ નમો જિનરાજજીને' એ,
રાય ને રોહિણી હરખીયાં એ, સિદ્ધા સધલાં કાજ નં ૧
બહુ પરિવારસુ આવિયા એ, વહે પ્રભુજીના પાય નં,
પ્રભુ સુખથી વાંણી સુણી એ, આણદ અગ ન માય નં ૨
રાય ને રોહિણી બેહુ જણે એ, લીધાં સજમ ખાસ નં,
ધનધન સંજમધર સુનિ એ, સુરનર જેહના દાસ નં ૩
તપ તપી કેવલ પદ લહી એ, તાર્યાં બહુ નરનાર નં,
સિવપદ અવિચલ પદ લહે એ, પામ્યા ભવનો પાર. નં ૪
ઈમ જે રોહિણી તપ કરે એ, રોહિણીની પરે જેહ નં,
રાજપુત્ર ધન રિધ લહે એ, વલી અજરામર ગેહ નં ૫
ધનધન વાસુપૂજ્ય તીર્થને એ, ધનધન રોહિણી નાર નં,
એ તપ જે ભાવે કરે એ, પામે તે જ્યજ્યકાર નં ૬
સવત અઢારઓગણસાઠનો(૧૮૫૯)એ, ઉજલ ભાદ્રવો માસ નં;
દીપવિજય તપ ગાઈઓ એ, કરી ખંભાત ચોમાસ. નં ૭

॥ ઢાળ ૬ ॥

કેલશ

શ્રી વાસુપૂજ્ય જગપૂજ્ય સાહેબ, તાસ તીર્થે એ થયા,
ચાર પુત્રી ને આઠ પુત્રથી, દપતી સુગતે ગયા

તપગચ્છ વિજયાનંદ પટધર, શ્રી વિજયલક્ષ્મી સૂરીસરુ;
તાસ રાજે' સ્તવન કીધું, સઘલ સંઘ સુહંકરું.
સઠલ પંડિત પ્રવર ભૂપણ, પ્રેમરત્ન ગુરુ ધ્યાઈયા;
કવિ દીપવિજયે' લાલ હેતે', રોહિણી ગુણ ગાઈયા.

॥ ઇતિ રોહિણી તપ વિષયે રોહિણી કથા ॥

દુંડા

સંખંધ સૂણી રોહિણી તણો, સઠલ સભા તિથિ વાર;
કેઈ લાવુઠ લવિજના, હરખિત હૃદય મઝાર. ૧
રોહિણી મત કેઈ ઉચ્ચરે, કેઈ પંચમી ગુંણખાણુ;
કેઈ નિયમ મત આહરે, પરભવ સુકૃતકમાંણુ. ૨

ભગવાન શ્રી મહાવીરસ્વામીના આયુષ્યનો પ્રશ્નોત્તર—

તિણ સમયે' શ્રોતા ભવિક, પૂછે' શ્રી અચ્છરાજ;
વીર જગતગુરુ આઈખું, બહોત્તર વરસ કહાય. ૩
ચૈત્ર સુદી તેરસ જનમ, દીવાલી નિરવાણુ;
વરસ બહોત્તર કિમ મિલે', કહિંઈ ગુરુ શ્રુત જાંણુ. ૪
તવ ગુરુ કહે' શ્રોતા સુણો, વાર્તિક લેશ વિચાર;
સુણતાં સહુ સંસય ટલે', પ્રગટે આતમ ખ્યાર. ૫

અથ દૌહિક લાખા

હમણાંના વર્તમાન ટીપણાના વર્ષ ૧ના દિવસ ૩૬૫ છે,
અને ત્રીજે વરસ માસ ૧ વધે છે. અને જૈનને ટીપણું વર્ષ ૧ના
દિવસ ૩૬૦ છે. ચારસળહં માસાણં ચોવિસળહં પક્ષાણં ત્રીનસેદ્ધે-
સાઠ રાહિયાણં એ પાઠ પ્રમાણે વરસ ૧ના દિવસ ૩૬૦
એ તો સિદ્ધાંતની પરિપાટી છે. પણ વર્ષ વર્ષ પ્રતિ દિન ૨ ઘડી
પલ ૦૧ ઘટે છે. એ ઘટ પ્રમાણે વર્ષ ૧ના દિવસ ૩૫૮ થાઈ
છે. હવે વીર મહારાજ ચૈત્ર સુદી ૧૩ જન્મ્યા. અને કાતી વદિ
૦)) અમાવાસ્યાઈ મોક્ષ ગયા. એ તો ૭૨ વર્ષ પૂરાં મિલ્યાં
નહિ. ત્રણ દિન ઘાટ પાંચ માસેં યોછેં મોક્ષ ગયા અને
પુરાં બહોતેર કીમ કહો છો ? તેહનો ઉત્તર એ જે ત્રણસેંહે ને

સાઠના પાઠ પ્રમાણે ૭૨ વર્ષના દિવસ ૨૫૬૨૦ (પચીસ હજાર નવસેં ને વીસ) થાઈ, પણ વર્ષ પ્રતિ દિન ઘડી ૨ પલ ૦૧૧ ઘટે તે ઘટની તરફના ૧૪૭ દિવસ જાઈ તે વારે ૨૫૭૭૩ (પચીસ હજાર સાતસે ત્રણોત્તર) ગદ્યા તેની ગણના કરતાં કાતિ વહિ અમાવાસ્યાઈ ચોક્ષ.

૧ ગૃહસ્થાવાસ

ગૃહસ્થાવાસ બત્રીસ દિન જોછે ૩૦ વર્ષ તેહના દિવસ ૧૦૮૦૦, તે મધ્યેથી દિન ૭૪ ઘટના તથા બીજા - ૨૨ દિન ઘટાઠતાં બાકી દિવસ ૧૦૬૬૨ જોટલો ગૃહવાસ સંખ્યા જાણવી.

૨ છદ્ધસ્થાવસ્થા

છમસ્થવર્ષ ૧૨, માસ ૬, દિન ૧૫. તેહના દિવસ ૪૫૧૨ (૪૫૧૫) તે મધ્યેથી દિવસ ઘટના ૭૪, તિવારે માગસર વઢી ૧૦ દીક્ષા અને વૈ સુદ ૧૦ કેવલ હુઓ.

૩ કેવલાવસ્થા

કેવલાવસ્થા વર્ષ ૩૦, તેહના દિન ૧૦૫૬૫, તે મધ્યેથી ૭૪ ઘટના. બાકી ૧૦૫૨૬ જોટલો કેવલકાલ સરવાળે વર્ષ ૭૨, ઘટના ૧૪૭ દિન જાતાં વર્ષ ૭૧૧, માસ ૧, દિન ૩ *

અથ પૂર્વપરિપાટી લિખ્યતે

હુંહા

૪૫—આ. શ્રી. દેવેન્દ્રસૂરિચંદન—

જગતચંદ્ર સૂરિતણા,	દોય હૂઆ પટધાર,	
પેતાલીસમા પટધરુ,	દેવેન્દ્રસૂરિ ગણધાર	૧
વસ્ત્રપાલ વઠ બંધવો,	તેજપાલ લધુ જાંણ,	
પુત્ર પ્રભાવે ભુજબલી,	ભાગ્યબલી શુભખાણ.	૨
તેહને ઘેર લાહિઓ હુતો,	વિજયચંદ્રણ નામ,	
દેવભદ્ર વાચક દને,	મવૃન્ગો શુભધામ.	૩
દેવેન્દ્રસૂરિ વિશ્વરાજણ,	વિજયચંદ્ર સૂરિરાજ,	
દો શુભાઈ સૂરિરા,	જગતચંદ્ર પટ લાજ.	૪

શિથિલાચારી મોઢલા, વિજયચંદ્રજી ભામ;
 ખંભાચત નગરે રહ્યા, ખાર વર્ષ એક ઠામ. ૫
 વિહરંતા માલવ ધરા, દેવેન્દ્રસૂરિ મહારાજ;
 શ્રી ખંભાચત પધારિયા, તપગચ્છ સામ્રાજ. ૬
 વિજયચંદ્રજી નહી ગયા, સનમુખ વંદન કાજ;
 લઘુ પોપાલે ઊતર્યા, દેવેન્દ્રસૂરિ ગચ્છરાજ. ૭
 વંદન જાતે આવતે, બોલે ખાલ ગોપાલ;
 જઈ આળ્યા શુરુ વંદિયા, લાહુડી વડી પોસાલ. ૮
 વિજયચંદ્ર સૂરીસનો, ગચ્છ વડી પોસાલ.*
 દેવેન્દ્રસૂરિ ગચ્છરાજનો, ગચ્છ લાહુડી પોસાલ.

ઢાલ—૩૯

(સિંહલ નૃપ કહે' ચંદને, રાજેન્દ્રમોરા' સુત લાડકડા તું ઊઠ હો—એ દેશી)
 દેવેન્દ્રસૂરિ શ્રીપૂજ્યજી સુજાની મહારા, કરતા ભવિ ઉપગાર હો;
 વીરધવલ પ્રતિબોધિયો સુઠ, હીધો સૂરિપદ ભાર હો.

ગચ્છરા નાયક મહારા | પટરા લાયક ખ્યારા | વંદિઈ સુજાની !

તપગચ્છ તિલક સવાય હો. (એ આંકણી) ૧

શ્રાવકહિનકર નેં વલી સુઠ, સિદ્ધપંચાસિકા નામ હો;
 ધર્મંરતનગ્રંથ એ તીનની સુઠ, વૃત્તિકરણ ગુણધામ હો. ગાં ૨
 ભાળ્ય ને કર્મગ્રંથ પાંચ જે સુઠ, ચરિત્ર સુદર્શન સાર હો;
 ઇત્યાદિક બહુ ગ્રંથના સુઠ, કરતા જગ ઉપગાર હો. ગાં ૩
 વિહરંતા માલવ દેસમાં સુઠ, કરી ઉપગાર સવાય હો;
 સંવત તેર સત્તાવીસે(૧૩૨૭) સુઠ, સૂરિ અમરપદ પાય હો. ગાં ૪

૪૧—પ્રથમ પદધર આઠ શ્રી વિદ્યાનંદસૂરિવર્ણન—

તેર દિવસને અંતરે સુઠ, વિદ્યાનંદસૂરિ પટધાર હો;
 તે પણ સુરપદવી લહ્યા સુઠ, ભાવિભાવ વિચાર હો. ગાં ૫

૪૨—દ્વિતીય પદધર આઠ શ્રી ધર્મધોપસૂરિવર્ણન—

તેહથી પટ છંતાલમેં સુઠ, ધર્મધોપસૂરિ વિખાય હો;
 તાસ ચરિત્ર સુંણો વર્ણવું સુઠ, ભાગ્યબલી ગચ્છરાય હો; ગાં ૬

વિહરંતા મહીયલ આવીયા સુ૦, મંડેપાચલ નયર સુઠાય હો,
 પૃથ્વીધર સાહ પ્રતિભોધીઓ સુ૦, ખારે વ્રત ઉચ્ચરાય હો. ગ૦ ૭
 પાચમે વ્રત દ્રવ્ય લક્ષ્મી સુ૦, સેઠી નીમ રખાય હો,
 ભણ્યો ગુરુજીવ જ્ઞાનથી સુ૦, આગલ ભાગ્ય સવાય હો. ગ૦ ૮
 કોટિધ્વજ હોસે સેઠી સુ૦, ખરચર્યે દ્રવ્ય સુઠામ હો,
 ઈમ ભાંણી નિયમ સખેવીઓ સુ૦, મત્રીપણે હુઓ તામ હો. ગ૦ ૯
 કોટિધ્વજ દ્રવ્ય જળ હુઓ સુ૦, સિદ્ધગિરિ સધ ચલાય હો,
 છપ્પન ધડી કચન દેઈ સુ૦, તિહા ઇદ્રમાલ પે'હેરાય હો. ગ૦ ૧૦
 એહવે કોઈ પરદેશીઓ સુ૦, અદ્વયર્થ વસ્ત્ર* સુદ્યાય હો,
 કીધો સેઠનિ લેટણો સુ૦, પેહેયો વેસ મન ભાય હો. ગ૦ ૧૧
 વરસ ખત્રીસ લગ પાલીઓ સુ૦, અદ્વયરજ વ્રત સાર હો,
 સ્ત્રીલાલ કૃત લાભથી સુ૦, સેઠી સુરપદ ધાર હો. ગ૦ ૧૨
 તસ સૂત ઝાંઝણુ સાહ છે સુ૦, તાત જીર્યો સૂત હોય હો,
 સેત્રુભગિરિ આરોહીઓ સુ૦, ધ્વજદંડ કનકમે' (મય) નેય હો. ગ૦ ૧૩
 ઇત્યાદિક બહુ જીવને સુ૦, સફલ હોવે સવિ કાજ હો,
 દીપવિજય કવિરાજના સુ૦, ધર્મધોપ ગચ્છરાજ હો. ગ૦ ૧૪

ઇતિ શ્રી પ્રાગવાટજ્ઞાતીય સાહ કલા શ્રીપત કૃતોત્પન્ન સાહ
 અનોપચદ્ર વ્રજલાલ આચલ્લાત સકલપડિતવ્રવર, પ. પ્રેમ-
 વિજય ગણિ પ. રત્નવિજય ગણિના ગિધ્ય, ૫૦ દીપવિજય
 કવિરાજ બહાદરેણુ વિરચિતે શ્રી સોહમકૃતરત્નપટ્ટાવલી રાસ
 પ્રાકૃત પ્રબધે જ્યોત્સનાદ્રસૂરિ, વડગચ્છ ખિરદ, વિમલમત્રી, અભય
 દેવસૂરિ, ગાતિવેતાલ, હેમાચાર્ય, કુમારપાલ પૂરવભવ, બહુ
 ગચ્છસેદ, તપાખિરુદ, વસ્તુપાલ તેજપાલ સબધ, વણિક
 ચોરાસી જ્ઞાતિ, વીસાદસા ઉત્પત્તિ, જગતચદ્રસૂરિ ઉજેણી નગર
 પ્રવેશ, ગુરુ ઉપદેશ, પચમી જ્ઞાન વર્ણન, રોહિણી ચરિત્ર,
 વીર ૭૨ વર્ષ મખ્યા પ્રમાણ, પૃથ્વીધર, ઝાઝણમા, દેવેન્દ્રસૂરિ
 પ્રમુખ દસ પટોધર સૂરિ વર્ણનો નામ તૃતીયોદસાસ: ૩

॥ ઇતિ તૃતીયોદસાસ: ॥

ચતુર્થ દિલ્લાસ

॥ અથ ચતુર્થોદ્દાસ પ્રારબ્ધતે ॥

દુહા

હાત સીલ તપ ભાવના, ચ્યારે મંગલ ખાસ;
ચોથો પ્રકાસ વરણુવું, સુણીઈ જ્ઞાન વિલાસ. ૧

૪૭—આ. શ્રી સોમપ્રભાસૂરિવર્ણન—

ધર્મધોષ ગચ્છરાજને, સુડતાલિસમેં પાટ;
સોમપ્રભ ગચ્છરાજજી, કુમતિ કરે નિર્ધાટ. ૨
અડતાલીસમા પાટવી, ગુરુભાઈ છે ચ્યાર;
ચ્યાર સૂરિ ચ્યારે ચતુર, ચરણકરણ વ્રતધાર. ૩
ચહેંલા વિમલપ્રભસૂરિ, જયાનંદસૂરિ ભાંણ;
ત્રીજા પદ્મતિલકસૂરિ, સોમતિલક સૂરિભાંણ. ૪

૪૮—આ. શ્રી સોમતિલકસૂરિવર્ણન—

ત્રીન સૂરિ આયુ અલ્પ, સરગ લહ્યા ગચ્છરાય;
સોમતિલક અડતાલમેં, પટધર પટની લાજ. ૫
ક્ષેત્રસમાસ પ્રકરણ કીઓ, વલી સિત્તર સો ઠાંણ;
શૂલિભદ્રાદિ ચરિત્ર બહુ, ગ્રંથ ક્રિયા ગુણખાંણ. ૬
સંવત ચૌદ ચોવીસમેં (૧૪૨૪), શ્રી ગુરુ સુરપદ પાય;
સોમતિલક ગુરુ નાંમથી, મંગલ માલ સવાય. ૭

દાલ—૪૦

(જેસીઝારી બેટી રૂપે આગલી વનડાજી, જેસીઝારી ગલિછ થેં મત જાંઓ
સાહિબ, છોગો બિરાજે પંચરંગી પાધમેં વનડાજી—એ દેશી)

ગુરુજી શ્રીસોમતિલકના પાટવી સાહેબજી,

એગુણપંચાસમેં પટધર ચ્યાર, ગુનિજન વંદો;

ચહેંલા શ્રી પદ્મતિલક સૂરિરાજજી સાં,

બીજા ચંદ્રશેખર સુખકાર ગુનિજન વંદો.

વંદો વંદો રે એ ગચ્છરાજને સુજાંની (એ આંકણી) ૧

૪૯—આંશ્રી દેવમુંદરમૂર્તિવર્ણન—

જ્યાનંદસૂરિ ગુરુ ત્રીજી વદીઈ સાં,

ચોથા શ્રી દેવમુંદર વડ લાજ ગું,

ઝોહમાથી તીનસૂરિ સરગે ગયા સાં,

પાટવી દેવમુંદર ગચ્છરાજ. ગું ૧૦ ૨

વલિ ઝોહ સૂરિને પટ પચાસમેં સાં,

સૂરિ ગુણુનૂરી પચ કહાય ગું,

જ્ઞાનસાગરસૂરિ કુલમંડલસૂરિ સાં,

ત્રીજી શ્રી ગુણુરત્નસૂરિ સોહાય. ગું ૧૦ ૩

ચોથા શ્રીસોમમુંદર સૂરિરાજ્યા સાં,

પાચમા સાધુરત્ન સૂરીઈ ગું,

સદ્ગુરુ વરણું પાચે જીજ્ઞાસા સાં,

ધન ધન શ્રી જિનશાસનચક્ર. ગું ૧૦ ૪

જ્ઞાનસાગરસૂરિ જ્ઞાનનિધિ સ્ત્રોત સાં,

પૂજ્યજી આવશ્યકચૂર્ણી કીધ ગું,

ઔષધનિયુક્તિ ચૂર્ણી સ્તવ કીઆ સાં,

પ્રભૂજી નવખડા સ્તવના સિદ્ધ. ગું ૧૦ ૫

બીજો શ્રી કુલમંડલ સૂરિરાજઈ માં,

સૂત્ર આલાવા કીધ ઉદ્ધાર ગું,

કાયસ્થિતિપ્રકરણ ગુણુગણુમાલિકા સાં,

વેદે છે જેહના પાઠ નરનાર. ગું ૧૦ ૬

ત્રીજી ગુણુરત્નસૂરિ ગચ્છરાજજી સાં,

કીધા જેણે ત્રય તણા સમુદાય ગું,

સમુચ્ચય પટકથાંન વૃત્તિ કરી સાં,

ટીકા વલી ક્રિયારત્નસમુચ્ચય(ચ)ય. ગું ૧૦ ૭

ચોથા શ્રી સાધુરત્ન સૂરીસરુ સાં,

કીધી મુનિદ્વિપવૃત્તિ સુખકાર ગું,

ચોરે સૂરિ ગુરુજી અપાયુ થકી સાં,

પોહોતા તે અમરવિમાન મજાર. ગું ૧૦ ૮

૫૦—આ. શ્રી. સોમસુંદરસૂરિવર્ણન—

પંચમ ગુરુભાઈ સોમસુંદરસૂરિ સાં,
 પાટે' પંચાસમે' પટધર ધીર ગું;
 વિચરંતા સુનિગણ સાથ અઠારસે'હે' સાં,
 તપજ્ઞ આવરણ વડ વીર. ગું વં ૯
 દેખી ગુરુ મહિમા દેખી ધર્મના સાં,
 ચિંતે સૂરિ મારણ દુષ્ટ સ્વભાવ ગું;
 કોઈ અનુચરને લોભ દેખાડીઓ સાં,
 આયો મધ્ય રચણી રાખી દાવ. ગું વં ૧૦
 રહિઓ તિહાં છાનો હાથ અસિ ગ્રહી સાં,
 જોવે' તિહાં સૂરિતણો આચાર ગું;
 પૂંછ રજકરણે' પાસું ફેરવ્યું સાં,
 સમજયો તેહ જીવ જતન સુખકાર ગું વં ૧૧
 ચિંતે' મનમાંહે ધિગ મુંઝ જીવને સાં,
 ધિગ ધિગ લોભને તે ધિક્કાર ગું;
 એ છે' ગુરુ નિરપૃહી જીવહયાનિધિ સાં,
 કીધો મેં હુંકૃત કુલ આચાર. ગું વં ૧૨
 એહવા સૂરિ સંતને હણતા બુડીઈ સાં,
 એહનાં છે જગમાં મોટાં પાપ ગું;
 અનુચરે એહ વિમાસણ ચિંતવી સાં,
 વંદે ગુરુચરણ પ્રજટ થઈ આપ. ગું વં ૧૩
 વ્યતિકર સહુ એ કુમતી તણો કહ્યો સાં,
 ખામી સદ્ગુરુ ચરણ અપરાધ ગું;
 ધન્યધન્ય એ ઘડી તુમ કરસણ હુઓ સાં,
 તરીઓ હું ભવજલ ઉઠધિ અગાધ. ગું વં ૧૪
 ગુરુજી ઉપદેસી પાવન કીજીઈ સાં,
 જગમે' જસ લીજે વધરયે' લાજ ગું;
 મુંઝને' તારતા જગ જસ મોટકો સાં,
 પ્રભુમે' નિત દીપવિજયે કવિરાજ. ગું વં ૧૫

હુંહા

- ઈષ્ટ પરે તે અનુચર તણી, પ્રાર્થના સુણી સ્વામ,
ધર્મબોધ દેવા બાણી, કહેં સૂરીશ્વર ત્રાંમ. ૧
- સુણીઈ ચેતન રાયજી, ઇહાં નહી તુંજ વાંક,
“સકલજીવ વશ કર્મને, કુણુ રાજા કુણુ રાંક” ૨
- અમ મન સરીખા હોય છે, શત્રુ મિત્ર અભિરામ,
પણુ તુંજને પાતિક હુઓ, કુણુ લેખ પરિણામ. ૩
- મુનિ હંત્યા મિય આવીઓ, હુઓ પાપ સંભાર,
તસ સંબધ કહીઈ સુણો, જો હો આતમ ખ્યાર. ૪

ઢાલ—૪૧

(નણુદલ હે નણુદલ—એ દેથી)

- મુનિહંત્યા કહી મોટકી, એ સમ નહી કો પાપ સાજન,
મુનિહંત્યા ઉશ પાપ છે, છે મોટો પરિતાપ સાં
- મુનિહંત્યા કહી મોટકી (એ આંકણી) ૧
- જીઓને રાહિણી જીવડે, કીધો મુનિનો ઘાત સાં,
અનંતભ્રમણુ ભવ બહુ કીઓ, દુરગંધા હુઓ ગાત સાં મું ૨
- દ્રૌપદી જીવડો પાતકી, સુકુમાલી ભવ જોય સાં,
કડવું તુંજ વોહોરાવીયુ, અનંત ભ્રમણુ ભવ હોય સાં મું ૩
- નૃપતિ શ્રી મહિપાલજી, બાણુવેધ મુનિરાજ સાં,
સાતમી નરકે જીપનો, ઉશ પાપ એહ સાજ સાં મું ૪
- ગલતકોઠ મુનિઘાતથી, હુઓ નૃપ મહિપાલ સાં,
શ્રી સિદ્ધગિરિ સુપસાયથી, ટળિયાં નૃપના આલ સાં મું ૫
- સઘલા જીવ નિ પાતથી, હોવે પાતિક દોષ સાં,
મુનિ હિંસાથી નિપજે, અનંત ભ્રમણુ ભવ પોષ સાં મું ૬
- છડયાં કચન કામિની, છડયા રાજ ઉદાર સાં,
છડયા મોહ કુટુબના, ધન ધન એહ અણુગાર. સાં મું ૭
- કોષાદિક ગરિ ચોઠડી, રાગાદિ અરિ દોષ સાં,
જેહને નહિ સમતા સહી, એહવા મુનિજન હોય. સાં મું ૮

ગામ નગર પુર વિહરંતા, તરણું માત્ર જ સાર સાં;
 સાધુ હોવે તે નવિ લઈ, અનુમત વિણું અણુગાર. સાં મું ૯
 અયમતા ઋષિરાજજી, ધન ધના અણુગાર સાં;
 ધના શાલિભદ્ર મુનિવરા, ઢંઢણુ મેઘકુંભાર. સાં મું ૧૦
 નંદિખેણુ મહાળલ મુનિ, અવંતિ ગજમુકુમાલ સાં;
 એલાચી આદ્રંકુમારજી, જીવહયા પ્રતિપાલ. સાં મું ૧૧
 ઇત્યાદિદ મુનિરાજનાં, નામથી પાપ પલાય સાં;
 શત્રુ મિત્ર સમતુલ્ય છે, જગ બંધવ દહેંવાય. સાં મું ૧૨
 નિઃકારણુ મુનિવર તણો, દુષ્ટ દરે દેઈ ઘાત સાં;
 અનંત અનંત ભવ તે લહેં, મારણુ ઘાત નિપાત. સાં મું ૧૩
 ઇમ સૂરિ મુખ ઉપદેશથી, તે અનુચર પ્રતિબોધ સાં;
 પાંખી વ્રત ગ્રહેં શુરુ કનેં, અંતરચિત્ત ગતક્રોધ. સાં મું ૧૪
 ધન શુરુ સોમસુંદરસૂરિ, જિનસાસન સણુગાર સાં;
 ભેગ શાસ્ત્ર વલી બાધ્યથી, ચૂર્ણી રચી મુખધાર. સાં મું ૧૫
 એ શુરુ પટ પંચ્યાસમેં, સોહમકુલ શણુગાર સાં;
 દીપવિજય કવિરાજની, વંદણા વાર હબાર. સાં ૧૬

દુહા

સોમસુંદર સૂરિરાજના, વંદુ પટધર ચ્યાર;
 પહેલા મુનિસુંદરસૂરિ, જયસુંદર ગણધાર. ૧
 ત્રીજા ભુવનસુંદરસૂરિ, જિનસુંદરસૂરિ જાંણુ;
 ચ્યારે પટધર દીપતા, જિનસાસનકુલભાંણુ. ૨
 કુંભારાણુ રાજમેં, પોરવાડ ધનરાજ;
 ચોરાસી મંડપ કીચો, દેવલ સખરે સાજ. ૩
 કુંભારાણુ તિણુ દેહરેં, થંભા દોય કરાય;
 દોય લાખ દ્રવ્ય દેખીને, ચમક્યો શ્રી નરરાય. ૪
 લાખ નિવાણુ દ્રવ્યથી, નિપાયો પ્રાસાદ;
 ત્રિભુવનતિલક સોહામણો, દેખંતાં આહ્લાદ. ૫
 ચ્યાર સૂરિ તિહાં આવિયા, તેહ પ્રતિષ્ઠા કીધ;
 ધન ધના પોરવાડનેં, જેણે જગમેં જસ લીધ. ૬

સવત ચઉદ પંચાણ્ડ(૧૪૬૫),એહ પ્રતિષ્ઠા બાણ,
કુંભલમેર પિણ [એ] સમે, વાસ્યો કુલે રાણ. ૭

ઢાલ—૪૨

(ચરણાલી ચામુંડા રણ ચઢે—એ દેશી)
તયા (બુઓ બુઓ અચરીજ એ બસો—એ દેશી)

૫૧—આ. શ્રી. મુનિમુંદરમૂરિવર્ણન—

ચાર સૂરિ માંહે મોટકા, મુનિમુંદરસૂરિ ગચ્છરાજ રે,
એકાવનમા પટધરુ, શુરુ પાંચે કુલની લાજ રે.
સોહમ પટધર વદિધ (એ આકળી). ૧
ચાવીસ વાર જીણે જાણ્યો, સૂરિમત્રના પાંચે પીઠ રે,
ત્રિભુવનસામિની દેવતા, શુરુરાજને સાહાજ્ય છે ઈઠ રે સોં ૨
શ્રી ધારાનયરીઠ વિહરતા, પાઉ ધાર્યો શુરુ ગચ્છરાજ રે,
માલવ દેશ છે મોટકો, તિહાં નૃપતિ પૂઆર સામ્રાજ રે સોં ૩
મૂળીનો ઉપદ્રવ તિહાં બહુલ છે, તેથી વિનવે શુરુને સઘ રે,
વડમત્રગભિત સ્તવ તિહાં કીઓ, સંતિકરુસ્તવ ઉછરગ રે સોં ૪
વલી નયર સિરોહિનો રાવજી,સહસ્ત્રસમદલજી નામ સવાય રે,
તિણ દેશે પિણ મૂળી રોગથી, તે મેટણ સૂરિ તિહાં આય રે સોં ૫
જેહને કાલીસરસ્વતી બિરદ છે, ઉપગારી શ્રી શુણ્વત રે,
મુનિગણ ગયણ તારામડલે, શુરુ પૂનમચઢ મહત રે સોં ૬
શ્રી જંયમુંદર સૂરિરાજનો, મુણે બિરદ વડો શુંણખાણ રે,
જેહનું વિપ્રુધવિડંબન બિરદ છે, જીસ્યો બિરદ તિર્યો

શુણ બાણ રે. સોં ૭

ત્રીજા શ્રી ભુવનમુંદર શુરુ, આગમ પણ્યાલીસનાં બાણ રે,
ચઢ-સૂરપન્નતિ ટીપણાં, વરતારા સહુ શુણખાણ રે. સોં ૮
હવે ચોથા શ્રી જિનમુંદરસૂરિ, શ્રી અગ ઇગ્યારના ધાર રે,
દીવાલીકદપ જેણે ઉદયો, એ છે પરતખ જગ ઉપગાર રે સોં ૯
કદ્યો તીનનો પરિકર જીજીઓ, એકાવનમો પટધર સ્વામ રે,
મુનિમુંદરસૂરિ શુરુ બાણીધ, સહુ મુનિગણના વિસરામ રે સોં ૧૦

સંવત પન્નર છિ(ત્રિ)કોતરે (૧૫૦૩), સૂરિરાજનો સરગ નિવાસ રે;
ધ્યાન સમરણ સૂરિરાજને, હોવે સફલી સધલી આસ રે. સો૦૧૧
૫૨—આ. શ્રી. રત્નશેખરસૂરિવર્ણન—

એહને પટ ખાવનમે વંદીઇ, શ્રી રત્નશેખર સૂરિરાજ રે;
કીધા શ્રાવક પડિછમણા વૃત્તિ, શ્રાદ્ધવિધિ વૃત્તિ સાજ રે. સો૦૧૨
અંથ આચારપ્રદીપની, કીધી રચના શ્રી ગચ્છરાય રે;
બાબી ભટજીઈ શ્રીખંભાતમે, કાલીસરસ્વતિ
ખિરદ કહાય રે. સો૦૧૩

સંવત પન્નરસૈંહે સત્તરમે (૧૫૧૭), ગચ્છરાજ અમરપદ પાય રે;
એ છે દીપવિજય કવિરાજના, સૂરિ પટ ખાવનમે લખાય રે. સો૦૧૪
કુંડા

તેણે સમે લેખક હુતો, લક્ષ્મી લહિઓ નાંમ;
સંવત પન્નર આઠમે (૧૫૦૮), નિજ મતિ પ્રગટી તાંમ. ૧
જિનપ્રતિમા દેખી થયો, કષિ લાંણા સમજાય;
સંવત પન્નર એકત્રીસમે (૧૫૩૧), ગચ્છ લુંકા કેહેવાય * ૨
૫૩—આ. શ્રી લક્ષ્મીસાગરસૂરિવર્ણન—

ત્રેપનેમો પટધર સૂરિ, શ્રી લક્ષ્મીસાગરસૂર;
શ્રી જિનસાસન દીપતો, દિન દિન ચઢતે નૂર. ૩
૫૪—આ. શ્રી સુમતિસાધુસૂરિવર્ણન—

ચોપનંમો પટધર પ્રગટ, સુમતિસાધુ સૂરિરાજ;
નામ સુમતિ પરણતિ સુમતિ, સુમતિકરણ ગચ્છરાજ. ૪
તેહના પટધર હો સૂરિ, કમલકલસ સૂરિરાજ;
કમલકલસ ગચ્છ તેહથી*, બીજો કહું ગચ્છરાજ, ૫

હાલ—૪૩

(ફતમલ ગર્ભથી રે પાંણીડે તલાવ, કાટો ભાંગો રે ઝીણા લાંપરો—એ દેશી)

૫૫—આ. શ્રી હેમવિમલસૂરિ વર્ણન—
સાજન હેમવિમલ ગચ્છરાજ, પંચાવનમો રે પટધર;
સાજન તેહના પટધર હોય, વરણું હું તેહ ગુણગર. ૧

સાજન સૌભાગ્યહરખસૂરિ જોય, બીજા કંતપ્રભસૂરણ*,
 સાજન સૌભાગ્યહરખસૂરિ જાણુ, લહુડી પોસાલ ગણુ નૂરણ*. ૨
 તિણે સમે સિધિલ ક્રિયા બહુ દેખ, હેમવિમલ સૂરિરાજણ*,
 સાજન ઉત્કૃષ્ટ વિચરે વિહાર, સવેગરગ સામ્રાજણ ૩
 સાજન લુક્ષમતિ જેહ સાધ, ઋષિ ગણુપત ઋષિ હાંનણ,
 સાજન તે ગુરુચરણે રે આય, સેવ કરે બહુ માનણ ૪
 સાજન સવત પત્રસૈહે બાસઠ (૧૫૬૨), તિણે સમે હુઓ
 કહુંઆમતિ*

સાજન પત્રસેહે સિત્તરમાંહે (૧૫૭૦), ગચ્છ હુઓ નામ
 વિજામતિ* ૫
 સાજન નાગોરી તપગણુ માંહે, પાસચંદ્રસૂરિગચ્છ* જાણીંઈ,
 સાજન પત્રસેહે બહોત્તરમાંહે, પરપર તાસ વખાણીંઈ ૬

પ્રી—ક્રિયાદ્વારક આં શ્રી આણંદવિમલસૂરિવર્ણન—

સાજન હેમવિમલ ગણુધાર, તેહને પાટ પટોધરુ,
 સાજન આણંદવિમલ સૂરિરાજ, પાટ છપ્પનમે પ્રભાકરુ. ૭
 સાજન પત્રસે અઠતાલ (૧૫૪૮), જનમ્યા શ્રી ગચ્છરાજણ,
 સાજન ઈંડરે નયર સુઠામ, મગલ ગીત ગવાયણ. ૮
 સાજન સવત પત્રસેહે બાવન (૧૫૫૨), સજમમ્મત ગુરુ આદરે,
 સાજન પત્રસેહે સિત્તરમાંહે (૧૫૭૦), સૂરિપદ પાટ
 મહોચ્છવ કરે. ૯

સાજન એ સમે સિધિલાચાર, જિનપ્રતિમા દેખ જાણીઓ,
 સાજન ધિર કીધા બહુ લોક, સવેગરગ મન આણીઓ ૧૦
 સાજન પત્રસૈહે બ્યાસી (૧૫૮૨) મઝાર, ક્રિયારો ઉદ્ધાર સૂરિ કરે;
 સાજન દીપવિજય કવિરાજ, આણંદવિમલ બહુ સિરી વરે ૧૧

હુહા

શુરુ વચનામૃત વરસતા, મહિતલ કરે વિહાર,
 એહવે સોરઠ દેશમે, જૂને ગઢ ગિરનાર. ૧

પંડિત બહુ ચર્ચા કરે, શ્રી નૃપરાજ હજાર;
 દેવી નૃપને સીખવે, અન્યમતિ વડ નૂર. ૨
 “ જીતે પંડિત વાદમે, તે રહે નગર મઝાર;
 નહી તે તે વનમાં વસે, એ નૃપ હુકમ વિચાર. ” ૩
 એ વ્યક્તિકર જાણી સચિવ, અરજ કરી નૃપરાજ;
 નામાંકિત કુરમાન લિખ, બોલાયા ગચ્છરાજ. ૪
 સૂરિ સીધ પધારિયા, કરી વાદ બહુ રીત;
 તેહ નૃપ પ્રતિબોધિઓ, નૃપ મન અધિકી પ્રીત. ૫

ઢાળ—૪૪

(ભવિકા સિદ્ધ્યક પદ વંદો—એ દેશી)

સોમપ્રભસૂરિરાજ જી પેહેલાં, મરુધર કરતાં વિહાર;
 થલમાં જલ મલિયાં નહી તેહથી, મુનિવિહાર નિવાર્યો રે.
 પ્રાણી ! સોહમ પટધર વંદો. (એ આંકણી) ૧
 તિહાં જિનપ્રતિમા દેવિ વ્યાખ્યા, જાણી બહુ ઉપગાર;
 વિદ્યાસાગર ગણી વાચકજીને, મેહેલ્યાં દેસ વિહાર રે. પ્રાં ૨
 જેસલમેર પ્રમુખ બહુ નયરે, કરી ઉપગાર સવાય;
 માલવ ગુજર સોરઠ દેસે, ભવિજન ધર્મ સુણાય રે. પ્રાં ૩
 બાલપ્રદાચારી વાચકે ગુરુજી, જાણો જાવજીવ છઠધારી;
 આણુંદવિમલ સૂરિરાજ સમીપે, વાચક એ ગુણધારી રે. પ્રાં ૪
 સંવત પંતર છન્નુઆ(૧૫૬૬) વરસે, રાજનગરમાંહે રાજે;
 આણુંદવિમલસૂરિ સુરગત પાવે, તપગચ્છપતિ સામ્રાજ રે. પ્રાં ૫
 ૫૭—આં શ્રી વિજયદાનસૂરિવર્ણન—

એહના પટધર દાંનસૂરિજી, પાટે સત્તાવનમે;
 સંવત પંતર ત્રેપન(૧૫૫૩)વરસે, જામલા નયરમે જનમે રે. પ્રાં ૬
 પતર સત્યાસિદ્ધ(૧૫૮૭)સૂરિપદ પાયો, ગંધાર નયર ચોમાસે;
 પ્રધાન કમલસી મેંહે મહસાનો, તેહને ધરમ પ્રકાસે રે. પ્રાં ૭
 નગર ગંધારનો રામજી સાહજી, તે પ્રતિબોધ કરાયો;
 દો શ્રાવક હુઆ સિદ્ધગિરિરાજે, સંઘપતિ તિલક ધરાયો રે. પ્રાં ૮

સવત સોલ ને' બાવીસ (૧૬૨૨) વરસે', વટપદ્રનયર* સ્ત્રીય;
સૂરિ અમરપદ પાવે સુખ મતિ, નામથી મગલ થાય રે. પ્રાં ૯
૫૮—આં શ્રી વિજયરાજસૂરિવિષ્ણુન—

એહના પટધર હોય વખાણ્યા, અઠાવનમે પાટે,
રાજવિજયસૂરિ હીરસૂરિજી, ગચ્છપતિ અધિકૈ થાટે રે પ્રાં ૧૦
રાજવિજયસૂરિ વૃદ્ધ પટોધર, હૂઆ ઉચ વિહારી*,
તપ જપ સાધન કિરિયા સખલા, જૂતલ જગ ઉપગારી રે. પ્રાં ૧૧
ઝાલાવાડમે' ઈક દિન ગોચરી, પાઉ ધાયો ગચ્છરાયા,
રીસે' બલતી રાખ વોહોરાવી, સૂરિ ક્રોધ ન લ્યાયા રે પ્રાં ૧૨
આહાર કયો તેહ રાખ ને પાણી, ઇમ હુઈટ તપ કરતા,
દામધેનુ ત્રપણીમે પ્રગટી, સૂરિમત્ર નિત ધરતા રે પ્રાં ૧૩
દાનસૂરિ શુરુ આખર સમયે, હિતભર લેખ પઠાયો,
ગચ્છ સમાલ કરો ઈહા આવી, પણુ સૂરિ ચિત્ત ન લાયો રે પ્રાં ૧૪
ગચ્છનો ભાર ને ચાલે મોથી, કરસ્યાં આતમકાજ,
બીજો સૂરિ કરી પટધર થાયો, શુરુજી ગરીબનિવાજ રે પ્રાં ૧૫

૫૯—જગદ્ગુરુ આં શ્રી વિજયહીરસૂરિવિષ્ણુન—

દાનસૂરિ શુરુ લેખ નિહાલી, મન નિરપૃહ તલ જાણી,
હીરવિજયસૂરિ ગચ્છધર થાખ્યા, ધર્મળીજ સેહે નાણીરે. પ્રાં ૧૬
હીરસૂરિ હૂઆ પાલણુપુરમા, ધન ધન જસ અવતાર,
પાલણુપુર જી જૂનો ખેડો, વરણુ સમય વિચાર રે પ્રાં ૧૭
પાલણુપુર વરણુ સહુ સુણીઈ, ગઝલ તાસ બનાઈ,
દીપવિજય કવિરાજ સહાઈ, મગલગીત વધાઈ રે. પ્રાં ૧૮

અથ ગઝલ

પાલનપુરનંગવર્ણન—

સરસતિ માત ચિત્ત લ્યાઈકું, સદ્ગુરુચરન મન ધ્યાઈકું;
બરનું પદલવીયા પાસ, પાલણુપુરાઠો જસ વાસ ૧
બરનું આદસે ઉતપત્ત, સુણીઈ શુનિજનાં એકચિત્ત;
ઝિરિવર અર્જૂનદાયલ નામ, બારો પાજઠો વિશ્રામ. ૨

- કે સુનિ ધરત નિર્મલ ધ્યાન, કે સુનિ કરત કિતરંગાન;
 કે તપ તાપતે તપયાકું, કે જપ જપતે જપયાકું. ૩
- કે સુનિ ધરત ઓરધ બાંહે, બેઠે તરવરાંકી છાંહે;
 રસકી કૂપિકાકે થાંન, બેઠે આસનાં ધર ધ્યાન. ૪
- લેઈ જપ કે લેતેકું, સોના સિદ્ધકે દેતેકું;
 જહાં બહો[ત] દેવતાંકો વાસ, ઇસો અરબુદાયલ ખાસ. ૫
- સંવત આઠસે ચોત્તિસ (૮૩૪), હુઓ નરપતાંકો ઇસ;
 આસપાલ નામ રાજ સાર, જયાકી સાખથી પરમાર. ૬
- વાતે કોટગઢ કીનોકું, સાત પટરાજ હી કીનોકું;
 વરસાં દોયસે (૨૦૦) લગ સીમ, રહીઓ રાજ તાકો ખીમ. ૭
- ફિરકે ચહુઆણકો રાજ, પાલણુ બૂપકો સામ્રાજ;
 પાલણુ બૂપતિ ચોહાણુ, કીનો રાજ કુકૃત ભાંણુ. ૮
- સંવત સહસ એકે વરસ (૧૦૦૧), બેઠો તખતઅરબુદ સરસ;
 સિવજી નાંમ હે અચલેશ, તાકો પોઠીયા ઉદેશ. ૯
- પીતલ ધાતકી જિનમૂરત, ગાલી કીધ નંદી તુરત;
 સિવકે ધામ વેગે લ્યાય, નંદી ચાપીઓ મન લાય. ૧૦
- પ્રતિમાભંગ કે બહો[ત] પાપ, પ્રગટ્યો કોઠકો સંતાપ;
 પ્રાકૃમ રહિત હુઓ જામ, ગોત્રિ રાજ લીનો તાંમ. ૧૧
- પાપી બૂપકો નહિ ઠાંમ, નિરમુખ ફિરત આંભોગામ;
 દેખ્યા સીલધવ સૂરીશ, સૂરિ સુનિવરાંકો ઇસ. ૧૨
- આપે જગત તારતતરન, વંદે જાય તાકે ચરન;
 દીધો ધર્મકો ઉપદેસ, સુણીઓ બૂપને સુલ લેસ. ૧૩
- બાલે બૂપતિ ધર ધીર, સુનિઈ જગતકે વડવીર;
 મિથ્યામતિકે પરસંગ, કીની જૈન પ્રતિમા ભંગ. ૧૪
- કીનો પાપકો સંભાર, કીનો કુદૃકો આચાર;
 કીનો નરકકો આચરન, કીનો પાપ અઘટિત કરન. ૧૫
- મુંઘો સરંગ સિવકો દાર, જૂઠો મનુજકો ઓતાર;
 કીનો બહુત ભવકો ભ્રમણ, કીનો બહોત જામણુ સરણ. ૧૬

કરતો એહ કારજ હુધ, હુઓ રાજસોં બી બ્રહ્મ,
 રહિઓ નાંહી એકે કામ, જડમતિ એહ કીનો કામ. ૧૭
 ફલિયો તુરત ઉગર પાપ, પાયો કુષ્ઠકો સંતાપ,
 પાયો તુરત એ ફલ પત્ત, કીનો જેહ પૂરવ હત ૧૮
 ઠેતી કહુ હુ બકી વાત, સુનિધ જગકે પિત(તા)માત,
 કરકે મે હેંર અખ મહારાજ, મોહુ તારીધ ગચ્છરાજ ૧૯
 તુમ હો જગતકે તારુકુ, કહિધ રાગકો કારુકું,
 કીજે રાગકો નિસ્તાર, મોહુ તારીધ ગચ્છરાજ. ૨૦
 ઇસે નૃપતકે સુનીન બેન, બોલે સૂરિ જગકે-સેન;
 પ્રતિમા જૈન કીનો ભંગ, યાકો પાપ હે વડ જમ. ૨૧
 તાકુ નરકકી ગતિ હોય, ફિરકે બોધિ દુલ્લભ હોય,
 પિણુ તેં કિયો પશ્ચાતાપ, તાયે બાયગો તવ પાપ. ૨૨
 પ્રતિમા નધ કરકે પૂજ, જાવે પાપ આપેં ધૂજ,
 સુનકે નૃપત ગુરુકે બેન, કીની પાસ પ્રતિમા ધન ૨૩
 પૂજે દેવ નીત નૌ વાર, મિટિઓ કોઠકો સભાર,
 ફિરકે આણુગઠકો રાજ, પાયો બહોત હી સામ્રાજ. ૨૪
 પલ્લવ વૃક્ષ જેસો જોય, તેસો દેહ પલ્લવ હોય,
 તાયે પલ્લવીયા પાસ, કીનો નાંમ ઠવણુ તાસ. ૨૫
 સવત સહસ્ત્ર નેઈગ્યાર (૧૦૧૧), ફિરકે સે હેર વાસ્યો સાર,
 પાલણુપુર હે ઝોહિ જ નામ, પલ્લવ પાસણુકો ધામ. ૨૬
 દેહરો જોનમે ગાળે કુ, કુમતિ માન મદ બાળે કુ;
 પ્રતિમા કનકકી રાળે કુ, પલ્લવ પાસણુ ગાળે કુ. ૨૭
 યા વિધ વરસ બહો[ત] લગ સીમ, રહિઓ નગર અવિચલ ખીમ,
 પિછયો હુઓ જૂનો ખેડ, ફિરકે વસ્યો પાલણુ નયર. ૨૮
 ઇસો નયર પાલણુ સે હેર, જાપર દેવ તાકી મે હેર,
 કીનો આહિ બરનન એહ, ગુરુમુખ વરન સુનિઓ જેહ. ૨૯

કલશ—છાપય

શ્રી પલ્લવ પ્રભુ પાસ પાલણુપુરે બિરાળે,

શ્રી પલ્લવ પ્રભુ પાસ સુદરે તખત દિવાળે;

શ્રી પદ્મવ પ્રભુ પાસ જનમમરણુ ભય વારન,

શ્રી પદ્મવ પ્રભુ પાસ સંકટ સર્વે નિવારન;

ધરણુરાજ પદ્માવતી અહનિસ પ્રભુ હાજર રહેં;

દીપવિજય કવિરાજ બહાદર સકલ સંઘ મંગલ કરે. ૧

॥ ઇતિ પાલણુપુર ઉત્પત્તિ ॥

દુહા

શ્રી પાલણુપુર નયરમેં, ઓસવાલ વડ સાત;

કુદોસા નાથી ભલી, હીરસૂરિની માત. ૧

સંવત પન્નરત્રાસિઈ (૧૫૮૩), જનમ વરસ ગરુડરાજ;

સંવત પન્નર બાણુંઈ (૧૫૯૨), વ્રતધારક વડ હાજ. ૨

પાટણુ નગરેં પરણુવા, આયા બહો[ત] ઇતિમાંમ;

તે વરઘોડે પરણુયા, સંજમ રમણી તાંમ. ૩

સંવત સોલસેંહે સાતમેં (૧૬૦૭), વાચક પદ અભિરામ;

સંવત સોલસેંહે આઠમેં (૧૬૦૮), આચારજ ગુણુધામ. ૪

વિચરંતા શ્રી નગરમેં, પૂજ્ય રહ્યા ચોમાસ;

લુંકાગણુ ઋષિ મેઘજી, પચવિસ મુનિ ગણુરાય. ૫

પ્રતિમા ઉથાપક તણુ, બાંણી દોષ જ સૂર;

દે આલોચણુ સુધ મનેં, સૂરિ હીર હજૂર. ૬

તિહાંથી શ્રીગુરુ વિહરતા, શ્રી ગાંધારે આય;

ચોમાસે ગુરુ ઠાઈઆ, મંગલ મોહોચ્છવ થાય. ૭

અકબર બાદશાહનું વર્ણન—

હવે દિલ્લીપતિ બાંણીઈ, અબકરસાહ સુલતાન;

પૂરણુ ભાગ્ય બૂજબલી, નૃપસેખર નૃપભાંન. ૮

એક દિન બ્રહ્મચારી કોઉ, દેખી અકબર સાહ;

ઈહાપોહ કરતાં પ્રગટ, જાતિ સમરન થાય. ૯

દેખ્યો પૂરવલવ પ્રગટ, સુનિઈ ચતુર સુબંણુ;

સંસ્કૃત શ્લોક થકી કહું, છરપય કવિત્ત પ્રમાંન. ૧૦

અથ છાપ્યયઃ

તપસી બ્રહ્મચારી નામ હે મુકુન્દ જ્યાકો,
 તીરથ પ્રયાગ કામ ધામ મન લ્યાયકે,
 પન્નરસે'હે એકાસી (૧૫૮૧) સવતકો માન જનો,
 માધ વદિ દ્વાદસી પ્રથમ જામ જાયકે,
 અગનકે કુકમે' મુકુન્દ દેહ હોમ કીનો,
 તપ જપ સાધને પ્રથમ જામ પાયકે,
 કહેત કવિરાજ દીપ અકબર પાતસાહ,
 ભયોં હે લાન જેસો દિલિલ પર આયકે ૧

દુહા

ખખર કરાઈ પ્રાગવક, મિલિયો સખ સંકેત,
 પ્રમટ વાત અકબર કરે, બહુ પડિતજન સેત. ૧૧
 અગ્નિહોમ કરવતમરણુ, કરે માફ સુલતાન,
 આજ લગે તેહ માફ છે, અકબર હુકમ પ્રમાણુ ૧૨

દાલ—૪૫

(૦રમ ન છટે રે પ્રાણીઆ—એ દેશી)

તથા (થે મન મોલો ગુરુ હીન્ન—એ દેશી)

વાસી હીલ્લી રે નયરના, થાનસિંઘ માનસિંઘ રિદ્ધ,
 માતા આપાદે તેહની, તપસ્યા હો માસી કીધ.

થે મન મોલો ગુરુ હીરજી (એ આંકણી) ૧

એક દિન કુલેકે નિસચી, બાઈ આપાદે માત,
 સાહમી અસવારી આવીઓ, અકબરસાહ સુગાત. થે૦ ૨
 પૂછે એ કોણુ લોક છે, સ્યો છે મહોચ્છવ એહ,
 બોલે કાંમેતી સેઠિયા, હજરત! સુણીઈ સનેહ થે૦ ૩
 રોજા ધરિયા હો માસના, બાઈ આપાદે નામ,
 તેહનો કુલેકો એહ છે, એ સહુ રોજા ઈતિમામ થે૦ ૪
 અકબરસાહ સુણી બોલિઓ, એહમે અધિકાર્થ કાય,
 બાલક નાહનાં રોજા ધરે, મહીના રમજાન માય. થે૦ ૫

બોલેં કામેતિ સેઠિયા, ઉઠાં પાંણી ઉપવાસ;
 એહવા રોજ છે એહના, અન્ન ન લેવું દો માસ. થે૦ ૬
 ચમક્યો અકબર સાંભળી, આયો ચાંપાદે પાસ;
 દેખ્યો હુરખલ દેહને, પૂછે અકબર તાસ. થે૦ ૭
 બોલેં ચાંપાદે માવડી, દેવ ગુરુ ધર્મ પસાય;
 રોજ ધરિયા રે સાહિબા, સહુ તેહને સુપસાય. થે૦ ૮
 તે ગુરુ સૈહેર ગંધાર છે, સપરિવાર ચૌમાસ;
 નિસુણી અકબર રિઝીઓ, હુઓ મલવા ઉલ્લાસ. થે૦ ૯
 અકબર ફરમાન મોકલે, હીરજી! વાંચીને જોય;
 વહેંલા આજ્યો ગરછરાજજી, વિલંબ ન કિજે રે કોય. થે૦ ૧૦
 કાતી ચૌમાસે ઊતરે, સૂરિ હીર નિગ્રંથ;
 બહુ પરિવારથી પાંગર્યા, ચલિયા દિલ્લિને પંથ. થે૦ ૧૧
 દૂર દેસાંતર જાણીને, રાજનગર સુલ ઠાંમ;
 પટધર થાખ્યો રે પ્રેમસું, સેનસૂરિ વડ નામ. થે૦ ૧૨
 પાલણુપુરથી રે આગલે, રોહસરોતરા ગાંમ;
 ઠાકેર આહેડેં માચીઓ, તેહને બોધ્યો ગુણુધાંમ. થે૦ ૧૩
 ઇંણી પરે પંથે રે ચાલતા, કરતા ભવિ ઉપગાર;
 આગરા નયર પધારીયા, વંદે બહુ નરનાર. થે૦ ૧૪
 માલમ હુઈ પાતસાહને, હુરખ્યો ઉલ્લાસિત અંગ;
 સંવત સોલ ગુણુચાલમે (૧૬૩૯), જેઠ વહિ તેરસે રંગ. થે૦ ૧૫
 પરીક્ષા જોવાને કારણે, ભૂમ બણી તેહમાંહે;
 બકરી ધાલી રે જીવતી, ઉપર આસન થાય. થે૦ ૧૬
 ગુરુને મલવા બોલવીયા, દીધો ગુરુ ઉપયોગ;
 આસન નહિ અમ કાંમનો, માંહે સચિત્ત સંજોગ. થે૦ ૧૭
 એ આસન તલે મોટકાં, ત્રીન પંચેંદ્રિય હોય;
 અકબર મનમાંહે ચિંતવે, પૂરા સમજી નહિ સોય. થે૦ ૧૮
 ચિંતવી ભૂંચરું ઉઘાડીયું, બકરી જોવાને કાંજ;
 બાલક હોય ને માવડી, દીઠો ત્રણેનો સાજ. થે૦ ૧૯

અકબરસાહ મન ચિતવે, પરતબ પરવરદિગાર,
 પ્રણમે' પદ ગન્ધરાજના, ધરમ શ્રવણ મન ધાર. થે૦ ૨૦,
 એક પ્રહર લગે' સાહેને, ઉપદેસે ગુરુરાય, / /
 હિંસાપાતક સાંભલી, પરણતી કુણેરી થાય. થે૦ ૨૧
 અરજ કરે' સુલતાનજી, નિસ્પૃહ થે સૂરિરાજ,
 ધન મણિ કયન લ્યો નહિ, સુખ પ્રાર્થન કોણ કાજ. થે૦ ૨૨
 પુસ્તક તુમચા રે ધર્મના, વોહોરો શ્રી ગન્ધરાજ,
 સાહ વચનથી રે વહોરિયાં, પુસ્તક શ્રી શ્રુતરાજ. થે૦ ૨૩
 આગરાનયર બંડારમે, પુસ્તક કવિયાં છે જેહ,
 પ્રથમ ચોમાસું જી તિહાં રહ્યા, જાણી ધરમ સ્નેહ. થે૦ ૨૪
 આગરા નગરના સધને, ઉપદેસ્યો ગન્ધરાજ,
 દીપવિજય કવિરાજજી, હીરસૂરિ મહારાજ. થે૦ ૨૫

હુંહા

વાચક શાંતિચંદ્રગણિવર્ણન—

શાંતિચંદ્ર વાચકજીકે', જાવે' નિત દરબાર,
 સાહ નિત ધરમ શ્રવણ કરે, લાપે સમય વિચાર * ૧
 ઈક દિન અકબરસા કહે, વાચકજી મહારાજ;
 ચમત્કાર કાંઈ કાખવો, તુમ વિદ્યા સામ્રાજ ૨
 કહે વાચક સાહી સૂણો, સાહી જાગ મહાર,
 આગત વાસર આવજ્યો, મહે પણ આસ્થા હાર ૩
 ઇજી સંકેતે આવીયા, વાચક અકબર બાન;
 ધરમ ગોષ્ઠિ ગચાં કરે, રાગ રંગ અરુ ગાંન. ૪
 લોકપાલ પછિમ દિસા, દેવ વરુણ છે નાંમ,
 વાચકજીને સહાય છે, સમરન કીધો તાંમ ૫
 સાહી નોખત ગડગડી, ચમક્યો શ્રી સુલતાન,
 હુકમ વિના નોખત જણ, કરે રીસ મહેરાન ૬
 કહે' વાચક સુનિર્ધ નૃપત, શ્રી હુમાયુ તુમ તાત,
 તુમ મિલનેકુ આન હે, નોખત સોઈ સુનાત ૭

ઢાલ-૪૬

(ચાલ-સુરતી મહિનાની. ચૈત્રે ચતુર્થી નાવિયા, રાધાજી કરે રે વિચાર-એ દેશી)
તથા (કાઈ લાવે પિઠી વધામણી, આપું એકાવલ હાર-એ દેશી)

- ચિત્ત ચમકયો ચંદની ચઢી, દેખેં શ્રી સુલતાન;
કૃષ્ણવરણ બહુ ગજધટા, લાખોં ફોજ પ્રમાણ. ૧
- તે વિચ ગજ અંખાડિઈ, ચમર ઝપાટા હોય;
તાત હુસ્નાઉ સાહનેં, દેખે અકબર સોય. ૨
- ઈમ ચાલંતે આવિયો, સાહી બાગની પોલ;
પિતા પુત્ર હોઉ મિલ્યા, હરખતણેં કલ્લોલ. ૩
- બેઠા આસન એહવેં, હુઈ રસોઈ તયાર;
પુત્ર પિતા લોજન કરી, આચા સલારે મજાર. ૪
- હોય પ્રહર લગ હો જણેં, કીધી ગોષ્ઠિ પ્રપંચ;
પાછી બાજી સમેટવા, વાચકજી મન સંચ. ૫
- અક્કબર તો બોલાવીઆ, મધ્ય સલામાંહે જાય;
લાત કરી કાઈ અલિનવી, ફેર ફયેરીમેં આય. ૬
- દેખે નહિ નિજ તાતને, પૂછેં શુરુનેં રાય;
શુરુ કહે આચા તિહાં ગયા, અકબર મન પરતાય. ૭
- ઈણી પરે સાત દિવસ લગ, પેઢી સાત દેખાય;
શ્રી અકબર મન રંજ્યો, ધન્ય હીરસૂરિ શુરુરાય. ૮
- હવે ચોમાસો ઉતરે, સૂરિ કરેં રે વિહાર;
ગામ નગર પુર પટ્ટણે, પ્રતિબોધ્યાં નરનાર. ૯
- ફત્તેપુર દિલ્લિ આવીયા, વિહરંતા આઉમાસ;
તેહ નયરના સંઘની, શુરુ સહુ પૂરેં આસ. ૧૦
- ફરી શુરુનેં અકબર મળ્યા, ધર્મ સુણાવેં સૂર;
ધરમ વાસના મન વસી, દિન દિન ચઢતેં નૂર. ૧૧
- અકબરસાહ અરજી કરે, સુણીઈ શ્રી શ્રીમંત;
દરસન કાજે તેડાવીઆ, દૂર દેસથી રે સંત. ૧૨
- કાંઈક સાંગો મો કને, મો મન હરખિત થાય;
અવસર દેખી શ્રી પૂન્યજી, માંગે અમાર(રિ)પસાય. ૧૩

આઠાઈ મોહોછવને સમે, અમર પલે તુમ દેસ,	
વલી શેત્રુંજી છુછુઓ, ચકલા છુલ વિશેષ.	૧૪
હામર નામ સરવર માંહે, જાલ નાંખે સોય,	
એથી અધિક તુમ તરફથી, દીછઈ અકબર મોય.	૧૫
નિસુણી રીઝયો સાહજી, અહો નિરપૃહ સૂરિરાજ,	
નૃપ કહે સૂરીસર સૂણો, પર ઉપગાર જહાજ.	૧૬
આઠ દિવસ આઠાઈના, મુઝ તરફથી રે ચ્યાર,	
બાર દિવસ કોઈ છવનો, હોવે નહિ સહાર.	૧૭
ત્રીસ દિવસ નવરોજના, બાર દિવસ સકગત,	
અકબર જનમ માસ તણા, ત્રિ દિવસ એહ સત	૧૮
રવિવાર સહુ વરસના, જે હોવે તસ માંન,	
સવેં ઈદના વાસરા, સવેં મિહર દિન જાણ	૧૯
એ સહુ દિવસ ગણતા, માસ સવે પદ્ હોય,	
તેહના કુરમાના દિયા, સાહ અકબર સોય	૨૦
ગુજર માલવદેસના, દિલ્લિ - ફત્તેપુર જાણ,	
અજમેરા ચોથો સહી, લાહોર શ્રી મુલતાન	૨૧
ઇમ સહુ દેસ હુકમ લગે, મોહોર છાપ ફરમાન,	
છહો શુર પાસે રહ, પાંચની ચાહ પ્રમાણ.	૨૨
પદ્ કુરમાના અકબરે, ગુરુપૂજન તિહા કીધ,	
બિરદ જગતગુરુ થાપિઓ, દીપવિજય જય સિદ્ધ.	૨૩

હંહા

ધર આયો મુલતાંજી, ધરતો મૂરિ ઉપગાર,	
અકબર ભાગ ભુખભલી, મહલિક અવતાર	૧
તિણી દિસે શુરુ છિયા, ચતુર ચોમાસાં ચ્યાર;	
વિહરતા શ્રી મરુધરા, સિરોહી મુખકાર.	૨
રિષભદેવ ચોમુખ પ્રમુખ, અન્નિતદેવ ભગવાન,	
કિધ પ્રતિષ્ઠા જગશુર, ચોમાયો તિણ થાન	૩
તિહાથી વિહરતા શુર, હીર સેન ગણધાર,	
પાટણ નગર પધારીયા, કરતા ભવિ ઉપગાર,	૪

તિહાં ચોમાસો ઉતયે, અકબર સાહે સુલતાન;
સેનસૂરિ ગુરુ તેડવા, ફિર આયો ફરમાન.

૫

ઠાળ—૪૭

(અમલી લાલ રંગાવો, વરનાં મોલિયાં—એ દેશી)

હવે હીરગુરુ પિણુ વિહરંતા, જાવે પછમ દેસ સુવાસ રે;
જીરે પાઉ ધાર્યાં નયર ઉનાઉઈ, જીરે રહિયા છે ચતુર ચોમાસ રે.

વંદો હીરસૂરિ ગચ્છરાજને. (એ આંકણી) ૧

જીરે આખર સમય વિચારીને, મિલવાને શ્રી ગણધાર રે;
સૂરિ સેનને તેડવા મોકલે, આપે લખિયો છે લેખ વિચાર રે. વંદો ૨
વાંચી સેનસૂરિજી લાહોરથી, સીધ પંથ પ્રયાણને કરતા રે;
નહી ભાવિને જોગ મિલાવડો, મન ધ્યાન સૂરિજનાં ધરતા રે. વંદો ૩
જીરે સંવત સોલસેંહે ખાવને (૧૬૫૨), પૂજ્ય હીરગુરુ ગચ્છરાય રે;
પાલી આયુ સહુ વરસ સાઠનો (૬૦), લહ્યા દેવગતિ સુસામ્રાજ રે. વંદો ૪
જીરે અધવીચ મારગ ચાલતાં, સુણ્યો હીરગુરુ નિરવાંણ રે;
ખહુ ગુરુ ઉપગાર સંભારતાં, ગુંણી સેનસૂરિ ગુંણખાંણ રે. વંદો ૫
ગુરુ આયા શ્રીનયર ઉનાઉઈ, મલિયો સહુ ગુરુપરિવાર રે;
વંદો અઢીવનમા પાટવી, વિજયહીરસૂરિ ગણધાર રે. વંદો ૬

પદ—આ. શ્રી વિજયસેનસૂરિવચન—

હવે યોગણસાઠમે પાટવી, વંદૂ સેનસૂરિ ગચ્છરાજ રે;
તાસ વરણન ગુણી જન સાંભલો, જે તપચ્છ તિલક સામ્રાજ રે.

વંદો સેનસૂરિ ગચ્છરાજને. (એ આંકણી) ૭

વિક્રમ સંવત સોલ ચિટોતરે (૧૬૦૪), જન્મે નડુલાઈ
નગર મઝાર રે;

એહ જનમ વરસ ગચ્છરાજનો, હુઓ નિજ કુલ ગુંણ સણગાર રે. વંદો ૮
સૂરિ હીરગુરુ ઉપદેસથી, સહુ માતપિતા પરિવાર રે;
વિક્રમ સંવત સોલસેંહે તેરમે (૧૬૧૩), દેવે સંજમભાર ઉદાર રે. વંદો ૯
જીરે સંવત સોલ અઠાવીસે (૧૬૨૮), લલો રાજનગર સુખદાય રે;
તિહાં આચારજ પદ પાંખીયા, ગુરુ તપગણનાથ સયાય રે. વંદો ૧૦

વલી વિહર તા દિલ્લિનગર ગયા, જહાં રાજે છે સાહ જહાંગીર રે,
 તેણે બિરહ દીઝો ગચ્છરાયને, સવાઈ જગતગુરુ વડ વીર રે. વ'હો ૦૧૧
 સે હેર કાવીએ દેવલ હો બલાં, તેહ સાસુ ને વહુઈ કરાયા રે,
 તેહ બિ બ પ્રતિષ્ઠા સૂરિ કરે, વલી સૂરજમંડલુ જિનરાય રે. વ'હો ૦૧૨
 જરે ઇમ બહુ ઉપગારી હુઆ, કીધા ધરમતણાં મ ઠાણુ રે,
 ગુરુજી ઝોગણસાઠમા પાટવી, હુઝો જિનસાસન કુલલાણુ રે. વ'હો ૦૧૩
 જરે જબુદ્રીપપત્તિની ટીકા, તેહ તણા ઉદ્ધાર રે,
 વલી કૃપારસકોસ જે અથ છે, વલી ટીકા નૈપધની ઉદ્ધાર રે. વ'હો ૦૧૪
 જરે ઇત્યાદિક બહુ અથના, કરતા ગુરુ વાચક રાય રે;
 શાંતિચંદ્રજી વાચક રાજયા, સૂરિ હીરને સેન સહાય રે. વ'હો ૦૧૫
 વહુ હીરજી સેનજી જોડલી, હોઉ જિનસાસન વડ નૂર રે,
 જરે મુનિબણુ તારકચંદ્ર છે, વલી સોહમકુલ નભ સૂર રે. વ'હો ૦૧૬
 જરે સવત સોલ એકોત્તર (૧૬૭૧), સૂરિ ખંભાત નયન

મઝાર રે,

તિહાં અકબરપુરમાં હિ પૂજ્યજી, નિરવાંણુ લહે ગણધાર રે. વ'હો ૦૧૭
 ઇમ ગુણસાઠ પટધર વરણ્યા, સહુ જીવદયા પ્રતિપાલ રે,
 વહો દીપવિજય કવિરાજને, હોઈ ઇચ્છિત મ ગલમાલ રે. વ'હો ૦૧૮

આણંદસૂરિગચ્છ—વાર્ણન

દુહા

ઈહાંથી ૧ દેવસૂરિ, ૨ આણંદસૂરિ ગચ્છ થયા તે કહે છે—

૧૦—આ. શ્રી વિજયદેવસૂરિ આ. શ્રી વિજયતિલકસૂરિવચ્ચન—

સેનસૂરિ પાટે' પ્રગટ, પાટ સ્નાઠમે' હોય;
 દેવસૂરિ શ્રી તિલકસૂરિ, એ પટધારી દોય.* ૧
 શ્રોતા તસ વરણુન સુણો, કહીઈ સમય વિચાર;
 સેનસૂરીશ્વર થાપિયો, દેવસૂરિ પટધાર. ૨
 તિણે' સમે' ધરમસાગર ગણી, વાચકરાય મહંત; *
 કુમ્ભતિકુદાલ ઇતિ નામ છે', કીઓ ગ્રંથ ગુણવંત. ૩
 બહુ પંડિત સંસત સૂરિ, ગ્રંથ કીઓ અપ્રમાણ;
 વાચક ગચ્છ બાહિર કિઆ, પેઢી ત્રણ્ય પ્રમાણ. ૪
 સંસારી સગપણુ અછે', માંમા ને' ભાણેજ;
 દેવસૂરિ ભાણેજ છે', વાચક સાંમા હેજ. ૫
 લખી લેખ વ્યતિકર સહુ, મે'હેલ્યો તુરત જબાપ;
 દેવસૂરિ વાંચી જુઈ, ચિંતિ મનમાં આપ. ૬
 પત્ર જુબાપ એહવો લખે, ફિકર ન કરસ્યો કોઈ;
 ગુરુ નિરવાણ હૂઆ પછે', લેસ્યું ગચ્છમે' તોય. ૭

ઠાલ—૪૮

(મુજરો લ્યોને જલમ જાટણી રે—એ દેશી)

કાગલ લઈને કાસિદ આવિઓ રે, ભૂલે' હીધો ગરુને આય;
 ભાવિ જોગ મિટાવ્યો નહુ મિટે' રે, જો કરે' કોટિ ઉપાય.

જોજ્યો ભાવિ પદારથ સાજનાં રે. (એ આંકણી) ૧

કાગલ વાંચી શ્રી ગુરુ સેનજી રે, ઉપનો રોસ અતિ મનમાંહે;
 ન ઘટે' સુવિનિત સૂરિ એહને રે, કરસ્યાં અવર સૂરિ ગચ્છમાંહે. જો ૨
 સુનિગણુ ચ્યારસે'હે વાચકઆઠસું રે, આયા અંબનગર ગચ્છરાય;
 અકુખરપુરમે' દેવગતિ સમે' રે, વાચક આઠને' સુનિ ખોલાય. જો ૩

એક વાર જાળ્યો દેવસૂરિ કને રે, જો મુઝ વચન કરે સુપ્રમાણ,
તો પટધારી બીજો ન થાપયો રે, નહિતર કરજો સૂરિ સુખણ જો ૦ ૪
સૂરિમત્ર સધની સાજે સુપિયો રે, કરજો આચારજ વડ નૂર,
ધર્મ કહી સૂરિ સરગ સધારીયા રે, ધન્ય ધન્ય શ્રીતપગચ્છનભસૂર. જો ૦ ૫
રાજનગરમે દેવસૂરિ કને રે, આયા પૂછણ વાચક આઠ,
તીણુ સમે' ધરમસાગર ગણિ દેખિયા રે, પૂન્ય સમીપે
સખરે રે ઠાઠ. જો ૦ ૬

૧૦—આ શ્રી તિલકસૂરિવર્ણન—

હગિજત કહી સહુ સેનસૂરિ તણી રે, કાંને ન ધરી તે ગણધાર,
રિસાવી સહુ પાછા આવીયા રે, ચાપ્યા તિલકસૂરિ પટધાર જો ૦ ૭
સોમકરણ મનિયા રાજનગર તણા રે, રાણ્યા વળિયા સાહ સુખણ,
પટમોહોચ્છવ કીધો બહુ ભાવસું રે, શ્રી શ્રીરાજનગરમાંહે જાણ જો ૦ ૮
પિણુ કોઈ આયુ અદ્યપના જોગથી રે, જીવ્યા તીન વરસ ગચ્છરાજ,
સરગ સધાર્યો દેવગતિ લહે રે, સાઠમા પટધર તપગચ્છલાજ જો ૦ ૯

૧૧—આ શ્રી વિજયભાણુદસૂરિવર્ણન—

શ્રી ગુરુ હીરસૂરિના શિષ્ય છે રે, લાયક પુન્યતણો સામ્રાજ,
ઠાકાગુરુ છે દોય સૂરિતણા રે, ચાપ્યા આણું દસૂરિ વડ લાજ. જો ૦ ૧૦
તેહને' મલવા પધારિયા રે, શ્રી દેવસૂરિ મહારાજ,
પરિહર રાજનગરમે' દો મલ્યારે, દો સૂરિ તપગચ્છપતિ સામ્રાજ જો ૦ ૧૧
દોય મલી એક સમતે ચાલ્યો રે, દોય નામે પટ્ટો નવ દેસ,
તીન વરસ લગ એક સમત રહ્યો રે, દોય સુરિ મનમે પ્રેમ વિસેસ જો ૦ ૧૨
એહવે ભાવિ પદારથ જોગથી રે, શ્રી વિજયદેવસૂરિ ગચ્છરાજ,
ચોથે વરસે આપણુ નાંમનો રે, લખિયો પટ્ટો મુનિગણ કાજ. જો ૦ ૧૩
મુળી આણુદસૂરિ તેહ વારતા રે, આપે પિણુ કીધી ઇહ રીત,
એ દોય સૂરિનેનામે ગચ્છ હુઆ રે, આચરણા કુલ એકજ નીત જો ૦ ૧૪
એહવે સવત સોલછીહાસિઈ રે (૧૬૮૬), સેઠજી સાતિદાસ ઠહાય,
શ્રી સાગરગચ્છ હુઓ એહથી રે, પટધર દેવસૂરિના ઠહાય. જો ૦ ૧૫

૧૨—આ શ્રી રાજસૂરિવર્ણન—

એ ગુરુ પુન્યપ્રભાવક હીપતા રે, એહને નાંમે ગચ્છ ઠહાય,
એહનો પટધર ખાસઠમો ભલો રે, શ્રી શ્રીરાજ સૂરિ ગચ્છરાય. જો ૦ ૧૬

૬૩—આ. શ્રી વિં માનસૂરિ, ૬૪—આ. શ્રી વિં મહાસૂરિવર્ણન—
 પટધર ત્રેસઠમેા સૂરિસરુ રે, શ્રી વિજે'માનસૂરિ પટધાર;
 પટધર ત્રેસઠમેા મુનિનાથજી રે, શ્રી વિજે'મહાસૂરિ
 ગણધાર. જો૦૧૭

૬૫—આ. શ્રી વિજયસૌભાગ્યસૂરિ આ શ્રી વિજયપ્રતાપસૂરિ—
 એહના પટધર હોય વખાણીયેરે, સૌભાગ્યસૂરિ વલી સૂરિ પ્રતાપ;
 હોયના હોય પટોધર દીપતા રે, પટધર પાંસઠમા વડ માપ. જો૦૧૮
 ૬૬—આ. શ્રી ઉદયસૂરિવર્ણન—

સૂરિ પ્રતાપના ઉદયસૂરીંદજી રે, વાંકલી જનમ ગચ્છરાય;
 નગર સુંડારે સૂરિપદ પાઈયા રે, ગુર્જર આયા સહુ પરિવાર. જો૦૧૯
 સૌભાગ્યસૂરિ કાકાગુરુ લેટીયા રે, આગલ દક્ષણ દેસ વિહાર;
 ખહુ ઉપગાર કરી પાઉ ધારીયા રે, સુરત બંદિર શ્રી ગણધાર. જો૦૨૦
 સંવત અઠારસે'હે સાત્રિસા (૧૮૩૭)સમે'રે, ઉજલ પોસદશમ મતુહાર;
 સૂરિ ઉદય શ્રીસરગ સધારીયા રે, જેહનો ગુનિ જનસહુ પરિવાર. જો૦૨૧
 લક્ષ્મીવિજય ગણી વાચકરાયજી રે, રામવિજય વિખુધ કહાય;
 દક્ષણ દેશે પુના નયરમાં રે, પેલવા શ્રી શ્રી માધવરાય. જો૦ ૨૨
 તેહને રાજે' જિનમતિ દેષિયા રે, કીધો જિનપ્રતિમા ઉથાપ;
 તિથે' સમે' વાદ કરી સહુ જીતીયા રે, રાખી જૈન ટેક તિહાં આપ. જો૦૨૩
 ૬૭—આ. શ્રી વિજયલક્ષ્મીસૂરિવર્ણન—

વરનું ઉદયસૂરિના પટધરુ રે, શ્રી વિજે'લક્ષ્મીસૂરિ મહારાજ;
 પટધર સડસઠમેા એહ વંદીઈ રે, એ ગુરુ દીપવિજય કવિરાજ. જો૦૨૪
 પેહેલાં સ્તુતિમાલા ગચ્છરાજની રે, વરન કીધો મેં શુંજીજી;
 તે સ્તુતિમાલા અવસરે' વરણું રે, સુણીઈ શ્રોતા ચતુર સુજીજી. જો૦૨૫

દુંડા

મહાવીર જગ મુગટમણિ, વર્ધમાન વડવીર;
 ધરાપાલ ત્રિજગધણી, ધરણીધર પડે' ધીર. ૧
 પ્રણમું ગોચમ ગણપતિ, મોહન લક્ષ્મી મહંત;
 કર કરસે' મુનિને' કરે, કેવલકમલા કંત. ૨

ઢાલ-૪૯

(હારે હુ તો ભરવા ગર્ભતી તટ જમુનાના નીર જો—એ દેશી)
તથા (હારે મારે હામ ધરમના સાડા પચવીસ દેસ જો—એ દેશી)

હારે વારી પ્રેમે પ્રણમી પ્રદક્ષિણા પ્રદક્ષિણી જો,
જગદંબા જગજનની જે જગ લક્ષ્મીધં રે લોલ,

હારે વારી વહી સુઝ ગુરુ ચરણકમલ હિત આણી જો,
ગચ્છપતિની ગુણુમાલા જેહ વખાણીધં રે લોલ

હારે વારી આગે હૂઆ હૈમાચારજ હેમ જો,
પ્રતિજોધ્યો જેણે રાજા કુંભરનરીફને રે લોલ,

હારે વારી દેશ અઢારે અમર પળાવી ખેમ જો,
ધન ગુરુ ધન એ શ્રાવક ધન તે દેશને રે લોલ.

હારે વારી વહી હીરા સમ હીરગુરુ જગભાણુ જો,
પચમ આરે જેણે જગમાંહે જશ વયો રે લોલ,

હારે વારી પ્રતિજોધ્યો જેણે અકબરસાહસુલતાન જો,
જીવદયા જોળખાવી જિનધર્મ કયો રે લોલ

હારે વારી અમર પળાવી કર છોડવીયા અનેક જો,
પ્રણમુ રે હુ લજિ લજિ તે ગુરુ હીરને રે લોલ,

હારે વારી તાસ પર પર લક્ષ્મીસૂરિ સુવિવેક જો,
હૂઆ રે સડસડમે પાટે વીરને રે લોલ.

હારે વારી તેહ તણી સ્તુતિમાલા વરણુ આજ જો,
જનમ ગામ ગુરુ દીક્ષાસૂરિપદ જીમ લણુ રે લોલ,

હારે વારી દીપવિજય કહે જયવન્તો ગચ્છરાજ જો,
તાસ ચરિત્ર પ્રબન્ધ તે સહુ આગલ કહુ રે લોલ.

ઢાલ-૫૦

(આદિ જિનેશ્વર વિનતી સમારી—એ દેશી)

લઘુ મરુધર જે દેશ કહાઈ, જિહાં તીરથ બહુ સાથ વાહલા,
બલણવાડ ને દિયાણો લોટાણો, જીરાવલો જગનાથ વાહલા
જયવતા જિનતીરથ વદો

શ્રી સિરોહીમે' તેર દેરાસર, ઋષભ અજિત ભગવાન વાં;
 સહુ જિનરાજનાં બિંબ જુહારી, હૃદય ધરે તસ ધ્યાન. વાં જયં ૨
 મોટો તીરથ શ્રી આબુલ, જોતાં હોય આહુદાદ વાં;
 વિમલ મંત્રીસર તેહ કરાવ્યો, સુંદર જિનપ્રાસાદ. વાં જયં ૩
 પેરવાડવંશી વિમલ મંત્રીસર, પુન્ય પ્રતાપી ભાણુ વાં;
 પાતસાહ બારે બાંધી આણ્યા, ધર્મઘોષસૂરિવચન પ્રમાણુ. વાં જયં ૪
 શ્રી દેવવાડામે' દેવલ કીધો, ખરચ્યા બહોલા વિત્ત વાં;
 ધુધુઆ આરાસણુની ઠારણિ નિરખી, જોઈ જોઈ હરખો ચિત્ત. વાં જયં ૫
 શુજરાતી શાંતિદાસ મનિયાનો, અચલગઢે છે પ્રાસાદ વાં;
 ચઉદસે'હે ચુંમાલીસ મણુ ધાતુની, પ્રતિમા પૂરે આસ. વાં. જયં ૬
 એ તીરથ છે તારણુ રૂપી, વંદો ઉગમતે સૂર વાં;
 દીપવિજય કહે એ તીરથની, મેં યાત્રા કરી ભરપૂરવાં. જયં ૭

ઢાલ—૫૧

(સમુદ્રવિજયસૂત ચંદ્રો શામલીયાજી—એ દેશી)

આબુલની તલેટીઈ સુખકારી રે, પાલડી નયર છે ખાસ
 જાઉં બલિહારી રે;
 તિહાં શ્રી શાંતિનાથજી સું, સહુની પૂરે આશ. જાઉં ૧
 રાજનીતિનો રાજવી સું, રાજા ક્ષત્રિ સાર જાઉં;
 પ્રધાન દીવાન ને સેઠિયા સું, નિવસેં વણું અઢાર. જાઉં ૨
 માહાજનમાંહે દીપતો સું, પેરવાડ વંશ સવાય જાઉં;
 હેમરાજ સા હીરલો સું, આણું દખાઈ નારી સોહાય. જાઉં ૩
 કોઈક ઉત્તમ પ્રાણીઓ સું, ઉપનો કુંખે તાસ જાઉં;
 સંવત સત્તર સત્તાણું (૧૭૬૭)એ સું, ઉજલ ચૈતરમાસ. જાઉં ૪
 પંચમી દિન શુરુ વાસરેં સું, જનમ્યો સુત શુંભધામ જાઉં;
 સુર સુપન દીઠો તિણેં સું, સુરચંદ ઠવિયો નામ. જાઉં ૫
 બાલપણામેં શુરુ મલ્યા સું, શ્રી સૌભાગ્યસૂરીંદ જાઉં;
 દીપવિજય કહે સાંભલો સું, એ લહેચ્યેં પરમાણુંદ. જાઉં ૬

ઢાલ—પર

(મુને મભવ જિનસુ પ્રીત અવિહક લાગી રે—એ દેશી)
તથા (કોલ ઠરીને રે, ચાલ્યા ગુણુભગિયા—એ દેશી)

સોભાગસૂરિજી રે સોભાગે ભરીઓ,
પુન્યવત પનોતે રે જ્ઞાનગુણે દરિયો,
પદ્ માસ ચિતામણુ રે સુર જિણે આરાધ્યો,
તે પ્રગટ થઇને રે કાજ સવે સાધ્યો. ૧
એક દિન સુરચંદને રે બોલાવે પાસે,
લક્ષણુ બેવાને રે રગભર ઉદલાસે,
સ્વસ્તિક ને ધ્વજાદિક રે તોરણુ જવમાલા,
વલી ઉરધ રેખા રે ચરણે સુકુમાલા ૨
ઇલાદિક લક્ષણુ રે ઢેખી સૂરિ હરખે,
શ્રી જિનશાસનમે રે રતન સમી પરખે,
વલી સૂરિપદ લાયક રે આગમ અભ્યાસી,
એ આગલ હોશ્યે રે બહુ ગુણનો રાસિ. ૩
૫૦ પ્રેમવિજયજી રે સુખ્યા તેહ પાસે,
તે તિહાં અહનિસ રે આગમ અભ્યાસે,
હવે સૂરિ વિહરતા રે સિનોર નગર ભવે,
શ્રી રેવાકાઠે રે સઘ ખુસી થાવે. ૪
અઠારસેહે ચડે રે (૧૮૧૪) શ્રી ચૈતર માસે,
સુદિ દસમી દિવસે રે અતિહે ઉદલાસે,
દીક્ષા ને સૂરિપદ રે ઢેઇ પટોધર કીનો,
સૂરિ આયુ પૂરણથી રે સુરગતિ પદ લીનો. ૫
પછે મોહોમ્મદ મોટો રે સૂરિપદનો તિહા,
ઠરે છિતાવસનજી રે સઘ મલી તિહા,
ધન સેહેર સીનોરને રે ધન સઘ સુખદાયા,
શ્રી લક્ષ્મીસૂરિજી રે જિહાં સૂરિપદ પાયા. ૬
હવે સહુ સુણજ્યો રે ગુરુનો જ્ઞાનપણો,
મેં નયણે નિરખ્યો રે વલી અવણે નિસુણ્યો,

કવિ દીપવિજય કહે રે આણા સિર વહું છું,
જે ગ્રંથ લખ્યા છે રે તે વરણવ કહું છું. ૭

ઢાલ—૫૩

(ભવિકા, સિદ્ધચક્ર પદ વંદો—એ દેશી)

શ્રી આચારંગ સુયગડંગ ઠાણું, શ્રી સમવાયંગ અંગ;
ભગવતી અંગ ને છટું જ્ઞાતા, વલી ઉપાસક તે દશંગ રે ૦
પ્રાણી વંદો ગણુધર વાણી. (એ આંકણી) ૧
અંતગડ ને અણુત્તરવાઈ, પ્રશ્નવ્યાકરણ જેહ;
વિપાક ઇગ્યારમો અંગ ઇગ્યારે, ટીકા સહિત લખ્યા તેહ રે. પ્રાં ૨
ઉવવાઈ ને રાયપસેણી, જીવાલિગમ ને પત્તવણા;
જ'બુદ્ધીપપત્તિ ને સૂરપત્તિ, અંદપત્તિની વયણા રે. પ્રાં ૩
કપિપયાકપ્પ વડંસિયા જાણો, પુષ્કિયા પુષ્કયૂક્તા સાર;
વલ્લિદશા વલી સૂત્ર વિસેષે, એ ઉપાંગહ ખાર રે. પ્રાં ૪
અંગ ઉપાંગ મલીને ત્રેવીસ, દસ પયન્નાં તેત્રીસ;
હસ્ત દીક્ષિત પ્રણુજના મુનિવર, ગુથે પયન્નાં વિસેસ રે. પ્રાં ૫
વૃદ્ધકલ્પ નિસિથ મહાનિસિથ, પંચકલ્પ વ્યવહાર;
હસાશ્રુતસ્કંધ છેદ ગ્રંથ એ, હવે કહું મૂલ સૂત્ર ચ્યાર રે. પ્રાં ૬
ઉત્તરાધ્યયન ને દસવૈકલિક, આવશ્યક પીંડનિયુક્તિ;
અનુભોગદ્વાર ને નંદીસૂત્રની, જ્ઞાનતણી બહુ યુક્તિ રે. પ્રાં ૭
એ પિરતાલી સૂત્ર અભ્યાસ્યાં, નિયુક્તિ ચૂરણી ને ભાસ;
ટીકા સૂત્ર એ કહીઈ પંચાંગી, તે લખ્યા અતિહે ઉલ્લાસ રે. પ્રાં ૮
હવે બીજા ગ્રંથ જે જિનશાસનના, આગલ કહું અધિકાર;
દીપવિજય કહે નિત નિત હોજો, જિનશાસન જયકાર રે. પ્રાં ૯

ઢાલ—૫૪

(ભરત નૃપ ભાવશું એ—એ દેશી)

વિશેષાવશ્યક લવલાવના એ, આગમસારોદ્ધાર-નમો શ્રુતરાજને એ;
આવશ્યકનિયુક્તિ વલી એ, પ્રવચનસારોદ્ધાર. નમો ૧
કર્મગ્રંથ કર્મમયેદી લખ્યા એ, સુંદર લોકપ્રકાશ નમો ૦;
શુંભાલા અર્થદીપિકા એ, આવશ્યકદીપિકા ખાસ નમો ૨

ઉપદેશમાલ વીરદેશના એ, તત્ત્વારથ અર્થ વિચાર નમો ૦;
 ઉપદેશચિન્તામણ મણિ એ, અર્થ પદારથ સાર. નમો ૦ ૩
 પોહસક ને નયચક છે એ, વિચારરત્નાકર જેહ નમો ૦,
 ઉપદેશરત્નાકર તણાં એ, અર્થ ગ્રંથા શુણ્ણજેહ નમો ૦ ૪
 ત્રેવઠ શલાકા પુરુષના એ, સહુ એ ચરિત્ર વર્ણાણ નમો ૦,
 તે સરવે અભ્યાસિયાં એ, ધન બુદ્ધિ ધન નાંણ નમો ૦ ૫
 નાંહના મોટા સાતસેં એ, ગ્રથ ભણ્યા ગચ્છરાજ નમો ૦,
 આગમ તત્ત્વ લહી ઘણા એ, સાર્યા આતમકાજ નમો ૦ ૬
 દિવસ એક વરસ તણાં એ, જે છે ત્રણ સેહે સાઠ નમો ૦,
 ત્રણસેંહે સાઠ દિવસ તણાં એ, સુદર જેહમા પાઠ. નમો ૦ ૭
 આપે ગ્રથ નવો કયો એ, શ્રી ઉપદેશપ્રાસાદ નમો ૦,
 ચોવીસ થલે સોહતો એ, સુષુતાં હોઈ આહુતાહ નમો ૦ ૮
 આબિલતપ કરીને જાયો એ, સરસ્વતિમંત્ર સવાલાખ નમો ૦,
 સ્વપ્ને પ્રગટ થઈ પાઈઓ રે, અમૃત ખાલો ભાખ નમો ૦ ૯
 શુણ્ણ કેતા શુરુના કહુ એ, શ્રીતપગચ્છ પટધાર નમો ૦,
 દીપવિજય કહે સાબલો એ, પ્રતિધાનો અધિકાર નમો ૦ ૧૦

ઢાલે—૫૫

(સાહેલડીયાં—એ દેશી)

ગામ નગર બહિર તણી સાહેલડીયાં, કીધી પ્રતિષ્ઠા જેહ
 હારે શુણ્ણવેલડીયા;
 સાંભલજો ભવિભાવથી સાં, સક્ષેપે કહુ તેહ હાં ૧
 સુરત બહિર દીપતો સાં, તિહા રતનચક છે તેહ હાં,
 વાસુપૂજ્ય મહારાજ સાં, કીધી પ્રતિષ્ઠા તેહ હાં ૨
 રાનેર સિણોર ને ફેરવાડે સાં, આમોદનયર મોજાર હાં,
 છાયાપુરી ને ગોધરે સાં, વલી જખૂમર સુખકાર હાં ૩
 ઠાલે (ઠાલો) વિહારે કીધલા સાં, અજનસલાહા ખાસ હાં,
 શ્રી-મેવાડમેં સાયિઈ સાં, પ્રભુ પ્રભુમ્યાં લીલવિલાસ હાં ૪
 ઈત્યાદિક બહુ જિનતણી સાં, અજનસલાહા કીધ હાં,
 ખભાતે ભલીભાતસુ સાં, અઢાર ચોમાસા કીધ હાં ૫

સંઘમે' શ્રીચંદ્ર સા સાં, શ્રોતા સમજી જાણ હાં; ૬
 વિશેષાવશ્યક તિહાં સાંભળ્યો સાં, પૂજ્યજીના મુખની જાંણ હાં ૬
 ફરી મોહોચ્છવ મોટો કીચો સાં, ભગવતીસૂત્ર સુંણાય હાં; ૭
 વચન ધ્વનિ ગુરુરાજની સાં, જિમ જાળે ઘનરાય હાં ૭
 જિહાં જિહાં ચોમાસો દિચો સાં, તિહાંતિહાં બહુ આદરમાન હાં; ૮
 જ્ઞાનીને આદર કુણુ ન કરે' સાં, ધ્વિ દીપને નવેય નિધાન. હાં ૮

ઠાલ-૫૬

(ધન ધન સાચો સંપ્રતિ રાજ—એ દેશી)

શ્રી રિદ્ધિસૂરિજીને વારેંથી, ગચ્છલેદ હુતો જેહ રે;
 ગીતારથ સમુદાય મલીને, નિવત્યો સહુ તેહ રે.

શ્રી તપગચ્છ પટધર જયધ્રારી. (એ આંકણી) ૧

સંવત અઠારસેંહે યોગણપંચાસેં (૧૮૪૯), શુજરાત સેંહેર
 મઝાર રે;

શ્રી ઉદયસૂરિજીના પટધર થાપી, વરતાવ્યો જયકાર રે. શ્રીં ૨
 રાજનગરનો સંઘ કરે બહુ, આદર ને સનમાન રે;

એ પૂજ્યજીને પુન્ય પસાઈ, પ્રગટયાં નવય નિધાન રે. શ્રીં ૩
 ન્યાયવિજયજી ને જીતવિજયજી, માંનવિજયજી પન્યાસ રે;

શ્રી પૂજ્યજી વંદીને' સનમુખ, એહ કરેં અરદાસ રે. શ્રીં ૪
 મરુધર દેશ પધારો રે સાહેબ, હોંચ્યેં ધર્મના થાટ રે;

સાહેબ મુખથી સૂત્ર સાંભલી, સંઘ જોવેં છે વાટ રે. શ્રીં ૫
 સાંભલી પૂજ્ય પધારે' તે દેસેં, સિરોહી નયર સુઠાંમ રે;

રાવ તિહાંનો અનમી કહાઈ, વેંરીસાલ તસ નાંમ રે. શ્રીં ૬
 સેંહેરે પ્રવેશ કર્યો બહુ જીગતેં, તિહાંહીઝ કીધ નિવાસ રે;

સાંભલી સૂત્રની અમૃતવાંણી, સંઘની પોહોતી આશ રે. શ્રીં ૭
 રોહિડે બેહેડેં કાલિંદ્રી ને હરજી, વિહરંતા પાલી આવેં રે;

હેમચંદ પિંડિયો અતિહે આદર, સાહમધ્યો લેઈ આવે રે. શ્રીં ૮
 તિહાં ગોડીદાસ શ્રાવક છે શ્રોતા, પિણુ પ્રતિમા ઉઘાપી રે;

સૂત્ર આલાવા દેખાવી તેહને', પ્રતિજોધ્યા શુન થાપી રે. શ્રીં ૯

એહવા ભવિ જીવ કેઈ પ્રતિજોધ્યા, કેતા કહુ તસ નાંમ રે,
દીપવિજય કહે શ્રી ગચ્છરાજને, નિતનિત હોજયો સલાંમ રે શ્રી૦૧૦

ઢાલ—૫૭

(સુરની મહિનાની દેશી)

સઘ સૂરત રાનેરને, અજનસિલાકા કાજ,
વિનતિલેખ જે મોકલે, તે વાચી ગચ્છરાજ. ૧
સીંધ પ્રયાણે ચાલતા, આયા વડોદરા સે હેર,
સઘ આગ્રહથી ચોમાસાની, પૂજ્યજીઈ કીધી મે હેર. ૨
દેહે અસ્યાતા દેખને, પટધર થાપ્યો પાટ,
શ્રી વિજયદેવેન્દ્રસૂરી દજી, અડસઠમેં પટ થાટ. ૩
આયુદ્ધને સબધે, સરીરે સ્યાતા થાય,
મુહૂરત અવસર જાણીને, રાનેર બદર આય. ૪
અજનસિલાકા કીને, સૂરત કીધ પ્રવેશ,
તપ ઉપધાન માલાદિક, કિયો ઉપગાર વિમેસ ૫
ધન સૂરતના સધને, ધન વિમલચંદ શાહ,
શ્રી સૂરતને સધે, લીધો ભક્તિનો લાહ ૬
સવત અઢાર અઠાવને (૧૮૫૮), મેરતેરસ દિનજેહ,
વરસ ચોસઠ(૬૪)આયુ પાલીને, ગયા સુરલોકે તેહ. ૭
નિર્વાણ મોહોચ્છવ મોટો, કીધો સધે સાર,
અમર પલાવી જીવની, જીવદયા ઉપમાર. ૮
શુણ્વતા ગુરુરાજના, શુણ્વ સલાલે લોક,
દીપવિજય શુણ્વ ગાવે, નરનારીના થોક. ૯

ઢાલ—૫૮

(લાજવદે માત મદ્દાર—એ દેશી)

એ ગુરુ ગાત સુગાત, હુઓ જગ વિખ્યાત,
આજ હો આગમ જ્ઞાનખજાને જગ જશ પાઈયોજી. ૧
વડમાળી ગચ્છરાજ, મહોટી જેહની લાજ,
આજ હો મુનિ મન માન્યા ને વલી મોટા રાજવીજી ૨

સમતાવંત મહંત, પ્રણમે મુનિજન સંત;
 આજ હો નિરલોભી નિઃકપાઈ એ ગચ્છરાજ્યોજી. ૩
 ધન હેમરાજ સા તાત, આણુંદળાઈ જેહની માત;
 આજ હો પોરવાડ વંશેરે જિણે કુલ અંજુઆલીઓજી. ૪
 પૂજ્યનાં પગલાં ઉછાંહિ, દુદલસ વેલજી સાંહિ;
 આજ હો સંઘવી થઈ થાપ્યા સિદ્ધાચલ ઉપરેંજી. ૫
 દીપવિજય જયકાર, મુઝ એ ગુરુ ઉપગાર;
 આજ હો દીધું રે જેણે જ્ઞાનદાન અતિ સુંદરુ જી. ૬

ઢાલ—પદ

(ગિરુઆ રે ગુણ તુમ તણા—એ દેશી)

ગાયો રે મેં ગચ્છપતિ ગાયો, ઉદ્ભટ હિયડે આંણીજી;
 એ ગુરુની સ્તુતિમાલા ગુંથી, મુઝ ઉપગારી જાંણીજી. ગા૦ ૧
 પંચમે આરે જ્ઞાન વિલાસી, પ્રગટ્યો પુન્ય પ્રતાપીજી;
 ભવિ જીવને ઉપગાર કયો તે, દિસોદિસ કીરત વ્યાપીજી. ગા૦ ૨
 ખારેજનગરે રહી ચોમાસું, સંઘતણા આગ્રહથીજી;
 વલી કુંઅરજી સાહ કૈહેણથી, એ સ્તુતિમાલા ગુંથીજી ગા૦ ૩
 ગુરુનો કંદ્યાણુક મેરતેરસદિન, રાતીજગે મીલી ટોલીજી;
 એ ગુરુની સ્તુતિમાલા ગાજ્યો, અનુભવ રંગ રસ ભેલીજી. ગા૦ ૪
 એ ગુરુના ગુંણ ભણતાં સુણતાં, ગણતાં સંપદ થાવેજી;
 દીપવિજય કવિ જગ જસ પસરેં, ગજપતિ લીલા પાવેંજી. ગા૦ ૫

કુળશ

સૂરિમંત્ર ધારક દ્વરિતવારક હીર^૧ સેનર જગખ્યાત એ,
 તિલકક આણુંદ^૪ શ્રીરામ^૫ માનથી^૬ ઋદ્ધિ^૭ સૌભાગ્ય^૮ પ્રતાપ^૯એ;
 ઉદય^{૧૦} લક્ષ્મી^{૧૧} દેવેન્દ્ર^{૧૨} વંદિત, મહેન્દ્રસૂરિ^{૧૩} ગચ્છરાજ એ,
 તાસ રાજે સ્તુતિમાલા કરી ભવિ હિત કાજ એ;
 મેમરતન ગુરુ વિષુધ તેહના પાય પ્રણમી હિતકરી,
 દીપવિજય ગચ્છરાજ ગાયો જગત જસ જયસીરી વરી. ૧

ઇતિ સહસ્રકૃતિ પટ્ટાવર શ્રી વિજયલક્ષ્મીસૂરિ

વર્ણન રતુતિમાલ

૧૮-આ. શ્રી વિજયદેવેન્દ્રસૂરિવર્ણન—

અડસઠ્ઠો પટધર કહુ, દેવેન્દ્રસૂરિ મહારાજ,
સૂરત બહિર જનમિયા, શ્રીમાલી વડ સાજ. ૧
સવત અઢાર સતાવને (૧૮૫૭), વટપદ્રનયર સુઠાય,
આચારજ પદવી લહી, મગલ ધવલ ગવાય ૨
જિનસાસન સેવ્રીતણાં, કમંચ યના મ્યાન,
આયુ અલપ ગચ્છરાજનું, સાવિ અધિકો કૌન. ૩
સવત અઢારસૈ હે સાઠમે (૧૮૬૦), રાજનગર ચૌમાસ,
પામ્યા પૂરણ આઉખે, સરગાપૂરી નિવાસ. ૪

૧૯-આ. શ્રી વિજયમહેન્દ્રસૂરિવર્ણન—

તસ પટધર સૂરિસરુ, મહેન્દ્રસૂરિ ગચ્છરાજ,
અગણ્યોતરમા પાટવી, તપગચ્છ તિલક સમાજ ૫
સવત અઢારસૈ હે ઇકસઠે (૧૮૬૧), રાજનગર ઉદલામ,
આચારજ પદ અનુભવ્યુ, નિજ કુલ કમલ વિજાસ ૬
સવત અઢાર પાસઠવરસ (૧૮૬૫), બિજા પુરનયર મઝાર,
સૂરિ સરગ સધારીયા, તપગણપતિ સરદાર. ૭

ઢાલ—૬૦

(અખોના મ્યાને લ્યો હો—એ દેવી)

૨૦-આ. શ્રી વિજયસમુદ્રસૂરિવર્ણન

સિત્તરમે પટધારી વિભુજી, વિધમાન ગચ્છરાજ,
પટોધર જગ જયવતો
સમુદ્રસૂરિ મહારાજ ચિરજય, વરણું તસ સાઆજ. પટો. ૧
દેસ ગોઢાંણુમે નયર કવલા, પોરવાડ કુલ સણગાર પટો.,
હરનાથ તાત પુરાહે માતા, જિનસાસન સણગાર પટો. ૨
સવત અઢારમે હે એ સિમે (૧૮૮૦) વરસે, મૃગસિર માસ સોહાય પટો.,
નયર પુનામાં સઘ સવાઈ, સૂરિપદ ગચ્છરાય પટો. ૩

દક્ષણ શુભજર મરુધર દેસેં, કીધા સૂરિ વિહાર પટોં;
 પંચતીરથી જિનરાજ જીહાર્યાં, બહુ મુનિગણ જસ લાર. પટોં ૪
 શ્રી આબુજી તીરથ સુખદાઈ, વિમલમંત્રી ગુંણ ખાંણ પટોં;
 વસ્તુપાલ તેજપાલ ચૈત્ય કરાવ્યા, જિનસાસન કુલ ભાંણ. પટોં ૫
 અચલેંસર દેલવાડેં જૂહાર્યાં, તાયાં આતમ નેહ પટોં;
 ચઉદસેંહે ચૌમાલીસ મણુ ધાતુની, અચલગઢેં પ્રભુ દેહ. પટોં ૬
 બંભણવાડથી વીરજિણેસર, ત્રિસલાનંદન દેવ પટોં;
 ભાવલક્ષિત જિનરાજ જીહારી, કીધી પદકજ સેવ. પટોં ૭
 સિરોહી સેંહેરમેં તેર હેરાસર, ઋષભ અજિત ભગવાંન પટોં;
 સહુ જિનરાજનાં વંદન કીધાં, દીધાં આતમ દાન. પટોં ૮
 દિયાણો લોટાણો ને જીવતસાંમી, નંદીવરધન રાય પટોં;
 પ્રભુ જીવતાં બિંબ ભરાયો, નંદીપુરે સુખદાય. પટોં ૯
 રાંણકપુર ચોરાસી મંડપ, ત્રિભુવનતિલક છે નાંમ પટોં;
 સાહ ધન્ના પોરવાડે નિપાયો, વંદા પ્રભુ અભિરાંમ. પટોં ૧૦
 નડુલાર્ધ નય પ્રાસાદ જે, આણ્યા જશોભદ્રસૂરિ દયાલ પટોં;
 ઋષભ જિણેસર જાદવ સાંમી, વંદા ત્રિભુવન પાલ. પટોં ૧૧
 શ્રી વરદા જગદંબ ભવાની, શ્રી સરસ્વતી મુજ માત પટોં;
 નયર અઝારીમેં પર ઉપગારી, જેહની જગમેં ખ્યાત. પટોં ૧૨
 સૂરિ ધનેસર હેમસૂરિજી, માનતુંગ ગચ્છરાજ પટોં;
 કુમર નૃપતિ કાલિદાસ પ્રમુખનેં, દીધા વડ સામ્રાજ. પટોં ૧૩
 ઈમ પંચતીરથી વંદન કરતા, કરતા ભવિ ઉપગાર પટોં;
 બહુ પંડિત મુનિગણ સમુદાઈ, સોહમકુલ સણુગાર. પટોં ૧૪
 ચિર પ્રતપો શ્રી સમુદ્રસૂરીસર, દીપવિજય કવિરાજ પટોં;
 શશિ સૂરજ મહીધર લગ પ્રતપો, તપગચ્છનાથ સામ્રાજ. પટોં ૧૫

દુંડા

સોહમ પાટ પરંપરે, ગાયા એ ગચ્છરાય;
 જેહનેં નામેં સંપજે, ઇચ્છિત ફલ મન ભાય. ૧
 સોહમ કુલનેં ગાવતાં, ઇતિ ઉપદ્રવ બાય;
 કષ્ટભંજન ગુણુ ગાવતાં, પ્રગટેં રિદ્ધિ સવાય. ૨

ઢાલ-૬૧

(રાંગ ધનાથી તુઠો તુઠો રે મુઝ માહેમ જગનો તુઠો—એ દેશી)
 તુઠો તુઠો રે મુઝ, અનુભવ સાહેબ તુઠો,
 સોહમ કુલનો રાસ કરતા, જ્ઞાન અમૃતરસ તુઠો રે
 મુઝ અનુભવ સાહેબ તુઠો. (એ આંકણી) ૧
 હોય હજાર મેં મ્યાર મૂરીસર, પહેલા ઉદયમે વીસ,
 બીજા ઉદયમે ત્રેવીસ સૂરિ, ત્રીજે અઠાણું જગીસ રે મુઝ ૦ ૨
 તે અઠાણું મેં સપ્રતિ વઢો, એકાદસમે સૂરિ,
 સરવાલે ચોપન સૂરિ પ્રગટયા, એકાવતારી સનૂર રે. મુઝ ૦ ૩
 સૂરતબહિર સેહેર નિવાસી, પોરવાડ કુલ સણુગાર,
 ઠલા શ્રીપત શ્રાવક જિનધર્મિ, પ્રભુ આણા સિરધાર રે. મુઝ ૦ ૪
 સાહવંધુસુત ત્રજલાલ શાહજી, તસ સુત જિનશુંભધારી,
 અનોપચંદ શાહ આગ્રહથી કીધો, એહ પ્રબંધ વિચારી રે. મુઝ ૦ ૫
 માક્ષિ ચયોતુ વર્ણન—
 મુનિસુત્રસૂરિકૃત પટ્ટાવલી, ધરમસાગર ઉવજગાય,
 હુપ્પસહયંત્ર દેવેદ્રસૂરિકૃત, પ્રભાવકચરિત્ર કહાય રે. મુઝ ૦ ૬
 હપ્પસૂત થેરાવલી હેજો, પરપરાગત જાણુ,
 ગુરુમુખ બહુ પઠિત જન સુણીયા, પ્રાચીન સૂરિ વખાણુ રે. મુઝ ૦ ૭
 મ્યાર* અથ અનુસારે કીધો, એહ પ્રબંધ સવાઈ;
 સોહમકુલ પટ્ટાવલી ગાતા, મગલગીત વધાઈ રે મુઝ ૦ ૮
 આલોચણા—
 એકેદ્રીયાદિ પચેદ્રી હુહંયા, હાસ્યતણેં રસ જાણુ,
 જ્ઞાન-દેવ-દ્રવ્ય ભક્ષણુ કીધો, ભાગ્યાં મત પરચખાણુ રે મુઝ ૦ ૯
 ગુણી આચારજ વાયક મુનિના, અવરણુવાઠ કહાયા,
 શ્રાવક શ્રાવિકા જિનધર્મિ, તેહના મર્મ જતાયા રે. મુઝ ૦ ૧૦
 નહી અણુમત નહી મહામત મોમે, નહી ગુણ સીલ સતોસ,
 ચાંનક પાપ અઠારે સેવ્યા, આતમ કીધો પોસ રે. મુઝ ૦ ૧૧
 જિન આગમ પ્રગણુ કરતા, નિજ મતિ અધિક મુનાયા,
 ઉત્સૂત ભાષણુ પાતિક મોટો, જાણીને હઠ લ્યાયા રે મુઝ ૦ ૧૨

કવેસર ગિરહ ધરાવી જગમે, બહુ નૃપ સમ્ર વખાંડ્યા;
 ભુજબલ દ્રોજ સંગ્રામ વખાંડ્યા, આતમ દોષ નબાંડ્યા રે. મુઝં ૧૩
 મેં આ ભવમેં તપ નહી દીધા, નહી વ્રત નહી પર્યખાંડ્ય;
 મુનિ મારગની નહિ આચરણા, નહી કાંઈ સુદૃતકમાંણી રે. મુઝં ૧૪
 આતમતારણ દોષનિવારણ, શ્રી સોહમકુલ ગાયો;
 જીલ પવિત્ર કરી સૂરિ સ્તવનાથી, ભવભવ દુકૃત મિટાયો રે. મુઝં ૧૫
 સોહમકુલ નેં સંધની સાળેં, એ સહુ પાપ પલાઈં;
 ત્રિકરણ મુદ્દે મિચ્છા મિજુકુંડેં, ભવભીરુ કહેવાઈં રે. મુઝં ૧૬
 શ્રી સોહમકુલરત્ન-પટ્ટાવલી, એહ રાસનું નામ;
 એહમેં રત્નસૂરીશ્વર ગાયા, સોહમ પટધર સ્વામ રે. મુઝં ૧૭
 વીર જગતશુરુ સાસન અવિચલ, વરસ એકવીસ હજાર;
 લગવતી સૂત્રમેં ગજગતિ સરખો, વરતરથે જયજયકાર રે. મુઝં ૧૮
 તિહાંલગ એહ રાસ જયવંતો, વલી રહો સસિ નભ સૂર;
 મેરુ મહીધર લગ જયવંતો, એ પુસ્તક વડ નૂર રે. મુઝં ૧૯
 સંવત અઠારસિત્તોતર(૧૮૭૭)વરસે, શક સતરસેંહે ખેહેતાલ;
 શ્રી સૂરત બંદિરમેં ગાઈ, સોહમ કુલ ગણ માલ રે. મુઝં ૨૦
 પ્રેમરત્ન ગુરુરાજ પસાઈ, સોહમ પટધર ગાયા;
 સન ઇચ્છિત લીલા સહુ પ્રગટે, દીપવિજય કવિ રાયા રે. મુઝં ૨૧

ઇતિ શ્રી પ્રાગવાટજ્ઞાતીય સાહ કલા શ્રીપત કુલોત્પન્ન સાહ
 અનોપચંદ્ર ગ્રજલાલ આગ્રહાત-સકલ પંડિત પ્રવર પં. શ્રી પ્રેમ-
 વિજયગણિ, પં. રત્નવિજયગણિના શિષ્ય, પં. દીપવિજય કવિ-
 રાજ બહાદરેણ વિરચિતાયાં, શ્રી સોહમકુલરત્ન પટ્ટાવલી રાસ
 પ્રાકૃતપ્રખંધે જ્ઞાનસાગરસૂરિ પ્રમુખ પંચસૂરિ, મુનિહત્યા પાતકી
 પ્રતિબોધન, ધત્તા પોરવાહકૃત રાણપુર પ્રાસાદે ચ્યારસૂરિ
 આગમન, સંતિકર સ્તોત્ર નિષ્પન્ન, દીવાલીકલ્પકર્તા પ્રમુખ
 ચ્યારસૂરિ, લહુડી પોસાલ, કમલ કલસા, કતપરા, વિજમતી,
 કહુઆમતિ, પાર્થચંદ્રસૂરિ, લુકાપ્રમુખ ગચ્છલેહ, હેમવિમલ-
 સૂરિ કિયાઉદ્ધર, રાજવિજયસૂરિગચ્છ, પાલણપુર તથા પદ્મ-
 વિયા પાસ ઉત્પત્તિ, અકબર શાહ પૂર્વભવ, હીરસૂરિદીદહીગમન,
 સાહીમિલન; ડાંમરસર—ચિડીજીલ—જીજ્યાદિ—હિસામોચન;

સાહીરાજ પર્યંત પદ્ કુરમાના ગુરુદક્ષણા કરણ, જગતગુરુ ગિરદ
પ્રાપણ, હીર-સેન ઉભય વરણન; શ્રી દેવસૂરિ; શ્રી વિજયાનંદસૂરિ
ઉભયગચ્છ નાંમ ધારણ, શ્રી વિજયાનંદસૂરિ, શ્રી વિજયદેવસૂરિ
ઉભય પટોધર મિલન, ઉભય ગચ્છ વરણન, રોઠ શાંતિદાસ કૃત
સાગરગચ્છ નિષ્પત્ત, શ્રી લક્ષ્મીમુરિ પ્રમુખ ચોવીસ સૂરિવર્ણન,
કવેસર સમસ્ત સૂરિ મમક્ષે પાપ આલોચણાદિ પ્રમુખવર્ણનો નામ
ચતુર્થોદસાસઃ સમાપ્ત શ્રી. શ્રી. શ્રી.

શ્રી વિજયાનંદસૂરિગચ્છ પંડિતમતં

૧	પ	વિનય	(ગુરુ)	જિતસત્કમત
૨	પ	તીર્થ	"	વિનોદ. સ મત
૩	પ	પ્રેમ	"	મળીગ સ મત
૪	પ	નાયક	"	વિનય સ મત
૫	પ	હર્ષ	"	પ તત્ત્વ સ મત
૬	પ	જય	"	પ માન સ મત
૭	પ	કપૂર	"	પ ટેસર સ મત
૮	પ	ચતુર	"	પ હિત સ મત
૯	પ	ચતુર	"	ધનમત્કમત
૧૦.	પ	પ્રતાપ	"	પ માન સ મત
૧૧	પ	રાજેન્દ્ર	"	પ ભક્તિ સ મત
૧૨	પ	લઙ્ગિધવિજય	"	પ મૌતમ સ મત
૧૩.	પ	દયા	"	પ દેવ સ મત
૧૪	પ	ફો	"	પ ક્ષમા સ મત
૧૫.	પ	માન	"	૩૫ સ મત
૧૬	પ.	ભાગ્ય	"	પ ગુલામ સ મત

શ્રી દેવસૂરિગચ્છ પંડિતમત.

૧	પ	સુષુદ્ધિવિજય ગણિ	(ગુરુ) પ. વસ્ત્રમ સત્કમત
૨	પ	વિવેક વિ ગ	" ફુગર સત્કમત
૩	પ	ખુશાલ વિ ગ	" દેવ સત્કમત
૪	પં	માણિક્ય વિ. ગ	" ગલીલ સં મત

લખી લેખ વ્યક્તિ કર સહુ, મેહેંદ્યો તરત જવાબ;
 દેવસૂરિ વાંચી કરી, ચિંતી મનમેં આપ. ૧૦
 પત્રજીવાખ એહવો લખ્યો, ફિકર ન કરસ્યો કોય;
 ગુરુ નિવારણ હુઆ પછે, ગરબમેં લેસ્યાં તોય. ૧૧

ઠાલ-૪૮

(મુજરો લોનેં જલમ જટણી રે—એ દેશી)

કાગલ લઈને કાસલ આવીયો રે, ભૂલેં દીધો ગુરુનેં આય;
 લાવિ ભેગ મિટાવ્યો નહુ મિટેં રે, જો કરે કોટાકોટિ ઉપાય;
 જોલ્યો લાવી પદારથ સાજનાં રે. (એ આંકણી). ૧
 કાગલ વાંચી શ્રી ગુરુ સેનજી રે, ઉપનો રોસ અતિ મનમાંહે;
 ન ઘટે સુવિનિત સૂરિ એહને, કરસ્યાં અવર સૂરિ ગરબમાંહે. જો ૨
 મુનિગણ અચાર સેહેંવાચક આઠસ્યું રે, આયા ખંભતયર ગરબરાય;
 અકબરપુરમેં દેવગતિ સમે રે, વાચક આઠનેં મુનિ જોલાય. જો ૩
 એકંવાર જાજ્યો દેવસૂરિ કને રે, જો મુંઝ વચન કરેં સુપ્રમાણ;
 તો પટધારી ખીજો ન થાપસ્યો રે, નહીંતર કરજ્યો સૂરિ સુખાંણ. જો ૪
 સૂરિમંત્ર સંઘની સામે સુંપિડ રે, કરજો આચારજ વડ નૂર;
 ઈમ કહી સૂરિ સરગ સધારિયા રે, ધન્ય ધન્ય શ્રી તપગરબ નભસૂર. જો ૫
 રાજનગરમેં દેવગુરુ કને રે, આયા પુછણ વાચક આઠ;
 તિણ સમે ધરમસાગર ગણિ દેખીયા રે, પૂજ્ય સમીપે સખરેં ઠાઠ. જો ૬
 હળીગત કહી સહુ સેન ગુરુ તણી રે, કાંને ન ધરી તે ગનધાર;
 રીસાવી સહુ પાછા આવીયા રે, થાખ્યા તિલકસૂરિ પટધાર. જો ૭
 કોઈ આયુ અલપના ભેગથી રે, જીવ્યા ત્રીન વરસ ગરબરાજ;
 કાકા ગુરુ જે દોય સૂરિતણા રે, થાખ્યા આણુંદસૂરિ વડ લાજ. જો ૮
 તેહનેં મલવા આપ પધારીયા રે, શ્રી શ્રી દેવસૂરિ મહારાજ;
 પરિકર રાજનગરમેં દો મલ્યા રે, દો સૂરિ તપગરબપતિ સામ્રાજ. જો ૯
 દોય મલી એકસંમતેં ચાલવ્યો રે, દોય નામે પટ્ટો નવ દેશ;
 ત્રીન વરસ લગ એક સંમત રહ્યો રે, દોય સૂરિ મનમેં પ્રેમ વિશેષ. જો ૧૦
 એહવે લાવિ પદારથ ભેગથી રે, શ્રી દેવસૂરિ ગરબરાજ;
 ચાથે વરસેં આપણુ નામનો રે, લખિયો પટ્ટો મુનિગણકાજ. જો ૧૧

સૂણી આણુ દસૂરિ તેહ વારતા રે, આપે પણ કીધી ઇંહ રીત,
જે દોય સૂરિને નામે ગચ્છ હુઆ રે, આચરણા કુલ એકજ નીત જો ૦૧૨
શ્રી વિજેદેવસૂરિ ગચ્છરાજ જી રે, કરતા મહિમંડલ સુવિહાર,
એહવે સવત સોલછિઆસીઈ(૧૬૮૬)રે, કોઈક ભાવિ જોગ ઉદાર જો ૦૧૩
ખાતસાહિ માંસુ જેહને ગિરધો રે, જેહના રાજનગરમે વાસ,
સાગર ગચ્છ જે તેહથી નિપનો રે, શુભંરથેઈ શ્રી શાંતિદાસ. જો ૦૧૪
૧૧—આ ૦ થી વિજયસિંહસૂરિવર્ણન—

શ્રી શુરુ દેવસૂરિ નિજ પાટવી રે, શ્રીવિજયસિંહસૂરીશ્વર કીધ,
એકસઠમે એહ પટધર વહીઈ રે, આયુ અલપ અમરપદ લીધ જો ૦૧૫
૧૨—આ ૦ થી વિજયપ્રભસૂરિવર્ણન—

ભાસઠમે પટધર પ્રભસૂરિજી રે, હુઓ વડભાગી ગચ્છરાજ,
ગ ધારખંદિરમે પ્રભુ પાઈયા રે, શ્રી થી સૂરિપદ સામ્રાજ. જો ૦૧૬
તપગચ્છ ગયણુ વિસાલ પ્રભાકરુ રે, તપગચ્છનાથ પ્રભાકર ભાન,
સવંત સત્તરસેહે શુણુપ આસમે (૧૭૪૯)રે, પાવે સદ્ગુરુ અમર
વિમાન જો ૦૧૭

તેહનો પરિકર બહુ સુનિ થોક છે રે, જે શુરુ સોહમકુલની લાજ,
જેહને નામે સંકટ સહુ ટલે રે, જે શુરુ દીપવિજય કવિરાજ. જો ૦૧૮

હુહા

૧૩—આ ૦ થી વિજયરતનસૂરિવર્ણન—

ત્રેસઠમા પટધર પ્રભુ, પ્રભવસૂરિને પાટ;
શ્રી વિજયરતનસૂરિસરુ, કુમતિ કરે નિષોટ. ૧
શ્રી પ્રભસૂરિ ઉપદેશ સુંણુ, હીરો હીરાં માત,
પિતા માતા હો નાંમ જો, હો શુણુવંતા બ્રાત. ૨
અધારેજણુ સ જમલિડ, સવત સત્તરળતિસ(૧૭૩૨),
આચારપદ પાઈયા, હુઆ સુનિગણુ ઇંસ ૩

હાલ—૪૯

(વાડીના ભમરા ડાખા મીઠી રે ચાંપાનેગની—જો દેશી)

જીરે સવત સત્તરસેહે ચોસઠે(૧૭૬૪), શુરુજી ઉદેપુરનયર ચોમાસ રે,
સમકિતના ભમરા વાણી મીઠી રે ધારા પૂજ્યની (જો આઠણી)
તિહાં અમરસી શ્રીમહાગણુ છે, તેહને પ્રતિજોધ્યો શુણુરાસ રે સં ૧

જીરે ચીડીમાર આહોડી ને' ખાટડી, વલી હિંસાકારી જીવ જેહ રે સં;
 જીરે પળુસણુ પર્વમે' તે સહુ, દિગ્ગો દેસ અમરપટ્ટો તેહ રે. સં ૨
 ગુરુજી ઇંમ ભવિજીવ બહુ બુઝબ્યા, સૂરિ વિહરંતા દશણુ દેશ રે' સં;
 જીરે ઉદેપુર સરગ સધારીયા, જેહની કીરત દેસ વિદેશ રે. સં ૩
 ૬૪—આં શ્રી વિજયદામાસૂરિવર્ણન—

હવે ચોસઠમા પટધર સૂરિ, પ્રણમું દામાસૂરિ ગચ્છરાજ રે' સં;
 જીરે પાટીનગર ગચ્છરાજનો, ભલો જનમ સમય વડ લાજ રે'. સં ૪
 જીરે સાહ ચતરાજી કુલ ઉપનો, બાઈ ચતુરાંદે માત મદહાર રે સં;
 વિક્રમ સંવત સત્તર સાત્રિસે' (૧૭૩૭), ગુરુને સૂરિપદ હુગ્યો

જયકાર રે. સં ૫

જીરે ઉદેપુર નયર શ્રી રાણાનો, તિહાં મોહોજીવ પાટ સવાય રે સં;
 જીરે દીવખંદિર ગચ્છરાયજી, ગુરુજી સરગ લહો મુલ હાય રે. સં ૬
 ૬૫—આં વિજયદયાસૂરિવર્ણન—

વરાણુ પાંસઠમા પટધર પ્રણુ, વંહુ દયાસૂરિ ગચ્છરાજ રે સં;
 જીરે દીવખંદર પ્રણુ પાઈયા, રૂડો પટધર સૂરિ સામ્રાજ રે. સં ૭
 ૬૬—આં વિજયધર્મસૂરિવર્ણન—

કહું છાસઠસા પટધર પ્રણુ, વિજયધરમસૂરિ કુલ ભાંણુ રે સં;
 ભલો ઉદેપુરનયર શ્રી રાણાનો, તિહાં પટધર પદ સુપ્રમાણુ રે. સં ૮
 જીરે દેશ નગર પુર નવનવા, જીરે કરતા ભવિક ઉપગાર રે સં;
 ગુરુજી નવાનગર માંહે બેહુ મલ્યા, દોય સૂરિ સકલ પરિવાર રે. સં ૯
 જીરે દયાધરમ જગ જોડલી, એ તો સોહમકુલ નભ સૂર રે સં;
 સૂરિ ધરમગુરુ ભુવિ વિહરંતા, પૂજ્યજી કુમતિ હરણુ વડ સૂર રે. સં ૧૦
 જીરે નગર બહુંદો મારુ દેશમે', કીધો સંઘ આગ્રહથી ચોમાસ રે સં;
 ગુરુજી સૂત્ર સિદ્ધાંતની વાચણા, સહુ સંઘની પૂરી છે' આસ રે. સં ૧૧
 જીરે છાસઠમા એ પટધરુ, સાતે બિરદતણા ધરણાર રે સં;
 વંહુ દીપવિજય કવિરાજજી, શ્રી શ્રી ધરમસૂરિ ગણધાર રે. સં ૧૨

હુહા

સંવત અઠારઠકિતાલમે' (૧૮૪૧), શ્રી તપઃગણપતિ ગુંણધામ;
 સૂરિ સરગ સધારીયા, સેંહેર બહુંદા હામ. ૧

૧૮—આં વિજયજિનેંદ્રસૂરિ—

એહના પટધર ગણપતિ, સડસઠમેા સૂરિરાજ;
શ્રી વિજયજિનેંદ્રસૂરીસરુ, તપાગચ્છ વડ લાજ. ૨
ચિરજીવી ગુરુ વિહરતા, વરણ તાસ વખાણ,
કડખા રાગે વરણુકુ, આશિય વચન પ્રમાણ ૩
કડખો મગલરૂપ છે, કડખો જીત કહાય,
કડખો અરિમર્દન કરણ, તાથે સકલ લિખાય. ૪

હોલ—૫૦

(મગલરૂપ કડખા ગણેણ ગીયને)

સૂરિ ગચ્છરાજ મહારાજ જીવો ઘણું, દીપ કવિરાજ આશિય ખોલેં;
અવર સૂરિ જાહુ ભાતમેં દેખતા, નાહિ આવે કોઈ આપ તોલે,
સૂરિ ગચ્છરાજ મહારાજ જીવો ઘણું (એ આંકણી)
હીરસૂરિ વિજેસેનસૂરીસરા, દેવસૂરિ વિજયસિંહરાજે,
પટધરા પ્રભસૂરિ રતનસૂરિ ક્રમા-સૂરિ ગચ્છરાજ ચઢને દિવાજે. સૂં
દીનદયાલ દયાસૂરિ દીપનો, ધરમ મૂરતસમેા ધર્મસૂરિ,
જિનેંદ્રસૂરિ તમુ પટઉદયાચલેં, ઉદય કીનો નવે જાંડ બૂરી સૂં
વશ જોસવકુલે દેશ મરુધર ધરા, તાત હરચંદ ગુમાન જાયો;
સવત અઢાર ઈકતાલ છે (૧૮૪૧) વરસમેં, જાહુંદા નયરમેં
પાટ પાયો. સૂં

સોહમ જંબુપટેં પાટ તપગચ્છ તણે, લાયકો ઉદય ઉદયો પ્રતાપી;
કલિજીગેં હીરસમ પુન્ય વડભાગીઈ, દેશદેશાતરા દીર્ઘ વ્યાપી. સૂં
ચંદ સૂરજ પરે ગેણ તપગચ્છતણેં, ચંદ સૂરજપરે ગયણ છાજેં;
દીપ કવિરાજ ગચ્છરાજ જાહાદર ધણી, ગચ્છપતિ નાય ચઢને
દિવાજે. સૂં

ફુલ

સોહમ પાટપર પરે, ગાયા એ ગચ્છરાય,
જેહને નામે સપજે, ઈચ્છિત ફલ મન ખાય ૧
સોહમ ફલને ગાવતાં, ઇતિ ઉપદ્રવ જાય,
દા બજ ગુણ ગાવતાં, પ્રગટે કદિ સવાય. ૨

ઢાલ—૫૧

(રાગ ધન્યાશ્રી : તુઠો તુઠો રે મુઝ સાહેબ જગનો તુઠો—એ દેશી)

તુઠો તુઠો રે મુઝ, અનુભવ સાહેબ તુઠો;

સોહમ કુલનો રાસ કરતાં, જ્ઞાન અમૃતરસ વૃઠો રે,

મુઝ સાહેબ જગનો તુઠો (એ આંકણી) ૧

દોય હજાર ને ચ્યાર સૂરિમેં, પેહેલા ઉદયમેં વીસ;

બીજા ઉદયમેં ત્રેવીશ સૂરિ, ત્રીજે અઠાણું જગીસ રે. મુઝ ૨

તેહ અઠાણુંમેં સંપ્રતિ વંદો, એકાદશમેં સૂરિ;

સરવાલેં ચોપન સૂરિ પ્રગટ્યા, એકાવતારી સનૂરી રે. મુઝ ૩

સૂરત બંદિર સેહેર નિવાસી, પોરવાડ કુલ સણુગાર;

કલાશ્રીપત શ્રાવક જિનધર્મિ, પ્રભુ આણા શિરધાર રે. મુઝ ૪

શાહ વધુસૂત ગજલાલ સાહજી, તસ સૂત જિનગુંણધારી;

અનોપચંદ સાહ આગ્રહથી કીધો, એહ પ્રખંધ વિચારી રે. મુઝ ૫

સાક્ષિ ધંધોનું વર્ણન—

મુનિસુંદરસૂરિકૃત પટ્ટાવલી, ધરમસાગર ઉવજાયા;

દુષ્પક્ષાહ યંત્ર દેવેંદ્રસૂરિકૃત, પ્રભાવકેચરિત્ર કહાય રે. મુઝ ૬

કલ્પસૂત ચેરાવલી દેખો, પરંપરાગત જાણ;

ગુરુમુખ બહુ પંડિતજન મુલિયા, પ્રાચીન સૂરિ વખાણ રે. મુઝ ૭

ચ્યાર ગ્રંથ અનુસારે કીધો, એહ પ્રખંધ સવાઈ;

સોહમકુલ પટ્ટાવલી ગાતાં, મંગલગીત વધાઈ. મુઝ ૮

આલોચણા—

એકેંદ્રીયાદિ પંચેંદ્રી દુહવ્યા, હાસ્યતણેં રસ જાણ;

જ્ઞાન-દેવ-દ્રવ્ય ભક્ષણ કીધાં, લાગ્યાં વ્રત પચખાણ રે. મુઝ ૯

ગુણી આચારજ વાચક મુનિના, અવરણુવવાદ કહાયા;

શ્રાવક શ્રાવિકા જિનધર્મિ, તેહના મર્મ ખતાયા રે. મુઝ ૧૦

નહિ અનુવ્રત નહી મહાવ્રત મોમેં, નહિ ગુંણ સીલ સંતોસ;

થાંનક પાપ અઢારે સેવ્યાં, આતમ કીધો પોસ રે. મુઝ ૧૧

જિન આગમ પ્રરૂપણ કરતાં, નિજમતિ અધિક સુનાયા;

ઉત્સૂત્ર ભાષણ પાતિક મોટો, જાણી નેંહ ઠલાયા રે. મુઝ ૧૨

કવેસર બિરદ ધરાવી જગમે, બહુ નૃપ સજ્જ વખાણ્યા,
ભુજબલ ફેળ સગ્રામ વખાણ્યા, આતમ દોષ ન બાણ્યા રે. સુ. ૧૩
મે આ ભવમે તપ નહી કીધાં, નહી મત નહી પર્યખાણ્ય,
મુનિમારગની નહી આચરણ્યા, નહિ કાંઈ સુકૃત કર્માણ્ય રે. સુ. ૧૪
આતમ તારણ્ય દોષ નિવારણ્ય, શ્રી સોહમકુલ ગાયો,
ભમ પવિત્ર કરી સૂરિસ્તવનાથી, ભવભવ હંકૃત મિટાયો રે. સુ. ૧૫
સોહમકુલ ને સધની સાજે, એ સહુ પાપ પલાગી,
ત્રિકરણ્ય સુધે મિચ્છા[મિ] હુક્કડ, ભવભીરૂ કેહેવાઉં રે. સુ. ૧૬
અથનામ તથા અમાસિવચન—

શ્રી સોહમકુલરત્ન-પટ્ટાવલી, એહ રાસનું નામ,
એહમે રત્નસૂરીસર ગાયા, સોહમ પટધર સ્વામ રે. સુ. ૧૭
વીર જગતશુરુ શાસન અવિચલ, વરસ એકનીસ હજાર;
ભગવતીસૂત્રમે ગજગતિ સરખો, વરતરયે જયજયકાર રે. સુ. ૧૮
તિહાલગ એહ રાસ જયવતો, વલિ રહો નભ શશિ સૂર,
મેરુ મહીધર લગ જયવતો, એ પુસ્તક વડ નૂર રે. સુ. ૧૯
શ્રી વિજયાનંદસૂરિ પટધારી, સમુદ્રસૂરિ ગચ્છરાજ,
તસ રાજે સ્તવના કીધી, દિનદિન ચક્રત દિવાળ રે. સુ. ૨૦
સવત અઠાર સત્યોત્તર(૧૮૭૭) વરસે, શક સત્તર જેહેતાલ,
શ્રી સુરત બહિરમે ગાઈ, સોહમ કુલગણ્યમાલ રે. સુ. ૨૧
પ્રેમરત્ન શુરરાજ પસાઈ, સોહમ પટધર ગાયા,
મન હમ્મિછત લીલા સહુ પ્રગટે, દીપવિજય કવિરાયા રે. સુ. ૨૨

હતિ શ્રી પ્રાગવાદજ્ઞાતીય સાહ કલા શ્રીપત કુલોત્પન્ન સાહ
અનોપચદ મજલાલ આગ્રહાત સકલ પડિત પ્રવર પ. ૦ શ્રી
પ્રેમવિજય ગ. ૫ રત્નવિજયજગણિના ગિણ્ય પ. દીપવિજય
કવિરાજ બહાદ્રેણ વિરચિતે શ્રી સોહમકુલરત્ન-પટ્ટાવલી-રાસ
પ્રાકૃત પ્રબધે જ્ઞાનસાગરસૂરિ પ્રમુખ પચસૂરિ, મુનિ હત્યા પાતકી
પ્રતિબોધન, ધન્ના પોરવાહકૃત રાણપુર પ્રાસાદે ચ્યારસૂરિ
આગમન, શ્રી સતિકર સ્ત્રોત્ર નિધ્યન્ન દીવાલી કલ્પકર્તા પ્રમુખ
ચ્યારસૂરિ વર્ણન, લહોડી પોસાલ, કમલકલસા, કતપરા, વિજ્ઞ-
મતી, કહુઆમતી, પાર્થિવ્યદસૂરિ, હુડા પ્રમુખ ગચ્છભેદ, હેમ-

વિમલસૂરિ ક્રિયા ઉદ્ધાર, રાજવિજયસૂરિમાહાત્મ (ગચ્છ), પાલણપુર
પદ્મવિયા ઉત્પત્તિ વરણન ગજલ, અકબરશાહ પૂર્વભવ, હીરસૂરિ
દીદ્વીગમન, સાહિ મિલન, હામરસર ચિડીજલ જીજ્ઞાસાદિ
હિંસામોચન, સાહીરાજ્ય પર્યંત અમારી પટ્ટુરમાના દક્ષણા, ગુરુ
પૂજન કરણ, જગતગુરુ બિરદ પ્રાપણ, હીર-સેન ઉભય વરણન,
શ્રી દેવસૂરિજી શ્રી વિજયાનંદસૂરિ ઉભય ગચ્છ વરણન, ઉભય
પટ્ટાવર મિલન, શેઠ શાંતિદાસકૃત સાગરગચ્છ નિબંધન, શ્રી
જાંહાંગીરપાતસા દત્ત શ્રી દેવસૂરિજી મહાતપા બિરદ પ્રાપણ,
શ્રી રત્નસૂરિ મહારાણા શ્રી અમરસિંહ પ્રતિબોધિત પર્યુષણ પર્ય
અમારી લેખ કરણ, પ્રમુખ ઉગણિસ સૂરિ વરણન, કવેસર
સમસ્તસૂરિ સમક્ષે પાપઆલોચણાદિ વર્ણનો નાંમ ચતુર્થોક્તિસઃ ૪

॥ ઇતિ શ્રી સોહમકુલરત્ન પટ્ટાવલી રાસ ॥

શ્રી દેવસૂરિગચ્છ પંડિતમતં

૧. પંન્યાસ વિવેકવિજયગણી કુંગરં સત્કમતં
૨. પંં સુખુદ્ધિ વિં ગં વદ્ધમં સત્કમતં
૩. પંં ખુશાલ વિં ગં દેવં સત્કમતં
૪. પંં માણિક્ય વિં ગં ગલાલં સત્કમતં
૫. પંં મુક્તિ વિં ગં હંસં સત્કમતં
૬. સંવેગી પંં રૂપવિજયજી પંં પદ્મં સત્કમતં
૭. સંવેગી પંં વીરવિજયજી ગં શુભં સત્કમતં
૮. પંં દીપવિજયજી ગં કૃષ્ણં સત્કમતં
૯. પંં વિનય વિં ગણિ કલ્યાણં સત્કમતં
૧૦. પંં રાજવિજય ગણિ રૂપં સત્કમતં
૧૧. પંં અમરવિજયજી પંં પ્રેમં સત્કમતં

શ્રી રાજવિજયસૂરિગચ્છ પંડિતમતં

૧. પંં ઋદ્ધિરત્નગણી શ્રીજી સત્કમતં
૨. પંં જિનેન્દ્રરત્નગણી પંં રૂપરત્નમતં

શ્રી વિજયાનંદસૂરિગચ્છ પંડિતમતં

૧. પંં વિનયવિજય ગણિ જીતં સત્કમતં
૨. પંં તીર્થવિજય પંં વિનોદં સત્કમતં
૩. પંં પ્રેમવિજયગણિ ગંભીરં સત્કમતં

- ૪ પ૦ નાયકવિજય પ૦ વિનય૦ સત્ક્રમત
- ૫ પ૦ હયવિજય ગણિ તત્ત્વ૦ મત્ક્રમત
- ૬ પ૦ જયવિજય ગ૦ પ૦ માન૦ સત્ક્રમત
- ૭ પ૦ ચતુ વિજય પ૦ દિન૦ સત્ક્રમત
- ૮ પ૦ વપુર પ૦ કેસર૦ સત્ક્રમત
- ૯ પ૦ ચતુરવિજય ધન૦ સત્ક્રમત
- ૧૦ પ૦ પ્રતાપવિજય પ૦ માન૦ સત્ક્રમત
- ૧૧ પ૦ ગાને દ્રવિજય પ૦ ભક્તિ૦ મત્ક્રમત
- ૧૨ પ૦ લઙ્ઘિવિજય પ૦ ગૌતમ૦ સત્ક્રમત
- ૧૩ પ૦ દયાવિજય ગ૦ પ૦ દેવ૦ સત્ક્રમત
- ૧૪ પ૦ ક્રતે પ૦ ક્ષમા૦ મત્ક્રમત
- ૧૫ પ૦ માન પ૦ રૂપ૦ સત્ક્રમત
- ૧૬ પ૦ ભાગ્ય પ૦ ગુનાય સત્ક્રમત

સાગરગન્ઢે પ ડિતમત

- ૧ બ૦ શ્રી રાનિસાગરચરિ બ૦ મત
- ૨ હ૦ શ્રી મુક્તિસૌભાગ્ય ગણિ મત
- ૩ પ૦ ક્રતેમાગર ગણિ૦ મુખસાગર મત
- ૪ પ૦ દલ્યાણમૌભાગ્ય ગ૦ હ૦ મુક્તિ૦ સત્ક્રમત

શ્રી લોહોડી પોસાલગન્ઢે પ ડિતમત .

- ૧ પ૦ ભાગ્યદસ૦ ગણિ૦ જ્ઞાનદમ સત્ક્રમત

વડી પોસાલગન્ઢે પ ડિતમત

- ૧ પ૦ ભુદ્ધિમાગર ગણી૦ પુન્યસાગર મત

ઉપાધ્યાય શ્રી ધર્મસાગર ગણિ મદાગાને જુદા પટ્ટાવલિમે પ ડિતની મતા કરાવ્યા, તે રીતે કરાવ્યા છે

આ. શ્રી પ્રજાતિલકસૂરિશિષ્યવિરચિત

કચ્છૂલી (ગચ્છ) રાસ

[રચનાસંવત-વિ. સં. ૧૩૬૩; લેખન સંવત-વિ. સં. ૧૪૦૮]

ગણવધ જો જિમ હુરીઉવિહંડણુ, રાતનિવારણુ તિહૂયણમંડણુ,
પણમવિ સામીઉ પાસ જાણુ;
સિરિ ભદ્રેસરસૂરિહિં વંસો, બીજી સાહહ વંનિસુ રાસો,
ધમેય રાહુ નિવારીઉ.

સગગખંડુ જિમ મહિયલિ જાણુઉં, અટ્ટારસઉં દેસુ વખાણુઉં,
ગોવલિ (ગોહલી) ધન્નિ રમાઉલઉં;

અનલકુંડ સંભમ પરમાર, રાજું કરઈ તહિં છે સવિવાર,
આપુ ગિરિવરુ તહિં પવરો.

વિમલવસહીં આદિ જાણુંદો, અચલેસરુ સિરિમાસિરિ વિંદો,
તસુ તલિ નયરી ચ વન્નીય એ;

જણમણુ નયણુહ કમ્મણુમૂલી, કચ્છૂલી કિરિ લંકવિસાલી,
સર-પ્રવ વાવિ મણોહરીય ॥ છ ॥

વસ્ત (વસ્તુ છંદ)

તમ્હિ નયરી ચ તમ્હિ નયરી ચ વસઈ બહુ લોય,
ચિંતામણિ જિમ હુત્થીયઈ દીઈ દાતુ સવિવેચ હરિસી ચ,
સચ્ચઈ સીલિ વવહરઈ કૂડ કપહુ નવિ તે ચ જાણુઈં;
ગલીઉં જલુ વાડી પીઈ ધમ્મ કમ્મિ આણુરત્ત,
એક જહઈ કિમ વન્નીઈ કચ્છૂલી સુપવિત્ત. ॥ છ ॥
હિમગિરિ ધવલઉ જિસુ કવિલાસો, ગુરુમંડપુ પૂતલીય વિણાસો,
પાસ ભૂયણુ રલિયામણુઉં;
ભવીયઈ ગુરુમણિ આણુંદુ આણુઈ, જસહડનંદણુ તં પરિમાણુઈ;
સત્તરિ લેદિ સંજસુ પરિપાલઈ, વિહિમગિસિરિપહસૂરિ ગુણુ ગાજઈ.
એગંતર ઉપવાસ કરેઈ, બીજા દિણુ આંબિલ પારેઈ;
સાસણુદેવતિ દેસણુ આવઈ, રચણિહિ પ્રહાસંતિ ગુરુ વંદઈ;
કવિલ કોટિ શ્રીયસૂરિ વિહરંતઈ, માલા રોપણુ કીયાં તુરંતઈ.

સઘં નર આવીય પચસયાઈ, સમકતિન દઈ બહુય વયાઈ,
છાહકનંદાણુ બહુ શુણ્વતઉ, દિકખ લીઈ સસાર વિરતઉ
લાવણુ છઠ પમાણુ પરિકખણુ, આગમ ધર્મ વિચાર વિચકખણુ,
છત્રીસી ગુરુશુણિ જીતઉ, જાણિઉ નિય પઠિ ઠવિઉ નિરુતઉ.

માણિકપહુ સૂરિ નામુ, શ્રીયસૂરિ પ્રતીઠીઉ,
કચ્છલી પૂરી પાસજિણુ, જૂયણિ અઠિઠીઉ

સાવયલોય કઈ તણુ ભત્તી, નવ નવ ધર્મ મહુસવ જીત્તી,
શ્રીયસૂરિ આરાસણિ અ ઠાહી, અણુસણુ વિહિ પહુતકે સુરમાહી
નિવીય આબિહિ સોસીય નિય ઠાયા, માણિકપહુસૂરિ વઠઉ પાયા,
વિણુક ઢેહ જસ ધવલહ રાણી, પાય પખાલણિ હુઈ ય પહાણી

માણિક સૂરિ જે કીધ, જિણુધર્મ પમાવણુ,
ઈક મુહિ તે કિમ વન્નઉ, ભવ પાવ પણાસણુ.

ઠાણુ આસન્નુ જાણેરિ માણિકસૂરિ,
નયરિ કછૂલિ જાણેરિ શુણુમણિ ગિરિ;
એઠિ ખાસસૂરો વાઢિગયકેસરી,
વિરસ સસારચરિયનાહ તારણુતરી.
સધુ મેલવિ સિરિ પાસ જિણુમંદિરે,
વેગિ નિય પાટિ શુરુ ઠવિઉ અઈસઈપરે;
ઉદયસિંહસૂરિ કીઉ નામિ નાયતીએ,
નારીગણુ ગરબભરુ સયલુ સમપીજએ,
સૂરુ જિમ ભવિય કમલાઈ વિહસતઓ,
નયરિ ચઢાવલિ તાવ સપતઓ,
વન્ન ચત્તારિ વર વાણિ જો રજ એ,
રાઉલો ધ ધલો ઢેઉ મણિ ચમક એ.
ઠાઈ કમ્માલી જો પાણિયાડઢઓ,
ગયણિખા(ખો)પરિચીઈભણુઈ હઉ વાહીઓ,
પઠિતે જાણે તાપસે હારિયં,
રાઉલો ધ ધલો ઢેવિહિ ચિતિય.

વાદીહિં જીતઉં નયરો, નવિ કોઉ હરાવઈ;
ઉદયસૂરિં જઈ હોએ, અમ્હ માણુ રહાવઈ.

વસ્ત (વસ્તુ છંદ)

જિત નયરી ય જિત નયરી ય સયદ મુણિ સીહ,
નીરંતઈ નીસેવડો (નિરૂપડો) ગરૂય દંડ ડંબડૂ કરંતઈ,
ધંધલુ રાઉલુ વિન્નવઈ સામિસાલ પઈ મનિજ સંતઈ;
ખંભણુ તપસી ય પંડીયા જં ત ન ખંધઈ બાલા,
સુગુરુ કમ્માલિઉ નિજજણીઉ અમ્હ અપ્પઉ વરમાલા ॥ છ ॥
ધંધલ જિણુહરિ સવિ મિલિય, રાણાલોય અસેસ;
ઉદયસૂરિ સંધિહિ સહિઓ, નિવસઈ એ નિવસઈ એ નિવસઈ વર હરિ પીઠિ.

....
સત્થિ પમાણી હરાવિઉં મંત્રિહિં એ મંત્રિહિં એ મંત્રિહિં વાહુ કમઠો.
સેયંવર તઉં હિવ રહિએ, જે ગુરુ સિદ્ધિહિં ચંડો;
વિસહરુ આવતુ પરિધંજિ લે, લંખિઉ એ લંખિઉ એ લંખીઉ દંડુપ્પયંડો.
તઉ ગુરિ મુહંતાં મિલિહરિ, હોઈ ગરૂડુ પલેણુ;
ધાઈઉ લીધઉ અંચુપુડે, ગિલીઉ એ ગિલીઉ એ ગિલીઉ કાલભૂયંગો.
પાઉપિહિ વિ સંમુહીય, ડર ડરંતુ થીઓ વાઘો;
જેવણુહાર સવિ ખલભલીય, હીયડઈ એ હીયડઈ એ હીયડઈ પડીઓ દાઘો.
તઉ સૂરિ મૂકીઉ રયહરાણુ, કીધઉ સીહુ કરાલો;
વાઘહ જંતાં દ્વરિથીઉં, હરિસીઉ એ હરિસીઉ એ હરિસીઉ નયરૂ સખાલો.
ઇત્યંતરિ મુણિ ગયણુઠિય, તસુ સિરિ પાડીય ઠીખ;
હૂઓ કમાલીઓ કાલમુહો, લોકિહિં એ લોકિહિં એ લોકિહિં વાઘય ખૂંખ.
છંડિઉ માણુ કવાલધરો, ધાઈઉ વંદઈ પાય;
ખમિ ખમિ સામિ ! પસાઉકરી જીતઉં એ જીતઉં એ
જીતઉ તઈ મુણિ વાય ॥ છ ॥

વસ્ત (વસ્તુ છંદ)

તાવ સંધીઉં તાવ સંધીઉં ઠીખ મંતેણુ,
ગણુહરિ કરિ કમ્માલીયહ બિકખ ભરીઉ અપ્પઉ મુહત્તિણુ;

રામિ હિં જિમ વાયસહ ઈકડુ નિચ્છત(જીત) સુ હરીક સતીણ,
 ધારાવરસિ ક્યત સમિભિડીઓ ડિલીઉ તામ,
 પ્રતપકે કોઠિ વરીસ જિનઉદયસૂરિ રવિ જામ ॥ ૭ ॥
 ચઢાવલિહિં વિહરીક, પ્રભુ પહુતકે મેવાડિ,
 પાસુ નમસીઉ નાગદ્રહે, સમોસરીક આહાડિ
 જાહુ કુદાલી ય નીસરણી, દીવઉ પાટઉ ચેટિ,
 વાદીય ટોડરુ પદ્ધ ધરએ, પહુતકે ખમણુઉ ખેટિ
 દેવલિ ભુક્તિ ન જિણુ લણુએ, નારિહિ મિહિ સજાણિ,
 ઉદયસૂરિ પમણુઉ પલીઉ, જયતલ રાયઅયાણિ
 દેવલિ ભુક્તિ મ ભતિ કરે, નારી જતિ ધ્રુવ સિદ્ધિ,
 તિસમય સિદ્ધા વનિજ, છય લીધ આહારુ વિસુદ્ધ
 ખીચ ખીર દિઠંતુ દીઉ, જિતુ નદિમુણિ દેવિ,
 ગયકુલયલિ આરૂડીય, પદમ સિદ્ધ મરુદેવિ.
 વિવરણુ પિંડવિમુદ્ધિ દીઉ, ધમવિહી અથુ પ્રસિધ્ધુ;
 ચીયવંદણુદીવીય રચિય, ગણહરુ ભૂયણિ પ્રસિધ્ધુ
 અમહહ સાજણુ સેઠે, છમ્માસહ કાલો,
 વસતિણિ ઉયરિ ઉપનકે, પદિ કાવિનિ બાલો
 તેરહરોત્તર (૧૩૦૨) વરિસે, અપકે સાધેધ,
 ચઢાવલિ દિવિહો, જગિ લીહ લિહાવી ॥ ૭ ॥
 કજ્જલી જાએવિ પરમકલ સુ ગચ્છભારુધરો,
 પચમ વરિસ વહતિ, સાજણુનંદણુ દીખીઉ
 દેવાએસુ લહેવિ ગોડીય, સત્તમે વરિસ લહો,
 ચક્ર દિસિ મેલીઉ સધુ આરિઠવણુઉ વિવિહપરે
 જૈતમ સામિહિ મત્રુ, આપાત્રીજઈ દિણિ દીધંજો,
 જોગ-વહાણુ વહેવિ, અગ ધગ્યારઈ સો પદજો.
 ત સજમિ રણિ જીતુ, સયરહ ચૂકકે પચસરો,
 ગૃજરધર મેવાડિ, માલવ ઉજ્જેણી ખાહુ ય
 સાવય કીય ઉવયાર, સઘ પસાવણુ તહિ ધણી ય,
 સાત્રીસઈ (૧૩૭૭) આસાદિ, લખમણુ મયધર સાહુ સૂઓ.

છયણી નયર મઝારિ, આરિઠવાણુઉં 'લીમિકીઓ;
 કમલસૂરિ નિય પાટિ, સર્ધ હથિ પ્રજાસૂરિ ઠવીઓ.
 ખમીઉ ખમાવીઉ જુવુ. અણુસણિ અપ્પા સૂધુ કીઓ;
 ષણિ પહુત્તઉ સુરલોઠ, ગણુહરુ ગંગાજલ ત્રિમલો.
 તાસુ સીસુ ચિરદાલુ, પ્રતપઉ પ્રજાતિલકસૂરો;
 જિણુસાસણિનહથંડ, સુહગુરુ ભવીયહં કલપતરો.
 તા જગે જયવંતઉ હોઉ, જાં જગિ ઊગર્ધ સહસકરો;

....

તેરત્રિસઠ્ઠ (૧૩૬૩) રાસુ, કોરિટા વડિ નિમ્મિઉ;
 જિણુહરિ દિંત સુણંતં, મણુવંછિય સવિ પૂરવઉ ॥ છ ॥

॥ કછૂડીરાસ : સમાપ્તઃ ॥

નોંધ :—પાટણના શ્રી હેમચંદ્રાચાર્ય જૈન જ્ઞાનમંદિરમાંના શ્રીસંઘ તાડપત્રીય જૈન જ્ઞાનભંડારની ડબ્બો નં ૧ વસ્ત્ર પર લખેલ પ્રત ૦ નં ૧ પરથી ભોજક ચીમનલાલ પૂનમચંદે કરેલ નકલ તથા વડોદરાની ગાયકવાડ ઓરિએન્ટલ સીરિઝ વો ૦ XIII (૧૩) 'પ્રાચીન ગૂર્જર કાવ્ય સંગ્રહ'માં છપાયેલ રાસના આધારે આ રાસ અહીં આપ્યો છે.

અજ્ઞાતકર્તૃક

તપાગચ્છ - ગુર્વાવલી-રાસ

[રચનાસ વત-વિ૦ સ૦ ૧૪૫૦]

- વીર નમેવિણુ લણિસુ ગુરાવલી, દિપ્પઈ દિણ્યરુ જીમ કિરણાવલી,
તારાવલી સસિ ચ ગો ૧
- તિમ ધુરિ ગણહર ગોયમસામી, સોહમ જળુ ચૂલમદુ નામી,
પ્રામીજઈ સુહસ ગો ૨
- સામી વયરકુમાર નમીજઈ, વયરમેણુ ગુરુરાઉ ચુણીજઈ,
ખીજઈ કમ્મદિલેસ ૩
- ધણિ કમિ ચક્રદહ-દસ-પૂરવધર, લમધિવ ત સુચકેવલિ જીગવર,
પૂરવ રિયિ પ્રણમેસુ. ૪
- પહિલઉ દેવલદ્રગણિ ગુણમાલિઉ, સ જમ મારગુજિણિ ઉત્તુઆલિઉ,
લાલિઉ ધમ્મનરિંદો. ૫
- સસિગણિ તપ તેજઈ દિણકારો, દસમિ દુકર ચારિત ધારો,
સૂરિ શ્રી જગચંદો ૬
- દેવિંદસૂરિ દેવે વદિઉ, વિદ્યાણુ દસૂરિ જગુ આણુદિઉ,
ઇદ્રિયદમણુ નિસ કો ૭
- ધર્મધુરધર શ્રી ધર્મધોપસૂરિ, સોમવયણુ શ્રી સોમપ્રભસૂરિ,
સૂરિજ જિમ નિંદલ કો ૮
- વિમલપ્પહ શ્રી વિમલપ્પહસૂરિ, પરમાણુ દકર પરમાણુ દસૂરિ,
પૂરિઉ હરખિ નમામિ. ૯
- ભાવઈ વદઉ પાવ-તિમિરહર, પઉમતિલયસૂરિ સાસયસુહકર,
ગણહરપઈ સિર નામિ ૧૦
- જસુ ઠેરઉ જસપડહઉ વાજઈ, આળુ લગઈ ગુણિ ગુહિરઉ ગાજઈ,
ખા(ભા)જઈ સ કટ નામિ ૧૧
- સો શ્રીસોમતિલયસૂરિ નદઉ, ઉદયુ તવગચ્છિ નિરમણુ ચક્રિ,
વદઉ દંડ પ્રણામિ. ૧૨

- ચંદ્રકિરણસમ ગુણુરયાણાયત્ત, ચંદ્રસેહરસૂરિ ધ્યાનિ સુનિશ્ચિત્ત,
અવિચલ ચિત્તિ જીહારો. ૧૩
- શ્રીજયાણુંદસૂરિ જગિ સુપ્રસિદ્ધા, તપિ જપિ સંજમિ સીલિસમૃદ્ધા,
સિદ્ધિ-વધૂ ઉરિ હાર. ૧૪
- શ્રીગચ્છનાયક જગિ જયવંતા, ચિરં જયુ દેસણિ જણુ મોહંતા,
મોહંતા બહુ દેસો ૧૫
- શ્રી દેવસુંદરસૂરિ ચૂડામણિ, જામલિ કોઈ ન દીસઈ તિહુયણિ,
સુવિહાણુઈ પ્રણુમેસુ. ૧૬
- મોહનરેશ્વર વિશ્વવિદીતઉ, બાલપણા ધુરિ જિણિ રણિ જીતઉ,
વરતઉ જયજયકારો. ૧૭
- જ્ઞાનસરોવરિ કીડાહંસો, જ્ઞાનસાગરસૂરિ મુણિ-અવતંસો,
પ્રણુમઉ સોહગસારો. ૧૮
- જે બાપડુજા કુચ્છિ જડિયા, લોક વિચારઈ જલટી પડિયા,
ચડિયા માણુગઈદે. ૧૯
- જિણિ લીલાં તીહં લવલમુ ચૂરી, જયુ જયુ શ્રીકુલમંડણુસૂરિ,
સૂરિસિરોમણિ વંદે. ૨૦
- જિણિ લહુઅત્તણિ તિજીઉં સંસારો, નિરુપઉ લધઉ સંજમ ભારો,
સારો હુત્તર તારો. ૨૧
- સૂરિ શ્રી ગુણુરયાણુ વધાણુઉં, ગરૂઉ ગણુહરૂ ગરૂ પ્રમાણુ,
પ્રણુમઉ જ્ઞાનભંડારો. ૨૨
- એ સવિ ગણુહરૂ તિહુયણિ ભાણુ, વચનિ સુકોમલુ કન્ઠં વધાણુ,
વાણિ વસઈ કિરિ વયણે ૨૩
- ચિંતામણિ એ કપ્પદમ, કામધેણુ એ તીરથ જંજમ,
અમિઉ ધરઈ કિરિ નયણે. ૨૪
- ધ્યાનિ લીણા પરમ જોગેસર, છન્વિહ જીવાલય દાનેસર,
કટરે લબધિ ઉદાર. ૨૫
- વાધઈ દિણિ દિણિ અધિકુ પ્રતાપો, દરિસણિ તકખણિ નાસઈ પાપો,
બપુરે સંધ સાધાર. ૨૬

માયાવયર વિરોધિ રહિયા, ઉવસમ પચ મહંવધ સહિયા,
અહિરે (૧) સીલંગધાર. ૨૭
એ ગુર સરણાગય વજ પજર, મહિમા ભાગિ સુભાગિહિ ગુનિર,
કુંજરગતિ પચ ચાર. ૨૮
નવ કલપઈ પ્રભુ કરઈ વિહાર, દોસ ખાયાલિસ સુદાહાર,
તારણ તરણ સમત્ય. ૨૯
જ' બોલઈ ત સહુઈ નિશ્ચલ, ભાવકિ ભજણુ સેવક વચ્છલ,
ભવજલ નિહિ બોહિત્ય ૩૦
આગમ સારવિચાર વિચક્ષણ, વાદિય વાદિ હરાવિય તકખણિ,
લક્ષણવત સરીર ૩૧
પુર પાટણમે' ધન ધન નરવર, છલ વિહરઈ જે સેવઈ સિવકર,
ગણહર સાહસ ધીર ૩૨
વર ઉવભાય વણારીય ગણિમણિ, ગુરુણીય મહત્તર પવત્તિણિ સાહુણિ,
અણુદિણુ પચ મેવત ૩૩
સાવય સાવિય સધિહિ પૂરા, પ્રતપઉ ભ મૂ-મહિ-ચદ-સૂરા,
ગરુયા સુરગુરુ પતિ ૩૪
અનુ પરિપાટિહિ એ ગુરુમાલા, સોહઈ ભમ ચ પકવરમાલા,
સાલા સુકખનિહાણ. ૩૫
નિતુ ઊલટિ જે ઠઠિહિ પહિરઈ, અષ્ટ મહાસિદ્ધિ કલીઈ તીહ હુઈ,
અનુ હુઈ સદલુ વિહાણુ ૩૬

॥ इति गुर्वावली—रास सप्तमी समाप्ता ॥

નોંધ —આ શ્રી કલમડનચુગિનું સરિપદ સં ૧૪૪૭, સ્વર્ગ ૧૪૫૫
આમાં સોમસુદરચુગિનું નામ નથી, જેમનું સરિપદ મં ૧૪૫૭માં થયું હતું
નક્લ કરનાર—મુનિ મહારાજ શ્રીઅમરવિજયજીના શિષ્ય મુનિ
ચતુરવિજયજી

આ રચના 'જૈનયુગ' પુસ્તક ૫, અડ ૪-૫ (મં ૧૯૮૬ માગશર-
પોષ)ના પત્ર ૧૫૨-૧૫૩ના આધારે અહીં આપી છે

પં. શ્રી જ્ઞાનકીર્તિગણિવિરચિત

શ્રીસોમસુંદરસૂરિ-સ્તુતિ

[રચનાસંવત—વિ. સં. ૧૪૯૭]

- સિરિ સોમસુંદરસૂરિ ગુરુ, ગુરુ ગુણરયણ ભંડાર;
ભાવિહિં ભગતિઈ વીનંતે, જિણસાસણ સિંગાર. ૧
- સિરિ દેવસુંદર પદ્ધર, સાહુણિ સાહુ સણાહ;
ભવસાયર ખુડુંત જણ, હેત્યાલંબણ ખાહુ. ૨
- આગમિ જાણીય તરવ નવ, જીવાજીવ વિચાર;
ખાલખપણિ પામિઅ ચરણ, સિકિખય સંવાચાર. ૩
- ઉવસમિ સામિઅ કોહ દવ, મદવ મદિઅ માણ;
અનજવ તનિજય માયભર, વર સંતોષ નિહાણ. ૪
- હુદમ પિંચિંદિય દમણ, રાગદોસ પરિહાર;
નવ ખંભગુત્તિહિં ગુત્ત તણ, હુજજય નિનિજય માર. ૫
- તસ થાવર રકખણ નિરત્ત, પંચ મહોવય ધાર;
ગામાગરિ પદ્ધણ નયરિ, નવ કપ્પિ વિહિય વિહાર. ૬
- દેસણ રંજિય સયલ જણ, પયડિય ધમ્માધમ્મ;
જે તુમ્હે વંદઈ ભવ જણ, તાહ સફલઉ નરજમ્મ. ૭
- જણ મણ વંછિય કપ્પતરુ, જગખંધવ જગનાહ;
જઈ સુચિરં નિમ્મલ ચરણ, દંસણ નાણ સણાહ. ૮
- એવં ગુણે જંપઈ સો ગુરુણં, ચંદુજલે ભત્તિભરેણ ભવો;
સંસાર કારાગિહવાસ હુકખં, મુત્તુણ સો જઈ કમેણ મુકખં ૯
- ધતિ શ્રીસોમસુંદરસૂરિસ્તુતિ: પં. જ્ઞાનકીર્તિગણિભિ: કૃતા: શુભં ભવતુ.

નોંધ: આ રચના 'શ્રી જૈન સત્ય પ્રકાશ' વર્ષ ૭ અંક ૯ પૃષ્ઠ ૪૬૩માં સાક્ષર મો. દ. દેસાઈએ સંગ્રહીત લેખને આધારે અહીં આપી છે. આ સ્તુતિના રચયિતા પં. શ્રી જ્ઞાનકીર્તિગણિનો પરિચય આ પ્રમાણે છે:—

શ્રીમંત: શ્રુતશેખરાહ્વવિવુધા: શ્રીધીરમૃદ્ધેશ્વરાઃ,
શ્રીસોમાદિમશેશ્વરાશ્ચ વિદુરા: શ્રીજ્ઞાનકીર્ત્યાહ્વય: ॥

ચત્વાર: શ્રુતવિશ્રુતાશ્ચતુરતાસંશોભિતા: સંશયાન્,
ઘનન્તિ સ્માઽસુમતાં તમાંસિ તરણેર્શિપ્તા: કરૌઘા ઇષ ॥

સોમસૌભાગ્ય કાવ્ય, સં ૧૦, શ્લોક ૫૭ ।

આ. શ્રી ભુવનસુંદરસૂરિશિષ્યવિરચિત

શ્રીતપાગરછ-ગુર્વાવલી

[રચનાસવત—વિ. સ. ૧૪૯૦]

- વીર જિજ્ઞેસરસીસ, ગોઅમસામિય પય નમિઅ,
પયમ સોહમસામિ, જખૂ પલવાનુકમિ હુઅ (૧)
- સિનજ ભવુ સુઅસારુ, સિરિ જસભદુ સુભદકરો,
જયઉ સામિ સભુઅ-વિજય ભદભાહ સુગુરો (૨)
- થૂલભદ સુણિરાઓ, રાઉતુ અભિનવુ સીહસરિ,
જિણિ લીધઉ જસવાઓ, મોહનરેસર ભાઈ ધરિ (૩)
- અનજ મહાગિરિસૂરિ, જિણિ જિણકપ્પહ તુલહ ક્રિઅ,
અનજ સુહરિય સુસૂરિ, સ પઈ નિવુ જિણ ખૂઝવિઅ (૪)
- કલિ કરાલિ હકાલિ, ને ગયણુ ગણિ નિનજ બલિ,
લેવિ સધ સુભ દેસિ, પૂરિ મણોહર કૂલિ ફલિ (૫)
- દેવહ કિઉ આણુ હ, બાલ કાલિ ગુરુ જણુ વસિ,
સિરિ સધહ જયકારુ, હોઉ સુસામિઉ વધર રિસિ (૬)
- વયરસેણુ તસ સીસુ, અમિયવાણિ ગુણુરાસિ ગુરુ,
વિનળાહર નાગિ દં, નિવુઈ અ દ અઉ સીસ કરુ (૭)
- તિહિં નામિહિ સુપસિહ, અઠર સાણુ અનુકમિ હુઅ;
અદગચિ ગણુહાર, ભુવણુઅંદસૂરિ સધધુઅ (૮)
- તિણિ કમિ સિરિ ઉજઝાય, દેવભદગણિ ગુણુનિલઉ,
તરસ સીસ તવારઉ, સિરિ જગઅ દ ગણેસુ હુઉ (૯)
- તઉ ગુણુમણિ ભડારુ, સિરિ દેવિંદ મુણિંદ વરુ,
ને આગમ બહુલીણુ, સાર સુત વર વિત્તિ કરુ (૧૦)
- તસ પય પઉમ સુભિગ, વિનળણુ હ ગણેસુ વરુ,
ધમ્મધુરધર ભાઓ, ધમ્મધોસસૂરિ જીગપવરુ (૧૧)
- તસ પય સોમસરિઅ, સોમપ્પભસૂરિ અવયરિઉ,
તે વંદિય મણુઈસ, પૂરઉ ને ગુણુજણુ ભરિઉ. (૧૨)
- વિમલચરિત્તિ સુલીણુ, વિમલપ્પભસૂરિ સાતિસઉ,
સિરિ પરમાણુ દસૂરિ, પઉમતિલયસૂરિ મણિનિસઉ (૧૩)

સોમતિલયસૂરિરાઉ, જિણુ દ્વસમિ સૂસમુ ક્રિયઉ;
 સૂવિહિં ધમ્મવચ્ચેસિ, જાણે ગોચમ અવચરિઉ. (૧૪)
 ચંદ જિમ ગલકંતુ, ચંદસિહરસૂરિ અભિય ધડુ;
 જયકર સિરિ જયાણુંદ, સૂરિ સુહારસવાણિ કુંડુ. (૧૫)
 સિરિ દેવમુંદરસૂરિ, દીઠંઈ માણુ આણુંદ દિઅચ્ચે;
 મુણિ અધંમુ તમુ પાસિ, રાગસોસ નિહ્મંદિઅચ્ચે. (૧૬)
 તસ પટગયણુદિણિંદ, સિરિ નાણુસાગરસૂરિવર;
 અભિયવાણિ ગુણુખાણિ, સિરિ સિદ્ધંતુવચ્ચેસપરુ. (૧૭)
 સિરિ કુલમંડણુસૂરિ, પુન્વમુણીપ્પર ગુણુનિલઉ;
 લખખણિ છંદિ પ્રમાણિ, ક્કવિકુલમંડણુ કુલતિલઉ. (૧૮)
 ભવિયણુ-ભવદહદાહ, વાહિવિણુસણુ અભિયધડુ;
 સિરિ ગુણુરયણુસૂરિ, દ્વરિ પણુસિઅ મોહ-ભડુ. (૧૯)
 સંપદં દ્વસમકાલિ, સિરિ સોમમુંદર જુગપવરો;
 અમયરસોવમ વાણિ, સયવ જણહ ને સુખખકરો. (૨૦)
 સંધસમુદ્ સુચંદ, સાહુરયણુ સૂરિપ્પવરો;
 લખખણુ ચાલ્લ (તલ્લ) અણ્ણેગ, સાંહિચ્ચાગમગંથધરો. (૨૧)
 જગવિસ્સુઅ પરભાણુ, વિજ્ઞાસાયર સૂરિવરો;
 નિમ્મલનાણુપહાણુ, નિરઘઆર ગુરુ ચરણુધરો. (૨૨)
 સિરિ સુણિસુંદરસૂરિ, ભૂરિ વિણુહ જણુ પત્તજઉ;
 નાણુ-ગલ્લ-વેરગ્ગિ, ખાલિ કાલિ જોગહિઅવઉ. (૨૩)
 સિરિ જયચંદ સુસૂરિ, દ્વરી કઉ જણુ દુહનિવહો;
 સિદ્ધંતહ ઉવચ્ચેસિ, પયડિય ભવિયણુ સુખપહો. (૨૪)
 ભુવણુમુંદરસૂરિ ગુરુરાય, નાયસન્વગંથત્થભરો;
 નિઅદંસણુમિત્તેણુ, ખહુ જણુ પરમખીઈ કરો. (૨૫)
 વાયગ પંડિઅ સાહુ, મહત્તર પવયણિ સાહુણિઅ;
 નામગહણિ જયકારિ, ચક્રવિહ સિરિ સંધિહિં શુણિઅ. (૨૬)
 ઈઅ ગુરુગુણુનામં, શુણુઈપગામં જો નરુ ખહુ ભત્તિહિંભરિઉ;
 જગ જગડણું કામં, દોસારામં દલઈ સુસિરિ મુત્તિ વરિઉ. (૨૭)
 ॥ ઇતિ શ્રી તપાગચ્છ શ્રી ગુરુવાવલી સમાપ્તા ॥

નોંધ—આ રચના ‘શ્રી જૈન સત્ય પ્રકાશ’ વર્ષ ૭, અંક ૯, પૃષ્ઠ ૪૬૩માં સાક્ષર મો. દ. દેસાઈએ સંગ્રહીત લેખના આધારે અહીં આપી છે.

વિષ્ણુધર્મિમલશિષ્ય-વિરચિત

શ્રીતપાગચ્છપટ્ટાનુક્રમ-ગુર્વાવલી છંદ

[રચનામંવત-વિ સં. ૧૫૭૦ : લેખનસંવત-વિ સં ૧૬૫૩]

જયતિ જગત્રય જન ઉદ્ધરણી, નિજ કરિ કનકકમકલુ ધરણી,
તું ત્રિવેણીસગમ સચરણી, વરદા ભવ વિધિતનયા તરુણી. ૧
અજ નિરજ નિઝર કિત્તીસોદર, તપાગચ્છ ધવલિત ભુવનોદર,
પટ્ટાનુક્રમ પદ્મણિસુ ચગા, નિસુણુ સાવય સુગુણુ સુરગા. ૨

ત્રિવિધગણાશુધિમધ્યાદ યદુઘ્નતા રત્નવ્રણો વિશેષિહિતા ।

તપગચ્છવતુરવિતા રત્ન જગતીતલે જયતિ ॥૩॥

અથ બોલી (ગદ્ય ભાષા)

સુસમૃદ્ધ સાજન સુગુણુમણિભાજન શૂચતા સલાજન વિશ્વત્રયરાજન
અશરણુશરણુ ભવભયહરણુ સકલસૌખ્યકરણુ તારણુતરણુ,
મેરુધીર કનકરુચિશરીર પ્રાસભવાંભોધિતીર દેવાધિદેવ શ્રીમહાવીર,
તેહ તણુ પટ્ટાવત સક ગણાધીશ કવણુ બોલીઇ.

શ્રીમદ્વીરજિનેન્દ્રસ્ય ચિનેયો વિશ્વવલ્લભ ।

ચેનાઽધોતાતિ પૂર્વાણિ સુધર્મસ્વામિનાઽદ્ભુતમ ॥૪॥

જગમજિભ કવણુ શ્રીજયુગ્મેડી, નવનવર્ધ કચનતણી ઠોડિ,
નવપરણી તરુણી અઠુ છોડી, સયમસિરિ સાધર્મ નવલ ઠોડિ પ
સૌધર્મ સીસિ ભુજયુગલ ભેરિ, ત્રિણિ ક્રીધા સાથી સમલ ચેાર,
અવિ લલિ લેવી દેવલલ નાણુ, સંપત્તિ મામય સુખ ઠાણુ. ૬
તસ પટ્ટી પુરછર્ધ ગુરુવધાણિ, પ્રભવક ભવતરુઅર દિવદ બાણિ,
દુખહારિદ વારિદ હર સગીર, "જિએસિનયર" ચાર્યઓ વીર. ૭

કુંડા

પ્રગટ પટ્ટધર પયસુ, શ્રી સચ્ચભવસૂરિ,
સુત કારણિ અવગાહિતિ, આગમજલનિધિ પૂર. ૮
શ્રુતદેવલનાણી રચઈ, "દશવૈકલિક" સુત,
મણિગપુત્ત સરિસુ સુગુરુ, સ્વર્ગભુવનિ સપત ૯

- ગણધર અતિશય અગ્ગલુ, યથોભદ્ર ગુરુરાય;
જલદવૃષ્ટિ જાણી કરી, સંપત્તુ રવિ હાય. ૧૦
- ભાવિં ભગતી પુસ્તકતણીં, કરઈ ભેટિ ગ્રહનાથ;
અવલોઈ આપું સ ગુરુ, લેસિં આવી હાય. ૧૧
- સંઈ હસ્થિશ્રીગુરિ પુસ્તકલિદ્ધઉ દિદ્ધઉ શ્રુતકપયોગ,
મનમોહા ખોહા આપુ પુસ્તક ભેવાનું નહીં યોગ;
રાખિતાં રાહડિ પેખઈ પાહુંડ ખાહુંડ રવિ કરિ લિદ્ધ,
ખલિ વિજઝાઠેરઈ “નયરસંડેરઈ” “પાલી” નું ધૂતદિદ્ધ. ૧૨
- રેવઈગિરિ સંઘસહિત ગુરુ ચડતા નડતા ખૌદ્ર અભંગ,
વિદ્યાખલિ ખોહઈ તજી ઠાયુ “જીરણુ” નામિ દુરંગ;
નિજ ભુજખલિ ભૂમિરૂહશિર વાલી તેહ મદકંદ,
શ્રી સંઘસહિત સાનંદઈ વંદઈ ચહુકુલ કેરવચંદ. ૧૩
- તસ પદિ પ્રભાકર ગુણુમણિ આગર સાગર જિમ ગંભીર,
સંભૂતિવિજય ગુરુસેવક સુરતરુ સુંદર સાહસધીર;
તસ ભેડઈ મોડઈ વાદી કેરા માણુમહાગિરિ ઈદે,
ઉપસર્ગ હર તવણુ તણુઈ પરભાવે મારિ હરિણુ ધરણિદ ૧૪
- તીણી નયરી વરાહમિહર સુપયાસીય જ્ઞાન નરિદં વદીત;
દિસિ પુન્વહ ભાગિં મધ્ય વિભાગિઈ કુંડક નિય કિર કિત્ત;
ઉત્તર દિસિ ચડતા ધન ગડગતા પડતા શક્ત પ્રમાણુ,
પલ ખાવન પૂરાં નહીં અણૂરાં તું રાજન ગુણુજાણુ. ૧૫
- નૃપઆગલિ શ્રુતકેવલિ ઈમ જંપઈ નહીં ઉત્તર ઈશાન;
પલ ખાવન ભાવન જાણુ નૈરૂતિ પલ પંચાસહ માંન;
ઈણિ પરિ ગુરિ વરાહમિહર ઉથાપીય વ્યાપીય સુજસ અનંત,
તે ભદ્રખાહું ગણુધર જગતીજનભયભંજન ભગવંત. ૧૬
- તસ પદિ વિભૂષણુ વિગલિતદ્વષણુ શૂલિભદ્ર ભૂઅંગ,
કેશા મનિ વસીઓ નવરસિરસીઓ ઉદ્ધસીઓ અનંગ;
વેશ્યા સિઈ ખાર કેહિ ધન ખાધી લાધી વાહ વિશેષ,
વૈરાગિં વલિઓ સમરસિ ભદ્રીઓ કલિઓ મુનિવર વેષ. ૧૭

ચોમાસડ લાગઈ મુનિવર માગઈ આગઈ ત્રિહા મનરગ,
તે દોશામદિરિ પડરસ જિમર્યુ દમર્યુ સળલ અનંગ,
સારગાનયણી શશિહરવયણી મડઈ નવલ ઉપાય,
વિવહપ્પરિ હાવભાવ ઠગી લાગી લાગી નિજ પતિ પાય ૧૮
સસાર મહાવન ભીતરિ જૂલી તું લીધુ આધાર,
હિવ તારિ તારિ ઠુણાપર સ્વામી પામીઈ ભવપાર,
ચુરાસી જિલુહ તણી ચુવીસી તા જપસિ સહુ નાંમ,
શ્રી શ્રીભદ્ર મુનિવર પય વદઈ નદઈ જા દુતામ ૧૯

મદાગિરિ-સુદ્ધન્તો દ્વૌ તચ્છિન્યૌ દશપૂર્વિણૌ ।

સુદ્ધસ્તિશિન્યૌ જગન્મુખ્યૌ સુસ્થિતસુપ્રતિષ્ઠર્ણૌ ।૨૦।

તચ્છિન્ય વિશિન્ય સલસણુ લક્ષત ંદિન્ન મૂર્ધિ,
ઠાદયમઈ પટ્ટિ પ્રમાડર ઉદ્યુ દિત્તમૂરિ દિણ્દ;
તત્પટ્ટિહિં સીહમૂરિ શુરુ સમરણિ કુમરણિ ન મઈ ઠોઈ,
જસ સીલતણા અવદાત અનતા વયરસ્વામિ શુણુ ભેઈ ૨૧

દ્વૈહો—ખાલપણઈ આઈધિયા, નામલોક ભૂપીક,

છાનતણી તે પઈઈ, ઇચ્યુ કવણુ શુરુ દિઠ ૨૨

વિકરાલ ઠાલ દુકાલ દુઈ માણુ મૂકઈ નગ્વરા;
અતિ અશ્વ પશુવધ લોક મંડઈ કે વિછડઈ પુગ્વરા;
દશ પુગ્વદ્ધારહ કરઈ સારહ વાહર તવ વેગિ અડઈ,
મુખવન્નિકોપરિ મધ રોપિઅ દેસિ ઉત્તમે દડવઈ ૨૩
તાસ પટ્ટિવાહી સિરિ સ(મ)લ્લહ, શુદ્ધૂત વલ્લા જિ મતુદુલ્લહ,
ગી વિમાણુગયણુ-ગછઈ, છછઈ માસિ જ ઉત્તર પુછઈ. ૨૪

શુરુલાભ લાણી નયર સોપારક પધારીયા,
દ્વભિંસ ડન્તા મગ્ણ કરતા અતુગ બધવ તાગીયા,
શ્રી ચદ્ર સિઈ નાગેદ્ર નિર્વૃતિ શાખ વર વિદ્યાધરી,
તે વયરસેન મુણિદ ચપ્પિય અતુર શાખા વિસ્તરી ૨૫

દ્વૈહો—તપાગચ્છ સુરતરુ સમુ, ચંદ્રગચ્છ મુવિશાલ,

અમિઅ મરિસ દ્વલ દખવઈ, ચદ્રસૂરિ ચુ સાલ ૨૬

ચુસાલ સામંતભદ્રપદિ દેવસૂરિ પાપયા,
જિણુભવણુ વાલણુધણાયતી સરસ ગુરમારગિ ઠાયયા;
તત્પદિ પ્રદ્યોતન પ્રસિદ્ધિ માનદેવ મહીતલે,
પદ્માદિ દેવી નત નિરંતર શાંતિકર મહિમા ખલે. ૨૭

દૂહો—માનતુંગ મહિમા ધણું, કવિ જીતા બાણ મયૂર;
શ્રી ભક્તામર તવનખલિ, શૃંગલ કિય ચકચૂર. ૨૮
ચકચૂર શૃંગલ કરવિ ભુવિનાયક સુમારગિ ઠાવિઉ,
શ્રી ભોજ ભૂપ નરિંદ નિજ મનિ જૈનધર્મહ ભાવિઉ;
તસ પદિ પંચાનનતાણી પરિ વીર ગુરુ ગણિ ગમચે,
જયદેવસૂરિ દયાલ ત્રેવીસમઇ પદિહિં છમચે. ૨૯

દૂહો—જિનસંખ્યાપદિપ્રવર, દેવાનંદમુણિંદ;
શ્રીવિક્રમસૂરિદપય, સેવઈ નરહ નરિંદ. ૩૦

નરનાથ કોડિનામંતી સીસ, નરસિહસૂરિ પૂરઈ જગીસ;
તર્કાગમલક્ષણ શ્રુતસમુદ્ર, શ્રીસૂરિરાય સોહઈ સમુદ્ર. ૩૧
જિણુ જીતા 'ક્ષપનક' કરીય વાદ, થગ્પિઉ નાગહુદ વર પ્રાસાદ;
તેહ વારઈ કાલિક ગુરુ પ્રસિદ્ધ, જિણુઈ ચુથિં પર્યુવણા કિધ. ૩૨
તત્પદિ મનોહર માનદેવ, સુરકિન્નર જેહની કરઈ સેવ;
ગુરુ ધ્યાનતાણું મહિમા અનંત, અંખિકા સમખિપચો સૂરિમંત. ૩૩
વિખુધપ્રભ સુધાં વાહિ સદ્ભ, મનમથ સિઉ જીતુ મોહમલ્લ;
જય જય જયાનંદ કરણ હાર, તસ પદિ રવિગ્ધ શુણ સમાહ. ૩૪
ગુરુ સુરતિ મોહનવલ્લિ કંદ, સિરિ વિમલ વિધાયક વિમલચંદ;
ઉદ્યોત ક્રીઉ જિનમતિ અનંત, ઉદ્યોતન ગુરુ ગુરુઉ ભદંત. ૩૫
વટવૃક્ષ હેઠિ ગુરિ વડઉગચ્છ, ચુરાસી પદ થાગ્પિઉ અતુચ્છ;
આચારિ ચતુર ચાલઈ સુચંગ, ગુરુ રાખઈ રચિતલિ ધણું રંગ. ૩૬

પંચત્રિશત્તમે પદે, વિરુયાતો વિશ્વરજ્જનઃ ।

સર્વદેવો ગુરુઃ સેવા, દેવનામપિ દુર્લભા ॥૩૭॥

દૂહો

ગુરુ વાહિકુલ વૈતાલ, શ્રી અજિતદેવ દયાલ;
તસ પદિ ગુરુ ચિરજીવિ, શ્રી વિજયસિંહ પધવ ૩૮

તત્પદ્ધિ ગુરુચર એક, સુઅચ્છ કહંધસુ છેક,
 સિરિ સોમપ્પહ ગુરુ સૂરિ, જસ નામિ હંકકૂત દૂરી. ૩૯
 તત્પદ્ધિ શ્રીમુનિચ્છ, ગુરુ વાદિગરુડ મુકુદ,
 શ્રીઅનિતસિ હ કૃપાલ, ગુરુ ચરણુ ગુણુ પ્રતિપાલ ૪૦
 જય વિજયસેન દિણુદ, તત્પદ્ધિ શ્રીમુનિચ્છ,
 તવ ગુણુ રમા ઉરિ હાર, જસ નામિ જયજયકાર. ૪૧
 અવર તિમિરહર તેઅસરિ, દિપ્પધ જિમ રવિ ચદ,
 તપાગચ્છ ઉદ્યોતકર, ઉદ્યુ જગિ જગચ્છદ ૪૨
 જરે સખલ મિથ્યાત માતગ મોડઈ, જરે અતુલ કલિકાલ
 અરિ અણુખોડઈ,
 તપાગચ્છનદણુ વણુ સિ હ સોહઈ, જગચ્છદસૂરિસરો ભુવણુ મોહઈ ૪૩
 જરે વરસ દસદૂઅ ગુરિ વિગય છડી, જરે અમલ આખિલ તપતેજ મહી,
 જરે ગુર્જરાધીશ જયસિ હ દિધુ, તપાગચ્છ અભિધાન
 તિહાંથી પ્રસિધુ ૪૪
 જય જગચ્છદ સુગુરુ મુકટામણિ, તાસ પદ્ધિ દેવિ હ દિવામણિ,
 વિધાનદ વિચાર વિચક્ષણુ, ધર્મ'દોષસૂરિદ સુલક્ષણુ ૪૫
 સુરનારી ચચારઈ સવિ સરિખી, ગુરમૂરતિ નિરખી સા હરખી,
 સયણિ સહિત લિહ્લિ ગુરુ રયણિહિ, ચડચડ ચલ્લઈ ગઈ
 તવ ગયણિહિ ૪૬
 જવ ગઈગયણુમાર્ગ ઉદ્દ ઠ પવણુ વાગઈ સુગુરુ નયણુ જાગઈ સયણિ ગ્રહી,
 સા રૂપિ જિસ્તી ર ભ સુગુરિ જાણીય હ ભ થ ભીય ચારિ થ ભ ગગનિ રહી,
 સા સુરી બેઠર બેઠિ સ્વામી અખલા છોડિ નમઈ નરિંદ દોડિતુમ્હ સહી,
 તે ધર્મ'દોષસૂરિ ગુરુ ક્ષમા ખડગધર કરઈ વિહાર વર ઉત્તમ મહી ૪૭
 તાસ પદ્ધિ સોમપ્રભસૂરી, જસ કિરિ ખિલિ મડવ પૂરી,
 તપાગચ્છ ભામનિ ભાલ સ્થલિ, સોમતિલક દિપ્પઈતિલક છડી. ૪૮
 દીપઈ દીપઈ તિલકછલિ એણુઈ વિવગ કલિ નિજ તપ તેજ ખલિ
 સુગણુધરો,
 માનઈ માનઈ જેહની આંણુ તિરિઅ અચિઅમાણુ સુણુઈ ગુરુ
 વખાંણુ વિણુય પદો,

કહધ વહુ કણ્ણયરી પાય નીજ સીસ પ્રતિભાય સુશુરુવંદણિ ભર્મ સિદ્ધવરો,
શ્રી દેવસુંદર શુરુ નરમણિ તણુધર અભિનુવુ ગણુધર સુખકરો. ૪૯
દૂહો--સોમનામ સમરતડા, દુરિય પલાઇ દૂરિ;

વિષમ ગ્રંથ વિગતા કીયા, માતિનિજિતસુરસુરી. ૫૦

જીતુ જીતુ વિખુધસૂરિ નિજમતિતણુધ પૂરિ સોમસુંદરસૂરિ સોહમસહી,
લીધ લીધ અપરપણિ આલોઆણુ શુરુમુખિ દેસિવિદેસિ લખિ
સ્વપક્ષિ લહી;

જેહ વચનરચન પામી ત્રેલોક્યદીપ નામિ ધરણવિહાર ઠામિ
ઉત્તમ કીઉ,

વલી તારણુ હંરગ સિરિગોવિદ સાહસૂધરિ અજિત ઠવી શુરુ
સુજસ લીઉ. ૫૧

દૂહો—શ્રી મુનિસુંદરસૂરિનું, મહિમા અવનિ અનંત;

રત્તકાલ સોમા સુરી, શ્રી મુખિ આપિઉ મંત. ૫૨

આપિઉ આપિઉ શ્રી મુખિમંત કીઉ અશિવઅંત મરક વિકારજંતિ
સંતે કરધ,

વલી ગગનિ લગન તીડ લખધ તે વન તીડ કરધ કરસણુ પીડ દેસ કરધ;
શુરિ ધરીય વિમલ ધ્યાન વહધ ત્રિદિનમાંન જનપદિ અનપાન
સુભક્ષ સધં,

જટ લઈ દુભિંક્ષડમરભીતિ સાતઈ અખલ ઇતિ શત્રુમિત્ર સમ-
પ્રીતિ સુશુરુ ધરઈ. ૫૩

નોટક

અનુક્રમિ જયું જયઅંદ શુરુ, વર કુળ્ણસારદા બિરુદ ધરુ;

વાદીમદકંદ નિકંદ કરુ, નવયૌવન ચારિત યુવતિ ચરુ. ૫૪

શ્રોમશ્ચંદ્રગણાંમ્મોધિ-સમુલ્લાસનસદ્વિધુઃ ।

દ્વિપંચાશત્તમે પદે, જીયાત શ્રીરત્નશેખરઃ ॥ ૬૫ ॥

દૂહો—ગ્રંથગવિત-રાસ ખાંધીયા, તેહ પાર ન પામઈ કોઈ;

તાસ પદિ ત્રધપન્નમર્ધ, શ્રી લક્ષ્મીસાગર જોઈ. ૫૬

મનસોહન મૂરતિ આરતિ ચૂરતિ પૂરતિ કામિત કામઘટં,
મહીમંડલિ ભૂરિ મણોરહપુરિ અછઈ બહૂ સૂરિ શરો સુકટં;

સુવિચાર અઢાર સઘં પરિવાર મઝારિ અગ્યારહ સૂરિવરા,
ગુર થપ્પિય અગ વખાંણુઈ અગ હયા ઘણુરગ શીલ ગધરા. ૫૭

દુહો—શ્રી લક્ષ્મીસાગરસૂરિની, આંણુ વહંતી નોઈ,
પુર સખ્યા નવિ પામઈ, દેસ સુણુ સહુ કોઈ. ૫૮

(અઉપધ)

દેશનામ—

ધુરિ અગ બગ કલિંગ, વરમેહપાદ તિલગ, બગાલ હાહલ લોટ, પચાલ નઈ કણોટ	૫૯
શ્રીમાલ માલવ લોટ, નેપાલ નઈ મહાલોટ, કાસ્મીર કુકણુ ચીણુ, ઉદીસ શુલ મહાચીણુ	૬૦
મરહકું સોરકું કચ્છ, વલી ઉદ્ર પુદ્ર સુવચ્છ, કબોજ કાસી ગૌડ, આલીર જગલ ચૌડ	૬૧
વઈરાટ સિંધુ સુવીર, વલી દ્રવિડ કુરુ કાસ્મીર, મરુદેશ ટલ્લ આલીર, તોરલ્લ ગૂર્જર કીર	૬૨
ભલધરા દન ભણિ, ખસ કન્યકુબ્જ વખાંણિ; ભલેરિ કૌશલ્યપિંડ, હર મન્જ મગધ ઉદ્ડ.	૬૩
વર તિલક પુહવી ભાલિ, વૈદેહ મલય કુણાલ, શ્રી સુરસેન ન અત, વૈદેહ વાલબ કત.	૬૪
નર્મદાતટ કેકાણુ, ઉદીસ દેસ લયાણુ, શ્રીરાષ્ટ્ર કુતલ લાહ, સવાલક્ષ હઈ બહુ આહ	૬૫
શ્રીકામરૂપ કિરાત, સુણીઈ સુસિંહલ વાત, તાપીતટાવનિ બૂરિ, ચાકભરી છર્દ દૂરિ.	૬૬
કૌશાત ઉત્તર નોઈ, હુર હુણુ બર્જર હોઈ, વર વરણુ લાણુ અધ્ર, પારસી દન્હડ સિંધુ	૬૭
પારકર પરિચમ દ્રોણ, ઉચ્ચ મૂલતાણુ સગૌણુ, વાહલીક દક્ષણ કાંમ, સુદેસના એ નામ	૬૮
ફિલ્લુના ? જેતઈ રવિકર લિગઈ, તેતઈ શ્રીગુરુ આંણુ, જી જીહા દોડી હવઈ, ઘુ દવિ કરઈ વખાણુ	૬૯

તાચ પાટિ ગિરુઉ ગછનાયક, સુમતિસાધુસૂરિ સુમતિવિધાયક;
ભૂપતિભાંણુ તણુ વ્યાપારી, શ્રી શ્રીપાલિહિ ઉચ્ચ કારીય. ૭૦
ત્રણિ માસ આંગિલતપ તપીઉ, સૂરિમંત્ર સૂધર્મ મનિજપીઉ;
તવ તુઠી શાસનધણીઆંણી, વર દીધુ શ્રીફલ સહ નાંણી. ૭૧

૭૨-અતિષ્ઠા-ઉત્સવ—

મંડવગઢનું મહિમા મોટકે, જાણે લલિ ધરંગણિ ઉટકે;
જિમઈ ગવીલધૃત ખાટકે રોટકે, પૌરલોક પ્રાહી નહીં ખોટકે. ૭૨
સખલ નરિંદ ગ્યામશાહ ચંપિય, વડવિવહાર બિરુદ તસ અંપિય;
સંઘાહીવ જવડ લીલાપતિ, તેડાવઈ બહુભાવિ ગચ્છપતિ. ૭૩
ચુરાસી જોડાં નદેરી, વાજંઈ ઢોલ દદાંમાં ભેરી;
સરસ સદિ સરણાઈ સીંગા, તાંતી તાલ તિવિલ મૃદંગા. ૭૪
અલિનવ દેવભુવન દેવાલા, શત ઉપરી ચ્યારઈ ચક્રસાલા;
કણુય રજત પીતલમય કારીય, ખિંજ પ્રતિષ્ઠા જગ સાધારીય. ૭૫
દહ દીસી લેખ લીખી પઠાવઈ, સંઘસહિત ઊમાદ્યા આવઈ;
જવડ કિત્તિ જગત્રય વાસી, ચુપટ જ્ઞાતિ મિલઈ ચુરાસી. ૭૬

ચોરાસી જ્ઞાતિનાં નામ—

શ્રીમાલી ઉસવંશ અલવેસર પોરવાડ આનંદ પૂરા,
સુરાણા ડીંડુવાલ દસુરા નાગર નાણાવાલ વરા;
ભટેરા ભાંભુ નઈ ભુંગડીયા ભેડિયડા ભાડિયા ઘણા,
માથુહડા મેડતવાલ સંડેરા મડાહડાની નહીંઅ મણાં. ૭૭
જલહરા જયવાત જેહરાંણા જેસાવાલ વાઘેર કહું,
જગિ સુણીઈ જાંબૂસરા જાણાડી લાડીસખા લલાટ બહૂ;
હરસુરા હાલર હુંબડ બંભણવાલ લોહાણા લાખ મિલી,
પંચિ પંચમ પુષ્કરવાલ પલંતા આવઈ અછિતવાલ વલી. ૭૮
કંખોડ કંપોઈ અનંઈ કરહેઆ કાથયરા કાકલી ખવા,
ખંડોયડ વીજ્ઞૂ સિરિખંડેરા ખડાયતા ખંડેરક વા;
ગુણવંતા ગૂજર અનંઈ ગજઉડા ગોહીલરા પંકવાલ ઘણાં,
વધાણુરા વચસ વાયડા વાગડ વાલમીક વિદ્યાનિપુણા. ૭૯

કેરટાવાલ સોઠવા ચુરાસી નીમા નાગદ્રહા નિપુણ,
નાગકેરા મુહુઠવાલ નરસિંહયા ઉદ્ધિય ચિત્તાવાલ ઘણા,
મેવાડા ધાકડ બસ્તકિ બબણ પડિમાવય પૌરૂઆ બહુ,
શ્રીગુડ નંદ ટંકણવાલ તિસલા તેલઉટા દોહિલ્લ કહુ ૮૦

અઠવર્ગી સેની સોવિત ડીસાવાલ અગર પદ્મીય નિશા,
ચીત્રુડા સેકરીયા સાચુરા મહુખરા આવંતિ ધશા,
કલિરવ કવિ કેલિ કવિતા જન સાજન મનિ આણુંદ બહુ,
મોહક ધૂતપૂર સુરભિ ધૂતપૂર સરસ રસકુર જિમતિ સહુ. ૮૧
વિહરઈ મુનિવર સંઈત્રીસ સાર, આરોગઈ મગ્ગણુત્ય હંભાર,
ઇણિ પરિમાસ ત્રય રગરોલ, સઘાહિવ બાવડ કરઈ કલ્લોલ. ૮૨

વેપ-ભૂષા-વર્ણન—

તેણઈ અવસરિ મહિઅપ્પઈ તુંગ, અણી તિહાં અબતણા તંગ,
દ્વિપટી વરચિત્રિત ચોલરગ, તનમનસુખ અપ્પઈ તે તરગ ૮૩
ગઠગઠતા ગૌટિક તણા ઝેડ, પીતાબર પોઠી પવર હેડ,
શિકલા હશિ લહતી શ્રીપ્રતાપ, ભલમૂલી ભઈરવ ધન પ્રતાપ ૮૪
સિરિખડા સાહુ મૂમરાઈ, મદીલ અનઈ મદીમુંદ શાહિ,
ખીરોહક મોહક દરત દિંક, પટ્ટિલી પોતા પવર ખીકું ૮૫
સુખસાગર સણીઆં અતિસુગમ, કલગઈ કુતાઈણુ કમરબધ;
કમખાખ ઠતીકા કમલવન્ન, કબાહિ દહિજઈ વિવહ વન્ન ૮૬
પાર કરી કબલિ નિરમસિંધુ, સાકલા સમપ્પઈ સુ સિરબધ,
નીરગી ચગી અપ્પલ ચીર, કેતકી દણા ગુણ ગંગનીર. ૮૭
જમર તલીનૂના અતિ જમાલ, હારેવીલિયાઈ હમાલ,
સોહવા નવા બાસચરત્ય, જર બઝ ફરંગીય બહુઅ અચ. ૮૮
છાયલ ફાડા ભસૂન ફૂલ, મૂડાસા મિથૂ બહુ અમૂલ,
ખડિટી ખેસ ખરબાસ ઉલિ, ચજવાલા વીટીતળી અમેલિ ૮૯
સિર છટાંતી ધરી ચુપટ અટાણુ, દામણી ગણી કુણુ કરઈ માણુ;
દોહડા કયા પાર દીઈ દોહિ, દવિ દરઈ દિત્તિ દરકમલ ભેડિ ૯૦

દૂંડા

સહિસ ચુરાસી ચુકડા, દીધા સુશુરુ પ્રવેસિ;
 પ્રતિષ્ઠા અવસારિ પનર, લાખ કહું સુવિશેષ. ૯૧
 શ્રી સુમતિસાધુ સૂરિંદ, ગુરિ બિંબ પ્રતિષ્ઠા કિંદ;
 સંઘાહિવ જાવડ સહિત, ગુરિ ગિરુઓ જસ લિંદ. ૯૨
 તાસ પટ્ટિ ઉદયાચલિહિં, ઉદયું અભિનવ લાંણુ;
 પાપ તિમર ભર ઉપહરં, ગુરુ નામિ સુવિહાંણુ. ૯૩
 લઘુવર્ધ લક્ષણ અગ્ગલા, દેખી હરિષ અપાર;
 શ્રી સુમતિસાધુ સૂરિંદ, ગુરિ સુંપિઓ તપગચ્છભાર. ૯૪
 અથ ખોલી (ગદ્ય ભાષા)

શ્રી હેમવિમલસૂરિ—

અહો ભવિક લોકો નિર્મલવિવેકો, સાવધાન થઈ મન ઉછાડી,
 સાંભલુ જિમ સદા સુખસંપત્તિ મિલુ, યુગપ્રધાન સંપ્રતિવિજયમાન,
 તપાગચ્છાધિરાજ શ્રી હેમવિમલ સૂરીશ્વર તણા શુણુ તે વણુંઈ જે હુંઈ
 સુરશુરુ મતિ સમાન.
 જે શુરુ લઘુ વઈ પંડપાચલિ ચડયા, નિજ નિસ્તુષ વિદ્યાવાદબલિ
 વિવિધ વાદીંદ્ર નડયા.

શ્રી સુમતિ સાધુસૂરિ આનંદપૂરિ, સાહ શ્રી પાતરાજ;
 ઇસિં નામિ પંચલાસ ગ્રામિ, અનેક દેસવિદેસ નગર પુરતણા
 સંઘ મેલી,

જાંણે હુગ્ધમાહિં શર્કરા લેલી,
 શ્રી હેમવિમલ સૂરીંદ્ર થાપી, આપણી પ્રૌઢ પદવી આપી;
 માર્ગણુતણા રૌર દ્રારિંદ્ર દોર કાપી, કીર્તિ પ્રતાપ દહ દિશિ બ્યાપી.
 જે વિજયવંત ગચ્છનાયક શ્રી હેમવિમલસૂરિ.
 લઘુ લંકા ત્રંબાવતી તણુ સુરતરુ જેહે શુરે,
 સ્તંભતીર્થ ચતુર્માસિક રહી દેવતાદત્ત સ્વપ્ન લહી,
 શ્રી શત્રુજય મહાતીર્થ યાત્રાતણુ પ્રતિખોધ દીધું.
 ચતુર્વિંધ શ્રી સંઘ મન મનોરથ કીધું;
 ચેહવા શુણુતણુ પાર ન લહીઈ તે કવણુ કવણુ સંઘાધિપતિ કહીઈ.

શત્રુજયના મધ—

લીલાપતિ સઘપતિ લટુ કિંદુ, સઘાહિવ કાલુ સુજસ લિંદુ,
 શ્રી નગજીવ જયવત જોડિ, જે પૂરવઈ મગગણુ તણાં કોડ ૯૬
 શ્રી હેમ ખીમ લખરાજ લક્ષ, વિત્ત વેચઈ શ્રીવંત સઘમુખ્ય,
 સઘાહિવ સુણીઈ સાહસધીર, પુણ્યવત પ્રસિદ્ધિ પરનાગી વીર. ૯૭
 સેજવાલાં પાલાં નહીં પાર, લહલહઈ ધન અબરિ ઉદાર,
 પાલખી સુખાસણુ સુઘટસાર, કુજત કૃમેલક ભરીય ભાર ૯૮
 રથવાહિણિ જૂયઈ વૃષભ તુરજ, વેગવતી રવકિ દય દુરજ,
 પરદલ પચાનન સુહડ સૂર, સાયિ છઈ વરણાવરણુ ભૂરિ ૯૯
 સરણાઈ સીંગા ઢોલ ઢછ, ઢડવડી ઢમામાં ઢમઢમછ,
 તૂતૂ રણકિ તૂરકિ રણુરણુતિ, નદેરિ નદિ કાયર ધુણુતિ ૧૦૦
 નીસાણુ ધ્રસૂછઈ નવલ નાદિ, ભભારવ વનજઈ ગુહિર સાદી,
 વરતતિ તાલ વાજઈ મૃદગ, તિમતિમ સઘાહિવ ધરઈ રમ ૧૦૧
 પીપરાલી ઉછવ ઘણુ કિધ, સઘાહિવ પઢવી સુગુરિ લિંદુ,
 સિરિ વિમલાચલ ગૃગારહાર, રિસહેસર વદઈ વારવાર ૧૦૨
 જિન પૂજ પરમાનદ પૂરિ, શ્રી સઘભગતિ તિહાં કિધ ભૂરિ,
 અગ્યાર ગણાધિપ મુનિ ન પાર, સઘપુજ સુપરિ કિધિય ઉદાર ૧૦૩
 કળાહિ કનકટકા પ્રવાહિ, કે કાણુદાણુ પચવિધ આહિ,
 મગગણુજણુ પૂરિ અતુલ આસ, તિમતિમ સઘાહિવ મનિ ઉદલાસ ૧૦૪
 ગયગમણી રમણી રાસા દિતિ ગણણાયક ગાઈ એક ચિતિ,
 આચારિજ દોઈ ચપ્પિય સુનાણુ, મહીમ ડલિવરતઈ સુગરુ આણુ ૧૦૫
 શ્રી હેમવિમલ ગણપતિ તણી, દહ દિસિ પસરી હૂંક,
 વાદિ વિડબન બિરુદ બલિ, વાદી દીધા મુક ૧૦૬
 હેમસરિસ અમરસ ધરઈ, તિહપિ સુણુપકઈ બહુ ચૂક,
 હુમન નયન નવિ ઊથરઈ, જિમ રવિ દિહઈ ધૂક ૧૦૭
 હરામખોર ધૂક ઘોર છડિ ભેર છપ્પએ
 સુગામિ ગામી ઠામિ ઠામિ હેમનામ દિપ્પએ,

મહાન્વયાંણુ પંચધન્ય તંચ દોસ ટાલચે,
તિકરણ ચરણ સત્તરીતિ સુત્તરીતિ પાલચે. ૧૦૮

તિકિદ્ધ ઘાણુ પંચ બાંણુ સૂરિરાંણુ સોહચે,
સુધા સમાંણિ સુદ્ધ વાણિ મહીઅલોચ મોહચે;
તિકોહ લોહ મોહ જોહ માંણુ આંણુ વારચે,
તિપાય પઉમ ચંચરીક સાવયાણુ તારચે. ૧૦૯

તિ ગોઅમાઈ બહુ અભાઈ વીરસીસ વન્નિયા,
સુરાસુરાધિપત્તિ ચિત્ત ભત્તિભાવિ નસ્મિયા;
અપુન્ન પુન્ન ચંગ અંગ સુત્તતત પારયા,
અતુચ્છ સચ્છ ચંદ્રગચ્છ સારભાર ધારયા. ૧૧૦

વિદેશ દેશ સન્નિવેસ ગાંમ ઠામ નચરચે,
સોહમ્મ સમ્મ સૂરિચાય જત્ય જત્ય વિહરચે
ચકોરચકિખ ચંદસુકિખ દેઅતી આસીસચે.
શ્રી સુમતિસાધુસૂરિસીસ જીવ કોડિ વરીસચે. ૧૧૧

જાં સાચરજલપૂર સૂર સુધિ તપઈ પુરંદર,
સદલ કલાનિધિચંદ દંદશુકાહિવ સુંદર;
દ્વં મંડલ મેદની જામ ચિર રહઈતિ મંદર,
પુહવિ પવન સંચરઈ ધરઈ દિગ્ગચ દિસિકંદર;
એતા જિ અચલતા વિબુધ, શ્રી વિમલસીસ ઈમ ઉચ્ચરઈ,
શ્રી હેમવિમલ ગુરુ પયકમલ, સચલસંઘ મંગલ કરઈ ૧૧૨

॥ ઈતિ શ્રી તપાગચ્છ પટ્ટાનુક્રમ ગુર્વાવલી છંદ સંપૂર્ણ.

સંવત ૧૬૫૩ વર્ષે ભાદ્રપદ ૫૦ ૧૩ દિને લખતં ॥ શ્રી: ॥

નોંધ—આ ગુર્વાવલી છંદ ‘શ્રી જૈન સંત્ય પ્રકાશ’ માસિકના વર્ષ ૧
ના અંક ૨, ૩, ૫માંથી અહીં આપેલ છે. આમાં આપેલ વિબુધ શ્રી વિમલ
તે વિ. સં. ૧૭૯૮માં થયેલ આ. વિબુધવિમલસૂરિથી જુદા છે.

પં. શ્રી ઉદયસમુદ્રવિરચિત પૂર્ણિમાગચ્છની ગુર્વાવલી

[રચનાસંવત—વિ. સં. ૧૫૮૦]

... .. શિલામિ તિથિ. ૨
અનુક્રમિ દમ પુન્વધર મુષ્ટિદ, સિરિ વચરસામિ પણમર્ધ સુરિદ,
... .. યાચ્યા સોપારાપુર મઝારિ. ૩
તિહિ ચન્દ્રગચ્છિ ગુણનિહાણ, પુહુ ચન્દ્રચપહુ સૂરિ જગપહાણ,
વિહિપકખ ગયણ મહણ મયકુ, કમિ છત્ર નિકદણ મનિ નિસકુ ૪
જિણિ અણહિલપુર પાટણ વિહિતુ, ચઉરાસી વાઢી સૂરિ જિત્ત,
સાવર્ધ પધર્દૂ પૂનિમ પમાણ, છર્ધ માસિ નદકકૂડિ જિણહ આણ ૫
છણર્ધ ચઉપટઉવર કિરીય દ્વરિ, ચઉદસીઆ દીક્ષા પચ સૂરિ,
છત્તીસ સૂરિ સિદ્ધંત સાર, ઉદ્ધરાવી અસજિમતણઉરાં ભાર ૬
તમ્મ પદમ સીમ્મ સૂરિ ધમ્મઘોષ, સિદ્ધરાય નમંસીય રહીય રોષ,
જે નિરીહ સિરોમણિ મણહરાણિ, પરહરર્ધ પચસર્ધ જિણહરાણિ. ૭
જિણિ અવહીઅ મૂઢીય એકમન્નિ, ચુરેવિણુ દમ્મહ લપ તિન્નિ,
એગતર વરિસ પંચાસ જેણ, ખીય કણ્ઠ પારીય મુણિવરેણ ૮
સિરિ દેવભદ્રમૂરિ મુગુરુરુઠિ, જિણુદત્તમૂરિ પણ્ણુ ધરીય ભાઉ,
સિરિ સંતિભદ્રમૂરિ ગુરુ પહાવ, જણુણા જણર્ધ નિમ્મલ ગુણ સહાવ ૯
જમ્મ પદ્મહોત્તવ વીરકામિ, મેઘમહપ વૂહઉ પાદ્રગામિ,
સિરિ ભુવણુતિલકસૂરિ ભુવણુભાણુ, સૂરિ રચણુચપહ
આગમિ સુભણુ ૧૦
સિરિ હેમતિલકસૂરિ કંથુદુગિગ, ગોધણુ જઠખ આણિઉ જિણહ મગ્ગિ,
વીનઉ ઉ નરેસર સમરસીહ, પઠિગોહીઉ વિહીઅ સુચદ લીહુ ૧૧
સિરિ હેમરચણુસૂરિ નમઉ પાય, પહુ હેમચપહ સૂરિ ગયકસાય,
ગુરુ રચણુએહર સૂરિવર પસમ્મ, જિણુવર પચપઠજ રાયહસ. ૧૨
દસમિ દલિ ભૂયભલિ જે ભડતિ, નવ નવગુણુ ઐણિહિ નિતુ વડતિ,
સિરિ રતનસાગરસૂરિ મુણિવરિદ, શ્રીમઘહ પૂરર્ધ મનિ આણુદ ૧૩
ચદણુ રસ સીતલ સીયલ સાર, ગુણ ગણ મણિ મોહર્ધ બહ વિચાર,

શ્રી ગુણુસાગરસૂરિ ગુણુભંડાર, તમિહ વંદિહ ભવિયણુ સન્વેવાર. ૧૪
 જિનશાસન ભાસન ભાનુસ્વય, સમતાગુણિ ગંજઈ મોહભૂપ;
 તસુ પદિ પદિકૃય ઝગમગંતિ, શ્રી ગુણુમુદ્રસૂરિ ગુરુ જયંતિ. ૧૫
 કલિયુગિ કલપત્તર કામધેનુ, ચિંતામણિ સુરવદ્ સગુણુ શ્રેણિ;
 તસ્સ પદિ પૂરવ ગણુહર સમાન, શ્રી સુમતિપ્રભુસૂરિ ઉદયહિ
 ભાણુ. ૧૬

તસુ બંધવ નંદન અતિ ઉદાર, બાલાપણિ ધરિહ ગમ્ધભાર;
 જન રંજન ગુરુ સેવક સાધાર, શ્રીય પુણ્યરયાણુસૂરિ પુનિ
 ભંડાર. ૧૭

તસુ પાટિ પ્રગટ ગુરુ ગુણુનિહાણુ, શ્રી સુમતિરયાણુસૂરિ જુગપહાણુ;
 જસ વાણી સરસ અમી સમાણુ, તુમિ વંદુ ભવિયણુ નિત સુખાણુ. ૧૮

॥ ઇતિ ગુરાવલી ॥

આજ હરિખ હર્ષઈ મઝ અતિ ઘણા, ગુણુ ગાવા શ્રી સહગુરુતાણા;
 પૂનિમપાખિ નિરમલ જસ ધરુ, શ્રી સુમતિરતતસૂરિ મુનિવરુ. ૧
 અન્તરાય સંઘે નિરાકરી, ચતિધર્મ ચિંતામણિ ચિતિ ધરી;
 સાત વરીસે સંચમ શ્રીવરી, ગુરુચરણુ કમલ સેવા કરી. ૨
 સ્વપ નિરુપમ ભાગ્ય સોહામણા, લક્ષણુ ગુણુ લાવણ્યે નહી મણા;
 દિન થોડે આગમ બહુ ભણ્યા, એ મહીયલિ મહિમા પુણ્યતણા. ૩
 સહજઈ સલલિત રલીઆમણા, વિધિ વિનયાદિક ગુણુમણિ તણા;
 સોભાગઈ સિરિ જંબૂ જશ્યા, નિરખંતા ગુરુનંદ મનિ વશ્યા. ૪
 મંડવગદિ સાહ દેવા તણુ, પુત્ર કરઈ મહોત્સવ તિહા ઘણુ;
 માન માગઈ ગુરુપદ થાપણુઈ, ધન વિલસઈ લાવઈ આપણુઈ. ૫
 પન્નરસ તતાલઈ (૧૫૪૩) વૈશાખ ધરિ, ગુરુ પંચમિ જંગ માડિહ સપરિ;
 સવિ સુજનન રોમાંચિહ સહશા, વેગઈ કરઈ સભાઈ હસમશા. ૬
 કર જોડી પૂજ્ય પાએ નમઈ, પ્રભુ પાત્ર કહુ જે તુમ્હ ગમઈ;
 પરિવાર પુછી તવ કાખીઆ, જોગરાજ જસાદિક હરખીઆ. ૭
 નહૂવણુ આવાર કરાવીઆ, અનુપમ અલંકાર પહરાવીઆ;
 સૂહવિ સવિ હેજિ વધાવીઆ, દૂરિ દૂજણુ દોષ નિવારીઆ. ૮

- નાંદિ મહા ધાલયા મોકલા, ચિહ્ન દિસિના સઘ જોવા મલ્યા;
રંગિ ધવલ મગલ મહિલા દીધ, આવી લગન વેલા આણુદીધ. ૯
- શુરુઈ સઈ હાથિ વાસ આરોપીઈ, વિધિ મારગ કિસિડ ના લોપીઈ,
શ્રી સૂરિમત્ર ધાને નિસ્યા, પરમાણુદ હૃદય કમલિ વસ્યા ૧૦
- વરીસ પતરમઈ સૂરિપદ લહઈ, નામઈ સુમતિરતનસૂરિ ગહઈ,
શુરુ આદેશઈ ઉપદેશ રીધ, સુધારસ વચન વિલાસ કીધ ૧૧
- ઘણુ વાજિત્ર વાજઈ મધુર સરઈ, ચાચિકજન જયજય ઉચ્ચરઈ,
સાહમીવતસલિ સવિ કહઈ પોપીઈ, ચક્રરામી ગચ્છ સતોપીઈ. ૧૨
- સાતે ક્ષેત્રે નિજ વિત વાવરઈ, જીવરાજ કીરતિ જગિ વિસ્તરઈ,
આચારિજ દિન દિન દીપતા, તપ તેજઈ રવિ સસિ જીપતા. ૧૩
- દહ પથ મહાવ્રત સાદર, છઈતાલીસ દોષ નિરાદર,
જિનશાસન મહન સુદર, સવિ સુવિહિત સાધુ પુરદર ૧૪
- શુરુ પાયકમલિ અહનિશિ વસઈ પ્રમાદ પ્રતિઈ નવિ વીસસઈ,
ક્રોધ માન માયા લોભ મદ હરે, ભવીયણુ તારઈ સહિ ગરે ૧૫
- પ્રવચન આરાધક સમરથ, નિજ આણુ મનાવિડિ મનમથ,
લક્ષ્મીવત જગમ તીરથ, સેવકજન કરણ કૃતારથ ૧૬
- સિદ્ધાતપયોનિધિ સસિધરે, વાણી જસી સજલ પયોધરે,
પ્રતિન્યા મેરુ મહીધરે, છત્રી સૂરિવર ગુણુધરે ૧૭
- આઠ પ્રવચન માત રક્ષાકરે, અત્રાણુ તિમિર ભર દિનકરે,
ત્રસ થાવર જીવ કૃપાકરે, નવ બ્રહ્મચર્ય વિધિ તત્પરે ૧૮
- ભવિયણુ જણુ દામિત સુરતરે, સસાર સમુદ્ર તારણુ તરે,
પચાચાર વિચાર ચતુર નરે, પ્રજ્ઞાળલિ નિર્જિત સુરશરે. ૧૯
- વિહરઈ મહિમહલિ શ્રુતધરે, શ્રાવય કુલ કમલ પ્રભાકરે,
લગ્નિધવત જીહ કરઈ સિરિકરે, તીહ મહિરિ રુદ્ધિ પ્રભાભરે ૨૦
- શ્રીવશ મત્રિ મુંધાગરે, સુત માતા પૂગી જયુવિરે,
શ્રી અરિહ દેવ આરાધકૂ, પુહરઈ પરમારથ સાધકૂ ૨૧

એ ગુરુ ગુણ શ્રેણી નિત ગુણધર્મ, ઘરિ વિલસઈ વંછિત તીહ તણધર્મ;
પ્રભુચરણદેણ હું ભામણધર્મ, સીસ ઉદયસમુદ્ર વલી વલી ભણધર્મ. ૨૨

કલશ

ચંદ્રગદ્ધિ શ્રી ગુરુ રતનસાગર, સૂરિ શ્રી ગુણસાગર;
સૂરિ ગુણસમુદ્ર શ્રી સુમતિપ્રભસ્વર, સીસ નમિત યતીશ્વર;
જયવંત શ્રી ગુરુ ગુરુઅગણધર, પુણ્યરત્ન સૂરીશ્વર;
પાટિ સુમતિરત્નસૂરિ ગુણ જયંતાં, સુખસમૃદ્ધિ સ્વયંવર. ૨૩
નોંધ:—આ કલશમાં આપેલ આચાર્યોના સંવત નીચે પ્રમાણે છે—

રત્નશેખરસૂરિ—સં. ૧૪૩૨

રતનસાગર—સં.

ગુણસાગરસૂરિ—સં. ૧૪૮૩થી ૧૫૦૪

ગુણસમુદ્રસૂરિ—સં. ૧૪૯૨થી ૧૫૧૨

સુમતિપ્રભસૂરિ—

પુણ્યરત્નસૂરિ—સ ૧૫૧૫થી ૧૫૬૦

સુમતિરત્નસૂરિ—સં ૧૫૬૮થી ૧૫૮૭

આ ગુર્જાવલી “જૈનયુગ”ના પુસ્તક ૫, અંક ૪-૫ (સં. ૧૯૮૬,
ભાગસર-પેાષ)ના પૃ. ૧૬૭થી ૧૭૦માંથી લેવામાં આવી છે.

આચાર્ય શ્રીજયકલ્યાણસૂરિશિષ્યવિરચિત

તપાગચ્છ કમલકલશાશાખા—ગુર્વાવલી

[રચનાસ વત-વિ. સ. ૧૫૬૦]

મનિ સમરીય સરસતિ સામિણી, માગેસિઈ કવિત કલા ઘણી,
ગચ્છનાયક શ્રીજયકલ્યાણસૂરિ, હુ વન્નિસુ અનુકમિ હરથ પૂરિ ૧
શુવીસમું નિનવર વીરદેવ, જસ પયતલિ ગૌતમ કર્ધ સેવ,
તસ પટિ ધુરધર સુહમ સામિ, મનવચિત સીઝઈ જસ નામિ ૨
જપુ શુર અતિમ કેવલી, પ્રભવુ પ્રથમ શુતકેવલી,
શમ્યભવ શ્રી યથોભદ્રસામિ, સભૂતિવિજય ભદ્રબાહુ નામિ ૩
સીલવતહ ધુરિ શુભભદ્ર માન, ચઉરાસી ચઉવીસીઅ જામ,
મહાગિરિ આચં સુહરિત સૂરિ, વજસામિ હુઆ હસપુવધુરિ ૪
તસ પાટિ હુઆ ગણધર બહુ, મન શુદ્ધિઈ વહુ તે સહુ,
ધણિ અનુકમિ શ્રી જગચંદ્રસૂરિ, પ્રણમતા પાતકજાય દૂરિ. ૫
બાલાપણિ બહુ બુદ્ધિઈ કરી, જિણિ આગમ રહસ હીઈ ધરી,
બાર વરસ આંબિલ તપ આહરી, નિન લાપિત ક્રિયા આચરી ૬
જિણિ પામિઓ ધિરુદ તપા પ્રસિદ્ધ, મહિમંઠલિ કીરતિ
અચલ કીર્તિ,
તસ પાટિ પ્રભાવક વેદ જાણ, દેવિંદમૂરીસર જુગપહાણ. ૭
સોહાવી જિણઈ વડી સાખ, પ્રતિખોધ્યા શ્રાવકતાણા લાખ,
વિદ્યાવત વિદ્યાણુક સૂરિ, વરી કન્યા જિણિ પરિહરિય દૂરિ. ૮
ગચ્છ ભાર ધુરધર ધર્મધોપ, જપુ જસ મુખિ અમીય સમાન ધોપ,
ગયુ સૂરિમ ત્ર જિણિ વાલીકિ, ઉસવસ વિશેષ ઉતલીકિ ૯
વિદ્યા બલિ બલવત શાકિની, જૂત પ્રેત નસાડી ડાકિની,
જસ વારઈ પેઘડ દેવસાહ, પુણ્યકાજ કીયા મનનઈ ઉચ્છાહિ. ૧૦
તસ સીસ સોમપ્રભ સૂરિરાય, જસ સોહઈ સોવનવજ કાય,
સિરિસોમતિલકસૂરિ સરસવાણિ, રમ ર છઅ નરવર કરઈવખાણ ૧૧
સિરિ દેવમુંદરસૂરિ ચિર જયુ, જમ મહિઅલિ મહિમા ચિર યયુ,
સા સારંગ ડીસાવાલ ન્યાતિ, હુઈ શ્રાવક જસ ઉવએસ ખ્યાતિ. ૧૨

તસ પાટિ પ્રભાવક ગુણનીલો, અવતરીઓ ગૌતમ સા ચિહ્ન;
 શ્રી સોમસુંદરસૂરિ વીનવું, ગુણ પાર ન પામું કિમ કલું? ૧૩
 જે આપ પખી અપર પખીઅ જાણુ, વહઈ મસ્તકિ શ્રી ગુરુ-
 તણી આ આણુ;

જસ વારઈ સુવિવર સઈ અઠાર, સમક્રિતધર શ્રાવક ન લહું પાર. ૧૪
 હુઆ દેશવિદેશ તણા વિહાર, શત્રુજય તીરથ યાત્ર સાર;
 સંઘાહિવ ગણિઓ જાસ રાજ, સાંભલીઈ મોટા પુણ્ય કાજ. ૧૫
 શ્રી અણહિલપુર નરસિંહ સાહ, પદ ઠવણ કરાવી મન ઉચ્છાહ;
 તારંગઈ અજાઅ જાણુંદ રંગિ, સાહ ગોઈદ થાપિઉ કરીય યંગ. ૧૬
 દંડશીલ સુદર્શન જાણીઈ, સંઘ નાયક ધરણુ વખાણીઈ;
 રાણિગપુર ચઉમુખ થાપિઉં, નિજ કીરતિથંભ આરોપિઓ. ૧૭
 ગુરુ શ્રી સુનિમુંદર સૂરિરાજ, સંતિ કરઈ સારઈ પુણ્ય કાજ;
 એ સામલ સરસતિ બિરુદ સાર, શ્રી જયચંદ્ર સૂરીસર ઉદાર. ૧૮
 વરહડિઆ ગોત્ર વિશાલરાજ, સૂરિસર ગાતાં સરઈ કાજ;
 શ્રી રત્નશેખરસૂરિ થાપિઆ, જાણિ મોટા અંથ નવા કીયા. ૧૯
 તસ પાટિ પ્રભાવક સૂરિરાય, શ્રી લક્ષ્મીસાગરસૂરિ પાય;
 જાણિ ગણધર પદ વલી બહુ પઠકું, ઉત્સવ થિઉ દીક્ષા (?) જગત દીકું. ૨૦
 પંડિત પદ મહત્તર પવતણી, સંખ્યા કુણ કહીઈ દીક્ષા તણી;
 ગચ્છનાયક જામલિ ગુણનિહાણુ, ગુરુ શ્રી સોમદેવસૂરીંદ જાણુ. ૨૧
 ખાલપણી જાણિ શ્રી કુંભરાણુ, રંજવિઓ કવિત કલા વિનાણુ;
 સમસ્યા પદ પૂરી ઘણીઅ વાર, રાય મંડલિકે રંજવિઓ અપાર. ૨૨
 અહિકું જેણિ નિવારીઉં, ગુરુ જામલિ કુણ ઉપગારીઓ;
 જસ પાવાપતિ જેસિંગદેવ, વાણી રસિ રંજિઉ કરઈ સેવ ૨૩
 વલી થંભનયરી જાણિ વાદ કીધ, નિશીલોજન ઉત્થાપિઉ પ્રસિદ્ધ;
 એ સાયું મોતી જાણિ જડીયું, ગચ્છ મેલી મહત્ત ઘણું ચડિઉં. ૨૪
 ઈમ બિરુદ અનોપમ ઠામિ ઠામિ, ગુરુ રૂપિઈ વિદ્યા વધરસામિ;
 શ્રી સુધાનંદનસૂરિ ચિરજયુ, જાણિ થાપિઈ તપગચ્છ ગહગહિઉ ૨૫.
 મહેવઈ જાણિ કીધી પઠકું, જવયાત્રા પાણી જગત્ત દીકું;
 શ્રી સુમતિસુંદરસૂરિ ગુણનિવાસ, દંડશીલ સગલ ઉપએસ જાસ. ૨૬

આણુ ગિરિ ચુમુખ પુણ્ય કાજ, કરાવઈ સઘપતિ સહસરાજ,
રાજપ્રીય સૂરીસર સુભણ, વદીજઈ જય મણુ નહીઅ માણુ ૨૭
સાહ પતા હરિચ દિ. વિત્ત વેચિઉ ઘણું, ઇંડરગઢ જસ પદ બઈઠણું,
શ્રી કમલકલશાસૂરિ ગુણુભ ડાર, ગચ્છનાયક પદ ઉદ્ધરણુહાર ૨૮
બાલાપણિ થ ભનયરિ સુઠામિ, આણિક ચુડ કહીયા સહસ નામ,
સીરોહી લખપતિ તણુઈ રાજિ, જો ગાગરઉ જલ કાજ રાજ. ૨૯
તુજ સહસલિધાની મિરુદ દીધ, જિનશાસનિ મોટા કાજ કીડ,
શ્રી અહમદાવાદ નયર મઝારી, સઘવી વછા વેણા અતિ ઉદાર ૩૦
વિત્ત વેચિઉ આણિ હરપ પૂરિ, જિણે થાપ્યા શ્રી જયકલ્યાણુસૂરિ,
માલવ મડવગઢિ કીઉ વિહાર, દિનઈ દિનઈ ઉત્સવનું નહિ પાર ૩૧
તસ પાટપભાવક પ્રકટ સૂરિ, ગચ્છનાયક શ્રી કલ્યાણુસૂરિ,
માહડીઈ સઘવી લાખરાજ, કરાવઈ ઉચ્છવ પુણ્ય કાજ ૩૨
શ્રી ચરણુમુંદરસૂરિ થાપીઆ, ચુવિહ સઘ રુઘસે હરખીયા,
જયવતા પૂરુ સઘ આસ, વંદાવઈ શ્રી સઘ ઉલ્લાસિ ૩૩
ઈઅ ભત્તિ પવિત્તઈ, નિર્મલ ચિત્તઈ, તપા ગચ્છિ ગણુધર ધુણી,
આ ભટ્ટ વહિત પૂરુ, સકટ ચૂરુ, સયલ સઘ મગલ કરણુ ૩૪
લો વવિયા વહુ, ગુરુ ચિર નહુ, શ્રી જયકલ્યાણુસૂરીંદ વર,
સુવિહિત ગુરુ રાજ, પુણ્યઈ તાજ, જિમ મઝધારઈ દિન સકલ ૩૫

॥ ક્રતિ શ્રી ગુર્વાવલી આધ્યાય સ પૂર્ણ ॥

નોંધ —આ રવાધ્યાય ગદ્યનપુરમા અખી દોગીની પોળમાના શ્રી
લાવણ્યવિજય જૈન જ્ઞાનભગારમાની ડાખડા નં ૩૧ની પ્રત નં ૧૫૫૭
ઉપરથી ઉતારીને અહીં આપી છે

આ. શ્રી સોમવિમલસૂરિવિરચિત

તપાગચ્છનાયક-પટ્ટાવલી-સજ્જાયા.

[રચનાસંવત-વિ. સં. ૧૬૦૨ : લેખનસંવત-વિ. સં. ૧૭૦૦. લેખક-આાં શ્રી વિશાલસોમસૂરિ આજ્ઞાધારી પં૦ જયસુંદર શિષ્ય પં૦ જ્ઞાનસુંદરજી]×

॥ શ્રીહોમવિમલસૂરિગુરુભ્યો નમઃ ॥

- સરસતી હ મતિ મુઝ અતિ ઘણી, હું છઉં સેવક નિજ તેહ લાણી;
ગાઇસુ વીરજિણેસરપાટ, જસુ નામિ હુઈ ગહગાટ. ૧
- વીરજિણેસર કેરા સીસ, ઈગ્યારિ પ્રણમું નિસદીસ;
પટ્ટધાર સોહમ ગણધાર, તસ પાટિ જંથુ સુવિચાર. ૨
- નિન્વાણું કંચનની કેાડિ, કન્યા આઠ સહિત તે છોડી;
પ્રભવ પ્રમુખ પણસઈ વીસસાત, સાથિ સંયમ એ અવિદાત. ૩
- પ્રભવ પાટધર વાંદું વલી, સોહિ પહિલઉ શ્રુતકેવલી;
જિનપ્રતિમા દેખી પ્રતિબોધ, શિજઝંભવ વાંદું અવિરોધ. ૪
- દશવૈકલિક શ્રુતકેદાર, મનકે પુત્રની કીધી સાર;
યસોભદ્ર તસુ પાટિ મુણિંદ, મંત્ર પત્ર જસ દીઈ દિણંદ ૫
- પટ્ટોધર છડુંડું તું જાણિ, ગુરુ સંભૂતિવિજય ગુણખાણિ;
થૂલિભદ્ર મુનિવર તસુ શિષ્ય, જસ તણા ગુણ અછિ પ્રતખ્ય. ૬
- ભદ્રખાહું પટ્ટોધર ભણું, જસ ચરિત્ર છઈ સોહામણું;
ઉવસગ્ગહર તવન તવિ પાસ, સયત્ત લોકની પૂરી આસ. ૭
- તાસ મહાગિરિ પહિલો સીસ, ખીજઉં સુહસ્તી નમું નિસદીસ;
સંપ્રતિરાજ દીધઉં પ્રતિબોધ, એહ સમ અવર કહું કુણુ યોધ. ૮
- તાસ સીસ સુસ્થિત મુનિરાજ, સુપ્રતિખદ્ધ સારઈ નિજ કાજ;
કૌટિક કાકંદિક ગણુ દોઈ, કૌટિકગણુ તિહાં શુંતું જોઈ. ૯
- તાસ પાટિ શ્રી દંદ્રિદિનસૂરિ, નામિ પાપ પણસઈ દુરિ;
જસ વારિ કાલકે ગુરુરાજ, ગર્દભિલ્લવું લીધું રાજ. ૧૦
- દિનસૂરિ તસ પાટિ ઉદાર, જિણુઈ સમિ પાલિત જય જયકાર;
સીહગિરિ પટ્ટોધર તાસ, ધનગિરિ રિષિ સીસ હુઓ જસ. ૧૧

- તસ પદિ વચરચામિ વિખ્યાત, જેહના પ્રસિદ્ધ અછિ અવદાત,
પઉઠિ પાલણુઈ પઢિયા અગ, સઘ ઉદ્ધરી રાખિઉ રગ. ૧૨
- વજસેન ગુરુ વાહુ ભાવિ, સુસિદ્ધ કહિઉ ગુરુચયન પ્રભાવિ,
લક્ષ્મીનાયકજ શ્રાવક પુત્ત, પ્રતિબોધી દિધઉ ચારિત્ત. ૧૩
- નાગેદ્ર ચંદ્ર નિવૃત્તિ નર જાણિ, વિદ્યાધર વલી પ્રકટ પ્રમાણિ,
ચારિ શાખ ચિહુથી નીસરી, ચંદ્ર સાખ સઘલે વિસ્તરી. ૧૪
- ચંદ્રપાટિ સામંતભદ્રસૂરિ, તારા પાટિ વૃદ્ધવાદિ ગુણભૂરિ,
જસ સીસ વાહિ વિહંગમસેન, વિક્રમ પ્રતિબોધક સિદ્ધસેન ૧૫
- પ્રદ્યોતન ગણનાયક હવે, પદ્મપ્રભાવક શ્રીમાનદેવ,
માનતુંગુ ગચ્છનાયક વલી, ભગતામર કીધુ મનરુલી ૧૬
- પદોધર સૂરીસર વીર, જય જયદેવ ગચ્છપતિ ગંભીર,
દેવાણુદસૂરિ તસ સીસ, સઘલોક પુરવર્ધ જેગીસ ૧૭
- પ્રગટ પાટધર વિક્રમસૂરિ, વિદ્યાર્થ જાણેતુ સુરસૂરિ;
શ્રી નરસિંહ નમું ગુરુ રાય, નરવર મુનિવર સેવિં પાય ૧૮
- જસ વારિ જાણપુરિ પાસ, અભયદેવસૂરિ પુરી આસ,
શ્રી સમુદ્રસૂરિસર નમું, પદોધર સત્તાવીસમુ. ૧૯
- પ્રણમું માનદેવ મુનિનાથ, કાલિકસૂરિ નમિત સુરસાથ,
જસ વારિ શાલિવાહન ભૂપ, ચઉથિ પજૂસણતણું સરૂપ ૨૦
- વિષ્ણુધ્રુવસૂરિ સુપ્રભાવ, જયાન દ વહુ સુભ ભાવિ,
રવિપ્રભસૂરિ નમું સુવિસાલ, જસ વારિ ઠિતિ થઈ પોત્તાલ ૨૧
- વીર સવત્સરથી પોસાલ, સ્થિતિ અગ્યાર સાત સુવિશાલ,
વિક્રમ સવત્સર સત સાત, હુતર્થ પૌપદ્યસાલા વાત. ૨૨
- પદિ જશોદેવસૂરિ સુજાણ, જેહની ભવિઅણ માનિ આણ,
વિમલચંદ્રસૂરિ ગુણગેહ, સૂરિ ઉદ્યોતન સોવન દેહ ૨૩
- સર્વદેવ ગચ્છનાયક ચગ, વહગચ્છની સાખ સુરગ,
અજિતદેવસૂરિ વિખ્યાત, જે વાહિ તેહ ધન સુપ્રભાત ૨૪
- વિજયસિંહભૂરિ ચંદ્રગચ્છ ધણી, પુરુ આસ સદા મન તણી,
શ્રી મુનિચંદ્રસૂરીસર વાહિ, પદ સોમપ્રભ નમું આણુહિ. ૨૫

(ઢાળ-જયમાલાની)

હિવઈ તપગચ્છ કેરુ વાસ, જિંહા અધિકુ તેજ પ્રકાસ;	
શ્રી જયચંદ્ર ગણુધાર, આંખિલ તપ વચ્છર ખાર.	૨૬
દેખી તપ ક્રિયા સ્વરૂપ, મનમાંહે રંજ્યા ભૂપ;	
સંવત્સર ખાર પંચાસી, તપાખિરુદ દીનું સુપ્રકાસી.	૨૭
દેવિંદ ગણુધર ધુરિ પાટ, ક્રિય લઘુસાલા આઘાટ;	
સ્તંભનયરિ આભૂ વંશધારી, સોની સંગ્રામ માલાકારી.	૨૮
ગચ્છનાયક તે લઘુસાલા, આચારયથી વૃદ્ધસાલા;	
વિદ્યાપુરિ સાકિણિ સીધી, ધર્મધોષસૂરિ વશ કીધી.	૨૯
સોમપ્રભસૂરિ સોહિ, સોમતિલકસૂરિ મન મોહિ;	
પેથડદે વ્રત આરોપ, સેત્રુંજ યાત્રા આટોપ.	૩૦
તસ પાટિ સૂરિ જયાણુંદ, દેવસુંદરસૂરિ સૂરિંદ;	
કલિયુગમાંહિ યુગહ પ્રધાન, સોમસુંદરસૂરિ નિધાન.	૩૧
દસ અઠ સઘ ઉપરિ ચાર, તારંગિ પ્રતિષ્ઠા સાર;	
ખહુ દેસ પ્રતિષ્ઠાધ, જિણિ જીતિઉ રતિપતિ ચોધ.	૩૨
આચારજ પદ ક્રિય તન્નિ, તેહ માહિ નિજ સીસ દુન્નિ;	
શ્રી જયચંદ્રસૂરિ સોમદેવ, તે સારિ ગચ્છપતિ સેવ.	૩૩

(માધ ધન સંપુત્રનું—એ ઢાળ)

તસ પદિ પુરંદર સુંદર શ્રી ગુરુરાજ,	
સુનિસુંદર નામિં સારિ નિજ પર કાજ;	
જે સહસ્રાવધાની સહસ્રવાટલી નાદ,	
ઉલખીયા નિજ મનિ જીતા પરમતવાદ.	૩૪
શ્રી સંતિજિજ્ઞેસર સ્તવનિ નિવારી મારી,	
ગુરુ ગોયમ સોહમ સમવહિ જે આચારિ;	
તસ પાટિ દીપઈ જીપિ મારવિકાર,	
શ્રી રચણસેહરસૂરિ સૂરિચણુ ગુણુધાર.	૩૫
પાટિ લખમીસાગર નાગર સેવિય પાય,	
ખંભનયર લલી પરિ ગચ્છમેલ કરિ ગુરુરાય;	

- અગ્યાર આચારિજ પદ કીધાં સુવિચાર,
પાટિ થાપ્યા સુમતિ સુમતિસાધુ શુભધાર. ૩૬
- વર વડલી નયરિ સૂરિમત્ર આરાધઈ,
તુઠા સવિ સુરપતિ કારય સઘલાં સાધઈ,
માંડવગઢ મોટઉ સાહુ જાવડં શ્રીમાલ,
કુલ અતિ અણુઆલઈ પાલિ કયા વિસાલ. ૩૭
- મનિ ભાવ ધરી નિત ગછપતિ પધરાવિ,
લાખ ચઉકડ વેચી સહુમા રગ રહાવિ,
ઈગ્યાર સેર સોના રૂપા સેર બાવીસ,
દોઈ પડિમા કરાવી પૂરઈ મત્ત જગીસ ૩૮
- ખિલચી ગયાસ બૂપતિ અવિહક પાલઈ રાજ,
જિન પડિમ પછકા કેરુ મડઈ કાજ,
રૂપા ચઉકડીયા ખરચ્યા લાખ ઈગ્યાર,
ઇમ ઉતસવ અધિકા કહિતું ન લહુ પાર ૩૯
- ગુરુ વિહાર કરતા પુહતા પુર પંચલાસિ,
હેમવિમલસૂરીસર થાપ્યા મન ઉલાસઈ,
પત્તર અઠતાસિ પદ ઉછવ અધિકાર,
તિહાં સંઘપતિ પાતુ વેચઈ વિત્ત અનિવાર ૪૦
- ઇડરગઢ મોટઉ મોહઈ બાણુ બૂપાલ,
તિહાં વસિ કોઠારી સાયર નિ શ્રીપાલ,
માડઈ ગછનાયક પદઉછવ સુજગ,
ચિહુ દિસના શ્રીસઘ આવઈ કરતા રગ ૪૧
- સઘવચનિ આચારિય થાપ્યા માડી નદિ,
શ્રીકમલકલસ નઈ બીજા શ્રીધંદ્રનંદિ,
વિહરતા પુહતા ખલનયર મઝારિ,
ગુરુનયર પ્રવેસિ ધવલમગલ દિં નારિ ૪૨
- સુર વચનિ સેતુજ તીરથ કેરી યાત્ર,
શુભ ગાઈ ગૌરીનાચઈ નવરગ પાત્ર,

લાલપુરિ પાઉ ધારા સૂરિમંત્ર કીય જાપ,
સુર પરતિખ હુઆ વાધિઉ અધિક પ્રતાપ. ૪૩

સોની વરજાશુ છવઉ જયત સુવિચાર,
ખંભનયર નિવાસી પદ ઉચ્છવ વિસ્તાર;
આચારિજ થાખ્યા આશુદ્ધિવિમલસૂરિદ,
સત પન્નર આગાસ ઋષિ (૧૫૭૦) માન હુઆ મુણિદ. ૪૪

વર વિખુધ હર્ષકુલ કરિ સત અર્થ વિચાર,
સુલતાન સનાખત વાલ્યા સહસ અઠાર;
ઈમ ગચ્છપતિ કેરા કેતા કહું અવદાત,
જે દેસ વિદેસિ નર નરપતિ વિખ્યાત. ૪૫

શ્રી તપગચ્છવલ્લ વિસલિનયરિ પહુત,
પાટિ સૌભાગ્યહર્ષસૂરિ થાખ્યા હરખ ખહુલ;
પટુયા (પટવા) ભીમ રૂપા દેવદત્ત કવિરાજ,
શ્રીપતિ વિત વેચઈ કિરિય પદઉચ્છવ કાજ. ૪૬

ખંભનયર નિરુપમ સાહ સોમસીહ ઉદાર,
અતિ ઉચ્છવ કરીનિ આપઈ તપગચ્છ ભાર;
વીજાપુરિ પુહતા ઉવજાયાપદ તિહિ કીધ,
શ્રી સોમવિમલનંદ તે જગિ જગિ જસ લીધ. ૪૭

વલી કીધ પ્રતિષ્ઠા ઈકરનયર મઝારિ,
વિત વેચિ નવ લખ આસરાજ ભાઈ ચ્યાર;
જિનસાસન વાધિઉ મહિમા મેરુ સમાન,
પાટિ સોમવિમલસૂરિ થાપઈ મહિમનિધાન. ૪૮

શ્રીસકલહર્ષસૂરિ આચારિજપદ લીધ,
દોઈ ઉવજાયાપદ કીધાં ઇણિ જગિ ખહુ જસ લીધ;
ગચ્છપતિ આચારિય જીવુ કોડિ વરીસ,
ઈમ ચતુર્વિધ શ્રીસંઘ દિ અનુદિન આસીસ. ૪૯

કૃત્તિ

ધણિપરિ ધણિપરિ પટ્ટપર પરા એ, જે ભણઈ જે ભણઈ ઉગતિ ભાણ કિ,
 તે નર રાજરમા વરિ એ, શ્રી સોમ સોમવિમલસૂરિ વાણિ પં
 ધણિપરિ પટ્ટપર પરા જે ગાઈસિ ગુણ આગલી,
 તેહ દલી આપદ મિલઈ સ પદ ઋદ્ધિવૃદ્ધિ લહઈ વલી,
 સવત સોલ ખિટોત્તરિ એ રચી પટ્ટપર પરા,
 વર જેઠ માસિ મન ઉદ્ધાસિ તેરસિ રસિ મુખઠરા ૫૧

॥ પુષ્પિકા ॥

ઇતિ શ્રી મહાવીર તીર્થેશ્વર ગિધ્ય પચમ ગણધર શ્રી
 મુખર્મસ્વામી પ્રમુખ ગચ્છનાયક પટ્ટાવલી સ્વાધ્યાય ॥ શ્રીસ્તુ
 તપાગચ્છેશ શ્રી વિગાલસોમમૂરિમહિત મહલી સિરોમણિ પં
 શ્રી જયમુદરગિધ્ય જ્ઞાનમુદર લખિત ॥ મુન કીર્તિસુદરપઠનાર્થ
 સવત ૧૭૦૦ વર્ષે કાર્તિક વદિ ૫ દિને શ્રીસ્તુ ગુણ ભવતુ ॥

श्रीमुनिरत्नसूरिशिष्यविरचिता

श्रीआगमगच्छ-पट्टावली

धन्यं दृष्टियुगं दिनं च सफलं प्रागादियं दुःषमा,
चित्ते प्रोल्लसितः प्रबोधदिवसः ध्वस्नं तमोमंडलम् ।
प्राप्तः कल्पतरुर्गृहे सुरगवी चिंतामणिः स्वे करे,
यद्दृष्टं गुरुराजवक्त्रकमलं संपूर्णचंद्रोपमम् ॥१॥

श्रीसद्बीरजिनात्सुधर्मगणभृत् तस्माच्च जंबूस्ततः,
संख्यातेषु गतेषु सूरिषु भुवि “श्रीवज्रशाखा”ऽभवत् ।
तस्यां ‘चन्द्रकुलं’ मुनीन्द्रविपुलं तस्मिंश्च “सैद्धान्तिकाः”,
स श्रीशीलगणाऽधिपप्रभृतयः कुर्वन्तु वो मंगलम् ॥२॥

श्रीमान् शीलगणाधिपः प्रथमकः श्रीदेवभद्रप्रभु-
धर्मोद्धारधुरीणतां विधृतवान् श्रीधर्मघोषस्तथा ।
भद्रं श्रीयशसः पुरो गणधरं सर्व्वीदिरानन्दकः,
पूज्यास्तेऽभयदेवसूरिगुरवः कुर्वन्तु वो मंगलम् ॥३॥

श्रीसिद्धांतविचारसारमतयः श्रीवज्रसेनाभिधाः,
श्रीमन्तो जिनचंद्रसूरिगुरवः श्रीहेमसिंहस्ततः ।
श्रीरत्नाकरसूरयो विनयसिंहाख्याः श्रुताऽलंकृता,
रम्यानर्घ्यगुणा गुणादिकसमुद्राश्च प्रसीदंतु मे ॥४॥

श्रीमन्तोऽभयसिंहसूरिगुरवो बोधिप्रदा भाविनां,
विद्यानंदितचित्तसोमतिलकः सूरीश्वरो वादिराट् ।
सूरिभूरिगुणोदयो विजयवान् श्रीसोमचंद्रस्तथा,
तस्मात् श्रीगुणरत्नसूरिगुरवः कुर्वन्तु वो मंगलम् ॥५॥

श्रीमत्संयमपालनैकनिरतः सद्ब्रह्मविद्याधरः,
श्रीजैनस्मरणेन पापविरतः सिद्धांतशुद्धांतरः ।

श्रीजातश्रुतिखंडनप्रवणधीसारोदयः श्रीयुतो,
 नित्यं श्रीमुनिसिंहसरिसुगुरुः सौख्यावलीं मे क्रियात् ॥६॥
 विद्याभिश्च जयंतु सव(संघ ?)सहिता यत्पादपद्मद्वयं,
 सेवन्ते नितरां स संयमधैरः आ(ख्या)ताऽवदाता मताः ।
 ते नदन्तु जयन्तु संघसहिता नित्यं लसद्दर्शना,
 मांगल्यं मम सूरयो वितनुत श्रीशीलरत्नाभिधाः ॥७॥
 तत्पादांबुजयुग्मपांशुविलसत्पीयूषपानान्विताः,
 श्रीमंघेन समं समुद्रवमनापीठे विरंसं ग्रहं (?) ।
 श्रीमन्तो वितरन्तु सौख्यमनिश सिद्धांतपारंगमा,
 आनंदप्रभसरय सुगुरवः कुर्वन्तु वो मंगलम् ॥८॥
 सालंकारवचःसुधारसलसद्दाराधर(राः) प्रीणतः,
 प्रत्येकाऽऽस्तिकचातका सुप्रहिता विज्ञाततत्त्वश्रियः ।
 गंभीरा जलराशिवद्विजयिनः श्रीमण्यपुण्योदया,
 नित्यं श्रीमुनिरत्नसरिगुरवः कुर्वन्तु वो मंगलम् ॥९॥

॥ इति गुरुकाव्यानि ॥ ॥छ॥

श्री मुनिरत्नसरिशिष्य विरचित

श्रीआगमगच्छ-पट्टावली

सिरि सयल सुरासुर विह्वय सेव, सिरि वीर जिह्वेसर नमठि हेव,
 तस पट्टोधर गणधर सोहम्भ, जिह्वि वीलां निह्वीय अठ्ठु कम्भ १
 तस पाटि पसिद्धो ज पुसाभि, ठेवलि सिठि पुठता सिद्धिठामि,
 ध्वि अनुठ्ठमि हुआ वयरसाभि, मनवलीय सीअर्थ जह नाभि २
 तस सीस वयर ठेवठि समय पार, मपसिद्ध विसद्धठि शुषि अपार,
 सोपारर्थ पाटिहि "गच्छ"आरि, तीषुर्थ थाय्या पुण्यतषुर्थ प्रकारि ३
 तिहां य द्रगच्छि गुरु बुजपहाषु, सिरि गीतगुणुादिव गुणुनिहाषु,
 तेषुर्थ पाटि महोदय ठेवसाद, सूरिसर निह्विणीय मोहनिद ४
 तसि पाटि अवियष्ट रदीय आत्र, सिरि धम्भघोषसरि सूयनिवास,

જસભદ્રસૂરિ તસ પાટિ જાણી, શુભ ભાવઈ નિમ્મલ હીય આણિ પ
 સૂરિ સ્વનાણુંદ મુળીંદસાર, સંસાર તારણ દેસણ વિચાર;
 તથો અભયદેવસૂરિ સુદ્ધભાવ, જિણુસાસણિ પયડીય કઈ પભાવ. ૬
 જે સંઘભાર ઉદ્ધર સમતથ, જીણિઈ વિવરીયાં સમયતાણાં મહતથ;
 જીણઈ જીતીય મોહમહિંદસેન, વાંદૂ તે સહિ ગુરુ વયરસેન. ૭
 જેહે કોહ મહાભડ માણ મગ્ન, જસ ચિંતિ દયારસમયિ લગ્ન;
 જીણઈ કીધાં વાદીય વાદ દૂરિ, વાંદૂ તે સિરિ જિણિચુંદસૂરિ. ૮
 સિરિ હેમસિંહસૂરિ હેમકાય, જગિ સિરિ રયાણાયર સૂરિરાય;
 સિરિ વિનયસિંહસૂરિ વિનયજત, ગુણુસમુદ્રસૂરિ ગુરુ ગુણિહિંપત.
 સિરિ અભયસિંહસૂરિ અભયદાન, દીધું જે મહીયલિ લહીય માન;
 માનવગણિ સેવા કરીય ભાવ, જસ નામઈ નાસઈ સંવ પાવ. ૧૦
 તેહે ગુરુપદિ થાખ્યા પરમબુદ્ધિ, સિરિ સોમતિલકસૂરિ જગપસિદ્ધિ;
 જીણઈ વયણ વિલાસઈ બાલકાલિ, મિથ્યાતી બુઝવ્યા ઈણિ કાલિ ૧૧
 તસુ પટ્ટોદય ગિરિવર દિણુંદ, જસ પાય નમઈ નિતુ નિતુ મુણિંદ;
 દહે દિસિ ધવલણ જસ ધવલચુંદ, પણમું સૂરિસર સોમચુંદ. ૧૨.
 તથો સહિ ગુરુ થાખ્યા સૂરિ સાર, જાણી ગુણમંડણ રયણસાર;
 મનપુરી આનંદિ નીર પૂરિ, પણમઉં તે સિરિ ગુણુરયાણુસૂરિ. ૧૩
 સિરિ પદિ પયડીય ગુરુવચંસ, ભવિયણ-મણ-પંકજ રાજહંસ;
 ઝીલ્યા જે ઉપશમ વયણ પૂરિ, વાંદઉ તે સિરિ મુનિસિંહસૂરિ. ૧૪
 “વિધિગચ્છહ” મંડણ રયણસાર, જસ નિવસઈ સરસએ મુખિ અપાર;
 ભવિયણ પણમઈ જનિત વિહાણ, સિરિસીયલરયાણુસૂરિગુરુપહાણ ૧૫
 તસ પદિ ધુરંધર સુગુરુરાય, જસ પણમઈ ભવિયણ ધરીય ભાવ;
 મહી મંડલિ વિહિરઈ ધમ્મ દંતિ, સિરિ આણુંદપ્રભસૂરિ
 વિરજઈ અંતિ. ૧૬

તથો “આગમ” ગણુધર સ+ સીહ, નિતુ નવરસ વરસઈ એ સરસજીહ;
 સુગુરુ તદઉ ભવીયણ હરખ પૂરિ, જયવંતી શ્રી મુનિરત્નસૂરિ. ૧૭

॥ ઈતિ આગમપદ્મગુર્વાવલી સમાપ્તા ॥

ઉપા૦ શ્રી મુનિસાગરરેણ શ્રા૦ માની યોગ્ય, પુસ્તિકા

પઠનાર્થે લિખાપ્ય દત્તા ॥ છ ॥

અથ ગુરુસ્તુતિઃ ।

સો દેસો જત્ય તુમ્હં, તે દીઠા જેહિં દિસસે નિચં ।
 નયણા તે સુઠયત્યા, જે તુમ્હ મુહં પલોયંતિ ॥૧॥
 જત્ય ન દીમતિ ગુરુ, સુપ્પમાણ વટ્ટિણહિ સપ્પસન્ના ।
 તત્ય કથં જાણિજ્ઞડ, જિણવયણં અમીયસારિન્હં ॥૨॥
 જહિં તમ્હં પરદેસે, અંતરીયા વહુવિહેહિં રવસેહિં ।
 તહ વિ તુમ્હં સમરિજ્જસિ, જં સરવરં રાયહંસેહિં ॥૩॥
 જિં સુરહં સરહ વચ્છો, વસંતમાસંમિ કોડલા સુરહ ।
 વિંજ સુરહ ગયંદો, અમ્હાણ મણં તુમ્હં સરહ ॥૪॥
 જિમ પાય(હ)મમ્મિ મોરા, દિણયરહદયંમ્મિ કમલવણસંહં ।
 વિહસન્તિ જેમંતચ્ચિય, તુહમ્મે દસણ તુમ્હ હં ॥૫॥
 ધન્ના તે ગામાગર-નગરાસણપટ્ટનાયણો ઠાણા ।
 વિહરન્તિ જત્ય ગુરુણો, સુવિહિયમગ્ગં પયાસંતા ॥૬॥
 શીતકાલે યથા દીનો, પ્રાર્થયતિ દિવાકરમ્ ।
 હદયંતં નિરીક્ષયંતે, તયાહં તવ દર્શનમ્ ॥૭॥
 અજ્ઞાનતિમિરાન્ધ્યાનાં, જ્ઞાનાઝનશલાકુયા ।
 નેત્રમુન્મીલિતં યેન, તસ્મૈ શ્રીગુરવે નમઃ ॥૮॥

બહુયાં બહુયાં દિવસડા, જુ મધ સુગુરુ દિઠું,
 ઠોચન જે નિકસી રહ્યા, હીયડધ અમીય પધઠું ૬
 વાટ જોયતાં ગુરુતણુઈ, દિવસહ ગયા અપાર,
 આજ ગૃહાંગણિ દેવપતરુ, લેટયા અમ્હ ગુરુ માર. ૧૦

ધતિ ગુરુસ્તુતિ

શ્રીય આદિજિણુહહ શાંતિનાથ, નેમિ પાસ વીર વદ્ધ જોડી હાથ,
 જોય પાંચઈ પણ્ણીસુ ભાવ ધરી, નિત પૂજિસુ હૈયા સુધિ કરી. ૧
 અતીત અણાગય વટ્ટમાણુ, જે આસઈ અસાસઈય જિણુહ ઠાણુ,
 અપઈ વિહરતા જિણુઈ વીસ, તેય સવિ જિણુ પૂરુ મણુ જગીસ ૨

ચૌદ પૂર્વ નર્ધ અંગહ અગ્યાર, નવ તત્તિ જે સિદ્ધાંત સાર;
 એ જિણુવર અણુહર સિદ્ધિસીલી, તેય વાણીય પૂરુ મનરલી. ૩

॥ ઇતિ પંચતીર્થસ્તુતિઃ ॥ છ ॥ શ્રીઃ ॥

નોંધ—પૂર્ણિમા ગચ્છના આચાર્ય શીલગુણસૂરિ અને આચાર્ય દેવેન્દ્ર-
 સૂરિએ અંચલગચ્છ સ્વીકાર્યો. પછી તેમણે અંચલગચ્છનો ત્યાગ કરી
 સં. ૧૨૫૦માં આગમિક યાને ત્રિરત્નિક મત ચલાવ્યો. (જુઓ—પ્રવચન-
 પરીક્ષા.)

આચાર્ય રતનાકરસૂરિ વિ. સં. ૧૪૯૪માં થયા.

આચાર્ય શીલરત્નસૂરિએ વિ. સં. ૧૫૦૭માં પ્રતિષ્ઠા કરી છે. આ
 સિવાય તેમણે અને આચાર્ય આદિપ્રભસૂરિએ વિ. સં. ૧૫૧૨માં પ્રતિષ્ઠત
 કરેલ જિનપ્રતિમા બાંદનવાડામાં વિદ્યમાન છે.

આચાર્ય આણંદપ્રભસૂરિ વિ. સં. ૧૫૧૩થી ૧૫૧૭.

આચાર્ય મુનિરત્નસૂરિ ૧૫૪૨.

આગમગચ્છ પટ્ટાવલી માટે જુઓ જૈન ગુર્જર કવિઓ ભાગ ૧,
 પૃ. ૪૧૫, ૪૫૨, ૬૧૫, ૭૦૨; ભાગ ૨, પૃ. ૨૨૨૪.

તપોગચ્છાચાર્ય શ્રી વિજયસેનસૂરિઆજ્ઞાવર્તી મુનિ શ્રીવિનયસુન્દરગણિવિરચિત શ્રીતપોગચ્છ ગુર્વાવલી-સ્વાધ્યાય

[રચનાસ વત-વિ. સ. ૧૬૫૦]

સકલ સુરાસુર સેવિત પાય, પ્રણમી વીર જિજ્ઞેસુર રાય;
 તસ શાસન ગુરુપદ પટધરુ, જમતિઈ શુભશ્યુ સોહાકરુ. ૧
 પહિલુ પ્રણમું ગૌતમ સ્વામી ૧, સર્વસિધિ હુઈ જસ લીધઈ નામિ,
 સુધર્મસ્વામી ૨ પથમ ગણધાર, જણુસ્વામિ ૩ નામિ જયકાર ૨
 પ્રભવસ્વામિ ૪ તસ પટધર નમઈ, શય્યભવ ૫ પટધર પાંચમઈ,
 યથોભદ્ર ૬, ભદ્રળાહુ ૭ મુણિહ, શુભભદ્ર ૮ નમતા આણુહ ૩
 તેહના શિષ્ય દોઈ પટધાર, સૂરીશ્વર શુણ્મણિ બહાર,
 આર્ય મહાગિરિ આર્ય સુહસ્તિ ૯, સપ્રતિરાય ગુરુ ભણિ પ્રશસ્તિ, ૪
 શ્રી કૌટિક કાક દક સૂરિ ૧૦, ઇન્દ્રદિન્ન ૧૧ દિન્નસૂરિ ૧૨ શુણ્મૂરિ,
 તસ પટિ સિહગિરિ ૧૩ શ્રીવચરસ્વામિ ૧૪, વજ્રસેન ગુરુ ૧૫
 નમઈ સિર નામિ; ૫
 નાગેન્દ્રાદિક કુલ હુઆ ચ્યારી, પણિ હુઆ ચદ્રગચ્છ વિસ્તાર,
 ચદ્રસૂરિ ૧૬ ચદ્ર જિમ નિરમલુ, સામ તલદ્રસૂરિ ૧૭ શુણ્નિલક ૬
 દેવસૂરિ ૧૮ અભિનવ દેવસૂરિ, પ્રદ્યોતનસૂરિ ૧૯ શમસુખસૂરિ,
 શાંતિસ્તવનકર સૂરિ માનદેવ ૩૦, માનર્તુગસૂરિ ૨૧ કૃતસુરસેવ ૭
 વીરાચાર્યસૂરિ ૨૨ જયદેવ ૨૩, દેવાનહસૂરિ ૨૪ પ્રણમઈ હેવ,
 વિક્રમસૂરિ ૨૫ સૂરિ નરસિહ ૨૬, સમુદ્રસૂરિ ૨૭ ખુ માણકુલસિહ ૮
 હરિભદ્રસૂરિ મિત્ર માનદેવ ૨૮, વિશુધપ્રભસૂરિ ૨૯ સારકે સેવ,
 જ્યાનહસૂરિ ૩૦ રવિપ્રભ ૩૧ વલી, યથોદેવસૂરિ ૩૨ નમઈ મન રલી ૬
 વિમલચંદ્રસૂરિ ૩૩ સોવનસિદ્ધિ, પ્રદ્યોતનસૂરિ ૩૪ બહુત પ્રસિદ્ધિ,
 સર્વદેવસૂરિ ૩૫ ગુરુ તસ પાટિ, જ્ઞાનાદિક શુણ્નઈ નહીં ઘાટી ૧૦
 અણુહ પરિસરિ ટેલી ગામિ, શુભ મુહૂરતિ વડતરુ ઠામિ,
 આઠ પટોધર ગુરુ થાપના, કરતા ભય ભાગા પ્રાપના.

વડગછ નામ હૂંડ' તે ઘણી, આજ લગઈ તસ મહિમા ઘણી;
 રૂપ શ્રી ગુરુ શ્રી દેવસૂરિ ૩૬, સર્વદેવસૂરિ ૩૭ નમઈ' ગુણભૂરિ. ૧૨
 યશોભદ્રસૂરિ ૩૮ શ્રી નિમિચંદ્ર ૩૯, તસ પટિ પ્રણુઈ' શ્રીમુનિચંદ્ર. ૪૦;
 અનિતદેવસૂરિ ૪૧ ગરિમાવંત, વાદિદેવસૂરિ ૪૨ અતિબલવંત. ૧૩
 વિજયસિંહસૂરિ ૪૩ કરઈ' પ્રણામ, સોમપ્રભસૂરિનઈ' ૪૪ લિઈ' નામ;
 તાસ પાટિ ગુરુ શ્રી અણિરત્ન-સૂરિ ૪૫ સુગુરુમંડલિ સિર રત્ન. ૧૪
 વહતપગચ્છ જલનિધિ ચંદ્રમા, જગચંદ્રસૂરિ ૪૬, વિમલ આતમા;
 સંવત બારપંચચારી (૧૨૮૫) વરસિ, તિથિ તપગચ્છ ધાપિઉ મન
 હરસિ. ૧૫

તસ પટિ સૂરિ શ્રી દેવેંદ્ર ૪૭, વિદ્યાનંદસૂરિ ૪૮ સદા અતંદ્ર;
 સુવિહિત યતિ ગુરુશ્રી ધર્મધોષ, ધર્મકીર્તિ'ગુરુ ૪૯ કૃતગુણપોષ. ૧૬
 માલવ મંડલિ મંડપ દુર્ગિ, પૃથ્વીધર સાહ ગુરુ સંસર્ગિ;
 અઠહુત્તરિ જિણુહર ઉદ્ધરિ, નિજ સંપદ સુકૃતારથ કરી. ૧૭
 સોમપ્રભસૂરિ ૫૦ તસ પટિ ભલઈ', સોમતિલકસૂરિ ૫૧ ગુણગુણિલઈ;
 શ્રી દેવસુંદરસૂરિ ૫૨ મુનિરાય, જ્ઞાનસાગરસૂરિ ૫૩ પ્રણમઈ પાય. ૧૮
 શ્રી સોમસુંદરસૂરિ ૫૪ તસ પટઘણી, અષ્ટવિધ ગણિસંપદ જસ ઘણી;
 મુનિસુંદરસૂરિ ૫૫ અતિગુણવંત, રત્નસેખરસૂરિ ૫૬ મહિમાવંત. ૧૯
 શ્રી લક્ષ્મીસાગરસૂરિંદ ૫૭, સુમતિસાધુસૂરિ ૫૮ નમઈ' મુણિંદ;
 હેમવરણિમ નિરમલ કાય, શ્રીહેમવિમલસૂરિ ૫૯ નમઈ' મુનિરાય. ૨૦
 તસ પટિ ગુરુ મુનિજન અવતંસ, યુગપ્રધાન સમ જસ પ્રશંસ;
 આનંદવિમલસૂરિ ૬૦ આનંદકાર, દૂરિ કરિઉ જિણિ સિથિલાચાર. ૨૧
 ભવ્ય જીવ પ્રતિબોધ્યા ઘણા, ગીતારથ મુનિની નહિ મણ્યા;
 ઉદયવંત જિનશાસન થયઈ', કલિકશમલ સખ દૂરઈ' ગયું. ૨૨
 વિજયદાન દાયક સપરાણ. શ્રી વિજયદાનસૂરિ ૬૧ શાસનભાણ;
 વિજયવંત જિનશાસન કરી, વડલીપુરિ પામિઈ' સુરપુરી. ૨૩
 સંપ્રત વિજયમાન ગુરુરાજ, તસ પટિ હૂં જિન અવિચલ રાજ;
 શ્રી હીરવિજયસૂરિ ૬૨ સુગુરુમુણિંદ, તાં પ્રતપઉ જાં મેરુગિરિંદ. ૨૪
 શ્રી આચારિજ પદવી ધાર, શ્રી વિજયસેનસૂરિ ૬૩ ગણધાર;
 તસ પટિ વર મણિ તિલક સમાન, ઉદયવંત હુ યુગહ પ્રધાન. ૨૫

(ધરમસાગર ઉવઝાય પ્રધાન, વિમલહરષ નિરમલ અભિધાન,
કલ્યાણવિજય ગુરુ કરઈ કલ્યાણ, ત્રિણિ ઉવઝાય ગણિ મેરુ સમાણ. ૨૬)
શ્રી વિજયહંસ પડિત ધુરિ લીહ, ઇમ અનેક પડિત મુનિસિહ;
સુવિહત સાધુ સાધવી જેહ, દિનિ દિનિ ઉઠ્યવંત હું તેહ ૨૬
તપગચ્છ ગુરુની ગુરવાવલી, ભગતિ ભણત પુહતી મન રલી,
અતુકમિ અતુકમિ લેઈ નામ, વિનયમુંદર કરઈ તાસ પ્રણામ. ૨૭

॥ ઇતિ શ્રી તપાગચ્છ-ગુર્વાવલી-સ્વાધ્યાય સ પૂર્ણ ॥

લિખિત—પં. વિનયમુંદરગણિભિર્વિદ્યાપુરે

નોંધ—'જૈન ધર્મ પ્રકાશ' પુ૦૪૦, અ૦ ૨, પૃ ૫૭માં સાક્ષરરત્ન
શ્રીયુત મોદનલાલ દલીચંદ દેગાધ સમૃદ્ધીત લેખના આધારે અહીં આપી છે

પં. દેવવિમલગણિશિષ્ય પં. વીરવિદ્યાધરવિરચિત

શ્રીહીરવિજયસૂરિનો સલોકો

[લેખક:—પં. વિદ્યાવિજય ગણી; રચનાસંવત-વિ. સં. ૧૬૫૨;
લેખનસંવત-વિ. સં. ૧૮૬૫ લેખનસ્થળ-વૈલાદ.]

શાસનદેવી તુમ પાચે લાગું, ગુરુ ગુણ ગાઉં બુદ્ધ જ માગું;
હીરવિજયસૂરીસર સલોકો, વર્ણવી કહું છું સાંભલજો લોકો. ૧
પાલનપુર નગર કહેવું વખાણું, અમરપુરીથી અધકેરું આણું;
સાહુકારો વસે તિહાં વિવહારી, સતીયસિરોમણી નાધીડ નારી. ૨
સિંહસુપન દેખી સુત જાયો, મહોત્તવ મોટકો તાતે કરાવ્યો;
લક્ષણ બ્રિસે રત્યરંગિલો, કુંવર વાઘે છેલછખીલો. ૩
ભણીયા સિદ્ધાંત અંગ અગિઆર, હીરહસણ મુનિ સિરદાર;
વૈરાગ્ય પામી ચારિત્ર લીધો, કુંવર વાંછે કામ અવલ કિધું. ૪
શ્રી આણુંદવિમલ સૂરિસિરોમણી, જિણે દિપાવ્યું શ્રી જિનશાસણી;
આગરા લાહોર દિલ્લી સુલતાને, મરુધર માલવ મેવાડ માંને. ૫
સોરઠ કચ્છ ગુર્જર હાલાર, કુંકણ દક્ષિણ મરહઠ સાર;
એહવે દેશ કરિયા વિહાર, પ્રતિખોધિ શ્રાવક કીધા સુવિચાર. ૬
સમલ પંથ જૈ દૂરે ટાલિ, શ્રી જિનશાસન સુધુ અનુઆલી;
શ્રી આણુંદવિમલસૂરિ પાટ દિપાવ્યો, વિજયદાનસૂરીસર પાચો. ૭
સૂરિમંત્ર જપે સૂરીસર ધ્યાને, શાસનદેવી આવી દૈ માન;
હીર ગુરુ કરજ્યો બહુલ પ્રતાપિ, શાસનદેવી એહવિ મત્ય આપી. ૮
હીરવિજય સૂરીસર કિધા, ષટ દરશનમેં હુઆ પ્રસિદ્ધા;
દેશ વિદેશ કિધા વિહાર, ચોમાસું પહોંત્યા નયરી ગંધાર. ૯
પુરે પકવાને સ્વામીજન પોખ્યા, ચાચક જનનૈ દાનૈ સંતોખ્યા;
પૂજા સનાત ઉત્તર રંગરોલ, દેવરાઈ રાતિજગેં તંખોલ. ૧૦
હવે આગરામાંહિ હુઈ ખ્યાત, ધ્યાનસંગ માનસંગ કેરડી માત;
નામે તે બાઈ અંપા પ્રસિદ્ધા, મોટો તે તપ ચોમાસી કિધ. ૧૧
શહેર આગરામાંહિ હુઈ તે ખ્યાત, પાદશાહિ સાંભલી તે તપવાત;
બુકું આ બોલે હિંદુઆ કાફર, પાતશાહને પેટે ચઢી છે આફર. ૧૨

હકમ કરીને અંપા ગોલાવી, સુખપાલ બેસીને દરબાર આવી,
 તપને તેજે પાતશાહી કપે, પૂછે જવાબ તવ અંપા જ પે. ૧૩
 અનાજ વિગર કયુ કરિ રહેવાઈ, ચાર મહિનેકે રોજે કયુ થાઈ,
 ચોક્કિય છોડુ મહેલામે રહેણાં, તવ મે અબાલું સાધી ભુ કહેણા (૧) ૧૪
 મહેલાંમાં બેઠા તવ આરાધે, તપને તેજે બહુ જસ વાધે,
 કહો રે ચારો દિનકુ કયા સૂઝે, ઇસકિ કરામત કહો કુણુ ખુજે. ૧૫
 કયા હૈ કરામત અંપા તુમ પાસે, પાતશાહી પૂછે મનને ઉદલાસે,
 રોજે કરુ મે દેવશુરુ ધ્યાને, પાતશાહ ગોલીવે દેઈ બહુ માને ૧૬
 તેરે રોજેકુ બહુત શાખાશી, તેરે જોધયે સો માગ ઉદલાસે,
 હવિપતિ પાતશાહી બહુલ નિગાળ, પાતસાઈ નોખત ચારોઈ વાગી ૧૭
 ખારહજરી મોટા હીવાન, પાતશાહી માર્હિ હુઆ પ્રધાન,
 થાનસિંગ રહે છે પાતશાહ હજૂર, પાપતણી મત્ય તેહથી દૂર ૧૮
 પાદશાહ મનમે એહવો સદેહ, શુરુકિ કરામત રોજ કરે એહ,
 ઉનકે શુરુકુ ઈલા ગોલાઉ, ઉસકી કરામતકો મે લિ પાઉ ૧૯
 તુમારા શુરુકા કહો અંપા નામ, કિહા વસે ને કહો કુણુ ગામ,
 હીરવિજયસૂરિ શુરુજી હમારા, સદલ દુનિયામાં કરે ઉપગારા ૨૦
 દેશ વિદેશ કરે વિહાર, સુંણીયા ચોમાસુ નયરી જધાર,
 અંપા શુનો કયોં જે મહેલ તેહયા, બહિન માનીને ઘેર સલોનયા ૨૧
 હુકમ કરીને હજરત ગોલાવે, એ હાથ જોડીને આગલ આણે,
 બડા ફરમાન લખો એક ત્યાંઈ, હીરશુરુકુ પાતશ્યા ગોલાઈ ૨૨
 તરત શુજરાતે મેવાડા ચલાવ્યા, દિન સાત પાચ શુજરાતે આવ્યા,
 શુજરાતી સુખેકો ફરમાન લીધા, તેહ સલામ કરીને હાથમે લીધા ૨૩
 પાતશાહજી લિખ ઇસિય કેળી, સતાવી ચલણા અજર નદણી (૧),
 રોજ મહિના પાતશાહી દેણા, હલુઈ હલુઈ આરામ લેના. ૨૪
 સુખે તવ ઈહિ તરત ચલાવ્યા, અસવાર દો શ્રીગધાર આવ્યા,
 પાતશાહી ફરમાન આગલ છોડે, હીરશુરુ વાચે મનમે કોડે. ૨૫
 સઘ સહુ કો મનમે વિમાસે, હીર શુરુ તેહયા અકબર પાસે,
 અકબર પાતશાહ જે મહા ખુની, વિનતી ન માને ઉમરાવ કેહની ૨૬
 પૂન્યજી ! પાતશાહ પાપીદ દુષ્ટ, મહા મુગલ ને રખે દે કષ્ટ,

ઈદ્વિચ્ચં કુક કપટ રચિઈ, વાહાણુ ઝેસારી દીવ પોચવીઈ. ૨૭
 વલતું નેહિ હીરગુરુ ઈમ પ્રકારચે, ધર્મ પ્રભાવે મંગલિક ધારચે;
 શ્રી જિનશાસન સખલિય સર્મ, નાસીય જાતાં નવિ રહે ધર્મ. ૨૮
 ચારુઅ મહુરતે કિધાં પ્રસ્થાન, જયપતાકા કુસલ કલ્યાણુ;
 કન્યા તિહાં ઉભી મોતિયે વધાવે, આગલે શુકન રહેરા થાચે. ૨૯
 ડાવિઅ દેશિ તોરણીઓવાસ, જિમણી લૈરવ પુરચે છે આસ;
 ખેર ડાળો ને ડાળાં જલાલિ, જીમણુ તોરણુ ખાંધ્યાં મલાલિ. ૩૦
 શુકન સખલા હુઆ ઉછાહે, હીરગુરુ ચાલ્યા ચોમાસા માંહિ;
 પાતશાહીમે વડાઈ સંઘાતે, હીરગુરુ ચાલ્યા પરીવાર સાથે. ૩૧
 અમદાવાદિ સંઘ અતિ બહુ ભાવિ, આવી આડંબર સામઘ્યાં લાવે;
 રાજનગરમાં પૂજ્ય પધરાવે, ખાંનખાંના સાહિબ વાંઢવા આવે. ૩૨
 નિકાય નીકી ગુરુજી ચલણે, પાતશાહી તુમેકું ચાતે હેં મિલણે;
 ઈમ કહિને નવાબ વલિયા, રાજનગરમાં શ્રાવક સહુ મલિયા. ૩૩
 શાહ વહોરો તે કુંવરજી ઝવેરી, મનિયા સા પ્રમુખ મોટા વ્યવહારી;
 પૂજ્યજી કહો તો નવાબ ફરેવીઈ, પર્વ પળુષણુ ઇહાં કિણુ કરઈ. ૩૪
 પૂજ્યજી બોલ્યા મનમે ઉછાહે, છ છિંડી બોલિ છે સિદ્ધાંત માંહિ;
 પરભાતી તેણે કારણુ પાગરવું છું, પાતશાહી હોકમ પાછો ન
 ફેરવું. ૩૫

અનુચાન વાચક અને પન્યાસ, સાથિ પાંત્રીસે ઠાણું ઉલ્લાસ;
 મેણિયા માફક રીસ્તે જવાલા, વેહેલું વલિ સાથિ હોંસિય ચાલે. ૩૬
 આડંબરે ચાલ્યા શ્રી ગુરુરાજ, મેસાણા સિદ્ધપુર પાલનપુર સાજ;
 અનુક્રમે સરોતરે પોહતા ઉલ્લાસ, તિહાં કણે સખલો શ્રાવક વાસ. ૩૭
 સહેસા અરજનના મોટા મેવાસ, ઘેર બેઠો નિત્ય આવે છે ગ્રાસ;
 સહેસા અરજન મેવાસી બલિયા, ગુરુ પાચે લાગી આવીને મલિયા. ૩૮
 ગુરુજી ચોમાસું ઇહાં કિણુ કરઈ, પૂજ્યજી પરમેસરથી ઇહાં કરીઈ;
 કહો તો મ્હેજીને મારીય કાઢું, કુસલ ને ખિમે સેહર પોહોંચાડું. ૩૯
 ગુરુ કહે અઘટતું એ કિમ કરિઈ, પાતશાહ કને જાતાં ઘણો યશ લહઈ;
 પર્વ પળુસણુ ઇહાં કિણુ કરઈ, પારણો કરીનેઈ આગલ

સંચરીઈ. ૪૦

પણુસણુ કરવા પૂજ્યજી રહીયા, નવે વખાણુ કલા સાંભલીઆં,
 સવરધરી દાન સોનઈ આખ્યા, જયક જનતાના દાલિદ્ર કાખ્યાં. ૪૧
 પારણા પૂજા ને સખલી સખઈ, ધન ધન હીરગુરુની કમાઈ,
 સહેસો ને અરણુન તે પ્રતિજોધી, જીવ નવિ મારુ બાધાઈ લિધી ૪૨
 પણુસણુ કરી પૂજ્ય પધારિયા, નયરી સિરોહી આવિ ઉતરિયા;
 રાય સુલતાન આવીને મલિયા, તિહાંથી આગલ હીરગુરુ સચરીયા. ૪૩
 જલોર જોધપુર મેડતામાહે, પૂજ્યજી પોતા નમે ઉછાહે,
 સહસ દારગ જોગજીવ દીધ, હુછણે યાચકને હાથીયા દીધ. ૪૪
 પાતશાહી મેવાડા આગલે ચાલીયા, હીરગુરુ ક્રિયા અકખર સંભલાવ્યા,
 થાનસિંગ માનસિંગ સખલી સખઈ, દલિસા આગલે દિધી વધાઈ. ૪૫
 મેડતે પૂજ્યે કરયા પ્રયાણુ, નગર ફેતેપુર હુધ તે જાણુ,
 સેખુજી પાદશાહ સામા મોકલીયા, અઠારાઈ સંઘ મનોરથ દલિયા. ૪૬
 પાતશાહી નેજા વડા નિસાણુ, નોળત વાળે મોટે મડાણુ,
 પાતશાહી હાથી પાખરિયા, ઘોડા કુતલ દોરીને આગલ કરીયા. ૪૭
 પથ શખ્દ નિશાણુ બાળે, ઢાલ ધુસકે અખર ગાળે,
 માદલ તાલ અને સરણાઈ, ઠોરથ ઠોરે દેતા વધાઈ. ૪૮
 આગરાઈ સઘે કરયો સામઈયો, વણુવી કાંઈ ન જાય તે કહિયો,
 જોગજીવ મોટે પૂજ્ય પધરાવે, હીરવિજયસૂરિ આગરામાં આવે. ૪૯
 પ્રભાવના હુધ સખલી રુપઈ, જો શ્રાવકે જયકને સતોખ્યા જો સહુ;
 આગરાઈ સઘ ચતુરસુજાણુ, થાનસંગ માનસંગ માનું

કેહયાણુ. ૫૦

શુરુજી ય ઉતરીયા કરખાર નેઠા, પ્રભાતે પાતશ્યા મોલમા તેઠિયા,
 હીર ગુરુ સાથે ઠાણુ જે જે સાત, પતાસા પૂછે સી સી વાતે. ૫૧
 આશીશ દહ આગલે રહીયા, દરીમણુ દેખી પાતશાહ ગહગહીયા,
 દલીસા દેખી દરીસણુ આણુ દે, હાથ જોડીને ઉખરાવ વંદે. ૫૨
 પાતશાહી જલેવા સોનેરી દિઠા, ઠાળલી ગિછાવી આગલ ઠેઠા,
 પાતશાહી કહે શુરુખેસોં જલેવે, સાધુ જોક જોલો જીવ હુવે વિશેષ. ૫૩
 મોહલામાં જનાવર કિહાર્યુ હોવે, પાતશાહી મોળે જોલિય જોવે;
 જોયતાં નાવિ કિમ વિચાર, દેખ્યો રિ ચમક્યો રીદય મજાર. ૫૪

એ નહિ માનવ આદ્યમરૂપ, અલ્લા ખોદાદા એહ સરૂપ;
 અખદલ કાબુલ સેખ દીવાન, માનસંગ કહુઓસ્તુ સુરસેન બાણે. (૧) ૫૫
 ખીરખલ રાજ તોડરમલ, રતનસંઘ હાડો ઉબરો અવલ;
 સહુ સલામાં પાતશાહી આવેં, હીર ગુરુ નાંમ જગતગુરુ થાપેં. ૫૬
 પાતશાહી ખોલ્યા ખોલ્ય વિચાર, કેશીઈં ઈલમ ગુરુજી તુમારા;
 જીવ ઉગારું જીઠ ન ખોલું, ચોરી નવી લું નેં નાડી ન ખોલું. ૫૭
 હુનિયા ન જોડું રાતિ ન ખાઉં, ઈસી ઈલમ સહી વીર વાંડ;
 વાત સુણિને પાદશાહી દિલ ખેડી, હુકમ હુઓ નઈ ગુરુજીય ઉઠે. ૫૮
 મજલસ ખીજી પૂજ્ય પધારે, ષટ દરશનમાં લાજ વધારે;
 મુકંદ સન્યાસી ગોદડી મુકિ, દીધી હઝારી નવિ ઘાઈ ઉંચી. (૧) ૫૯
 જંગમ ગુરુ કહે ગોદડી ઉઠાડે, પાતશાહી રિઝાયો એ હઠ માંડે;
 ગુરુ આખરૂ આપણી રાખો, ગોદડી ઉઠાડી અલગીય નાંખો. ૬૦
 માલદેવ ચિંતે હવે ઈહાં આજે, કિમ કરી જોઈઈં દરિસણુ લાજે;
 હકારી વીર ગોદડી ઉઠાડી, સોડીઈં કરામત એક માંડી. ૬૧
 નિજ માથાથી ટોપી ઉઠાડી, ઉડી આકાશે પાતશાહી નીહાલી;
 દિલીશા ખોલેં તવ ઈકતારી, ગોદડી ટોપી લાઉં ઉતારી. ૬૨
 ગોદડી ટોપી માલદેવ ખીલ્યા, સોડી સંન્યાસી અંગ થયાં ઢીલ્યાં;
 પાતસા હુકમ કરેં છેં ફેંરી, ગોદડી મંગાવો અખકિય વેગી. ૬૩
 આપણો આઘો માલદેવ ચલાવેં, ગોદડી ટોપી મારીનેં લાવઈં;
 સોડી સંન્યાસી દો થયા વીતા, પાતશાહ દરખાર હીરગુરુ જીત્યા. ૬૪
 જગદગુરુ બિરુદ રાખ્યું બે જાનું, અઈ અઈ હીર ગુરુ પૂજ્ય જ માનું;
 બ્રાહ્મણ સંન્યાસી અતિત ઉન્માદ, ષટદરશનશું જીત્યો છે વાદ. ૬૫
 માલદેવ મુનિ લીધો છે અલિગ્રહ, આજથી હીરગુરુ માથે તે ડીધો;
 દલીસા અકબર હીરગુણ ગાય, પાતશાહ કહેં માંગો બહોત પસાય. ૬૬
 હાથી ઘોડા ને પરગણુ ગામ, જે જોઈએ તે નકાલ્યો નામ;
 માગ્યા સ્યો ઘો તો અમર પલાવો, નવ મોહરે તુમે છાપ ચલાવો. ૬૭
 પરવ પશુસણુ અમર ચલાવો, શેતરંજે તીરથ સુગતો કરાવો;
 હુકમ ફરમાને ગાય છોડાવો, બંદીવાન લાખ છૂટાં મુકાવો. ૬૮
 પંખી મુગલાંને ઘણું ઉધરીયા, ડાખર સરોવર જીવ છોડાવીયા;

જીજ્યા ધુવા દાણ મેલાવી, શ્રી જિનશાસન થીર ચપાવી. ૬૯
 શ્રી જિનશાસન સળલો જે ધર્મ, હીરસૂરિનું મોટું જ કર્મ,
 પહેલું ચોમાસુ આગરે રહીઈ, બીજું ચોમાસુ ફતેપુર કરઈ. ૭૦
 પાતશાહી બહોત ફરમાન લેજે, ત્રીજું ચોમાસું આગરે રહીજે,
 અકબર શાહનો આગ્રહ જ જાણી, ધન ધન હીર ગુરની કમાણી. ૭૧
 ત્રીજું ચોમાસુ આગરે આવે, સળલ સામર્થ્ય પૂજ્ય પધરાવે,
 અકબર સામે સાબેલા તે રીઝયો, શ્રી ગુરુ વચને ઘણું પ્રતિજ્ઞયો. ૭૨
 પામરી પુસ્તક લેટણું કીધું, અકબર આગ્રહે કોઈ ન લીધું,
 અકબરે આગરે કીધો ભંડાર, જગતગુરુ કીધા મનુહાર ૭૩
 લાખ પિસ્તાલીશ પુસ્તક સચે, પડ્દરશનના શાસ્ત્ર પ્રપચઈ,
 કરી પાસણું પૂજ્ય પાંગરીયા, હજરત સલામ કરી ઉભા રહીયા. ૭૪
 પાતશાહ કર્યો બહોત સન્માન, જો તુમ ચાહે સો ઉનકા લ્યો નામ;
 શ્રેણીક વાલો શ્રી મહાવીર, અકબર વાલો શ્રી ગુરુ હીર. ૭૫
 કેસીય કીધો શ્રી પરદેશી સીધો, શ્રી ગુરુ અકબર તેમ પ્રતિજ્ઞયો,
 શાન્તિચંદ્ર વાચક પાસે હજુર, તીહાથી પાંગરીયા હીરવિજયસૂર ૭૬
 મરુધર ગુર્જર પાવન કરતા, શ્રી જિનશાસન માહે ગહગહતા,
 મેઘજી શીખ્ય આચારજી લુકે, કાણું સત્યાવીસ નિજ મતકે ૭૭
 પ્રતિમા જુહારી સસાર તરીયા, હીરગુરુ દરીયણ પામી ગહગહીયા,
 પંચ મહાવ્રત ઉચરીયા ફેરી, લુંકામત પાપ કાઢ્યો ઢઢેરી. ૭૮
 હીરવિજયસૂરિ ગુણ જે ગાઈ, દિન દિન પ્રતાપો કોડિ સવાઈ,
 વીવાહ મોચ્છવ મગલિક કાજે, એહ સલોકો લખવો વરરાજે. ૭૯
 આણું દેવિમલસૂરિ સીસના શિષ્ય, દેવવિમલ ગુરુ પડિત પ્રતીજ્ય,
 તસ સીસ મગળીક સલોકો ગાયો, વીર વિદ્યાધર આણું પાયો. ૮૦
 હીરવિજયસૂરિ તણો સલોકો, સાબલો લોકો પરીહરો સોકો,
 જે કોઈ લણે ગણે એહ સલોકો, કોડિ કલ્યાણ મગલિક થોકો. ૮૧
 ॥ ઇતિ શ્રી હીરવિજયસલોકો મ પૂર્ણ ॥

શ્રી ધર્મનાથ પ્રસાદાત્ સ. ૧૮૬૫નો પોષ શુક્રિ ૧૫
 રવિવારે શ્રી વૈલાદ નગરે લી. પ વિદ્યાવિજય ગણી.

શ્રીઆત્મકમલલખિસૂરીશ્વરશાસ્ત્રચંદ્ર ઇંડરની હસ્તલિખિત
 પ્રતિ ન. ૬૭૩ના પત્ર ૪ના આધારે આ રાસ અહીં આપ્યો છે,

નોંધ:—આ. શ્રી આણંદવિમલસૂરિના શિષ્ય વાનરઝગિ કે જેમનું બીજું નામ વિજયવિમલ છે તેમણે વિ. સં. ૧૬૨૨ પહેલાં ગચ્છાચારપયનાની ટીકા, ભાવપ્રકરણ સ્વોપનવૃત્તિ; સં. ૧૬૨૩માં ગ્રંથોદયમત્તાપ્રકરણ સ્વોપન અવચૂરિ; સં. ૧૬૪૪માં ગચ્છાચારપયનાની મોટી ટીકા વગેરે ગ્રંથો બનાવ્યા છે. તે પૈકીની ગચ્છાચારપયનાની મોટી ટીકાનું સંશોધન તથા લેખનકાર્ય પં. વિદ્યાવિમલ, પં. વિવેકવિમલ તથા પં. આણંદવિજય ગણીએ કરેલ છે. આ વિદ્યાવિમલ ગણીએ જ પ્રસ્તુત “હીરવિજયસૂત્રોક્તો” બનાવેલ છે.

કવિ દુલિચંદવિરચિત હીરવિજયસૂરિ-સવૈયા

સખે સખે મૃગનેણી ચક્ષી શુરુવંદનકો ગજરાજ ઘટા,
કરિ કંકણ ચુક અલખ તિને વરદાર બિન્યો સિર ઘુટલટા;
ગાવતિ મંગલ ગાતિ સુહાન પૂરણ મોતીકો ચોક છટા,
કવિ સૌ કહૈ શુરુ હીર ભદારક ઔર કરૈ સખી પેટનકા. ૮૩
સોવનકે અલગ એ ફરમાણુ કે શુજરદેશ પઢાઈ જયું,
સાહ અકબર આપ કહૈ શુરુ હીરવિજયસૂરિ ગાઈયે જયું;
પાપ કે તાપ સંતાપ ટરૈ, પુનઃ બિગસહ ફલ પાઈ જયું,
કવિ દુલિચંદ કહૈ શુરુ હીરવિજયસૂર ધ્યાયી જયું. ૮૪

(એક હિન્દી કવિતાઓના ગુટકામાંથી ઉધ્ધૃત : ‘જૈન સત્ય પ્રકાશ’
ક્રમાંક ૮૪ માંથી)

ભાવનગરની જૈનઆત્માનંદ સભાએ પ્રકાશિત કરેલ જૈન ઐતિ-
હાસિકગૂર્જર કાવ્યસંગ્રહમાં-(કાવ્ય ૨૦મું) જ. શુ. આ. વિજયહીર-
સૂરિશિષ્ય પં. વિજયચંદ્રશિષ્ય પં. નયવિજયશિષ્ય પં. કુઅર
વિજયકૃત “હીરવિજયસૂરિશલોકો”; (કાવ્ય ૨૧મું) આ. શ્રી
આણંદવિમલસૂરિશિષ્ય પં. શ્રીપતિશિષ્ય પં. હર્ષાનંદ શિષ્ય ઉ.
વિવેકહર્ષકૃત “હીરવિજયસૂરિનિર્વાણુ રાસ” અને (કાવ્ય ૨૨મું) ઉ.
કલ્યાણવિજયશિષ્ય પં. જયવિજય ગણિકૃત હીરવિજયસૂરિ આનિ
છપાયેલ છે. આ સિવાય પં. હર્ષાનંદ શિષ્ય પં. પરમાણુદે
“હીરવિજયસૂરિરાસ” અને કવિ ઋષભદાસે “હીરવિજયસૂરિરાસ”
બનાવેલ છે.

જગદ્ગુરુ શ્રી વિજયહીરસૂરિ-સવૈયા

ગજ ચોરાસી લખ સમલ ઘરઅગણુ ગેહે વર,
કેડ અઢાર તુરગ અપલ ત્યાહા દીસે હે વર,
નવ નિધિ ચૌહદ રચણુ સેહેસ ચોસઠ અતેઉર,
અલખધળા દસ કોડ સેહેસ બોહોતરે પરવર,
છનૂએ કેડ પાયકનમો સેહેસ બત્રીસા મુગટધર,
પાચમો ચક્રી સોલમો જિન શ્રી શાંતિનાથ શ્રી શાંતિકર. ૧

સવૈયા

જિને હીરખીજેસૂરિ ગોર કીયો, ઉને ચોરસુ ગોર કીયો ન કીયો,
જિને હીરખીજેસૂરિ નામ લીઉ, ઉને ચોરકો નામ લીઉ ન લીઉ,
જિને હીરખીજેસૂરિ ચિત્ત ધરો, ઉને ચોરકૂ ચિત્ત ધરો ન ધરો,
જિને હીરખીજેસૂરિ પાઉ પરે, ઉને ચોરકે પાઉ પરે ન પરે. ૨
હીર જગ ગુરુ સાહી અકબર, દો ઉદયે ધ્રમ ધારનકૂ,
મનમોહન મૂરત મુકર સૂરત, તિમિર પાપ બિહારનકૂ,
નિજ દેસ મુખે સમે ગૌ બહકૂ, છવદાન દીયો પ્રથી તારનકૂ,
મુકવિ કહે સાધ સગત કરો, ભવદુર્ગત દૂર નિવારનકૂ. ૩

ઉતર ઉલે દેસ આંણુ સેહે ગોરનિ જ પે,
પૂરવ પ્રસિધ પ્રમાણુ સકલ વાદી નર ક પે,
દખણુ ધર્મ સુધ્યાન ચિત્ત નવકારસુ રજે,
પરછમ દુરુ વખાણુ હરમજ આદન સેહેર બજે,
ગણુદાસ કહે ગોર નરમલો શ્રી વિજેદાન પટે લણુ,
શ્રી હીરવિજેસૂર વદતા ધર્મલાલ હોએ અતિ ધણુ. ૪
સૂતન અત્ર આકાસ ગોવિંદ સૂત તપગણુ સૂણીએ,
ઓ કલા સોલ સપૂન્ય આ કલા બોહોતેર લણીએ,
ઓહ કલા હીણુ ખીણુ આ કલા દિન દિન ચઢતે,
ઓહ રાહ જો ચોરકે આહ લાએ અનગ લડતે,
આ અમી કેઉને નવ દીયે આ વચન અમ્મતરસ વરસે બહુ,
પ્રાગવાટ સસી ઉવઝાય જે શ્રી સકલચંદ વદો સહુ. ૫
નોંધ— આ કૃતિ ઐતિહાસિક સમજાયમાલા ભા ૧માંથી અહીં આપી છે

ઉ. શાંતિચંદ્રશિષ્ય પં. અમરચંદ્રજીવિરચિત

શ્રી યુગપ્રધાન—સંખ્યા સજ્જાયા

[રચનાસંવત-વિ. સં. ૧૬૭૦]

- સમરી સારદ કવિજન માય, શાંતિચંદ્ર ગુરુ પ્રણુમી પાય;
તેવીસ ઉદય તણા ગણુધાર, પલણીશ તેહનો વર વિસ્તાર. ૧
- પહેલે ઉદયે ગણુધર વીસ, સુધર્મા આદિ હું નામી સીસ;
બીજે ઉદયે ગુરુ તેવીસ, વયરસેન આદિ પ્રણુમીસ. ૨
- અઠાણું ગુરુ ત્રીજે જાણુ, પાડિવાયાદિક ગુણુની ખાણુ;
હરિસહાદિક ચોથે સહી, અઠ્યોતેરની સંખ્યા કહી. ૩
- નંદીમિત્ર આદે ગણુધાર, પંચોતેર નમીયે ગુણુધાર;
નેળ્યાસી ગુરુ છટ્ટે કહ્યા, સુરસેન ગુરુ આદે લહ્યા. ૪
- સત્તમે ઉદયે એકસો જોય, રવિમિત્રાદિક વંદુ સોય;
સત્યાસી ગુરુ મહિમનિધાન, શ્રીપ્રલ આદિ યુગહપ્રધાન. ૫
- નવમે શ્રી મણિસૂરિ મુનીશ, પ્રમુખ પંચાણું ચિત્ત ધરીશ;
દશમે સત્યાસી ગુણુવંત, યશોમિત્ર આદિ લગવંત. ૬
- એકાદશમે' ધનસિંહ આદિ, છહોતેર નમતાં બહુ જસ વાદ;
સત્યમિત્ર આદિ બારમે', અઠોતેર સુજ મનમાં રમે. ૭
- શ્રીધર્મિભલ પ્રમુખ તેરમે, ચોરાણું ગુરુ સહુએ નમે;
શ્રી ગુરુ વિજયાનંદ મુનીંદ, આદે અઠોતેર સેવંદ. ૮
- શ્રી સુમંગલ મંગલકાર, ત્રિકોત્તર સય મહિમાગાર;
સોલસમે ગુરુ શ્રી જયદેવ, એકસો સાત નમું નિતમેવ. ૯
- એકસો ચાર મુનીશ્વર ચાર, ધર્મસિંહાદિક સંજમધાર;
અષ્ટાદશમે' શ્રી સુરહિત્ર, એકસોપત્તર ગુરુ કૃતપુત્ર. ૧૦
- વિશાખસૂરિ નમીયે નિશદિશ, યુગપ્રધાન એકસો તેત્તીસ;
શ્રી ઠેાડીન્ન મહીધર ધીર, ઉદય વીસમે' એકસોવીસ. ૧૧

- શ્રી માથુર શુરુ આદિ આજ, પચાણું પ્રણમ શુરુરાજ,
પાણિયમિત્ર શુરુ મહિમાવત, નળાણુ પ્રણમું મહત. ૧૨
- હત્તસૂરિ આદિ વાદિશ, ત્રેવિસમે એ કહીયા મુનીશ,
સર્વ મલીને સંખ્યા ધાર, સહસ્ર દોય ને અધિકા ચાર. ૧૩
- પહેલા પુહોતા મુગતે દોય, એકાવતારી જીજ્ઞાસેય,
પચમ આરે ધર્મોધાર, સચમ પાલે નિરતિચાર ૧૪
- જિહ્વા એ શ્રી શુરુ કરે વિહાર, અઢીજેયણુ માંહિ વિસ્તાર,
તિહાં નહી મરડી અને દુકાલ, એ શુરુવર વહુ તણુ કાલ. ૧૫
- તેહ સમાન શુણુ રચણુ નિધાન, વિજયસેનસૂરિ યુગપ્રધાન,
શાંતિચંદ્ર વાચકનો શિષ્ય, અમરચંદ્ર નમે નિશદિશ ૧૬

ઉપાધ્યાય શ્રી વિનયવિજયજીવિરચિત શ્રી ગણધરપટ્ટાવલી-સજ્જાયા

[રચનાસંવત-વિં સં ૧૭૧૦]

ટુંડા

પ્રહ્લાણી વાણી દિઓ, આણી અધિક સનેહ;
હું સેવક છું તુમ તણો, મન અવધારો તેહ. ૧
ગુણ બોલીશ ગણધર તણાં, જિહાંકે સિસ પવિત્ર;
ગંગાજળ પરિ નિરમલા, જેહના સરસ ચરિત્ર. ૨
ગુરુ પરિવાડી વેલિનું, મૂલ નમું મહાવીર;
ફલદાયક તેહ જેહથી, પસરિ ગૂંઢિર ગંભીર. ૩
ધંદ્રભૂતિ આદિ નમું, ગુરુ ગણધર ધંધ્યાર;
સચલ સૂત્ર જેણિં રચ્યાં, જિનશાસન જયકાર. ૪
ગણધર સાંહી પાંચમો, નમો સુધર્માસ્વામિ;
પાટ પરંપર જેહની, વર્તી ગુણ અભિરામ. ૫

ઢાલ

[તુમ સાથે નહીં બોલું રીખવજી, તમ મુઝનઈ વીસારીજી-એ દેશી]

વીર તણઈ પાટિ ધુર ધોરી, સમરું સોહમ સ્વામીજી;
બીજે જંબુ જગિ જયવંતો, અંતિમ સિવગય ગામીજી.
ભવિજન વંદો ભાવિ ગણધર, સફલ કરો અવતારજી (એ આંચલી). ૬
જેણિ નંવાણું કંચન કોડી, આઠઈ અળલા છોડીજી;
.... સંચમરચું મતિ નેડીજી. ભવિં ૭
તસ પાટિ પ્રભવો ગુણધોરી, કીર્તિ સજી જસ ગોરીજી;
જંબૂથી જેણિ કંચણ છોડી, લીધું ચારિત્ર ચોરીજી. ભવિં ૮
સચ્યંભવ તસ પાટિ પ્રગટયા, નામ ભલઈ તસ લીધુંજી;
જિણિ નિજ સુત ઉપગારનઈ હેતિ, દશવૈકલિક કીધુંજી. ભવિં ૯
શ્રી. યશોભદ્રસૂરિ તસ પાટિ, [તસ પાટિ] હૂઆ દોષજી;
શ્રી સંભૂતિવિજય ગચ્છધોરી, ભદ્રબાહુ ગુરુ હોષજી. ભવિં ૧૦

તસ પારિં જિનશાસન દીપક, યૂલ્લસદ્ર અણુગારણ,
 શીલવત શુણ્ણવત સોભાગી, નાગરકુલ સિણુગારણ. ભવિં ૧૧
 નહ નરેસર નયરી સુદર, કૌશ્યા મદિર આયોણ,
 મત નધતુતી આવતો જાણી, સામે સગલ બનાયોણ ભવિં ૧૨
 કૌશ્યા કૂચ બૂધર વિચિત્ર ગઢ, તિહા જઈ પૂર્યો વાસણ,
 વેણિ કૃપાણ કબાણ ભમૂક કિય, બાણ નયણ વિશાલોણ ભવિં ૧૩
 નાસાપુટ બધુક બનાઈ, તસ મુખિ મુગતા ગોલીણ,
 શ્રવણપાલિ ગોફણ શુણ્ણ આધી, ઝાલિ ચક્ર રદ્યો તોલીણ ભવિં ૧૪
 વેધક વચન કુંજ અતિ તીખા, લુજલોગલ ઉલાલીણ,
 નેઉર પર વરણ તૂર વલ્લવઈ, કાયરના મદ ગાલઈણ. ભવિં ૧૫
 તેગસ વેગ ગ્રહી તવ મુનિવર, ધ્યાનફલક કરી લીધુણ,
 જિન ઉપદેશ ભલ્લ ઉલાલી, મયણનઈ મહઈણુ દીધુણ ભવિં ૧૬
 ઉઠિ અનાડી હવઈ કિહા જાઇસ, આજ હરુ તુલ પ્રાણુણ,
 નદિખેણ આદમસુતકેરા, વાણ વચર મુજણુણ ભવિં ૧૭
 બલ કરિ આગઈ બયલ છેતરીયાં, તેણુઈ ન કલ્યો તુઝ તાગણ,
 હુ તુઝ મૂલ મરમ સવિ જાણુ, ઇહા નહી તુઝ લાગણ ભવિં ૧૮
 અરણુક મુનિ રહનેમી સભારી, મ કરિસિ મતિ ઉન્માદણ,
 જબૂ પ્રમુખ પણુઈ મુનિરાવઈ, મુઝ ઉતાયો માદણ ભવિં ૧૯
 જાણુ છઉ હુ સવિ માટીપણુ, મરમ કસ્યા ઠહુ આજણ,
 શાતાદિલ તારી જબ હુતો, કિસી રહી તુજ લાજણ ભવિં ૨૦
 ઇમ અતુલીબળ કામનિકદી, અકલ ઠહાણી કીધીણ,
 કૌશ્યા મનિ ગઠિ ધર્મ વસાવી, વિજયપતાકા લીધીણ ભવિં ૨૧
 ચઉરાસી ચઉવીસી મુધી, રાખુ અવિચલ નામણ,
 શુલિસદ્ર મુનિના ચરણુઈ, હોયો વિનય પ્રણામણ ભવિં ૨૨

હહા.

તસ પારિં આર્ય મહાગિરિ, બીજા આર્ય સુહસ્તિ,
 જિણુઈ તુલના જિનકટપની, કીધી માધુ ગભસ્તિ ૨૩
 દીક્ષા દેઈ ક્રમકનઈ જિણુઈ, સપ્રતિ નૃપ કીધ,
 જિન મહિત પૃથ્વી કરી, ત્રિણુઈ બહુલો જસ લીધ ૨૪

નોમઈ પાટઈ વીરથી, સુસ્થિત સુપ્રતિબુદ્ધ;
 કોટિ મંત્રના બળથી, કોટિક નામ પ્રસિદ્ધ. ૨૫
 ઇંદ્રદિન સૂરીસરૂં, તાસ પટ્ટોધર ધીર;
 દિનસૂરિ તસ પટધણી, રતનાકર ગંભીર. ૨૬
 પ્રભુથી પાટઈ બારમઈ, દિનસૂરિના સીસ;
 સિંહગિરિ નામઈ હૂઆ, અધિકી જીસ જગીસ. ૨૭

ઠાલ

[રાગ-રામગિરિ; રામ બળુઘ હરિ ઉઠિઈ, હું બાળ્યો તુઝ
 નીર રે—એ દેશી અથવા લગ્નનાની દેશી]

ધનિ ધનિગિરી નંદન, માત સુનંદાનો પુતઈ;
 બતીસમરણુ જનમથી, પામ્યા અતિ અદ્ભુત રે.
 ધનિ ધનિગિરિનંદન (એ આંકણી). ૨૮

સયંમ લેવાનંઈ કારણુઈ, રુદન કરઈ નિતિમેવ રે;
 આકુલિ માઈ વહોરાવિઓ, ધનિગિરિઈ તતખિવ રે. ધનિ૦ ૨૯
 આણિ ગુરુ કરિ આપીયું, વજ બરાબરિ ભાર રે;
 નામઈ વજઈ બોલાવિઓ, વાધઈ જિમ સહકાર રે. ધનિ૦ ૩૦
 અંગ ઇંગીયાર પઠાવિયાં, સુતા પાલણુ માંહિ રે;
 લહુપાણિ ચારિત્ર આદર્યું, આણી અધિક ઉત્સાહ રે. ધનિ૦ ૩૧
 પુરવ સૂરિજન સુરવરઈ, આવી પારખા હેતે રે;
 કોહલાપાક દેખાડિઓ, નવિ વિહરઈ સાવચેત રે. ધનિ૦ ૩૨
 વિદ્યા દઈ નલોગામની, તૂઠા દેવ તે વારે રે;
 ઇમ પરિખા વલી છેતરઈ, વૈકિય લખિય દિ સાર રે. ધનિ૦ ૩૩
 કન્યા રુક્મણી રાગિણી, કંચણ કોડિ સમેત રે;
 ધનપતિ તાતઈ આગલિ ધરી, નવિ પરણઈ પુન્ય હેત રે. ધનિ૦ ૩૪
 લેઈ સુભિક્ષ હુલિંક્ષથી, લખધી ચોહ વામ્યો સંઘ રે;
 આણી કુલ પરદેશથી, રાખ્યો જૈનનો રંગ રે. ધનિ૦ ૩૫
 તે શ્રી વયરસ્વામી હૂઆ, પ્રભુથી તેરમઈ પાટિ રે;
 શ્રી વયરસેન સૂરીસરૂં, તસ પાટઈ ગુણહાટ રે. ધનિ૦ ૩૬

નિજ ગુરુ વચણુ તે સભરી, પોહોતા સોપારઈ ગામિ રે,
 ભોજનમા વિષ લેલતો, દીઠો વિવહારી તામ રે. ધનિં ૩૭
 ખાર વરસ પૂરાં થયા, થાસિ કાલિ સુગાલ રે,
 ઈમ કહી તેહ ઉગારીયા, વચન કૃણ્યા તતકાળ રે. ધનિં ૩૮
 વિવહારી વ્યાપારી પુત્રસ્યુ, લીઈ સયમ ભાર રે,
 પાલી સયમ નિરમલો, પામ્યો ભવતણો પાર રે. ધનિં ૩૯
 આચારિય પદ થાપિઆ, તે વ્યાપારઈ અણુગાર રે,
 શાખા ચ્યાર તેહથી હવી, જિનશાસન સિણુગાર રે. ધનિં ૪૦
 નાગેદ્ર ચદ્ર નિ નિવૃત્તિ, વિદ્યાધર ગણધાર રે,
 તેહમાહિ ચદ્ર સૂરીસરુ, પાટિ પત્તરમઈ સાર રે. ધનિં ૪૧
 સામતભદ્ર સૂરીસરુ, પાટિ સોલમઈ સેવિ રે,
 સત્તરમઈ પાટિ સુખકરું, સૂરીસર વૃદ્ધદેવ રે. ધનિં ૪૨
 પ્રદ્યોતનસૂરિ તસ પાટિ, તસ પાટિ શ્રી માનદેવ રે,
 ભદ્રુ શાંતિ સ્તવ જોડતા, શાંતિ કરી તતખેવ રે. ધનિં ૪૩
 માનતુંગસૂરિ તસ પટોધરુ, ભક્તામર જોષઈ કીધ રે,
 બેડી તાલા ઉઘાડતા, જગી મોટો જસ લીધ રે. ધનિં ૪૪
 વીરા વીરાઈ તસ પાટિ, જસદેવ ગણધર તાસ રે,
 દેવાનદસૂરીસરિ કિસ, તસ પાટઈ પ્રકાશ રે. ધનિં ૪૫
 વિક્રમસૂરીસ હવિ હૂવા, નરસિંહ તેહના સીસ રે,
 સમુદ્રસૂરિંહ પચ્છી હૂવા, વલિ માનદેવ સૂરીસ રે. ધનિં ૪૬
 વિષ્ણુધ પ્રભુ તસ પટ ધણી, સૂરીસર જ્યાણુદ રે,
 સૂરિ રવિપ્રભ તસ પાટિ, જમોદેવ તસ પટી ચદ રે. ધનિં ૪૭
 જે શાસનના રે રાણ્યા, સૂરિ પ્રતૂત જાણિ રે,
 વલિ માનદેવ સૂરિસરુ, વિમલસૂરિંહ વખાણિ રે. ધનિં ૪૮
 ઉદ્યોતનસૂરી તસ પાટિ, સૂરિ શ્રી સર્વદેવ રે,
 દેવસૂરિ તસ પટધણી, વળી સૂરિ સર્વદેવ રે. ધનિં ૪૯
 શ્રી યથોભદ્ર સુગીસરુ, સૂરિ શ્રી નેમિચદ રે,
 પાટઈ એ ગુણુ વ્યાલમઈ, દોઈ પચ્છી સુનિ વદ રે. ધનિં ૫૦

હુંહા

અજિતદેવ સૂરીસરું,	વિજયસિંહ વર પદ્મ;	
શ્રી મણિરત્ન સૂરીસરું,	સોમપ્રભ પરગદ્મ.	૫૧
પાટિ' ચઉઆલીસમંઈ,	મહાવીરથી જાણી;	
શ્રી જગચંદ્ર સૂરીસરું,	તપકિરિઆ ગુણખાણી.	૫૨
ખાર વરસ આંખીલ કરી,	આવ્યા આહક માંહિ;	
“તપા” મિરુદ ત્યારિ દીઓ,	રાણુઈ ધરી ઉત્સાહ.	૫૩
વાદ ચઓરાસી જીતીઆ,	કીરીઆ કીઓ ઉદ્ધાર;	
ખિરદ ધરાવ્યું “હીરલા”,	ધનિ ધનિ એ ગણધાર.	૫૪
શ્રી દેવેન્દ્ર સૂરીસરું.	તસ પાટઈ શૃંગાર;	
કર્મચંદિ જેણુઈ કીયા,	ભાખ્યાદિ સુવિચાર.	૫૫

ઢાલ

[સારદ બુદ્ધિ દાઢ—એ દેશી]

તસ પાટિ ધુરંધર સૂરિ શ્રી ધર્મધોષ,
 ઉજેણી માંહિ જેણુ કીધા ધર્મપોષ;
 જોગી ઇક જીયે મુનિનઈ વિધન કરંતો,
 જન સર્વ વખણાઈ ગુરુની શક્તિ અનંતો.

સુટકે

ગુરુની સક્તિ અનંત વખાણો, સોમપ્રભ તસ સીસ,
 સોમતિલક તસ પદ્મધુરંધર, દેવસુંદરહ ચઈ ઇસ;
 તસ પાટિ' શ્રી સોમસુંદર ગુરુ, રાણુપુરિ જસ વારિ,
 ધરણો સંઘપતિ દેઉલ કરાવઈ, દેવભવન અનુકારિ. ૫૬
 તિહાં બિંબ પ્રતિષ્ઠા શ્રી ગુરુ કીધા રંગિ,
 પાટિ' તસ ઉદ્યા મુનિસુંદર ગુરુ ચંગિ;
 સંતિકરુ તેણુઈ કીધું જગમાંહિ મારિ નિવારિ,
 શ્રી રત્નશેખરસૂરિ હૂઆ તસ પટધારી.

સુટક

હુઆ તસ પટધાર ધુરધર, મુનિ મધુકર અરવિદ,
જેલુઈ સખલા અથ નીપાયા, સરસ સુધારસકંદ,
વિધિ શ્રાવકની કીધ ભલેરી, વદિતાની વૃત્તિ,
વલી આચાર પ્રદીપ નીપાયો, કારઈ પડિત ચિત્ત ૫૭
પડિત ચિત્ત કારઈ લક્ષ્મીસાગર સૂરિ,
ઉદયા તસ પાટિ સુમતિ સાધુ શુણ્ણપુર,
હુઆ હેમવિમલસૂરિ પચાવનઈ પાટઈ,
આણુદવિમલ શુરુ અણુઆલઈ પુણ્યવાટ

સુટક

પુણ્યવાટ અણુઆલઈ, સહશુરુ દિરિયાનિ ઉદ્ધારઈ,
કુમત પદમાહિ પડતા પ્રાણિ, વિહાર કરતા તારઈ,
વીરતણુ શાસન અણુઆદ્યુ, કલિયુગિ કિઉં અછેરુ,
વિદ્યાસાગર કરઈ સખાવત, જોડુ જોહ ભલેરુ ૫૮
તસ પાટિ નસોગણુ દિનમણિ તેજ નિધાન,
પદોધર પ્રગટયા સૂરિ શ્રી વિજયદાન,
પ્રતિબોધ્યા ભવિભન જેલુઈ કીધા ઉપગાર,

સુટક

લહુ તરીઈ સસાર મહાજલ, રમતા શુરુ પદપદ્મ,
તસ પાટિ શ્રીહીરવિજયશુરુ, ઉદયા શુણ્ણમણિસદ્મ,
જેલુઈ અકળર પ્રતિબોધ્યો, વર્તાઅવી અમ્મારિ,
અકર અનીતિ અનેક ટલાંયા, મયલનું કિતકાર. ૫૯
શ્રી હેમસૂરિદઈ . હી દુહર નરેસ,
પ્રતિબોધ્યો જોહમા અવર જ નહીં લવલેસ,
આ મોદુ અચરજ સુગદ કિઓ મહરવાન,
ધનિ ધનિ રે જગશુરુ જગિ વાધ્યો તુઝ વાન.

ત્રુટકે

જગિ વાધ્યો તવ વાન ઘણેરો, સત્રુ'જ નઈ ગિરીનારિ,
કર સુ'કાવ્યો યાત્રા કેરો, ઝોશકુલ સિંહુગાર;
લુંકાનો ગચ્છપતિ રિષિ, મેઘજી ગુરુ પાસીં લઈ દિખ્યા,
શ્રી ઉદ્યોતવિજય આરાધું, મેઘતણી પરિ સિખ્યા. ૬૦

તે સાથી મુનિવર આવઇ અઠાવીસ,
તે સહુની આશા પુરઈ હીર સૂરીસ;
જગિ માંહિં હૂઈ એ પણી અચિરજ વાત,
પુણ્યઇ કેરા વલી નિસુણો અવદાત.

ત્રુટકે

વલી જીઓ ગુરુની પુણ્યઈ, ગોપાલ નઈ કલ્યાણ,
મલિક સહસ્રકરણના કુંઅર, ઘમ્મ-મમ્મના જાંણ;
ખાર વરિસ કુંવર ગોપાલઈ, અધિકી કીધી વાત,
જંખૂ પરિ લીધું ચોથું વ્રત, હુઃખ આણુંઈ મનિ તાત. ૬૧

અનુમતિ નવિ પામઈ માય બાપની તેહ,
લૂખઈ મની વસીઆ સિવકુમાર પરિ ગેહ;
પણિ કેતે વરસે માય બાપ અભાવઈ,
દિખ્યાનિં હેતિં રાજનગરમાંહિ આવઈ.

ત્રુટકે

રાજનગરી આવ્યાં ભગનીપતિ, સહા હનુઆ આવાસિં;
વસતા પુરુષ ઘણાનિ કીધો, સંયમનો ઉલ્હાસ;
છ મહીના ફૂલેકે ફૂરીઆ, ધન છત્રીસ હજાર,
રૂપઈઆ ત્યારઈ ખરચાણા, દીખ્યામહોત્સવ સાર. ૬૨

જગગુરુનઈ હાથઈ સાથઈ જણ અઢાર,
દોઈ બંધવ ભગનિ ત્રિણિ ત્રિભુવનસાર;
સાધવી વિમલશ્રી સોમવિજય ઉવજઝાય,
શ્રી કીર્તિવિજય ગુરુ હુયા વાચકરાય.

નુટક

હુઆ વાચક શિષ્ય જેહના, વળી અનેક ધનેરા,
શ્રી કલ્યાણવિજય વાચકબુધ, રામલાણુ શુરુ કેરા,
ધણિ પરિ શિષ્ય અનેક નીપાયા, તપ વલિ બહોળા કીધા,
ભાદ્રવા સુદિ ઇગ્યારસ દિવસઈ, ઉનામાહિ સીધા. ૬૩

વલી મોહુ અચિરજ જિહા શુરુનો સસ્થાર,
તિહાં ફલીઆ ઠાલઈ વિણ કાલઈ સહકાર,
તસ પાટિ પટોધર પ્રગટયા શુરુ જેસિગ,
જેણઈ રાજસલાઈ જીત્યા વાહ અભગ.

નુટક

વાહ અભગ જેણઈ બહુ જીત્યા, મોડયા કુમતિ માન,
બિંબ પ્રતિષ્ઠાદિક ઉત્પવના, કુણુ યોલઈ તસ માન,
જેણઈ ઉત્સૂત્ર નિવારિ દૂરઈ, વિમલ કિંકર મુનિપથ,
વિજયસેનસૂરિ શિરોમણી ઉદયો મહાનિગ્રથ ૬૪

તસ પાટિ ઉદયાચલ નિરમલ બાનુ સમાન,
શ્રી વિજયદેવસૂરિ ઉદયા યુગહપ્રધાન,
શ્રી વીરજિજ્ઞેસર સાલન શોભાકાર,
ધણિ પચમ આરઈ શુરુ ગૌતમ અવતાર

નુટક

ગૌતમ ગણધર સમ એ મુનિવર, લળિધવત સોભાગી,
શુણુ ગલીર પુરુષોત્તમ, જનમથદ્રી વૈરાગી,
ઢરીસણુ દીઠઈ સવિ કુળ નાસઈ, લહીઈ પરમાણુદ,
ઠોડી વરમ જીવો જગવલ્લભ, ભવિજન લોચનચદ ૬૫

ધનિ ધનિ ઇડરપુર ધનિ ધનિ સાહ વીરપાલી,
ધનિ ધનિ રૂપાઈ સુકુલીણી સુકુમાલ,
જેણઈ જનમ્યા ગચ્છપતિ મુવિહિત મુનિ અણુગાર,
જિનશાસન દીપક આસન સ સિણુગાર

મુનિ માલવિરચિત બૃહદ્ગૃહ-ગુર્વાવલી

[લેખનસંવત-વિ. સં. ૧૭૫૧]

દોહરા.

- શ્રી આદીશ્વર પ્રમુખ, જિન નમીયૈ ત્રિકાલ;
જે પાલેં જિણુઆણુ મુનિ, તિન્હુંહિ વંદીયૈ માલ. ૧
- યુગપ્રધાન પંચમ અરૈ, દોઈ સહસ તૈ ચારિ;
આદિ સુધર્માસ્વામી તૈ, અરુ દુપસહ મંઝારિ. ૨
- યુગપ્રધાન સમ આદીયૈ, હોસૈં પંચમ કાલિ;
ષોડ સહસ ઇચાર લાખ, તે સંભારે મુનિ માલ. ૩
- ગુરુ પંચાવન કોડિ લખ, પણ ધન કોડિ સહસ્સ;
સંખ્યા ચક્રપત કોડિસ્યઉં, મનિ સભરૌ અવસ્સ. ૪
- ચઉમાલીસા કોડિસ્યઉં, લાખ વલિ તેતીસ;
સહસ છવીસા ચારિસઈ, એગાણુવઈ મુનીસ. ૫
- એ સંખ્યા મઝિમ ગણુહિં, હોસઈ ઈણિ કલિકાલિ;
સમઈ સમઈ જુ અણુંતણુ, હાણિ કહી સંભાલિ. ૬
- રોહણુગિરિ સાગર જિસૌ, એ જિણુસાસણુ જાણિ;
ઉત્તિમ મધ્યમ હોઈ ખહુ, માલ રતનજહ ખાણિ. ૭
- આગમિ આચારજ કહ્યાં, ચારિ કરંડ સમાન;
સદ્દિયૈ નિરતા હિયઈ, જિણુવર આણુ પ્રમાણુ. ૮
- શ્રી જિનવર અનુક્રમૈ, ઇન્દ્રભૂતિ ગણુધાર;
સુગુરુ (૧) સુધર્માસ્વામિ મુણિ, (૨) જખૂસ્વામી કુમાર. ૯
- સાસન રખવાલો જિસૌ, જખૂ તિસૌ ન કોઈ;
તીનિ રતન અનુપમ દીયા, ચૌરહનૈ પણિ જોઈ. ૧૦
- (૩) પ્રભુ વર (૪) સન્યાસવ નમો, (૫) જસોલદ્ર (૬) સંઝય (સંભૂઈ);
(૬) ભદ્રખાહુ ગુરુ શ્રુતલદ્ર, શ્રુતકેવલી છ હુંઈ. ૧૧

- (૭) શ્રુતલાદ્ર ધન ધન્ય શુર, પ્રદાયયં પ્રતિપાલ,
ચૌરાસી ચૌવીસીયૈ, જસ કહિ નમિ સુનિ માલ ૧૨
- (૮) મહાગિરિ અને (૯) સુહસ્તિ શુર, (૧૦) સુસ્થિત નામ સુશ્ચિદ્ર,
(૧૧) ઇન્દ્રદિન શુર (૧૨) સીહગિરિ, પૂરવ વિદ્યાકદ. ૧૩
- (૧૩) વયરસ્ત્યામિ હસ પૂર્વધર, વદતિ દેવ જગીસ,
જિનસાસનમ ડન હુવા, (૧૪) વજ્રસેન તસુ સીસ. ૧૪
- તાસ સીસ ચારૈ પ્રગટ, ચાૈ દીપૈ દિષ્ટુદ્ર,
ચંદ્ર અને નિષ્ટુત હુવા, વિદ્યાધર નાગિંદ્ર. ૧૫

ભાસા

- (૧૫) ચંદ્રસૂરિ (૧૬) સાંભતભદ્ર આરણ્યક વાસી,
સેત્રુજ અણુસણુ નિમિત્તિ શુર ચલીયા વિમાસી,
આયા દેરટા સા ગ્રામ તહ ચૈત્ય નિવાસી,
સ વેગી દેવચન્દ્ર નામ દેખ્યો સુહુદાસી. ૧૬
- દીધી ઉપસંપદા તિસહી આચાર્ય થાખ્યો,
(૧૭) વડો દેવસૂરિ બુગપ્રસિદ્ધ તસુ નામ સુઆખ્યો;
શુષ્ક છત્તીસ વિરાજમાન ગણપતિ એ કહિયૈ,
(૧૮) પ્રદ્યોતનસૂરિ તાસુ પદ્મિ ગીતારથ લહીયૈ ૧૭
- જય-વિજય અપરાજિતા એ પદ્માવતિ દેવી,
સુહુશુર નામત ચરનકમલ વદઈ તે સેવી,
(૧૯) માનદેવસૂરિ તાસુ સીસ ચાતિસ્તવ કીધો,
સઘ ઉપદ્રવ તિણી નિવાર જગમાહિ જસ લીધો ૧૮
- આચારજ દેવીદસૂરિ બહુ પ્રકરણકારક,
જિનસાસન આધાર સાર પ્રગટ્યો ગણધારક,
(૨૦) માનતુ ગમૂરિ જિણુ દિયા લક્ષ્તામર ભયહર,
રાજા લોજ સલા સમક્ષ માસન મહિમાકર. ૧૯
- તાસ પદ્મિ (૨૧) શ્રી વીરસૂરિ જિણિ નેમિજિણુદ્ર,
કરીયૈ પ્રતિષ્ઠા નાગપુરૈ શુર (૨૨) દેવાનંદ,
(૨૪) વિક્રમસૂરિ મહાસુશ્ચિદ્ર (૨૫) નરસિંહ હુવા શુર,
નારસિંહ જિણુ યક્ષ કીધો આવક જિમ અણુચરુ. ૨૦

તાસુ પદ્મિ (૨૬) સમુદ્રસૂરિ જિણિ નાગેન્દ્રહપુર,
 પાર્શ્વચૈત્ય ઉદાલિ લીઓ જે હુય દિગમ્બર;
 પદ્માવતિને બલહ તેન અદ્ધરિધ કીયો,
 કરિ પ્રભાવતા જૈન તણી શુરિ જગ જસ લીયો. ૨૧

(૨૭) માનદેવશુર સૂરિમંત્ર વીસર્યો કિણિહિ પરિ,
 અંબાઈ ગિરનારિ બાઈ આરાધી તપ કરિ;
 સીમંધર જિણ પાસિ ગઈ સૂરિમંત્ર દીયો તિણિ,
 વિદ્યાશુર હરિભદ્રસૂરિ જેહનૌ ભાઈ પિણી. ૨૨

(૨૮) વિષ્ણુસૂરિ (૨૯) પ્રભુ જ્યાણુંદ આચારજ વંદો,
 (૩૦) રવિપહસૂરિ હુવઉ મહંત નામિ પાપ નિકંદો;
 સાતસુએ દસ (૭૧૦) જિણ સંવત નડૂદાનગર જહં,
 ચૈત્યપ્રતિષ્ઠા કરીય જેણિ પ્રાસાદ પ્રગટ જહં. ૨૩

(૩૧) જસોદેવ (૩૨) પ્રદ્યુનસૂરિ શુણવંત ચરણધર (ધર),
 (૩૩) માનદેવસૂરિ તાસુ પદ્મિ વલી હુવા સુગુરુ;
 જોગ અને ઉપધાન તણી વિધિ જિણ મહી લહીયે,
 'વિધિપ્રભા' તિણિ ગ્રંથ કીયો ગછપતિ સો કહીયે. ૨૪

(૩૪) વિમલચંદ શુરુ ચરણ નમો અડ સઈ ખાવીસઈ (૮૨૨),
 સ્વર્ણસિદ્ધિની લખિધ હુંતી ઉપગાર જગીસઈ;
 ચિત્રકૂટિ નૈ ગોપાલગિરિઈ જિણબિખ પતીઠા,
 છત દિંગમ્બરવાહ તિહાં ધન તે જિણ દીઠા. ૨૫

(૩૫) શ્રી ઉદ્યોતનસૂરિ હૂવા તિહુ સૈ પરિવારે,
 લોહીયા વડ હેઠિ જેઠિ આઠમિ રવિવારે;
 નવસૈ ચૌરાનવે (૯૯૪) વરસિ થાપ્યા બહુ સીસૈ,
 વેલી દેખી અમીય તણી સૂરીસ જગીસૈ. ૨૬

(૩૬) સર્વદેવસૂરિ વડો શિષ્ય તિણિ પાટિ ભટ્ટારક,
 હુવા પ્રસિદ્ધ વડગછ તહા ભવિયણ ઉપગારક;
 દસસૈદસ (૧૦૧૦) સંવત જેણિ ચંદ્રપ્રભસ્વામી,
 કરીય થાપના ચાર સૂરિ પદવી વલિ પામી. ૨૭

રૂપવત (૩૭) રૂપદેવસૂરિ (૩૮) સર્વદેવ મુનીસર,
(૩૦) જ્યોત્સનાસૂરિ નેમચંદ્ર (૪૦) મુનિચંદ્ર સૂરીસર,
ભાર વસ્તુ ઉપરાંતિ વિગદ પરિત્યાગ ક્રીયા તિષ્ઠિ,
આછણ પાણી જાવજીવ આંગિલતપ ક્રીયો જિષ્ઠિ

૨૮

દોહરા

દેવસૂરિ વાદી હુવો, દીપે ભાગ નિલવદિ,
ગ્યારહસે ચૌહતરે શુરુ થાખ્યો નિજ પદિ.

૨૯

હક્ષિનથી આયો તવે, ખમણો પડિત એક,
અનહલપુર પાટણ વસે, સિતપટ તહાં અનેક

૩૦

તિષ્ઠિચ્યો વાહ ન કરિ સદે, દેવસૂરિ વિષુ ક્રોધ,
રણ ઝૂઝહિ કેમ સૂરિવિષુ, એહ પ્રગટ જગિ ભોધ.

૩૧

છમ્માસે ખમણો જિતો, ક્રીયો જૈન ઉદ્યોત,

" પહિરત કેા મુનિ વચ્ચ તનિ, જૈ ઇહુ મુશુરુ ન હોત. " ૩૨

ભાસા

વિમલચંદ ઉવઝાધે ભાઈ તસુ પદિ પ્રસૂધી,

" ચતની અરુ ઉવઝાધપણેા તસુ પછે ન ક્રીધી "

(૪૨) માનદેવસૂરિ હુવા વલિ (૪૩) હરિભદ્ર મુનીસર,

(૪૪) પૂર્ણભદ્રસૂરિ (૪૫) નેમિચંદ વલિ પ્રગટ સુહકર. ૩૩

ગણપતિ (૪૬) શ્રી નયચંદ્રસૂરિ મુનિ રતન વિદીતા,

(૪૭) મુનિસેખરસૂરિ જીગપ્રધાન અતરઉર છતા,

કાવસગ્ગ જિષ્ઠિ માગિ (નામ ?) લેયા શુભ મનિ આધ,

ભદ્રદ્રિંગ ખેઠા સેતુ જૈ ક્રી જિષ્ઠિ આગ જુલાધ ૩૪

(૪૮) તિલકસૂરિ તસુ પદિ હુવા (૪૯) ભદ્રેશ્વર ગણપતિ,

સૂરિ (૫૦) મુનીશ્વરસુ મણિ ભદ્રારક સુભ મતિ,

(૫૦) રત્નપ્રભસૂરિ ગણધાર પરમાર્થ ન જૂયા,

એહથી ભદ્રારક અને આચારજ હુવા

૩૫

નમીયે સુશુરુ (૫૧) મહિંદ્રસૂરિ (૫૨) રતનાકરસૂરે,
 સૂરિ ચેરુપ્રભુ (૫૩) રાજરતન મહિમા ભરપૂરે;
 સૂરીસર (૫૪) મુનિદેવ (૫૫) રતનશેખર શુરુ લહીયે,
 (૫૬) પુન્યપ્રભુસૂરિ (૫૭) સંજમરાજ શુરુ તમુ પટ્ટિ કહીયે. ૩૬

(૫૮) ભાવસૂરિ (૫૯) ઉદૈરાજ ગછપતિ ગુણુઆગર,
 (૬૦) ભટ્ટારક શ્રી શીલદેવ (૬૧) સૂરેન્દ્ર (૬૨) પ્રભાકર;
 સપરગછ પાતાંતિ જિઠે જિણુ આગ્યા માલ,
 આચારજ ઉવઝાઈ સાહુ તે નમો ત્રિદાલ. ૩૭

ગછપતિ (૬૩) શ્રી માણિકદેવ ગુણુવંત સમિધો,
 (૬૪) હામોદર (૬૫) દેવસૂરિ હુવો જગમાંહિ પ્રસિદ્ધો;
 તામુ પદ (૬૬) નરેન્દ્રદેવ મિલિ સંઘહિં કીધો,
 વૈદ્યક વિદ્યા ગુણુનિધાન પગ બહુલી ઝઢો,
 નામ લેહ જો જુગપ્રધાન તિહ સંકટ ભાજે;
 ખાત ઊઠિ જો નામ લેહિ તિહિ નવનિધિ સાજે.

॥ ઇતિ શ્રી ખુલ્લગણીય ગુર્વાવલી સમાપ્તેતિ ।

ચિરંજીવી દલપતરામજી પઠનાર્થે । શુભં ભૂયાત્ ॥

નોંધ—આ ગુર્વાવલી ગિફતેર સ્ટેટ લાઇબ્રેરીના ગુટકા નંબર ૧૧૪,
 લેખનસંવત ૧૭૪૯ થી ૧૭૫૧માં લખેલ, તેના આધારે શ્રીયુત અગરચંદ
 નાહટા સંગૃહીત અને “ જૈન સત્ય પ્રકાશ ” વર્ષ ૭, અંક ૫, પૃષ્ઠ ૩૧૭
 માં પ્રકાશિત છે.

શ્રી હીરવર્ધનશિષ્ય શ્રી જેમવર્ધનવિરચિત

પુણ્યપ્રકાશરાસ—કેળશ

[તપગચ્છ સાગરગાખા પટ્ટાવલી, તપગચ્છ વર્ધનશાખા પટ્ટાવલી]

[રચનાસવત-વિ સં. ૧૮૭૦ રચનાસ્થળ-અમદાવાદ]

- મોહમપાટ પર પર પ્રગટયા, શ્રી હીરવિજય સૂરીદાણ, ૧
 બુજબ્યે અકબરશાહ નરીદા, મોહનવેલી કદાણ
- કાબર સરવર જાળ સુકાયા, જીજ્યા કર છોડાયાણ, ૨
 મહીતલમા સુજમ ગવાયા, અમારિપકહ વજડાયાણ
- અઠાવનમે પાટ સુકાયા, જગશુરુ નામ ધરાયાણ, ૩
 વિજયસેનસૂરિ તસ પાટે, પડિત નામ ઠગયાણ
- વાદી અનેક જીત્યા તેણે, સૂરિ ગુણે કરી છાજેણ, ૪
 તપગચ્છ મઠણ દુરિતવિહ ડણ, દિનદિન અધિક દીવાજેણ.
- તાસ પાટ પટોધર સુદર, ભવિયણને ઉપગારીણ, ૫
 શ્રી રાજસાગરસૂરિ જયવતા, શુદ્ધ પ્રરૂપણકારીણ
- શાંતિદાસ ચેઠને તૂકા, મનવહિત ક્ષણ પાયાણ, ૬
 અગીઆર લાખ ધન ખરચ્યું જેણે, ગુરુ ઉપદેશ સુકાયાણ
- વૃદ્ધિસાગરસૂરિ નાસ પટોધર, મનમોહન સુખકારણ, ૭
 કીર્તિલતા આગેપી જગમા, કહેતા કિમ લહુ પારણ.
- શ્રી લક્ષ્મીસાગરસૂરિ ગિરુઆ, પ્રબળ વિદ્યાએ પૂરાણ, ૮
 વૃદ્ધિસાગરસૂરીશ્વર પાટે, ધરમકરણ થયા સૂરાણ
- કેદયાણસાગરસૂરિ શીલવતા, તત્પટે ગુણવંતાણ, ૯
 શ્રી પુન્યસાગરસૂરિ પ્રસિદ્ધા, વિદ્યા ગુણે મહમહતાણ.
- દશોદશ કીર્તિલતા આગેપી, સમતા રસ ભડારણ, ૧૦
 જિનેશ્વર ગુરુએ નયણે નિરખ્યા, ધન તેહને અવતારણ.
- રૂપ અનોપમ અગ બિરાજે, લક્ષણવત મુર્ષીદાણ, ૧૧
 દેખત અચરીજ પાત્રી મનમાં, પ્રણમે નરના વૃદ્ધાણ
- સુધારસ વરસી પ્રણ વયણે, ભવિજન સશય ભાજેણ, ૧૨
 તત્પટે ઉદયાચળ ઉદયો, શ્રી ઉદયસાગરસૂરિ રાજેણ

- આણુંદસાગરસૂરિ તસ પાટે, ભવિયણુને હીતકારીલ; તેહ ગુરુ પાટ પટોધર પ્રગટયા, શાંતિસાગર સુખકારીલ. ૧૩
- સૂરિગુણ તસ અંગ બિરાજે, સોભાગી સિરદારલ; સાગરગચ્છ ગુરુ ભાર ધુરંધર, નિર્વહે સુખકારલ. ૧૪
- અદલહનપુરપત્તન ચોમાસું, સંપ્રતિ સૂરિ બિરાજેલ; એહ રાસની રચના કીધી, સુંદર તેહને રાજેલ. ૧૫
- હીરવિજયસૂરીશ્વર શિષ્ય, નગવર્દ્ધન ગણી જાણીલ; લુંકામત છાંડી ઉપદેશે, ઠાણુંગ સૂત્ર સુજાણલ. ૧૬
- ટીકા રચના સરસ કરી તીણે, પંડિત પદવી સોહેલ; વચનકળા ચતુરાર્થ સુણીને, શ્રોતાનાં મન મોહેલ. ૧૭
- જ્ઞાનવૃદ્ધિ ગુણ જાણી આચારજ, વર્દ્ધન શાખા ધારીલ; વાસક્ષેપ કરી ગુરુ માથે, આશિષ દે તિહાં સારીલ. ૧૮
- તય શિષ્ય કમળવર્દ્ધન ગુરુ ગીર્યા, પંડિત પદવી રાજેલ; તાસ શિષ્ય વાચકપદ ધારી, પચવીશ ગુણે કરી છાજેલ. ૧૯
- ઓ શ્રી રવિવર્દ્ધન સુખકારી, જ્ઞાનતણા દાતારીલ; ધનવર્દ્ધન તસ શિષ્ય પંકાઈ, પંડિતમાં અધિકારીલ. ૨૦
- વિનયવંત વિદ્યાએ પુરા, વિનીતવર્દ્ધન તસ શિષ્યલ; તાસ સીષ્ય વિદ્યા અભ્યાસી, શુભ મુહૂર્ત લીએ દીખ્યલ. ૨૧
- વૃદ્ધિવર્દ્ધન ગુરુ ચરણકમળ નસું, જસ ગુણનો નહી પારલ; લક્ષ્મીસાગરસૂરિને હેતે, આળ્યા તે અણુગારલ. ૨૨
- તાસ શિષ્ય શુભ લક્ષણધારી, ઉપાધ્યાય પદ આપેલ; વૃદ્ધિ કારણ ગણવર્દ્ધન આળ્યા, દેઈ પદવી હીત થાપેલ. ૨૩
- ઝ શ્રી પ્રીતિવર્દ્ધનસાગર, ઉપાધ્યાય પદ ધારીલ; ગચ્છનાયક જાણી સુખદાયક, અધિક ધરે બહુ ખ્યારલ. ૨૪
- તાસ શિષ્ય શુભ લક્ષણકારી, વિદ્યાબલ પણ ભારીલ; વિદ્યાવર્દ્ધન નામ એ સાચું, શિક્ષા દીએ હિતકારીલ. ૨૫
- તસ સેવક મુજ ગુરુ એ રૂઠા, હીરવર્દ્ધન ગુરુ હીરાલ; તેહ તણેા ઉપગાર એ જાણેા, મધુરી ભણાવી ગિરાલ. ૨૬
- ગુરુવાદિક ગુણ કિમ કહેવાયે, મુજ મતિ નહી અતિ ભારીલ; બાળલીલાએ રાસ બનાવ્યો, પંડિત લેજ્યો સુધારીલ. ૨૭

ભટ્ટારક શ્રી સિદ્ધસૂરિશિષ્યવિરચિત ઉપકેશ-કવલાંગચ-પટ્ટાવલી

[રચનાસવત-વિ સ ૧૯૬૦]

॥ શ્રી કૌમલગચ્છાના પટ્ટાવલી લિખ્યતે ॥

પ્રથમ પટ્ટ અધિરૂઢ પાર્શ્વજિન જ્ઞાન પ્રકાશક,
સજ્જમ શ્રુત સપત્ત અખિલ અજ્ઞાન વિનાશક,
અહિબાલક પ્રતિપાલ કમઠ કુત્સિત મુનિ ત્રાસક,
શરણાગત ભય હરણુ ભયે ભવિજન ભય નાશક.
વસુદેવ(૮૪) સખ્ય જિનપટ્ટ અવરાજત શુભ જિનધર્મધર,
સચ્ચિયા ચરણુ સેવન નિરત સિદ્ધસૂરિ શ્રીપૂજ્યવર. ૧
દ્વિતીય પટ્ટ (૨) શુભદત્ત તૃતીય (૩) હરદત્ત સુભનહુ,
ચતુરથ (૪) આર્યસમુદ્ર સકલ ગુન સાગર માંનહુ,
પંચમ (૫) કેશી કુમર, ભૂપ પદ્મેસિય બુદ્ધે
ષષ્ઠ (૬) સ્વયં પ્રભસૂરિ, યક્ષકે તનમન સુદે. વસુ ૨
(૭) શ્રીરત્નપ્રભસૂરિ પટ્ટ સપ્તમ જવ લિખ્તહુ,
મત્રીસુતહિ જિવાય ગચ્છ ઉપકેશ સુકિત્તહુ,
હર પ્રસન્ન સચ્ચિયાય કર્મ હિ સાદિક સુદે,
લક્ષ તીન સિદ્ધિ વ્યૂહ સહ શિષ્યન પ્રતિબુદ્ધે. વસુ ૩
અષ્ટમ પટ્ટ પ્રવિષ્ટ યક્ષ પ્રતિબોધપ્રકાશક,
(૮) યક્ષદેવ આચાર્ય સધજન વિદ્ધ વિનાશક,
નવમ પટ્ટ અધિરૂઢ (૯) કલ્લસૂરિ ગુનપૂરન,
(૧૦) દેવગુપ્તસૂરિસુ પટ્ટ દિગદોષ વિચૂરન. વસુ ૪
પટ્ટ ઇકાદશ પૂજ્ય (૧૧) સિદ્ધસૂરિ પુન બારહુ,
(૧૨) શ્રીરત્નપ્રભસૂરિ ત્રયોદશ પટ્ટ વિચારહુ,
(૧૩) યક્ષદેવસૂરિસુ (૧૪) કલ્લસૂરિ મનુસંજક,
વીરપ્રકૃતિત્રી વિકૃતિ સ્નાન શુભ વિધિ સનભજક. વસુ ૫
(૧૫) દેવગુપ્તસૂરિસુ પચ્ચદશ પટ્ટ પ્રમાનહુ,
શશિરસ પટ્ટારૂઢ (૧૬) સિદ્ધસૂરિ પુન માનહુ,

- (૧૭) શ્રીરત્નપ્રભસૂરિ સપ્તદશ પદ વખાનિય,
 (૧૮) ચક્ષુદેવસૂરિસુ, પદ અષ્ટાદશ જાનિય. વસુ ૬
 અંદનંદ પદ (૧૯) કલ્પસૂરિ, ગુનજ્ઞાન પ્રવિન્નહું,
 (૨૦) દેવગુપ્તસૂરિસુ વિંશ પદ અઘતતિચ્છિન્નહું;
 (૨૧) સિદ્ધસૂરિ પદ એકવિંશ સિદ્ધસંપત્ત પૂરિય,
 નેત્રનેત્ર પદ પૂજ્ય વિજ્ઞ (૨૨) રત્નપ્રભસૂરિય. વસુ ૭
 (૨૩) ચક્ષુદેવસૂરિસુ નયનગુન પદ ભનીજે,
 અક્ષિવેદ પદ (૨૪) કલ્પસૂરિ ગુનવન્ત ગનીજે;
 લોચનશર પદ (૨૫) દેવગુપ્તસૂરિ સુખદાયક,
 (૨૬) સિદ્ધસૂરિ ષટ્વિંશ પદ મુનિજન ગનનાયક. વસુ ૮
 (૨૭) શ્રીરત્નપ્રભસૂરિસુ ત્રિનવ પદ પૂજિત જાનિય,
 (૨૮) ચક્ષુદેવસૂરિસુ અષ્ટવિંશતિ પદ માંનીય;
 ઉનત્રિંશ પદ (૨૯) કલ્પસૂરિ ગુન ગંભીરહું,
 (૩૦) દેવગુપ્તસૂરિસુ પદ ગુનનભ અત(તિ) ધીરહું. વસુ ૯
 શિવલોચનશશિ પદ (૩૧) સિદ્ધસૂરિ સુખકારિય,
 (૩૨) શ્રીરત્નપ્રભસૂરિ સકલ ભવિજન ભવ હારિય;
 દ્વાત્રિંશત પદ પૂજ્ય પ્રખર પંડિત અવધારિય,
 (૩૩) ચક્ષુદેવસૂરિસુ દેવગુન પદ વિચારિય વસુ ૧૦
 (૩૪) કલ્પસૂરિ ચવતીસ પદ મેઅત પધારિય,
 જિનખંધન પુન વિપત સેઠ સોમકકી ટારિય;
 દેવી દર્શન પ્રતખ છંડ ભંડાર સુહારિય,
 નામ ઉભે દ્વાવિંશ, અપર ગણુશાખા નિકારિય. વસુ ૧૧
 (૩૫) દેવગુપ્તસૂરિસુ પદ ગુનશેખર જાંનીય,
 (૩૬) સિદ્ધસૂરિ ગુનભૂરિ રામરસ પદ વખાનિય;
 શિવલોચનમુનિ પદ (૩૭) કલ્પસૂરિ ચિત્ત આનિય,
 (૩૮) દેવગુપ્તસૂરિસુ પદ, પાવકસિદ્ધિ માંનિય વસુ ૧૨
 ગુનનિધિ ગુનનિધિ પદ (૩૯) સિદ્ધસૂરિ સુભ જાંનહું,
 (૪૦) કલ્પસૂરિ તપ ભૂરિ પદ વિધિસુખખં વખાનહું;
 (૪૧) દેવગુપ્તસૂરિસુ પદ, વારધિશશિ માનહું,

વીણા વાદ્ય પ્રતીન હીનક્રિય કષ્ટક પ્રમાનહું વસુ ૧૩
 સદૃશ સઘ મિલ (૪૨) સિદ્ધસૂરિ મુનિનાયક થપ્પે,
 વારિધિ લોચન પદ અખિલ તપ તેજ અમ્મપ્પે,
 પદ વરણુશુન (૪૩) કૃષ્ણસૂરિ શ્રાવક અઘહારક,
 નિજ મુખ પંચ અમાણુ અન્ય રચ જ્ઞાન પ્રસારક વસુ ૧૪
 વેદવેદ પદ (૪૪) દેવગુપ્તસૂરિ કુખહતાં,
 સ્વોપજ્ઞા ટીકા સુઅન્ય નવપદ પર કતાં,
 વારિધિખાંણુ સુપદ (૪૫) સિદ્ધસૂરિ સિદ્ધિધતાં,
 સાગરરસ પદ (૪૬) કલ્પસૂરિ મુદમંગલ ભતાં વસુ ૧૫
 હરિભુજમુનિ પદ (૪૭) દેવગુપ્તસૂરિ શુરુ જ્ઞાનિય,
 વરણુસિદ્ધિ પદ (૪૮) સિદ્ધસૂરિ બહુ બુદ્ધિ નિધાનિય,
 નિરધિનિધિ પદ (૪૯) કલ્પસૂરિ જ્ઞાનિય શુનખાનિય,
 તાસ અરણુ ચિત લાય, નામ નિત સ્વમુખ વખાનિય. વસુ ૧૬
 (૫૦) દેવગુપ્તસૂરિમ્ પદ પચાસત દિનનો,
 તવ ભૈંસા નિજ ભક્ત સમ લખ ધન વ્યય દિનનો,
 તાત કોટિન કોટ દ્રવ્ય તાકો શુરુ દિત્તો,
 અરશશિ પટ્ટારૂઢ (૫૧) સિદ્ધસૂરિ પુન ચિત્તો. વસુ ૧૭
 (૫૨) કલ્પસૂરિ ભાવત પદ પૂજિત જળ ધારે,
 નૃપવચ હેમાચાર્ય, શિષ્ય નિહંચી નિકારે,
 (૫૩) દેવગુપ્તસૂરિમ્ પદ તેપત્ત વિરાજે,
 ભક્ષ દ્રમ્ભ નિજ ત્યાગ સાધુ સાજન સવ સાજે. વસુ ૧૮
 ખાંણુવેદ પદ (૫૪) સિદ્ધસૂરિ, પૂનગુન પૂજહું,
 ખાણુખાણુ પદ કલ્પસૂરિ કીરતકી કુજહું,
 જિન દિય કોટ મરોટ પ્રગટ અત્યંત મુસોભિત,
 (૫૬) દેવગુપ્તસૂરિમ્ પત્રિરચ પદ અલોભિત વસુ ૧૯
 સાયકમુનિ પદ (૫૭) સિદ્ધસૂરિ ચરનાગત ત્રાતા,
 (૫૮) કલ્પસૂરિ ચરસિદ્ધિ પદ શુનજ્ઞાન વિધાતા,
 (૫૯) દેવગુપ્તસૂરિમ્ પદ ઇંદુનિધિ સિદ્ધિદાતા,
 રસનભ પટ્ટારૂઢ (૬૦) સિદ્ધસૂરિ જગખ્યાતા. વસુ ૨૦

ઋતુવિધુ પટ્ટા૩૬ (૬૧) કલ્કસૂરિ જિનમંડન,
 (૬૨) દેવગુપ્તસૂરિયુ પટ્ટ રસ મુજ અધખંડન;
 રાગરાંમ પટ્ટ (૬૩) સિદ્ધસૂરિ પૂરન ગુનવન્તહું,
 શાસ્ત્રવેદ પટ્ટ (૬૪) કલ્કસૂરિ જપ તપ જસમન્તહું. વસુ૦ ૨૧
 (૬૫) દેવગુપ્તસૂરિયુ પટ્ટ રસશર શુભ ધારિઉ,
 તીર્થાટન કર દેશ લાટિ ભકતનકો તારિઉ;
 દર્શનદર્શન પટ્ટ (૬૬) સિદ્ધસૂરિ જખ લિન્ના,
 આદિનાથકો પૂજ્ય પ્રતિષ્ઠાપન જિન કિન્ના. વસુ૦ ૨૨
 રસઋષિ પટ્ટા૩૬ (૬૭) કલ્કસૂરિ તપ ધારિય,
 તિન ક્રિય ગચ્છપ્રખંધ સકલ સાધુન સુખકારિય;
 (૬૮) દેવગુપ્તસૂરિયુ પટ્ટ પટવસુ બુદ્ધિવારિધિ,
 (૬૯) સિદ્ધસૂરિ મુનિરાજ પટ્ટ વડભાગ રાગનિધિ. વસુ૦ ૨૩
 મુનિનભ પટ્ટા૩૬ (૭૦) કલ્કસૂરિ બુદ્ધિસાગર,
 ઈતિ વિનાશન કરન શરન ભય હરન ચ નામર;
 (૭૧) દેવગુપ્તસૂરિયુ પટ્ટ ઋષિરસા સુખનિય,
 સ્વરલોચન પટ્ટ (૭૨) સિદ્ધસૂરિ દુઃખ મોચન માંનીય. વસુ૦ ૨૪
 દ્વીપદેવ પટ્ટ (૭૩) કલ્કસૂરિ જપ તપ ધારિય,
 (૭૪) દેવગુપ્તસૂરિયુ પટ્ટ ઋષિવેદ વિચારિય;
 તાલુત્રિલોચનવહન (૭૫) સિદ્ધસૂરિ પટ્ટ માંનહું,
 (૭૬) કલ્કસૂરિ ગુનભૂરિ પટ્ટ મુનિરસ પહિયાનહું. વસુ૦ ૨૫
 (૭૭) દેવગુપ્તસૂરિયુ પટ્ટ પુનિ મુનિમુનિ મન્નિય,
 ઋષિવસુ પટ્ટા૩૬ (૭૮) સિદ્ધસૂરિ ચિત અન્નિય;
 તરુનિધિ પટ્ટપ્રવિષ્ટ (૭૯) કલ્કસૂરિ ચિત લાવહું,
 દિગ્ગજનભ પટ્ટ (૮૦) દેવગુપ્તસૂરિ ગુન ગાવહું. વસુ૦ ૨૬
 સિદ્ધિઅવનિ પટ્ટ (૮૧) સિદ્ધસૂરિ સંતનકુલભૂષન,
 ભૂધરભૂજ પટ્ટ (૮૨) કલ્કસૂરિ પૂરનતપપૂષન;
 વિધિલોચનગુન (૮૩) દેવગુપ્તસૂરિ પટ્ટમંડન,
 પાવન પૂજ્ય પ્રતાપ, ભવિજન ભયખંડન.

વસુદેવ (૮૪) સખ્ય જિણ પદ, અવરાજત શુભ જિનધર્મધર,
સચ્ચિદાનંદ ચરણ સેવન નિરત, સિદ્ધસૂરિ શ્રી પૂજ્યવર. ૨૭

દોહા-સોરઠા

સિદ્ધસૂરિ શ્રી પૂજ્યવર, કોમલ ગરજાધીશ,	
વિરચી યહ પટ્ટાવલી, બાપુ વચનધર શીસ.	૧
જો નર યા પટ્ટાવલી, પઠહ સુનહિ ચિત ધાર,	
સો પાવત સંસારમેં, શીઘ્ર પહારથ ચાર	૨
ગનિયત બહુ શ્રય મહીં, વહ ગતીતે અકુ,	
યામે તો ઋણ રીતતે, શુનિગન ગનો નિશક	૩
ચૈત્ર શુકલ તૃતીયાસ દિન, ચહનહરસંયોમ (૧૯૬૦)	
લિખી યહ પટ્ટાવલી, વત્સર વાસર લોમ	૪

॥ ઈતિ સંપૂર્ણ. ॥

મુનિરાજ શ્રી દર્શનવિજયજીવિરચિત કલપસૂત્રવર્ણિત સ્થવિરાવલી

(રાગ-ગઝલ: નન્દ કે લાલા હો મતવાલા)

શ્રી મહાવીરકી પાટપરંપરા, સૂરિ મુનિકો નમો નમો;
નિર્ગન્થ કૌટિક ચંદ્ર વનૌકસ, તપસ્વી મુનિકો નમો નમો. (ટેક)
પાંચવે ગણુધર સ્વામી સુધર્મા ૧, કેવલી જમ્બૂકો ૨ નમો નમો;
પ્રભવ ૩ શય્યાંભવ ૪ શ્રી યશોભદ્રો ૫, સંભૂતિસૂરિકો ૬.
નમો નમો. શ્રી૦ ૧

સ્થૂલભદ્રજી ૭ સુહસ્તિસૂરિ ૮, સુસ્થિતસૂરિકો ૯ નમો નમો;
હન્દ્રદિન્ન ૧૦ દિન્ન ૧૧ સિંહગિરિજી ૧૨, વ્રજસ્વામીકો ૧૩
નમો નમો. શ્રી૦ ૨

વ્રજસેન ગુરુ ૧૪ પુષ્પગિરિજી ૧૫, કલ્પમિત્રકો ૧૬ નમો નમો;
ધનગિરિ ૧૭ શિવભૂતિ ૧૮ ભદ્ર ૧૯ નક્ષત્ર ૨૦, રક્ષસૂરિકો ૨૧
નમો નમો. શ્રી૦ ૩

નાગ ૨૨ જેહિલ ૨૩ શ્રી વિષ્ણુ ૨૪ કાલક ૨૫, શ્રી સંપલિતકો ૨૬
નમો નમો;

વૃદ્ધ સૂરિ ૨૭ સંઘપાલિત ૨૮ હસ્તિ ૨૯, ધર્મસૂરિકો ૩૦
નમો નમો. શ્રી૦ ૪

હસ્તિ ૩૧ શ્રીધર્મ ૩૨ શ્રીસિંહ ૩૩ શ્રીધર્મ ૩૪, જમ્બૂ ૩૫ નંદિતકો ૩૬
નમો નમો;

દેશી ગાણુજી ૩૭ સ્થિરગુપ્તસૂરિ ૩૮, કુમારગુપ્તકો ૩૯
નમો નમો. શ્રી૦ ૫

શ્રી દેવર્ષિક્ષમાશ્રમજી ૪૦, પૂર્વવેદીકો નમો નમો;
ચારિત્ર દર્શન જ્ઞાનકે સ્વામી, ન્યાયી મુનિકો નમો નમો. શ્રી૦ ૬

મુનિરાજ શ્રી દર્શનવિજયજીવિરચિત

ગુરુ-વંદન

(રામ-શ્રી સિદ્ધગિરિકો વંદન)

મહાવીરકે પાટકો વંદન હો, પટધારી મુનિકો વંદન હો (ટેક)
પથમ ગણધર સુધર્મ ગણી, શ્રી જગૂસ્વામી પ્રભવ મુણિ,
શ્રી શર્યભવ યશોભદ્ર ગણી, સમૂત્તિ ગણિ સ્થલભદ્ર મુણિ મં ૧
સુહસ્તિસૂરિ સુસ્થિતસૂરિ, શ્રી ધન્દ્રદિન્ન ગણિ દિન્નસૂરિ,
શ્રી સિહસૂરિ શ્રી વજ્રસૂરિ, શ્રી વજ્રસેન ગણિ ચંદ્રસૂરિ મં ૨
સામન્તભદ્ર ખડે દેવસૂરિ, પ્રદ્યોતન શ્રી માનદેવસૂરિ,
શ્રી માનતુંગ ગુરુ વીરસૂરિ, જયદેવ વ દેવાનન્દસૂરિ મં ૩
વિક્રમ નરસિંહ સમુદ્રસૂરિ, શ્રી માનદેવ વિષ્ણુદ્વસૂરિ,
જયાનન્દ રવિ જશદેવસૂરિ, પ્રદ્યુમ્ન માન વિમલેન્દ્રસૂરિ મં ૪
ખડ ગચ્છમે શ્રી ઉદ્યોતસૂરિ, સર્વદેવ દેવ સર્વદેવસૂરિ,
યશોભદ્રસૂરિ મુનિચન્દ્રસૂરિ, શ્રી અજિતદેવ શ્રી સિંહસૂરિ મં ૫
શ્રી સોમપ્રભ મણિચન્દ્રસૂરિ, તપગચ્છમે શ્રી જગચંદ્રસૂરિ,
દેવેન્દ્રસૂરિ મહાધોષસૂરિ, શ્રી સોમપ્રભ સોમતિલકસૂરિ. મં ૬
શ્રી દેવસુન્દર સોમસુન્દરજી, મુનિસુદરજી રત્નશેખરજી,
લક્ષ્મીસાગર સુમતિ ગણિજી, શ્રી હેમવિમલસૂરિ મુણિજી મં ૭
આનન્દવિમલ વિજયદાના, શ્રી હીરસૂરિ જગગુરુ માના,
શ્રી સેન-દેવ-મિહ-સૂરિ જાના, શ્રી સત્યવિજય ગણિ મુનિરાજા મં ૮
કપૂર-ક્ષમા-જિન-વિજય ગણી, શ્રી ઉત્તમ-પદ્મ-વિજયજી ગણી,
શ્રી રૂપ કીર્તિ ઠરતૂર ગણિ, ગુરુ દાદા શ્રી મણિવિજય ગણી મં ૯
શ્રી પુદ્ધિવિજય શ્રી મુક્તિ ગણિ, શ્રી વિજયકેમલ સૂરીશમણી,
શ્રી વિનયવિજયજી સ્થવિર ગુણી, ચારિત્રવિજયજી પૂન્ય મુનિ મં ૧૦
ભારતમે આજ મુનિ વિચરે, શત આઠ સદા પ્રતિબોધ કરે,
શ્રી દર્શન જ્ઞાન વ ન્યાય ધરે, મળ જીવકે શ્રી કલ્યાણ કરે મં ૧૧

પટ્ટાવલી સમુચ્ચય

ભા. ૨

પૂરવણી

પુરવાણી

પૃષ્ઠ ૩-કડી ૧૯ ચાર મગળ

મગલ મગવાન ધીરો, મગલ ગૌતમપ્રમુ ।

મંગલ સ્થૂલભદ્રાણા, લૈનધર્મોડસ્તુ મંગલમ્ ॥૧॥

આમા ત્રીજા મગળ તરીકે આ સ્થૂલભદ્રસૂરિનું નામ છે

પૃષ્ઠ ૪, કડી ૧ (ચરણ પહેલુ) આં શ્રીભદ્રબાહુસ્વામીના ૪ શિષ્યો—

૧ ધ્યવિર ગોદાસ, ૨ સ્યવિર અશ્વિદત્ત, ૩ સ્યવિર યમદત્ત, ૪ ધ્યવિર સોમદત્ત (કલ્પસૂત્ર-ધ્યવિરાવલી)

(ચરણ બીજી) આં શ્રીમમૂતિવિજયસૂરિના ૧૨ શિષ્યો—

આં નદનભદ્ર, આં હિપનદનભદ્ર, આં તિષ્યભદ્ર, આં યશોભદ્ર, આં સ્વપ્રભદ્ર, આં મણિભદ્ર, આં પૂર્ણભદ્ર, આં સ્થૂલભદ્ર, આં ઋગ્ધુમતિ, આં જાજૂ, આં દીર્ઘભદ્ર અને આં પાડુભદ્ર

(ચરણ ત્રીજી) આં શ્રીમમૂતિવિજયની ૭ શિષ્યાઓ—

યક્ષા, યક્ષદિના, શૂતા, શૂતદિના, સેણા, વેણા, રેણા આ સાતે આં સ્થૂલભદ્રની બહેનો હતી, વિદુધી હતી અને આં મમૂતિવિજયજીની શિષ્યાઓ બની હતી (કલ્પસૂત્ર-ધ્યવિરાવલી)

પૃષ્ઠ ૪, કડી ૫ આર્યમહાગિરિજીના શિષ્યો—

સ્યવિર હિતર, ધ્યવિર બલિસદ્ધ, સ્યવિર ધનાઢ્ય, સ્યવિર શ્રી આઢ્ય, ધ્યવિર કૌડિન્ય, ધ્યવિર નામ, સ્યવિર નામમિત્ર, સ્યવિર પડુલ્લુક રોડગુપ્ત ત્રૈરાશિક (કલ્પસૂત્ર-સ્યવિરાવલી)

પૃષ્ઠ ૪, કડી ૬ આર્યમહાગિરિજીની વાચક પરપરા—

આર્યમહાગિરિ, આર્ય બદ્ધલ-બલિસદ્ધ, આર્ય આર્ય સ્વાતિ, સ્યામાર્ય, આર્ય જીતધર, સોડિલ્ય (રક દિવ), આર્ય સમુદ્ર, આર્ય મગ્ન, આર્ય ધર્મ, આર્ય ભદ્રગુપ્ત, આર્ય વજ્રસ્વામી (નદીસૂત્ર-ધ્યવિરાવલી)

પૃષ્ઠ ૪, કડી ૧૧ આં સોડિલસૂરિ—

આ આચાર્યના મડિલ, પોડિલ્ય, બદિલ, રડદિલ એમ વિવિધ નામો મળે છે નદીસૂત્ર પટ્ટાવલીમા આ નામના બે આચાર્યો બતાવ્યા છે

૧ આં સોડિલત-જેઓ વિદ્યાધર વચના બારમા વાચક છે અને યુગપ્રધાનોમાના ૧૩ મા યુગપ્રધાન છે તેઓ વીર સં ૪૭૬ થી ૪૧૪ સુધી યુગપ્રધાનપદે હતા

૨ આં ખદિલ-જેઓ વિદ્યાધર વંશના ૧૯ મા વાચક છે, તેઓ વીં સં ૮૫૦ પહેલાં વિદ્યમાન હતા. તેમણે ઉત્તરાપથના મુનિઓનું સમ્મેલન મેળવી માથુરીવાચના કરી હતી. (પ્રભાવકચરિત્ર, દિમવંતરથં)

પૃષ્ઠ ૫, કડી ૧૨. આર્ય દ્વિગુમિત્રસૂરિ પરંપરા—

૧ ગણધર સુધર્માસ્વામી, ૨ કેવળા શ્રીજંબુસ્વામી, ૩ આં પ્રભવ-સ્વામી, ૪. આં શંખંભવસૂરિ, ૫ આં યશોભદ્રસૂરિ, ૬ આં સંભૂતિ-વિનય, ૭ આં રત્નલક્ષ્મણસ્વામી, ૮ આં સુહરિતસૂરિ, ૯ આં સુસ્થિતસૂરિ, ૧૦ આં ઇન્દ્રદિનસૂરિ, ૧૧ આં દિનસૂરિ, ૧૨ આં સિંહગિરિજી, ૧૩ આર્ય વજ્રસ્વામી, ૧૪ આં ન્ધ, ૧૫ આં પુણ્ય-ગિરિજી, ૧૬ આં દ્વિગુમિત્રજી, ૧૭ આં ધનગિરિ, ૧૮ આં શિવ-ભૂતિ, ૧૯ આં ભદ્ર, ૨૦ આં નક્ષત્ર, ૨૧ આં રક્ષ, ૨૨ આં નાગસૂરિ, ૨૩ આં જ્વેલિ, ૨૪ આં વિપ્લવ, ૨૫ આં કાલકે, ૨૬ આં સંપલિત, ૨૭ આં વૃદ્ધ, ૨૮ આં સંઘપાલિત, ૨૯ આં હરિત, ૩૦ આં ધર્મ (આવકગોત્રી), ૩૧ આં સિંદ, ૩૨ આં ધર્મ, ૩૩ આં જંબુ, ૩૪ આં નંદિત, ૩૫ દેશિગણી ક્ષમાત્રમણ, ૩૬ રિથરગુપ્ત ક્ષમા-ત્રમણ, ૩૭ રથં કુમારધર્મ, ૩૮ દેવાધગણિ ક્ષમાત્રમણ. (કલ્પસૂત્ર રથં)

પૃષ્ઠ ૫, કડી ૧૩ : આં સુહરિતસૂરિના ૧૨ શિષ્યો, ૬ ગણો, ૨૪ શાખાઓ, અને ૨૭ કુલો—

૧. આં રોહણ. તેનાથી ઉદ્દેહ ગણ નીકળ્યો. ૪ શાખાઓ—ઉદ્દંબ-રિનિજયા, માસપૂરિયા, મધપત્તિયા, પુણ્યપત્તિયા. ૬ કુલો—નાગભૂય, સોમભૂય, ઉદ્દગચ્છ, હત્થલિજ્જ, નંદિજ્જ, અને પરિહાસય.

ઉદ્દેહગણ અને નાગભૂત કુલનો કનિષ્ઠ સં ૭ નો શલાક્ષેષ મળે છે.

૨. આં જસભદ્ર. તેનાથી ઉડુવાડિયમણ નીકળ્યો. ૪ શાખાઓ—ચંપિનિજયા, ભદ્દિનિજયા, કાકન્દિયા, અને મેહલિનિજયા. ૩ કુલો—ભદ્રજસિય, ભદ્રગુત્તિય, અને જસભદ્ર.

૩. આં મેહગણી. સંભવ છે કે, આં ધનસુંદર આં ગુણસુંદર અને આં ગુણાકર તે આ આચાર્યના જ ખીજાં નામો હોય.

૪. આં કામિઠિ. તેનાથી વેસવાડિયગણ નીકળ્યો. ૪ શાખાઓ—સાત્વિથયા, રજ્જપાલિયા, અંતરિનિજયા અને ખેમિલનિજયા. ૪ કુલો—ગણિય, મેહિય, કામિઠિય, અને ઈન્દ્રપુરગ.

૫-૬. આં સુદિય, આં સુપડિયુદ્ધ. તેઓથી ઠેડિયગણ નીકળ્યો.

૪ શાખાઓ—ઉચ્ચાનાગરી, વિન્નમહરી, વર્ધરી, અને મન્નિમિલા. ૪ કુલો—
બલિન્ન, વર્ધલિન્ન, વાણિન્ન, અને પદ્ધવાદણ

૭ આં ગ્ધિય

૮ આ રોહયુત

૯ આં ધસિયુત તેનાથી માણવગણ નીકળ્યો ૪ શાખાઓ—
દાસવલિન્નયા, ગાયમલિન્નયા, વાસિદિયા, અને સોરદિયા ૩ કુલો—ધસિ-
યુત્તિ, ધસિદત્તિ, અને અભિગયન્ત

૧૦ આં સિરિયુત તેનાથી ચારણુગણ નીકળ્યો ૪ શાખાઓ—
હારિયમાલાગારી, મહાસીઆ, ગવેધુયા, અને વલ્લનાગરી ૭ કુલો—
વર્ધલિન્ન, પીર્ધમિય, હાલિન્ન, પુસમિતિન્ન, માલિન્ન, અન્નવેડય,
અને ઠપ્પસદ

૧૧ આં બમગણી

૧૨. આં સોમગણી

આ સિવાય આં ભદ્રાદુના શિષ્ય આં ગોદાસથી ગોદાસગણ
નીકળ્યો ૪ શાખા—તામલિત્તિયા, કોડીવરિસિયા, પદ્ધવલિયા અને
દાસીખન્નમડિયા તથા આં મહાગિરિના શિષ્ય આં ઉત્તર અને આં
બલિન્નસદથી ઉત્તર બલિન્નસદ ગણ નીકળ્યો ૪ શાખાઓ—કોસમિયા,
સોધવિત્તિયા, કોડબાણી અને ચદાનાગરી

આ બન્ને ગણોના જુદા કુલો નથી

આ રીતે ૮ ગણ, ૩૨ શાખાઓ અને ૨૭ કુલો જાણવા (૬૬૫-
સૂત્ર—યવિરાવલી)

૪૪ ૬, કડી ૧૦ મુનિવિહાર

મૌર્ય મત્રાદ સંપ્રતિએ પોતાના રાજ્યનો વિગ્તાર આદ્રિ અને દ્રાવિડ
સુધી વધાર્યો હતો અને અનાર્થ દેશ સુદામા જૈનધર્મનો પ્રચાર કર્યો હતો
આં સુદસ્તિસૂરિના શ્રમણો ૬ ગણો, ૨૪ શાખાઓ અને ૨૭ કુલોમાં
વહેચાઈ ગયા હતા એટલે જૂના જૈન વસ્તીવાળા દેશો અને નવા જૈન
વસ્તીવાળા દેશોમાં શ્રમણોએ પોતાનો ધર્મપ્રચાર મતત રીતે ચાલુ
રાખ્યો હતો આં ઋષિગુપ્તનો પગિવાર સોગદમાં વિચરતો હતો

“વીરવશાવલી”માં લખ્યું છે કે—પુન મંપ્રતિએ ઉત્તરદિસ મરધરિ
વધાણીનમરિ શ્રીપદ્મપ્રભન્વામીનો પ્રામાદબિબ નિપજ્ઞવ્યો વીજ્ઞ-
જિરિ પાસનો પ્રાસાદ નિપજ્ઞવ્યો, અલ્લાણીનમરિ શ્રીદમીરગદિ થીપાસ-

પ્રાસાદ ગિંચ નિપજાવ્યો. ઇશ્વરગિરિ શિખરે શ્રીનેમિગિંચ સ્થાપ્યો, તે દક્ષિણ દિસે જાણવો. પૂર્વ દિસિ રાહિણિગિરે શ્રીસુપાસનો પ્રાસાદગિંચ નિપજાવ્યો. પછિમે દેવપત્તને પુનઃ છડરગદે શ્રીશાંતિનાથનો પ્રાસાદગિંચ નિપજાવ્યો.

“બૃહત્કલ્પસૂત્ર” ઉં ૧, સૂં ૫૦ નિર્ધુક્તિ ગાથા ૩૨૭૫ થી ૩૨૮૯ માં લખ્યું છે કે—સમ્રાટ્ સંપ્રતિએ પોતાના રાજ્યમાં ગરીબો માટે દાન-શાળાઓ સ્થાપી, રથયાત્રાઓમાં પોતે જતો હતો. તેના સામંત રાજાઓ પણ પોતપોતાના રાજ્યમાં રથયાત્રામાં જતા હતા. સમ્રાટ્ સંપ્રતિએ સીમાડાના રાજાઓને ખોલાત્રી સમ્યક્ત્વધારી બનાવી તેના દેશમાં મોકલ્યા. વેશધારીઓને મોકલી મુનિમાર્ગ ખોલાવ્યો અને પછી સાચા સાધુ મોકલી ત્યાં જૈનધર્મનો પ્રચાર કરાવ્યો.

પૃષ્ઠ ૬, ઢાળ ૩, કડી ૧ અને પૃષ્ઠ ૨૭, ઢાળ ૧૪મી પૂરી : આં કાલિકસૂરિ.

શ્રીકાલિકાચાર્ય અપરનામ સ્થામાચાર્ય ચાર થયા છે.

૧ વીર સં. ૩૨૦ થી ૩૩૫ માં થયા, જે આં સ્વાતિસૂરિના શિષ્ય હતા. તેમણે ઇંદ્રને પ્રતિખોધ કર્યો અને પ્રજાપનાસૂત્રની રચના કરી.

૨. વીર સં. ૪૫૩માં જે થયા, જેમણે અવિનયી શિષ્યોનો ત્યાગ કરી તેમને સન્માર્ગે સ્થાપ્યા. નિમિત્તશાસ્ત્રના બળે ઇરાનના શાહીઓને પ્રતિખોધી જૈનધર્મી બનાવ્યા. સતી સાધ્વી આર્યા સરસ્વતીના શિયલની રક્ષા માટે વ્યભિચારી ગર્દભિલ્લ રાજાનો ઉચ્છેદ કરાવ્યો. ઇંદ્રને પ્રતિખોધ કર્યો અને ભાં ૧૦ શું ૪ ને દિવસે સંવત્સરી પર્વ સ્થાપ્યું.

૩. વીર સં. ૭૨૦ માં થયા, જે આં વિણ્ણસૂરિના શિષ્ય હતા.

૪. વીર સં. ૯૮૦ થી ૯૯૩ માં થયા, જે આં ભૂતદિત્તમણિના શિષ્ય હતા. આં દેવર્ધિગણીના સમકાલીન હતા. માયુરી વાચનાના ધારક હતા. તેમણે વલ્લીની આગમ વાચનામાં પૂરી સહાય કરી. વડનમરમાં શ્રીસંઘ સમક્ષ કલ્પસૂત્ર વાંચી સંવત્સરીને દિવસે કલ્પસૂત્ર વાંચવાની મર્યાદા સ્થાપી અને વલ્લીવંશના રાજા ધરસેનનો શોક દૂર કરાવ્યો.

આ પ્રમાણે ચાર કાલિકાચાર્યો થયા છે. શ્રી કાલિકાચાર્ય કથાઓમાં આ ચારે આચાર્ય દેવોનું મિશ્રત ચરિત્ર મળે છે.

(પટ્ટાવલી સમુચ્ચય ભાં ૧, પૃષ્ઠ ૧૯૮ ÷)

અધ્યાપક ડોલરરાય રંગીલદાસ માંકડ " પરિચયી ક્ષત્રપો " માં લખે છે કે—એમના સંપદમા એક ખીજી વાત નોધવા જેવી છે કાલકાચાર્ય ગર્દભિલ્લ ઉપર પોતાનું અગત વેર વાળવાને પરદેશીઓને હિન્દીમાં લાવ્યા એવો દોષ એમના પર મૂકી શકાય, પણ મળે છે તે પુરાવા ઉપરથી એમ લાગે છે કે કાલકાચાર્ય પોતાના પ્રભાવથી આ પરદેશીઓને હિન્દી અને આર્ય મનાવી દીધા હતા, તે એટલે સુધી કે શરૂઆતના ક્ષત્રપો તો સ્પષ્ટ-પણે જૈનધર્મના અનુયાયીઓ થયા હોય એમ લાગે છે આ વાત નીચેના મુદ્દાઓથી સ્પષ્ટ છે (૧) ઉપવદાતનો લેખ જતાવે છે કે એ જૈનધર્મ માનતો (૨) દામર્જદશી કે રુદ્રસિદ્ધ વખતનો એક ત્રુટક શિલાલેખ મળ્યો છે તેના અમુક વચનો " કેવળગુણ મપ્રાપ્તિ " વગેરેના પરથી મુનિશ્રી વિજયેન્દ્રસૂરિએ જતાવ્યું છે કે, આ ક્ષત્રપોએ જૈનધર્મ અપનાવ્યો હતો (૩) જૈન ગ્રંથોમાં આ શોકોને જૈન જ ગણવામાં આવ્યા છે દા. ત. કાલકકથામાં આ શોકોને " જૈનધર્મપ્રભાવકા " કહ્યા છે આવી રીતે આ ક્ષત્રપોએ અહીં આવીને જૈનધર્મનો સ્વીકાર કર્યો હતો તે કાલકાચાર્યની અસરને લીધે જ હતું તે દેખીતું છે અને કાલકાચાર્ય પાડેલા આ આર્ય હિન્દી મસ્કારો ચંદનના વશમાં ખૂબ ફાટ્યાફાટ્યા લાગે છે કેમકે એનો પૌત્ર રુદ્રદામા તો શુદ્ધ આર્ય કેળવણી પામ્યો હતો અને ખરેખરો આર્ય હિન્દી હતો મૂળે વિદેશી એવા આ શોકો હિન્દીમાં આવીને હિન્દી બની ગયા પોતાના નામોમાં પણ મસ્કૃત શબ્દો (જમ, રુદ્ર) વાપરવા મડયા પોતાના લેખોમાં સસ્કૃત ભાષા વાપરવા મડયા અને પોતાની આખી સંસ્કૃતિને હિન્દી બનાવવા મડયા એ બધું કાલકાચાર્યે આ વિદેશીને પણ શુદ્ધ સંસ્કૃતિ આપવાની અખત્યાર કરેલી નીતિનો વિજય જતાવે છે (' ઇતિહાસ સમ્મેલન નિવંધસંગ્રહ ' પૃષ્ઠ ૬૫)

પૃષ્ઠ ૭, કડી ૫ નમોર્દત્તની સમજુતિ .

નમોર્દત્ત સિદ્ધાચારજ્ઞં આનો સમ્પૂર્ણ પાઠ નીચે પ્રમાણે છે

નમોર્દત્તસિદ્ધાચાર્યોપાખ્યાયસર્વસાધુમ્ય ।

પ્રાકૃત નવકાર મત્રનાં પાત્ર પદોનું આ મંદિષિત ઉપાત્ત છે

પૃષ્ઠ ૭, કડી ૧૫ યગ્મિન્ દરં આ સમ્પૂર્ણ શ્લોક નીચે પ્રમાણે છે

યદ્મિન્ હરમમૃતયોડપિ દત્તપ્રમાણ ,

સોડપિ ત્વયા રતિપતિ ક્ષપિત ક્ષણેન ।

પૃષ્ઠ ૨૩, કડી ૪, અને પૃષ્ઠ ૨૪, કડી ૩ : તાળાં ૪૮, પદો ૪૮ :

આં માનતુંગમૂરિએ ધારાનગરીમાં ભોજ રાજની જોડમાં ' ભક્તામર સ્તોત્ર 'નાં ૪૪ પદો યનાવી ૪૪ તાળાં તોડ્યાં હતાં. એટલે ભક્તામર સ્તોત્ર વસ્તુતઃ ૪૪ શ્લોકવાળું છે. તેની પ્રાચીન ટીકા તથા પ્રબંધચિંતામણિ વગેરેમાં તેનાં ૪૪ પદો યતાવ્યાં છે.

કલ્યાણમંદિર સ્તોત્રની સરખામણીમાં પણ તેનાં ૪૪ શ્લોકો જ વ્યાજબી છે પરંતુ દિગમ્બર આચાર્યે ચાર પ્રાતિહાર્ય વિભૂતિનાં ચાર નવાં પદો યનાવી તેમાં દાખલ કર્યાં છે. તેમજ ખીજ એક દિગમ્બર આચાર્યે એ જ ચાર પ્રાતિહાર્યનાં ખીજાં જ ચાર નવાં પદો યનાવી તેમાં દાખલ કર્યાં છે. આ રીતે દિગમ્બર સમાજમાં ભક્તામર સ્તોત્રનાં ૪૮, અને પર પદો મનાય છે. પરંતુ આ આડે પદો પોતાની કૃત્રિમતાને જાહેર કરે એવી કોટિનાં છે. તે ૪૪ પદોની શૈલીનાં નથી, એમ વાંચનાર સહેજે સમજી શકે તેમ છે. કવિ બહાદૂર દીપવિજયજીએ આ રાસમાં એ માન્યતાના આધારે ભક્તામરનાં ૪૮ પદો યતાવ્યાં છે. પણ ખરી રીતે ભક્તામર સ્તોત્રમાં ૪૪ પદો જ છે. (વિશેષ માટે જુઓ, ' જૈન સત્યપ્રકાશ ' ક્રમાંક ૮૫, પૃ. ૨૫).

પૃષ્ઠ ૨૪, કડી ૭ : દિગમ્બરના જે મતો :

[વિ. સં. ૧૬૯ માં દિગમ્બર મત નીકળ્યો, જે આજીવક, ત્રૈરાશિક, અબ્યહિક અને યોટિક મતના એકમ રૂપે છે. આં અર્હુદ્ધર્મિએ આ મતને સિંહ સંધ, નંદિ સંધ, સેન સંધ અને દેવ સંધ, એમ ૪ વિભાગમાં વ્યવસ્થિત કર્યો હતો. ત્યાર પછી દિગમ્બર સંપ્રદાયમાંથી મૂળ સંધ, દ્રાવિડ સંધ, યાપનીય સંધ, કાષ્ઠા સંધ, માથુર સંધ, તારણ પંથ, ભટ્ટારક, તેરહ પંથ, ગુમાન પંથ અને સમૈયા પંથ એમ વિવિધ પંથો નીકળ્યા છે. આને દિગમ્બરોમાં ૧ વીશપંથી અને ૨ તેરહપંથી એમ જે મુખ્ય મતો છે. વીશપંથી જૈનો શ્રાવકોના સિંદૂરપ્રકરણોક્ત ૨૦ કર્તવ્યોને માને છે. તેઓ પ્રાચીન દિગમ્બર જૈનો છે. તેરહપંથી તેમાંના ૧૩ કર્તવ્યોને માને છે. તેઓ વિ. સં. ૧૬૮૦ માં નીકળ્યા. ('શ્વેતામ્બર-દિગમ્બર સમન્વય' ભાગ ૩ જો.)

પૃષ્ઠ ૨૮, કડી ૩ : આં શ્રીજિનભદ્રગણિ ક્ષમાશ્રમણ :

આ કડીમાં નવું ચરણ વધાર્યો વિના જ ચાલુ ચરણમાં વીર સંવત અને વિક્રમ સંવત એમ જે સંવતો આપી શ્રીજિનભદ્રગણિનો સમય યતાવ્યો

છે પણ અહીં વિક્રમ સં ૫૪૫ આપ્યો તેને બદલે વિં સં ૬૪૫ જોઇએ
 ૫૪૫ ૨૯, ૬૬૧ ૩ શીમોદિયા વશાવલી

રાજા કનકસેન વિં મં ૨૦૦, તેણે સૌરાષ્ટ્રના વાલાક પ્રદેશમાં
 રાજ્ય ગ્રાપ્ત્યુ, ચોથી પેઢીએ રાજા વિજયસેને વલભી શિહોર અને વૈરાટ
 (ધોળકા) વસાવ્યા કુલ સાત પેઢી રાજ્ય ચાલ્યુ વિ સં ૩૭૫ (ટાડ-
 રાજગ્રામ) પછી ગિલાદિત્ય રાજા થયો, જે વાલાકરાજ પણ કહેવાય
 છે ગુ મ ૧ થી ૬૦ શ્વેચ્છોએ વલભી ભાગ્યુ અને શિલાદિત્ય મૃત્યુ
 પામ્યો, વીર મં ૮૪૫, વિં મં ૪૩૫ (જન ઇતિહાસ)

આ રાજાથી મુખ્ય બે શાખાઓ ચાલી છે ૧ મૈત્રક, ૨.
 શીસોદિયા

૧ મૈત્રકવંશ—શિલાદિત્ય મૂળે સૂર્યનો પુત્ર છે સૂર્યનું બીજું
 નામ “મિત્ર” છે એટલે તેનો વંશ તે મૈત્રકવંશ

મૈત્રકવંશની પાંચ-છ પેઢીઓ ગુપ્તવંશના સેનાપતિ તરીકે રહેલી છે
 એટલે તેનું બીજું નામ “સેનાપતિ” વંશ પણ છે અને ત્રીજું નામ
 “વલભીવંશ” છે વલભીવંશે ગુ સ ૧૮૦ થી ૪૫૦ સુધી વલભીનું
 રાજ્ય કર્યું છે તેની રાજવંશી આ પ્રમાણે છે

૧ બદાર્જ, ૨ દ્રોણસિંહ, ગુ ૨૦૦, ૩ પહેલો મુવસેન, ૪ ગુહસેન
 ગુ ૨૫૦, ૫ બીજો ધરમેન ગુ ૨૮૦, ૬ પહેલો શિલાદિત્ય ગુ ૨૮૫
 ૭ પહેલો ખગ્ગહ, ૮ ત્રીજો ધરમેન, ૯ બીજો મુવસેન, ૧૦ ચોથો ધરમેન
 ગુ ૩૩૧, ૧૧ ત્રીજો મુવસેન, ૧૨ બીજો ખગ્ગહ, ૧૩ બીજા શિલા-
 દિત્યનો પુત્ર ત્રીજો શિલાદિત્ય, ગુ ૩૭૦, ૧૪ ચોથો શિલાદિત્ય, ૧૫
 પાંચમો શિલાદિત્ય ગુ ૪૦૦, ૧૬ છઠ્ઠો શિલાદિત્ય, ૧૭ સાતમો શિલા-
 દિત્ય, ગુ ૪૫૦ વિં મં ૮૨૫

(‘ગુજરાતના ઐતિહાસિક લેખો’ ભા. ૧, ૨, ૩)

૨ શીમોદિયાવંશ—જેનાં બીજાં નામો ગિદલોત, આદડિયા, રાવલ,
 શીસોદિયા, રાણા વગેરે વગેરે છે, તેમા આજે શીમોદિયા નામ પ્રસિદ્ધ છે
 તે શીમોદા કે એવા મામથી મૂળ ગાદીએ આવ્યા હોય ખાટે શીસોદિયા
 કહેવાયા એમ વિદ્વાનોની ધારણા છે એના શબ્દાર્થનો વિચાર કરીએ તો
 શીસોદિયાનું મંસ્કૃતરૂપ શીર્ષોદિતા—શીર્ષોદિયા થાય જેમ બ્રાહ્મણો
 બ્રહ્માજીના મુખમાંથી નીકળ્યા મનાય છે તેમ શીમોદિયા પણ બ્રહ્માજીના

મસ્તિષ્કમાથી નીકળ્યા છે એમ તેના શબ્દાર્થ ઉપરથી તાન્વી શકાય છે. ઐતિહાસિક ઉદ્દેશો મળે છે કે, વલભીવંશનો શિલાદિત્ય રાજા બ્રાહ્મણ સંતાન છે. તેની પરંપરામાં ભટ્ટાર્ક અને બાપા રાવલ વગેરે થયા છે અને બાપા રાવલના વંશજો તે શીસોદિયા છે, એટલે કે શીસોદિયા તે બ્રાહ્મણ જ્ઞાતિમાંથી બિતરી આવેલ રાજવંશ છે. અને તેથી જ શીસોદિયા એ તેઓનું સાર્થક નામ છે.

શીસોદિયાની વંશાવલી, વિવિધ સાધનોદ્વારા આ પ્રમાણે તૈયાર થાય છે:

૧ ભટ્ટાર્ક યાને પહેલો બાપા રાવલ, ગુ. સં. ૧૯૦, ૨-ધરભટ્ટ, ૩ ગુહસેન, ગુહિલ, ગુહદત્ત, ગ્રહાદિત્ય, તેના વંશજો ગહિલોત તથા ગોહિલ કહેવાયા, ગુ. સં. ૨૫૦, ૪ ભોજ, તે ઇડરનો રાજા બન્યો, ૫ મહેંદ્ર, ૬ નાગાદિત્ય. ટોડ જેમ્સ લખે છે કે, ઇડરના ભીલોએ નાગાદિત્યને મારી તેના કુટુંબને નસાડી મૂક્યું. ૭ શિલાદિત્ય ૮. અપરાજિત, ૯ બીજો મહેંદ્ર, ૧૦ કાલભોજ, બીજો બાપા રાવલ, જે ઇડરથી નામી મેવાડમાં આવ્યો, નાગદામાં મોટો થયો અને ચિત્તાડના મૌર્ય રાજાને મારી ચિત્તોડનો રાજા બન્યો. ૧૧ ખુમાણ પહેલો, ૧૨ મત્તટ, ૧૩ ભર્તૃભટ્ટ પહેલો, ૧૪ સિંહ, ૧૫ બીજો ખુમાણ. ૧૬ મહાયક, ૧૭ ત્રીજો ખુમાણ, ૧૮ બીજો ભર્તૃભટ્ટ. તેને મહાલક્ષ્મી નામની રાઠોડ પુત્રી રાણી હતી, ૧૯ અદલટ વિ. સં. ૧૦૧૦, ૨૦ નરવાહન, ૨૧ શાલિવાહન, ૨૨ શક્તિકુમાર વિ. સં. ૧૦૩૪, ૨૩ અંબાપ્રસાદ, ૨૪ શુચિવર્મા, ૨૫ નરવર્મા, ૨૬ કાર્તિવર્મા, ૨૭ યોગરાજ, ૨૮ વૈરાટ, ૨૯ વંશપાલ, ૩૦ વૈરસિંહ, ૩૧ વીરસિંહ વિ. સં. ૧૧૬૪, ૩૨ અરિસિંહ, ૩૩ ચૌડસિંહ, ૩૪ વિક્રમસિંહ, ૩૫ રાણો રણસિંહ, તેનાથી રાવલ અને રાણા એમ બે શાખાઓ ચાલી વિ. સં. ૧૨૧૧, ૩૬ ક્ષેમસિંહ, ૩૭ સામંતસિંહ, ૩૮ કુમારસિંહ, ૩૯ મથનસિંહ, ૪૦-પદ્મસિંહ, ૪૧ જૈત્રસિંહ વિ. સં. ૧૨૭૦ થી ૧૩૦૯, ૪૨ તેજસિંહ, ૪૩ સમરસિંહ સં. ૧૩૫૬, ૪૪. ભુવનસિંહ, ૪૫ જયસિંહ, ૪૬ લક્ષ્મીસિંહ, મૃત્યુ સં. ૧૩૬૦, ૪૭ અન્યસિંહ, ૪૮ બ્રાતા અરિસિંહ, મૃત્યુ સં. ૧૩૬૦, ૪૯ હમીરસિંહ, ૫૦ ખેતસિંહ, ૫૧ લક્ષરાજ, ૫૨ મોકલસિંહ વિ. સં. ૧૪૮૫, ૫૩ રાણો કુંભ, મૃત્યુ સં. ૧૫૩૦, ૫૪ રાયમદલ, મૃત્યુ. સં. ૧૫૭૫, ૫૫ સંગ્રામસિંહ, ૫૬ રત્નસિંહ, ૫૭ વિક્રમજીત, ૫૮ ઉદયસિંહ, ૫૯ રાણો પ્રતાપ, ૬૦ અમરસિંહ, મૃત્યુ વિ. સં. ૧૬૭૭, ૬૧ કર્ણસિંહ.

(રાણકપુરમાં ત્રેતોડપદ્મપદ્મપ્રાસાદનો શિલાલેખ જુઓ-પ્રકાશક : ખડગવિલાસ પ્રેમ બાકિપુર (પટના) ના હિંદી ટોડરાજમ્યાનમાં ૫૦ ગૌં હીં ઓઝાની ટિપ્પણી)

શીસોદિયા વશના રાજાઓ જૈનધર્મી કે જૈનધર્મપ્રેમી હતા, તે અંગે નીચે મુજબ કેટલાએક ઉદાહરણો મળે છે

૧૧ ખુમ્બાણુ—તેના વશમાં થયેલ સમુદ્રકુમાર દીક્ષા લઈ જૈનાચાર્ય બન્યા તેમણે દિગંબરોના હાથમાં જતા નાગદા તીર્થને બચાવી રક્ષણ કર્યું હતું (શુવોં સ્થોં ૩૯)

૧૩ ભર્તૃભટ્ટ—તેણે ભટેવરનો કિલ્લો બનાવ્યો, તેમાં જ ગોહિલ-વિહાર બનાવી તેના જુડામણીના હાથે બં આદિનાથની પ્રતિષ્ઠા કરાવી હતી ચિત્તોડગઢ પર ગોમુખ કુંડની જૈનગુફામાં બં આદિનાથની પ્રતિમા છે તેના પરિકરના લેખથી સમજાય છે કે, આ પ્રતિમાની ભટેવર મચ્છના આં આત્મદેવસૂરિએ અંજનનવાકા કરી હતી. એટલે કે ગોહિલરાણાના વશમાં જૈનધર્મી હતા

આને પણ એવી લોકમાન્યતા છે કે, “ મેવાડમાં નવો કિલ્લો બને કે ત્યાં બં આદિનાથનું દેરાસર બને ” ભટેવર કિલ્લાના ઉક્ત ગોહિલ-વિહારથી અને કુભાગણાના એક ફરમાનથી પણ એ વાતને સમર્થન મળે છે

૧૭ ખુમ્બાણુ—તેને બ્રાહ્મણો પ્રત્યે અત્યંત તિરસ્કાર હતો તેણે ધણા બ્રાહ્મણોને મેવાડમાંથી કાઢી મુકાવ્યા હતા એટલે આ બ્રાહ્મણધર્મી કે શૈવધર્મી નહોતો

૧૯ અલ્લટ—આ રાજા વિં સં ૧૦૦૦ લગભગમાં થયેલ છે. તે આં નન્નસૂરિનો ઉપાસક હતો તેની રાજસભામાં સ્વેતામ્બર દિગંબરોનો શાસ્ત્રાર્થ થયો થતો જેમાં સ્વેતામ્બર આં પ્રહુમ્નસૂરિ અને તર્કપચાનન આં અભયદેવસૂરિએ દિગંબરાચાર્યજીને જીતી પોતાનો શિષ્ય બનાવ્યો હતો ને વિજય મળ્યો હતો અને તેના જ પ્રતીકરૂપે શ્રીમંત્ર તરફથી ચિત્તોડના કિલ્લામાં મોટો કીર્તિસ્તંભ બોલો વરવામાં આવ્યો હતો જેનો સં ૧૪૮૫ માં ગણા મોકલસિદ્ધના આદેશથી સં ગુજરાતને જીર્ણોદ્ધાર કરાવ્યો હતો આને પણ એ સ્તંભ ચિત્તોડના કિલ્લામાં જૈન-ધર્મની કીર્તિ કેલાવતો અડગપણે બોલો છે અલ્લટ રાજની રાણી હર્ષદેવીએ હર્ષપુત્ર વસાવ્યું, જે આને અજમેર પાસે હાસોટ નામથી પ્રસિદ્ધ છે ત્યાંથી હર્ષપુરીય મચ્છનો પ્રાદુર્ભાવ થયો છે. અલ્લટ રાજની એક

રાણીને રેવતીનો રોગ હતો, જે સાંડેરકગચ્છની હસ્તિકુંડી શાખાના આંબલભદ્રસૂરિના વાસકોપથી મટી ગયો હતો. આ રાજા જૈનધર્મી હતો. તેનો ખીજો પુત્ર ભુવનપાલ આંબલધર્માનસૂરિનો ઉપાસક હતો.

૩૫ રાણો રણસિંહ—અંબામસિંહ અને સમરસિંહ એ તેના જ ખીજાં નામે છે. રાણા રણસિંહથી શીસોદિયા રાજાઓ “ગણા” તરીકે ઓળખાય છે. તેનો સમય વિ. સં. ૧૨૧૧ છે. તેને એક કરણસિંહ નામે પુત્ર હતો. તેના પુત્ર ધીરસિંહે સં. ૧૨૨૯ ની આસપાસમાં જૈનધર્મ સ્વીકાર્યો હતો, જેનાથી “શીસોદિયા ઓસવાળ” વંશની સ્થાપના થઈ છે. શીસોદિયા ઓસવાળો મેવાડની નૈઋત્યમાં ભૂલાનગરમાં રહેતા હતા. ભૂલાનગર દૈન્યપદ્યન થતાં તેમાંનું એક કુંડું અમદાવાદ આવી વસ્યું, જે આજે નગરશેઠના કુંડું તરીકે પ્રસિદ્ધ છે. ભૂલાનગરની પાસેના પ્રદેશમાં પાંચમની તિથિ માટે “પાંચમના કામમાં પંચાત પડે” એવી માન્યતા છે એ જ રીતે નગરશેઠના કુંડુંમાં પણ પાંચમનો દિવસ અશુભ ક્ષેપાય છે, તે માટે એવી દંતકથા મળે છે કે, શીસોદિયા વંશની એક કુમારિકા પાંચમને દિવસે શુભકામ માટે જતી હતી. તેને રસ્તામાં ખૂબ જ પળવણી થઈ અને રસ્તામાં જ તેનું મૃત્યુ થયું ત્યારથી શીસોદિયા ઓસવાળો પાંચમને દિવસે કોઈ પણ જાતનું શુભ કામ કરતા નથી. પાંચમ માટેની આ માન્યતા ભૂલાવતી નગર અને નગરશેઠના કુંડુંનો પ્રાચીન સંબંધ હોવાનું પુરવાર કરે છે. થોડાં વર્ષો પહેલાં ભૂલાનગરનું જોડકામ થયેલ છે, તેમાંથી અનેક જિનપ્રતિમાઓ મળી આવી છે, જે આજે રોહિડાના દેરાસરમાં વિદ્યમાન છે.

૪૧ રાણો જૈનસિંહ—આ રાણાનાં જયતલ, જયમલ, જયસિંહ અને જયંતસિંહ એમ વિવિધ નામે મળે છે. તેનો સમય વિ. સં. ૧૨૭૦ થી ૧૩૦૯ મળે છે. તેણે છ લડાઈઓમાં વિજય મેળવ્યો હતો. તેણે વિ. સં. ૧૨૮૫ માં આહડમાં હીરલા આચાર્ય શ્રીજગન્નંદ્ર સૂરિને “તપા”ના ઝિરુદ્ધથી શોભાવ્યા હતા. ત્યારથી તપગચ્છ એ નામની શરૂઆત થઈ છે. આ રાણો અને તેની રાણી પરમ જૈન યન્યાં હતાં. ત્યારબાદ પણ તેની ત્રણ પેઢી સુધી રાણીઓએ જૈનધર્મનું પાલન કર્યું હતું.

૫૨ રાણો મોકલસિંહ—તેણે ચિત્તોડ પરના જૈન કીર્તિસ્તંભનો સં. ૧૪૮૫માં સં. ગુણરાજ પાસે જીર્ણોદ્ધાર કરાવ્યો હતો. આજે પણ ચિત્તોડના કિલ્લામાં બં મહાવીરસ્વામીના મંદિર પાસે તે જૈન કીર્તિસ્તંભ વિદ્યમાન છે.

૫૩ રાણા કુંભાજી—નેણે વિં મ ૧૪૯૬માં રાણકપુરના ત્રૈલોક્ય દીપક પ્રાસાદમાં જે પાપાણુ સ્તમ્ભો કરાવ્યા છે જે તેના જ ગ્રંથપમા આને પણ વિદ્યમાન છે તેના પૌત્ર રાણા રાયમદલજીએ દેવકુલપાટણને વિકસાવ્યું છે, જ્યાં આજે ચાર મોટા જિનાવયો છે

૫૯ રાણા પ્રતાપસિંહ—જગદ્ગુરુ શ્રીહીરવિજયમુનિ મોગલ બાદ શાહ અઢત્તરને પ્રતિજ્ઞાથી જહાંગીરે માફ કરાવી ગુજરાત તરફ આવતા હતા ત્યારે રાણા પ્રતાપે લગભગ વિં સં ૧૬૪૪ માં તેઓને મેવાડ પધારવા નિમત્રણપત્ર પાઠવ્યો હતો, જે પત્રમાં રાણાજીએ પોતાના રાજ-વશને તપગચ્છના આચાર્યોના ઉપાસક તરીકે ઓળખાવેલ છે

એક દોહરો મળે છે કે—

શીસોદિઆ સડેસગ, ચઉદમીયા ચઉહાણુ,
ચૈત્યવાસીયા આવડા, કલગુરુ એહ પ્રમાણુ ૧

એટલે શીસોદિઆ સાડેગ્ગ મચ્છના ઉપાસકો હતા, અને રાણા જૈત્રસિંહ પછી તેપાગચ્છના ઉપાસક બની રહ્યા હતા એકદરે શીસોદિઆ વશના અનેક રાજાઓ જૈનધર્મી કે જૈનધર્મ પ્રેમી બન્યા છે (જૈન સત્ય-પ્રકાશ, ક્રમાંક ૭૩, ૭૪, ૭૫, ૧૫૮, ૧૫૯, ૧૬૦)

૫૪ ૨૯, ૬ડી ૧૨ અને ૫૪ ૩૮ ૬ડી ૨, ૫ સાડેરકગચ્છની પદાવલી—

મારવાડમાં સાડેરાવ ગામથી આ મચ્છ નીકળ્યો છે, જેમાં અનેક પ્રાભાવિક આચાર્યો થયા છે તેની પરપરા આ રીતે મળે છે—

(૧) આં ઇશ્વરસૂરિ તેમને મુડાગની બદરીદેવી પ્રત્યક્ષ હતી

(૨) આં યશોભદ્રસૂરિ તેમને મં ૯૫૭ માં જન્મ, સં ૯૬૮ માં સૂરિપદ, સં ૧૦૧૦ માં ચોગલીવાદનો જય અને સં ૧૦૨૯ કે ૧૦૩૯ માં સ્વર્ગવાસ થયેલ છે પાંડવાડા પાસે પિલાઈ ગામના બ્યં પુણ્યસારની પત્ની ગુણસુંદરના તે પુત્ર હતા જ વર્ષે દીક્ષા લીધી તેમને બદરીદેવી પ્રત્યક્ષ થઈ હતી તેમણે મુડારામાં જ આચાર્ય થયા પછી જીવજીવ સુધી જ વિગમનો ત્યાગ કર્યો હતો અને હમેશા આઠ ઠાળિયા માત્ર આહારના આળેભમાં કરતા હતા તેમને મત્ર, યત્ર, અજનનદૂપિકા, ગગનગામિની વિદ્યા, આઠ મહાસિદ્ધિઓ વગેરે અનેક વિદ્યાઓ પ્રાપ્ત થઈ હતી તેમણે આદડ, કરકેડા, ઈવિલાણુ, સાંભર, અને બેસરમાં એક જ દિવસે એક જ મુહૂર્તે પ્રતિષ્ઠા કરાવી હતી મેવાડ નરેશ અદ્વતરાજ અને

ખેંગાર (સં. ૯૧૬) ઔદ્ધ બની ગયો હતો, જૈનોને યાત્રા કરવા દેતો ન હતો. એક મોટો સંઘ જૂનાગઢ ગયો અને યાત્રા વિના ૧૨ વર્ષ સુધી ત્યાં જ પડ્યો રહ્યો. આં બલિભદ્રસૂરિએ આઠાશ માર્ગે ત્યાં આવી રાજને જૈનધર્મી બનાવી, ઔદ્ધને હઠાવી ગિરનારને ફરી જૈનતીર્થ બનાવ્યું તથા સંઘને યાત્રા કરાવી. મેવાડના રાણા અલ્લટ બલિભદ્રસૂરિને આચાર્ય બનાવી વાસુદેવસૂરિ નામ આપ્યું તેની પરંપરા તે હસ્તિકુંડી ગચ્છ કહેવાય છે.

શીસોદિયા વંશના ક્ષત્રિયો અને ઓસવાક્ષો સાંડેરક ગચ્છના ઉપાસક હતા. તે માટે દોહરો પણ મળે છે કે—

શીસોદિયા સંડેસરા, ચઉદસીયા ચઉહાણ;

ચૈત્યવાસીયા ચાવડા, કુલગુરુ એક પ્રમાણ. ૧

મેસાણાથી પાટણ અને કંખોઇ તીર્થ જતી રેલવે લાઇનમાં મણુંદ-રોડ સ્ટેશન છે, ત્યાંથી દોઢ માઈલ દૂર સંડેર ગામ છે. આ ગામ પણ પ્રાચીન છે, જો કે તે સાંડેરકગચ્છનું ઉત્પત્તિ સ્થાન નથી કિન્તુ તેનો સાંડેર ગચ્છ સાથે વિશેષ સંબંધ હશે એમ લાગે છે. આં શ્રીજ્ઞાનવિમલસૂરિએ સં. ૧૭૪૯માં આ સંડેર ગામમાં જ મહોપાધ્યાય શ્રીયશોવિજયજી મહારાજની આજ્ઞા પ્રમાણે ક્રિયોદ્ધાર કરી સંવેગીમાર્ગ સ્વીકાર્યો હતો.

(શા. જૈ. આ. વિજયધર્મસૂરિ સંશોધિત 'અં રાસસંગ્રહ' ભા. ૨ જે તથા 'શ્રી જૈન સત્ય પ્રકાશ' ક્રમાંક ૧૫૮, ૧૫૯, ૧૬૦.)

સાંડેરક ગચ્છના જૈન ગોત્રો—ગુંગલીયા, ભંડારી, ચૂતર દુધોરિયા, ધારોલા, કાંકરેયા, બહોરા, શીસોદિયા વગેરે ૧૨ જાતિ.

આ સાંડેરાવ ગચ્છની જાતિઓ છે. કોઈ સાંડેરાવ ગચ્છના મહાત્મા પોતાની વહી આસોપના ખરતર ગચ્છના મહાત્માને આપી ગયા, ત્યારથી તે મહાત્મા આમાંની કેટલીએક જાતિની વહી લખે છે.

મલધાર ગચ્છના જૈનગોત્રો—પગારિયા, (ગોલિયા કોઠારી સિંઘી), કોઠારી, ગિરિયા, બંચ, ગેહલડા, ખીમસરા વગેરે.

(મલધાર ગચ્છના કુલ ગુરુની વહીના આધારે)

પૃષ્ઠ ૩૦, કડી ૧૫ નગરશેઠ શાંતિદાસજીની વંશાવલી :

૧. પદમશાહ—જે હરપાલના વંશમાં થયા છે. આ વંશ પ્રથમ મેવાડની નૈર્ઝત્ય સીમા પર આવેલ ભૂલાનગરમાં (રોહિડા પાસે) હતો. તે નગરનો નાશ થતાં તે અમદાવાદ આવી વસ્યો અને કુલ્યો. ફાલ્યો, રોહિડાના પ્રદેશમાં અને શિસોદિયા ઓસવાક્ષોમાં પાંચમનો દિવસ આજે

પણ નેષ્ટ મનાય છે બૂલાનગરની ગ્રામીન જિનમૂર્તિઓ આને રોહિડામાં વિરાજમાન છે

૨. વત્સાગાહ

૩ સહસ્રકિરણ

૪ નગરશેઠ ગાંતિદાસ—તે ત્રીન જુદિવાળા ગ્રેષ્ઠ ઝવેરી અને રાજમાન્ય પુરુષ હતા તેમની પામે અઢળક ધન હતું, જે ગુરુકૃપાથી મળ્યું હતું શેઠે ગુરુજીને વાચકપદ અપાવવા નિરધાર કર્યો કિન્તુ આં શ્રી-વિજયસેનસૂરિએ સાક્ષ મના કરી પછી ગેઠે થોડાં વર્ષો બાદ ખમાતના નગરશેઠ માગ્ધત આ શ્રીવિજયદેવસૂરિ પાસેથી યુક્તિથી વાસક્ષેપ મેળવ્યો અને ૫ યુક્તિસાગરજીને મ ૧૬૭૬માં હિપાધ્યાય પદ તથા મ ૧૬૮૬ મા અમદાવાદના બં મહાવીરગ્વામીના દેરાસરમાં આચાર્યપદ આપ્યું તેમણે મ ૧૬૯૪માં સરસપુરમાં ચિતામણિ પાર્શ્વનાથનું દેરાસર બનાવ્યું હતું જેને ઔરંગઝેમે તોડી નાખ્યું આથી ગાંતિદાસે ન્યાય મેળવવા માટે ઠેઠ દિલ્હી સુધી ખૂબ લાગવગ વાપરી જહમત બહાવી અને તેથી બાદશાહ શાહજહાંએ મ ૧૭૦૦માં રાજ્યના ખરચે ફરીવાર તે બનાવી આપ્યું, જે ચિતામણિ પાર્શ્વનાથની મૂર્તિ આને ઝવેરીવાડા-વાઘણપોળમાં વિરાજમાન છે તેમનું મૃત્યુ મ ૧૭૧૫માં થયું હતું તેમને પનજી વગેરે પાત્ર પુત્રો હતા

૫ નમરશેઠ લક્ષ્મીચંદ્રજી

૬ નગરશેઠ ખુશાવચંદ્રજી તેમણે મગદાઓની ફોજો અમદાવાદને ઘેરે વાળ્યો ત્યારે પ્રજાનું તન-ધનના ભોગે રક્ષણ કર્યું હતું ફળગ્નરૂપ પ્રજાએ શેઠને સગવડની જમાવધી સિવાય ગૈયતની નિસંજતમાંથી સેઠડે ચાર આના લેવાનો હક્ક બાધી આપ્યો હતો તેમનું મૃત્યુ મ ૧૮૦૫ મા થયું હતું

૭ નગરશેઠ વખતચંદ્રજી પાલીતાણાના ઠાઠાર હિન્ડજી તેમને બહુ માનતો હતો ૪ પની સરકારના ગાર્ડન સાહેબે પેશવાના મુગા બાપુજી પડિતને ભગાડી અમદાવાદમાં પ્રવેશ કર્યો, અને શહેરને લૂટવાનો હુકમ કર્યો ત્યારે, મ ૧૮૩૬ મા જુ ૮ ના દિવસે આ નમરશેઠ તથા કાજી ગેબ મહમ્મદમાહ તથા દીવાન મિયા મીરજીએ સાહેબને સમજાવી લૂટ બંધ રખાવી હતી તેને ઈચ્છાબાઈ વગેરે સાત પુત્રો હતા, તે પૈકીના પુત્ર મોતીચંદ્રગેઠની પરપગમાં અનુક્રમે ફતેહબાઈ, બગુબાઈ, દલપતબાઈ સર-દાર લાલબાઈ અને શેઠ કમ્તુરબાઈ થયેલાં છે, તેમાંનાં છેલ્લા તે આને

બાહોશ કાર્યકર્તા, બુદ્ધિવાન અને તેજસ્વી ઉદ્યોગપતિ છે. શ્રેષ્ઠ વખતચંદનું મૃત્યુ સં. ૧૮૭૦માં થયું હતું.

૮. નગરશેઠ હેમાભાઈ-પાલીતાણાનું રાજ્ય તેને ત્યાં ઈગ્નરે હતું. તેમણે શત્રુંજયતીર્થને ઘણું સમૃદ્ધ બનાવેલ છે. ટૂંકા વગેરે બંધાવેલી છે. તેમના વંશવારસદારો માટે શત્રુંજયતીર્થનો રખોપા કર માફ હતો. તેમણે પ્રજા ઉપયોગી કામો-નિશાળ, દન્યાશાળા, હોસ્પીટલ વગેરેમાં ઘણી મદદ કરી છે. તેમનું મૃત્યુ સં. ૧૯૧૪માં થયું હતું. તેમના બેન ઉત્તમબાઈએ સં. ૧૯૨૯માં તપાગચ્છાધિરાજ પૂ. શ્રીમૂલચંદળ મહારાજના ઉપદેશથી પોતાનું ઘર જૈન ધર્મશાળા તરીકે સમર્પિત કર્યું.

૯. નગરશેઠ પ્રેમાભાઈ. તે બહુ બાહોશ હતા. રાવ બહાદુર હતા. આજ સુધી અમદાવાદની જકાતની રકમ નગરશેઠ ખુશાલચંદના વંશવારસદારોને મળતી હતી. અંગ્રેજ સરકારે તેને બદલે રૂપિયા ૨૧૩૩ બાંધી આપ્યા. શેઠજીએ લોકશાહી પદ્ધતિએ શ્રીજૈનસંઘના પ્રતિનિધિ રૂપ “આણંદજી કલ્યાણજીની પેઢી” ની સ્થાપના કરી. સીવીલ હોસ્પીટલ, હેમાભાઈ ઈન્સ્ટીટ્યૂટ, નગરશેઠ પ્રેમાભાઈ હોલ, ગુજરાત કોલેજ, મુંબઈ મેડિકલ કોલેજ, મ્યુઝિયમ રાણીબાગ, ગુજરાત વર્નાક્યુલર સોસાયટી, (ગુજરાત વિદ્યાસભા) વગેરે લોકોપયોગી જાહેર સંસ્થાઓ સ્થાપી, મદદ કરી. ધર્મશાળાઓ અને દેરાસરો બંધાવ્યાં. તે તપગચ્છાધિરાજ પૂ. શ્રી-મુક્તિવિજયજી ગણિ મહારાજ અપરનામ શ્રીમૂળચંદળ મહારાજના અનન્ય ઉપાસક હતા. તેમનું મૃત્યુ સં. ૧૯૪૩માં થયું હતું. તેમને ૧ મયાભાઈ, ૨ લાલભાઈ અને ૩ મણિભાઈ એમ ત્રણ પુત્રો હતા.

૧૦. નગરશેઠ મણિભાઈ. તે નગરશેઠ પ્રેમાભાઈના ત્રીજા પુત્ર થાય. તે બહુ પરગણુ હતા. તેમણે સં. ૧૯૫૬ના દુકાળમાં ગરીબોને અનાજ વગેરેની અને પશુઓને ઘાસપાણી વગેરેની મદદ કરી બચાવ્યાં હતાં તે એવા દયાવાન હતા કે આ કામમાં બીજા પર બરોસો ન રાખતાં જાત મહેનતથી કામ લેતા હતા. તેમને ૧ કરતુરભાઈ અને ૨ હેમાભાઈ-એમ બે પુત્રો હતા.

૧૧. નગરશેઠ ચમનભાઈ. તે શેઠ લાલભાઈના પુત્ર થાય. જાહેર-હિતની બાબતમાં ખૂબ ઉત્સાહથી કાર્ય કરતા હતા. તેમણે નાની ઉંમરમાં જ પ્રજા પર સુંદર છાપ પાડી હતી. અમદાવાદમાં કસાઈખાનાના વિરોધમાં મોટી હડતાલ પડી ત્યારે શેઠે જ સરકારને અને પ્રજાને સમજાવી બંને વચ્ચે સમાધાન કરાવ્યું હતું અને કસાઈખાનું બંધ રખાવ્યું હતું.

તેમનું મૃત્યુ મ ૧૯૬૮માં થયું હતું તેમના પરિવારમાં આજે નગર શેઠાણી મહાલક્ષ્મી બેન તથા પુત્ર ગેઠ બાબાસાહેબ વગેરે વિદ્યમાન છે

૧૨ નગરગેઠ ડસ્તુરબાઈ-તે નગરગેઠ મણિભાઈના મોટા પુત્ર થાય તે તીલ્લુ બુદ્ધિવાળા અને બાહોશ કાર્યજતી હતા તેમણે મ ૧૯૬૦માં અમદાવાદમાં નગરગેઠના વડામાં મોટું “મુનિમમ્મેલન” કરાવ્યું હતું અને સરળતાથી કાર્ય પાળ પાડ્યું હતું તેમનું મૃત્યુ મ ૨૦૦૪ પો. વ. ૩ બુધવારે તા ૨૮-૧-૪૮ થયું તેમના પરિવારમાં આજે નગરશેઠાણી માણેકબેન તથા પુત્રો ગેઠ પ્રિયકાંત બાર એટ્ લો અરુણભાઈ, જમદીશભાઈ વગેરે વિદ્યમાન છે

૧૩ નગરગેઠ વિમળભાઈ, તે નગરગેઠ મયાભાઈના પુત્ર થાય, તે સ્વભાવે સાત અને પરોપકારી છે હાલ નગરશેઠ તરીકે તેઓ વિદ્યમાન છે તેમના પરિવારમાં માતાજી મુખ્તાબા, લગ્નમધુ સારાભાઈ, નગરશેઠાણી લલિતાબેન, પુત્ર અરવિંદભાઈ તથા શેઠાણી પદ્માબેન વગેરે વિદ્યમાન છે

અમદાવાદમાં આજે શીસોદિયા ઓસવાલ નગરગેઠ કુટુંબનાં લગભગ દોઢસો ઘર વિદ્યમાન છે

ગેઠ ડસ્તુરભાઈ લાલભાઈ દલપતભાઈ, શેઠ નેમચંદ કેશવલાલ ઘેલાભાઈ, રોઠ જેસગભાઈ લીલચંદ, ગેઠ રમણલાલ સારાભાઈ ડાહ્યાભાઈ (શ્રી માગભાઈનો ૨૫૦ ૧૯૯૪ અ. ૭૦ ૧) વગેરે નગરશેઠ શાંતિદાસ શેઠના જ વંશજો છે

નગરશેઠ કુટુંબના નખીરાઓ શેઠ વાઢીલાલભાઈએ “શેઠ વાઢીલાલ સાગભાઈ હોસ્પીટાલની, શેઠ ભોળાભાઈએ “ગેઠ ભોળાભાઈ જેસગભાઈ વિદ્યાભવન”ની અને ગેઠ ડસ્તુરભાઈ લાલભાઈએ “ગેઠ લાલભાઈ દલપતભાઈ કોલેજ”ની સ્થાપના કરી છે

એક દરે અમદાવાદના નગરગેઠનું કુટુંબ બહુ પ્રસિદ્ધ છે તેના નખીરાઓએ મોટી મોટી સખાવતો કરી છે લોકોપયોગી સંસ્થાઓને જન્મ આપ્યો છે અને અનેક રીતે જનના ઉપર ઉપકાર કર્યો છે (‘પુણ્ય પ્રકાશ-ગમ’ તથા ‘જૈન સાય પ્રકાશ’ ક્રમાંક ૧૫૮, ૧૫૯, ૧૬૦)

૫૪ ૩૨, કડી ૧૫ કવિગજ

આ ઉલ્લેખ ઉપરથી નક્કી થાય છે કે, ઉદ્દેપુરના રાણા બીમસિંહે શ્રીદીપવિજયજીને ‘કવિરાજ’નું ગિરુદ આપ્યું હતું, અને બીજા ઉલ્લેખો ઉપરથી નક્કી થાય છે કે, ગાયકવાડ નરેગે તેમને ‘કવિ બહાદુર’નું

ગિરુદ આપ્યું હતું. ગ્રંથકારે જુદે જુદે સ્થાને પોતાને માટે આ બંને વિશેષણો વાપર્યાં છે.

પૃષ્ઠ ૩૨, કડી ૧ : સંવત પાંચ :

તા. ૧૫ ૩૦ ૩ માં બાપા રાહિલનો સં. (ગુ. સં.) ૧૯૧ આપ્યો છે. તેની પરંપરામાં રાહિલ શક્તિકુમાર થયેલ છે. અહીં તેનો સં. ૫ બતાવ્યો છે અને તરત જ આ. હરિભદ્રસૂરિનું વર્ણન શરૂ કરી તા. ૧૮ દુહા ૮ માં આ. હરિભદ્રસૂરિનો સ્વર્ગવાસ સં. ૫૮૫ બતાવ્યો છે. હવે આ બંનેનો પરસ્પર સંબંધ મેળવીએ તો સં. ૫ તે સં. ૫૦૫ માટે વપરાયો હોય એમ લાગે છે. ગ્રંથકારની આ ખાસ વિશિષ્ટ શૈલી છે. તા. ૧૫ ૩૦ ૭ માં પણ ગ્રંથકારે સં. ૧૧ બતાવ્યો છે અને તેનો પરસ્પર સંબંધ જોઈએ તો સં. ૧૨૧૧નો સંવત થાય એ સ્પષ્ટ વાત છે; અહીં પણ એ જ રીતે સં. ૫ થી સં. ૫૦૫ લેવા એ વ્યાજબી માન્યતા છે.

પૃષ્ઠ ૩૬, કડી ૩ : વાચક ઉમાસ્વાતિ મહારાજ :

સ્વાતિ નામના ત્રણ આચાર્યો થયા છે. ૧. સ્વાતિસૂરિ-તેઓ આ. બહુલ પછીના વાચનાચાર્ય છે. હારિય ગોત્રના હતા. તેમનો સત્તાસમય વીર સં. ૩૪૦ લગભગમાં આવે છે તેમની પછી આ. સ્થામાચાર્ય વાચક-વંશના આચાર્ય થયા છે. ('નંદીસૂત્રસ્થવિરાવલી' ગા. ૨૬)

૨. વાચક ઉમાસ્વાતિ—તેઓ પ્રયાગના કૌભીષણિ સ્વાતિ બ્રાહ્મણના પુત્ર આ. ધોષનંદી શ્રમણના શિષ્ય, વાચનાચાર્ય મૂલના વિદ્યાશિષ્ય અને ઉચ્ચાનાગર શાખાના વાચનાચાર્ય હતા. તેમનો સત્તાસમય વીર સં. ૩૦૦ લગભગનો છે. તેમણે 'તત્વાર્થસૂત્ર' વગેરે ૫૦૦ ગ્રંથ બનાવ્યા છે. આ. હરિભદ્રસૂરિ અને દિગ્મજરાચાર્ય પૂજ્યપાદ વગેરેએ તેમના તત્વાર્થસૂત્ર પર ટીકા બનાવી છે. ('જૈન સત્યપ્રકાશ'. ક્રમાંક)

૩. ઉમાસ્વાતિ—તેઓ શ્રીજિનભદ્રગણિ ક્ષમાશ્રમણ પછીના યુગપ્રધાન છે. તેમનો સત્તાસમય વીર સં. ૧૧૧૫ થી ૧૧૬૦ છે. તેમણે ચૌદશે પાખી વ્યવસ્થિત કરી છે. ('દુસ્સમકાલસમણસંઘથયં', 'લોક પ્રકાશ' વગેરે).

પૃષ્ઠ ૩૭, કડી ૧૨ : ચોરાશી ગચ્છ : જેની નોંધ નીચે પ્રમાણે મળે છે—

ઓસવાલ, જીરાવલા, વડગચ્છ, પુનમિયા, ગંગેસરા, કોરંટા, આન-પુરા, ભરૂચચ્છા, ઉઢવીયા, ગુદવિયા, ઉદકાહિઆ, ભિન્નમાલ, ભુડાસીયા,

દાસવિ(૩)આ, ગચ્છપાલ, ઘોષવાલ, મગોડી, બ્રાહ્મણીઆ, જલોરા, બોઝ
ડિયા, મુડાહરા, ચિત્રોડા, સાચોરા, ડુચડીયા, સિદ્ધાંતીયા, રામસેનીયા,
આગમિક, મલધાર, ભાવડાર, પલ્લીવાલ, (નાગરાલ), કોટવાલ, નાગેન્દ્ર,
ધર્મગ્રામ, નાગોરી, ઉછિતવાલ, નાણાવાલ, સાડેરક, મડોવગ, સુરાણા,
ખભાતી, વડોદરીયા, સોપાગ, માડલીયા, કોડીપુરા, જમલા(ડા), છાપરીયા,
(બાવગવાલ), બોગસડા, દિવદનીડ, ચિત્રવાલ, વેગડા, વાયડ, વિજાહરા,
કુતગપુગ, કાછોલિયા, ડ્રોલી, (ડ્રપાલીયા) મહુ(દેવ)કરા, કપુરસીયા, પૂર્ણતલ,
રેવઈયા, ધધુદા, ચમણા, પચવલહીયા, પાલણુપુરા, મધારા, શુવેલિયા,
સાર્ધપુતમીયા, નગરકોટીયા, હોંસારીયા, બટનેરા, જીતહરા, (સોરડીયા),
જગાયન, બીમમેન, આ(તા)ગડીયા, કબોળ, સેવતરીયા, વાધેરા, વા(વ)-
હેડીયા, સિદ્ધપુરા, ઘોવા(ધ)રા, નિમમ, મંજના(તી), બારેજ, (બરડેવા),
મુરડવાલ, (મુરડવાલ), નાગહિલા

૧૨ મતાનિ—આચારિક, પાયચદ, ખીજ, આગમિક, કાળ, તપા,
(વડગચ્છ), હુડા, પાટણીયા, સાકર, કોયલા, કહુઆ, આત્મમતી

() મતાતગણિ ('જૈનસાહિત્યમગોધ' ખ૦ ૩ અં ૧
'પદાવલી સમુચ્ચય' ભા૦ ૧ પૃ૦ ૨૦૩)

પૃષ્ઠ ૩૮, કડી ૧ થી ૪ આ૦ યગોબદ્રસૂરિ

આ ચારે આચાર્યોનું વર્ણન અને પદાવલી ૬૦ ૧૫ કડી ૧૧મીની
પુરવણીમા (પૃષ્ઠ ૨૧૮)મા આપેલ છે કોટવાલમચ્છ ઉપકેશગચ્છની શાખા
છે તેમજ કૃષ્ણપિંગચ્છ પણ ઉપકેશગચ્છની શાખા હોવાનું વિક્રમની તેરમી
સદીમા ઉપકેશગચ્છની પદાવલીમા સ્પષ્ટ મળે છે

કૃષ્ણપિંગચ્છના આચાર્યોના ઉલ્લેખ પ્રમાણે કૃષ્ણપિંગચ્છ ચદ્રકલના
દારિલવશનો પેટાગચ્છ છે

જીરાવલામાં જીનવલા પાર્શ્વનાથના દેરાસરના શિલાલેખોમાં સ૦
૧૪૮૩ કૃષ્ણપિંગચ્છે તપાવક્ષે આ૦ પુણ્યવ્રમસૂરિ ઇત્યાદિ ઉલ્લેખ છે.
મમવ ૬, આ પરપરામા આ૦ શ્રીજગચ્છસૂરિજીની ઉપમંપદા દરો

પૃષ્ઠ ૩૯, કડી ૭ આ૦ શ્રીઅબયદેવસૂરિની પરપગ

(૧) આ૦ ઉદ્યોતનસૂરિ

(૨) આ૦ વર્ધમાનસૂરિ તેઓ કોટિગણુના ચાદ્રકલની વજ્રશાખામાં
થયા છે

(૩) આ૦ જિનેશ્વરસૂરિ—આ૦ શુદ્ધિમાગસૂરિ તેઓ જનારમના
પડિત કૃષ્ણગુપ્તના શ્રીધર અને શ્રીપતિ નામના પુત્રો હતા તેઓ

ધારાનમરીમાં ગયા જ્યાં શેઠ લક્ષ્મીપતિને ત્યાં જન્મતા હતા. એકવાર તે ધરમાં આગ લાગતાં લેણદેણનો હિસાબ નાશ પામ્યો, જ્યારે આ બંને વિદ્વાનોએ પોતાની યાદ પ્રમાણે તેની સાચી નોંધ કરાવી. શેઠે તે બંનેને બુદ્ધિશાળી જાણી આં વર્ધમાનસૂરિનો પરિચય કરાવ્યો. અને તે બંનેએ યોગ્ય ગુરુ પામી દીક્ષા લીધી તથા સૂરિપદ મેળવ્યું; જેમનાં નામો આં જિનેશ્વર અને આં બુદ્ધિસાગર રાખવામાં આવ્યાં. આં જિનેશ્વરસૂરિએ સં. ૧૦૮૦માં જળ્યાલિપુર (જલ્દેર)માં હારિભદ્રીય ‘અષ્ટકપ્રકરણ-વૃત્તિ, છઠાણુ પગરણુ ગાં ૧૧૧, પંચલોંગી પગરણુ ગાં ૧૦૧, પ્રમા-લક્ષણુ શ્લો. ૪૦૫, તેની વૃત્તિ ૪૦૦૦, સં. ૧૦૯૨માં આશાપદલી (અમદાવાદ)માં લીલાવદ્ધકહા ગાં ૧૮૦૦૦, સં. ૧૦૯૬ વૈશાખમાં જળ્યાલિપુરમાં ચૈત્યવંદન વિવરણુ શ્લો. ૧૦૦૦, અને સં. ૧૧૦૮ કાં ૧૦ ૫ ડીંદીઆણુકમાં કહાકોસ પગરણુ ગાં ૩૦ તેની કહાવિવરણુ વૃત્તિ’ વગેરે ગ્રંથો બનાવ્યા છે. આં બુદ્ધિસાગરસૂરિએ સં. ૧૦૮૦માં જળ્યાલીમાં ‘પંચગ્રંથી વ્યાકરણુ’ શ્લો. ૮૦૦૦ની રચના કરેલ છે.

આં જિનેશ્વરસૂરિને આં જિનચંદ્રસૂરિ, આં અભયદેવસૂરિ અને આં ધનેશ્વરસૂરિ વગેરે શિષ્યો હતા. અને તેમની પાટે અનુક્રમે આં જિનચંદ્રસૂરિ આં અશોકચંદ્ર અને આં હરિસિંહ વગેરે થયેલ છે. આં જિનચંદ્રસૂરિએ સં. ૧૧૨૫માં ‘સંવેગરંગશાલા કહા. ગાં ૧૮૦૦૦, દ્વિનચર્યા શ્લો. ૩૦૦ અને ઉપદેશસંગ્રહ’ બનાવેલ છે. આં ધનેશ્વરસૂરિનું બીજું નામ જિનભદ્રસૂરિ છે. તેમણે સં. ૧૦૯૫માં ચણાવલીમાં ‘સુરસુંદરી-ચરિય’ રચ્યું.

(૪) આં અભયદેવસૂરિ.^૧ તેમણે નવાંગીવૃત્તિ વગેરે અનેક વૃત્તિ-ગ્રંથો તથા મૂળગ્રંથો બનાવ્યા છે. સં. ૧૧૩૫ અથવા ૧૧૩૯માં સ્વર્ગે ગયા. તેમણે પોતાની પાટે આં વર્ધમાનસૂરિને સ્થાપ્યા હતા; જેમણે સં. ૧૧૪૦માં ‘મણોરમા કહા, સં. ૧૧૬૦માં આદિનાહચરિય’ અને સં. ૧૧૭૨માં ધર્મરતનકરંડક-સવૃત્તિ’ની રચના કરી છે.^૨

૧. વડગચ્છના (૪) આં અભયદેવસૂરિ શિષ્ય (૫) આં જિનભદ્રસૂરિ શિષ્ય (૬) આં શાંતિપ્રભસૂરિ શિષ્ય (૭) આં હરિભદ્રસૂરિ શિષ્ય (૮) આં પરમાણુંદસૂરિએ સં. ૧૩૧૦માં “સત્તરિસચયંત્ર”ની પ્રતિષ્ઠા કરી. (‘આરા-સાણાના શિલાલેખો’)

૨. આં અભયદેવસૂરિના સહોદરે પણ દીક્ષા લીધી હતી, જેમનું નામ આં દેવચંદ્રસૂરિ છે, જેઓ ૬૦ સં. આં હેમચંદ્રસૂરિના ગુરુ છે. (‘ઠાણુપગરણુવૃત્તિ’)

(૫) આં પ્રસન્નચદ્રસૂરિ તેઓ આં જિનેશ્વરસૂરિના શિષ્ય (?) હતા આં અશોકચદ્રે તેમને સૂરિપદ આપી આં અભયદેવસૂરિની પાટે ગ્રાધ્યા હતા અને તે જ સમયે આ દેવભદ્રને પણ સૂરિપદ આપ્યું હતું

(૬) આં દેવભદ્રસૂરિ તેઓ ઉં મુમતિના ગુણચદ્રગણી નામના શિષ્ય હતા તેમણે ‘સવેગરગણાલાગધન, મં ૧૧૩૯માં મહાવીરચરિય, મં ૧૧૫૮માં ભર્યમાં કહારયણુકેસો અને મં ૧૧૬૮માં ભર્યમાં સિન્ધિપાસનાહયગિય, પ્રમાણુપ્રકાશ, અનતજિનચય, ચમણાપામથય, વીતગમ સ્તવન’ વગેરે બનાવ્યા છે તેમણે મં ૧૧૬૭માં ચિનોડમાં આં જિનવલ્લભને સૂરિપદ અને મં ૧૧૬૯ના વૈશાખમાં આં જિનદત્તને સૂરિપદ આપ્યું હતું

(૭) આં તેમણે પ્રભાચદ્રસૂરિ, ‘વીતગમસ્તોત્ર’નું વિવરણ રચ્યું હતું પૃષ્ઠ ૪૦, કડી ૧૩. “દેવજી”

અહીં “દેવજી” તે આં વાદી દેવસૂરિનું ટૂંકું નામ છે આ વાદી દેવસૂરિની શિષ્યપરપગ (નાગોરી તપા)

(૪૧) આં વાદી દેવસૂરિ તેમનો મં ૧૧૪૩માં મહારમા પોગવાડ કુટુમમાં જન્મ, મં ૧૧૫૨માં ભર્યમાં આં મુનિચદ્રસૂરિ પાસે દીક્ષા, મં ૧૧૭૪માં સૂરિપદ, મં ૧૨૨૬માં સ્વર્ગગમન તેમણે પોતાની પાટે ૨૪ આચાર્યોને ગ્રાધ્યા, ૩૫૦૦૦ ધરોને નવા જૈન બનાવ્યા, મં ૧૧૮૧ વૈં શુ ૧૫ દિવસે ગુર્જરેશ્વર સિદ્ધરાજ જયસિંહની સભામાં દિગમ્બરાચાર્ય કુમુદ્રચદ્રસૂરિને હરાવી જયપતાકા મેળવી, જેના ઉપલક્ષમાં સિદ્ધરાજ જયસિંહે એક લાખ સોનૈયા ખરચી બં આદિનાથનું દેરાસર કરાવી તેમા મં ૧૧૮૩ના વૈં શુ ૧૨ પ્રતિષ્ઠા કરાવી આચાર્યશ્રીએ ‘પ્રમાણુનય તત્ત્વાલોકાલકાર’ મૂળ સૂત્ર ૭૭૪ અને તેની ઉપર ‘સ્વાહવાદરતનાકર’ મહાગ્રંથની રચના કરી મં ૧૨૦૪માં ક્ષેત્રોધિ તીર્થમાં તેમજ આરાસણુમાં પ્રતિષ્ઠાઓ કરાવી નાગોરમાં દિગમ્બર ગુણચદ્ર સાથે શાસ્ત્રાર્થ કરી, તેને પણ હરાવ્યો હતો નાગોરનો રાજા આજીણુદેવ આચાર્યશ્રીનો ભક્ત હતો, તેથી તેણે આચાર્ય મહારાજને નાગોરમાં ગમ્યા હતા આ જ કારણે તેમની શિષ્ય પરપગ “નાગોરીલાખા” તરીકે વિખ્યાત હતી આચાર્યશ્રીની પરપગ (૧) ગૃહદ્વગચ્છ, (૨) નાગોરીલાખા, મં ૧૨૮૫ પછી તપમચ્છ સાથે મંમથ હોવાથી નાગોરીતપા તરીકે જાહેર થયેલ છે (૩) બિન્નમાલવડગચ્છ, (૪) જીરાપલ્લીવડગચ્છ અને (૫) મહાહડગચ્છ ઇત્યાદિ અનેક

શાખામાં વિસ્તાર પામેલી છે. છરાવલાના દેરાસરમાં વડગચ્છ અને છરા-પદ્મીગચ્છના શિલાલેખો છે.

(૪૨) આં પદ્મપ્રભસૂરિ 'ભુવનદીપક'ના કર્તા.(૪૩) આં પ્રસન્ન-ચંદ્રસૂરિ. (૪૪) આં ગુણસમુદ્રસૂરિ સ્વં સં ૧૩૦૮.

(૪૫) આં જયશેખરસૂરિ. તેમણે ક્રિયોદ્ધાર કર્યો હતો, સંભવ છે કે તેમનાથી "નાગોરીતપા" શાખા ચાલી હશે. (૪૬) આં વજ્રસેનસૂરિ. (૪૭) આં હેમતિલકસૂરિ, તેઓ ભાટીરાય અને દુલમીરાયના ગુરુ હતા. (૪૮) આં રત્નશેખરસૂરિ. (૪૯) આં પૂર્ણચંદ્રસૂરિ. (૫૦) આં હેમચંદ્ર-સૂરિ. (૫૧) આં રત્નસાગરસૂરિ.*

(૫૨) આં હેમસમુદ્રસૂરિ. આ સમયમાં ઉં પદ્મસુંદર થયા છે, જેમને સત્રાટ અકબર બહુ માનતો હતો અને જેમને અકબરે ગામ તથા પાલખી આપ્યાં હતાં. તેઓ વિદ્વાન હતા, વાદી હતા. તેમણે 'પ્રમાણસુંદર (ન્યાય), રાયમલ્લાબ્યુદય મહાકાવ્ય, પાર્શ્વનાથ મહાકાવ્ય, ધાતુપાઠ અને જંબૂચરિય' વગેરે ગ્રંથો બનાવ્યા છે.

(૫૩) હેમરત્નસૂરિ. (૫૪) સોમરત્નસૂરિ. સં ૧૫૪૫ થી ૧૫૭૯. (૫૫) રાજરત્નસૂરિ (જયસ્વામી).

(૫૬) ચંદ્રકીર્તિસૂરિ. તેમણે 'સારસ્વત-ટીકા, શારદીયનામમાલા, યોગચિંતામણિ (વૈદ્યક)' વગેરે ગ્રંથો બનાવ્યા છે.

(૫૭) હર્ષકીર્તિસૂરિ (ઉં પદ્મચંદ્ર). તેમણે 'સારસ્વત-ટીકા' પ્રથમાદર્શ લખી હતી. સં ૧૬૬૮માં 'કલ્યાણમંદિરસ્તોત્ર-વૃત્તિ, વૈદ્યક-સારોદ્ધાર' વગેરે ગ્રંથો બનાવ્યા છે.

નાગોરીતપગચ્છના જૈન ગોત્રો—૧. ગોહલાણી, નવલખા, ભૂતેડિયા, ૨. પીપાડા, હીરણ, ગોગડ, શીસોદિયા, ૩. રૂલીવાલ, વેગાણી, ૪. હિંગડ, લાંગા, ૫. રામસોની (સેની), ૬. ઝાખક, ઝમડ, ૭. છલાણી, છબલાણી, ઘોડાવત, ૮. હીરાઉ, કેલાણી, ગોખર, ચોધરી, ૧૦. જોગડ, ૧૧. છોરિયા, સામડા, ૧૨. લોઢા, ૧૩ સૂરિયા, મીઠા, ૧૪. નહાર, ૧૫. જડિયા ('નાગોરીતપાના મહાત્માની વહી'ના આધારે)

* ૪૮ થી ૫૧ નો ક્રમ છરાવલાના સં ૧૪૯૨ના શિલાલેખ પ્રમાણે આપ્યો છે. પટ્ટાવલીમાં તે (૪૮) આં રત્નશેખર, (૪૯) આં હેમચંદ્ર, (૫૦) આં પૂર્ણચંદ્ર, (૫૧) આં હેમહંસ, (૫૨) આં રત્નસાગર એવા ક્રમ મળે છે.

(૪૧) આં વાદી દેવસૂરિ, (૪૨) આં ભદ્રેશ્વરસૂરિ, (૪૩) આં વિજયચંદ્રસૂરિ, (૪૪) આં માનભદ્રસૂરિ, (૪૫) આં ગુણભદ્રસૂરિ તેમને બાદશાહ મદમ્મદે તેમની સ્તોત્ર રચનાથી પ્રસન્ન થઈ અમુત સૌનૈયા આપવા ધાર્યું, કિન્તુ તેમણે સ્ત્રીકાયા નહોં અને શુદ્ધ સાધુમાર્ગની સ્થાપના કરી તેઓ વ્યાકરણ, છંદ, સાહિત્ય-અલંકાર, નાટક અને ન્યાયના અંગેડ અભ્યાસી હતા (૪૬) આં મુનિભદ્રસૂરિ તેમને બાદશાહ પીરોજશાહ ખૂબ માનતો હતો તેમણે આં વાદી દેવસૂરિએ રચેલ 'શાંતિનાથ-મહાકાવ્ય'ના આધારે મ. ૧૪૧૦ માં 'શ્રીશાંતિનાથમહાકાવ્ય' બનાવ્યું

(૪૧) આં વાદીદેવસૂરિ, (૪૨) આં જયપ્રભસૂરિ, (૪૩) આં રામ-ભદ્રસૂરિ, તેમણે 'પ્રભુદરોહિણેય-નાટક' તથા 'કાલિકાચાર્ય-કથા' બનાવેલ છે જલ્દારમાં ચૌહાણ સમરસિંહ ગંગા હતો, ત્યારે તેના બડારી પાસના પુત્રો-૧ યશોવીર અને ૨ અજયપાલ મત્રીઓ હતા મત્રી અજયપાલે જલ્દારમાં બં બાદીશ્વરનું મંદિર બનાવ્યું હતું, તેમાં યાત્રોત્સવ પ્રસંગે આ 'પ્રભુદરોહિણેય' નાટક ભજવાયું હતું

(૪૧) આં વાદી દેવસૂરિ, (૪૨) આં વિજયચંદ્રસૂરિ, (૪૩) આં માણિક્યસૂરિ, મ. ૧૩૮૪

(૪૧) આં વાદી દેવસૂરિ સન્તાનીય બિન્નમાલ વડગચ્છ (૧) આં વીરદેવસૂરિ, (૨) આં અમરપ્રભસૂરિ, (૩) આં કનકપ્રભસૂરિ તેમના ઉપદેશથી મ. ૧૫૫૧ વૈ. શુ. ૬ શુક્રવારે પુનર્વસુ નક્ષત્રમાં માડવગઢની દક્ષિણ તળેટીમાં આવેલા તારાપુરમાં શ્રીમાલી વહાગ ગોપાળે બં શ્રી સુપાર્શ્વનાથનો પ્રાસાદ કરાવ્યો ('જૈન સત્ય પ્રકાશ' ક્રમાંક ૨૫)

મહાદાડગચ્છ, ચારાપદ્રગચ્છ અને પિપ્પલગચ્છ પણ વડગચ્છની જ શાખાઓ છે ('આબૂ' ભા. ૫, લેખાંક ૬૬, ૨૭૮)

બૃહદ્ગચ્છના યાગપદ્રીયગચ્છમાં વાદિવેતાલ શાંતિસૂરિ થયા તેઓ ચંદ્રકુવના યાગપદ્રગચ્છના આં જયમિહસૂરિના શિષ્ય હતા તેઓ મહા તાર્કિક આં અભયદેવસૂરિ પામે ન્યાય ભણ્યા હતા અને આં સર્વદેવસૂરિ પામે આમમ ભણ્યા હતા તેમણે આં ગુણમેનસૂરિના કહેવાથી પાટણમાં બિલ્લમાલવશાય મત્રી શાતુની વમતીમાં રહી 'ઉત્તગધ્યયનસૂત્ર-ટીકા' બનાવી અને 'અગવિલ્લ'નો ઉદ્ધાર કર્યો વર્ગ મ. ૧૦૯૬ તેમની ૫૦ પરામાં આં શાંતિસૂરિ થયા તેમણે આદિ શિષ્યોને આચાર્યો બનાવ્યા અને પોતાના ગચ્છનું "પિપ્પલગચ્છ" એવું નામ ગણ્યું (મં. ૧૨૨૨) ચંદ્રશ્રીદેવીએ તેમની પૂજા પ્રવર્તીવી હતી, અને તેમણે સિદ્ધ શ્રાવકને નમસ્કાર કરવા

ચોગ્ય બનાવ્યો હતો. તેમની પાટે અતુકમે આં વિજયસિંહ આં દેવભદ્ર આં ધર્મધોષસૂરિ, આં શીલભદ્ર (આં પરિપૂર્ણદેવ), આં વિજયસેન, આં ધર્મદેવ, આં ધર્મચંદ્ર, આં ધર્મરત્ન, આં ધર્મતિલક, આં ધર્મસિંહ, આં ધર્મપ્રભસૂરિ થયા છે.

પૃષ્ઠ ૪૦, કડી ૨ : પૂર્ણતલ્લગચ્છ પટ્ટાવલી-

૧ આમ્રદેવસૂરિ, જે નિત્ય વિહારી હતા.

૨ આં દત્તસૂરિ, જે રાજ્યઓથી સેવાતા હતા.

૩ આં યશોભદ્રસૂરિ. તેઓ વાગડદેશના રત્નપુર નગરના રાજા હતા. તેમણે ડિંડુઆણા જઈ ત્યાં ચોવીશ દેવકુલિકાવાળું મોટું જિનાલય બનાવી આં દત્તસૂરિ પાસે દીક્ષા લીધી. શાસ્ત્રાભ્યાસ કરી આચાર્યપદ મેળવ્યું. વૃદ્ધાવસ્થામાં ગિરનાર તીર્થમાં જઈ ૧૩ દિવસનું અનશન કરી સ્વર્ગગમન કર્યું. તેમને ઘણા રાજ્યો ગુરુ તરીકે માનતા હતા.

૪ આં પ્રહુમ્નસૂરિ. તેમણે 'દાણુય-પગરણુ' બનાવ્યું.

૫ આં ગુણુસેનસૂરિ. તેઓ સિદ્ધાંતવિશારદ નૈષ્ઠિકશીલધારી અને મોટા ઈંદ્રિયજેતા હતા. તેમની પ્રેરણાથી વાદિવેતાલ આં શાંતિસૂરિએ ઉત્તરાધ્યયનસૂત્ર પર 'શિષ્યહિતા' નામની ટીકા રચી હતી.

૬ આં દેવચંદ્રસૂરિ. તેઓ નવાંગીટીકાકાર આં અભયદેવસૂરિના સહોદર હતા અને આં ગુણુસેનસૂરિ પાસે દીક્ષા લઈ શાસ્ત્રજ્ઞાન મેળવી તેમની પાટે આવ્યા હતા. તેમણે સં. ૧૧૪૬માં 'દાણુગપગરણુ' પર ટીકા, સં. ૧૧૬૦માં 'સંતિનાહચરિય' ગ્રં. ૧૨૧૦૦, અપભ્રંશભાષામાં 'સુલસા-કખાણુ' કડવક ૭, તથા 'કાલિકાજ્જકહા' ગ્રં. ૩૬૦ રચ્યાં છે.

૭ કં. સં. આં શ્રીહેમચંદ્રસૂરિ. તેઓએ ગૂર્જરચક્રવર્તી મહારાજા કુમારપાળને ઉપદેશ આપી જૈન રાજા બનાવ્યો. અનેક ગ્રંથોની રચના કરી.

૮ આં રામચંદ્રસૂરિ. તેમણે 'નલવિલાસ નાટક, દ્રવ્યાલંકાર-સવૃત્તિ, નાટ્યદર્પણુ-સવૃત્તિ, સત્યહરિશ્ચંદ્ર નાટક, નિર્ભયભીમવ્યાયોગ, રાઘવાબ્યુદય, યાદવાબ્યુદય, મલ્લિકામકરંદ, રોહિણીમૃગાંક, વનમાલા, કુમાર વિહારશતક, 'સુધાકલશ' હૈમીન્યાસ, બત્રીશીઓ, સ્તોત્રો, સ્તવનો, ઈત્યાદિ ૧૦૦ ગ્રંથો રચ્યા છે.

પૂર્ણતલ્લગચ્છમાં આં વર્ધમાનસૂરિ શિષ્ય આં શાંતિસૂરિ થયા છે. તેમણે વિવિધ કઠીન સંસ્કૃત ગ્રંથો પર ટીપ્પન-ટીકાઓ રચેલી છે.

પૃષ્ઠ ૪૧, કડી ૨ : ચાહીરી :

અહીં આં હેમચંદ્રસૂરિના પિતાનું નામ 'ચાચિક' અને માતાનું નામ 'ચાહીરી' જણાવેલ છે પરંતુ 'પ્રભાવકચરિત્ર' વગેરેમાં તેમની માતાનું નામ 'પાહિની' આપેલ છે એટલે 'પાહિની' નામ ખરાબર છે

પૃષ્ઠ ૪૨, કડી ૧૯ "નગનરૂપ સાદમી રહી રે"

અહીં સૌરાષ્ટ્રમાં નગન પદ્મણીને સામે રાખી મત્રારાધન કર્યાનું સૂચન કરેલ છે પરંતુ 'પ્રભાવકચરિત્ર'માં આ ઘટનાનો આ રીતે ઉલ્લેખ નથી તેમા તો જણાવ્યું છે કે, સોમચંદ્ર મુનિએ ગીતાર્થની અનુમતિથી ગિરનાર પર નાસિનાના અગ્રભાગે દ્વિતી સ્થાપી ધ્યાન કર્યું આથી તેમને સરગવતી દેવીએ પ્રત્યક્ષ થઈ ઇચ્છિત વરદાન આપ્યું વળી 'વીરવશાવલી'માં લખ્યું છે કે, આં દેવચંદ્રસૂરિ, ઋષિ સોમચંદ્ર અને આં મહાપદ્મણીએ ત્રણેએ કુમારિયા ગામમાં બંધાવેલ દેરાસરના ભોયરામાં દિગમ્બર થઈ સામે નગન પદ્મણીને જોઈ રાખી તેણીના સ્વામી શ્રીમાળા રોકને હાથમાં નાગી તલવાર આપી અને વિકાસ થાય તો તેનું માથું કાપી નાખવું એવી ભલામણ કરી ધ્યાન કર્યું આથી મત્રાધિષ્ઠાચંદ્ર દેવ હાજર થયો અને તે ત્રણેને અનુક્રમે ૧ વીરવશ્ય થયે, રામને પ્રતિબોધ કરી શકશે ૨ અને ૩ સિદ્ધાતની ટીંગ બનાવી શકશે એવા વરદાન આપી ચાલ્યો ગયો ત્યાર પછી આં દેવચંદ્રસૂરિ શિષ્ય સાથે વિહાર કરી ગિરનાર પધાર્યા

પૃષ્ઠ ૪૬, કડી ૩ "તેન તવા ગુરે વેધિયા"

અહીં ગુરુજીએ ત્રણ લોકાના તવા વીધ્યાનું સૂચન છે પરંતુ આ ઘટના 'પ્રભાવકચરિત્ર' વગેરેમાં મળતી નથી એટલે આ ઘટના કેટલી સાચી છે, તેના નિર્ણય થઈ શકે તેમ નથી

પૃષ્ઠ ૫૧, કડી ૨૫ "બારસેહે ઓગણપચાસમે રે"

અહીં ૬૦ સં શ્રીહેમચંદ્રસૂરિનો સ્વર્ગ મવત સં ૧૨૪૬ બતાવ્યો છે, તે ખરાબર નથી, સં ૧૨૨૬ જોઈએ

પૃષ્ઠ ૫૧ કડી ૨. અચળગચ્છ પટ્ટાવલી

(૩૫) આં હિંદોતનસૂરિથી વડગચ્છ જહેવાયો (૩૬) આં સર્વ-દેવસૂરિ, તેઓ શંખેશ્વર તીર્થમાં વધુ રહેતા, તેથી તેમનો 'શંખેશ્વરગચ્છ' કહેવાયો (૩૭) આં પદ્મદેવસૂરિ તેઓ આં સર્વદેવસૂરિના લઘુ ગુરુભાઈ હતા

(૩૮) આં હિંદયપ્રભસૂરિ આ સમયથી કુલગુરુઓએ જોનાની વશાવલી લખવાની શરૂઆત કરી આ આચાર્ય અનેક કુટુંબોને પ્રતિબોધી જૈન બનાવ્યા હતા આ સમયે શંખેશ્વરગચ્છમાં નાણાનો 'નાણકગચ્છ' અને નાડાલનો 'વલ્લીગચ્છ' એક બે ભાગ પડ્યા

(૩૯) આં પ્રભાનંદસૂરિ. 'વીરવંશાવલી'માં આ આચાર્યનું નામ સૂચવ્યું નથી. આ નાણકગચ્છના આદિ આચાર્ય છે. (૪૦) ધર્મચંદ્રસૂરિ. (૪૧) આં વિનયચંદ્રસૂરિ. (૪૨) આં ગુણસાગરસૂરિ. (૪૩) આં વિજયપ્રભસૂરિ. (૪૪) આં નરચંદ્રસૂરિ. (૪૫) આં વીરચંદ્રસૂરિ. તેઓ પાલખીમાં બેસતા હતા. વઢવાણમાં સ્વર્ગે ગયા.

(૪૬) આં જયસંઘસૂરિ તેમના ગુરુ ભાષ તિલકમુનિથી પાટણમાં 'તિલકશાખા' નીકળી.

(૪૭) આં આર્યરક્ષિતસૂરિ. તેમનો સંં ૧૧૩૬માં દંત્રાણમાં જન્મ, સંં ૧૧૪૬માં દીક્ષા, સંં ૧૧૫૯માં સૂરિપદ, સંં ૧૧૬૯માં ભાક્ષેજમાં ફરી વાર સૂરિપદ, અને સંં ૧૨૩૬માં પાવાગઢમાં સ્વર્ગ. તેમનું ખીજું નામ ઉં વિજયચંદ્ર પણ હતું. તેમણે ૨૧ ઉપવાસ કરી કાલીને આરાધી સંં ૧૧૬૯માં ૭૦ બોલ પ્રરૂપી 'વિધિપક્ષગચ્છ' સ્થાપ્યો. જેનું સંં ૧૨૧૩માં 'અંચળગચ્છ' એવું ખીજું નામ પડ્યું. પાવાગઢની દેવી મહાકાલી આ ગચ્છની અધિષ્ઠાયિકા હતી. આ આચાર્યે અનેક જૈન ગોત્રો બનાવ્યા છે.

(૪૮) આં જયસિંહસૂરિ. આં વાદી દેવસૂરિએ દિમચ્છર વાદી બં કુમુદચંદ્રને જીત્યો ત્યારે આ આચાર્ય તેઓના સહયોગી હતા. તેમના ઉપદેશથી હસ્તિકુંડીના રાજાએ સંં ૧૨૦૮ માં પોતાના નગરમાં બં મહા-વીરસ્વામીનું ભવ્ય મંદિર કરાવ્યું હતું. આ સમયે સંં ૧૨૧૭થી 'હર્ષ-શાખા' નીકળી. આ આચાર્યે ઘણા નવા જૈનો બનાવ્યા છે અને જુદા જુદા ગ્રંથો ઉપર ટીકા રચી છે.

(૪૯) ધર્મધોષસૂરિ. સ્વ. સંં ૧૨૬૮. તેમણે 'શતપદી' ગ્રંથ રચ્યો છે.

(૫૦) મહેંદ્રસૂરિ. તેમણે પ્રાકૃતમાં 'તીર્થમાલા' તેની ઉપર ૩૦૦૦ શ્લોકપ્રમાણ ટીકા, 'શતપદીનું વિવરણ' અને 'ગુરુગુણષટ્ત્રિંશિકા' વગેરે ગ્રંથો બનાવ્યા છે.

(૫૧) સિંહપ્રભસૂરિ. તેમનો સંં ૧૨૮૩માં જન્મ, સંં ૧૨૪૧ માં દીક્ષા, સંં ૧૩૦૯માં સૂરિપદ અને સંં ૧૩૧૩માં સ્વર્ગ.

(૫૨) આં અજિતસિંહસૂરિ. સ્વં સંં ૧૩૩૯. (૫૩) આં દેવેંદ્રસૂરિ. (૫૪) આં ધર્મપ્રભસૂરિ. (૫૫) આં સિંહતિલકસૂરિ. (૫૬) આં મહેંદ્રપ્રભસૂરિ.

(૫૭) આં મેરુતુંગસૂરિ. તેમણે સંં ૧૪૩૮માં 'અંચલગચ્છની પટ્ટા-વલી' બનાવી. તેમજ 'બાલબોધ વ્યાકરણ, ભાવકર્મ પ્રક્રિયા, શતકભાષ્ય

જેન મેધદૂત, નમુત્યુષુ ટીકા, સુશ્રાદ્ધકથા, ઉપદેશમાલાની ટીકા વિચાર-
શ્રેણી' વગેરે યનાવ્યા છે આ સમયમા 'ગેખગ્યાખા' નીકળી

(૫૮) જ્યક્ષીર્તિસૂત્રિ સ્વર્ગ મં ૧૫૦૦ આ સમયે 'કીર્તિશાખા' નીકળી

(૫૯) જ્યક્ષેસરિસૂત્રિ સ્વર્ગ મં ૧૫૪૭ (૬૦) સિદ્ધાંતસાગરસૂરિ
સ્વર્ગ મં ૧૫૬૦ (૬૧) ભાવસાગરસૂત્રિ (૬૨) ગુણનિધાનસૂત્રિ

(૬૩) ધર્મમૂર્તિસૂરિ તેમણે મં ૧૬૧૪મા ચતુર્જય ઉપર ક્રિયોદ્ધાર
ઠ્યો તેમણે પાવાપુરી, સમેતગિખરુ વગેરે યાત્રાઓ કરી હતી તેઓ
આગરા વણીવાર પધાર્યો હતા તેમના ઉપદેશથી લોદાસવર્પતિ ડુરપાલ
મોનપાલે આગરામા એ મદિર તથા ઉપાશ્રય વગેરે યનાવ્યા હતા
સ્વર્ગ મં ૧૬૭૦

(૬૪) આં કલ્યાણસાગરસૂરિ તેમના ઉપદેશથી ગેઠ વર્ધમાન પદ્મસિંહ,
રોઠ ગાયસિંહ વગેરેએ જામનગરમા વિશાળ જિનાલયો યનાવ્યા આ
આચાર્યે મં ૧૬૭૧ના વૈં સું ડના દિવસે આગરામા રોઠ ડુરપાલ અને
ગેઠ સોનપાલનાં એ દેરાસરોમા જાં ગ્રેયાંસનાથ અને જાં મહાવીરગ્વામી
વગેરે મૂર્તિઓની અજનશવાડા પ્રતિષ્ઠા કરી આગરામા અચલગચ્છનો
ઉપાશ્રય કરાવ્યો અને પૂર્વદેશની કલ્યાણક ભૂમિઓનો ળણોદ્ધાર કરાવ્યો
આમરાની ઉક્ત જિન પ્રતિમાઓની ગાદીમા બાદશાહ જહાંગીરનું નામ
હતું આ માટે કોષ્ટના જાનેગ્વાથી બાદશાહને ગુરસો ચડયો, જેને યુક્તિ-
પૂર્વક સમજાવી શાંત કરવામા આવ્યો હતો તેઓ સં ૧૭૧૮ ની અખા-
ત્રીને સ્વર્ગે ગયા

(૬૫) અમરસાગરસૂરિ તેમણે મં ૧૬૯૧મા 'વર્ધમાન-પદ્મસિંહ
ચરિત્ર' યનાવ્યું

(૬૬) વિદ્યાસાગરસૂત્રિ (૬૭) ઉદયસાગરસૂત્રિ (૬૮) કીર્તિસાગરસૂરિ
(૬૯) પુણ્યસાગરસૂરિ (૭૦) ગણેશસાગરસૂત્રિ (૭૧) મુક્તિસાગરસૂરિ
(૭૨) રત્નસાગરસૂત્રિ (૭૩) વિવેકસાગરસૂરિ સ્વં મં ૧૯૪૮ (૭૪)
જાં જિનેશસાગરસૂત્રિ

(૬૪) આં કલ્યાણસાગરસૂરિ સ્વર્ગ મં ૧૭૧૮, (૬૫) મહોં
રત્નસાગર, (૬૬) જિં મેધસાગર, (૬૭) જિં વૃદ્ધિસાગર, (૬૮)
જિં લીંસાગર, (૬૯) ૫૦ સદજસાગર, (૭૦) ૫૦ માનસાગર, (૭૧)
૫૦ રત્નસાગર, (૭૨) ૫૦ રત્નોદસાગર, (૭૩) શ્રીદેવસાગર, (૭૪)

શ્રીસ્વરૂપસાગરજી, (૭૫) મુનિ શ્રીગૌતમસાગરજી. તેમણે સંં ૧૯૪૬માં પાલીમાં ક્રિયોદ્ધાર કર્યો. તેઓ આજ વિદ્યમાન છે.

(' અંચલગચ્છીય મોટી પટ્ટાવલી ' વગેરે)

પૃષ્ઠ ૪૦, કડી ૯ અને પૃષ્ઠ ૫૧, કડી ૩ : પટ્ટકલ્યાણકમત તથા ખરતરગચ્છ પરંપરા—

(૧) આં જિનવલ્લભસૂરિ. તેમણે છ કલ્યાણકની પ્રરૂપણા કરી. સ્વં સંં ૧૧૬૭, (૨) આં જિનદત્તસૂરિ. તેમનાથી સંં ૧૨૦૪ 'ખરતરગચ્છ' શરૂ થયો (૩) આં જિનચંદ્રસૂરિ. સ્વ. સંં ૧૨૨૩, (૪) આ. જિનપતિ-સૂરિ, (૫) આં જિનેશ્વરસૂરિ, (૬) આં જિનપ્રભોધસૂરિ, (૭) જિન-ચંદ્રસૂરિ, (૮) આં જિનકુશલસૂરિ, (૯) આં જિનપદ્મસૂરિ, (૧૦) આં જિનલખ્વિધસૂરિ, (૧૧) આં જિનચંદ્રસૂરિ, (૧૨) આં જિનોદયસૂરિ, (૧૩) આં જિનરાજસૂરિ, (૧૪) આં જિનભદ્રસૂરિ, (૧૫) આં જિનચંદ્રસૂરિ. સ્વં સંં ૧૫૩૦, (૧૬) આં જિનસમુદ્રસૂરિ, (૧૭) આં જિનહંસસૂરિ, (૧૮) આં જિનભાણિકયસૂરિ, (૧૯) આં જિનચંદ્રસૂરિ. જન્મ સંં ૧૫૯૫, આં સંં ૧૬૧૨, સ્વ. સંં ૧૬૭૦, (૨૦) આં જિનહંસસૂરિ, (૨૧) આં જિનરાજસૂરિ, (૨૨) આં જિનરત્નસૂરિ, (૨૩) આં જિન-ચંદ્રસૂરિ, (૨૪) આં જિનમુખસૂરિ, (૨૫) આં જિનભક્તિસૂરિ. સ્વ. સંં ૧૮૦૪, (૨૬) આં જિનલાભસૂરિ. સ્વં સંં ૧૮૩૪, (૨૭) આં જિન-ચંદ્રસૂરિ, સ્વં સંં ૧૮૬૫, (૨૮) આં જિનહંપંસૂરિ. સ્વં સંં ૧૮૯૨, (૨૯) આં જિનસૌભાગ્યસૂરિ. સ્વં સંં ૧૯૧૭ (૩૦) જિનસિંહસૂરિ. સ્વં સંં ૧૯૩૫ ખીકાનેર, (૩૧) જિનચંદ્રસૂરિ, (૩૨) જિનકીર્તિસૂરિ.

પૃષ્ઠ ૫૧, કડી ૪ : 'આગમિકગચ્છ' તેની પટ્ટાવલી આ પુસ્તકમાં પૃષ્ઠ ૧૫૮માં આપી છે.

પૃષ્ઠ ૫૧, કડી ૫ : 'કવલાગચ્છ'

કવલાગચ્છ તે 'ઉપકેશગચ્છ'નું ખીજુ નામ છે. તેની પટ્ટાવલી પૃષ્ઠ ૧૯૩ માં આપી છે.

પૃષ્ઠ ૫૨, કડી ૪ : "પડવાઇસૂરિ" :

વડગચ્છની પટ્ટાવલી આ પુસ્તકમાં પૃષ્ઠ ૧૮૬માં આપી છે.

પૃષ્ઠ ૫૨, કડી ૭ : "ગદ્ધયા" :

જૂનાં શહેરો દૃઢભૂપટ્ટણ થઈ ગયા હોય ત્યાંથી ગધેડાની છાપવાળા જૂના સિક્કા નીકળે છે, જે "ગદ્ધયા" તરીકે ઓળખાય છે. અને આ

સિદ્ધાઓ ગર્દભસેનના છે એવી લોકમાન્યતા છે આહેડના ટીલાઓમાથી
અથકારના સમયે ગર્દર્ધયા મળતા હતા, એમ આ ઉદ્દેશ પરથી સમજ
શકાય છે

પૃષ્ઠ ૫૩, હાળ ૨૪ : વસ્તુપાલ (ભાષાવાર્તિક)

આ ચટનાર્માં કુમારદેવીએ વિધવાવિવાહ કર્યાનું સૂચન છે પરન્તુ
તે વાત વસ્તુપાલના સમકાલીન વિદ્વાનોના ઠાઈ અથર્માં લખાયેલ નથી
જેમકે—કવિ સોમેશ્વરકૃત 'કીર્તિકૌમુદી' અને 'સુરથોત્સવ' નો ઉદ્દેશો સર્ગ,
'ઉલ્લાસરાધવ' ના સર્ગાન્ત શ્લોકો (સં ૧૨૮૨), 'ગિરનાર પ્રશન્તિ',
'આખૂ પ્રશન્તિ' (મં ૧૦૮૮) આં જયસિ હસુરિકૃત 'હમ્મીરમદમદન',
'વસ્તુપાલ પ્રશન્તિ' કાવ્ય, આં ઉદયપ્રબંધકૃત 'ધર્મોદયુદયકાવ્ય',
'સુકૃતકીર્તિકલ્પેલિની' અરિસિ હકૃત 'સુકૃતમકીર્તન' (સં ૧૨૮૫),
આં બાલચંદ્રકૃત 'વમતવિલાસ કાવ્ય', આં જિનપ્રબંધકૃત 'તીર્થકલ્પ',
આં રાજગેખરકૃત 'અતુર્વિશતિ પ્રમથ' મં ૧૪૦૫, આં જિનહર્ષકૃત
'વસ્તુપાલચરિત્ર' મં ૧૪૯૭ વગેરે, વગેરે

મત્રી વસ્તુપાલની વશાવધી

(૧) પોરવાડ મત્રી ચડપ, (૨) મત્રી ચડપ્રસાદ, (૩) મત્રીશ્વર
મત્રી સોમ, મત્રી સોમ તે સિદ્ધરાજનો કાપાધ્યક્ષ હતો તે અરિહત
ભગવાન, આં હરિભદ્ર અને ગૂર્જરેશ્વર સિદ્ધરાજને જ માનતો હતો તે
ધર્મપ્રિય, શુશ્રુવાન, વિદ્વાન અને દાની હતો તેને સીતા નામે પત્ની હતી
(૪) આસગજ તે દડપતિ આશુની પુત્રી કુમારદેવીને પાંડ્યો તેને ૧
હુણિગ, ૨ માલદેવ, ૩ વસ્તુપાલ, ૪ તેજપાલ, એમ ૪ પુત્રો અને
જાલૂ, માળી, સાળી, ધનદેવી, સોદગા, વચજૂ, અને પરમલ, એમ ૭
પુત્રીઓ હતી માલદેવને લીલાદેવી તથા પ્રતાપદેવી પત્ની અને પુત્ર પૂર્ણસિંહ,
પુત્રવધૂ આદ્યજીદેવી અને પૌત્ર પેથડ હતો મત્રી વસ્તુપાલને પત્ની લીલાદેવી
અને વેજલદેવી, પુત્ર જૈત્રમિહ મત્રી તેજપાલને પત્ની અનુપમાદેવી અને
સુદડાદેવી અનુપમાદેવી પુત્ર લૂણમિહ મં ૧૨૯૬માં ભર્યનો દાકેમ હતો
તેને પત્ની રચણાદેવી લખમાદેવી અને પુત્રી ગહીરીદેવી હતાં તેજપાલને
સુદડાદેવીથી પુત્ર સુદડ અને પુત્રી જડેતા નામે હતા સુદડમિહને પત્ની
સુદડાદેવી અને સુલખણાદેવી હતા, તેજપાલનું મં ૧૩૦૮માં ચદુરમા
મત્યુ થયુ (૫) મત્રી વસ્તુપાલ, પત્ની લીલાદેવી તે જહુ બુદ્ધિશાળી હતી
અને વેજલદેવી, (૬) લીલાદેવી પુત્ર જત્રસિંહ, મં ૧૨૭૯માં ખમાતનો

સુખો હતો તેમની પ્રાર્થનાથી આં જાલયંત્રે 'વસંતવિલાસમહાકાવ્ય' બનાવ્યું, અને ખંભાતમાં આં જયસિંહસૂરિદ્વિત 'હમ્મીરમદમર્દન-નાટક' બજવાયું. વિશલદેવ રાજ્યએ તેને પેટલાદનો સુખો નીમ્યો હતો. તેણે મંત્રી તેજપાલના મૃત્યુ સ્થાને ચંદુરમાં મોટું દેરાસર, તલાવ, ધર્મશાળા અને દાનશાળા બનાવ્યાં હતાં.

('વરતુપાલચરિત્ર, વસંતવિલાસ, જૈનસત્યપ્રકાશ વ૦ ૨ પૃ૦ ૬૭ વગેરે)

તે સમયે મંત્રી પત્નીઓ માટે પણ મહં શબ્દ વપરાતો હતો, જેનો ઉલ્લેખ આ પ્રમાણે મળે છે.

સં ૧૨૧૩ વર્ષે પોષ શુકલ ૧૩. મહં શ્રીમનુપમાદેવ્યા આત્મશ્રેયોર્થે શ્રીઓઘનિર્ચુક્તિપુસ્તકં શ્રીમદ્નચંદ્રસૂરિભ્યઃ પ્રદત્તં ।

(' જન લીટરેચર એન્ડ ફિલોસોફી, પ્રશસ્તિ સંગ્રહ', ભા૦ ૧ પૃના)

દંડપતિ આબૂની વંશાવલી:

પ્રાગ્વાટવંશમાં (૧) સામંતસિંહ, (૨) શાંતિ, (૩) બ્રહ્મનાગ, (૪) નાગડ (૪) દંડપતિ આબૂ.

સંડેરપુરમાં પોરવાડ (૧) આબૂ, (૨) આસડ, (૩) ચંડસિંહ, (૪) પેથડ. પેથડે સંડેરક, પાટણ અને વીળપુરમાં મંદિર કરાવ્યાં, પ્રતિમાઓ ભરાવી, આબુ ઉપર ભ૦ નેમિનાથ ચૈત્યનો છૂણોદ્ધાર કરાવ્યો, સિદ્ધાચલ, ગિરનારના સંઘ કાઢ્યા, ખીછ ૬ યાત્રાઓ કરી. સં૦ ૧૩૭૭ ના દુકાળમાં ધણું દાન આપ્યું, આગમશ્રવણમાં લીર ગોત્તમના નામે ચાંદી ટંક મૂક્યા. આં સત્યસૂરિના ઉપદેશથી ૪ ગ્રંથ ભંડારો લખાવ્યા, નવ ક્ષેત્રે ધન વાવર્યું. (૫) પદ્મ, (૬) લાડણ, (૭) આદહણ, (૮) મંડલિક, (૯) વ્યવહર, (૧૦) પર્વત, (૧૧) કાન્હા. કાન્હાએ સં૦ ૧૫૭૧માં આગમિક આં વિવેકરત્નને 'પ્રશ્નવ્યાકરણ વૃત્તિ' વહોરાવી. સં૦ ૧૫૭૬ માં ગંધારમાં 'જંબૂદ્વીપચૂર્ણિ' લખાવી.

(' પ્રશસ્તિસંગ્રહ ' ભા૦ ૧ પૃના.)

'નાગેન્દ્રગચ્છ' પરંપરા :

(૧) આં મહેન્દ્રસૂરિ, (૨) આં શાંતિસૂરિ, (૩) આનંદસૂરિ. અમરચંદ્રસૂરિ. આ બંને આચાર્યો જાલપણથી સમર્થ વાદી હતા. ગૂર્જરેશ્વર સિદ્ધરાજ જયસિંહ તેઓને જાલપણથી જ વ્યાધિશિશુ તરીકે સંબોધતો હતો. (૪) આં હરિભદ્રસૂરિ; જેઓ કલિકાલ ગૌતમ તરીકે પ્રસિદ્ધ હતા. (૫) આં વિજયસેનસૂરિ. તેઓ પ્રખર વક્તા હતા. પંચાસર પાર્શ્વનાથના તીર્થમાં તેઓ ઉપદેશ દેતા હતા. તેમની વાણી અમોઘ મનાતી હતી. મંત્રી

વસ્તુપાલ-તેજપાલ તેમના ઉપાસક હતા (૬) આં ઉદયપ્રભસૂરિ તેમણે
‘મધપતિચરિત્ર’ શ્લો. ૫૨૦૦, ‘આરભસિદ્ધિ-ત્રય’ ‘સુકૃત કલ્પલિની’
‘નેમિનાથ ચરિત્ર’, ‘પડશાંતિ-ટિપ્પણ’, ‘કર્મસ્તવ-ટિપ્પણ’ અને
ઉપદેશમાવાની ‘ઉપદેશકર્ણિકા-વૃત્તિ’ બનાવ્યાં છે. મંત્રી વસ્તુપાલે મં.
૧૨૯૦ ચૈ. શુ. ૧૧ ના દિવસે ખભાતમાં ‘સધપતિ ચરિત્ર’ યાને
‘ધર્માબ્યુદય મહાકાવ્ય’ લખાવ્યું હતું (૭) આં મલ્લિખેણસૂરિ, તેમણે
‘આદ્યવાદમંજરી’ રચી

૫૪૫ પ૬, ઢાળ ૨૪ બાપાલેખ જૂના ખેડા વગેરેની યાદી સાથે
વારીના ક્રમે નીચે મુજબ છે બીજા છુટક પાનાઓમાં જે મતાંતર મળે છે
તે સાથેસાથ ()માં આપેલ છે

ઉજેણ, ભડઅમ્મ, પાલી, અજમેર, દિલ્લી, મિનમાલ, જલોર, તેનું
ખીજી નામ સોનગઢ, ચિતોડ, ઠાલદ્રી-સિરોહી પાસે ઠાલદ્રી છે, તેમાં
જરાસંધનો જરાકુમાર બળા મૂઓ પીરાણપટ્ટન, લાહોર, મેવાડમાં ત્રણાવતી,
તેનું ખીજી નામ આઘાટપુર પટ્ટણ, ત્રીજી નામ આહોડ, એ ત્રણે એક જ
નામ છે, ખભાત, રાયચલ, ચપા, પાવા, રાજગૃહો, પાડલિપુર, તેનું ખીજી
નામ પટ્ટણ, મુનાડો, જે મુપદીનું મામ છે વિમલાપુરી, જ્યાં ચંદ રાજ
પરણ્યો, તેનું ખીજી નામ વલ્લભીપુર, જ્યાં દેવર્ધિમણી ક્ષમાશ્રમણજીએ
પુસ્તકો લખ્યા તેનું ત્રીજી નામ વળા, ચમારડી, જે આજે વર્તમાન છે
ધડર, બ્રહ્માની ખેડ, વૈરાટ, તેનું ખીજી નામ ઘોલકુ, ભરતપુર, ડીંગ * તે
જૂનાં ખેડાં છે

કલજીમના મં. ૨૬૦૦ ભં. મહાવીર તથા ત્રિણિક રાજ થયા
શહેરોની સાલવારી

સં. ૩૪૮ લાહોર વચ્ચે

(સં. ૩૦૩ મુજબ) (સં. ૪૦૪ શખેશ્વર ગામ)

સં. ૫૦૦ પાલણમિહ ચૌહાણે પાલનપુર વસાવ્યું હતું, તે નાશ
પામ્યું એટલે મં. ૧૦૧૦માં પાલણસિંહ પરમારે ફરી પાલનપુર વસાવ્યું.
(મં. ૪૦૭)

(મં. ૫૫૧ વડનગર વચ્ચે)

મં. ૫૧૫ ઉજેણીઘાટમાં ભોજગજ થયો (મં. ૭૭૧)

મં. ૫૫૩ ચરો વચ્ચે (મં. ૫૩૫ નાડોલ વચ્ચે)

* ભરતપુરથી ૨૪ માઈલ ડીંગ છે

(સં. ૬૦૯ ચિત્રાંગદ મોરીએ ચિત્તોડ વસાવ્યું.)

ગુપ્ત સં. ૧૯૧ આપા રાહસે મોરીને મારીને ચિત્તોડ લીધું.

સં. ૬૯૪ લાહોરમાં મંડોવગઢ વસાવ્યો.

સં. ૭૧૧ ઇસિંધ રોડોડે ઇડર પાસે ખેડ વસાવી, ખેડમ્યા પ્રાક્ષણ થયા.

સં. ૭૧૨ ચિરાદ મોલંકીએ થરાદ વસાવી (૧૦૧)

સં. ૭૨૭ પારદર વસ્યો (સં. ૧૫૧).

સં. ૭૮૧ સીંભર વસી. (સં. ૭૯૭ વડોદ વસ્યું.)

સં. ૮૦૧ રાવ પદાડદેહએ મંડોવર વસાવ્યો. (સં. ૧૧૦૦ નાહડરાવે મંડોવર ફરી વસાવ્યો)

સં. ૮૦૨ વનરાજ આવડે પાટણ વસાવ્યું. (સં. ૮૦૨ મહા શુદ્ધિ ૭ શનિવારે પાટણ વસ્યું) (સં. ૮૦૨ વૈ. શુ. ૬ વીરસેને પાટણ વસાવ્યો, જેનું ખીલું નામ પીરાણપટ્ટન નરસમુદ્ર છે)

સં. ૮૦૨ ઉપલદે પરમારે શ્રીમાલનગરથી બિડીને સ્વર્ણગઢ વસાવ્યો. (સં. ૮૦૪ વડોલી વસી.)

સં. ૮૦૯ રાવ હમીરે હમીરગઢ વસાવ્યો.

સં. ૮૧૨ સુલતાન વસી.

સં. ૮૨૯ વૈ. શુ. ૧૩ પાંડવોએ પ્રથમ દિલ્લી વસાવી હતી અને પછી તુંખરે વ્યાસ જગતનું મુહૂર્ત લઈ ત્યાં જ ફરીવાર દિલ્લી વસાવી સં. ૧૨૦૨ સુધી તુંખર પાતસાહી રહી. પછી ચૌહાણ પાતસાહી થઈ. (સં. ૬૭૮, સં. ૭૦૭, સં. ૮૦૯). (સં. ૮૦૯ વૈ. શુ. ૧૩ અનંગપાલ તુંખરે દિલ્લી વસાવી.)

સં. ૮૩૪ પરમારે આણુછનો કોટ કરાવ્યો. પરમાર પછી ચૌહાણે લીધો. રાવ લાખણુદેને ધેર દેવી આવી ત્યારથી તે દેવડા-ચૌહાણ કહેવાયા.

સં. ૯૦૨ રાવસે ચિત્તોડનો કોટ ફરીવાર કરાવ્યો. (સં. ૯૦૨ અમરસિંહ રાણુએ ચિત્તોડગઢ વસાવ્યો, તેનો ગઢ કરાવ્યો.)

સં. ૯૨૭ ખીજપુર વસ્યું.

(સં. ૯૨૧ ઘોલપુર-ધંધુકા વસ્યું.)

સં. ૧૦૧૦ પાલણુસિંહ ચૌહાણે સં. ૫૦૦ માં પાલણુપુર વસાવ્યું હતું ત્યાં જ પાલણુસી પરમારે ફરી પાલનપુર વસાવ્યું. પાલણુસી પરમારે જિન પ્રતિમા ગાળાને તે ધાતુનો આણુ ઉપર નાંદિયો કરાવ્યો હતો તે

પાપથી તેને ઠાઠ થયો તેના નિવારણ માટે આં શીલધવલસુરિના ઉપદેશથી
પલ્લવિયા પાર્શ્વનાથની સોનાની પ્રતિમા કરાવી, પાલનપુર વસાવ્યું

મં ૧૦૧૬ ભાગનગર વસ્યો

સં ૧૦૨૦ સિવસિંધ રાઠોડે સિવાણી વસાવ્યો

સં ૧૦૬૪ જૂનનગર વસાવ્યો (સં ૧૨૧૧)

(મં ૧૦૭૭ ભોજ પરમારે નારાયણગઢ વસાવ્યો)

(સં ૧૦૭૮ નાહડ પડિહારે નાગોર વસાવી)

મં ૧૦૮૮ વિમલ પ્રધાને આણુ ઉપર દેહરા કરાવ્યા. (સં ૧૦૮૮
શેત્રુજે વિમલવસહી કરાવી)

સં ૧૧૧૨ સિદ્ધરાજ જયસિંહે સિદ્ધપુર જૂનો ખેડો વસાવ્યો

મં ૧૧૧૩ સાચોર જૂનો ખેડો હતો, તેને સાતલ પાતલ ચઢુઆણે
ફરી વસાવ્યો

સં ૧૧૧૪ આળા કછવાહે આંબેર વસાવી

(સં ૧૧૧૫ વડોદરા વસ્યું)

સં ૧૧૧૭ રામસિંધ રીસોદે રામપુર વસાવ્યો

(સં ૧૧૨૧ વીરનગર વસ્યું)

સં ૧૧૩૫ પૃથ્વીરાજ ચૌહાણનો મહામત્રી કેશવદાસ નાગોરમાં
થયો (સં ૧૧૧૫ વૈં શું ૩ પૃથ્વીરાજના મત્રીએ જે સ્થાને ગાડર-
સિંહ ભેગા બેઠેલા જોયા ત્યાં નાગોર વસાવ્યો)

સં ૧૧૬૯ (૧૧૯૬) પાહાડસિંધ હાડે જુદી વસાવી

મં ૧૧૮૧ ફલવર્ષિ પાર્શ્વનાથની સ્થાપના

(સં ૧૧૮૪ સિદ્ધરાજે સિદ્ધપુર રુદ્રમહેલ બનાવ્યો)

સં ૧૨૦૨ દિલ્લીમાં ચઢિહાણ પાતશાહી થઈ

(મં ૧૨૦૨ અજૈયાસારે અજમેર વસાવ્યું મં ૧૩૦૦ અજમેરમાં
વિસલદેવ રાજ થયો)

સં ૧૨૧૨ રાવલ જેસાળએ જેસલમેર વસાવ્યું (સં ૧૨૧૨
આં વં ૧, આં વં ૧૨)

મં ૧૨૧૫ જમડુઓ દુઓ (સં ૧૨૧૩, ૧૨૧૪, ૧૨૧૫)

મં ૧૨૧૫ બહાડદે રાઠોડે બહાડમેર વસાવ્યો

સં ૧૨૨૧ પોહોઠર ધાટના કુડપર ઢોલો પરંબો

(મં ૧૨૨૪ વીરમગામ વસ્યું)

- સં૦ ૧૨૪૧ લાખા કુલાણી થયો.
 (સં૦ ૧૨૭૦ મહેસાણા વસ્યું.)
 સં૦ ૧૨૮૧ મહાસિંધ રોડોડે મેહવો વસાવ્યો.
 સં૦ ૧૨૯૬ વસ્તુપાલ તેજપાલે આશુજીને દેહરે કલશ ચઢાવ્યો.
 સં૦ ૧૨૯૮ વસ્તુપાલ તેજપાલ સ્વર્ગ.
 (સં૦ ૧૩૦૦ રાવ કાન્હડદેએ જલોરગઢ ઉપર સોનગિરિ ગઢ કરાવ્યો,
 પહેલો રાજા બિન્નમાલથી આવેલ થાનસિંધ હતો.)
 (સં૦ ૧૩૧૧ માંડલ વસ્યું.)
 સં૦ ૧૩૧૩ રાવ કાન્હડદેએ જૂના ખેડાના સ્થાને બિન્નમાલ વસાવ્યું.
 સં૦ ૧૩૩૭ અલાવદીને જલોર કિલ્લો લીધો.
 (સં૦ ૧૩૫૧ રાવ કાન્હડદે સોનગિરિ ઉપર અલોપ થયો. પુત્ર
 વીરમહેવે આપઘાત કર્યો, તેનું માથું પાતસાહ લઈ ગયો અને પાતસાહની
 બેટી તે માથાને લઈને સતી થઈ.)
 સં૦ ૧૩૬૦ સુખા અલપખાને પાટણમાં કિલ્લો, મસીદ બનાવ્યાં.
 આસાહીલીનો કિલ્લો બાંધ્યો.
 સં૦ ૧૩૬૧ ચિત્તોડના તેરમા રાણાના પુત્ર સનજનસિંહે સતારાનું
 રાજ્ય મેળવ્યું.
 સં૦ ૧૩૭૧ કુંભરપુર વસ્યું.
 સં૦ ૧૩૭૩ સોજત વસી.
 સં૦ ૧૩૮૩ પાતસાહ મુમતખાને સારણેશ્વરની સ્થાપના કરી.
 સં૦ ૧૪૦૩ સાંગાનેર વસ્યું (સં૦ ૧૦૧૩.)
 સં૦ ૧૪૦૭ જુરાનપુર વસ્યું.
 સં૦ ૧૪૩૧ રાવલ વીરસલે વાંસવાલો(ડો) વસાવ્યો.
 સં૦ ૧૪૪૨ સહસ્રમલ્લ દેવડે શિરોહી વસાવી. (સં૦ ૧૪૫૨ વૈ૦ ૧૦ ૭)
 સં૦ ૧૪૬૮ અહમદશાહ પાતસાહે અમદાવાદ વસાવ્યું. (સં૦ ૧૪૭૧
 અમદાવાદ વસાવ્યું.)
 સં૦ ૧૪૬૭ કુંભા રાણાએ કુંભલમેર વસાવ્યો. (સં૦ ૧૪૮૬.)
 (સં૦ ૧૪૮૨ દક્ષિણમાં અહમદનગર વસ્યું)
 સં૦ ૧૪૮૪ જેતારણ વસાવ્યો.
 સં૦ ૧૪૯૧ રાડદરો વસ્યો.
 સં૦ ૧૪૯૫ ધન્ના પોરવાડે રાણપુરો કરાવ્યો. કુંભા રાણાના રાજ્યમાં
 રાણાજીએ બે થંભા કરાવ્યા.

સં ૧૫૦૦ રાવ જોધાજીએ જોધપુર વસાવ્યું
સં ૧૫૦૦ ફિરંગીએ સુરતનો કિલ્લો કરાવ્યો, ત્યાં થોડા લોક
વસતા હતા

(સં ૧૫૧૧ સાતલપુર વસ્યું)

સં ૧૫૧૫ જોધપુરનો કિલ્લો થયો (સં ૧૫૧૫ ને શુ ૧૧)

સં ૧૫૧૭ પહેલાં માધાતાએ મેડતો વસાવ્યો હતો, તે જૂનો
ખેડો ઉત્તર ધર્મ ગયો ત્યાં રાડોડ નરસિંજીએ બીજી વાર મેડતો
વસાવ્યો

સં ૧૫૪૧ કિસનસિંહજીએ કિસનમઢ વસાવ્યો.

મં ૧૫૪૨ રાવ વીંકાજીએ વીંકાનેર વસાવ્યું (મં ૧૫૪૫)

(સં ૧૫૫૪ સમી વસી)

સં ૧૫૮૧ મુકુદ બહાદુર પ્રયાગમાં દેહ હોમી, અઘણ પામી,
અઘણ પાતસાહ થયો

સં ૧૫૯૩ રૂપનગર વસાવ્યો

મં ૧૫૯૬ નવાનગર વસાવ્યો (સં ૧૫૯૬ રાવ જામે કચ્છમાંથી
આવી નવાનગર વસાવ્યું)

(સં ૧૫૯૬ રાવ વિદે અમરકોટને સ્થાને મેહવો વસાવ્યો મં
૧૨૮૧)

મં ૧૬૧૬ માલખાને માલપુરો વસાવ્યો.

(સં ૧૬૧૯ ૫ વાર માલદેવે માલપુરો વસાવ્યું)

સં ૧૬૧૯ અઘણે આમરો વસાવ્યો

(સં ૧૬૧૨ અઘણે આમરો વસાવ્યું)

સં ૧૬૨૪ અઘણે ચિત્તોડ તોડ્યો (સં ૧૬૧૯)

મં ૧૬૨૫ ગણા ઉદેસિંધે ઉદેપુર વસાવ્યો (મં ૧૫૦૦).

મં ૧૬૨૪ જહાંગીર પાતસાહ રાનેર આવ્યો, રાનેરવાસી કાટિ-
ધ્વજ નાકુદાએ રાનેરથી વરિઆવ સુધી ૩ ગાઉ કિનખાખનાં પાયરણાં
પાયરી પાતસાહને શહેરમાં પધરાવ્યા શાહ પ્રસન્ન થયો માગવાનું કહ્યું
ત્યારે નાકુદાએ હાથણીનો મંભોગ જોવાનું માગ્યું શાહે ના કહી, જે
હાથણીનો મંભોગ જોતાં તારું ધન નાશ પામશે પણ તેણે માન્યું નહીં
મંભોગ જોયો અને તે નાકુદાની લક્ષ્મી નાશ પામી પાતસાહે જહાંગીરપુર
વસાવ્યું

સંં ૧૬૨૫ જહાંગીર પાતશાહની પાતર નામે સૂરજ તેણે પાતશાહની રમથી સુરત વસાવ્યું.

સંં ૧૬૨૫ ઓસવાલ ગોપીશાહ જૈને સુરતમાં ગોપીપરું વસાવ્યું. ગોપીતળાવ અને ચૌમુખી વાવ કરાવ્યાં.

(સંં ૧૬૩૪ વરકાણાતીર્થનો જીર્ણોદ્ધાર.)

(સંં ૧૬૪૨ રાવ હમીરે ફક્તોધીનો કોટ કરાવ્યો. સંં ૧૫૧૩, સંં ૧૫૪૫).

(સંં ૧૬૬૯ કીસનસિંહજીએ દિસનગઢ વસાવ્યો.)

સંં ૧૬૭૯ ગોપીશાહે આં વિજયસેનસૂરિ પાસે સૂરજમંડન પાશ્વ-નાથની પ્રતિમાની પ્રતિષ્ઠા કરાવી. તે પ્રતિમાજીની ગાદીમાં ચારે બાજુ લખ છે.

સંં ૧૬૭૯ કાવી મંધારમાં સામુ વહુના દેરાની પ્રતિષ્ઠા થઈ.

સંં ૧૭૦૭ ઔરંગઝેમે ઔરંગાબાદ વસાવ્યો.

(સંં ૧૮૮૭ સવાઈ જસિંગે જયપુર વસાવ્યું. સંં ૧૭૩૫)

પૃષ્ઠ ૫૭, ઢાળ ૨૪ : ભિન્નમાલની ઉત્પત્તિ (ભાષાલેખ) :

શ્રીમાલનગર તે ગ્રામીન શહેર છે. તેમાં અનેક બ્રાહ્મણો વ્યાપારીઓ વગેરે સુખી હતા. માધ પંડિત પણ ત્યાંનો વતની હતો. કર્મચોગે ધન નાશ પામતાં તે નિર્ધન થઈ ગયો અને ધારામાં આવી વસ્યો. ત્યાં પણ તેણે પોતાનું દ્રવ્ય યાચકોને આપી દીધું અને તે ગરીબાણમાં જ મૃત્યુ પામ્યો. આથી ભોજ રાજાએ શ્રીમાલનગરમાં માધ પંડિતની નાતના માણસો ધનવાળા હોવા છતાં આ પંડિતનો શૂંચમરાથી અંત આવ્યો, એ જોઈ તેની બ્રાહ્મણ જ્ઞાતિનું બિલ્લમાલ એવું નામ આપ્યું અને ત્યારથી શ્રીમાલનગર ભિન્નમાલ નગર તરીકે પ્રસિદ્ધિ પામ્યું. ('પ્રબંધચિંતામણિ')

પૃષ્ઠ ૧૮ ઢાળ ૨૪ ભાષાલેખ :

વિં સંં ૧૩૫ માં ઉજ્જૈનમાં નાહડ રાજા હતો ત્યારે જલોર પાસેના સ્વર્ણગિરિ પર ગઢમાં માત્ર કોડપતિ જ રહેતા હતા. નવ્વાણુ લાખવાળાને પણ ત્યાં રહેવા સ્થાન ન હતું, તે જલોર પાસેના સ્વર્ણગઢમાં નાહડ રાજાએ 'યક્ષવસતિ' નામનો મોટો જિનપ્રાસાદ બનાવી તેમાં સંં ૧૩૫ માં (આં પ્રહોતનસૂરિના હાથે) બં મહાવીરસ્વામીની પ્રતિષ્ઠા કરાવી હતી. ('વિચારશ્રેણિ, પટ્ટાવલી, જૈનપરંપરાનો ઇતિહાસ.')

સ્વર્ણગિરિનાં બીજા નામો કનકાચલ તથા સોનગઢ છે પામેના શહેરનાં નામો જળ્યાલિપુર તથા જલોર છે

પૃષ્ઠ ૫૯, ઢાળ ૨૪ “કલિયુગ મવત” બાપાલેખ

કલિયુગનો પ્રારંભ થયો ત્યારથી આ સવત મણાય છે, જેનો પ્રારંભ ૪૦ સં પૂર્વે ૩૧૦૨ ક્રેષ્ટુઆરીની બીજી તારીખ યાને ચૈ શુ ૧ થી મનાય છે ચૈત્રાદિ વિક્રમ સવતમા ૩૦૪૪, શક સવતમા ૩૧૭૯, અને ૪૦ સં માં ૩૧૦૧ જોડવાથી કલિ સવત આવે છે આ સવતનાં બીજા નામો ‘ભારતયુદ્ધ સવત’ અને ‘યુધિષ્ઠિર સવત’ પણ મળે છે એવો પણ ઉદ્દેશ્ય મળે છે કે, મહા શુદ્ધિ ૧૫ દિને મહાભારતનું યુદ્ધ સમાપ્ત થયું અને ૩૦ વં ૧ યુધિષ્ઠિરને રાજ્ય મળ્યું હતું

વરાહમિહિર શક સવતમા ૨૫૨૬ જોડવાથી યુધિષ્ઠિર સવત આવે એમ જણાવે છે (‘જૈન સત્ય પ્રકાશ’, ક્રમાંક ૧૦૦ પૃં ૨૬૮)

પૃષ્ઠ ૬૦, ઢાળ ૨૪ બાપાલેખ “ડીગ”

ભરતપુરથી પૂર્વ દિશામા લગભગ ૨૪ માઈલ દૂર ડીગ નામે જૂનું શહેર છે

પૃષ્ઠ ૭૩, કડી ૫ “લૌકિક બાપા”ને છેડે વીરવર્ધનિર્ણય

આયુ વર્ષ ૭૨, આયુ ગર્ભથી મણવો, આદિત્ય સંવત્સરે આયુદ્ધ હુઓ, તેના દિન ૩૬૬, ઋતુ મંં દિન ૩૬૦, પાંચ વર્ષનો યુગ એક યુગમાં આદિત્ય મંવત્સર ૧૮૩૦ અને ઋતુ સંવત્સરના દિન ૧૮૦૦ હોય આદિત્ય મંવત્સરમાં એક માસ થાકતા ઋતુ મંવત્સર લાગે

આ લેખે—ઋતુ સંવત્સરના ચોથે માસે ગ્રીષ્મઋણે આપાદ સુદિ, ૬ દિને અવન અહીંથી આદિત્ય મંવત્સર લેખે ૭૨ વર્ષે ઋતુમંવત્સર યુગના ચૌદ માસ વધતા થયા, ત્યારે આપાદ સુદિ ૬ થી ૧૪ મે માસે બાદ્ર શુદ્ધિ ૬ દિને આદિત્ય સવત્સરે ૭૦ વર્ષ થયા, ત્યાંથી બીજો ચદ્ર-સવત્સરે નિર્વાણ થયું અહીં ચદ્ર સવત્સરના ૩૫૪ દિન હોય, પહેલેથી ૧૨ દિન આદિત્ય મંવત્સર પૂર્ણ હોય, તે વારે જે કલ્યાણક તિથિઓ ઋતુમંવત્સર લેખે લેવી, એમ ‘જ્યોતિષકરંડક’ અને ‘કલ્પસૂત્ર’માં કહ્યું છે પુસ્તકે ચ્વદસવચ્છરે ધત્યાદિ કલ્પસૂત્રમાં છે

અહીં ઋતુ સંવત્સરના વર્ષ ૭૧ માસ ૭ થયા, ચદ્ર મંવત્સરે ચોવીસ દિન વધતા લેવા તેથી બાદ્ર શુદ્ધિ ૬ થી ૨૪ દિન વધતા, આસો વદિ ૧ દિને આદિત્ય મંવત્સરે ૭૦ વર્ષ થયા, તે સવત્સર પૂર્ણ થતા

ઋષિના ઉત્તરાધિકારી મેઘજી ઋષિએ ૨૮ ચતિઓની સાથે જગં આં શ્રી હીરવિજયસૂરિ પાસે સંવેગી દીક્ષા સ્વીકારી સંં ૧૬૨૮માં. (૧૦) બીજા વરસિંગજી સ્વં સંં ૧૬૫૨, તેના શિષ્ય કલાજી એ પણ સંવેગીમાર્ગ સ્વીકાર્યો. નામ વિજયાનંદસૂરિ (૧૧) ઋષિ યશવંતજી, (૧૨) ઋષિ રૂપસંગજી, (૧૩) ઋં દામોદરજી, (૧૪) ઋં કર્મસિંહજી, (૧૫) ઋં કેશવજી ઋષિ. ગુજરાતી લોકાગચ્છની મોટી પક્ષતું બીજું નામ કેશવજી પક્ષ છે. (૧૬) ઋં તેજસિંગજી, (૧૭) ઋં કાનજી, (૧૮) ઋં તુલસીદાસજી (૧૯) ઋં જગરૂપજી, (૨૦) ઋં જગજીવનજી, (૨૧) ઋં મેઘરાજજી, (૨૨) ઋં સોમચંદજી, (૨૩) ઋં હરખચંદજી (૨૪) ઋં જયચંદજી, (૨૫) ઋં કલ્યાણચંદજી, (૨૬) ઋં ખુબચંદજી, (૨૭) શ્રીપૂજ ન્યાયચંદ્રસૂરિ.

(બાલાપુરની ગાદી) (૮) ઋષિ જીવાજી (૯) ઋષિ કુંવરાજી તેને બાલાપુરના શ્રાવકોએ શ્રીપૂજની પદવી આપી ત્યારથી તે ગાદી બાલાપુરમાં ચર્ચ અને તેનું “ગુજરાતી લોકાગચ્છ નાની પક્ષ” એવું નામ જાહેર થયું. તેના શિષ્ય મેઘજીઋષિ અમદાવાદની ગાદીએ હતા. તેણે સંવેગીમાર્ગ સ્વીકાર્યો (૧૦) ઋં મલજી (૧૧) રત્નસિંહજી (૧૨) ઋં કેશવજી સ્વં સંં ૧૬-૮૬ (૧૩) ઋં શિવજી. તેમના શિષ્ય ધર્મસિંહજીના શિષ્ય ધર્મદાસજીએ “દુઢિયામત” ચલાવ્યો. (૧૪) સંધરાજજી સ્વ. સંં ૧૭૨૫માં આણંદ ઋષિએ ખંભાતમાં પોતાના ચેલા ઋષિ તિલકને શ્રીપૂજ બનાવી નવો મઝ્છ સ્થાપ્યો જે “અઢારિયા” તરીકે પ્રસિદ્ધ થયો. (૧૫) સુખમલજી સ્વં સંં ૧૭૬૩ (૧૬) ભાગચંદજી (૧૭) વાલચંદજી (૧૮) માણેકચંદજી (૧૯) મૂલચંદજી. સ્વં સંં ૧૮૭૬ (૨૦) જગતચંદજી (૨૧) રતનચંદજી (૨૨) નૃપચંદજી (મુનિ મણિલાલ કૃત, ‘પ્રાચીન સંક્ષિપ્ત ઇતિહાસ.’)

વિક્રમ સંં ૧૫૮૫માં લખાયેલ સિદ્ધાંતચોવીશી, વગેરેમાં છે કે-લોકાએ તીર્થ, પ્રતિમા, જનપૂજા, સર્વવિરતિ દેશવિરતિ ધર્મની ભિન્નતા, દાન, જન્મકલ્યાણક ઉત્સવ, પૌષધ, વ્રતપચ્ચક્રખાણ, પ્રતિજ્ઞાકાળ, દીક્ષા, સમ્યક્ત્વભેદ, સ્થવિરાચાર, વગેરેનો નિષેધ કર્યો હતો પરંતુ પછીના લોકાગચ્છના શ્રીપૂજનેએ તે તે વસ્તુઓનો યથાનુકૂળ સ્વીકાર કરેલ છે.

(‘જૈન સત્ય પ્રકાશ’ કર્માક-૧૪૭)

ગુજરાતી લોકાગચ્છની પૂજ્ય પરંપરા-() પૂં જયરાજજી ()

| ઋં મેઘરાજજી () ઋં કૃષ્ણજી () ઋં અખતમલજી ()

પૂં ઋં પરસરામજી () જ્યોતિરૂપ, સંં ૧૮૯૫ () હર્ષજી ()

જનદાસજી સંં ૧૯૧૦ આગરા.

પૃષ્ઠ ૮૨, કડી ૫ * તપાગચ્છ કમલકલશશાખા પટ્ટાવલી

(૫૧) આ રત્નગેખરસૂરિ ૨૧૦ મં ૧૫૧૭ (૫૩) આં લક્ષ્મી-
સામરસૂરિ આં સોમદેવસૂરિ આં સોમદેવે કવિતકળાથી કુમા રાણા,
રાય માંડલિક અને પાવાપતિ જેસિગદેવને રજિત કર્યો હતા ખખાતમા
વાદ કરી રાત્રિબોજન હત્યાપ્યુ હતુ (૫૪) આં સોમદેવસૂરિ પદે આં
સુધાનંદનસૂરિ (૫) આં સુભતિમુદરસૂરિ, જેની ઉપદેશશક્તિ મહાન હતી.
(૫૬) આં કમલકલશસૂરિ, જેના નામથી મં ૧૫૫૫થી 'કમલકલશગચ્છ'
આપ્યો તેમને શિરોહીનો ગમ બહુ માનતો હતો તેમનું "સહસ્રાવધાની"
મિરુદ હતુ (૫૭) જયન્ત્યાણુસૂરિ તેમણે મં ૧૫૬૬ કાં શું ૧૦
અચળગઢ ઉપર પોરવાડ સદસાએ કરાવેન ચોમુખજી મદિરમાં મૂળનાયકની
પ્રતિષ્ઠા કરી (૫૮) આગ્નિમુદરસૂરિ તેઓ પણ સં ૧૫૬૬ની અચળગઢની
પ્રતિષ્ઠામાં હાજર હતા ('તપાગચ્છ કમલકલશશાખા પટ્ટાવલી,' તથા આણુ-
અચળગઢના શિલાલેખના આધારે) (આ પટ્ટાવલી પૃં ૧૪૯મા છપાઇ છે)

(૫૬) આં કમલકલશસૂરિ (૫૭) મતિલાવણ્ય (૫૮) કનકકલશ
(૫૯) નશ્વંદાચાર્ય તેમણે મં ૧૬૬૫મા 'કાકશાસ્ત્ર ચક્રિપાઈ' બનાવી

પૃષ્ઠ ૮૩ કડી ૨ ૫ 'કુતુમપુગગચ્છ નિગમગચ્છ' પટ્ટાવલી'—

૫૨ આં શ્રીરત્નરોખરસૂરિ, ૨૧૦ મં ૧૫૧૭, ૫૩ આં લક્ષ્મીસામર-
સૂરિ આં સોમદેવસૂરિ ૫૪ આં સોમદેવસૂરિપદે આં રત્નમંડનસૂરિ

૫૫ આં સોમજશસૂરિ ૫૬ આં ઇંદ્રનંદિ તેમણે પાટણ પાસેના
કતપુર કે કુતુમપુર ગામથી 'કુતુમપુરાગચ્છ' ચલાવ્યો, જે ગચ્છના બીજા
નામો કતપુર અને કતકપુર પણ મળે છે

આં કમળકલશથી મં ૧૫૫૫ થી 'કમળકલશગચ્છ' શરૂ થયો છે
અને આં હેમવિમલસૂરિની શિષ્ય પરપરા 'તપગચ્છ પાલનપુરા ગચ્છ'
અને 'હેમશાખા' એમ ત્રણ નામથી જાહેર થઈ છે, કુતુમપુરા ગચ્છમાંથી જ
'નિગમગચ્છ' નીકળ્યો હતો

૫૭ ધર્મહસસૂરિ, ૫૮ ઇંદ્રહસસૂરિ

૫૬ આં ઇંદ્રનંદિસૂરિ ૫૭ આં મૌભાગ્યનદિસૂરિ ૫૮ આં હસ-
મંચમસૂરિ ૫૯ આં ઇંદ્રનંદિસૂરિ ૬૦ આં મંચમસામરસૂરિ ૬૧ આં
હમવિમલસૂરિ.

કુતુમપુરા ગચ્છના આં હર્ષવિનયે 'નિગમમત' ચલાવ્યો હતો, જેનું
બીજું નામ "મૂકટિયા" મત હતું જે કે આં હર્ષવિનયે પાછળથી તે

મતને છોડી દીધો હતો કિન્તુ બ્રાહ્મણોએ તે મતનું રક્ષણ કર્યું છે. નિગમ મતમાં તે સમયમાં રચાયેલ 'ઉત્તરારણ્યક' વગેરે ૩૬ ઉપનિષદોની પ્રધાનતા છે. એ ૩૬ ઉપનિષદનાં નામ અને અનુક્રમ નીચે પ્રમાણે છે :

૩૬ ઉપનિષદો : (૧) ઉત્તરારણ્યક, (૨) પંચાધ્યાય, (૩) અહ્યઞ્ચય, (૪) વિજ્ઞાનધનાર્ણવ, (૫) વિજ્ઞાનેશ્વરામ્ય, (૬) વિજ્ઞાનગુણાર્ણવ, (૭) નવતત્ત્વનિદાનનિર્ણય, (૮) તત્ત્વાર્થનિધિરત્નાકર, (૯) વિશુદ્ધાત્મગુણુગંભીર, (૧૦) અર્હદ્ધર્માગમનિર્ણય, (૧૧) ઉત્સર્ગપવાદવચનાનૈકતા, (૧૨) અસ્તિનાસ્તિવિવેકનિગમનિર્ણય, (૧૩) નિજમનોનયનાહ્વાદ, (૧૪) રત્નત્રયનિદાનનિર્ણય, (૧૫) સિદ્ધાગમસંકેતસ્તગક, (૧૬) ભગ્યજનભયાપહારક, (૧૭) રાગિજનનિર્વેદજનક, (૧૮) સ્ત્રીમુક્તિનિદાનનિર્ણય, (૧૯) કવિજનકલ્પદ્રુમોપમં, (૨૦) સકલપ્રપંચપથનિદાન, (૨૧) શ્રાદ્ધધર્મસાધ્યાપવર્ગ, (૨૨) સેષ્ઠનંયનિદાન, (૨૩) અંધમોક્ષાપગમ, (૨૪) ઇષ્ટક્રમનીયસિદ્ધિ, (૨૫) બ્રહ્મક્રમનીયસિદ્ધિ, (૨૬) નૈષ્ઠક્રમક્રમનીય, (૨૭) ચતુર્વર્ગચિંતામણિ, (૨૮) પંચજ્ઞાનસ્વરૂપવેદન, (૨૯) પંચદર્શનસ્વરૂપરહસ્ય, (૩૦) પંચચારિત્રસ્વરૂપરહસ્ય, (૩૧) નિગમાગમ વાક્યવિવરણ, (૩૨) વ્યવહારસાધ્યાપવર્ગ, (૩૩) નિશ્ચયૈકસાધ્યાપવર્ગ, (૩૪) પ્રાયશ્ચિત્તૈકસાધ્યાપવર્ગ, (૩૫) દર્શનૈકસાધ્યાપવર્ગ, (૩૬) વિરતાવિરતસમાનાપવર્ગ.

પૃષ્ઠ ૮૩ કડી ૨ : તપાગચ્છ લઘુશાલા યાને લઘુપોષાલિક સોમશાખા પટ્ટાવલી (હર્ષકુલ પટ્ટાવલી)—

(૫૫) આં શ્રી હેમવિભસૂરિ. સ્વં સંં ૧૫૮૩. તેમની પાસે ક્ષોઠામતના ઋં હાના, ઋં શ્રીપતિ, ઋં ગણુપતિએ દીક્ષા લીધી (શ્રીપતિના શિષ્ય હર્ષાનંદ અને તેના શિષ્ય ઉ. વિવેકહર્ષ તથા પરમાનંદ)

(૫૬) ક્રિયોદ્ધારક આં શ્રીઆણુંદવિમલસૂરિ સ્વં સંં ૧૫૮૬, આં શ્રીસૌભાગ્યહર્ષસૂરિ, શતાર્થી પંં હર્ષકુલ, પંં સંઘહર્ષ, પંં કુશલસંયમ, પંં શુભશીલ, પંં હર્ષકુલે 'સયગડાંસત્ર દીપિકા' રચી. 'કવિકલ્પદ્રુમ' સતીક રચ્યો.

(૫૭) આં સોમવિમલસૂરિ. ખંભાત પાસેના કંસારી ગામમાં ચોરવાડ મંત્રી સમધરના વંશના રૂપવંતની પત્ની અમરાદેવીએ પિત્રિદાસ અને જસવંતને જન્મ આપ્યો. જસવંતકુમારનો સંં ૧૫૭૦ માં જન્મ, સંં ૧૫૭૪ માં વૈ. શુ. ૩ શનિવારે રોહિણી નક્ષત્રમાં આં હેમવિમલસૂરિના હાથે મુનિ સૌભાગ્યહર્ષના શિષ્યરૂપે અમદાવાદમાં સંં બૂલંચે કરેલ દીક્ષા ઉત્સવમાં દીક્ષા. નામ સોમવિમલ, તેમના ગુરુજીને સંં ૧૫૮૩માં

સૂરિપદ ત્યાગ પછી મુનિ સોમવિમલને મં ૧૫૯૦મા ખભાતમાં
મણિપદ, સં ૧૫૯૪ કા વ પ શિરોહીમાં પન્યાસ પદ, મં ૧૫૯૫
વીજપુરમાં ઉપાધ્યાય પદ, મં ૧૫૯૭ આ શુ પ ગુરુવારે અમદાવાદમાં
ગુરુજીના હાથે સૂરિપદ, મં ૧૬૦૫ ના મહા રુદ્ર પ ખભાતમાં ગચ્છનાયક
પદ, અને મં ૧૬૦૭ મામશરમાં ગ્વર્ગમન તેમણે ૪ વર્ષની ઉંમરે
દીક્ષા લીધી હતી. અગ્નરી તીર્થમાં જઈ શાન્દની આરાધના કરી વર
મેલવ્યો હતો તેમના ઉપદેશથી વિજપુરના દોશી તેજાએ સિદ્ધાચલનો સપ્ત
ઠાઠ્યો હતો જેમાં ૪ લાખે દ્રવ્ય ખર્ચ્યુ હતુ તેમણે મં ૧૫૯૯માં
પાટણમાં, સં ૧૬૦૦ મા દીવમાં, ધોળકામાં, ખભાતમાં મં ૧૬૦૧માં
આમોદમાં, મ ૧૬૦૨ મા અમદાવાદમાં, મં ૧૬૦૩ માં અમદાવાદમાં,
ગોલનગરમાં, ઇડરમાં, મં ૧૬૦૯ માં રહગિદ્ધપુરમાં મં ૧૬૧૯ માં
ખભાતમાં, મં ૧૬૨૦ માં નદુરનારમાં, મં ૧૬૨૩ માં અમદાવાદમાં,
એમ જુદા જુદા સ્થાનમાં વિવિધ અભિગ્રહો લીધા હતા, જે દરેક પૂરા
થયા હતા તેમણે સં ૧૬૧૧ મા પાટણમાં અજ્ઞનચલાદા તથા પ્રતિષ્ઠા
કરાવી તેઓ સતાર્થી બિરુદના ધારક હતા. તેમણે 'કલ્પસૂત્ર'નો ટીપો,
'સવચિત્ર, નવકાર ચોપાઈ' મં ૧૬૦૫, ધર્મિભલકુમાર રાસ ખભાતમાં
સં ૧૬૧૫, ચપકત્રેટિરાસ વિરાટનગરમાં મં ૧૬૨૨, શ્રેણિકગસ સં
૧૬૩૦ કુમારગિરિમાં, હુલ્લકકુમારગસ અમદાવાદના રાજપરામાં સં
૧૬૩૩, કુમારગિરિમડલુ સાર્તિનાથ ગ્તવન કુહા કેંટ, પમલા દિનપ્રમાણ
અને લગનમાન કુહા ૨૫, 'ગ્તવન ગીત' વગેરેની રચના કરી છે

તેઓ અષ્ટાવવાની, ઈચ્છાલિપિવાચક, વર્ધમાન વિદ્યા, સૂચિત્ર સાધક,
ચૌર્ધાદિભય નિવારક, મહેશદ્વારા વદનથી વિવિધ રોગના હરનાર, પાદ
પ્રક્ષાલનથી સુખપ્રસૂતિકરણુ પ્રભાવવાળા ઈત્યાદિ મહિમાવાળા હતા

તેમને આં આણુદસોમ, આં હસસોમ, હિ દેવસોમમણિ ૫૦
વિદ્યારતનમણિ, ૫૦ વિદ્યાવિજયમણિ, ૫૦ હપંદત, ૫૦ લક્ષ્મીભદ્ર વગેરે
૨૦૦ સાધુ શિષ્યો હતા

આં આણુદસોમસૂરિનો ૧૫૯૦ માં જન્મ, સં ૧૬૦૧ મા કાં
શુ ૧૫ દીક્ષા, મં ૧૬૧૧માં પન્યાસ પદ, મં ૧૬૨૫ માં પાટણમાં
સૂરિપદ અને મં ૧૬૩૬ માં ૫૦ વ પ માં સ્વર્ગ તેમણે મં ૧૬૧૯ મા
નદરગાનમાં 'સોમવિમલસૂરિ ગસ' ગાં ૧૫૬ની રચના કરી છે તેઓ
ગુરુજીની વિદ્યમાનતામાં જ કાલધર્મ પામ્યા એટલે આં સોમવિમલસૂરિએ
આં હેમસોમને સૂરિપદ આપી પટ સોખ્યો - આં હસસોમસૂરિપદે

આં વિશાલસોમ શિષ્ય પં ૦ જિનકુશલ શિષ્ય લક્ષ્મીકુશલે સં ૦ ૧૬૮૪ માં 'વૈદ્યકસારરત્નપ્રકાશ' બનાવ્યો. પં ૦ હર્ષદત્તે સં ૦ ૧૬૦૧ માં 'અગડદત્ત રાસ' બનાવ્યો. પં ૦ લક્ષ્મીભદ્રની શિષ્ય પરંપરાના ઉદયશીલ, ચારિત્રશીલ, પ્રમોદશીલના શિષ્ય દેવશીલે સં ૦ ૧૬૧૯ના બીજા આવણમાં વડગામમાં 'વેતાલપચ્ચીશી' બનાવી.

(૫૮) આં હેમસોમસૂરિ-તેમનો સં ૦ ૧૬૨૩ માં વીસા પોરવાડ બેધરાજની પત્ની રૂડીબાઈની દુઃખથી જન્મ, સં ૦ ૧૬૩૦ માં વડગામમાં દીક્ષા, સં ૦ ૧૬૩૫ માં પંન્યાસ પદ, સં ૦ ૧૬૩૬ ના વં ૦ વં ૨ સૂરિપદ, અને સં ૦ ૧૬૭૯ માં સ્વર્ગ.

(૫૯) આં વિમલસોમસૂરિ સ્વં ૦ સં ૦ ૧૬૮૮. (૬૦) વિશાલસોમસૂરિ.

(૬૧) આં ઉદયવિમલસૂરિ-આં ઉદયસોમસૂરિ, આં શાંતિસોમસૂરિ, પં ૦ વિમલગણિ, પં ૦ વિમલગણિ શિષ્ય પં ૦ ધનવિમલે સં ૦ ૧૭૭૧ 'પન્નાવણાસૂત્ર ટીપો' બનાવ્યો.

(૬૨) ગજસોમસૂરિ. તેમણે અગરતપુરમાં શાંતિસોમસૂરિનું અપમાન કર્યું તેણે રાખેલ પંચકેશ ખેંચી કાઢ્યા એટલે શાંતિસોમસૂરિએ ગજસોમસૂરિનો પટ્ટો બંધ કર્યો.

(૬૩) મુનીંદ્રસોમસૂરિ. (૬૪) રાજસોમસૂરિ. (૬૫) આણંદસોમસૂરિ. (૬૬) દેવેન્દ્રવિમલસોમસૂરિ. (૬૭) તત્ત્વવિમલસૂરિ. (૬૮) પુણ્યવિમલસૂરિ.

(૬૫) આનંદવિમલ સોમસૂરિ, (૬૬) મુનીંદ્રસોમસૂરિ, (૬૭) કેસર-સોમજી, (૬૮) સોમજી, (૬૯) કરતૂરસોમજી, (૭૦) રત્નસોમજી, (૭૧) રાયચંદજી સં ૦ ૧૮૬૯ આં શુ ૦ ૨ બુધવાર મુ ૦ કડા.

('લઘુપોષાલિકગચ્છ પટ્ટાવલી' તથા જૈન ઐતિહાસિક ગૂર્જરકાવ્ય સંચય' રાસ સારના આધારે)

પૃષ્ઠ ૮૩, કડી ૫ : કડુઆમતની પટ્ટાવલી—

(૧) કડુઆશાહ નાટોલાઇના મહં ૦ કાનજીના પુત્ર કડવાએ આંચલિક આવકના ઉપદેશથી વૈરાગ્ય પામી રૂપરમાં આગમિયા ગચ્છના પં ૦ હરિકીર્તિ પાસેથી શાસ્ત્રજ્ઞાન મેળવી પાંચમા આરામાં મુનિપણું પાળવું દુષ્કર જાણી ગૃહસ્થવેષે સંવરી બની "કડુઆમત" ચલાવ્યો. તેણે પ્રરૂપણા કરી કે ૧ સ્થાપના પ્રમાણ, ૨ આવકપ્રતિષ્ઠા કરે, ૩ સ્ત્રીઓ પૂજા કરે, ૪ દેરાસરમાં પાઘડી ઉતારીને દેવવંદન કરવું, ૫ દેવવંદનમાં થોડો ત્રણ કહેતી, ૬ શાસ્ત્રાનુસાર

સામાયિક પ્રતિક્રમણ કરવા, ૭ વિશેષ સામાયિક કચ્વા, ૮ સામાયિકર્મા મુદ્દપત્તિ ચરવક્ષો રાખવા, ૯ સામાયિક લઘુ ધરિયાવહી કચ્વી, ૧૦ પર્વ સિવાય પણ પોપધ કચ્વો, ૧૧ પોપધ ત્રિવિહાર ચોવિહાર થાય, ૧૨ ખીજી વાદણુ ખેડા ખેડા દેવુ, ૧૩ પુનમે પાખી કરવી, ૧૪ ચોથે સંવત્સરી કરવી, ૧૫ ખે શ્રાવણુ હોય ત્યારે ખીજા શ્રાવણુમા સંવત્સરી કચ્વી, ૧૬. ખે કાંતલ હોય ત્યારે ખીજા કાર્તિકે ચોમાસી કરવી, ૧૭ માલારોપણુ નહીં, ૧૮ વામી કડોળનો ત્યાગ, ૧૯ દ્વિદલ બક્ષવાનો ત્યાગ, ૨૦ વીરના પાત્ર કલ્યાણુકમાન્ય, ૨૧ અત્યારે દશમુ અચ્છેરુ ચાલે છે, ૨૨ સૂત્રપ ચાંગી ઇત્યાદિ અનેક ખેલની પ્રશ્નપણા કરી વધુર્મા સવરી ગૃહસ્થના ૧૦૧ ખેલ પુરુષને, શીલપાલનના ૧૦૪ ખેલ, સ્ત્રીઓને શીલપાલનના ૧૧૩ ખેલની પ્રશ્નપણા કરી ધણા મવરી શ્રાવક બનાવ્યા ધણા શહેરોમા પોતાનો મત કેલાવ્યો મૃત્યુ મં ૧૫૬૪ (૧૫૬૨), (૨) શા ખીમજી મૃત્યુ મં ૧૫૭૧, (૩) વીરા મૃત્યુ સં ૧૬૦૧, (૪) શા જીવરાજ મૃં મં ૧૬૪૪, (૫) શાં તેજપાલ મૃં સં ૧૬૪૬, (૬) શાં રતનપાલ મૃં સં ૧૬૬૧, (૭) શા જિનદાસ મૃં સં ૧૬૭૦, (૮) શાં તેજપાલ વિઘ્નમાન મં ૧૬૮૪, (૯) શાં કલ્યાણુ વિઘ્નમાન મં ૧૬૮૪, (૧૦) શાં બલ્લુ. (૧૧) શાં બાણુ, ('કહુઆમતની લઘુપદાવલી' જૈં સાં મં ખં ૩ અ ૩ સં ૧૯૮૪)

પૃષ્ઠ ૮૩, કડી ૫ વિજયમતપર—

(૧) વિજયઋષિ તેમના નામથી વિજયમત ચાલ્યો, વિં સં ૧૫૭૦, (૨) ઋષિ ધર્મદાસજી, (૩) ખેમસાગરજી, (૪) પદ્મસાગરજી, (૫) ગુણુ-સાગરજી તેમણે સં ૧૬૭૬મા 'દાલસાગર રાસ' બનાવ્યો, (૬) ઋષિ કેશરાજજી તેમણે મં ૧૬૮૩મા આતરોલી કે આતરમુમાર્મા કં સં આં શ્રીકેમચંદ્રસૂરિના રામચરિતના આધારે 'રામચશોરસાયન રાસ' બનાવ્યો. રથાનકમાર્ગી મમાજમા આ રાસ પ્રત્યે ધણો આદર છે.

* અમદાવાદના મોતીલાલ મનસુખરામ શાહ 'જનહિતેચ્છુ'ના તત્ત્રયે આ રાસ પ્રચારિત કર્યો હતો પરંતુ તે પૂર્વાગ્રહવાળા રથાનકમાર્ગી જૈન હોવાથી તેમણે મૂળ રાસમા રહેવ જિન પ્રતિમાના પાઠોને ઉઠાવી તેને રથાને ઈચ્છા પ્રમાણે પાઠો ગોઠવી તે રાસ છપાવ્યો હતો. પણ સુરતના રોઠ જીવજીવદ સાહચર્યદ જવેરીએ સં ૧૯૭૦મા રોઠ દેવચંદ લાલભાઈ પુસ્તકોદ્ધાર ફંડ તર-થી 'શ્રીઆન દદાવ્ય મહોદધિ' મૌઝિદ ખીજમા આ રાસ અસલીરૂપમા પ્રકાશિત કર્યો છે. સાથોસાથ મોતીલાલશાહે જેલ પાઠોની ઉઠાવગીરીને પણ મુખબધમા સાદ સાદ સપ્રમાણ જહેર કરી દીધી છે. રાસની રચનાગૈલી રસભરી અને મુદર છે.

પૃષ્ઠ ૮૩, કડી ૬ : પાયચંદ્રગચ્છ પટ્ટાવલી—

(૫૪) પાર્શ્વચંદ્રસૂરિ, આં વાદીદેવસંતાનીય નાગોરીતપગચ્છની પરં-
પરામાં આં પૂર્ણચંદ્રસૂરિ, આં હેમદંસ, આં લક્ષ્મીનિવાસ, પંં પુણ્ય-
રત્ન, પંં સાધુરત્નના શિષ્ય ઉં પાર્શ્વચંદ્ર થયા છે. તેમણે બં સોમરત્ન-
સૂરિ પાસે ભણી સંં ૧૫૭૨માં ‘પાયચંદ્રમત’ ચલાવ્યો. તેમને વિનયદેવ
શિષ્ય હતા, તે પ્રથમ આચાર્ય ગન્યા હતા, તે જ આં વિનયદેવે ઉં
પાર્શ્વચંદ્રને આચાર્યપદ આપ્યું. તેમજ અહ્મદિને પણ સૂરિપદ આપી આં
વિનયદેવસૂરિ બનાવ્યા. આં વિનયદેવસૂરિ સંં ૧૬૦૧માં સ્વર્ગે ગયા, આં
પાર્શ્વચંદ્રને જોધપુરનો રાજા માલદેવ બહુ માનતો હતો. ‘હીરસૌભાગ્ય’ પ્રશ-
સ્તિમાં લખ્યું છે કે જ્યારે જગદિષ્યે વાદ જાહેર કર્યો ત્યારે આં પાર્શ્વચંદ્રે
જોધપુરના રાજા માલદેવનું શરણ લીધું હતું. તેમનું સંં ૧૧૬૨માં જોધપુરમાં
સ્વર્ગગમન થયું

(૫૫) સમરચંદ્રસૂરિ સ્વં સંં ૧૬૨૬ (૫૬) રાજચંદ્રસૂરિ (૫૭)
વિમલચંદ્રસૂરિ, તેમના શિષ્ય પૂજા ઋષિ મોટા તપસ્વી હતા. (૫૮)
જયચંદ્રસૂરિ સ્વં સંં ૧૬૯૯ (૫૯) પદ્મચંદ્રસૂરિ. તેમણે રામ, રત્નવનો,
સજ્ઞાઓ, પૂજા રચેલ છે. સ્વં સંં ૧૭૪૪, (૬૦) મુનિચંદ્રસૂરિ સ્વં સંં
૧૭૫૦ (૬૧) નેમિચંદ્રસૂરિ, સ્વં સંં ૧૭૯૭ જગચંદ્ર ગણિ શિષ્ય લક્ષ્મીચંદ્રે
‘જ્યોતિષની સારણી’ બનાવી. (૬૨) દનકચંદ્રસૂરિ (૬૩) શિવચંદ્રસૂરિ સ્વં
સંં ૧૮૨૩ (૬૪) ભાતુચંદ્રસૂરિ, (૬૫) વિવેકચંદ્રસૂરિ, (૬૬) લખિચંદ્રસૂરિ,
ઉં સાગરચંદ્ર શિષ્ય જગત પંડિત જિનચંદ્રગણિએ સંં ૧૮૫૪થી ૧૮૮૩
માં ‘સિદ્ધાંતરત્નકાવ્યાકરણ’ તથા ‘જાતકત્રય’ બનાવ્યા છે. તે મહાન વિક્રાંત
સમર્થ વ્યાખ્યાતા હતા, તેના ઉપદેશથી ઉદ્દેપુરના દીવાન પટવા જોરાવર
મલજીએ પચ્ચીસ લાખ રૂપિયા ખરચી સિદ્ધાચળનો સંઘ કાઢ્યો હતો અને
ત્યાં ભાટોનો ઉપદ્રવ હતો તેને દૂર કર્યો હતો. (૬૭) હર્પચંદ્રસૂરિ સ્વં સંં
૧૯૧૩ શંખેશ્વરમાં, (૬૮) હેમચંદ્રસૂરિ સ્વં સંં ૧૯૪૦ (૬૯) આં
ભ્રાતૃચંદ્રસૂરિ તેમણે ક્રિયાદ્ધાર કર્યો. સ્વં સંં ૧૯૭૨ (૭૦) આં સાગર-
ચંદ્રસૂરિ. સ્વં સંં ૧૯૯૩ (‘નાગપુરીય બૃહત્તપાગચ્છની પટ્ટાવલી’ના આધારે)

સુધર્માગચ્છની પરંપરા-૧ વિનયદેવસૂરિ. આં પાર્શ્વચંદ્રસૂરિને
વિનયદેવ શિષ્ય હતા. તે પ્રથમ આચાર્ય ગન્યા અને પછી તેમણે જ ઉં
પાર્શ્વચંદ્રને તથા અહ્મદિને સૂરિપદ આપ્યું. અહ્મદિનું નામ વિનયદેવસૂરિ.
૨ બં વિનયદેવસૂરિ. તેમણે સંં ૧૬૦૨માં ‘સુધર્માગચ્છ’ ચલાવ્યો. ૩ બં

વિનયકીર્તિસૂરિ ૪ બાં વિજયકીર્તિસૂરિ ૫ બાં જ્ઞાનકીર્તિસૂરિ ૬ બાં
સુમતિકીર્તિસૂરિ

પૃષ્ઠ ૮૪, કડી ૯ “વટપદ્રનયર”

અહીં વટપદ્રનયર શબ્દથી પાટણ પામેનું વડાલી ગામ સમજવું કેમકે
આં વિજયદાનસૂરિજી વડાલીમાં સ્વર્ગે ગયા છે અને ત્યાંથી તેમની
ચરણપાદુકા પણ મળેલ છે

પૃષ્ઠ ૮૫, કડી ૧૨ . નપાગત પદાવલી—

(૫૭) આં શ્રીવિજયદાનસૂરિ, (૫૮) આં વિજયરાજસૂરિ તેઓ
અસલમાં હિંદુશાસ્ત્રની દ્વિવદનીક શાખાના ૬૯માં પદ્ધતિ હતા તેમનું
પ્રથમ નામ જીવકલત સુનિ, તે મં ૧૫૮૪માં કલ્પસૂરિ નામે આચાર્ય થયા
હતા તેમણે ચૌદશ પુનમના શાસ્ત્રાર્થમાં ચૌદશની પાખી સ્થાપી મહમ્મદ-
ખાનને ચમત્કાર બતાવી “રાજવલ્લભ” બિરુદ મેળવ્યું આથી કોઠા તેમને
ગજવલ્લભસૂરિ તરીકે ઓળખતા હતા પછી તેમણે મં ૧૫૮૪માં મમ-
શીજીમાં આં આણ્ણદવિમલસૂરિના હાથે ફરી યોગોદ્ધન કરી સુનિ
માર્ગે સ્વીકાર્યો તેનું અસલ નામ રામકુમાર હતું બિરુદ રાજવલ્લભનું હતું
એટલે ગજવિજય નામ રાખ્યું અને આં વિજયદાનસૂરિના શિષ્ય બનાવી
યુવરાજપદે ગ્રાપ્યા તે ત્યાગી હતા એટલે વણી લખિંધઓ ઉત્પન્ન થઈ
અને તેમાં ક્રમાંધ શિથિલ બની ગયા આ તંદ્ર આં વિજયદાનસૂરિએ
મં ૧૬૧૦માં આં હીંગવિજયસૂરિને સૂગિપદ આપ્યું એટલે તેઓ પણ
શિથિલાચાર અને બારેબારો પરિગ્રહ છોડી, ગુરુ પાસે આવ્યા ગુરુએ તેમને
સૂગિપદે ગાપ્યા અને તેઓ મં ૧૬૨૪માં ઝીંજુવાડામાં સ્વર્ગે ગયા તેમનાથી
તપગચ્છની ‘ગતશાખા’ નીકળી તેમના શિષ્ય દેવવિમલગણિએ ‘પાદવચરિત્ર’
બનાવ્યું છે (૫૯) ગતવિજયસૂરિ, (૬૦) હીંગરત્નસૂરિ, (૬૧) જયરત્નસૂરિ
સ્વર્ગે મં ૧૭૩૪, (૬૨) ભાવરત્નસૂરિ, (૬૩) દાનરત્નસૂરિ, (૬૪) કીર્તિ-
રત્નસૂરિ, (૬૫) સુકિતરત્નસૂરિ, (૬૬) પુણ્યોદયરત્નસૂરિ, (૬૭) અમૃત-
રત્નસૂરિ, (૬૮) ૬૮ ચદ્રોદયરત્નસૂરિ, (૬૯) સુમતિરત્નસૂરિ, (૭૦) ભાગ્ય
રત્નજી, જે ખેડાની માદીએ હતા ત્યારે અવમાન પામ્યા છે

(૫૭) વિજયદાનસૂરિ, (૫૮) વિજયરાજસૂરિ, (૫૯) રત્નવિજયસૂરિ,
(૬૦) હીંગરત્નસૂરિ, (૬૧) લખિંધરત્ન, (૬૨) મેઘરત્ન, (૬૩) શિવરત્ન
(૬૪) સિદ્ધરત્ન, (૬૫) ઉપાં હિંદયરત્નજી, જેઓ સમર્થ કવિ હતા, અને
દરેક એકાને યથાર્થે ગ્રામે ઉપમાવી શકતા હતા (૬૬) ઉત્તમરત્ન, (૬૭)

જિનરત્ન, (૬૮) ક્ષમારત્ન, (૬૯) રાજરત્ન, (૭૦) અનોપરત્ન, (૭૧) તેજ-
રત્ન, (૭૨) ઉં ગુણુરત્નજી આઠાલાભા અવસાન પામ્યા.

(૬૦) હીરરત્ન, (૬૧) લખ્મિધરત્ન, (૬૨) સિદ્ધિરત્ન, (૬૩) હર્ષરત્ને
સં. ૧૬૯૬માં 'નેમિરાસ-વસન્તવિલાસ' રચ્યા.

(૫૩) આં લક્ષ્મીસાગરસૂરિ (૫૪) ઉં ચંદ્રરત્ન (૫૫) ઉભયભૂષણ-
ઉભયલાવણ્ય, (૫૬) પં. હર્ષકનક -હર્ષલાવણ્ય, (૫૭) પં. વિવેકરત્ન (૫૮)
પં. શ્રીરત્ન, (૫૯) ઉં રાજરત્ન આં વિશાલસોમરાજ્યે સં. ૧૬૯૬માં
વિદ્યમાન.

પૃષ્ઠ ૮૯, કડી ૧૦ : મુકુન્દ બ્રહ્મચારીનો પરિચય—

પ્રયાગના બ્ર. મુકુન્દે આદ્યશાહતથી લોભાઇ ખીજા ભવર્મા આદ્યશાહ
થવાનું નિયાણું કરી સં. ૧૫૯૮માં જૂના પીપળાને સળગાવી તેમાં પોતાનું
બલિદાન આપ્યું અને આદ્યશાહ હુમાયુની પત્ની મરિયમ મહાની અપરનામ
હમીદા બેગમની કુક્ષિથી સં. ૧૫૯૯ કા. ૧૦ ૬ ને દિને ખીધોગઢમાં
જન્મ લીધો. તેજ આદ્યશાહ અકબર થયો. બ્ર. મુકુન્દનો મોટો ચેલો મરી
સં. ૧૫૬૨માં જન્મ લઈ કવિ નરહરિ તરીકે પ્રસિદ્ધ થયેલ છે. બ્ર.
મુકુન્દે પોતાનો હોમ કર્યો તે સ્થાનેથી આં અકબરને તપાસ કરતાં એક
તાત્રપત્ર મળ્યું હતું તેમાં નીચે પ્રમાણે શ્લોક હતો.

વસુનિધિશરચંદ્રે તીર્થરાજપ્રયાગે,

તપસિ बहुलपक्षे द्वादशीपूर्वयामे ।

शिखिनि तनु जुहोम्यखण्डभूमणाधिपत्ये,

सकलदुरितहारी ब्रह्मचारी मुकुन्दः । ૧ ।

(નરહરિ મહાપાત્રકૃત છપ્પય, કવિ દયાલજીકૃત કવિત્ત, 'વિશાલભારત'
સન ૧૯૪૬ ડિસેમ્બર, ખીજા અંક, સન ૧૯૪૮ એપ્રિલનો અંક વગેરે.

પૃષ્ઠ ૯૧, કડી ૧ અને પૃષ્ઠ ૯૫, કડી ૧૫ : ઉં શ્રી શાંતિચંદ્રગણિ
વગેરેની પરંપરા—

(૫૭) શ્રી વિજયદાનસૂરિ (૫૮) આં શ્રી વિજયહીરસૂરિ, પં.
સહજકુંડશલગણિ, (૫૯) ઉપાધ્યાય શ્રી સકલચંદ્રગણિ. જેમણે સં. ૧૬૪૩માં
'મૃગાવતી આખ્યાન, વાસુપૂજ્ય જિનપુણ્યપ્રકાશ રાસ, સાધુવંદના, સત્તર
લેદી પૂજા, એકવીશ પ્રકારી પૂજા, બારભાવના સજ્જાય, વીરવર્ધન જિનવેલી,
ગણધરવાદ સ્તવન, સાધુ કલ્પલતા, મહાવીર હીય સ્તવન સં. ૧૬૬૦,
ઋષભ સમતા સરળતા સ્તવન કડી ૩૧, દીવાળી સ્તવન, સીમંધરસ્વામીને

કુમતદોષ વિનતિ, ગોતમપૃચ્છા, દેવાનદા મ્વાધ્યાય, સન્ન્યાયો, પ્રતિષ્ઠાકલ્પ
વગેરે બનાવ્યા છે (૬૦) ઉં શ્રી જ્ઞાતિયન્દ્રગણિ. તેમણે ધરમાં નારાયણ
રામની સભામાં દિગમ્બરવાદી બૂવણને જીત્યો, જ બુદ્ધોપપ્રવૃત્તિની 'પ્રમેયરત્ન-
મળૂપા' ટીકા વગેરે ત્રથો બનાવ્યા, બાદશાહ અકબરને દયાપ્રેમી બનાવ્યો
(૬૧) અમરચંદ્ર સં ૧૬૭૮માં 'કલધ્વજ રાસ' પ્રકાશ્યો છે મં ૧૬૭૯માં
'સીતાવિરહ લેખ' રચ્યો 'યુગપ્રધાન સન્ન્યાય' ગાથા ૧૬ બનાવી.

(૫૭) આં વિજયદાનસૂરિ (૫૮) ઉં શ્રીકરણ, તેમણે 'સીમધર-
સ્વામી રતવન' બનાવ્યું (૫૯) ૫૦ તેજપાલ તેમણે પ્રતિમા પાઠગર્ભિત
ભગવાનપાર્શ્વનાથનું રતવન બનાવ્યું

(૫૭) આં વિજયદાનસૂરિ (૫૮) આં વિજયહીરસૂરિ (૫૯) ઉં
સકલયન્દ્રગણિ (૬૦) મુનિ લક્ષ્મીચંદ્ર (૬૧) મુનિચંદ્ર (૬૨) વૃદ્ધિચંદ્ર
(૬૩) માનચંદ્ર (૬૪) તેજચંદ્રએ 'પુણ્યસાર રાસ' બનાવ્યો

(૫૭) આં શ્રીવિજયદાનસૂરિ (૫૮) આં શ્રીવિજયહીરસૂરિ
(૫૯) ઉપાધ્યાય સકલયન્દ્રગણિ (૬૦) ઉંસૂરચંદ્રગણિ (૬૧) ઉં ભાનુચંદ્ર-
ગણિ (૬૨) ૫૦ દેવચંદ્રગણિ પોતાની માતા, પોતે રામચંદ્ર તથા નાનો ભાઈ
ત્રણેએ આં વિજયસેનસૂરિના ઉપદેશથી દીક્ષા લીધી મન્નેનું નામ મુનિ
દેવચંદ્ર, મુનિ વિવેકચંદ્ર રાખવામાં આવ્યું મુનિ દેવચંદ્રએ ઉં ભાનુચંદ્ર
ગણિ પાસે અભ્યાસ કર્યો આં વિજયસેનસૂરિના હાથે મં ૧૬૬૫માં
પન્થાસપદ લીધું ત્યારથી તેઓ નિત્ય એકાસણ, મંડસી, દ્રવ્ય મયોદા, ગોળનો
ત્યાગ, કડાઈ વિગઈનો ત્યાગ, દર મંદિરે છ ઉપવાસ વગેરે તપસ્યા કરતા હતા
તેમણે સં ૧૬૯૭માં મરોતરામાં પાંચ દિવસનું અનશન કરી સ્વર્ગગમન કર્યું
તેમણે 'જ્ઞાનશતક, વિચારપદ્ધતિશિક્ષા, પૃથ્વીચંદ્રરાસ સં ૧૬૯૬, નવતત્ત્વ,
શત્રુજય પરિપાટી રતવન ગા ૧૧૮, મહાવીરભવ રતવન, પોસીના પાર્શ્વ-
રતવન, શખેશ્વર પાર્શ્વરતવન, નેમિનાથ રતવન' વગેરે બનાવ્યા છે

('જ્ઞાન સત્યપ્રકાશ' વં ૨ પૃ ૬૨૭)

(૬૧) ઉં શ્રીભાનુચંદ્રગણિ (૬૨) કપૂરચંદ્રગણિ (૬૩) ૫૦ કનક-
ચંદ્રગણિ (૬૪) મયાચંદ્રગણિ (૬૫) ભક્તિચંદ્રગણિ (૬૬) મુનિ ઉત્તમચંદ્ર-
ગણિ (૬૭) જ્ઞાનચંદ્રગણિ (૬૮) પ્રેમચંદ્રગણિ (૬૯) પ્રાગચંદ્ર તેમણે બં
વિજયજ્ઞાનેન્દ્રસૂરિ સુધીની પદાવલી પાનાં ૧૭ લખી (પાલનપુર બહાર)

(૬૧) મહોં ભાનુચંદ્રગણિ (૬૨) ૫૦ ભાવચંદ્રગણિ (૬૩) ૫૦
કનકચંદ્રગણિ (૬૪) ૫૦ કપૂરચંદ્રગણિ (૬૫) ૫૦ મયાચંદ્રગણિ (૬૬)

પં० ભક્તિયંદ્રગણિ (૬૭) પં० ઉદયયંદ્રગણિ. (૬૮) પં० ઉત્તમયંદ્ર ગણિ. તેમણે સં० ૧૮૦૧ વૈ० વ० ૧૩ બુધે દીસામાં 'વૃંદારુવૃત્તિ ટમ્બો' ગ્રં० ૨૭૨૦ રચ્યો. (પ્રશસ્તિસંગ્રહ, પૂના)

(૫૮) આં હીરવિજયસૂરિ (૫૯) મેઘજીઋષિ અપરનામ ઉદ્યોત-વિજયજી તે લોંકાગચ્છીય કુંઅરજી ઋષિના શિષ્ય હતા. તેમણે ૨૮ ઋષિઓ સાથે આં હીરવિજયસૂરિ પાસે આવી સં० ૧૬૨૮માં આં વિજયસેનસૂરિ હાથે સંવેગી દીક્ષા સ્વીકારી. તેમને સં० ૧૬૫૬માં ઉપાધ્યાય પદ મળ્યું (૬૦) ઋષિ અપરનામ ગુણવિજયગણિ (૬૧) સંઘવિજય, તેમણે સં० ૧૬૭૪માં 'કલ્પ પ્રદીપિકા ગ્રં० ૩૩૦૦, સં० ૧૬૬૯માં ઋષભ સ્તવન, સં० ૧૬૭૯માં અમરસેન વયરસેન આખ્યાન, સિંહાસન ખત્રીશા' વગેરે યનાવ્યાં.

(૫૮) આં હીરવિજયસૂરિ (૫૯) મેહમુનિ (૬૦) કલ્યાણકુશલ (૬૧) દયાલકુશલ. તેમણે સં० ૧૬૪૯માં 'લાલોદય રાસ તથા તીર્થમાલા' યનાવ્યાં.

(૫૯) મેહર્ષિ (૬૦) દામર્ષિ (૬૧) રતનકુશલ. તેમણે સં० ૧૬૫૨માં 'પાર્શ્વ સ્તવન' રચ્યું.

(૧) પં० શ્રીપતિ. તેમને આઠ વિદ્વાન શિષ્યો હતા, (૨) પં० જગર્ષિ મહાતપસ્વી અને લઙ્ઘિસંપન્ન હતા. તેમણે સૌરાષ્ટ્રમાં હુંકામતનો પ્રચાર કર્યો. ઉં પાર્શ્વચંદ્રને શાસ્ત્રર્થ માટે ચેલેંજ આપી. ઉપાધ્યાય જ્ઞેધપુરમાં માલદેવ રાજાને શરણે ચાલ્યા ગયા. તેઓ પ્રકાંડ વિદ્વાન હતા. (૩) પં० સિંહવિમલગણિ તેઓ વિદ્વાન અને વાદી હતા. (૪) પં० દેવવિમલગણિ. તેમણે સ્વોપશ્ચીકાયુક્ત 'હીરસૌભાગ્ય મહાકાવ્ય' રચ્યું.

(૫૫) આં હેમવિમલસૂરિ (૫૬) પં० કુશલમાણિક્ય (૫૭) પં० હાનર્ષિ અપરનામ સહજકુશલગણિ (૫૮) મેહર્ષિ (૫૯) પં० કલ્યાણકુશલ-ગણિ (૬૦) પં० દયાકુશલગણિ (૬૧) પં० રવિકુશલગણિ (૬૨) પં० દેવકુશલગણિ તેમણે સં. ૧૭૫૧ ચૈ. વ. ૧૪ શ્રીપુરમાં 'પ્રાકૃત પટ્ટાવલીની પૂરણી' સાથે ભ. વિજયરત્નસૂરિ સુધીની ગુજરાતી 'તપગચ્છ પટ્ટાવલી' પાનાં ૧૦ રચ્યાં (૬૩) પં० વિદ્યાકુશલ, પં० ચતુરકુશલ (૬૪) પં० ચતુરકુશલ શિષ્ય રાજકુશલ, પ્રેમકુશલ સં० ૧૭૫૧, શ્રીપુર બંદર.

(૫૫) આં હેમવિમલસૂરિ (૫૬) ઉં જિનમાણિક્ય અમદાવાદમાં સં० ૧૫૨૯માં તેમણે મંત્રી ગદાકે લખાવેલ 'સિદ્ધપ્રાભૂત ટીકા'નું સંશોધન કર્યું. (૫૭) મહોં અનંતહંસગણિ. તેમના ઉપદેશથી શિરોહીમાં સં० ખીમાએ સં० ૧૫૪૪માં 'અનુત્તરૌપપાતિકસૂત્ર' લખાવ્યું અને સં० ૧૫૫૭માં

ત્રેહીઓથી ગોમતા બીલડી નમરમા પોરવાલ ચોકગી પામવીરે ત્રય મહા
રથાપ્યો ૬૨૬૦૦૦ શ્લોકો લખાવ્યા ૫૦ ગુભજૂપણે તેને સંગોધ્યા
(‘જીવાભિમમસૂત્ર પુષ્પિકા’-પૂના)

(૫૮) આં વિજયહીરસૂત્રિ (૫૯) હિપાધ્યાય કીર્તિવિજયમણિ
તેમના શિષ્ય ૫૦ જ્ઞાનવિજયગણિએ સં ૧૭૨૨મા ‘કદપજ્ઞાન દીપિકા’
આલખોધ બનાવી (૬૦) હિં વિનયવિજયગણિ સમર્થ વિદ્વાન અનેક-
અન્યપ્રણેતા ૨૫ મં ૧૭૩૮ તેમને ઋદ્ધિવિજય, ૫૦ મતિવિજય ૫૦
નયવિજય વગેરે અનેક શિષ્યો હતા (૬૧) ૫૦ નયવિજય (૬૨) ૫૦
હિતમવિજય (૬૩) ૫૦ નરવિજય (૬૪) ૫૦ મેત્રવિજય (૬૫) ૫૦
કેશરવિજય (૬૬) ૫૦ ચાંતિવિજય (૬૭) ૫૦ વિદ્યાવિજય (૬૮) ૫૦
લક્ષ્મીવિજય ધોરાજીમા સ્વર્ગમન (૬૯) ૫૦ ગુલામવિજય (૭૦) ૫૦
ચારિત્રવિજય પૂનામા ૨૫ મં ૧૯૮૫

(૫૮) આં વિજયહીરસૂત્રિ (૫૯) હિપાં વિમલદર્પમણિ (૬૦) ૫૦
જયવિજય તેમણે મં ૧૬૭૭ કાં ગું ૬ ‘કદપદીપિકા’ ૩૦ ૩૪૩૨
રચી. (૬૧) ૫૦ ઋદ્ધિવિજયગણિ

(૫૮) આં શ્રીવિજયહીરસૂત્રિ (૫૯) હિં કદ્યાણુવિજય. તેમના
શિષ્ય શિવવિજયે મં ૧૬૪૮મા ‘તપામચ્છી પદાવલી’નો પ્રથમાદર્શ લખ્યો
હિપાધ્યાય શિષ્ય ધનવિજયે ‘હીરસૌભાગ્ય’ તથા ‘કદપપ્રતીપિકા’નું મંગોધન
કર્તું હિપાધ્યાયજીના શિષ્ય ૫૦ જયવિજયગણિએ મં ૧૬૫૨ લગભગમાં
“હીરવિજયસૂત્રિપુણ્યખાણિરાસ” મં ૧૬૫૫મા ‘હિં કદ્યાણુવિજય મણિગસ’
અને મં ૧૬૬૧માં ‘મમ્મેતશિખર ગસ’ બનાવ્યા છે હિપાં કદ્યાણુવિજયજી
મં ૧૬૦૧ લાતપુરમાં જન્મ, મહેસાણામાં દીક્ષા મં ૧૬૧૬ તેઓ સમર્થ
વિદ્વાન સચોટ વ્યાખ્યાતા અને પગમતાક્રિક્ક હતા તેમણે રાજધીપજામા છ
હજાર બ્રાહ્મણોની મહામા જમતકર્તૃત્વનું ખડન કરી શ્રુતિ, સ્મૃતિ અને
દક્ષીનોથી જગતને આનાદિ મિદ્ધ કરી બતાવ્યું આથી ત્યાનો રાજા હિપા-
ધ્યાયજીનો પરમ અનુરાગી બન્યો. તેમણે મં ૧૬૪૪માં વૈરાટના ઈન્દ્રવિદા-
ગની પ્રતિષ્ઠા કરાવી હતી મહોપાધ્યાયજી શ્રી ધર્મસાગરજી મણિના મંગોધન
મહાજમાં તેઓ પણ એક હતા

(૬૦) હિં લાલવિજયગણિ. તેઓ મમર્થ વિદ્વાન હતા જગદ્-
ગુરુની સત્રાડ્ અઠગર માથેની પહેલી મુનાકાતમાં ૧૩ માધુઓમા તેઓ
પણ હતા તેમણે નમોદુર્વારરાગાદિં શ્લોકના ૫૦૦ અર્થ કર્યા હતા
‘ઈન્દ્રવિદાર પ્રાસાદની પ્રચસ્તિ અને હિં કદ્યાણુવિજય ગમ’ બનાવ્યા છે.

તથા 'ઋષભશતક, મંડલપ્રકરણ, જિનસહસ્ર, પ્રમેયરત્ન મંજૂષા, ચિંતા-મણિ પાર્શ્વજિનાલય પ્રશસ્તિ'નું સંશોધન કર્યું છે.

(૬૧) પં. નયવિજયગણિ (૬૨) પદ્મવિજયગણિ લઘુબ્રાતા ઉપાં-
ન્યાં ન્યાં મહોં યશોવિજયગણિ ઉપાધ્યાયજી તે સમયના અજ્ઞેડ
વિદ્વાન હતા. વ્યાકરણ, ન્યાય, સાહિત્ય વગેરેમાં સંપૂર્ણ જ્ઞાની હતા. તેમણે
અનેક ગ્રંથો ળનાવ્યા છે. તેમને શ્રીમોહનવિજય, પં. ગુણુવિજય, દયાવિજય,
મયાવિજય, મણિવિજય, માણેકવિજય વગેરે શિષ્યો હતા. સ્વં સં. ૧૭૪૫.

(૬૨) પં. ગુણુવિજય શિષ્ય સુમતિવિજય શિષ્ય ઉત્તમવિજયે સં.
૧૮૩૦માં 'નવપદ પૂજા' ળનાવી. (૬૩) પં. કેસરવિજય (૬૪) પં. વિનીત
વિજય (૬૫) પં. દેવવિજયગણિ. તેમણે સં. ૧૭૯૭માં 'યોગદષ્ટિ સંજ્ઞાય,
સં. ૧૮૨૧માં અષ્ટપ્રકારી પૂજા' રચ્યાં.

(૫૮) આં વિજયહીરસૂરિ (૫૯) ઉં કનકવિજય (૬૦) પં. શીલ-
વિજય (૬૧) પં. સિદ્ધવિજય (૬૨) પં. કૃપાવિજય (૬૩) ઉપાં મેઘ-
વિજયગણિ. વ્યાકરણ, કાવ્ય, સાહિત્ય, ન્યાય, ચરિત્ર, ચર્યાના અનેક ગ્રંથ
પ્રણેતા, તેમના શિષ્યો પં. ભોજવિજય, પં. મેરુવિજય, મુનિ તેજવિજય,
સુંદરવિજય, પ્રેમવિજય, ધનવિજય, અજ્ઞાસાગર, સ્થિરવિજય, રૂપવિજય
વગેરે (૬૪) પં. મેરુવિજય (૬૫) પં. માણેકવિજય, પં. બાણુવિજય (૬૬)
પં. બાણુવિજય શિષ્ય પં. કુશલવિજય. તેમણે આગરામાં સં. ૧૮૧૦માં
ચોમુખજી તથા ભં. શીતલનાથની પ્રતિષ્ઠા કરી. (૬૭) તત્ત્વવિજય (૬૮)
પં. ભુદ્ધિવિજય (૬૯) પં. સુખવિજય (૭૦) પં. રત્નવિજય (૭૧) વિનીત-
વિજય (૭૨) ઉત્તમવિજય (૭૩) જસોવિજય સં. ૧૯૦૪ વિદ્યમાન.

(૬૪) પં. મેરુવિજય (૬૫) પં. પ્રેમવિજય (૬૬) પં. મહિમાવિજય
(૬૭) ગુણુવિજય (૬૮) પં. મોહનવિજય સં. ૧૮૨૯.

(૫૮) જમત્ ગુરુ આં વિજયહીરસૂરિ, (૫૯) ઉં સોમવિજય, (૬૦)
ઉં ચારિત્રવિજય, (૬૧) પં. ધર્મવિજય, (૬૨) પં. ભીમવિજય. તેઓ
પોરવાડ જશવંત શાહની પત્ની જસવંતદેવીના પુત્ર હતા. ક્રિયાશીલ, પ્રભાવ-
શાળી વિદ્વાન હતા. તેમણે શત્રુંજય, ગિરનાર, આણુ, કેસરિયાજી, મગસીજી
દ્રક્ષોધિ, રાણુકપુર, વરકાણુજી, ગોડીજી, શંખેશ્વરજી, વગેરેની યાત્રાઓ કરી
હતી. તેમણે ભં. વિજયરત્નસૂરિની આજ્ઞાથી સં. ૧૭૩૫માં ઔરંગાબાદમાં
ચોમાસુ કર્યું હતું અને ત્યાં બાદશાહ ઔરંગઞેખના નવાબ અસતખાનનો
પુત્ર જુલુકાર માંદો પડી ગયો ત્યારે પં. ન્યાસજીએ તેની જન્મપત્રી જોઈ

કહ્યું કે તે પુત્રને બે પહોરમાં ઠીક થઈ જશે સાંજે નવામની સાથે ખાણું ખાવા બેસશે તેની પત્નીને પાંચ મહિનાનો ગર્ભ છે ઇત્યાદિ તેમની વાત સાંચી પડી એટલે નવાબે તેમને ઘણું સન્માન આપ્યું અને પન્થાસ તથા નવાબ વચ્ચે ધનિષ્ઠ ગ્રંથો જાઓ. સં ૧૭૩૬માં બાદશાહ ઔરંગઝેબ અજમેર ઉપર ચઢી આવ્યો હતો ત્યારે તેણે નવાબ અસતખાનના સમન્નવવાથી ૫૦ બીમવિજયને ફરમાનપત્ર આપી અજમેર, મેડતા, સોજત, જયતારણ અને જોધપુર વગેરે ગ્યાનોના ઉપાશ્રય ખાલસા કરી લીધા હતા, તે દરેકને છૂટા કર્યા અને શ્રીસંધને સુપ્રત કર્યા પન્થાસનું સ્વર્ગગમન કિસનગઢમાં મં ૧૭૭૧માં ભાં ૧૦ ૦)) રવિવારે મધ્યરાત્રે અનશન-પૂર્વક થયું ત્યાં મધે ૫૦ બીમવિજયજીનો સ્તૂપ કરી પરકોટો બનાવી લીધો જોકે તેની રોનકથી આકર્ષાઈ ત્યાંના નવાબે એકવાર આ સ્થાન પોતાના કબજામાં લઈ લીધું હતું કિન્તુ પછી પન્થાસજીના પદ્ધતિ ૫૦ મુક્તિવિજયગણિના પ્રયત્નથી તે પુનઃ મને સોંપવામાં આવ્યું હતું. ('જૈન સત્ય પ્રકાશ' ક્રમાંક ૧૫૦) મળવત આ સ્થાન આજે જ ૦ ગુ ૦ હીંગ-વિજયસૂરિની દાદાવાડી તરીકે પ્રસિદ્ધ છે અને કિસનગઢ પણ તે સમયે તપગરજના કોટવાતની ગાદીનું સ્થાન ગણાતું હતું

(૬૩) ૫૦ મુક્તિવિજય (૬૪) ૫૦ પ્રમોદવિજય (૬૫) રવિવિજય (૬૬) નવનિધિવિજય જેમણે મહાસુદાઆદમાં 'મુહૂર્ત ચિતામણિ' ગ્રંથ લખ્યો

(૬૨) ૫૦ બીમવિજય, (૬૩) ૫૦ હસ્તિવિજય, (૬૪) ચતુરવિજય. તેમણે સં ૧૮૦૪ કાં ૨૦ ૧૪ ગુરુવારે 'શ્રીપતિજાતકર્મપદ્ધતિ' નામનો ગ્રંથ લખ્યો.

પૃષ્ઠ ૯૬, કડી ૧ આં શ્રીવિજયસેનસૂરિ પછી તપગરજ પાંચ શાખાઓમાં વહેંચાઈ ગયો હતો, તે આ પ્રમાણે—

(૧) મવેગીરાખા, જેમાં આજે અનેક મુનિવરો વિદ્યમાન છે

(૨) દેવસૂરગરજ, જેનું બીજું નામ જોમવાળગરજ હતું

(૩) આણુદસૂરગરજ, જેના બીજા નામે (આણુસૂરગરજ) ઉપાધ્યાય-મત (ઉપાધિમત) અને પોવાલગરજ હતું

(૪) સાગરગરજ મં ૧૬૮૬

(૫) વિમલગરજ મં ૧૭૪૯થી શરૂ થયો

આજે આ શાખાઓમાં વિદ્યમાન નથી માત્ર મવેગી પરપરા વિદ્ય-

માન છે, જેમાં વિજય, સાગર અને વિમલ એમ ત્રણ નામાંતવાળા મુનિઓ છે.

૫૦ શ્રી મોહનલાલજી મહારાજની શિષ્ય પરંપરા “મુનિ” એવા નામવાળી તપગચ્છમાં છે.

તપગચ્છના ૧૩ ભેસણાંની એક જ સમાચારી છે, જેનાં નામો નીચે મુજબ છે—

૧ તપગચ્છ, ૨ સાંડેરગચ્છ ૩ ચઉદસિયાગચ્છ, ૪ કમલકલશગચ્છ, ૫ ચંદ્રગચ્છ, ૬ કોટિકગચ્છ, ૭ કુતકપુરાગચ્છ, ૮ કોરંટગચ્છ, ૯ ચિત્રોડાગચ્છ, ૧૦ કનજપુરાગચ્છ. ૧૧ વડગચ્છ, ૧૨ ઓસવાલગચ્છ, ૧૩ મલધારીમચ્છ. (ભાષા પટ્ટાવલી’ પાનાં ૯)

તપગચ્છના ઉપગચ્છો નીચે પ્રમાણે છે:

(૧) તપગચ્છ સં. ૧૨૮૫માં નામ પડ્યું.

(૧) લઘુપોશાળ તપાગચ્છ આં. વિજયદેવેન્દ્રસૂરિની મૂળ પરંપરા.

(૨) વડીપોશાળ આં. વિજયચંદ્રસૂરિની પરંપરામાં. આ ગચ્છનું ખીજું નામ “રતનાકરગચ્છ” પડ્યું છે. આં. જ્ઞાનસાગરસૂરિના લલિયા લોકાથી “લોકાગચ્છ” નીકળ્યો, જેમાંથી અનુક્રમે સ્થાનકમત, વિગ્નમત, છકોટિ, આદ્યકોટિ, તેરાપંથી, વીરપંથી નીકળ્યા.

(૧) હેમવિશાખા-તપાગચ્છની આં. હેમતિમલસૂરિની મૂળ પરંપરા, જેનાં ખીજું નામો ‘તપગચ્છ’ અને ‘પાલનપુરાગચ્છ’ છે.

(૩) કમલકલશા-સં. ૧૫૫૫થી આં. કમલકલશની પરંપરા.

(૪) કુતળપુરા-આં. ઇન્દ્રનંદિસૂરિની કુતપુરામાં સ્થિત પરંપરા.

(૫) લઘુશાલા-આં. સૌભાગ્યહર્ષની પરંપરા સં. ૧૫૮૩.

(૬) તપારત્ન-આં. વિજયરાજસૂરિની પરંપરા સં. લગભગ ૧૬૧૦. આનું ખીજું નામ ‘તપા-કોરંટકમચ્છ’ પણ છે.

(૧) દેવસૂરિસંઘ-તપાગચ્છની આં. વિજયદેવસૂરિની મૂળ પરંપરા, જેનું ખીજું નામ ‘તપાગચ્છ’, અને ‘ઓસવાળમચ્છ’ છે.

(૭) આનંદસૂરિસંઘ-આં. વિજયાનંદસૂરિની પરંપરા સં. ૧૬૭૩.

(૧) વિજય-તપગચ્છની આં. વિજયહીરસૂરિની મૂળ પરંપરા.

(૮) સાગરગચ્છ-આં. રાજસાગરસૂરિની પરંપરા સં. ૧૬૮૬.

(૯) વિમલગચ્છ-આં શ્રીજ્ઞાનવિમલસૂરિની પરપરા સં ૧૭૪૯

(૧) મવેગીમત-તપગચ્છની જગદ્ગુરુ આં શ્રીહીરવિજયસૂરિ, આં શ્રીવિજયદેવસૂરિ, ૫૦ શ્રીસત્યવિજયમણિની મૂળ શ્રમણપરપરા.

તપગચ્છના ઉપાસક જૈન ગોત્રો—

૧ વરડિયા, બરડિયા, બાહુડિયા, ૨ બાઠિયા, દવાડ, સાહ, હરખા-વત, ૩. હરિયા, ૪ ડહરિયા, ૫, લલવાણી, ૬ માંધી, વેદગાધી, રાજ-ગાધી, ૭ ખજનચી, ૮ ખૂરડ, ૯ સંઘવી, ૧૦ મૂણેયત, ૧૧ પમરિયા ૧૨. ચોધરી, ૧૩ મોલકી, ૧૪ ગુજરાણી, ૧૫ કચ્છોડયે, ૧૬. મોરલ, ૧૭ સોલેચે, ૧૮ કોઠારી, ૧૯ ખટોલ, ૨૦. બિનાયકિયા, ૨૧ સરાફ, ૨૨ લોકડ ૨૩ મીનો, ૨૪ આચલિયા, ૨૫ ગોલિયા, ૨૬ ચોસવાલ, ૨૭ ગોડી, ૨૮ માદરેચ, ૨૯ લોલેચ, ૩૦ માલા, વગેરે વગેરે.

તેમજ નાગોરીતપગચ્છ, ધર્મધોપગચ્છ, કમલકલશગચ્છ, કોરટમચ્છ, સાડેરાવગચ્છ અને મલધારગચ્છના ગોત્રો વગેરે વગેરે તપગચ્છમાં છે.

પૃષ્ઠ ૯૬, કડી ૩ “કુમતિકુદાલ”

મહોપાધ્યાય શ્રીધર્મસાગર ગણિએ આ ગ્રંથની પ્રશ્નપણા કરી હતી, તેમજ ‘તત્ત્વતરંગિણી’ ગ્રંથ બનાવ્યો હતો, જેમાં ઇતર ગચ્છોની કડક મમાલોચના ઠરી હતી આં વિજયદાનસૂરિ અને આં વિજયહીર-સૂરિએ તે ગ્રંથોને જળશરણ કરાવ્યા, અને ઉપાધ્યાયજીએ પણ તે પ્રશ્નપણા માટે ‘મિચ્છામિ દુક્કડ’ આપ્યો હતો, જેનો લેખ આ પ્રમાણે છે—

“સ્વગિત શ્રીશાન્તિજનં પ્રણમ્ય ॥ તિરવાડાનગરત પરમશુડ શ્રી વિજયદાનસૂરિ મેવી છે શ્રીધર્મસાગરગણિ લિખતિ સમગ્તનગર સાધુ-સાધ્વી-શ્રાવક-શ્રાવિકા યોગ્યમ્ ॥ આજ પછી અમે પાત્ર નિન્દવ ન કહઉં પાત્ર નિન્દવ કહ્યા દુષ્ઠ તે ‘મિચ્છામિ દુક્કડ’ ॥ ઉત્સુત્ર-કદ-કુદાલ-ગ્રંથ ન સદ્દહઉં, પૂર્વઘ સદ્દહઉં દુષ્ઠ તે “ મિચ્છામિ દુક્કડ ” ॥ પદ્મપર્વા ॥ ચતુર્પર્વા આશ્રી જીમ શ્રીપૂજ્ય આસિ (આદેશ) દેષ હષ્ઠ તે પ્રમાણ ॥ છ ॥ માત ખોલ જીમ ભમવન આસિઘર્ષ હર્ષ તે પ્રમાણ ॥ ચતુર્વિધ મંધની આસાતના કીધી દુષ્ઠ તે “મિચ્છામિ દુક્કડ” ॥ આજ પછી પાત્રના ચૈત્ય વાદવા ॥ તિરવાડામાંદિ શ્રીપૂજ્ય પરમ-શુડ શ્રીવિજયદાનસૂરિનર્મ “ મિચ્છામિ દુક્કડ ” ॥ દીધઉં હષ્ઠ મંધ સમક્ષ એ બોલ આશ્રી જીણર્ષ ખોટો સદ્દહઉં દુવધ તે “મિચ્છામિ દુક્કડ” દેખ્યો ॥ છ ॥ ”

(‘જૈનયુગ’, વર્ષ ૫, પૃ ૪૮૩)

જગદ્ગુરુ આં વિજયહીરસૂરિ શિષ્ય ઉં સુમતિવિજય શિષ્ય કવિ
સિંહવિજયજી સં. ૧૬૭૪ દીવાલી દિવસે યનાવેલ 'સાગર યાવની'માં
લખે છે કે—

“ પહિલું ધરમ રચિઉ ધર્મસાગર, અંથ કરિઉ એક મોટા;
ચુરાસી ગચ્છ તેદમાં નંદા, તત્ત્વતરંગિણી મોટા. ૨૨
સુણ્યો સરધ ન પોતઈ સાગર, રાંકતણી પરિ રોળ્યા;
કુમતિકૃદાલ ને તત્ત્વતરંગિણી, પાણીમાંહિ ઓળ્યા. ૨૪

પછી મહોપાધ્યાયજીએ તે જ ધોરણે 'પ્રવચન પરીક્ષા' અંથ
યનાવ્યો છે અને જગદ્ગુરુ શ્રીહીરવિજયસૂરીશ્વરે તેને પંડિત મુનિવરો
પાસે શોધાવી પ્રચારની આજ્ઞા આપી છે.

આં વિજયપ્રેમસૂરિજીના શિષ્ય આં જંખૂસૂરિએ 'તત્ત્વતરંગિણી'નું
ભાષાંતર “પર્વતિથિપ્રકાશ” એવા નામથી બહાર પાડેલ છે.

તપગચ્છમાં નીચે મુજબ મર્યાદા પટ્ટકો મળે છે :

૧. ગચ્છાચારપચન્નો.

૨. આં દેવેન્દ્રસૂરિકૃત ૧૧ જોલ (પટ્ટાવલી).

૩. આં સોમસુંદરસૂરિ કૃત સંવિજ્ઞસાધુયોગ્ય નિયમકુલક ગાથા ૪૭.

૪. આં મુનિસુંદરસૂરિકૃત અધ્યાત્મ દૈપ્યદ્રુમ.

૫. આં આનંદવિમલસૂરિકૃત સાધુમર્યાદા પટ્ટક (જૈં સં. કં ૧૫).

૬. આં વિજયદાનસૂરિકૃત ૭ જોલ.

૭-૮. જગદ્ગુરુ આં વિજયહીરસૂરિકૃત સાધુ મર્યાદાપટ્ટક (કં ૧૪)
૧૨ જોલ (કં ૧૪).

૯. આં વિજયદેવસૂરિકૃત સાધુ મર્યાદાપટ્ટક.

૧૦. આં વિજયસિંહસૂરિકૃત સાધુમર્યાદાપટ્ટક (કં ૧૪૯).

૧૧. જં વિજયક્ષમાસૂરિકૃત યતિમર્યાદાપટ્ટક (કં ૧૮).

પૃષ્ઠ ૯૭, કડી ૧૪ : શ્રીવિજયદેવસૂરિમચ્છની શ્રીપૂજ્ય પરંપરા—

૬૦. વિજયદેવસૂરિ.

૬૧. વિજયસિંહસૂરિ સ્વં સં. ૧૭૦૯ અં. શુ. ૨.

૬૨. વિજયપ્રભસૂરિ-કચ્છના વીસા ઓસવાળ ઘોષાગોત્રી શાં
શિવગણુની પત્ની ભાણીએ વીરજીને જન્મ આપ્યો. તેનો સં. ૧૬૭૭ માં
જન્મ, સં. ૧૬૮૬ માં દીક્ષા, સં. ૧૭૦૧માં પંન્યાસ પદ, સં. ૧૭૧૦માં
ગંધારમાં આં વિજયદેવસૂરિના હાથે સૂરિપદ. સં. ૧૭૧૩ માં ઉનામાં

બદારકપદ અને મંં ૧૭૪૬ ઉનામા સ્વર્ગ તેમજ દીક્ષાનું નામ વીગવિનયજી સૂરિપદનું નામ વિનયપ્રભસૂરિ હતું તેઓ આં વિનયમિ દસૂરિજીને પણ ગુરુ તરીકે સંબોધે છે શિવપુત્રી (શિરોહી)ના પ્રદેશમા યતિવિહાર એ વર્ષથી બધ હતા તે છૂટો થયાના સમાચાર તેમની બદારક પદવીના દિવસે મળ્યા હતા મંં ૧૭૧૫, મંં ૧૭૧૭, મંં ૧૭૨૦મા મોરક તથા ગુજરાતમાં મોટા દુકાળ હતો પણ જનતાને સૂરિકૃપાથી ધાન્યની સગવડ થઈ મધ તેમણે ઘણી પ્રતિષ્ઠાઓ કરાવી, અને મંં ૧૭૩૭ જ્યોત્સ્ના (નાગોરમા) વિનય-ચરત્નસૂરિજીને પોતાની પાટે સ્થાપ્યા મંં ૧૭૪૬ ઉના

૬૩ વિનયચરત્નસૂરિ—પાલનપુર કે જોને જોન કાંતિપુરનું બિરુદ છે, ત્યાંના હીરાશાહને હીરાદેવીથી ૧ ન્યાનજી, ૨ વીરજી, ૩ જોડો એમ ત્રણ પુત્રો થયા જોડાનો જન્મ મંં ૧૭૧૧ મા થયો મંં હીરાશાહ સંં ૧૭૧૬ મા મૃત્યુ પામ્યા એટલે હીરાદેવીએ ત્રણે પુત્રો સાથે શત્રુજય તથા મિરનારની યાત્રા કરી મંં ૧૭૧૭ મા જૂનાગઢમા બિરાજતા આં વિનય-પ્રભસૂરિ પાસે દીક્ષા લીધી, જેમાં ત્રણે પુત્રોના નામ અનુક્રમે ૧ જ્ઞાન વિનય, ૨ વિમલવિનય અને ૩ જીતવિનય રાખવામા આવ્યા. જીત-વિનયની બુદ્ધિ તીન હતી તે એક દિવસમા ૩૬૦ ગાથા કહાઝ કરી શકતા હતા આથી આચાર્યે તેને મંં ૧૭૨૬મા પન્થાસ પદ, મંં ૧૭૩૨ મહા વદિ ૬ રવિવારે નાગોરમા સૂરિપદ આપી, વિનયચરત્નસૂરિ નામ રાખી પોતાને પદે સ્થાપ્યા અને મંં ૧૭૫૦ મા તેમને બદારક પદ મળ્યું વિનયચરત્નસૂરિએ રાજસભામા વાદીને જીતી અષ્ટાવધાન કરી વામડના ગવ ખુમાણસિ હને ખુશ ખુશ કરી નાખ્યો. આથી રાણીએ તેમના સત્કારમાં મોતીનો સાથીઓ પૂર્યો હતો એક સન્યાસી અમદાવાદમાંથી એક બાળકને ઉઠાવી મયો હો તેથી સુખા આજ્ઞમચાહે સન્યાસી તથા કૃષ્ણરોને અમદાવાદમા રહેવાનો મનાઈ દુઢમ કાઢ્યો સૂરિ મદાગજો સુખાને અમજવી આ મનાઈ દુઢમ પાછો ખેચાવી લીધો અને પોતાના બાઈ વિમલવિનયજીને ઉપાધ્યાયપદ આપ્યું હતું મંં ૧૭૬૪ મહા શુ ૬ મેવાડના રાણા અમરસિ હને પ્રતિજ્ઞા આપ્યો, કાશીના બટને દરાવ્યો અને ગણા પાસે દિસા, અત્યાચારો તથા કરો બધ કરાવ્યા સંં ૧૭૭૦ માં જોધપુરમા ચોમાસુ કરી જોધપુર નરેશ અજિતમિ હને પ્રતિજ્ઞા આપ્યો મેડતામાં રાણા મંંગ્રામસિ હને પ્રતિજ્ઞા આપ્યો ત્યાં એક ઉપાચારને મસીદ બનાવી દેવામા આવ્યો હતો તેને મેળવી તેનો ફરીવાર ઉપાચાર બનાવ્યો મંં ૧૭૭૩ માં

શુ. ૮ ઉદ્દેપુરમાં આ. વિજયક્ષમાસૂરિને પોતાની પાટે સ્થાપ્યા અને ભા. ૧૦ ૨ સ્વર્ગપ્રયાણ કર્યું. શ્રીસંઘે ત્યાં સ્તૂપ ઠરાવ્યો હતો. પં. બોજસાગર ગણિએ આ સૂરિજીના શાસનકાળમાં 'દ્રવ્યાનુયોગતર્કણા' યનાવેલ છે. આ સમયે પં. ભીમવિજયજી પ્રભાવક વિદ્વાન થયા.

૬૪. વિજયક્ષમાસૂરિ. પાલીના ઓસવાલ ચતુરશાહની પત્ની ચતુરાદેવીએ સ્વપ્નમાં ગણેશને જોયા અને તે સ્વપ્નસૂચિત એક બાળકને તેણે જન્મ આપ્યો, જેનું ખીમસિંહ નામ રાખ્યું. તેમનો સં. ૧૭૩૨ માં જન્મ, સં. ૧૭૩૯માં દીક્ષા, નામ ખિમાવિજય, સં. ૧૭૫૬ માં પં.ન્યાસપદ, સં. ૧૭૭૩ ભા. શુ. ૮ ઉદ્દેપુરમાં સૂરિપદ, નામ વિજયક્ષમાસૂરિ. સં. ૧૭૭૪ મહા શુદ્ધિ ૫ ઉદ્દેપુરમાં રાણા સંગ્રામસિંહની ઉપસ્થિતિમાં શાહ નાનજી બાણજી તથા મહેતા હરજીએ કરેલ ઉત્સવમાં ભટ્ટારક પદ, સં. ૧૭૮૪ મહા શુદ્ધિ ૨ દીવબંદરમાં દયાસૂરિને સૂરિપદાર્પણ ચૈ. શુ. ૯ દયાસૂરિને ભટ્ટારક પદાર્પણ અને સં. ૧૭૮૪ ના ચૈ. શુ. ૧૩ માંગરોલમાં સ્વર્ગગમન. તેઓએ કદપસૂત્રને ગુજરાતીમાં યનાવેલ છે, જે 'ખેમાશાહી કદપસૂત્ર' તરીકે પ્રસિદ્ધ છે. પં. જસવંતસાગરના શિષ્ય પં. જિનેંદ્રસાગરે તેમનો 'શક્ષોકો' કહી ૬૨, યનાવેલ છે.

૬૫. વિજયદયાસૂરિ. તેમને સં. ૧૭૮૪ મં. શુ. ૨ દીવમાં સૂરિપદ મળ્યું. તેનો ઉત્સવ મીઠીબાઇએ કર્યો હતો. સં. ૧૭૮૪ ચૈ. શુ. ૯ માંગરોળમાં ભટ્ટારક પદ મળ્યું. તેમણે સુરતમાં ૧૪ ચોમાસાં કર્યા. બાદશાહના મુખ્યા વગેરે ઉપર પોતાનો સારો પ્રભાવ પાડ્યો હતો. સં. ૧૮૦૯ ચૈ. ૧૦ ૭ ધોરાજીમાં સ્વર્ગગમન કર્યું.

૬૬. વિજયધર્મસૂરિ. મેવાડના રૂપનગરમાં ઓસવાલ પ્રેમચંદની પત્ની પાટમદેવીની કૃપે જન્મ, સં. ૧૮૦૩ માં શુ. ૫ ઉદ્દેપુરમાં સૂરિપદ, સં. ૧૮૦૯ કછોલીમાં ભટ્ટારક પદ. તેઓ સાત બિરુદના ધારક હતા. નવાનગરમાં તેઓ અને ભ. વિજયલક્ષ્મીસૂરિ સાથે રહ્યા હતા, મળ્યા હતા તેથી જૈનશાસનની સારી પ્રભાવના થઈ હતી. તેમણે ૧૮૨૨ જે. શુ. ૧૧ બુધે તારંગા પર કોટિશિલાની દેરીમાં ભ. આદિનાથની પાદુકા સ્થાપી. સં. ૧૮૨૭ માં કચ્છનરેશને મદ્યમાંસ છોડાવ્યા હતા, તેમજ કચ્છવાગડમાં કુમતિનો કદાગ્રહ ટાળ્યો હતો. સં. ૧૮૪૧ માં મારવાડના બલ્લૂંદ ગામમાં તેમનું સ્વર્ગગમન થતાં મેડતાના બંડારી ભગવાનદાસે તેમનો નિર્વાણ મહોત્સવ કર્યો હતો.

૬૭ વિજયજિનેંદ્રસૂરિ મં ૧૮૦૧ માં સોજતમા મું હરખચદની પત્ની ગુમાનગાર્હની દુબેથી જન્મ, મં ૧૮૧૭ માં દીક્ષા, મં ૧૮૪૧ માં શુ ૫ સૂરિપદ, શુદ્ધિ ૧૦ બદારક પદ તેમણે મં ૧૮૪૧ મં શુ ૧૧ ના દિવસે શત્રુજયતીર્થ પગ મોદીની ટૂંકમાં પ્રતિષ્ઠા કરાવેલ છે મં ૧૮૭૫મા શત્રુજયતીર્થ પર જિનેંદ્ર ટૂંકની સ્થાપના કરી છે મં ૧૮૭૭ માં માં શુ ૩ ગુકવારે જિનેંદ્ર ટૂંકમાં ગ્લેલ કુડની ૪ દેરીઓમાં ૧-બં ગોડીપાશ્વનાથ, ૨-બં ઋષભદેવ, ૩-ગૌતમસ્વામી અને ૪-બં વિજય ધર્મસૂરિની પાદુકાઓ ગ્રાપેલ છે ગિહોરમાં પણ સુખદેવમહાદેવના ગ્રાન પાસે તેમના જ નામની જિનેંદ્ર ટૂંક યાને જિનેંદ્રદાદાવાડી છે, જેમાં મં ૧૯૧૨માં પ્રતિષ્ઠિત દાદા જિનેંદ્રસૂરિની પાદુકા વગેરે છે સં ૧૮૮૪ (૧૮૯૪) પો ૦ વં ૧૧ ચર્ગ તેમના સમયમાં ૫૦ પ્રુશાલવિજય યતિ થયા છે, જે ઇતિહાસપ્રેમી હતા તેમની મં ૧૮૭૯માં જાટવાડામાં રચેલ અને મં ૧૮૮૬માં શિરોહીમાં રચેલ પદાવલીઓ મળે છે બીજી પદાવલીમાં ધણો ઇતિહાસ સંગ્રહ છે

૬૮ વિજયદેવેન્દ્રસૂરિ મારવાડના સેત્રાવ નગરમાં જન્મ, મં ૧૮૭૭ માં શત્રુજયતીર્થમાં દીક્ષા, મં ૧૮૮૪ મં શુ ૧ શિરોહીમાં સૂરિપદ તેમના સં ૧૮૯૩થી મં ૧૯૧૬ સુધીના શિલાલેખો મળે છે.

૬૯ વિજયધણેન્દ્રસૂરિ સ્વં સં ૧૯૪૧-૪૭

૭૦ વિજયરાજ સૂરિ સં ૧૯૪૬માં વિદ્યમાન

૭૧ વિજયમુર્તીન્દ્રસૂરિ

૭૨ વિજયકલ્યાણસૂરિ

પૃષ્ઠ ૯૭, કડી ૧૪ : તપાગચ વિજયદેવસૂરિ મંધ સંવેગીમુનિ પદાવલી—

૬૦ આ ૦ શ્રીવિજયદેવસૂરિ. તેઓ મહાપ્રાભાવિક હતા ખબા-તના દેવચક્રે અને ઘોઘાના સોમચક્રે દેવ ચક્રને પોતાના કુટુંબને આચાર્યની સેવા કરવા હુકમ કર્યો હતો અને તેમ કરવાથી તે જન્મે કુટુંબમાં અશાંતિ દૂર થઈ હતી આ આચાર્યશ્રીના વાસક્ષેપથી કમો પરમાર અમદાવાદના વ્યાપારીનો પુત્ર અને મેડતાના યાનમલનો પણ વળગાડ દૂર કર્યો હતો આથી તેઓનો મહિમા ખૂબ વધ્યો હતો તેઓના ગુણથી આકર્ષીત બાઈશાહ જહાંગીરે સં ૧૬૭૩માં માંડવગઢમાં તેઓશ્રીને “સવાઈ મહાતપા”નું બિરુદ આપ્યું ઉદેપુરના રાણાએ વરકાણા તીર્થમાં પોપ દશમીના મેળાની જઠાત

માફનો તામ્રપટ્ટા કરી આપ્યો. તેમજ સં. ૧૬૮૬ લગભગમાં ઉદેપુરમાં ચોમાસું કરાવી, ચોમાસા પછી રાજમહેલમાં પધરાવી વ્યાખ્યાન સાંભળી ગુરુદક્ષિણામાં (૧) પીછોલા તથા ઉદયસાગરમાં જળ નાખવાની મના (૨) રાજ્યાભિષેકના દિવસે તથા દર ગુરુવારે હિંસા બંધ, (૩) જન્મ માસ અને ભાદરવામાં હિંસાબંધ તેમજ (૪) મર્યાદદુર્ગ અને કુંભારાણાએ કરાવેલ દેરાસરોનો રાજ્ય તરફથી જીર્ણોદ્ધાર કરાવવો, એમ ચાર જલ્પ આપ્યા. તેઓના પ્રથમ પટધર આં વિજયસિંહસૂરિ સં. ૧૭૦૯માં સ્વર્ગે ગયા. એટલે પં. સત્યવિજયજીને સ્થાપવા વિચાર્યું પણ તેમણે મના કરી, આથી સં. ૧૭૧૦માં આં વિજયપ્રભસૂરિને પોતાની પાટે સ્થાપીને સં. ૧૭૧૩માં ઉનામાં સ્વર્ગે ગયા.

૬૧. આં શ્રીવિજયસિંહસૂરિ. મેડતામાં એસવાલ નથમલ-શાહ પત્ની નાયકદેએ ૧ જેઠો ૨ જસો ૩ કેશવજી ૪ કર્મચંદ ૫ કપૂરચંદ એમ ૫ પુત્રોને જન્મ આપ્યો. ભાષ કેશવજીએ નાની ઉમરમાં દીક્ષા લીધી હતી, જેનું નામ કીર્તિવિજય હતું. કર્મચંદનો જન્મ સં. ૧૬૪૪ શુ. ૨ રવિવારે થયો હતો. શેઠે પોતે પોતાની પત્ની કરમચંદ, અને કપૂરચંદ સાથે સં. ૧૬૫૪માં મહા શુદ્ધિ ખીજે આં શ્રીવિજયસેનસૂરિ પાસે દીક્ષા લીધી, કર્મચંદનું દીક્ષાનું નામ કનકવિજય હતું. આં વિજયસેનસૂરિએ તેને સં. ૧૬૭૦માં પંન્યાસ પદ, સં. ૧૬૭૩માં પાટણમાં વાચકપદ અને સં. ૧૬૮૨ મહાશુદ્ધિ ૬ ઇડરમાં (સં. ૧૬૮૧ વૈ. શુ. ૬ ઇડરમાં) સૂરિપદ આપી, આં વિજયસિંહસૂરિ એવું નામ રાખ્યું. સં. ૧૬૮૪માં જલોરમાં વાંદણા મહોત્સવ થયો અને આચાર્યો એ સાથે વિહાર કર્યો. આં સિંહ-સૂરિની વ્યાખ્યાનશક્તિ અજબ હતી. તેમની વાણી મીઠી હતી. આથી જનતા બહુ આકર્ષિત થતી હતી. મેવાડનો રાણો જગતસિંહ તો તેઓનો ખાસ શ્રાવક જ બન્યો હતો અને તેણે આં વિજયદેવસૂરિને વિંધ્યનગરના ચોમાસામાં વરકાણાના મેળાની જકાત માફ કરી તામ્રલેખ લખી આપ્યો હતો. તેમજ ઉદેપુરના ચોમાસા પછી ચાર જલ્પ આપ્યા હતા. ફરી સં. ૧૬૯૯માં આં વિજયસિંહસૂરિને ઉદેપુર ચોમાસું કરાવી ચૌદશનો શિકાર બંધ કર્યો હતો અને બં. ઋષભદેવની પૂજા શરૂ કરી હતી. એટલે કે તે આં સિંહસૂરિની વાણી સાંભળી જૈનધર્મી બન્યો હતો. આં સિંહસૂરિજીના ઉપદેશથી ઝીંઝુ-વાડામાં સાગરના રેલામાં તથા ઇ આવતાં માછલાંનો શિકાર બંધ થયો. આ આચાર્ય અજૈનોમાં પણ કં. સં. આં હેમચંદ્રસૂરિજીની જેમ બહુ લોક-પ્રિય બન્યા હતા. તેમનું સં. ૧૭૦૯ અં. શુ. ૨ અમદાવાદમાં રાજપુરા

પાસે નવાપગર્ભા પૂજ્ય ગુરુદેવના ચરણમાં અનશનપૂર્વક સ્વર્ગગમન થયું હોવાં કીર્તિવિજયજી અને આં વિજયસિદ્ધાંતિ એ બન્ને સહોદર હતા, તેથી જ તેઓના શિષ્ય હિં વિનયવિજયજી અને પ = સત્યવિજયજીમાં ગાઢ પ્રેમ હતો તે બન્નેએ સાથે મળીને મવેળી માર્ગનો ક્રિયોદ્ધાર કર્યો છે. આં સિદ્ધસૂરિના મુખ્ય શિષ્ય પ સત્યવિજયજી ગણિ પ્રસિદ્ધ છે બીજા શિષ્ય હિંવિજયજીએ મં ૧૭૨૮માં કિસનમદમાં 'શ્રીપાલગસ' બનાવ્યો છે, જેના કળશમાં તેમણે જરૂરી પરિચય આપ્યો છે

૬૨ પં સત્યવિજય ગણિ. તેમણે હિં શ્રીવિનયવિજયજી ગણિ અને મહોં શ્રીયશોવિજયજી વાચક વગેરે આગ્રિરગી મુનિવરોના મદ્યોમથી ક્રિયોદ્ધાર કર્યો અને ગુરુમંવેળી મુનિમાર્ગ ચલાવ્યો આ ક્રિયોદ્ધારમાં ૧૭ મુનિઓ સાથે હતા તેઓને પં શ્રીકપૂરવિજયજી ગણિ અને પં શ્રી-કુશલવિજયજી ગણિ એમ બે શિષ્યો હતા ૨૨૦ મં ૧૭૫૬ આ અરસામાં મં ૧૭૧૦માં ગોલામાં મહોં શ્રીયગોવિજયજી મહારાજના હાથે પં ઋદ્ધિવિમલ ગણિએ અને મં ૧૭૪૬માં મહેરમાં તે મહોંપાધ્યાયજીના હિપદેશ પ્રમાણે આં શ્રીજ્ઞાનવિમલસૂરિએ ક્રિયોદ્ધાર કરી મંવેળી પક્ષ સ્વીકાર્યો હતો

૬૩ પં કપૂરવિજય ગણિ—૨૧૦ મં ૧૭૭૫ તેઓને શ્રીવૃદ્ધિ-વિજયજી તથા પં ક્ષમાવિજયજી એમ બે શિષ્યો હતા, જે બન્ને ભાઈ હતા

૬૪ પં ક્ષમાવિજયજી ગણિ—૨૧૦ ૧૭૮૭

૬૫ પં જિનવિજયજી ગણિ—૨૧૦ ૧૭૯૬ આ અગસામાં પં સુરચંદ્રના શિષ્ય પં હેમચંદ્રગણિએ ક્રિયોદ્ધાર કર્યો

૬૬ પં ઉત્તમવિજયજી—૨૧૦ મં ૧૮૨૭ તેમના સમયમાં મં ૧૮૧૮ સ્થાનકમાર્ગી રઘુનાથજીના શિષ્ય બીખમજીએ બમડીથી "તેગ-પન્થ" ચલાવ્યો

૬૭ પં પદ્મવિજયજી ગણિ—૨૧૦ મં ૧૮૬૨

૬૮ પં રૂપવિજયજી ગણિ—૨૧૦ મં ૧૯૧૦ કવિ મોદન-વિજયજી લટકાળા, કવિમહાદુર દીપવિજયજી, કવિવર વી-વિજયજી વગેરે આ સમયના વિદ્વાનો છે

૬૯ પં કીર્તિવિજયજી ગણિ—આ અગસામાં ચિદાનંદજી મદા-રાજ થયા છે

૭૦ પં કમ્તૂરવિજયજીગણિ.

અરસામાં સં. ૧૭૦૨ તથા ૧૭૨૦ માં મોટા દુકાળ પડ્યા હતા, જેમાં અમદાવાદના શ્રીમાલી શેઠ મનિયા શાહ તથા તેમના પુત્ર શાંતિદાસે ઘણું દ્રવ્ય વાવર્યું હતું, જેનું વર્ણન 'મનિયા શાહ રાસ, ધર્મસંગ્રહ પ્રશસ્તિ અને ભં. વિજયરાજસૂરિ ચરિત્ર' વગેરેમાં વર્ણિત છે, જેનો સાર આ પ્રમાણે છે.

અમદાવાદમાં હાજીપટેલની યોળમાં શેઠ લલુવા શાહ રહેતા હતા. તેમણે દીક્ષા લીધી. તેમને પનછ નામે પુત્ર હતો. પનછને હીરછ, મનછ, મદનછ, રતન અને ધરમ એમ પાંચ પુત્રો થયા. તે પૈકીના મનછનો જન્મ સં. ૧૬૪૦ ના અષાઠ સુદ ૧૧ ના થયો હતો, જેનાં બીજાં નામે મનરાજ તથા મનિયા શાહ છે. તેણે સાધામકોને જમાડી પાન-સોપારી, વઝ પહેરા-મણીમાં આપી ભક્તિ કરી જ્ઞાતિ અને સાધર્મિકોમાં મહાસુદીની પ્રભાવના કરી, ખાંડ ભરી થાળાઓ વહેંચી, પાંચ પર્વનાં પારણાં કરાવ્યાં, ભં. પાર્શ્વનાથનું દેરાસર કરાવ્યું. અમદાવાદના દરેક દેરાસરમાં પૂજા કરાવી, સં. ૧૭૦૨ના કરાલ દુકાળમાં ગરીબોને દરેક જાતની મદદ આપી દુકાળને દૂર કર્યો અને તેથી જ બીજા જગડુ તરીકે ખ્યાતિ મેળવી. શત્રુંજય તીર્થનો સંઘ કાઢ્યો. સાતે ક્ષેત્રોને યોજ્યાં. ભં. વિમલનાથની પ્રતિષ્ઠા કરી. શ્રી પૂજ્યની પધરામણી કરાવી ચતિઓને પ્રતિલાખ્યા. ચોરાસી ગચ્છોમાં રૂપિયાની લહાણી કરી મોટી જિનપૂજાઓ કરાવી અને શરીરમાં પીડા ઉપડતાં વૈરાગ્યભાવે પં. મેરુવિજય પાસે માણેકવિજય નામથી દીક્ષા સ્વીકારી સં. ૧૭૧૧માં અનશન લઈ મૃત્યુ પામી સ્વર્ગગમન કર્યું.

મનિયા શેઠના પુત્ર શાંતિદાસ શેઠ પણ બહુ ધર્મી હતા. તેણે સં. ૧૭૨૦ ના કરાલ દુકાળમાં દાનશાળા સ્થાપી ગરીબોને અન્નજળ, વસ્ત્ર, ગોળ, ખાંડ, સાકર, ઘી, ધાતુપાત્ર અને દવા વગેરે આપી દુકાળનો ભય દૂર કરાવ્યો. સં. ૧૭૨૫માં આખૂ ઉપર પોતાના નામથી ભગવાન શ્રીશાન્તિનાથનો પ્રાસાદ કરાવ્યો. હમીરપુર, તારંગા, કુંભારિયા, નાંદિયા, રાણકપુર, ભીલડીયા અને શંખેશ્વરજી એ ૭ તીર્થોનો જીર્ણોદ્ધાર કરાવ્યો, સ્ફટિકના ભં. શ્રીશાન્તિનાથ વગેરે ૨૧ બિંબ ભરાવ્યાં.

ભં. શ્રીવિજયરાજસૂરિનું સં. ૧૭૪૨ માં ખંભાતમાં સ્વર્ગગમન.

૬૩. આં. વિજયમાનસૂરિ. સં. ૧૭૦૭માં બુહરાનપુરમાં પોરવાડ વાઘજીશાહની પત્ની વિમલાદે (વીરાદે) ની કૃંપે જન્મ, નામ મોહન. સં. ૧૭૧૯માં માલપુરમાં આં. વિજયાનંદસૂરિ શિષ્ય. પંન્યાસ શાન્તિ-વિજય પાસે મોટાભાઈ ઇન્દ્રજી સાથે દીક્ષા લઈ નામ માનવિજય રાખ્યું. વિં.

સં ૧૭૩૧ ના વૈ શુ ૩ના દિવસે હિપાધ્યાય પદે અમદાવાદના શ્રીમાળી ગેઠ શાંતિદાસ મનિયાની વિનિતિથી ધર્મસંગ્રહ ગ્રંથો, જેનું શ્રુતકેવલીની આખી કરાવનાર મહોપાધ્યાય શ્રીચરોવિજયજી મહાગજે મશોધન તેમજ સયોજન કરેલ છે અને મહોપાધ્યાય લાવણ્યવિજયજીએ સંશોધન કરેલ છે સં ૧૭૩૬ મા મ શુ ૧૩ શિરોહીમાં વિજયરાજસૂરિના હાથે સૂરિપદ, સં ૧૭૪૨ શ વ ૧૪ નાડલાઈમાં ભટ્ટારકપદ, મં ૧૭૭૦ મ શુ ૧૩ સાણુદમાં સ્વર્ગગમન તેમના સમયમાં મં ૧૭૪૬ મા મંડેર (પાટણ) મા ૫૦ નયવિમલે મંવિનુ મત સ્વીકાર્યો

૬૪ વિજયચંદ્રસૂરિ—આખૂ પાસે ચાણુ ગામના વીસા પોગવાડ શાહ જસવત શાહની પત્ની યજ્ઞોદ્યાએ મં ૧૭૨૭માં એક બાળકને જન્મ આપ્યો, જસવત શાહે પુત્ર સાથે અમદાવાદમાં આં વિજયમાનસૂરિ પામે સં ૧૭૪૨માં દીક્ષા લીધી પુત્રનું નામ સુરવિજય, તેમને સં ૧૭૬૬માં શિરોહીમાં ગુરુ હાથે સૂરિપદ, સં ૧૭૭૦માં સાણુદમાં ભટ્ટારકપદ, સં ૧૭૬૭માં સ્વર્ગગમન (સં ૧૮૦૬ સૂરતમાં સ્વર્ગગમન) તેમના સ્વર્ગ પછી ‘વીરવશા-વલી’ બનેલ છે, જેમા ધણી ઐતિહાસિક વટનાઓનો નિર્દેશ છે તેમના બે પટ્ટધર થયા, બીજા પટ્ટધર વિજયપ્રતાપસૂરિની પાટે વિજયોદ્યાસૂરિ થયા છે તેમનો વાકળીમાં જન્મ, મુડારામા ભટ્ટારકપદ અને સં ૧૮૩૭ પોં સું ૧૦ સૂરતમાં સ્વર્ગગમન તેમના ગિપ્ય હં લક્ષ્મીવિજય, ૫૦ રામવિજય, જેમણે પૂનામાં માધવ પેશવાના શાસનકાળમાં હુઢિયાઓને હરાવી જિન પ્રતિમાની સ્થાપના કરી હતી તેમની પાટે ૫ણુ બં લક્ષ્મીસૂરિ જ આવેલ છે

૬૫ વિજયસૌભાગ્યસૂરિ—પાટણમાં એસવાલ કુલમાં જન્મ, સં ૧૭૬૫ પો શુ ૨ રવિવારે સાદહીમાં સૂરિપદ, સં ૧૮૧૪ ચૈ ૦ શુ ૬ શીનોરમાં સ્વર્ગગમન તેમણે છ મહિના સુધી ચિતામણિની આરાધના કરી હતી તેમણે વિજયમાનસૂરિને પોતાની પાટે સ્થાપ્યા હતા.

૬૬ વિજયલક્ષ્મીસૂરિ—શિરોહીમાં પાસે પાગડીમાં પોરવાલ શા હેમગજની પત્ની આનંદીમાઈએ મં ૧૭૬૭ ચૈ ૦ શુ ૫ ગુરુવારે શુભ-વપનથી સચિત મુગ્યદને જન્મ આપ્યો તેને વિજયમૌભાગ્યસૂરિએ પોતાના ગુરુમાઈ ૫૦ પ્રેમવિજય પાસે રાખી બણાવ્યો. મ ૧૮૧૪ મં ૦ શુ ૫ રવાઈ ટીનોરમાં દીક્ષા આપી સુવિધિવિજય નામ રાખ્યું. વળી ચૈ ૦ શુ ૬ સૂરિપદ આપી ભટ્ટારક વિજયલક્ષ્મીસૂરિ નામ આપ્યું અને પોતાની ગાદી સોંપી તેમણે ધણા ગ્રંથો બનાવ્યા છે. “જ્ઞાનદર્શનચારત્ર

સંવાદ, વીરસ્તવન સં૦ ૧૮૨૭, છ અઠાઇનું સ્તવન સં૦ ૧૮૩૪ ચૈ૦ શુ૦ ૧૫, ઉપદેશપ્રાસાદસ્તંભ સંગ્રહ સં૦ ૧૮૪૩ કા. શુ૦ ૫ ગુરુવાર, વીરસ્થાનક પૂજા, સં. ૧૮૪૫ આ૦ શુ૦ ૧૦ શંખેશ્વર તીર્થ, જ્ઞાનપંચમી દેવવંદન, ચોવીશી, રોહિણી, ભગવતી, 'મૃગાપુત્ર અને જ્ઞાનપંચમીની સનઝાયો' વગેરે બનાવેલ છે. તેમણે અનેક પ્રતિષ્ઠાઓ કરાવી છે. તેમના ગુણથી આકર્ષાઈ ભ૦ વિજયોદયસૂરિના પક્ષકારોએ પણ તેમને જ સં૦ ૧૮૪૬ માં સ્વગુરુની પાટ સ્થાપિત કર્યા છે એટલે વિજયોદયસૂરિના પદધર તરીકે પણ તેઓ ઓળખાય છે. મતલબ કે, વિજયઋદ્ધિસૂરિથી બે પાટો ચાલી હતી તે અહીં મળી ગઈ હતી. તેમણે શિરોહીના રાવ વયરીશાહને પ્રતિજ્ઞાધ્યે હતો. તેમનું સં. ૧૮૫૮માં મેરુતેરશે સુરતમાં સ્વર્ગગમન થયું હતું અને સંઘવી દુર્લભજી વેલજીએ શત્રુંજય ગિરિ પર તેમનાં પગલાંની પ્રતિષ્ઠા કરી હતી. શ્રીમંત મુખેદાર વડોદરાનરેશ દામાજી ગાયકવાડે તેમને ભદ્રારકપદની સન્દ કરી આપી હતી.

૬૭. વિજયદેવેન્દ્રસૂરિ. તેઓ સુરતમાં શ્રીમાળા જ્ઞાતિમાં જન્મ્યા હતા. તેમનું આચાર્યપદ સં૦ ૧૮૫૭માં વડોદરામાં અને સ્વર્ગગમન સં૦ ૧૮૬૧માં અમદાવાદમાં થયેલ છે.

૬૮. વિજયમહેન્દ્રસૂરિ. ભિન્નમાલમાં ઓસવંશમાં જન્મ, સં૦ ૧૮૨૭ આમોદમાં દીક્ષા, સં૦ ૧૮૬૧માં અમદાવાદમાં ભદ્રારક પદ, અને સં૦ ૧૮૬૫માં વીજપુરમાં સ્વર્ગગમન.

૬૯. વિજયસમુદ્રસૂરિ. ગોઢાણના જવલાગામમાં હરનાથની પત્ની પુરાદેની કુક્ષિથી જન્મ, સં૦ ૧૮૬૫ માગશર પૂનામાં સૂરિપદ, તેઓ સં૦ ૧૮૭૭ સુધી વિદ્યમાન હતા.

પૃષ્ઠ ૯૬, કડી ૩ અને પૃષ્ઠ ૯૭, કડી ૧૫ : તપાગચ્છ-સાગર-શાખા પરંપરા:

(૫૩) આ૦ લક્ષ્મીસાગરસૂરિ.

(૫૪) ઉ. વિદ્યાસાગરગણિ. તેમણે બાલવયમાં દીક્ષા લીધી હતી. તેઓ નૈષ્ઠિક બ્રહ્મચારી હતા, વૈરાગ્યવાન નિઃસ્પૃહ અને મહાતપસ્વી હતા. ઓછામાં ઓછું છઠ્ઠો તપ કરતા અને પારણે આયંબિલ કરતા હતા. તેમણે જસલમેર તરફ વિહાર કરી લેકાગચ્છવાળાએ દેરાસરમાં કાંટા મરાવ્યા હતા તે દૂર કરાવી શુદ્ધ જૈનધર્મનો પ્રચાર કર્યો હતો. બીજાં પણ અનેક શાસનપ્રભાવનાનાં કર્યો કર્યા છે. જસલમેરમાં ખરતરોને, મેવાડમાં વીજ-મતીઓને, વીરમગામમાં પાયચંદમતી અને, મોરબી આદિમાં લેકાગચ્છીને પ્રતિજ્ઞા આપી સન્માર્ગમાં સ્થાપ્યા હતા.

(૫૫) ઉં ધર્મસાગરમણિ તેમનો જન્મ લાડોલમાં ઓસવાલવ શર્મા થયો હતો તેમણે મં ૧૫૯૫માં ૧૬ વર્ષની ઉંમરે આં વિજયદાનસૂરિના હાથે તપગચ્છમાં દીક્ષા લીધી તેમણે આં વિજયહીરસૂરિ સાથે દોલતાગાદમાં જઈ અભ્યાસ કર્યો હતો તેઓ મસ્કૃત બોલવામાં ચતુર, પ્રખર વાદી અને સમર્થ ગ્રંથકાર હતા તેમણે 'જળદ્વીપ પ્રગુપ્તિ ટીકા મં ૧૬૪૯, તત્ત્વતર-મિણી સં ૧૬૧૭, વર્ધમાનદ્વાત્રિશિકા, કલ્પકિરણાવલી મં ૧૬૨૮, કુમતિ-કુદાલ પ્રવચનપરીક્ષા મં ૧૬૨૯, તપાગચ્છ પદાવલીસૂત્ર, મટ્ટિ નયચક્ર, ધર્માપચિકાપટ્ટત્રિશિકા-વૃત્તિ સં ૧૬૨૯, ઓષ્ટિકમતોત્સૂત્રદીપિકા સં ૧૬૧૭, પદ્યુપણાશતક મં ૧૬૪૭, તેની ટીકા ૧૬૪૭, ચુરુતત્ત્વદીપક' વગેરે ગ્રંથ બનાવ્યા છે સ્વં મં ૧૬૫૩ ઠા શુ ૯ ઉપાં શ્રીભાવ-વિજયગણિએ 'પટ્ટત્રિશદ્ધલ્પવિચાર'માં તેમને ૫૦ ઉવર્ષિગણિના શિષ્ય તરીકે ઉલ્લેખ્યા છે

(૫૬) ઉં લખિંધસાગર, ઉં વિમલસાગરજી, ઉં લખિંધસાગરના શિષ્ય ઉં નેમિસાગર બહુ બુદ્ધિમાન હતા તે અને તેના શિષ્ય મહોં મુક્તિસાગર ગૃહસ્થીપણાના બાઈઓ હતા તે જન્મેની કૃપાથી નગરશેઠ શાંતિદાસને અદળક ધન મળ્યું હતું અને નગરશેઠે તેમને ઉપાધ્યાય બનાવવા પ્રયત્ન કર્યો પરંતુ આં વિજયદેવસૂરિએ મના કરી ઉ નેમસાગરજી આં વિજયદેવસૂરિ સાથે માડવગઢ ગયા હતા ત્યાં બાદશાહ જહાંગીરે આચાર્યશ્રીને "સવાઈ મહાતપા" અને ઉપાધ્યાયને "જગજીપક" ના ખિરુદ આપ્યા હતા તેઓનું મં ૧૬૭૪માં માડવગઢમાં જ સ્વર્ગગમન થયું અને તેમના શિષ્ય ઉં મુક્તિસાગરજીને નગરશેઠ શાંતિદાસે સં ૧૬૭૯માં આં વિજયદેવસૂરિના વાસક્ષેપથી વાચકપદ અને સં ૧૬૮૬માં આં વિજયદેવસૂરિના વાસક્ષેપથી અમદાવાદમાં સૂરિપદ આપ્યું તેમનાથી "સાગરમત"ની પરપરા ચાલી

(૫૭) ઉં પદ્મસાગરજી—તેઓ ઉં વિમલસાગરજીના શિષ્ય હતા તેમણે સં ૧૬૪૬માં બીજા મં શુ ૧૧ માડલમાં 'જગદ્ગુરુકાવ્ય' બનાવ્યું છે

(૫૮) ઉં કુશલસાગરજી (૫૯) ૫૦ ઉત્તમસાગરજી સ્વં મં ૧૭૫૮ (૬૦) ૫૦ ન્યાયસાગરજી તેમણે મં ૧૭૬૩માં ક્રિયોદાર કર્યો, અને મં ૧૭૬૭માં અમદાવાદમાં લવારની પોળના ઉપાશ્રયમાં સ્વર્ગગમન કર્યું

(૫૫) મહોં ધર્મસાગરમણિ (૫૬) ઉં શ્રુતસાગર (૫૭) ઉં શાંતિ-સાગર તેમણે મં ૧૭૦૭માં 'દલ્પકીમુદી' રચી (અં ૩૭૦૭)

(૫૮) આં શ્રીવિજયહીરસૂરિ (૫૯) આં શ્રીવિજયસેનસૂરિ, (૬૦) આં રાજસાગરસૂરિ-તેઓ મહોં ધર્મસાગરગણિના શિષ્ય હોં લઘિ-સાગરના શિષ્ય હોં નેમસાગરજીના નાના ભાઈ તથા શિષ્ય હતા. તેનો જન્મ સં. ૧૬૩૭માં શિપુરમાં, નામ મેધજી, સં. માં દીક્ષા નામ સુકિત-સાગર, સં. ૧૬૬૫માં પંન્યાસપદ. તે ગુરુ શિષ્યની કૃપાથી નગરશેઠ શાંતિદાસ ધનવાળા તથા સુખી થયા હતા. તેથી નગરશેઠે હોં નેમસાગરજીના શિષ્ય સુકિતસાગરજીને આં વિજયદેવસૂરિના વાસક્ષેપથી સં. ૧૬૭૯માં વાચકપદ અને સં. ૧૬૮૬માં અમદાવાદના ભં મહાવીરસ્વામીના દેરાસરમાં આચાર્ય-પદ આપ્યું અને આં રાજસાગરસૂરિ નામ આપ્યું. તેઓ સં. ૧૭૨૧ ભા. શુ. ૬ અમદાવાદમાં સ્વર્ગે ગયા. તેના અગ્નિસંસ્કારના સ્થાને દેરી છે. આ સ્થાન ધાંચી સોસાયટીથી આગળ ગૂજરાત વિદ્યાપીઠની નજીકમાં છે. ત્યાં કાં. ૫૦ ૪ દિને જૈનોનો મેળો ભરાય છે. આ આચાર્યથી સાગર-શાખાની સ્વતંત્ર પટ્ટાવલી ચાલી છે (૬૧) વૃદ્ધિસાગરસૂરિ સ્વ. સં. ૧૭૪૭ અમદાવાદ (૬૨) લક્ષ્મીસાગરસૂરિ સ્વ. સં. ૧૭૮૮ સુ. સુરત. (૬૩) કલ્યાણસાગરસૂરિ સ્વં. ૧૮૧૧ (૬૪) પ્રણયસાગરસૂરિ. સં. ૧૮૦૮ આ. શુ. ગુરુવારે સૂરિપદ (૬૫) ઉદયસાગરસૂરિ (૬૬) આણંદસાગરસૂરિ. (૬૭) શાંતિસાગરસૂરિ. તેમણે સં. ૧૯૨૯-૩૦માં હેંડબીક્ષો બહાર પાડી પૂનમ અમાસની વધધટમાં તેરશની વધધટ કરવી એ તપાગચ્છતી મર્યાદાને સમ-ર્થન આપ્યું હતું. (નગરશેઠ 'શાંતિદાસજીનો રાસ' વગેરેના આધારે)

સાગરપરંપરામાં—(૧) પં. ચારિત્રસાગર (૨) પં. વિનયસાગર (૩) પં. નરસાગર (૪) પં. ચારિત્રસાગર (૫) પં. કલ્યાણસાગર (૬) પં. સુજન-સાગર (૭) શુભસાગર સં. ૧૭૪૨ સ્યાહજિહાંનાઆદ નગર.

(આગરાભંડાર ણ-૩૫ 'કલ્યાણમંદિર'ત્રતની પુષ્પિકા)

(૫) પં. કલ્યાણસાગર (૬) પં. યશઃસાગર (૭) પં. યશવંતસાગર (૮) પં. વિચારસાગર (૯) પં. યુક્તિસાગર (૧૦) પં. જગદ્ગણસાગર (૧૧) પં. ખુશાલસાગર (૧૨) પં. જોધસાગર, મેધસાગર ઈતિ સાગરાંકી પટ્ટાવલી.

(આગરાભંડાર જ્ઞ. ૩૩ 'રામવિનોદસારણી'ને અંતે નોંધ)

(શત્રુંજય-જિનેન્દ્ર ટૂંક પાઠુકાલેખ, 'જૈનસત્યપ્રકાશ' કં. ૯૨)

(૫૮) આં શ્રીહીરવિજયસૂરિ (૫૯) હોં સહજસાગર (૬૦) હોં જયસાગર (૬૧) હોં જિતસાગર (૬૨) પં. માનસાગર (૬૩) મયમલ-સાગર (૬૪) પદ્મસાગર સ્વં. સં. ૧૮૨૫ (૬૫) સુજ્ઞાનસાગર સ્વં. સં.

૧૮૩૮ (૬૬) સ્વરૂપસાગર સ્વં મં ૧૮૬૬ (૬૭) નિધાનમાગર સ્વં
મં ૧૮૮૭ (૬૮) મયમલસાગર (૬૯) ગૌતમસાગર (૭૦) ઝવેરસાગર
(૭૧) આં આન દસાગરસૂરિ આમખેનો ઉદ્ધાર કર્યો શિલાપટ આમમ-
મદિર, તાત્રાગમ મદિર બનાવ્યાં, સૈલાનાનરેશને પ્રતિજ્ઞા કર્યો અને અનેક
ગ્રંથો બનાવ્યા તેઓ વિદ્યમાન છે (૭૨) આં માણેકસાગરસૂરિ વિદ્યમાન છે
(૬૮) મયમલસાગર (૬૯) નેમિમાગરજી (૭૦) રવિસાગરજી તેઓ
મહાન તપગ્વી અને વચનસિદ્ધ હતા (૭૧) સુખસાગરજી (૭૨) આં
બુદ્ધિસાગરસૂરિ તેમણે ૧૦૮ ગ્રંથો બનાવ્યા છે સ્વં મં ૧૯૮૧ (૭૩)
આં અન્નિતસાગરસૂરિ સ્વં મં ૧૯ આં ઋદ્ધિસાગરસૂરિ, આં
કીર્તિસાગરસૂરિ હાલ વિદ્યમાન છે

તપગ્વજી વિમલશાખા પદાવલી—

(૫૬) આં આણુદવિમલસૂરિ (૫૭) આં વિજયદાનસૂરિ (૫૮)
આં હીરવિજયસૂરિ (૫૯) આં વિજયસેનસૂરિ (૬૦) આં વિજયદેવસૂરિ
(૬૧) આં વિજયપ્રભસૂરિ સ્વં મં ૧૭૪૯ (૬૨) ક્રિયોદ્ધારક આં જ્ઞાન-
વિમલસૂરિ તેમનો મં ૧૬૯૪મા ભિન્નમાલના ચોસવાલ શેઠ વાસવ
પત્ની વનકાવતીની કુક્ષિથી જન્મ, નામ નાથુમલ્લ, મં ૧૭૦૨ માં આં
આનદવિમલસૂરિ શિષ્ય ૫૦ હર્ષવિમલ શિષ્ય ૫૦ જયવિમલ શિષ્ય ૫૦
કીર્તિવિમલ શિષ્ય ૫૦ નિનયવિમલ શિષ્ય ૫૦ હીરવિમલમણિ પાસે દીક્ષા
નામ નયવિમલ મં ૧૭૨૭ મં શુ ૧૦ ધાણેગવમા આં વિજયપ્રભ-
સૂરિના હાથે પંચાસપદ, મં ૧૭૪૮મા શુ ૫ આં વિજયપ્રભસૂરિજીની
આજ્ઞાથી આં મહિમાસૂરિના હાથે સૂત્રપદ, મં ૧૭૪૯મા પાટણ પાસે
સંકેત ગામમાં શ્રુતકેવલિકલ્પ મહોપાધ્યાય શ્રીચગોવિજયજી મહારાજની
આજ્ઞા પ્રમાણે ક્રિયોદ્ધાર કરી સવેગીમાર્ગ ગ્વીહાર મં ૧૭૮૨ આ વ
૪ ગુરુવારે ૮૯ વર્ષની વયે ખબાતમા સ્વર્ગગમન (૬૩) આં સૌભાગ્ય
સાગરસૂરિ (૬૪) આં સુમતિસાગરસૂરિ તેઓ મોટા તપગ્વી હતા તેઓએ
ઘી સિવાયની પાત્રે વિગમનો અવજીવ ત્યાગ કર્યો હતો અને એકધારું
વર્ધમાન તપ કરી ચૌદ વર્ષમાં પૂરું કર્યું હતું સ્વં મં ૧૭૮૮ અથવા
૧૭૯૮ વે શુ ૪ શખેશ્વરમાં (૬૫) આં વિશુધવિમલસૂરિ મીતાપુરના
પોતવાડ મહેતા ગોઠળ પત્ની રમ્યાની કૃપે જન્મ, નામ લક્ષ્મીચંદ તેણે
૫૦ ઋદ્ધિવિમલગણિના શિષ્ય, ૫૦ કીર્તિવિમલમણિ પાસે દીક્ષા લીધી
નામ લક્ષ્મીવિમલ આપવામાં આવ્યું તેમના દાદા ગુરુ ૫૦ ઋદ્ધિવિમલમણિ
મદાતપરવી હતા તેમણે ધાણુધાર મધ્યે પાટણપુર પાસે ગોવા ગામમાં

ભા. શ્રીમહાવીરસ્વામીના દેરાસરમાં સં. ૧૭૧૦ માં મહોપાધ્યાય યશોવિજયજી મદારાજની સહાયથી કિયોદ્ધાર કર્યો. તેમના શિષ્ય કી. વિમલગણિ થયા. તેમણે અનેક ભવ્યોને પ્રતિબોધ કરી ધણી દીક્ષા આપી છે. તેમના શિષ્ય લક્ષ્મીવિમલને આ. સુમતિમામરજીએ સં. ૧૭૮૮ અ. ૧૭૯૮ વૈ. શુ. ૩ દિને શંખેશ્વરજીમાં સ્થરિપદ આપ્યું અને તેમનું આ. વિષ્ણુવિમલસૂરિ રાખ્યું. આ. વિષ્ણુવિમલસૂરિ સારા જ્ઞાની તથા તેમણે શુજરાત, મેવાડ, માળવા, આનંદેશ અને દક્ષિણમાં વિદ્યાર કર્યો તથા જ્યાં પોતાના જ્ઞાનની સુંદર છાપ પાડી હતી. તેઓએ હેલ્લા ચોમાસ બાલાપુર, ઔરંગાબાદ અને ઔરંગાબાદમાં કરેલ છે. તેઓ વચમાં કરવા માટે હલોરા (વેરલ) પણ ગયા હતા.

આ સૂરિએ સં. ૧૮૧૩ શ. શુ. ૫ દિને ઔરંગાબાદમાં મહિ વિમલજીને સ્થરિપદ આપી પોતાની પાટે સ્થાપ્યા. ત્યાં તેજ વર્ષે જ. ૧૩ દિને 'સમ્યક્ત્વપરીક્ષા'ની રચના કરી, મુનિ બાનુવિમલના આજ તેનો બાલાવબોધ પણ કર્યો અને સં. ૧૮૧૪ના માગશર વદી ત્રીજને સ્વર્ગગમન કર્યું. તેઓએ સં. ૧૭૮૦ આ. શુ. ૧૦ 'વીશી'ની રચના કરી

(૬૬) આ. મહિમાવિમલસૂરિ, પં. ક્ષાંતિવિમલ, મુનિ બાનુવિમલ સં. ૧૮૨૦માં વિદ્યમાન હતા.

(૫૬) આનંદવિમલસૂરિ (૫૭) ઋદ્ધિવિમલજી (૫૮) કીર્તિવિમલ (૫૯) વીરવિમલજી (૬૦) મહોદયવિમલજી (૬૧) પ્રમોદવિમલજી (૬૨) વિમલજી (૬૩) ઉદ્યોતવિમલજી (૬૪) દાનવિમલજી (૬૫) પં. દયાવિમલ (૬૬) પં. સૌભાગ્યવિમલજી (૬૭) પં. મુક્તિવિમલજી સ્વં. સં. ભા. શુ. ૪ (૬૮) આ. રંગવિમલસૂરિ સં. ૨૦૦૫માં આ. શ્રી ન્યાયસૂરિના હાથે પાટણમાં આચાર્ય થયા. (૬૯) મુનિ કનકવિમલ

પૃષ્ઠ ૧૦૯, કડી ૨ અને પૃષ્ઠ ૧૧૮, કડી ૨ : દોયહજારને '૨૦૦૪' :

ભા. મહાવીરસ્વામીના નિર્વાણ પછી ૩ વર્ષ ૮૧૧ મહિના પાંચમા આરાની શરૂઆત થઈ છે, જે એકવીશ હજાર વર્ષ સુધી પછી છટ્ટો આરો શરૂ થશે.

ભા. મહાવીરસ્વામીના નિર્વાણ પછી જૈનધર્મનો દિનપ્રતિદિન હાલાકારો છે-થશે, પરંતુ તે કાળ દરમિયાન સાંકળના અંકોડાની જેમ એક પછી એક ૨૦૦૪ યુગપ્રધાન આચાર્યો થશે. જ્ઞાની, સંયમી, પ્ર

અને અતિશયવાળા હશે, જેઓ દ્રવ્ય, ક્ષેત્ર, કાળ અને ભાવને સમગ્ર ધર્મ-
રહિતામાં તત્પર રહેશે તેમાં પણ અમુક અમુક વર્ગોને આતરે ૨૩ યુગ-
પ્રધાન આચાર્યો તો એવા પ્રાભાવિક થશે કે જેઓ જૈનધર્મના નમણા
પડતા અગોને મસ્કાર આપીને જૈનધર્મને ઉન્નત દશામાં લઈ જશે અને
તેની ખૂબ પ્રતિષ્ઠા વધારશે એ રીતે પાંચમા આરામાં ૨૩ ઉદયકાળ મનાય
છે અને ૨૦૦૪ યુગપ્રધાનો થશે એમ પણ મનાય છે

કવિમહાદુર દીપવિજયજી લખે છે કે આજ સુધીમાં ૨ ઉદયકાળ
વીતી ગયા છે ત્રીજો ઉદયકાળ ચાલુ છે પહેલા ઉદયકાળના મણુધર શ્રી-
સુધર્માસ્વામી વગેરે ૨૦ યુગપ્રધાનો થઈ ગયા, બીજા ઉદયકાળના આં
વજ્રસેન વગેરે ૨૩ યુગપ્રધાનો થઈ ગયા, ત્રીજા ઉદયકાળના આં પાંડિ
વય વગેરે ૯૮ યુગપ્રધાનો થવાના છે તે પૈકીના ૧૦ યુગપ્રધાનો થઈ ગયા છે
૧૧મા યુગપ્રધાન આજે વિદ્યમાન છે અને ૮૭ યુગપ્રધાન થવાના બાકી છે
ત્યાર પછી ચોથો ઉદયકાળ ચાલુ થશે વગેરે તેના નામો નીચે પ્રમાણે છે

પહેલા ઉદયના યુગપ્રધાનો—૧ સુધર્માસ્વામી, ૨ જખ્ખવામી,
૩ પ્રભવસ્વામી, ૪ રાઘવસૂરિ, ૫ યગોભદ્ર, ૬ મજૂતિવિજય, ૭ ભદ્રબાહુ,
૮ રથૂલભદ્ર, ૯ મહાગિરિ, ૧૦ સુદસ્તિ, ૧૧ ગુણસુન્દરસૂરિ, ૧૨ સ્યામા-
ચાર્ય, ૧૩ રકદિલ, ૧૪ રેવતીમિત્ર, ૧૫ ધર્મસૂરિ, ૧૬ ભદ્રગુપ્ત, ૧૭
શ્રીગુપ્ત, ૧૮ વજ્રસ્વામી, ૧૦ આર્યરક્ષિત, ૨૦ દુર્ગલિકા પુષ્પમિત્ર
(વીર મં ૧ થી ૧૧૭)

બીજા ઉદયના યુગપ્રધાનો—૧ વજ્રસેન, ૨ નાગહસ્તિ, ૩ રેવતી
મિત્ર, ૪ બ્રહ્મદોષિક સિદ્ધસૂરિ, ૫ નાગાર્જુન, ૬ ભૂતદિત્ત, ૭ કાલિકા
આર્ય, ૮ અત્યમિત્ર, ૯ હારીલ, ૧૦ જિનભદ્રગણિ ક્ષમાશ્રમણ (વીર મં
૧૧૧૫મા ગ્વર્ગે ગયા), ૧૧ ઉમાગ્વાતિ, ૧૨ પુષ્પમિત્ર, ૧૩ મંજૂતિ, ૧૪
માહર મજૂતિ, ૧૫ ધર્મસૂરિ, ૧૬ જ્ઞાનગર્ગણિ, ૧૭ દ્વિસુમિત્ર, ૧૮
ધર્મધોપ (વીર મં ૧૫૯૮ માં ગ્વર્ગે ગયા), ૧૯ વિનયમિત્ર, ૨૦
લીલમિત્ર, ૨૧ રેવતીમિત્ર, ૨૨ સુમિત્રમિત્ર, ૨૩ હરિમિત્ર (વીર મં
૧૧૭ થી ૧૯૯૭)

(આં ધર્મધોપસૂરિકૃત ' દુસ્સમાકાલસમયગદ્ય થય ' અવચૂરિ,
મહાં શ્રીવિનયવિજયગણિકૃત ' લોકપ્રદાશ ' મર્ગ ૩૪ મે ' પદાવલી-
સમુચ્ચય ' ભાગ ૧લો પૃ ૧૫, તથા પૃ ૧૪૩)

પૃષ્ઠ ૧૦૯, ૯૬૧ ૬ અને પૃષ્ઠ ૧૧૮, ૯૬૧ : ૬ પ્રભાવદગ્નિ,
ગજગચ્છ પદાવલી

૧. આં નત્તસૂરિ. તેલવાડાના રાજા હતા. વનવાસી ગચ્છના હતા પરંતુ રાજા હોવાથી તેમને રાજગચ્છ કહેવાયો. ૨. અન્નિતયશોદેવસૂરિ, ૩. સર્વદેવસૂરિ, ૪. પ્રદ્યુમ્નસૂરિ. તેઓ છયે દર્શનના અભ્યાસી હતા, પ્રકાંડ વાદી હતા, ગ્વાલિયર, ત્રિભુવનગિરિ અને ચિત્તોડના રાજાઓ તેમને યુરુ તરીકે માનતા હતા, તેમણે તલપાટકમાં અલ્લૂરાગ્ગની સભામાં દિગમ્બરાચાર્યને છતી પોતાનો શિષ્ય યનાવ્યો હતો, અને તે નિમિત્તે વિજયસ્તંભ ભીમો કરાવ્યો હતો, જે આજે પણ ચિત્તોડના કિલ્લામાં જૈનસ્તંભ તરીકે વિખ્યાત છે. અલ્લૂરાજ જૈનધર્મી બન્યો હતો. ૫ તર્કપંથ્યાનન આં અભયદેવસૂરિ. તેઓ રાજર્ષિ તરીકે વિખ્યાત છે તેમણે 'સમ્મતિતર્ક'ની ૨૫૦૦૦ શ્લોક પ્રમાણુ 'તત્ત્વગોધવિધાયિની' દીક્ષા યનાવી છે. તે લખ્ધિસંપન્ન આચાર્ય હતા, ૬. ધનેશ્વરસૂરિ. તે ત્રિભુવનગિરિના રાજા હતા. તેમના શરીરમાં જેરી ફોડલા થઈ આવ્યા હતા, જે આં અભયદેવસૂરિના ચરણપ્રક્ષાલન જળથી શમી ગયા એટલે તેમણે દીક્ષા લીધી અને અનુક્રમે આચાર્યપદ પ્રાપ્ત કર્યું. મુંજરાજ તેમને યુરુ તરીકે માનતો હતો. તેમણે ચૈત્રપુરીમાં ૧૮૦૦૦ બ્રાહ્મણોને જૈન યનાવી બં મહાવીરનું દેરાસર યનાવી ચૈત્રવાલ ગચ્છ સ્થાપ્યો. તેમનાથી ૧૮ શાખાઓ નીકળી છે. ૭ અન્નિતસિંહસૂરિ, ૮. વર્ધમાનસૂરિ. તેમણે વનવાસીગચ્છના આં વિમલચંદ્રસૂરિના શિષ્ય વીરસુનિને સૂરિપદ આપ્યું. જેનાથી કમ્બોઈયા, અષ્ટાપદ વગેરે શાખાઓ નીકળી છે, ૯. શીલભદ્રસૂરિ. તેમણે ૧૨૫ વર્ષની ઉંમરથી ૬ વિગદઓનો ત્યાગ કર્યો હતો, તે સમર્થ ઉપદેશક હતા. તેમના પ્રથમ પદ્ધર આં ચંદ્રસૂરિ હતા, તેમની પરંપરાના આં પ્રભાચંદ્રસૂરિએ વિં સં ૧૩૩૪માં 'પ્રભાવકચરિત્ર' યનાવ્યું. આં મેરુતુંગસૂરિ આં ચંદ્રપ્રભસૂરિના બીજા પદ્ધર હતા. તેમણે વિં સં ૧૩૬૧ કાં શુ ૧૫ રવિવારે વઢવાણ શહેરમાં 'પ્રબંધચિંતામણિ' ગ્રંથ યનાવ્યો છે. તેમની પાટે આં ગુણચંદ્ર થયા છે. ('પ્રબંધચિંતામણિ') ૧૦. ધર્મઘોષસૂરિ તેમને અંગિકાદેવી પ્રસન્ન હતી, તેમણે નાગોરના રાજા આલહણુદેવ, શાકંભરીના રાજાઓ અજયરાજ, અર્જુરાજ, અને વિગ્રહરાજ વગેરેને જૈનધર્મપ્રેમી યનાવ્યા હતા. રાજસભામાં અનેક વાદીઓને જીત્યા હતા, તેમના ઉપદેશથી વિગ્રહરાજે અજમેરમાં રાજવિહાર યનાવી તેમાં મોટા જિનબિંબની પ્રતિષ્ઠા કરી હતી અને અરિસિંહ તથા તથા માલવનરેશને સાથે રાખી પોતે જ કલશદંડ તથા ધ્વજ ચડાવ્યાં હતાં. તેમજ અગિયારશ વગેરેની અમારી પળાવી હતી. આચાર્યશ્રીના ઉપદેશથી બીજાં ઘણાં જિનાલયો બન્યાં હતાં. બ્રાહ્મણો વગેરે જૈન બન્યા હતા,

જેનાં ઓમવાક્યામાં મુગણા વગેરે ૧૦૫ ગોત્રો અને શ્રીમાળીમાં ૩૫ ગોત્રો ગ્રંથપાયાં છે. સ. ૧૧૮૧ લગભગમાં દક્ષોષિ પાર્શ્વનાથ પ્રકટયા તે ઉત્સવમાં આચાર્યશ્રી હાજર હતા તેમણે “ધર્મમહાપદ્મો” ગ્રંથ બનાવ્યો છે આ આચાર્યશ્રી “ધર્મપ્રોપશાખા” નીકળા છે અને તેમાંથી ‘મુરારાગચંદ્ર’ શરૂ થયો છે. ધર્મપ્રોપશાખાનાં જૂનો આજે એક સામાયારી હોવાના કારણે તપમચ્છને માને છે. આં ધર્મપ્રોપ તે બીજાબુગના ૧૮માં બુગપ્રધાન છે, જેમનો મુખપ્રધાનઠાળ વીર સં ૧૫૨૦ થી ૧૫૬૮ વિં સં ૧૧૧૦ થી ૧૧૮૮ છે

૧૧ રત્નમિદસૂરિ તેમના ગુરુ ભાઈ આં યશોભદ્રે ‘પ્રત્યક્ષાનુમાનાધિક પ્રકરણ’ અને તેમના શિષ્ય આં પૃથ્વીચંદ્રે ‘કલ્પસૂત્રનું ટીપ્પન’ ૨૨થુ ૧૨ દેવેદ્રમૂર્તિ તેમની ૫૦ પરાના આં રત્નાકરસૂરિએ પ્રતિષ્ઠા કરેલ અને સાધુ પેથડે ભગવેલ ભં આભિનંદનસ્વામીની પ્રતિમા ત્રિજુજ્ય તીર્થમાં વિદ્યમાન છે ૧૩ રત્નપ્રભસૂરિ, ૧૪ આણુદસૂરિ, ૧૫ અમરપ્રભસૂરિ, ૧૬ જ્ઞાનચંદ્રસૂરિ તેમણે મં ૧૮૭૮માં વિમલવસહીમાં જીર્ણોદ્ધાર અને પ્રતિષ્ઠા કરાવ્યાં, ૧૭ મુનિગેખરસૂરિ, ૧૮ માગરચંદ્રસૂરિ, તેમના ગુરુઆતા આં માણેકચંદ્ર સૂરિએ ‘કાવ્યપ્રકાશ-મકેત, પાર્શ્વનાથચરિત્ર, નલાયન’ વગેરે ગ્રંથો બનાવ્યાં ૧૯ મતવચંદ્રસૂરિ, ૨૦ પદ્મગેખરસૂરિ, ૨૧ પદ્માનંદસૂરિ, ૨૨ નદિવર્ધનસૂરિ, ૨૩ નયચંદ્રસૂરિ

પૃષ્ઠ ૧૦૯, પૃષ્ઠ ૧૧૮ કડી ૬, ૭, ૮ : “ચાર ગ્રંથ”

કવિરાજ કવિગદાદુર શ્રીદીપતિજયજીએ જ આ ‘સોદમકુલ પટ્ટાવલી-રામ’ ૧ આં મુનિમુદ-સૂરિની ‘શુર્વાવલી’, ૨ ઉં ધર્મસાગરજીભણીની ‘તપ-મન્ડ પટ્ટાવલી’, ૩ આં દેવેદ્રમૂર્તિનો ‘કુપ્પમહયત્ર’, (દુસ્સમકાલમમથુ-ચવચય’ સાવચુંદિ) ૪ આં પ્રભાચંદ્રસૂરિનું ‘પ્રભાવકચરિત’, અને ૫ આં દેવધિંગણિ ક્ષમાચમણની ‘ગ્યવિરાવલી’ એમ પાંચ ગ્રંથોના આધારે બનાવ્યો છે છતાં તેમણે “ચાર ગ્રંથ અનુસારે કાવ્યો” એમ લખ્યું છે તેથી ‘કુપ્પમહયત્ર’ને માત્ર ચત્રરૂપે લેખી તેનો આક હોડી બાકીના ચારને “ગ્રંથ” તરીકે ઓળખાવ્યા હોય એમ અનુમાન થાય છે.

ઉપરના પાંચે પૂજ્ય આચાર્યો અને ઉપાધ્યાયોનો પગિચય અનુક્રમે આ ગ્રંથમાં મુદ્રિત પૃષ્ઠ ૮૧, પૃષ્ઠ ૨૬૬ પૃષ્ઠ ૭૩, પૃષ્ઠ ૨૭૪ અને પૃષ્ઠ ૨૬ માં આવી ગયો છે

— સુધારો - વધારો —

પૃષ્ઠ ૧૨૬ ની નોંધમાં નીચે પ્રમાણે વધારો.

“ કછોલીના દેરાસરમાં મૂળનાયક ભગવાન શ્રીપાર્શ્વનાથની ગાદીમાં સં. ૧૩૪૩ નો લેખ છે, જેમાં કછુલિકા ગામ અને કછોલી ગોત્રગુરુનો ઉલ્લેખ છે.

શિરોહીમાં ભગવાન શ્રીઅજિતનાથની દેવકુલિકા પર સં. ૧૫૨૧થી સં. ૧૫૪૦ના શિલાલેખો છે, જેમાં પૂર્ણિમાપક્ષે, કછુવાલગચ્છે, ભદ્રેશ્વરસૂરિ સંતાને, ભ. સર્વાનંદસૂરિ, ભ. ગુણસાગરસૂરિ, તથા યતિ ઉદયવર્ધન ઇત્યાદિ ઉલ્લેખ છે.

તપાગચ્છે આ. વિજયદેવસૂરિ સંધના ભ. વિજયધર્મસૂરિને સં. ૧૮૦૯ માં કછોલીમાં ભટ્ટારક પદ મળ્યું છે. ”

પૃષ્ઠ ૧૬૨માં, આ. રત્નાકરસૂરિ પછી.

“ વિ. સં. ૧૪૯૪ માં થયા છે ” એમ છપાયું છે, તેને બદલે જૈન ગુ. કવિઓ, પૃ. ૧૪૯૪ ” વાંચવું.

પૃષ્ઠ ૨૨૦ પેરા ત્રીજાની શરૂની ત્રણ લીટીઓને નીચે મુજબ સુધારો.

“ ૧. મિત્ર અને સુભગાદેવી, ૨. મહારાજ શિલાદિત્ય ગુપ્ત સં. ૧થી ૬૦, ૩. ગુહિલ, ગુહસેન, ગુહદત્ત, ગ્રહાદિત્ય, તે ધરનો રાજા બન્યો, તેના વંશજો ગિહસેન તથા ગોહિલ કહેવાયા. ૪. ભોજ, ૫. મહેંદ્ર.

